

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

ARISTOTELES
METAPHYSICA

EDIDIT
W. CHRIST

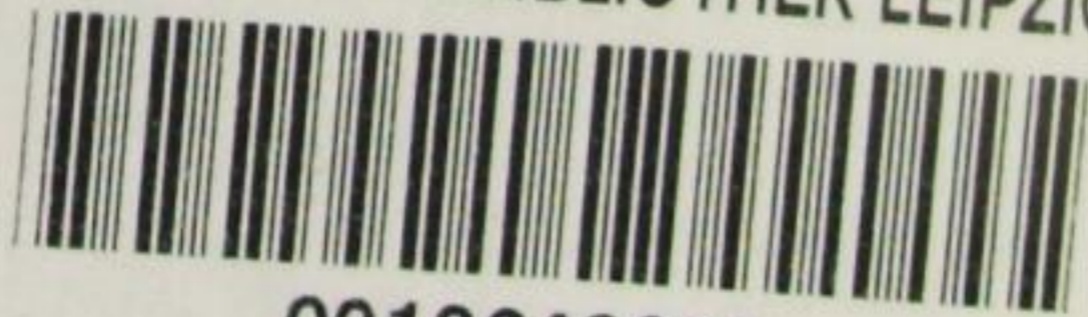

1938

L I P S I A E
I N A E D I B V S B . G . T E V B N E R I

FH 33 121.938

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK LEIPZIG

0010643862

1935

W. Büchwald

τὰ δὲ ὄντα οὐ βροῦνται παλιτεῦσθαι καίως.
1076a3

O 261 b

A R I S T O T E L I S

M E T A P H Y S I C A

RECOGNOVIT

W. CHRIST

NOVA IMPRESSIO CORRECTIOR

L I P S I A E I N A E D I B U S B . G . T E U B N E R I M C M X X X I V

01A-2003-25286

5.11.04

EXEMPLAR PHOTOMECHANICE ITERATUM

93/357-02

G
Pri
5165
1. Ey.

Aristoteles
Metaphysica

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI

PRINTED IN GERMANY

ΤΩΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΙ ΣΥΛΛΟΓΩΙ
ΤΩΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΔΙΑ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΕΤΗΡΙΔΟΣ
ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΑΛΛΙΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΩΙ ΣΠΟΥΔΗΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΣΤΑΓΕΙΡΙΤΟΥ

ΤΑ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΑ ΔΙΩΡΘΩΜΕΝΑ

ΑΝΕΘΗΚΕΝ

ΧΡΙΣΤΟΣ Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

PRAEFATIO.

Ad amores iuvenis senem redire quod aiunt, hoc meae quoque menti obversabatur, cum bibliopola honestissimus me compelleret, ut editionem operum Aristotelis consilio meo et opera adornandam curarem. Recepi enim in me curam recognoscendi praeter aureum libellum de arte poetica amplos hos libros metaphysicorum, ne Studia mea in Aristotelis libros metaphysicos collata, quibus abhinc triginta duobus annis in universitate Berolinensi summos in philosophia honores nactus eram, cumulo et fructu carerent. Neque me deterrebant harum disputationum, quarum subtilitate iuvenis, quod mireris, magis quam viri animus obstrictus tenebatur, spinae et argutiae, quandoquidem opera Imm. Bekkeri et Herm. Bonitzii, qui hos libros anno MDCCCXXXI alter, alter anno MDCCCXLIII recensuerant, adeo viam praemunitam existimabam, ut timendum mihi non esset ne diutius quam vellem operosa hac cura a studio optimorum scriptorum avocarer. Sed huius quidem rei spes me nonnihil fefellit; quamquam enim opinionem, quam antea de meritis illorum virorum conceperam, iterata lectione comprobata cognovi, tamen non solum emendandi acumini non ita exiguum campum relictum, sed etiam fundamentum firmiter arti textus constituendi substruendum esse intellexi.

Primum omnium mihi quaerendum fuit, ex quindecim libris, quorum scripturas Bekkerus primus exscripserat et

Bonitzius integras in apparatusum criticum suae editionis receperat, qui abici possent, qui retineri deberent. Atque hoc quidem fieri non posse dudum intellectum erat, ut omnium codicum traditio ad unam stirpem unumque archetypum revocaretur. Namque antiquissimi et integerrimi codices ita lacunis laborant, ut alter ex altero plus viginti locis suppleri debeat. Verba autem in altera librorum classe plene perscripta, in altera homoioteleuto pleraque hausta si examinaueris, nullus tu dubites, quin non ingenio interpretis vel doctissimi suppleta, sed ex integriori fonte ab librario sui exemplaris fidem diligentius exprimente transcripta sint. Haec cum certa et indubitata sint neque prolixiore demonstratione indigeant, rivulis minimum duobus textum metaphysicorum ex antiquitate ad nostram memoriam permanasse nobis statuendum est, cuius quidem duplicis traditionis testes sunt optimi et antiquissimi duo:

A^b. codex Laurentianus 87, 12 membranaceus, scriptus, ut mihi quidem et Vitellio iudici peritissimo visum est, saeculo XII (saeculo XIII in catalogo Blandiniano adscribitur). Exaratus est duabus manibus, diligentius usque ad fol. 485 sive pag. 1073 a, 1 editionis Bekkerianae, inde usque ad finem operis sive fol. 486—603 festinatioris stilo; tertia manus varias lectiones in margine et supra lineam adiecit et cum alia tum *ν ἐφελκυστικὰ* ante consonas litteras etiam in clausulis sententiarum erasit. In corrigenda prima manu et variis lectionibus adnotandis ista manus emendatrix exemplari codicis E simillimo usa esse videtur nullo examine adhibito, unde etiam menda illius codicis, veluti p. 1093 b, 18, tamquam emendatae lectiones relatae sunt; ceterum ea sat neglegenter suo munere functa lacunas multas codicis ex pleniori codice non explevit. Originem duxit liber ex voluminibus papyraceis

quorum versus decimus quisque in priore parte operis usque ad fol. 485 maioribus litteris initialibus indicatus est. Scripturae continuae codicis archetypi haud pauca vestigia relicta sunt, quorum insignia sunt p. 1044a, 3 εἶναι αἰτίῳ pro εἶναι τι ᾧ, 1044b, 19 τοιάδ' εἶναι pro τοιαδί. ναί, 1077b, 14 οὐδὲν τοῖς pro οὐδ' ἐν τοῖς, 1074b, 17 μηδ' ἐννοεῖ pro μηδὲν νοεῖ; eiusdem libri archetypi quadratam litteraturam testantur nonnulli errores hoc modo facile explicandi, velut δεῖ (ΔΕΙ) pro ἀεὶ (ΑΕΙ) p. 998b, 17. 1016a, 15. 1026a, 21, σύνοδος (ΣΥΝΟΔΟΣ) pro σύνολος (ΣΥΝΟΛΟΣ) p. 1037a, 30, οὗτ' ἄν (ΟΥΤΑΝ) pro οὐ πᾶν (ΟΥΠΑΝ) p. 1024a, 27, δὴ (ΔΗ) pro ἄν (ΑΝ) p. 1049a, 3. In eodem archetypo ne singulos quidem libros maiore intervallo diremptos fuisse inde concludo, quod librorum ΔΘΚ prima verba bis, et in initio sequentis et in fine antecedentis libri, scripta sunt. Iota subscriptum quod dicitur fere omissum est, hic illic post vocalem longam tam tenue exaratum, ut cum puncto facile permutari possit; quae cum ita sint, ne tu ex hoc codice multum auxilii exspectes, si utrum οὐσίᾱ an οὐσία scribendum sit quaeritur. Textum philosophi undequeque ambit commentarius Alexandri Aphrodisiensis minoribus ille litteris scriptus, cuius lectiones aliquot cum Bekkerus enotasset, Bonitzius eas non ita referre debebat, ut Alexandrum et scholiastam cod. A^b tamquam duos testes laudaret. Contulerunt codicem primi multasque eius lectiones receperunt Brandisius et Bekkerus; ipse postquam locos, de quorum lectione dubitarem, mihi enotavi, iterum codicem Florentiae vernis feriis huius anni examinavi et excussi; quam necessaria autem nec non fructuosa haec cura fuerit, persuadebunt tibi, benevole lector, permulti loci, quibus partim emendationes doctorum virorum auctoritate horum membranorum confirmavi, ut p. 990b, 19.

1016 a, 29. 1036 b, 17. 1046 b, 3. 1047 a, 6. 1048 b, 6. 1059 a, 30, partim Bekkeri errores in codice excutiendo commissos correxi, ut p. 990 a, 30. 1010 b, 2. 35. 1017 a, 6. 1086 a, 6. 1072 a, 16. 32. 1084 b, 19. 1093 b, 18, partim denique novas lectiones in lucem protraxi, ut p. 1000 b, 18. 1036 a, 6. 1074 a, 10. Accuratius vero de hoc codice eiusque archetypo disserui in commentatione, Kritische Beiträge zur Metaphysik des Aristoteles, edita illa in Sitzungsberichte der bayer. Akademie 7. Nov. 1885 p 405 sqq.

E. codex Parisinus graecus 1853 membranaceus, olim Mediceus saec. X, continet praeter alia opera Aristotelis metaphysica foliis 225—307. Immerito eum Bonitzius in commentario suo p. XVI ut in libris physicis eximia, ita exiguae esse in metaphysicis fidei dicit; etenim in his quoque non solum multis antiquae scripturae testimoniis excellit, sed etiam alterius recensiois, quam saepe parem, aliquotiens etiam praestantiorum ducas, integerrimus et locupletissimus fons est. Ab archetypi sui papyracei forma magis hic quidem quam cod. A^b distat neque ullis veteris stichometriae vestigiis insignis est, sed iota quod dicunt subscriptum fere ubique servavit, orthographiam antiquam multorum vocabulorum, velut αἰεὶ, Ἀθηναῖσι, ἀνωτέρωι, ἄμμι, ἐαυτῆς, ἐάν fidelius etiam quam cod. A^b expressit, scholia denique in margine adscripta habet praeter iuniora ex Asclepio exscripta praestantissima quaedam manu vetustiore exarata, velut quae ad p. 993 a, 29 in huius editionis apparatu critico exhibuimus. Verum ut praestantia codicis E plane cognosceretur, nova post Bekkerum collatione opus fuit, quam ut commode institueremus insigni benevolentiae debemus antistitem bibliothecae Parisiensis, qui codicem pretiosissimum per sex hebdomades in hac urbe nobis usurpandum concesserunt. Inde non

solum multas easdemque gravissimas lectiones a Bekkero vel praeteritas vel falso relatas in lucem protraxi (v. 1009b, 19. 1018b, 19. 1022b, 21. 1037b, 4. 1048a, 18. 1049b, 7. 1074a, 20), sed etiam rasuris et correcturis diligentius examinatis ex uno codice quasi duos recuperavi. Vir enim doctus saeculi XV, ante quem iam duae aliae manus aliquanto vetustiores minutulas notas passim margini adperserant, totum codicem ita retractavit, ut partim calami lapsus primarii librarii corrigeret, *ν ἐφελευστικὰ* ante consonas eraderet, compendia scripturae difficiliora lectu solveret, partim varias lectiones cum ex Alexandri commentariis (v. 990a, 24. 996b, 24. 1008b, 11. 1016b, 11. 1017b, 1. 1020b, 33. 1026a, 18. 1027a, 34. 1035a, 22. 1041b, 1. 1056b, 13. 983a, 16, ubi additum *γρ. τῷ ἐλαχίστῳ καὶ ταύτην μᾶλλον τὴν γραφὴν οἶδεν Ἀλέξανδρος*), tum ex codice A^b aut ipso aut eius simillimo (v. 1004a, 32. 1031a, 1. 1040a, 15. 1043a, 22. 1043b, 9. 1047b, 11. 1044b, 24. 1045b, 19—21, ubi adnotatum *ταῦτα ἐν πολλοῖς οὐ φέρεται*) vel aliis fontibus (v. 987b, 24. 1024a, 13. 982a, 21, ubi in margine adscriptum *ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων λείπεται τὸ πάντα ὡς ἀπὸ κοινοῦ λαμβανόμενον*) excerptas in margine aut supra lineam adnotaret, rem dignissimam notatu, unde cognoscas ne illis quidem temporibus Probos suos defuisse; sed ne is quidem oleum perdet, qui data opera inquisiverit quibusnam ex fontibus scholia huius codicis in quarto volumine editionis academicae Berolinensis publici iuris facta emanasse videantur.

His duobus codicibus omnem traditionem librorum niti equidem neque hariolor neque pro explorato contendo, at tamen veri simillimum esse iudico, cuius rei praecipuum argumentum hoc est, quod ut multae lacunae codicis A^b ope codicis E et versa vice explentur, ita nullum supplementum textus a reliquis codicibus suppeditatur. Nam

uno loco p. 999 a, 30, quo amborum codicum A^bE textum mancum esse ex critico apparatu Bekkeri colligendum fuit, verba ἀναγκαῖον ἂν εἴη τὰ γένη εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα ipse codex A^b iterum a me examinatus plane scripta exhibet. Exemplum vero levissimum p. 1020 a, 21 καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν, quod post τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον καὶ μακρὸν καὶ βραχὺ καὶ πλατὺ καὶ στενόν re vera in codd. A^bE deest, aut ne Aristoteles quidem adiecit aut is, qui Aldinam editionem paravit, facili opera de suo supplevit; quod idem valet de loco 995 b, 21 περὶ ταύτου καὶ ἑτέρου καὶ ὁμοίου καὶ ἀνομοίου καὶ ἐναντιότητος καὶ περὶ προτέρου καὶ ὑστέρου, ubi quod καὶ ταυτότητος ante καὶ ἐναντιότητος in cod. S insertum est librariorum Byzantinorum ingenia non excedit. Restabant fere quadraginta loci, quibus in A^bE corrupta, in reliquis codicibus vel in versione Besarionis Aldinave editione integra vel quae magis arri-deret lectio ferebatur; ex his nonnulli eique gravissimi codicibus A^bE iterum excussis nihil iam contra eorum auctoritatem valent, nempe 980 a, 26. 1006 b, 31. 1009 b, 19. 1018 b, 19. 1022 b, 21. 1028 a, 36. 1031 a, 13. 1031 b, 6. 1036 a, 6. 1036 b, 17. 1051 b, 7. 34. 1053 a, 20. 1058 b, 30. 1059 a, 30. 1082 a, 31, quibus ex locis eximie dignus est cui animum advertas p. 1009 b, 19, ubi in versu Empedoclis πρὸς παρεὸν γὰρ μῆτις ἐναύξεται genuina lectio ἀέξεται pro ἐναύξεται prima manu cod. E exhibita sed secunda manu erasa et in ἐναύξεται perperam mutata est; pleraeque autem corruptelae codd. A^bE, velut 984 b, 26. 986 a, 11. 995 a, 27. 1009 b, 27. 1010 a, 31. 1024 a, 27. 1025 a, 9. 26. 1027 b, 24. 1030 a, 5. 1031 a, 21. 1037 a, 5. 1043 a, 15. 1046 b, 22. 1051 a, 27. 1053 a, 32. 1066 a, 4 et 1067 b, 8 (conf. phys. in app. crit. allata) 1076 b, 39 (conf. Alex.) 1080 b, 4. 1086 b, 36. 1089 a, 22. 1092 b, 17, etiam sine subsidio codicum ab librariis seu editoribus facili

opera sanari poterant; qui restant loci 984a, 26. 986a, 34. 1012a, 16. 1015a, 2. 1016a, 18. 30. 1018b, 16. 1021a, 6. 1032b, 24. 1040a, 6. 1045a, 4. 1047a, 27. 1047b, 7 et 10. 1053a, 20. 1073b, 35. 1090a, 18. 1093b, 11 ita comparati sunt, ut aut utra lectio vera sit tuo iure dubites, aut maiorem labem orationem philosophi traxisse suspiceris, aut denique non constet utrum emendata quae in editionibus iam circumfertur lectio codicum nondum excussorum fidei an editorum acumini debeatur. Quae cum ita sint, molesto supersedere labore alios praeter A^bE codices excutiendi mihi licere credidi et Bekkeri farra- ginem lectionum codicum deteriorum forti animo abieci. quo facto pretium mei critici apparatus non minutum, sed auctum esse sobrii iudices et amatores librorum in breve coactorum facile mihi concedent. Paucis tantum locis, ubi recepta lectio auctoritate codicum A^bE non nititur aut alio nomine lectio deteriorum codicum notabilis mihi videbatur, commemorati a me sunt libri hie:

T cod. Vaticanus 256 bombycinus anno 1321 exaratus, quem codicem, licet plurimis locis cum E conspiret, tamen a stirpe codicis A^b propagatum esse inde apparet, quod p. 1042a, 35 litteram initialem in cod. A^b vacuum relictam falso supplevit.

S cod. Laurentianus 81, 1 chartaceus saeculi partim XII partim XIII.

H^a cod. Marcianus 214 membraneus saeculi, ut fertur, circiter XI(?).

H^b cod. Parisinus 1901 membraneus saec. XIV, in quo codice commentariis Asclepii verba Aristotelis per lemmata inserta sunt.

G^b cod. Paris 1896 et I^b cod. Coislinianus 161, ex quibus codicibus Syriani commentarios ad libros *BΓMN* Bekkerus exscripsit

Aldina editio, quae prodiit anno 1498 et multum cum cod. T conspirat.

Bessarion interpres metaphysicorum diligentissimus et acutissimus, qui magis, opinor, ingenii sagacitate quam librorum subsidio locos corruptos multos feliciter emendavit.

Praeter codices ad textum philosophi emendandum veteres commentarios Alexandri Aphrodisiensis sedulo adsciscendos neque commenta Asclepii, Syriani, Themistii, nec non Simplicii ad locum astronomicum *A* 8 seu de coelo *II* 12 spernenda esse Bonitzius et recte intellexit et praeclaro exemplo docuit. Itaque augmentum apparatus critici, quod ille excerptis lectionibus veterum interpretum paravit, meum quoque in usum converti, ita tamen ut Alexandrum iteratis curis perlustrarem et non semel a Bonitzio tacite sed consulto recederem, Asclepii autem codicem Monacensem 103 nonnullis locis denuo inspicerem. Novam editionem veterum commentariorum, qua paranda academia Berolinensis novum folium palmae meritorum de Aristotelis studiis resuscitandis ac promovendis addit, quod non exspectavi, veniam mihi iudices aequos daturos spero; neque enim fas esse duxi desideria philologorum, qui bibliothecam Teubnerianam editione operum sagacissimi et doctissimi philosophi carere dudum aegre ferebant, diutius remorari neque ad metaphysicorum textum emendandum multum fructus speravi ex nova editione commentatorum veterum redundaturum esse. [Asclepii comm. iam edita vol. VI.]

Haec sufficient de subsidiis in critico apparatu huius editionis adhibitis; iam ad alteram partem huius praefationis transeam, ut quid consilii et rationis in his subsidiis adhibendis et oratione Aristotelis a maculis traditionis liberanda secutus sim paucis exponam. Atque primum quod duobus fontibus hi libri ad nos permanerunt, hoc cum magna commoda habeat iis locis, quibus

in alterutra classe codicum oratio aut manca aut corrupta est, saepe tamen difficilem reddit optionem. Hoc in delectu inde profectus sum, quod codices A^b E, licet prior paullo alterum dignitate superet, tamen pari fere fide et auctoritate sunt; quamobrem sicubi ratio nihil ponderis alteriutri lectioni addat, lectionem codicis A^b recipiendam duxi, sed ubicunque leges grammaticae, dicendi elegantiae, argumentationis ordo, denique librariorum consuetudo antiquis et raris formis tritas et recentes substituendi alteri lectioni plus faveat, rationis causam potiore habui quam auctoritatis. Sic cum Blassii rationes subtili de hiatu commentatione in Mus. Rhen. XXX 481—505 expositas probassem, eas lectiones praetuli, quae hiantis orationis sordibus carent, velut

987 b, 19 ὡήθη τῶν ὄντων εἶναι E: τῶν ὄντων ὡήθη εἶναι A^b

988 a, 5: τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ E: τὸ μὲν γὰρ θῆλυ ὑπὸ A^b

1000 b, 5 τὰ στοιχεῖα πάντα E: τὰ στοιχεῖα ἕπαντα A^b

1001 a, 33 τὸν Παρμενίδου συμβαίνειν ἀνάγκη E: Παρμενίδου ἀνάγκη συμβ. A^b

1006 b, 14 ἀνθρώπῳ μὴ εἶναι A^b: μὴ εἶναι ἀνθρώπῳ E

1031 b, 17: ἀναγκαῖον εἶναι E: ἀνάγκη εἶναι A^b

1932 a, 4 ὁ αὐτὸς ἔσται λόγος E: ἔσται ὁ αὐτὸς λόγος A^b

1052 a, 21 ὧν ἀδιαιρετώτερα A^b: οὗ ἀδιαιρ. E.

Tum logicam collocationem verborum cum scribae quicumque recenti lingua utebantur adamarent veteribusque scriptis ut inferrent facile adducerentur, lectum et elegantem verborum ordinem anteposui, velut

987 a, 20 τοῦτον ἀπεφήνατο τὸν τρόπον E: ἀπεφήναντο τοῦτον τὸν τρόπον A^b

989 b, 34 πραγματεύοντα περὶ φύσεως πάντα E: πρ. πάντα περὶ φύσ. A^b

1013 a, 18 *πασῶν μὲν οὖν κοινὸν τῶν ἀρχῶν* E: *πασῶν μὲν οὖν τῶν ἀρχ. κοιν.* A^b

1041 b, 20 *ὁ αὐτὸς ἔσται λόγος* A^b: *ὁ αὐτὸς λόγος ἔσται* E.

Denique cum libri non solum Aristotelis sed omnium scriptorum volventibus annis non tam decrescere quam additamentis interpretum adcrecere soleant, breviorum textum sive in A^b sive in E exstet praeferendum existimavi; inde p. 988 a, 5 *ὁμοίως δ' ἔχει καὶ τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ. τὸ μὲν γὰρ [θῆλυ] ὑπὸ μιᾶς πληροῦται ὀχλείας, τὸ δ' ἄρρεν πολλὰ πληροῖ* alterum *θῆλυ* auctoritatem cod. E secutus eieci et p. 1030 a, 9 *ἔσται γὰρ ὄνομα ὀτρωοῦν λόγῳ [ταύτόν]* supervacaneum *ταύτόν* quod in A^b deest ab interprete interpolatum esse significavi.

Orthographicae res, *ν ἐφελκυστικὰ* modo omissa modo addita, *οὔτως* et *οὔτω*, *ἔνεκεν* et *ἔνεκα*, *εὐθύς* et *εὐθύ*, *γίγνεται* et *γίνεται*, *γιγνώσκω* et *γινώσκω* inter se commutata, synizeses nunc admissae nunc solutae, quanta negotia faciant editori graeci scriptoris, sciunt qui graecos codices cum pulvisculo excutiendi laborem exantlarunt. Felicius quidem sors iis philologis obtigit, quorum vitae cursus in ea tempora delatus est, quibus apicum et similia quisquiliarum curiosas quaestiones deridebant magis quam exigebant. Nunc cum plerique tales quaestiunculas grammaticas prolixis commentariis pertractant et paene pluris quam rerum explanationes aestimant, nos quoque quamvis recalcitrantes *ἀνάγκης εἰς ζυγὸν καθέσταμεν*. Neque hoc mihi in metaphysicis Aristotelis permissum fuit quod Vahlenio in poeticis, ut nihil curans analogiam, nihil titulorum aequalium usum unius codicis scripturas religiose repraesentarem, siquidem his ipsis in rebus plurimum inter se discordant A^b et E. Itaque versicolorem tunicam ut in vita ita in libris perosus cum priscas formas passim in codicibus optimis servatas ex constanti

scribendi usu Aristotelis fluxisse mihi persuasissem, hunc in modum res orthographicas ordinavi:

γλυνεσθαι et *γγνώσκω*, quae in A^b tantum non semper, in E longe plurimis locis cum *γν* scripta sunt, omnibus locis reposui, neque operae pretium esse putavi adnotare, si quo loco in alterumutrum aut in utrumque codicem novicia scriptura immigravit.

οὐδείς et *μηδείς* in A^b plerumque, raro *οὐθεις* et *μηθεις* exarata sunt; crebrior est usus litterae *θ* in E neque tamen tam frequens quam in editionibus; ego constanter litteram mediam revocavi neque discrepantiam codicum adnotavi, licet me non fugiat iam Aristotelis aetate *μηθεις* pro *μηδείς* scribi coeptum esse, de qua re confer sodes G. Meyeri grammaticam graecam p. 215. Veri enim simile esse mihi videbatur Aristotelem, qua etiam in minutulis rebus fuit constantia, omnibus locis veterem formam usurpasse et aspiratam litteram *θ* in eius orationem ex usu recentiorum temporum per librarios hic illic illatam esse.

αίει veteris scripturae haud pauca vestigia codices A^b E omnibus in libris etiam in libro adulterino K servaverunt, unde eam contra consuetudinem omnium editorum Aristotelis ubique restituere ausus sum, praesertim cum Roemerus meus eandem veterem scripturam in rhetoricorum codice vetustissimo A^c fere semper exstare testetur. Verum iam antiquitus praeter vetustam formam *αίει* recentiorem *αεί* in metaphysicis circumlatam esse documento sunt lectiones *AEI* et *ΔEI* permutatae, quibusde supra p. VII disseruimus.

έάν passim in codicibus A^b E servatum eo libentius recepi, quo aegrius feras turbas ex particulis *έάν* et *άν* commutatis ortas. Idem solutam et veterem formam *έαν-τοῦ* recepi, dummodo uterque vel alteruter codex addiceret;

sed sine codicum auctoritate hoc in vocabulo, in quo scriptura mature fluctuare coepit, quidquam novare veritus sum.

κάτωι ἀνωτέρωι ἄμαι non semel in codicibus A^b E cum iota scripta inveni, sed in commentario critico commemorare quam in textum recipere malui, quoniam hae scripturae praesertim extrema *ἄμαι*, licet Aristoteli eiusque aequalibus probatae fuerint, tamen parum grammatica ratione stabilitae sunt.

τοιούτο et *τοιούτον*, *τούτό* et *ταυτόν*, *τὰ καθ' ἕκαστα* et *τὰ καθ' ἕκαστον*, *οὕτω* et *οὕτως*, *εὐθύ* et *εὐθύς* ita Aristoteles discriminasse videtur, ut similiter atque in formula *κἄν εἰ* interposita littera *ς* vel *ν* duarum vocalium concursum evitaret; sed parum constans in hac re usus est optimorum codicum praesertim in clausulis sententiarum neque scio an philosophus ipse regulam non constanter servaverit, qua de causa satius duxi traditionem codicum quam analogiae leges singulis locis sequi.

Plurimum vacillant libri in contrahendis et dissolvendis formis, ut modo *τᾶλλα* modo *τὰ ἄλλα*, modo *αὐταί* modo *αἱ αὐταί*, modo *ταῦτά* modo *τὰ αὐτά* exarata, modo vocales finales particularum *δέ οὐδέ τε οὔτε ἄμα* et nominum *μάλιστα ταῦτα* similium ante vocalem elisae modo integrae relictae sint. Inprimis elisionum tanta est inconstantia in enuntiatis vel simillimis et adeo inter se dissident optimi codices et editiones probatissimae, ut hac in re, nisi omnia turbari velis, paullo audacius librorum fidem vel potius inaequalitatem deserere debeas. Istae autem turbae inde natae esse videntur, quod cum Aristoteles ipse suae aetatis consuetudinem pronuntiandi scribendique secutus vocalium collidentium hiatum elisione vel crasi submovisset, interpretes et librarii posteriores, ne acumina sententiarum ambiguitate scripturae pessumdarentur, singula verba com-

pagibus scripturae continuae solutis ita dividere solebant, ut vocales in pronuntiando obscuratas aut abiectas plerasque restituerent nec nisi in solemnibus formulis crases intactas relinquerent. Quae cum ita sint, palmam is merebit, qui in his rebus solam rationem secutus textum scriptoris naevis hiantis orationis liberaverit spreto codicum sordibus. Ipse timidius rem egi, ut crases et elisiones unius libri testimonio satis firmatas crederem, semper δ' $\acute{\epsilon}\acute{\alpha}\nu$ non $\delta\epsilon$ $\acute{\alpha}\nu$ nec non $\mu\acute{\alpha}\lambda\iota\sigma\tau'$ $\acute{\alpha}\nu$ et $\tau\acute{\alpha}\chi'$ $\acute{\alpha}\nu$ scriberem, denique particularum $\delta\acute{\epsilon}$ $\omicron\upsilon\delta\acute{\epsilon}$ $\tau\epsilon$ $\omicron\upsilon\tau\epsilon$ vocalem finalem, nisi interpunctione ab insequente vocali dirimebatur, vel invitae libris elidere non dubitarem.

Sed missas iam facio quaestiunculas orthographicas, et ad gravius editoris munus propero orationem metaphysicorum distinguendi et emendandi. Atque philosophorum omnium, non unius Heracliti librorum lectionem oratione apte distincta maxime adiuvari ratus longis capitibus in minutiores partes dissecandis et interpunctionum variis generibus diligenter et considerate adhibendis sedulo operam navavi; verum neque quae hac in re novavi et si dis placet correxi, in commentariis criticis curiose commemorare operae pretium esse duxi et operis in scholis non lectitati capita in paragraphos dissecanda Susemiliis reliqui. Verba ipsa philosophi tam scite ab Andronico Rhodio, cuius editioni propagationem totius operis debere videmur, constituta atque disposita et tam religiose ab librariis habita sunt, ut ad emendandi acumen rarius hic quam in aliis libris nobis confugiendum sit. Neque tamen plane desunt quae criticis et interpretibus inde ab Alexandri Aphrodisiensis aetate scrupulos moverint et etiamnunc moveant. Atque quae Bessarioni Casaubono Sylburgio Brandisio Bekkero Schweglero Bonitzio sanare contigit, diligenter iam in Bonitzii editione commemorata

erant et ab illa editione in hanc meam translata sunt. His adieci quas spicas ipse sublegi in Studiis in Aristotelis libros metaphysicos collatis (Berolini 1853) et quae commentati sunt cum alii tum Gomperz in actis academiae Vindobonensis LXXXIII (1876) p. 563—569 (qui quod p. 995 b, 31 $\mu\alpha\lambda\lambda\omicron\nu$ ἔστι pro $\mu\alpha\lambda\lambda\acute{\omicron}\nu$ ἔστιν scribendum docuit, immerito non secutus sum), Luthe in Herm. vol. XV (1880) p. 189 sqq. et in programme, Begriff und Aufgabe der Metaphysik des Aristoteles (1884), Essen in libro audacissimo, Ein Beitrag zur Lösung der Aristotelischen Frage (1883), Wirth in programme, Die drei ersten Kapitel der Metaphysik des Aristoteles (Bayreuth 1884), Stölzle in ephemeridibus gymnasiorum Bavariae t. XVII (1881) p. 193—199. Neque ipse in prioribus tentaminibus acquievi sed iterum iterumque difficiliore locos aggressus plura quam speraveram enodasse et emendasse mihi videor. Sicubi autem a lectione optimorum testium recedendum vel vestigia Bekkeri et Bonitzii deserenda putavi, diligenter id in commentario critico commemoravi; in textu ipso uncinis rectangulis verba eicienda, stellulis sententias incommode interiectas notavi. Etenim horum quoque librorum metaphysicorum oratio non solum levibus et facile detegendis interpolationibus grammaticorum et interpretum labem traxit, sed etiam additamentis, quae cum stilum et disserendi acumen Aristotelis prae se ferant, nihilo tamen secius ordinem disputationis incommode interrumpant. Hoc inde factum esse in praefatione artis poeticae monui, quod philosophus iis quae chartae iam mandaverat haud contentus nova subinde in margine adiecit, quae qui post auctoris mortem eius libros divulgarent, parum circumspecte primariae orationi intexuisse videantur. Huic Peripateticorum socordiae ita mederi studui, ut verba ista, cum falso loco inculcata essent, suo

loco redderem, cuius audaciae p. 1029 b, 3—12 Bonitzius mihi auctor fuit, aut si ea quocunque loco interposita a genuina disputatione aliena esse viderentur, stellulis apposis a reliqua oratione separarem. Neque scio an ipsis in codicibus lateat indicium huius operae primorum editorum, quod cod. E totum capitulum 1048 a, 18—35, quippe quod magis adumbratum quam limatum sit, una cum Alexandro omisit. Illud vero subtilioribus iudiciis disceptandum commendo, ut ex istis additamentis ea seiungant, quae non ab Aristotele ipso sed ab iis, qui eius opera conglutinarunt et in *πραγματείας* distribuerunt, addita videantur. Nam horum quoque non minimas partes fuisse praesertim in eo opere, quod imperfectum et quasi membratum a philosopho relictum esse nemo non videt, insigne documentum est scholion libro $\bar{\alpha}$ in cod. E adiectum et in hac editione suo loco p. 35 perscriptum. Atque hunc quidem librum subditicium esse neque ab Aristotele ut metaphysicis insereretur destinatum omnes consentiunt. Neque tamen reliqua omnia sana sunt suoque loco collocata. Quis enim putabit philosophum libro *K συντομήν* librorum *BΓE* aut ipsum scripsisse aut iuxta plenam expositionem in eodem opere collocatam voluisse? quis non indignabitur ideas Platonicas bis in eodem opere fere iisdem verbis p. 990 b, 6 — 991 b, 9 et 1078 a, 32 — 1080 a, 11 impugnari et refelli? quem non offendit non solum in libro *A* nominum *ὄντος ἐνός ὁμοίου δυνάμεως ἐνεργείας ψεύδους* significationes multifarias exponi, quibus de iisdem plenius in libris *EZΘI* disseratur, sed etiam in initio libri *Z* ita nos ad istum librum *A* remitti, ut quae ibi capite septimo exposita sunt parum congruant? quis non mirabitur initio libri *M* ea quae antea disputata sint ita indicari, ut quem ad librum verba *ὑστερον δὲ περὶ τῆς κατ' ἐνεργείαν οὐσίας* spectent, dubius

quam maxime haereas? quis denique cum intenta mentis acie hoc opus perlegat, multis locis cum aliis tum p. 1048 b, 18 — 36 et 1051 a, 34 — 1052 a, 11 non desiderat dilucidum ordinem scriptoris omnia suo loco exponentis et collocantis? Sed haec cum in verborum ordine vix ac ne vix quidem significari possent, in eo acquiescendum mihi esse putavi, ut in critico commentario quid ipse de his turbis sentirem breviter suo loco monerem et hac praefandi occasione usus virorum doctorum acumina in hunc campum devocarem, ut quo pacto liber quartus Δ huic operi intextus sit et quibus rebus liber *K* ab Aristotelis dicendi genere et disserendi subtilitate recedat uberiore disquisitione aperiant.

Monachii mense Decembri a. MDCCCLXXXV

W. Christ.

ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ Α.

Πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει. σημείον 980 a. 21
 δ' ἢ τῶν αἰσθήσεων ἀγάπησις· καὶ γὰρ χωρὶς τῆς χρείας
 ἀγαπῶνται δι' ἑαυτάς, καὶ μάλιστα τῶν ἄλλων ἢ διὰ τῶν
 ὁμμάτων. οὐ γὰρ μόνον ἵνα πράττωμεν, ἀλλὰ καὶ μηδὲν
 μέλλοντες πράττειν τὸ ὄραν αἰρούμεθα ἀντὶ πάντων ὡς εἰπεῖν 26
 τῶν ἄλλων. αἴτιον δ' ὅτι μάλιστα ποιεῖ γνωρίζειν ἡμᾶς
 αὕτη τῶν αἰσθήσεων καὶ πολλὰς δηλοῖ διαφοράς. φύσει
 μὲν οὖν αἰσθησιν ἔχοντα γίνεταὶ τὰ ζῶα, ἐκ δὲ τῆς αἰσθή-
 σεως τοῖς μὲν αὐτῶν οὐκ ἐγγίγνεταὶ μνήμη, τοῖς δ' ἐγγίγνε-
 ται. καὶ διὰ τοῦτο ταῦτα φρονιμώτερα καὶ μαθητικώτερα 980 b. 21
 τῶν μὴ δυναμένων μνημονεύειν ἐστίν· φρόνιμα μὲν ἄνευ
 τοῦ μανθάνειν, ὅσα μὴ δύναται τῶν ψόφων ἀκούειν, οἷον
 μέλιττα, κἄν εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο γένος ζῶων ἐστίν· μανθά-

A^b = cod. Laur. 87, 12 s. XII. E = cod. Paris. gr. 1853, s. X. Alex. = Alexander Aphrodisiensis; de reliquis signis hic illic adhibitis vide praefationem.

Inscriptio: Ἀριστοτέλους τῶν μεταφυσικῶν ᾱ A^b, Ἀριστοτέ-
 λους τῶν μετὰ τὰ φυσικά ᾱ E || p. 980 a v. 23 ἑαυτάς A^b, de
 qua forma vetere in codicibus nostris passim servata dixi in
 praef. || 26 γνωρίζειν E: γνωρίζειν τι A^b || 28 γίνεταὶ A^b E:
 γίνεται vulgo, de vetere forma plurimis locis in codicibus ser-
 vata in editionibus abolita dixi in praef. || τῆς αἰσθήσεως E:
 ταύτης A^b || 29 δ' ἐγγίγνεταὶ A^b: δὲ γίνεταὶ E || 980 b, 21
 ταῦτα φρονιμώτερα καὶ μαθητικώτερα A^b Alex.: τὰ μὲν φρό-
 νιμα τὰ δὲ μαθητικώτερα E || τῶν μὴ δυναμ. A^b E Alex.: τῶν
 δυν. S, τὰ μὲν φρόνιμα τὰ δὲ μαθητικὰ τῶν δυν. conl.
 Wirth || 23 δύναται A^b: δυνατὰ E || 24 κἄν A^b E: καὶ vulgo ||
 τι om. A^b

25 νει δ' ὁ πρὸς τῇ μνήμῃ καὶ ταύτην ἔχει τὴν αἴσθησιν. τὰ
 μὲν οὖν ἄλλα ταῖς φαντασίαις ζῆ καὶ ταῖς μνήμαις, ἐμ-
 πειρίας δὲ μετέχει μικρόν· τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ
 τέχνη καὶ λογισμοῖς. γίνεται δ' ἐκ τῆς μνήμης ἐμπειρία
 τοῖς ἀνθρώποις· αἱ γὰρ πολλαὶ μνήμαι τοῦ αὐτοῦ πράγμα-
 981^a τος μιᾶς ἐμπειρίας δύναμιν ἀποτελοῦσιν· *καὶ δοκεῖ σχεδὸν
 ἐπιστήμη καὶ τέχνη ὅμοιον εἶναι ἢ ἐμπειρία· *ἀποβαίνει δ'
 ἐπιστήμη καὶ τέχνη διὰ τῆς ἐμπειρίας τοῖς ἀνθρώποις· ἢ
 μὲν γὰρ ἐμπειρία τέχνην ἐποίησεν, ὡς φησὶ Πῶλος, ὀρθῶς
 5 λέγων, ἢ δ' ἀπειρία τύχην. γίνεται δὲ τέχνη, ὅταν ἐκ
 πολλῶν τῆς ἐμπειρίας ἐννοημάτων μία καθόλου γένηται
 περὶ τῶν ὁμοίων ὑπόληψις. τὸ μὲν γὰρ ἔχειν ὑπόληψιν
 ὅτι Καλλία κάμνοντι τὴνδὲ τὴν νόσον τοδὲ συνήνεγκε καὶ
 Σωκράτει καὶ καθ' ἕκαστον οὕτω πολλοῖς, ἐμπειρίας ἐστίν·
 10 τὸ δ' ὅτι πᾶσι τοῖς τοιοῖσδε κατ' εἶδος ἐν ἀφορισθεῖσι,
 κάμνουσι τὴνδὲ τὴν νόσον, συνήνεγκεν, οἷον τοῖς φλεγμα-
 τώδεσιν ἢ χολώδεσιν ἢ πυρέττουσι καύσῳ, τέχνης. πρὸς μὲν
 οὖν τὸ πράττειν ἐμπειρία τέχνης οὐδὲν δοκεῖ διαφέρειν, ἀλλὰ
 καὶ μᾶλλον ἐπιτυγχάνοντας ὀρῶμεν τοὺς ἐμπείρους τῶν ἄνευ
 15 τῆς ἐμπειρίας λόγον ἔχόντων. αἴτιον δ' ὅτι ἢ μὲν ἐμπειρία
 τῶν καθ' ἕκαστόν ἐστι γνῶσις, ἢ δὲ τέχνη τῶν καθόλου,
 αἱ δὲ πράξεις καὶ αἱ γενέσεις πᾶσαι περὶ τὸ καθ' ἕκαστόν
 εἰσιν· οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρούων, πλὴν ἄλλ' ἢ
 κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ Καλλίαν ἢ Σωκράτη ἢ τῶν ἄλλων
 20 τινὰ τῶν οὕτω λεγομένων, ᾧ συμβέβηκεν ἀνθρώπῳ εἶναι.
 εἰάν οὖν ἄνευ τῆς ἐμπειρίας ἔχη τις τὸν λόγον, καὶ τὸ μὲν

25 δ A^b: ὅσα E || 981 a, 1 καὶ — 2 ἐμπειρία primum afuisse
 putat Blass Rh. Mus. 30, 494 || 2 ἢ ἐμπειρία E: καὶ ἐμπειρία
 A^b || 3 τοῖς ἀνθρώποις om. A^b || 4 ὀρθῶς λέγων om. A^b || 6 μία
 καθόλου A^b: καθόλου μία E || 8 τοδὲ E: τόδε A^b || 11 τήνδε
 Alex. || 11 οἷον — 12 καύσῳ om. A^b neque interpretatur Alex.,
 habet E || 13 δοκεῖ διαφέρειν E: διήνεγκεν A^b || 14 ἐπιτυγχάνου-
 σιν οἱ ἐμπειροὶ A^b || 18 πλὴν om. A^b || 19 Σωκράτην A^b vulgo ||
 20 συμβέβηκεν E: συμβέβηκε καὶ A^b, καὶ non interpr. Alex.

καθόλου γνωρίζη, τὸ δ' ἐν τούτῳ καθ' ἕκαστον ἀγνοῆ, πολ-
 λάκις διαμαρτήσεται τῆς θεραπείας· θεραπευτὸν γὰρ τὸ
 καθ' ἕκαστον. ἀλλ' ὅμως τό γ' εἰδέναι καὶ τὸ ἐπαΐειν τῆ
 τέχνη τῆς ἐμπειρίας ὑπάρχειν οἰόμεθα μᾶλλον, καὶ σοφω- 25
 τέρους τοὺς τεχνίτας τῶν ἐμπείρων ὑπολαμβάνομεν, ὡς
 κατὰ τὸ εἰδέναι μᾶλλον ἀκολουθοῦσαν τὴν σοφίαν πᾶσιν·
 τοῦτο δέ, ὅτι οἱ μὲν τὴν αἰτίαν ἴσασιν, οἱ δ' οὔ. οἱ μὲν γὰρ
 ἐμπειροὶ τὸ ὅτι μὲν ἴσασι, διότι δ' οὐκ ἴσασιν· οἱ δὲ τὸ διότι
 καὶ τὴν αἰτίαν γνωρίζουσιν. διὸ καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας περὶ 30
 ἕκαστον τιμιωτέρους καὶ μᾶλλον εἰδέναι νομίζομεν τῶν χει-
 ροτεχνῶν καὶ σοφωτέρους, ὅτι τὰς αἰτίας τῶν ποιουμένων 981 b
 ἴσασιν * τοὺς δ' ὥσπερ καὶ τῶν ἀψύχων ἔνια ποιεῖν μὲν, οὐκ
 εἰδότα δὲ ποιεῖν ἢ ποιεῖ, οἷον καίει τὸ πῦρ· τὰ μὲν οὖν
 ἀψυχα φύσει τινὶ ποιεῖν τούτων ἕκαστον, τοὺς δὲ χειροτέχνας
 δι' ἔθος * ὡς οὐ κατὰ τὸ πρακτικοὺς εἶναι σοφωτέρους ὄντας, 5
 ἀλλὰ κατὰ τὸ λόγον ἔχειν [αὐτοὺς] καὶ τὰς αἰτίας γνωρίζειν.
 ὅλως τε σημεῖον τοῦ εἰδότος τὸ δύνασθαι διδάσκειν ἐστίν,
 καὶ διὰ τοῦτο τὴν τέχνην τῆς ἐμπειρίας ἡγούμεθα μᾶλλον
 ἐπιστήμην εἶναι· δύνανται γὰρ, οἱ δ' οὐ δύνανται διδάσκειν.
 ἔτι δὲ τῶν αἰσθήσεων οὐδεμίαν ἡγούμεθα εἶναι σοφίαν· καίτοι 10
 κυριώταταί γ' εἰσὶν αὗται τῶν καθ' ἕκαστα γνώσεις· ἀλλ' οὐ
 λέγουσι τὸ διὰ τί περὶ οὐδενός, οἷον διὰ τί θερμὸν τὸ πῦρ,
 ἀλλὰ μόνον ὅτι θερμόν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον εἰκὸς τὸν
 ὁποιοῦν εὐρόντα τέχνην παρὰ τὰς κοινὰς αἰσθήσεις θαυ-
 μάζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, μὴ μόνον διὰ τὸ χρήσιμον 15

24 ἕκαστον A^b: ἕκαστον μᾶλλον E vulgo || 26 ἐμπειρικῶν
 E || 28 αἰτίαν in marg. add. E m. pr. || 29 τὸ ante ὅτι om. E ||
 981 b, 2 τοὺς — 5 δι' ἔθος om. A^b m. pr., add. m. sec. in marg.,
 non interpret. Alex., habet E, nos primum ea afuisse stellulis
 appositis notavimus || ποιεῖ E || 3 ποιεῖ E || ἢ ποιεῖ om. A^b || 4
 ποιεῖ E || 5 ἔθους A^b || 6 ἔχειν αὐτοὺς E: αὐτοὺς ἔχειν A^b,
 unde αὐτοὺς tamquam interpretamentum seclusi || 7 ὅλως δὲ
 A^b || εἰδότος A^b: εἰδότος καὶ μὴ εἰδότος E || ἐστίν· καὶ διὰ τοῦτο
 E: νομίζομεν· διὸ A^b || 8 ἡγούμεθα A^bE: οἰόμεθα edd. || 13
 ὅτι θερμὸν τὸ πῦρ A^b || τὸ A^bE: τὸν Bekk.

εἶναι τι τῶν εὐρεθέντων, ἀλλ' ὡς σοφὸν καὶ διαφέροντα τῶν
 ἄλλων· πλειόνων δ' εὐρισκομένων τεχνῶν, καὶ τῶν μὲν
 ~982b²³ πρὸς τὰναγκαῖα τῶν δὲ πρὸς διαγωγὴν οὐσῶν, αἰεὶ σοφωτέ-
 ρους τοὺς τοιοῦτους ἐκείνων ὑπολαμβάνεσθαι, διὰ τὸ μὴ πρὸς
 20 χρῆσιν εἶναι τὰς ἐπιστήμας αὐτῶν. ὅθεν ἤδη πάντων τῶν
 τοιοῦτων κατεσκευασμένων αἰ μὴ πρὸς ἡδονὴν μηδὲ πρὸς
 τὰναγκαῖα τῶν ἐπιστημῶν εὐρέθησαν, καὶ πρῶτον ἐν τούτοις
 τοῖς τόποις οὐπερ ἐσχόλασαν. διὸ περὶ Αἴγυπτον αἰ μαθη-
 ματικαὶ πρῶτον τέχναι συνέστησαν· ἐκεῖ γὰρ ἀφείθη σχο-
 25 λάζειν τὸ τῶν ἱερέων ἔθνος. * εἴρηται μὲν οὖν ἐν τοῖς Ἑθικοῖς
 τίς διαφορὰ τέχνης καὶ ἐπιστήμης καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὁμο-
 γενῶν· οὗ δ' ἔνεκα νῦν ποιούμεθα τὸν λόγον, τοῦτ' ἐστίν, ὅτι
 τὴν ὀνομαζομένην σοφίαν περὶ τὰ πρῶτα αἷτια καὶ τὰς ἀρ-
 χὰς ὑπολαμβάνουσι πάντες.* διὸ, καθάπερ εἴρηται πρότερον,
 30 ὁ μὲν ἔμπειρος τῶν ὁποιανοῦν ἐχόντων αἴσθησιν εἶναι δοκεῖ
 σοφώτερος, ὁ δὲ τεχνίτης τῶν ἐμπείρων, χειροτέχνου δ' ἀρ-
 982a χιτέκτων, αἰ δὲ θεωρητικαὶ τῶν ποιητικῶν μᾶλλον. ὅτι μὲν
 οὖν ἡ σοφία περὶ τινος αἰτίας καὶ ἀρχὰς ἐστὶν ἐπιστήμη,
 δῆλον.

ἐπεὶ δὲ ταύτην τὴν ἐπιστήμην ζητοῦμεν, ταῦτ' ἂν εἴη 2
 5 σκεπτέον, ἢ περὶ ποίας αἰτίας καὶ περὶ ποίας ἀρχὰς ἐπι-
 στήμη σοφία ἐστίν. εἰ δὴ λάβοι τις τὰς ὑπολήψεις ἃς ἔχο-
 μεν περὶ τοῦ σοφοῦ, τάχ' ἂν ἐκ τούτου φανερὸν γένοιτο μᾶλ-
 λον. ὑπολαμβάνομεν δὴ πρῶτον μὲν ἐπίστασθαι πάντα τὸν

18 αἰεὶ] αἰεὶ vulgo, v. praef. || 19 ὑπολαμβάνεσθαι E: ὑπο-
 λαμβάνομεν A^b vulgo || 21 αἰ E: ὅσαι A^b || 23 οὐπερ E: οὐ
 πρῶτον A^b || 25 εἴρηται — 29 πάντες primum afuisse videntur,
 εἴρηται — ὁμογενῶν secludenda et deinde cum Alex. lemmate
 ὧν οὖν ἔνεκα ποιούμεθα scribenda censet Blass || 28 πρῶτα
 damnat Wirth || 29 διὸ A^b: ὥστε E || 30 ὁποιαντινοῦν E || 31
 χειροτέχνου δὲ ἀρχιτέκτων secludi iubet Luthe || ὁ ἀρχιτ. A^b ||
 982a, 2 αἰτίας καὶ ἀρχὰς E: ἀρχὰς καὶ αἰτίας A^b Alex. || 5
 ποίας αἰτίας καὶ περὶ ποίας ἀρχὰς E: ποίας ἀρχὰς A^b, ποίας
 ἀρχὰς καὶ ποίας αἰτίας H^a || 6 ἐστὶ σοφία A^b || ἔχομεν A^b E Alex.:
 non εἴχομεν || 7 τοὺς σοφοὺς A^o || 8 πάντα A^b Alex.: μάλιστα

σοφὸν ὡς ἐνδέχεται, μὴ καθ' ἕκαστον ἔχοντα ἐπιστήμην
 αὐτῶν· εἶτα τὸν τὰ χαλεπὰ γινῶναι δυνάμενον καὶ μὴ ¹⁰
 ῥάδια ἀνθρώπῳ γιννώσκειν, τοῦτον σοφόν (τὸ γὰρ αἰσθάνε-
 σθαι πάντων κοινόν, διὸ ῥάδιον καὶ οὐδὲν σοφόν)· ἔτι τὸν
 ἀκριβέστερον καὶ τὸν διδασκαλικώτερον [τῶν αἰτίων] σοφώ-
 τερον εἶναι περὶ πᾶσαν ἐπιστήμην· καὶ τῶν ἐπιστημῶν δὲ τὴν
 ἑαυτῆς ἕνεκεν καὶ τοῦ εἰδέναι χάριν αἰρετὴν οὖσαν μᾶλλον ¹⁵
 εἶναι σοφίαν ἢ τὴν τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκεν, καὶ τὴν ἀρ-
 χικωτέραν τῆς ὑπηρετούσης μᾶλλον εἶναι σοφίαν· οὐ γὰρ
 δεῖν ἐπιτάττεσθαι τὸν σοφὸν ἀλλ' ἐπιτάττειν, καὶ οὐ τοῦτον
 ἐτέρῳ πείθεσθαι, ἀλλὰ τούτῳ τὸν ἥττον σοφόν. τὰς μὲν οὖν
 ὑπολήψεις τοιαύτας καὶ τοσαύτας ἔχομεν περὶ τῆς σοφίας ²⁰
 καὶ τῶν σοφῶν. τούτων δὲ τὸ μὲν πάντα ἐπίστασθαι τῷ
 μάλιστα ἔχοντι τὴν καθόλου ἐπιστήμην ἀναγκαῖον ὑπάρχειν·
 οὗτος γὰρ οἶδέ πως πάντα τὰ ὑποκείμενα. σχεδὸν δὲ καὶ
 χαλεπώτατα ταῦτα γνωρίζειν τοῖς ἀνθρώποις, τὰ μάλιστα
 καθόλου· πορρωτάτω γὰρ τῶν αἰσθήσεών ἐστιν. ἀκριβέσταται ²⁵
 δὲ τῶν ἐπιστημῶν αἱ μάλιστα τῶν πρώτων εἰσίν· αἱ γὰρ ἐξ
 ἐλαττόνων ἀκριβέστεραι τῶν ἐκ προσθέσεως λαμβανομένων,
 οἷον ἀριθμητικὴ γεωμετρίας. ἀλλὰ μὴν καὶ διδασκαλικὴ γ'
 ἢ τῶν αἰτιῶν θεωρητικὴ μᾶλλον· οὗτοι γὰρ διδάσκουσιν οἱ τὰς
 αἰτίας λέγοντες περὶ ἑκάστου. τὸ δ' εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι ³⁰
 αὐτῶν ἕνεκα μάλισθ' ὑπάρχει τῇ τοῦ μάλιστ' ἐπιστητοῦ ἐπι-
 στήμῃ· ὁ γὰρ ἐπίστασθαι δι' ἑαυτὸ αἰρούμενος τὴν μάλιστα
 ἐπιστήμην μάλιστ' αἰρήσεται, τοιαύτη δ' ἐστὶν ἢ τοῦ μάλιστ' ^{982 b}

πάντα E || 10 τὰ om. A^b || 13 καὶ τὸν διδ. E Alex : καὶ διδ. A^b ||
 τῶν αἰτίων ex 29 interpolatum putat Baumann || 16 ἢ τὴν —
 17 σοφίαν bis scriptum in E sed secundo loco punctis notatum ||
 17 εἶναι om. A^b || 18 τὸν add. supra lin. E m. pr. || οὐκ αὐτὸν
 A^b || τίθεσθαι A^b m. pr. || 20 τοιαύτας καὶ τοσαύτας E : τοιαύτας
 (omisso καὶ τοσαύτας) A^b, τοσαύτας καὶ τοιαύτας H^a || τῆς om.
 A^b || 21 ἅπαντα A^b, E in marg. m. sec. : ἐν τισι τῶν ἀντιγρά-
 φων λείπει τὸ πάντα ὡς ἀπὸ κοινοῦ λαμβανόμενον || 23 πῶς
 ἔχει A^b || ἅπαντα E || 26 δὲ E : τε A^b || 27 προθ. codd. || λαμβαν.
 A^b : λεγομένων E || 30 ἑκάστου E : ἕκαστον A^b || τὸ δ' E : τό τε A^b

ἐπιστητοῦ· μάλιστα δ' ἐπιστητὰ τὰ πρῶτα καὶ τὰ αἷτια· διὰ
 γὰρ ταῦτα καὶ ἐκ τούτων τὰλλα γνωρίζεται, ἀλλ' οὐ ταῦτα
 διὰ τῶν ὑποκειμένων. ἀρχικωτάτη δὲ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ
 5 μᾶλλον ἀρχικὴ τῆς ὑπηρετούσης, ἢ γνωρίζουσα τίνος ἕνεκὲν
 ἐστὶ πρακτέον ἕκαστον· τοῦτο δ' ἐστὶ τὰγαθὸν ἐν ἑκάστοις,
 ὅλως δὲ τὸ ἄριστον ἐν τῇ φύσει πάση.

ἐξ ἀπάντων οὖν τῶν εἰρημένων ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην
 πίπτει τὸ ζητούμενον ὄνομα· δεῖ γὰρ ταύτην τῶν πρώτων
 ἀρχῶν καὶ αἰτιῶν εἶναι θεωρητικὴν· καὶ γὰρ τὰγαθὸν καὶ
 10 τὸ οὐ ἕνεκα ἐν τῶν αἰτίων ἐστίν. ὅτι δ' οὐ ποιητικὴ, δῆλον
 καὶ ἐκ τῶν πρώτων φιλοσοφησάντων. διὰ γὰρ τὸ θαυμά-
 ζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσο-
 φεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀπόρων θαυμάσαντες,
 εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων
 15 διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων
 καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον [καὶ περὶ ἄστρον] καὶ περὶ τῆς
 τοῦ παντὸς γενέσεως. ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἴεται
 ἀγνοεῖν (διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ
 μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων)· ὥστ' εἶπερ διὰ τὸ φεύγειν
 20 τὴν ἀγνοίαν ἐφιλοσόφησαν, φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ
 ἐπίστασθαι ἐδίωκον, καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν. μαρτυρεῖ
 δ' αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων
 τῶν ἀναγκαίων καὶ πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη
 φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν
 25 αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἑτέραν· ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπός φαμεν

982 b, 2 καὶ αἷτια A^b || 3 fort. διὰ γὰρ τούτων vel διὰ γὰρ
 τοῦτο || 4 καὶ μᾶλλον — 5 ὑπηρετούσης damnat Luthé, Begriff
 p. 5 || 5 ἕνεκα E || 6 πρακτέον ἐστίν A^b || ἐν ἑκάστοις A^b: ἐκά-
 στον E || 8 ταύτην E: αὐτὴν A^b || 10 ἐν τῶν αἰτίων] ἐν om.
 Alex., forsitan ἕνεκεν τῶν αἰτίων primaria lectio fuerit || 11
 πρώτων del. Luthé in Herm. 15, 192 || 13 ἀπόρων E: ἀτόπων
 A^b et fort. Alex. || 16 τῶν περὶ τῶν E || καὶ περὶ ἄστρον A^b,
 καὶ ἄστρα E, eadem non interpretatur Alex., unde Bonitzio
 auctore seclusi || 18 ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος A^b Alex. Bonitz: φι-
 λόμυθος ὁ φιλόσοφος E Bekk 23 fort. καὶ τῶν πρὸς ut in Alex.

ἐλεύθερος ὁ ἑαυτοῦ ἕνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὄν, οὕτω καὶ αὕτη, μόνη ἐλευθέρα οὕσα τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη ἑαυτῆς ἕνεκέν ἐστιν.

διὸ καὶ δικαίως ἂν οὐκ ἀνθρωπίνη νομίζοιτο αὐτῆς ἢ κτησίς· πολλαχῆ γὰρ ἢ φύσις δούλη τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, ὥστε κατὰ Σιμωνίδην θεὸς ἂν μόνος τοῦτ' ἔχοι γέρας, ἄνδρα 30 δ' οὐκ ἄξιον [τὸ] μὴ οὐ ζητεῖν τὴν καθ' αὐτὸν ἐπιστήμην. εἰ δὴ λέγουσί τι οἱ ποιηταὶ καὶ πέφυκε φθονεῖν τὸ θεῖον, ἐπὶ τούτου συμβαίνειν μάλιστα εἰκὸς καὶ δυστυχεῖς εἶναι 983 a πάντας τοὺς περιττούς. ἀλλ' οὔτε τὸ θεῖον φθονερόν ἐνδέχεται εἶναι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί, οὔτε τῆς τοιαύτης ἄλλην χρῆ νομίζειν τιμιωτέραν. ἢ γὰρ θειοτάτη καὶ τιμιωτάτη· τοιαύτη δὲ διχῶς 5 ἂν εἴη μόνη. ἦν τε γὰρ μάλιστα ἂν θεὸς ἔχοι, θεία τῶν ἐπιστημῶν ἐστὶ, κἂν εἴ τις τῶν θείων εἴη· μόνη δ' αὕτη τούτων ἀμφοτέρων τετύχηκεν· ὃ τε γὰρ θεὸς δοκεῖ τῶν αἰτίων πᾶσιν εἶναι καὶ ἀρχὴ τις, καὶ τὴν τοιαύτην ἢ μόνος ἢ μάλιστα ἂν ἔχοι θεός. ἀναγκαιότεραι μὲν οὖν πᾶσαι ταύτης, 10 ἀμείνων δ' οὐδεμία.

δεῖ μέντοι πως καταστῆναι τὴν κτησίαν αὐτῆς εἰς τοῦναντίον ἡμῖν τῶν ἐξ ἀρχῆς ζητήσεων. ἄρχονται μὲν γάρ, ὥσπερ εἴπομεν, ἀπὸ τοῦ θαυμάζειν πάντες, εἰ οὕτως ἔχει, καθάπερ τῶν θαυμάτων ταυτόματα τοῖς μήπω τεθεωρηκόσι τὴν αἰτίαν, ἢ περὶ τὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς ἢ τὴν τῆς 15 διαμέτρου ἀσυμμετρίαν· θαυμαστὸν γὰρ εἶναι δοκεῖ πᾶσιν,

27 αὐτὴν ὡς μόνην οὕσαν ἐλευθέραν A^b || 28 αὐτῆς ἕνεκεν αὐτῆς. διὸ E || ἂν] μὴ E om. H^a || 31 γέρας A^b: τὸ γέρας E || τὸ μὴ οὐ A^b: μὴ E, μὴ οὐ Bekker || 32 δὴ A^b: δὲ E || τι A^b: πη E, οἱ supra lin. additum m. pr. in E || 983 a, 1 συμβαίνειν A^b, συμβῆναι E || 3 καὶ add. A^b || 6 μόνη A^b: μόνον E || θεός A^b: ὁ θεός E vulgo || 7 εἴ τις A^b: ἦτις E || εἴη E: ἐστὶ A^b || 10 θεός A^b: ὁ θεός E vulgo, articulo abiecto tolli hiatum monuit Blass || ταύτης A^b: αὐτῆς E || 11 πως καταστῆναι | πως om. A^b || 14 τοῖς — 15 αἰτίαν post πᾶσιν 16 transponenda esse suspicatur Bonitz || 15 ἢ τὴν E: ἢ περὶ τὴν A^b

εἴ τι τῷ ἐλαχίστῳ μὴ μετρεῖται. δεῖ δ' εἰς τοῦναντίον καὶ
 τὸ ἄμεινον κατὰ τὴν παροιμίαν ἀποτελεωτῆσαι, καθάπερ καὶ
 ἐν τούτοις ὅταν μάθωσιν· οὐδὲν γὰρ ἂν θαυμάσειεν οὕτως
 20 ἀνὴρ γεωμετρικὸς ὡς εἰ γένοιτο ἢ διάμετρος μετρητή. τίς
 μὲν οὖν ἢ φύσις τῆς ἐπιστήμης τῆς ζητουμένης, εἴρηται, καὶ
 τίς ὁ σκοπὸς οὗ δεῖ τυγχάνειν τὴν ζήτησιν καὶ τὴν ὅλην
 μέθοδον.

ἐπεὶ δὲ φανερὸν ὅτι τῶν ἐξ ἀρχῆς αἰτίων δεῖ λαβεῖν 3
 25 ἐπιστήμην (τότε γὰρ εἰδέναι φαμέν ἕκαστον, ὅταν τὴν πρῶ-
 τὴν αἰτίαν οἰώμεθα γνωρίζειν), τὰ δ' αἰτία λέγεται τετρα-
 χῶς, ὧν μίαν μὲν αἰτίαν φαμέν εἶναι τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τί
 ἦν εἶναι (ἀνάγεται γὰρ τὸ διὰ τί εἰς τὸν λόγον ἔσχατον,
 αἴτιον δὲ καὶ ἀρχὴ τὸ διὰ τί πρῶτον), ἑτέραν δὲ τὴν ὅλην
 30 καὶ τὸ ὑποκείμενον, τρίτην δὲ ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως,
 τετάρτην δὲ τὴν ἀντικειμένην αἰτίαν ταύτη, τὸ οὗ ἕνεκα καὶ
 τὰγαθόν (τέλος γὰρ γενέσεως καὶ κινήσεως πάσης τοῦτ' ἐστίν)·
 τεθεώρηται μὲν οὖν ἱκανῶς περὶ αὐτῶν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ φύ-
 983 b σεως, ὅμως δὲ παραλάβωμεν καὶ τοὺς πρότερον ἡμῶν εἰς
 ἐπίσκεψιν τῶν ὄντων ἐλθόντας καὶ φιλοσοφήσαντας περὶ
 τῆς ἀληθείας. δῆλον γὰρ ὅτι κάκεῖνοι λέγουσιν ἀρχὰς τινὰς
 καὶ αἰτίας· ἐπελθοῦσιν οὖν ἔσται τι προὔργου τῆ μεθόδῳ
 5 τῆ νῦν· ἢ γὰρ ἕτερόν τι γένος εὐρήσομεν αἰτίας, ἢ ταῖς νῦν
 λεγομέναις μᾶλλον πιστεύσομεν.

τῶν δὴ πρῶτων φιλοσοφησάντων οἱ πλεῖστοι τὰς ἐν
 ὅλης εἶδει μόνας ᾤθησαν ἀρχὰς εἶναι πάντων· ἐξ οὗ
 γὰρ ἔστιν ἅπαντα τὰ ὄντα, καὶ ἐξ οὗ γίνεταί πρῶτον
 καὶ εἰς ὃ φθείρεται τελευταῖον, τῆς μὲν οὐσίας ὑπομενού-

17 τῷ ἐλαχίστῳ A^b Alex. et γρ. E: τῶν οὐκ ἐλαχίστων E ||
 δὲ E: δὴ A^b || 19 θαυμάσειεν οὕτως E: οὕτως θαυμ. A^b || 21
 τῆς ζητουμένης ἐπιστήμης E || 28 τί A^b Alex.: τί πρῶτον E || 29
 ἑτέραν δὲ A^b: μίαν δὲ E || 30 δὲ E: δὲ τὴν A^b || 31 τὸ A^b: καὶ
 τὸ E || 33 τεθεώρηται μὲν οὖν A^b et γρ. E: τεθεωρημένων οὖν
 E, τεθεωρημένον H^a || 983 b, 1 ὅμως δὲ A^b: ὅμως E || 6 πρῶτων
 A^b: πρῶτον E

σης, τοῖς δὲ πάθεσι μεταβαλλούσης, τοῦτο στοιχεῖον καὶ 10
 ταύτην ἀρχὴν φασιν εἶναι τῶν ὄντων, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε
 γίνεσθαι οὐδὲν οἴονται οὔτ' ἀπόλλυσθαι, ὡς τῆς τοιαύτης
 φύσεως αἰεὶ σωζομένης, ὥσπερ οὐδὲ τὸν Σωκράτη φασὶν
 οὔτε γίνεσθαι ἀπλῶς, ὅταν γίγνηται καλὸς ἢ μουσικός,
 οὔτ' ἀπόλλυσθαι, ὅταν ἀποβάλλῃ ταύτας τὰς ἕξεις, διὰ 15
 τὸ ὑπομένειν τὸ ὑποκείμενον τὸν Σωκράτη αὐτόν. οὕτως
 οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδέν· δεῖ γὰρ εἶναι τινα φύσιν ἢ μίαν ἢ
 πλείους μιᾶς, ἐξ ὧν γίνεται τᾶλλα σωζομένης ἐκείνης. τὸ
 μέντοι πλῆθος καὶ τὸ εἶδος τῆς τοιαύτης ἀρχῆς οὐ τὸ αὐτὸ
 πάντες λέγουσιν, ἀλλὰ Θαλῆς μὲν ὁ τῆς τοιαύτης ἀρχηγὸς 20
 φιλοσοφίας ὕδωρ εἶναι φησιν· (διὸ καὶ τὴν γῆν ἐφ' ὕδατος
 ἀπεφαίνετο εἶναι), λαβὼν ἴσως τὴν ὑπόληψιν ταύτην ἐκ τοῦ
 πάντων ὄραν τὴν τροφήν ὑγρὰν οὔσαν καὶ αὐτὸ τὸ θερμὸν ἐκ
 τούτου γιγνόμενον καὶ τούτῳ ζῶν (τὸ δ' ἐξ οὗ γίνεται, τοῦτ'
 ἐστὶν ἀρχὴ πάντων). διὰ τε δὴ τοῦτο τὴν ὑπόληψιν λαβὼν 25
 ταύτην, καὶ διὰ τὸ πάντων τὰ σπέρματα τὴν φύσιν ὑγρὰν
 ἔχειν, τὸ δ' ὕδωρ ἀρχὴν τῆς φύσεως εἶναι τοῖς ὑγροῖς. εἰσὶ δὲ
 τινες οἳ καὶ τοὺς παμπαλαίους καὶ πολὺ πρὸ τῆς νῦν γενέ-
 σεως καὶ πρώτους θεολογήσαντας οὕτως οἴονται περὶ τῆς
 φύσεως ὑπολαβεῖν· Ὀκεανόν τε γὰρ καὶ Τηθύον ἐποίησαν τῆς 30
 γενέσεως πατέρας, καὶ τὸν ὄρκον τῶν θεῶν ὕδωρ, τὴν κα-
 λουμένην ὑπ' αὐτῶν Στύγα [τῶν ποιητῶν]· τιμιώτατον μὲν γὰρ
 τὸ πρεσβύτατον, ὄρκος δὲ τὸ τιμιώτατόν ἐστιν. εἰ μὲν οὖν
 ἀρχαία τις αὕτη καὶ παλαιὰ τετύχηκεν οὔσα περὶ τῆς φύ- 984 a
 σεως ἢ δόξα, τάχ' ἂν ἄδηλον εἶη, Θαλῆς μὲντοι λέγεται

13 et 16 Σωκράτη E: Σωκράτην A^b vulgo, confer 981 a, 19 ||
 ὥσπερ — 17 οὐδέν primum afuisse susp. Blass Rh. M. 30, 488 ||
 15 ἀποβάλλη A^b || 17 δεῖν conl. Wirth || ἢ μίαν E Alex.: μίαν
 A^b || 21 εἶναι φησὶν A^b: φησὶν εἶναι E || 22 ἀπεφαίνετο A^b:
 ἀπεφήνατο E || ὑπόληψιν ταύτην A^b: ὑπόληψιν E vulgo || 24
 καὶ τούτῳ ζῶν A^b Alex.: καὶ τὸ ζῶιον. τούτῳ ζῶν E || 27 ἀρχή
 τ. φ. ἐστὶ E || 28 παλαιούς A^b || 32 ὑπὸ ποιητῶν tamquam inter-
 pretamentum inclusimus

οὕτως ἀποφήνασθαι περὶ τῆς πρώτης αἰτίας. * Ἴπωνα γὰρ
 οὐκ ἂν τις ἀξιόσειε θεῖναι μετὰ τούτων διὰ τὴν εὐτέλειαν
 5 αὐτοῦ τῆς διανοίας. * Ἀναξιμένης δ' ἀέρα καὶ Διογένης πρό-
 τερον ὕδατος καὶ μάλιστ' ἀρχὴν τιθέασι τῶν ἀπλῶν σωμά-
 των, Ἴπασος δὲ πῦρ ὁ Μεταποντῖνος καὶ Ἡράκλειτος ὁ
 Ἐφέσιος, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τὰ τέτταρα, πρὸς τοῖς εἰρημένοις
 γῆν προστιθεὶς τέταρτον· ταῦτα γὰρ αἰεὶ διαμένειν καὶ οὐ
 10 γίνεσθαι ἀλλ' ἢ πλήθει καὶ ὀλιγότητι συγκρινόμενα καὶ
 διακρινόμενα εἰς ἓν τε καὶ ἐξ ἑνός. Ἀναξαγόρας δ' ὁ Κλα-
 ζομένιος τῇ μὲν ἡλικίᾳ πρότερος ὢν τούτου, τοῖς δ' ἔργοις
 ὕστερος, ἀπείρους εἶναι φησι τὰς ἀρχάς· σχεδὸν γὰρ ἅπαντα
 τὰ ὁμοιομερῆ, καθάπερ ὕδωρ ἢ πῦρ, οὕτω γίνεσθαι καὶ
 15 ἀπόλλυσθαι φησι συγκρίσει καὶ διακρίσει μόνον, ἄλλως δ'
 οὔτε γίνεσθαι οὔτ' ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ διαμένειν αἰδία.

ἔκ μὲν οὖν τούτων μόνην τις αἰτίαν νομίσειεν ἂν τὴν ἐν
 ὕλης εἶδει λεγομένην. προϊόντων δ' οὕτως, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα
 ὠδοποίησεν αὐτοῖς καὶ συνηνάγκασε ζητεῖν· εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα
 20 πᾶσα γένεσις καὶ φθορὰ ἔκ τινος ἑνός ἢ καὶ πλειόνων ἐστίν,
 διὰ τί τοῦτο συμβαίνει καὶ τί τὸ αἴτιον; οὐ γὰρ δὴ τό γ'
 ὑποκείμενον αὐτὸ ποιεῖ μεταβάλλειν ἑαυτό· λέγω δ' οἶον
 οὔτε τὸ ξύλον οὔτε ὁ χαλκὸς αἴτιος τοῦ μεταβάλλειν ἑκάτε-
 ρον αὐτῶν, οὐδὲ ποιεῖ τὸ μὲν ξύλον κλίνην ὁ δὲ χαλκὸς ἀν-
 25 δριάντα, ἀλλ' ἕτερόν τι τῆς μεταβολῆς αἴτιον. τὸ δὲ τοῦτο
 ζητεῖν ἐστὶ τὸ τὴν ἑτέραν ἀρχὴν ζητεῖν, ὡς ἂν ἡμεῖς φαίη-
 μεν, ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως. οἱ μὲν οὖν πάμπαν ἐξ ἀρ-
 χῆς ἀψάμενοι τῆς μεθόδου τῆς τοιαύτης καὶ ἐν φάσκοντες

984 a, 3 οὕτως A^b Alex.: τοῦτον τὸν τρόπον E || Ἴπωνα —
 5 διανοίας in margine primum adiecta et ad sequentia magis
 pertinere sentio || γὰρ] μὲν γὰρ E || 7 ὁ alterum om. A^b || 9
 προσθεῖς E || 10 ἢ om. A^b || 15 ἄλλως — 16 αἰδία primum afuisse
 susp. Blass Rh. M. 30, 488 || ἀπλῶς em. Zeller || 16 διαμένειν E:
 μένειν A^b || 17 ἂν om. A^b || 20 γένεσις καὶ φθορὰ A^b: φθορὰ καὶ
 γένεσις E vulgo || 21 γε] τε A^b m. pr. || 28 τῆς τοιαύτης] γε. καὶ
 ταύτης, ἦτοι τῆς φυσικῆς E

αἰδία noch
 so sehr

εἶναι τὸ ὑποκείμενον οὐδὲν ἐδυσχέραναν ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐνιοί
 γε τῶν ἐν λεγόντων, ὥσπερ ἠττηθέντες ὑπὸ ταύτης τῆς ζη- 30
 τήσεως, τὸ ἐν ἀκίνητόν φασιν εἶναι καὶ τὴν φύσιν ὅλην οὐ
 μόνον κατὰ γένεσιν καὶ φθοράν (τοῦτο μὲν γὰρ ἀρχαῖόν τε
 καὶ πάντες ὁμολόγησαν), ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην με-
 ταβολὴν πᾶσαν· καὶ τοῦτο αὐτῶν ἰδιόν ἐστιν. τῶν μὲν οὖν ἐν 984 b
 φασκόντων εἶναι τὸ πᾶν οὐδενὶ συνέβη τὴν τοιαύτην συνιδεῖν
 αἰτίαν, πλὴν εἰ ἄρα Παρμενίδη, καὶ τούτῳ κατὰ τοσοῦτον
 ὅσον οὐ μόνον ἐν ἀλλὰ καὶ δύο πως τίθησιν αἰτίας εἶναι.
 τοῖς δὲ δὴ πλείω ποιούσι μᾶλλον ἐνδέχεται λέγειν, οἷον τοῖς 5
 θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἢ πῦρ καὶ γῆν· χρῶνται γὰρ ὡς κινη-
 τικὴν ἔχοντι τῷ πυρὶ τὴν φύσιν, ὕδατι δὲ καὶ γῆ καὶ τοῖς
 τοιοῦτοις τούναντίον.

μετὰ δὲ τούτους καὶ τὰς τοιαύτας ἀρχάς, ὡς οὐχ ἱκα-
 νῶν οὐσῶν γεννηῆσαι τὴν τῶν ὄντων φύσιν, πάλιν ὑπ'
 αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ὥσπερ εἶπομεν, ἀναγκαζόμενοι τὴν 10 ^{κα 30}
 ἐχομένην ἐζήτησαν ἀρχήν. τοῦ γὰρ εὖ καὶ καλῶς τὰ μὲν
 ἔχειν τὰ δὲ γίνεσθαι τῶν ὄντων ἴσως οὔτε πῦρ οὔτε γῆν οὔτ'
 ἄλλο τῶν ταιούτων οὐδὲν οὔτ' εἰκὸς αἴτιον εἶναι οὔτ' ἐκείνους
 οἰηθῆναι· οὐδ' αὖ τῷ αὐτομάτῳ καὶ τῇ τύχῃ τοσοῦτον ἐπι-
 τρέψαι πρᾶγμα καλῶς εἶχεν. νοῦν δὴ τις εἰπὼν ἐνεῖναι, κα- 15
 θάπερ ἐν τοῖς ζώοις, καὶ ἐν τῇ φύσει τὸν αἴτιον τοῦ κόσμου
 καὶ τῆς τάξεως πάσης οἷον νήφων ἐφάνη παρ' εἰκῆ λέγον-
 τας τοὺς πρότερον. φανερῶς μὲν οὖν Ἀναξαγόραν ἴσμεν
 ἀψάμενον τούτων τῶν λόγων, αἰτίαν δ' ἔχει πρότερον Ἐρ-

29 ἑαυτοῖς E: ἐν αὐτοῖς Alex. in lemmate, ἐν ἑαυτοῖς A^b ||
 32 τοῦτο — 33 ὁμολογήσαν om. A^b, non interpretatur Alex.,
 habet E || 984 b, 1 ἅπασαν A^b || καὶ — ἐστιν om. A^b, non inter-
 pretatur Alex., habet E || 2 συνιδεῖν E: ἰδεῖν A^b || 5 δὴ om. E ||
 11 post ἀρχήν add. A^b τουτέστι τὴν ποιητικὴν τούτων εὖ ἔχειν
 καὶ καλῶς || 13 ἄλλο τι A^b || ἐκείνους εἰκὸς οἰηθ. E || 14 τῇ om.
 E || 15 ἔχειν E || ἐνεῖναι A^b E: εἶναι Ald. || 16 τοῖς om. E || τὸ
 A^b || τοῦ A^b: καὶ τοῦ E || 17 εἰκῆ λέγοντας] μεθύοντας in marg.
 E m. pr.

20 μότιμος δὲ Κλαζομένιος εἰπεῖν. οἱ μὲν οὖν οὕτως ὑπολαμ-
 βάνοντες ἅμα τοῦ καλῶς τὴν αἰτίαν ἀρχὴν εἶναι τῶν ὄντων
 ἔθεσαν, καὶ τὴν τοιαύτην ὄθεν ἢ κίνησις ὑπάρχει τοῖς οὖσιν.
 ὑποπτεύσειε δ' ἂν τις Ἑσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦ- 4
 τον, κἂν εἴ τις ἄλλος ἔρωτα ἢ ἐπιθυμίαν ἐν τοῖς οὖσιν
 25 ἔθηκεν ὡς ἀρχὴν, οἷον καὶ Παρμενίδης· οὗτος γὰρ κατα-
 σκευάζων τὴν τοῦ παντὸς γένεσιν „πρώτιστον μὲν“ φησιν
 „ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.“ Ἑσίοδος δὲ „πάντων μὲν
 πρώτιστα χάος γένηται, αὐτὰρ ἔπειτα γαῖ' εὐρύστερνος, ἣδ'
 ἔρος ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν,“ ὡς δέον ἐν τοῖς
 30 οὖσιν ὑπάρχειν τιν' αἰτίαν ἣτις κινήσει καὶ συνάξει τὰ πράγ-
 ματα. τούτους μὲν οὖν πῶς χρὴ διανεῖμαι περὶ τοῦ τίς πρῶ-
 τος, ἐξέστω κρίνειν ὕστερον· ἐπεὶ δὲ καὶ τὰναντία τοῖς ἀγα-
 θοῖς ἐνόητα ἐφαίνετο ἐν τῇ φύσει, καὶ οὐ μόνον τάξις καὶ
 985 a τὸ καλὸν ἀλλὰ καὶ ἀταξία καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ πλείω τὰ
 κακὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ τὰ φαῦλα τῶν καλῶν, οὕτως ἄλλος
 τις φιλίαν εἰσήνεγκε καὶ νεῖκος, ἐκάτερον ἐκατέρων αἴτιον
 τούτων. εἰ γὰρ τις ἀκολουθοίη καὶ λαμβάνοι πρὸς τὴν διά-
 5 νοιαν καὶ μὴ πρὸς ἃ ψελλίζεται λέγων Ἐμπεδοκλῆς, εὐρή-
 σει τὴν μὲν φιλίαν αἰτίαν οὖσαν τῶν ἀγαθῶν, τὸ δὲ νεῖκος
 τῶν κακῶν· ὥστ' εἴ τις φαίη τρόπον τινὰ καὶ λέγειν καὶ
 πρῶτον λέγειν τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀρχὰς Ἐμπεδοκλέα,
 τάχ' ἂν λέγοι καλῶς, εἴπερ τὸ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων αἴτιον
 10 αὐτὸ τὰγαθὸν ἐστὶ [καὶ τῶν κακῶν τὸ κακόν.]

οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ λέγομεν, καὶ μέχρι τούτου δυοῖν αἰτίαι,
 ὧν ἡμεῖς διωρίσαμεν ἐν τοῖς περὶ φύσεως, ἡμμένοι φαίνονται, τῆς

22 γρ. καὶ ἔθεσαν τὴν τοιαύτην, εἶτα ὄθεν ἢ κίνησις E ||
 25 οὗτος γὰρ A^b: καὶ γὰρ οὗτος E || 26 πρώτιστον] πρῶτον A^b E ||
 27 Hesiod. theog. 116 sqq. || 28 γέα γαῖα E || 29 ἔρος E: ἔρως
 A^b || 30 τινὰ E: τὴν A^b || συνάξει E: συνέξει A^b || 31 τούτοις
 A^b || 985 a, 4 λαμβάνει A^b || 9 λέγοιτο A^b m. pr. || πάντων A^b ||
 10 ἀγαθὸν fort. Alex. || καὶ — κακόν om. A^b Alex., habet E || 11
 δυεῖν E || 12 ἡμμένοι φαίνονται A^b: ἐφήσαντο E et edd. v. 11
 post αἰτίαι, v. Blass Rh. M. 30, 489.

τε ὕλης καὶ τοῦ ὄθεν ἢ κίνησις, ἀμυδρῶς μέντοι καὶ οὐδὲν σαφῶς, ἀλλ' οἶον ἐν ταῖς μάχαις οἱ ἀγύμναστοι ποιοῦσιν· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι περιφερόμενοι τύπτουσι πολλάκις καλὰς πληγὰς, ἀλλ' οὔτε 15 ἐκεῖνοι ἀπὸ ἐπιστήμης οὔτε οὗτοι εἰκόσιν εἰδέναι ὃ τι λέγουσιν· σχεδὸν γὰρ οὐδὲν χρώμενοι φαίνονται τούτοις ἀλλ' ἢ κατὰ μικρόν. Ἀναξαγόρας^x τε γὰρ μηχανῇ χρῆται τῷ^x νῶ πρὸς τὴν κοσμοποιίαν, καὶ ὅταν ἀπορήσῃ διὰ τίν' αἰτίαν ἐξ ἀνάγκης ἐστί, τότε παρέλκει αὐτόν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις 20 πάντα μᾶλλον αἰτιᾶται τῶν γιγνομένων ἢ νοῦν. καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἐπὶ πλεόν μὲν χρῆται τούτου τοῖς αἰτίοις, οὐ μὴν οὔθ' ἱκανῶς, οὔτ' ἐν τούτοις εὐρίσκει τὸ ὁμολογούμενον. πολλαχοῦ γοῦν αὐτῷ ἢ μὲν φιλία διακρίνει, τὸ δὲ νεῖκος συγκρίνει. ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὰ στοιχεῖα δίστηται τὸ πᾶν ὑπὸ 25 τοῦ νείκους, τό τε πῦρ εἰς ἓν συγκρίνεται καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων ἕκαστον· ὅταν δὲ πάλιν ὑπὸ τῆς φιλίας συνίωσιν εἰς τὸ ἓν, ἀναγκαῖον ἐξ ἑκάστου τὰ μέρη διακρίνεσθαι πάλιν. Ἐμπεδοκλῆς μὲν οὖν παρὰ τοὺς πρότερον πρῶτος ταύτην τὴν αἰτίαν διελὼν εἰσήνεγκεν, οὐ μίαν ποιήσας 30 τὴν τῆς κινήσεως ἀρχὴν ἀλλ' ἑτέρας τε καὶ ἐναντίας. ἔτι δὲ τὰ ὡς ἐν ὕλης εἶδει λεγόμενα στοιχεῖα τέτταρα πρῶτος εἶπεν· οὐ μὴν χρῆται γε τέτταρσιν, ἀλλ' ὡς δυσὶν οὔσι μόνοις, πυρὶ μὲν καθ' αὐτό, τοῖς δ' ἀντικειμένοις ὡς μιᾷ 985 b φύσει, γῆ τε καὶ ἀέρι καὶ ὕδατι. λάβοι δ' ἄν τις αὐτὸ θεωρῶν ἐκ τῶν ἐπῶν. οὗτος μὲν οὖν, ὥσπερ λέγομεν, οὕτω τε καὶ τοσαύτας εἴρηκε τὰς ἀρχάς· Λεύκιππος δὲ καὶ ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ Δημόκριτος στοιχεῖα μὲν τὸ πλήρες καὶ τὸ κενὸν εἶναι 5

16 εἰδέναι A^b: εἰδόσι λέγειν E, quod in εἰδόσι λέγουσι mutandum censet Gomperz, ipse potius in εἰδότες λέγειν correxerim collato p. 986 b, 29 || 19 καὶ ὅταν ἀπορήσῃ A^b: ὅταν ἀπορήσῃ γὰρ E, ὅταν γὰρ ἀπορήσῃ H^a || διὰ — 20 ἐστί om. A^b || 20 παρέλκει A^b et γρ. E: ἔλκει E || 22 χρῆται τούτου A^b: τούτου χρῆται E || 23 ἐξευρίσκει A^b || 26 τότε τὸ E et fort. Alex. || 27 πάλιν A^b E: πάντα H^a, πάλιν πάντα vulgo || 30 ταύτην E: τὸ A^b || διελεῖν A^b || 985 b, 4 τὰς ἀρχάς A^b E: ἀρχάς vulgo

Aristoteles, ed. CHRIST [1938]

3

^xA 47 Diels

die gleiche
20 Kritik
Platon Plaid.
97 b ff.

Γ<ὡς>?

φασιν, λέγοντες τὸ μὲν ὄν τὸ δὲ μὴ ὄν, τούτων δὲ τὸ μὲν
 πλήρες καὶ στερεὸν τὸ ὄν, τὸ δὲ κενὸν καὶ μανὸν τὸ μὴ
 ὄν (διὸ καὶ οὐδὲν μᾶλλον τὸ ὄν τοῦ μὴ ὄντος εἶναι φασιν,
 ὅτι οὐδὲ τὸ κενὸν τοῦ σώματος), αἷτια δὲ τῶν ὄντων ταῦτα
 10 ὡς ὕλην. καὶ καθάπερ οἱ ἐν ποιοῦντες τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν
 τᾶλλα τοῖς πάθεσιν αὐτῆς γεννῶσι, τὸ μανὸν καὶ τὸ πυ-
 κνὸν ἀρχὰς τιθέμενοι τῶν παθημάτων, τὸν αὐτὸν τρόπον
 καὶ οὗτοι τὰς διαφορὰς αἰτίας τῶν ἄλλων εἶναι φασιν. ταύ-
 τας μέντοι τρεῖς εἶναι λέγουσι, σχῆμά τε καὶ τάξιν καὶ
 15 θέσιν. διαφέρειν γὰρ φασιν τὸ ὄν ῥοσμῶ καὶ διαθιγῆ καὶ
 τροπῆ μόνον· τούτων δὲ ὁ μὲν ῥοσμὸς σχῆμά ἐστιν, ἡ δὲ
 διαθιγῆ τάξις, ἡ δὲ τροπῆ θέσις· διαφέρει γὰρ τὸ μὲν *A*
 τοῦ *N* σχήματι, τὸ δὲ *AN* τοῦ *NA* τάξει, τὸ δὲ *Z* τοῦ *N*^x
 θέσει. περὶ δὲ κινήσεως, ὅθεν ἢ πῶς ὑπάρχει τοῖς οὐσί, καὶ
 20 οὗτοι παραπλησίως τοῖς ἄλλοις ῥαθύμως ἀφείσαν. περὶ μὲν
 οὖν τῶν δύο αἰτιῶν, ὥσπερ λέγομεν, ἐπὶ τοσοῦτον ἔοικεν
 ἐζητηῆσθαι παρὰ τῶν πρότερον.

^x H Wilamowitz,
 Comm. gramm. IV
 (1899) 27.

ἐν δὲ τούτοις καὶ πρὸ τούτων οἱ καλούμενοι Πυθαγόρειοι 5
 25 *Mathematik* τῶν μαθημάτων ἀψάμενοι πρῶτον ταῦτα προήγαγον, καὶ
 ἐντραφέντες ἐν αὐτοῖς τὰς τούτων ἀρχὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς
 ὠήθησαν εἶναι πάντων. ἐπεὶ δὲ τούτων οἱ ἀριθμοὶ φύσει
 πρῶτοι, ἐν δὲ τοῖς ἀριθμοῖς ἐδόκουν θεωρεῖν ὁμοιώματα
 πολλὰ τοῖς οὐσί καὶ γιγνομένοις, μᾶλλον ἢ ἐν πυρὶ καὶ γῆ
 καὶ ὕδατι, ὅτι τὸ μὲν τοιονδὶ τῶν ἀριθμῶν πάθος δικαιοσύνη,

6 λέγοντες οἶον τὸ *E* || 7 κενὸν *A^b*: κενόν τε *E*, κενόν γε
 Bekk. || καὶ μανὸν om. *A^b* || 9 οὐδὲ τὸ σῶμα τοῦ κενοῦ Casaubo-
 nus, τὸ κενὸν ~~ἐλαττον~~ τοῦ σωμ. Zeller || ταῦτα *E*: ταῦτά γε *A^b* || 12
 τῶν παθημάτων ἀρχὰς τιθέμενοι *A^b* || φέρεται δὲ ἐν τισιν γραφῆ
 τοιαύτη „καὶ ὥσπερ τῶν μαθηματικῶν τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ
 οὗτοι“ Alex. || 15 διαφέρει *E* || φησι *E* || ῥοισμῶ *A^b* || 15 et 17
 διαθιγῆ *E* || 16 ῥοισμὸς *A^b* || 19 ὑπάρχει *E*: ὑπάρξει *A^b* || 22
 παρὰ τῶν προτ. *A^b*: παρὰ τῶν om. *E* || 24 πρῶτον *T*: πρῶ-
 τοι *A^b* *E* || ταῦτά τε πρ. *A^b* || προήγαγον *E* || 25 τῶν ὄντων ἀρχὰς
 om. *A^b* || 27 τοῖς ἀριθμοῖς *E*: τούτοις *A^b* || 28 μᾶλλον — 29 ὕδατι
 damnat Blass

τὸ δὲ τοιονδὶ ψυχὴ καὶ νοῦς, ἕτερον δὲ καιρὸς καὶ τῶν ἄλ- 30
λων ὡς εἰπεῖν ἕκαστον ὁμοίως· * ἔτι δὲ τῶν ἀρμονιῶν ἐν ἀριθ-
μοῖς ὁρῶντες τὰ πάθη καὶ τοὺς λόγους· * ἐπεὶ δὴ τὰ μὲν ἄλλα
τοῖς ἀριθμοῖς ἐφαίνετο τὴν φύσιν ἀφομοιωθῆναι πᾶσαν, οἱ
δ' ἀριθμοὶ πάσης τῆς φύσεως πρῶτοι, τὰ τῶν ἀριθμῶν στοι- 986 a
χεῖα τῶν ὄντων στοιχεῖα πάντων ὑπέλαβον εἶναι, καὶ τὸν
ὅλον οὐρανὸν ἀρμονίαν εἶναι καὶ ἀριθμὸν. καὶ ὅσα εἶχον
ὁμολογούμενα δεικνύναι ἐν τε τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ταῖς ἀρμο-
νίαις πρὸς τὰ τοῦ οὐρανοῦ πάθη καὶ μέρη καὶ πρὸς τὴν ὅλην 5
διακόσμησιν, ταῦτα συνάγοντες ἐφήρμοττον· κἂν εἴ τί που
διέλειπε, προσεγλίχοντο τοῦ συνειρομένην πᾶσαν αὐτοῖς εἶναι *cf. 1090 b 31*
τὴν πραγματείαν. λέγω δ' οἶον, ἐπειδὴ τέλειον ἢ δεκάς
εἶναι δοκεῖ καὶ πᾶσαν περιειληφέναι τὴν τῶν ἀριθμῶν φύ-
σιν, καὶ τὰ φερόμενα κατὰ τὸν οὐρανὸν δέκα μὲν εἶναί φα- 10
σιν, ὄντων δ' ἐννέα μόνον τῶν φανερῶν διὰ τοῦτο δεκάτην
τὴν ἀντίχθονα ποιοῦσιν. διώριστα δὲ περὶ τούτων ἐν ἑτέροις *cf. 203 201c*
ἡμῶν ἀκριβέστερον. ἀλλ' οὗ δὴ χάριν ἐπερχόμεθα, τοῦτ' ἐστὶν
ὅπως λάβωμεν καὶ παρὰ τούτων τίνας εἶναι τιθέασιν τὰς
ἀρχὰς καὶ πῶς εἰς τὰς εἰρημένας ἐμπίπτουσιν αἰτίας. φαί- 15
νονται δὴ καὶ οὗτοι τὸν ἀριθμὸν νομίζοντες ἀρχὴν εἶναι καὶ
ὡς ὅλην τοῖς οὖσι καὶ ὡς πάθη τε καὶ ἕξεις, τοῦ δ' ἀριθμοῦ
στοιχεῖα τό τ' ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν, τούτων δὲ τὸ μὲν

30 ψυχὴ τε καὶ A^b || 31 ἀρμονιῶν A^bE Alex.: ἀρμονικῶν Bekk. || 32 ἐπεὶ δὴ scripsi: ἐπειδὴ vulgo || 33 ἐφαίνοντο A^b || ἀφομοιωθῆναι A^b, ἀφομοιωθῆναι E || πᾶσιν E, πάντα Bonitz || 986 a, 2 ὑπ. εἶναι A^b: εἶναι ὑπέλαβον E vulgo || 3 ὅσα μὲν fort. Alex. || εἶχεν A^b || 4 δεικνύναι om. A^b, damnat Blass Rh. M. 30, 489 || 6 που E: πολὺν A^b || 7 προσεπεγλίχοντο E || τοῦ] ἔνεκεν sup. lin. add. m. sec. in A^b || 8 τέλειον ἢ δεκάς εἶναι δοκεῖ A^bE, ἢ δεκάς τελεία δοκεῖ in marg. E m. pr. || 9 εἶναι — φύσιν om. A^b, non interpretatur Alex., habet E || 11 μόνων A^bE, μόνον vulgo || 12 ἐν ἑτέροις] in libro περὶ τῶν Πυθαγορείων vel ut Alexander dicit ἐν ταῖς τῶν Πυθαγορικῶν δόξαις, ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας marg. E m. pr., inde m. sec. καὶ ἐν τῷ περὶ οὐρανοῦ || 13 fort. νῦν ἐπερχ. || 16 δὴ E: δὲ A^b || 18 τε add. A^b || ἄπειρον τὸ δὲ πεπερασμένον A^b: πεπερασμένον τὸ δ' ἄπειρον E, cf. phys. Γ 4

ἄπειρον, τὸ δὲ πεπερασμένον, τὸ δ' ἐν ἑξ ἄμφοτέρων εἶναι τού-
 20 των καὶ γὰρ ἄρτιον εἶναι καὶ περιττόν, τὸν δ' ἀριθμὸν ἐκ
 τοῦ ἑνός, ἀριθμοὺς δέ, καθάπερ εἴρηται, τὸν ὅλον οὐρανόν.

ἕτεροι δὲ τῶν αὐτῶν τούτων τὰς ἀρχὰς δέκα λέγουσιν εἶναι
 τὰς κατὰ συστοιχίαν λεγομένας, πέρασ καὶ ἄπειρον, περι-
 τὸν καὶ ἄρτιον, ἕν καὶ πλῆθος, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, ἄρρεν
 25 καὶ θῆλυ, ἡρεμοῦν καὶ κινούμενον, εὐθύ καὶ καμπύλον, φῶς
 καὶ σκότος, ἀγαθὸν καὶ κακόν, τετράγωνον καὶ ἑτερόμηκες.
 ὄνπερ τρόπον ἔοικε καὶ Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιάτης ὑπολα-
 βεῖν, καὶ ἦτοι οὗτος παρ' ἐκείνων ἢ ἐκεῖνοι παρὰ τούτου παρέ-
 λαβον τὸν λόγον τοῦτον· καὶ γὰρ ἐγένετο τὴν ἡλικίαν Ἀλκ-
 30 μαίων ἐπὶ γέροντι Πυθαγόρα, ἀπεφήνατο δὲ παραπλησίως
 τούτοις. φησὶ γὰρ εἶναι δύο τὰ πολλὰ τῶν ἀνθρωπίνων, λέ-
 γων τὰς ἐναντιότητας οὐχ ὥσπερ οὗτοι διωρισμένας ἀλλὰ
 τὰς τυχοῦσας, οἷον λευκὸν μέλαν, γλυκὺ πικρόν, ἀγαθὸν
 κακόν, μέγα μικρόν. οὗτος μὲν οὖν ἀδιορίστως ἀπέρριψε περι-
 986 b τῶν λοιπῶν, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι καὶ πόσαι καὶ τίνες αἱ ἐναν-
 τιώσεις ἀπεφήναντο. παρὰ μὲν οὖν τούτων ἀμφοῖν τοσοῦτον
 ἔστι λαβεῖν, ὅτι τὰναντία ἀρχαὶ τῶν ὄντων· τὸ δ' ὅσαι
 παρὰ τῶν ἐτέρων, καὶ τίνες αὐταὶ εἰσιν. πῶς μέντοι πρὸς
 5 τὰς εἰρημένας αἰτίας ἐνδέχεται συναγαγεῖν, σαφῶς μὲν οὐ
 διήρθρωται παρ' ἐκείνων, εἰκόασι δ' ὡς ἐν ὕλης εἶδει τὰ
 στοιχεῖα τάττειν· ἐκ τούτων γὰρ ὡς ἐνυπαρχόντων συνεστάν-
 ναι καὶ πεπλάσθαι φασὶ τὴν οὐσίαν.

τῶν μὲν οὖν παλαιῶν καὶ πλείω λεγόντων τὰ στοιχεῖα τῆς φύ-

p. 203 a, 11 || 20 καὶ γὰρ — περιττόν om. A^b || 21 ἀριθμὸν S ||
 23 συστοιχίαν A^b m. pr. || 23—26 πέρασ καὶ ἄπειρον] hic et in
 reliquis καὶ add. A^b, om. E, inde ab ἄρρεν om. Alex || 29 καὶ
 γὰρ Ἀλκμαίων ἀπεφήνατο παραπλησίως A^b, media om. A^b ne-
 que interpr. Alex, habet E || 34 μέγα μικρόν A^b Bonitz: μικρόν
 μέγα E Bekk. || 34 ἀπέρριψε A^bE: ἐπέρριψε vulgo, quod con-
 iectura ut videtur repositum recipere dubitavi || 986 b, 2 ἀμ-
 φοῖν μὲν τοσ. A^b || 3 τὸ — 4 ἐτέρων om. A^b || 5 συναγαγεῖν A^b:
 συνάγειν E, fort. τὰλλα συναγαγεῖν. || 9 λεγόντων τὰ στοιχεῖα
 A^b: τὰ στοιχεῖα λεγόντων E

σεως ἐκ τούτων ἰκανόν ἐστι θεωρῆσαι τὴν διάνοιαν· εἰσὶ δὲ *τινες* 10
οἱ περὶ τοῦ παντός ὡς ἂν μιᾶς οὔσης φύσεως ἀπεφήναντο, τρόπον
δ' οὐ τὸν αὐτὸν πάντες οὔτε τοῦ καλῶς οὔτε τοῦ κατὰ τὴν φύσιν.
εἰς μὲν οὖν τὴν νῦν σκέψιν τῶν αἰτίων οὐδαμῶς συναρμόττει
περὶ αὐτῶν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ὥσπερ ἔνιοι τῶν φυσιολόγων ἐν
ὑποθέμενοι τὸ ὄν ὁμῶς γεννῶσιν ὡς ἐξ ὕλης τοῦ ἐνός, ἀλλ' 15
ἕτερον τρόπον οὗτοι λέγουσιν· ἐκεῖνοι μὲν προστιθέασι κίνησιν,
γεννῶντές γε τὸ πᾶν, οὗτοι δ' ἀκίνητον εἶναι φασιν. οὐ μὴν
ἀλλὰ τοσοῦτόν γ' οἰκειόν ἐστι τῇ νῦν σκέψει. *Παρμενίδης*
μὲν γὰρ ἔοικε τοῦ κατὰ τὸν λόγον ἐνός ἄπτεσθαι, *Μέλισσος*
δὲ τοῦ κατὰ τὴν ὕλην· διὸ καὶ ὁ μὲν πεπερασμένον, ὁ δ' 20
ἄπειρόν φησιν εἶναι αὐτό· *Ξενοφάνης* δὲ πρῶτος τούτων ἐνίσας
(ὁ γὰρ *Παρμενίδης* τούτου λέγεται γενέσθαι μαθητής) οὐδὲν διε-
σαφήνισεν, οὐδὲ τῆς φύσεως τούτων οὐδετέρας ἔοικε θιγεῖν,
ἀλλ' εἰς τὸν ὅλον οὐρανὸν ἀποβλέψας τὸ ἐν εἶναι φησι τὸν θεόν.
οὗτοι μὲν οὖν, καθάπερ εἶπομεν, ἀφετέοι πρὸς τὴν νῦν 25
παροῦσαν ζήτησιν, οἱ μὲν δύο καὶ πάμπαν ὡς ὄντες μικρὸν
ἀγροικότεροι, *Ξενοφάνης* καὶ *Μέλισσος*· *Παρμενίδης* δὲ
μᾶλλον βλέπων ἔοικέ που λέγειν. παρὰ γὰρ τὸ ὄν τὸ μὴ
ὄν οὐδὲν ἀξιῶν εἶναι, ἐξ ἀνάγκης ἐν οἴεται εἶναι τὸ ὄν καὶ
ἄλλο οὐδέν (περὶ οὗ σαφέστερον ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἰρή- 30
καμεν), ἀναγκαζόμενος δ' ἀκολουθεῖν τοῖς φαινομένοις, καὶ τὸ
ἐν μὲν κατὰ τὸν λόγον, πλείω δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν ὑπο-
λαμβάνων εἶναι, δύο τὰς αἰτίας καὶ δύο τὰς ἀρχὰς πάλιν
τίθησι, θερμὸν καὶ ψυχρόν, οἶον πῦρ καὶ γῆν λέγων· τού-
των δὲ κατὰ μὲν τὸ ὄν τὸ θερμὸν τάττει, θάτερον δὲ κατὰ 987 a
τὸ μὴ ὄν.

11 ἂν om. A^b || 12 τὴν om. H^a Alex. || 17 γε om. A^b || 19
τὸν om. A^b || 22 *παρμενίδης* δε τούτου E || λεγ. γενέσθαι μαθ.
A^b, γενέσθαι om. E || 23 οὔτε A^b || τούτων post ἔοικε A^b || 24
τὸν θεόν om. A^b, habet Alex. || 26 παροῦσαν add. A^b || 28 βλέ-
πων om. E || 30 σαφέστερον A^b: σαφεστέρως E || ἐν τοῖς περὶ
φύσεως] phys. I, 2. 3 || 32 fort. τὸ ὄν ἐν || ὑπολαβῶν A^b || 33 τὰς
ante ἀρχὰς om. A^b || 34 τούτων μὲν κατὰ μὲν τὸ ὄν A^b

ἐκ μὲν οὖν τῶν εἰρημένων καὶ παρὰ τῶν συνηδρευκό-
 των ἤδη τῷ λόγῳ σοφῶν τοσαῦτα παρειλήφασμεν, παρὰ μὲν
 τῶν πρώτων σωματικὴν τε τὴν ἀρχὴν (ὑδὼρ γὰρ καὶ πῦρ
 5 καὶ τὰ τοιαῦτα σώματά ἐστιν) καὶ τῶν μὲν μίαν τῶν δὲ
 πλείους τὰς ἀρχὰς τὰς σωματικὰς, ἀμφοτέρων μέντοι ταύ-
 τας ὡς ἐν ὕλης εἶδει τιθέντων· παρὰ δὲ τινῶν ταύτην τε
 τὴν αἰτίαν [τιθέντων] καὶ πρὸς ταύτην τὴν ὄθεν ἢ κίνησις, καὶ
 ταύτην παρὰ τῶν μὲν μίαν παρὰ τῶν δὲ δύο. μέχρι μὲν
 10 οὖν τῶν Ἰταλικῶν καὶ χωρὶς ἐκείνων μετριώτερον εἰρήκασιν
 οἱ ἄλλοι περὶ αὐτῶν, πλὴν ὥσπερ εἶπομεν, δυοῖν τ' αἰτίαι
 τυγχάνουσι κεχρημένοι, καὶ τούτων τὴν ἑτέραν οἱ μὲν μίαν
 οἱ δὲ δύο ποιοῦσι, τὴν ὄθεν ἢ κίνησις· οἱ δὲ Πυθαγόρειοι δύο
 μὲν τὰς ἀρχὰς κατὰ τὸν αὐτὸν εἰρήκασιν τρόπον, τοσοῦτον
 15 δὲ προσεπέθεσαν, ὃ καὶ ἰδιὸν ἐστὶν αὐτῶν, ὅτι τὸ πεπερα-
 σμένον καὶ τὸ ἄπειρον καὶ τὸ ἐν οὐχ ἑτέρας τινὰς ᾤθησαν
 εἶναι φύσεις, οἷον πῦρ ἢ γῆν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον, ἀλλ' αὐτὸ
 τὸ ἄπειρον καὶ αὐτὸ τὸ ἐν οὐσίαν εἶναι τούτων ὧν κατηγο-
 ροῦνται, διὸ καὶ ἀριθμὸν εἶναι τὴν οὐσίαν ἀπάντων. περὶ τε
 20 τούτων οὖν τοῦτον ἀπεφήναντο τὸν τρόπον, καὶ περὶ τοῦ τί ἐστὶν
 ἤρξαντο μὲν λέγειν καὶ ὀρίζεσθαι, λίαν δ' ἀπλῶς ἐπραγμα-
 τεύθησαν. ὀρίζοντό τε γὰρ ἐπιπολαίως, καὶ ᾧ πρώτῳ ὑπάρ-
 ξειεν ὁ λεχθεὶς ὄρος, τοῦτ' εἶναι τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος
 ἐνόμιζον, ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ταύτῃ εἶναι διπλάσιον καὶ τὴν
 25 δυνάδα, διότι πρῶτον ὑπάρχει τοῖς δυοῖν τὸ διπλάσιον. ἀλλ'

987 a, 2 συνεδρευκότων A^b || 3 τοσαῦτα A^b: ταῦτα E || 6 τὰς
 ἀρχὰς A^b: ἀρχὰς E || 8 τιθέντων seclusimus, supplendum enim
 est παρειλήφασμεν || 9 παρ' ὧν μὲν μίαν παρ' ὧν δὲ A^b || 10
 μετριώτερον E: μαλακώτερον A^b et γρ. E, quod interpretamen-
 tum esse lectionis μορυχώτερον docet Alex., μονιμώτερον Ascl.,
 hoc vel μοναχώτερον Alexandrum legisse putavit Brandis || 11
 περὶ τῶν αὐτῶν E || 15 ἐστὶν αὐτῶν A^b: αὐτῶν ἐστίν E || 16
 καὶ τὸ ἐν add. A^b, om. E, fort. recte || 19 πάντων A^b || 20 οὖν
 om. A^b || ἀπεφήναντο τοῦτον A^b || 22 πρώτῳ E: πρώτως A^b || 24
 ἐνόμιζον A^b: ἐνόμισαν E || 25 δύο A^b || ἀλλ' — 27 συνέβαινε
 primum afuisse susp. Blass Rh. M. 30, 490

οὐ ταῦτόν ἐστιν ἴσως τὸ εἶναι διπλασίω καὶ δυάδι· εἰ δὲ μή, πολλὰ τὸ ἐν ἔσται, ὃ κακείνοις συνέβαινε. παρὰ μὲν οὖν τῶν πρότερον καὶ τῶν ἄλλων τοσαῦτα ἔστι λαβεῖν.

6 μετὰ δὲ τὰς εἰρημένας φιλοσοφίας ἢ Πλάτωνος ἐπεγένετο πραγματεία, τὰ μὲν πολλὰ τούτοις ἀκολουθοῦσα, τὰ 30 δὲ καὶ ἴδια παρὰ τὴν τῶν Ἰταλικῶν ἔχουσα φιλοσοφίαν. ἐκ νέου τε γὰρ συνήθης γενόμενος πρῶτον Κρατύλῳ καὶ ταῖς Ἑρακλειτείοις δόξαις, ὡς ἀπάντων τῶν αἰσθητῶν αἰεὶ ρεόντων καὶ ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν οὐκ οὔσης, ταῦτα μὲν καὶ ὕστερον οὕτως ὑπέλαβεν· Σωκράτους δὲ περὶ μὲν τὰ ἠθικὰ 987 b πραγματευομένου, περὶ δὲ τῆς ὅλης φύσεως οὐδέν, ἐν μέντοι τούτοις τὸ καθόλου ζητοῦντος καὶ περὶ ὀρισμῶν ἐπιστήσαντος πρῶτου τὴν διάνοιαν, ἐκεῖνον ἀποδεξάμενος διὰ τὸ τοιοῦτον ὑπέλαβεν ὡς περὶ ἐτέρων τοῦτο γιγνόμενον καὶ οὐ τῶν αἰσθη- 5 τῶν [τινός]· ἀδύνατον γὰρ εἶναι τὸν κοινὸν ὄρον τῶν αἰσθητῶν τινός, αἰεὶ γε μεταβαλλόντων. οὕτως μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα τῶν ὄντων ἰδέας προσηγόρευσε, τὰ δ' αἰσθητὰ παρὰ ταῦτα καὶ κατὰ ταῦτα λέγεσθαι πάντα· κατὰ μέθεξιν γὰρ εἶναι τὰ πολλὰ τῶν συνωνύμων τοῖς εἴδεσιν. τὴν δὲ μέθεξιν τοῦνομα 10 μόνον μετέβαλεν· οἱ μὲν γὰρ Πυθαγόρειοι μιμήσει τὰ ὄντα φασὶν εἶναι τῶν ἀριθμῶν, Πλάτων δὲ μεθέξει [τοῦνομα μεταβαλῶν]. τὴν μέντοι γε μέθεξιν ἢ τὴν μίμησιν ἥτις ἂν εἴη τῶν εἰδῶν ἀφείσαν ἐν κοινῷ ζητεῖν. ἔτι δὲ παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ εἴδη τὰ μαθηματικὰ τῶν πραγμάτων εἶναί φησι 15 μεταξύ, διαφέροντα τῶν μὲν αἰσθητῶν τῷ ἀλδία καὶ ἀκί-

26 ἐστὶν ἴσως A^b: ἴσως ἐστὶν E || 28 ἄλλων] fort. Ἰταλικῶν || 31 ἰδίαι E || 32 τε om. A^b || συνήθης γενόμενος A^b Alex.: συγγενόμενος E || 987 b, 1 οὗτος E || 2 μέντοι E: δὲ A^b || 5 γιγνομένων A^b || οὐ περὶ τῶν A^b || 6 τινός om. A^b, in ceteros codd. ex sequenti versu irrepsisse videtur || ὄρον A^b: λόγον E || 7 οὕτως μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα Bonitz: οὗτος οὖν τὰ μὲν τοι. E, οὕτως τὰ μὲν οὖν τοι. A^b || 8 fort. ταῦτα εἶναι || 10 συνωνύμων τοῖς A^b Alex. et γρ. E: συνωνύμων ὁμώνυμα τοῖς E || 11 μόνον om. A^b || μετέλαβεν A^b || 12 τοῦνομα μεταβαλῶν om. A^b || 13 γε om. A^b || 14 ἀφῆσαν A^b

νητα εἶναι, τῶν δ' εἰδῶν τῶ τὰ μὲν πόλλ' ἄττα ὁμοια εἶναι
 τὸ δ' εἶδος αὐτὸ ἕν ἕκαστον μόνον. ἐπεὶ δ' αἴτια τὰ εἶδη
 τοῖς ἄλλοις, τὰ κείνων στοιχεῖα πάντων ᾠήθη τῶν ὄντων εἶναι
 20 στοιχεῖα. ὡς μὲν οὖν ὕλην τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν εἶναι
 ἀρχάς, ὡς δ' οὐσίαν τὸ ἕν· ἐξ ἐκείνων γὰρ κατὰ μέθεξιν τοῦ
 ἑνὸς τὰ εἶδη εἶναι [τοὺς ἀριθμούς]. τὸ μέντοι γ' ἕν οὐσίαν εἶναι,
 21 καὶ μὴ ἕτερόν γέ τι ὄν λέγεσθαι ἕν, παραπλησίως τοῖς Πυ-
 θαγορείοις ἔλεγε, καὶ τὸ τοὺς ἀριθμούς αἰτίους εἶναι τοῖς ἄλλοις
 25 τῆς οὐσίας ὡσαύτως ἐκείνοις· τὸ δ' ἀντὶ τοῦ ἀπείρου ὡς ἑνὸς
 δυάδα ποιῆσαι καὶ τὸ ἀπειρον ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ, τοῦτ'
 ἴδιον· καὶ ὅτι ὁ μὲν τοὺς ἀριθμούς παρὰ τὰ αἰσθητά, οἱ δ'
 ἀριθμούς εἶναι φασιν αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ τὰ μαθημα-
 τικὰ μεταξὺ τούτων οὐ τιθέασιν. τὸ μὲν οὖν τὸ ἕν καὶ τοὺς
 30 ἀριθμούς παρὰ τὰ πράγματα ποιῆσαι, καὶ μὴ ὡσπερ οἱ
 Πυθαγόρειοι, καὶ ἡ τῶν εἰδῶν εἰσαγωγή διὰ τὴν ἕν τοῖς λό-
 γοις ἐγένετο σκέψιν (οἱ γὰρ πρότεροι διαλεκτικῆς οὐ μετεῖ-
 χον), τὸ δὲ δυάδα ποιῆσαι τὴν ἑτέραν φύσιν διὰ τὸ τοὺς
 ἀριθμούς, ἔξω τῶν πρώτων, εὐφυῶς ἐξ αὐτῆς γεννᾶσθαι, ὡς-
 988 a περ ἕκ τινος ἐκμαγείου. καίτοι συμβαίνει γ' ἐναντίως· οὐ
 γὰρ εὐλογον οὕτως. οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῆς ὕλης πολλὰ ποιοῦσιν,
 τὸ δ' εἶδος ἅπαξ γεννᾶ μόνον, φαίνεται δ' ἐκ μιᾶς ὕλης
 μία τράπεζα, ὁ δὲ τὸ εἶδος ἐπιφέρων εἰς ὧν πολλὰς ποιεῖ.
 5 ὁμοίως δ' ἔχει καὶ τὸ ἄρρεν πρὸς τὸ θῆλυ· τὸ μὲν γὰρ
 ὑπὸ μιᾶς πληροῦται ὀχείας, τὸ δ' ἄρρεν πολλὰ πληροῖ·
 καίτοι ταῦτα μιμήματα τῶν ἀρχῶν ἐκείνων ἐστίν. Πλάτων

17 πολλὰ τὰ ὁμοια A^b || 19 ἀπάντων A^b || τῶν ὄντων ᾠήθη
 A^b || 22 τὰ εἶδη εἶναι τοὺς ἀριθμούς codd. et Alex.: τὰ εἶδη
 secl. Zeller, καὶ τοὺς ἀρ. Ascl., τοὺς deleri iussit Schwegler, καὶ
 τοὺς ἀριθμούς transponendum esse post τὸ ἕν (21) censet Jackson ||
 23 γε add. A^b || ὄν] τὸ ὄν E, τὸ ἕν Ascl. || ἕν A^b Alex.: εἶναι
 E || 24 τοῖς ἄλλοις] γρ. τῆς ὅλης οὐσίας E || 26 καὶ τὸ A^b: τὸ
 δ' E Alex. || 27 ὅτι A^b: ἔτι E Alex. || 29 τὸν ἀριθμὸν A^b || 988 a.
 2 οὕτω E || οἱ A^b Alex.: νῦν E || 5 τὸ μὲν γὰρ E Bonitz: τὸ μὲν
 γὰρ θῆλυ A^b Bekker, hiatus vitandum duxi

μὲν οὖν περὶ τῶν ζητουμένων οὕτω διώρισεν· φανερόν δ' ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι δυοῖν αἰτίαι μόνον κέχρηται, τῇ τε τοῦ τί ἐστὶ καὶ τῇ κατὰ τὴν ὕλην (τὰ γὰρ εἶδη τοῦ τί ἐστὶν 10 αἰτία τοῖς ἄλλοις, τοῖς δ' εἶδεσι τὸ ἓν), καὶ τίς ἢ ὕλη ἢ ὑποκειμένη, καθ' ἧς τὰ εἶδη μὲν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν τὸ δ' ἓν ἐν τοῖς εἶδεσι λέγεται, ὅτι αὕτη δυάς ἐστὶ, τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. ἔτι δὲ τὴν τοῦ εὖ καὶ τοῦ κακῶς αἰτίαν τοῖς στοιχείοις ἀπέδωκεν ἑκατέροις ἑκατέραν, ὥσπερ φαμέν καὶ τῶν 15 προτέρων ἐπιζητησαί τινας φιλοσόφων, οἷον Ἐμπεδοκλέα καὶ Ἀναξαγόραν.

7 συντόμως μὲν οὖν καὶ κεφαλαιωδῶς ἐπεληλύθαμεν τίνες τε καὶ πῶς τυγχάνουσιν εἰρηκότες περὶ τε τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἀληθείας· ὅμως δὲ τοσοῦτόν γ' ἔχομεν ἐξ αὐτῶν, 20 ὅτι τῶν λεγόντων περὶ ἀρχῆς καὶ αἰτίας οὐδεὶς ἔξω τῶν ἐν τοῖς περὶ φύσεως ἡμῖν διωρισμένων εἴρηκεν, ἀλλὰ πάντες ἀμυδρῶς μὲν ἐκείνων δὲ πῶς φαίνονται διγγάνοντες. οἱ μὲν γὰρ ὡς ὕλην τὴν ἀρχὴν λέγουσιν, ἅν τε μίαν ἅν τε πλείους ὑποθῶσι, καὶ ἕαν τε σῶμα ἕαν τε ἀσώματον τοῦτο τιθῶσιν, οἷον 25 Πλάτων μὲν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν λέγων, οἱ δ' Ἰταλικοὶ τὸ ἀπειρον, Ἐμπεδοκλῆς δὲ πῦρ καὶ γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα, Ἀναξαγόρας δὲ τὴν τῶν ὁμοιομερῶν ἀπειρίαν. οὗτοί τε δὴ πάντες τῆς τοιαύτης αἰτίας ἡμμένοι εἰσὶ, καὶ ἔτι ὅσοι ἀέρα ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ ἢ πυρὸς μὲν πυκνότερον ἀέρος δὲ λε- 30 πτότερον· καὶ γὰρ τοιοῦτόν τινες εἰρήκασιν εἶναι τὸ πρῶτον στοιχεῖον. οὗτοι μὲν οὖν ταύτης τῆς αἰτίας ἤψαντο μόνον· ἕτεροι δὲ τινες ὄθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, οἷον ὅσοι φιλίαν καὶ νεῖκος ἢ νοῦν ἢ ἔρωτα ποιοῦσιν ἀρχήν. τὸ δὲ τί ἦν εἶναι

8 διώριζε A^b || 9 μόνον κέχρηται A^b: ἐστὶ μόνον κεχρημένος E || 11 τοῖς δ' εἶδέσι τὸ ἓν καὶ τῇ ὕλη in aliquot libris scribi refert Alex. || 12 τὰ εἶδη μὲν ἐπὶ A^b et γρ. Alex.: τὰ εἶδη τὰ μὲν ἐπὶ E Alex. || δὲ ἓν ἐν A^b E: δὲ ἐπὶ Alex. || 13 ὅτι — 14 μικρόν om. A^b, habet Alex. || 14 καλῶς A^b m. pr. || 15 ὥσπερ A^b Alex.: ὅπερ μάλλον E || 16 φιλοσόφων A^b Alex.: φιλοσόφους E || 25 ἀσώματον τοῦτο A^b: ἀσωμάτους E, ἀσώματον vulgo || 34

35 καὶ τὴν οὐσίαν σαφῶς μὲν οὐδεὶς ἀποδέδωκε, μάλιστα δ' οἱ τὰ
 988 b εἶδη τιθέντες λέγουσιν· οὔτε γὰρ ὡς ὕλην τοῖς αἰσθητοῖς τὰ
 εἶδη καὶ τὸ ἐν τοῖς εἶδεσιν, οὔθ' ὡς ἐντεῦθεν τὴν ἀρχὴν τῆς
 κινήσεως γιγνομένην ὑπολαμβάνουσιν (ἀκινήσιας γὰρ αἷτια
 μᾶλλον καὶ τοῦ ἐν ἡρεμίᾳ εἶναι φασιν), ἀλλὰ τὸ τί ἦν εἶναι
 5 ἐκάστῳ τῶν ἄλλων τὰ εἶδη παρέχονται, τοῖς δ' εἶδεσι τὸ
 ἐν. τὸ δ' οὗ ἕνεκα αἱ πράξεις καὶ αἱ μεταβολαὶ καὶ αἱ
 κινήσεις, τρόπον μὲν τινα λέγουσιν αἷτιον, οὔτω δ' οὐ λέγου-
 σιν, οὐδ' ὄνπερ πέφυκεν. οἱ μὲν γὰρ νοῦν λέγοντες ἢ φιλίαν
 ὡς ἀγαθὸν μὲν τι ταύτας τὰς αἰτίας τιθέασιν, οὐ μὴν ὡς
 10 ἕνεκά γε τούτων ἢ ὄν ἢ γιγνόμενόν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' ὡς
 ἀπὸ τούτων τὰς κινήσεις οὔσας λέγουσιν. ὡς δ' αὐτως καὶ
 οἱ τὸ ἐν ἢ τὸ ὄν φάσκοντες εἶναι τὴν τοιαύτην φύσιν, τῆς
 μὲν οὐσίας αἷτιόν φασιν εἶναι, οὐ μὴν τούτου γ' ἕνεκα ἢ εἶναι
 ἢ γίγνεσθαι. ὥστε λέγειν τε καὶ μὴ λέγειν πως συμβαίνει
 15 αὐτοῖς τὰγαθὸν αἷτιον· οὐ γὰρ ἀπλῶς ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς
 λέγουσιν. ὅτι μὲν οὖν ὀρθῶς διώριστα περὶ τῶν αἰτίων, καὶ
 πόσα καὶ ποῖα, μαρτυρεῖν εἰκόμασιν ἡμῖν καὶ οὔτοι πάντες,
 οὐ δυνάμενοι θιγεῖν ἄλλης αἰτίας. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι ζητη-
 τέαι αἱ ἀρχαὶ ἢ οὔτως ἀπασαὶ ἢ τινὰ τρόπον τούτων, δῆλον.
 20 πῶς δὲ τούτων ἕκαστος εἴρηκε, καὶ πῶς ἔχει περὶ τῶν ἀρχῶν,
 τὰς ἐνδεχομένας ἀπορίας μετὰ τοῦτο διέλθωμεν περὶ αὐτῶν.

ἢ νοῦν A^b: καὶ νοῦν E || 35 ἀποδέδωκε A^bE Bonitz: ἀπέδωκε
 Bekker || 988 b, 1 εἶδη καὶ τὰ ἐν τοῖς εἶδεσι τιθ. A^b || ὕλη A^b ||
 2 τὸ ἐν coni. Bonitz: τὰ ἐν A^bE Alex. || οὐδ' A^b || 3 αἷτια E:
 αἷτιαν A^b, αἷτιαί Alex. || 8 πέφυκε τρόπον. οἱ E || ἢ] καὶ A^b || 9
 τι om. A^b || μὴν] τὴν A^b || 11 οὔσας A^b: εἶναι τούτων E || 12 τὸ
 ἐν ἢ τὸ ὄν E Alex.: τὸ ὄν ἢ τὸ ἐν A^b || 13 τῆς μὲν οὐσίας A^b:
 τῆς οὐσίας μὲν E || ἢ ante εἶναι om. A^b || 15 οὐ γὰρ — 16 λέ-
 γουσιν om. A^b, habet Alex. || 20 — 993 a, 24 εἴρηκεν, sive capp.
 8 et 9 et 10, quorum noni prior pars paene ad verbum cum
 M 4 et 5 conspirat, primum ab hoc libro afuisse existimo, ab
 ipso autem Aristotele postea eo consilio adiecta, ut libris M
 N abiectis hoc opus libro A finiretur; fuisse inter veteres
 grammaticos qui hanc partem libri atque adeo totum librum
 damnarent apparet ex Alexandro et Syriano ad B p. 997 b, 3

Γε. τρόπον

8 ὅσοι μὲν οὖν ἓν τε τὸ πᾶν καὶ μίαν τινὰ φύσιν ὡς ὕλην τιθέασι, καὶ ταύτην σωματικὴν καὶ μέγεθος ἔχουσαν, δῆλον ὅτι πολλαχῶς ἀμαρτάνουσιν. τῶν γὰρ σωμάτων τὰ στοιχεῖα τιθέασι μόνον, τῶν δ' ἀσωμάτων οὐ, ὄντων καὶ ἀσω- 25 μάτων. καὶ περὶ γενέσεως [καὶ φθορᾶς] ἐπιχειροῦντες τὰς αἰτίας λέγειν, καὶ περὶ πάντων φυσιολογοῦντες, τὸ τῆς κινήσεως αἴτιον ἀναιροῦσιν. ἔτι δὲ τὸ τὴν οὐσίαν μηδενὸς αἰτίαν τιθέναι, μηδὲ τὸ τί ἐστίν. καὶ πρὸς τούτοις τὸ ῥαδίως τῶν ἀπλῶν σωμάτων λέγειν ἀρχὴν ὀτιοῦν πλήν γῆς, οὐκ ἐπι- 30 σκεψάμενοι τὴν ἐξ ἀλλήλων γένεσιν πῶς ποιοῦνται [λέγω δὲ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα]. τὰ μὲν γὰρ συγκρίσει, τὰ δὲ διακρίσει ἐξ ἀλλήλων γίνεσθαι, τοῦτο δὲ πρὸς τὸ πρότερον εἶναι καὶ ὕστερον διαφέρει πλεῖστον. τῇ μὲν γὰρ ἂν δόξειε στοιχειωδέστατον εἶναι πάντων ἐξ οὗ γίνονται συγκρί- 35 σει πρώτου, τοιοῦτον δὲ τὸ μικρομερέστατον καὶ λεπτότατον ἂν 989 a εἶη τῶν σωμάτων. διόπερ ὅσοι πῦρ ἀρχὴν τιθέασι, μάλιστα ὁμολογουμένως ἂν τῷ λόγῳ τούτῳ λέγοιεν. τοιοῦτον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ὁμολογεῖ τὸ στοιχεῖον εἶναι τὸ τῶν σωμάτων. οὐδεὶς γοῦν τῶν ὕστερον ἠξίωσε καὶ ἐν λεγόντων γῆν 5 εἶναι στοιχεῖον, δηλονότι διὰ τὴν μεγαλομέρειαν. τῶν δὲ τριῶν ἕκαστον στοιχείων εἴληφε κριτὴν τινα· οἱ μὲν γὰρ πῦρ, οἱ δ' ὕδωρ, οἱ δ' ἀέρα τοῦτ' εἶναί φασιν. καίτοι διὰ τί ποτ' οὐ καὶ τὴν γῆν λέγουσιν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων; πάντα γὰρ εἶναί φασιν γῆν. φησὶ δὲ καὶ Ἡσίοδος τὴν γῆν πρώ- 10 τὴν γενέσθαι τῶν σωμάτων· οὕτως ἀρχαίαν καὶ δημοτικὴν

21 περὶ αὐτῶν suspectum || 22 μίαν εἶναί τινα E || 25 ὄντων καὶ ἀσωμάτων om. A^b, habet Alex. || 26 καὶ φθορᾶς Alex. non legisse arbitratur Bonitz || 27 ἀπάντων A^b || 28 ἀναιροῦσι] παρέλιπον fort. Alex. || 31 λέγω δὲ — ἀέρα disserendi ordinem interrumpunt || 32 γῆν καὶ ὕδωρ A^b || 34 τῇ A^b, πῇ E || 989 a, 1 τοιοῦτο E || 4 ἕκαστον ὁμολογεῖτο στ. A^b || τὸ ante τῶν om. A^b || 5 τῶν ὕστερον ἠξίωσε καὶ E: ἠξίωσε τῶν A^b || 7 ἕκαστον στοιχείων A^bE: στοιχείων ἕκαστον vulgo || κριτὴν τινα E: τινα κριτὴν A^b, unde τινα eiciendum conicias, ut quod desit de an. I p. 405 b, 8 || 8 οὐ καὶ E: οὐδὲ A^b || 11 γενέσθαι E: γεγενῆσθαι A^b

συμβέβηκεν εἶναι τὴν ὑπόληψιν. κατὰ μὲν οὖν τοῦτον τὸν λόγον οὐτ' εἷ τις τούτων τι λέγει πλὴν πυρός, οὐτ' εἷ τις ἀέρος μὲν πυκνότερον τοῦτο τίθησιν ὕδατος δὲ λεπτότε-
 15 ρον, οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοι. εἰ δ' ἔστι τὸ τῆ γενέσει ὕστερον τῆ φύσει πρότερον, τὸ δὲ πεπεμμένον καὶ συγκεκριμένον ὕστερον τῆ γενέσει, τούναντίον ἂν εἶη τούτων, ὕδωρ μὲν ἀέρος πρότερον, γῆ δὲ ὕδατος.

περὶ μὲν οὖν τῶν μίαν τιθεμένων αἰτίαν οἷαν εἵπομεν, ἔστω
 20 ταῦτ' εἰρημένα· τὸ δ' αὐτὸ κἂν εἷ τις ταῦτα πλείω τίθησιν, οἷον Ἐμπεδοκλῆς τέτταρά φησιν εἶναι σώματα τὴν ὕλην. καὶ γὰρ τούτω τὰ μὲν ταῦτὰ τὰ δ' ἴδια συμβαίνειν ἀνάγκη. γιγνόμενά τε γὰρ ἐξ ἀλλήλων ὀρῶμεν ὡς οὐκ αἰεὶ διαμένοντος πυρός καὶ γῆς τοῦ αὐτοῦ σώματος (εἴρηται δ' ἐν τοῖς περὶ φύσεως περὶ αὐτῶν),
 25 καὶ περὶ τῆς τῶν κινούντων αἰτίας, πότερον ἐν ἡ δύο θετέον, οὐτ' ὀρθῶς οὐτ' εὐλόγως οἰητέον εἰρησθαι παντελῶς. ὅλως τ' ἀλλοίωσιν ἀναιρεῖσθαι ἀνάγκη τοῖς οὕτω λέγουσιν· οὐ γὰρ ἐκ θερμοῦ ψυχρὸν οὐδ' ἐκ ψυχροῦ θερμὸν ἔσται. τί γὰρ ἂν αὐτὰ πάσχοι τἄναντία, καὶ τίς ἂν εἶη μία φύσις ἢ γιγνομένη
 30 πῦρ καὶ ὕδωρ, ὃ ἐκεῖνος οὐ φησιν. Ἀναξαγοραν δ' εἷ τις ὑπολάβοι δύο λέγειν στοιχεῖα, μάλιστα ἂν ὑπολάβοι κατὰ λόγον, ὃν ἐκεῖνος αὐτὸς μὲν οὐ διήρθρωσεν, ἠκολούθησε μὲντ' ἂν ἐξ ἀνάγκης τοῖς ἐπάγουσιν αὐτόν. ἀτόπου γὰρ ὄντος καὶ ἄλλως τοῦ φάσκειν μεμιχθαι τὴν ἀρχὴν πάντα καὶ διὰ
 989 b τὸ συμβαίνειν ἄμικτα δεῖν προὑπάρχειν, καὶ διὰ τὸ μὴ πεφυκέναι τῷ τυχόντι μίγνυσθαι τὸ τυχόν, πρὸς δὲ τούτοις ὅτι τὰ πάθη καὶ τὰ συμβεβηκότα χωρίζοιτ' ἂν τῶν οὐσιῶν

12 συμβέβηκεν εἶναι E: εἶχε A^b || 13 τι post λέγει A^b || 16 πρότερον τῆ φύσει ὕστερον A^b || 20 καὶ εἰ Alex. || 24 ἐν τοῖς περὶ φύσεως] de caelo III 7 et de gener. II 6 || 25 κινούντων E: κινουμένων A^b vulgo || θετέον, ὃ οὐτ' A^b || εὐλόγως A^b et γρ. E: ἀλόγως E et γρ. Alex. || ὅλως — 30 φησιν om. A^b neque interpretatur Alex., habet E, damnat Blass Rh. M. 30, 490 || 28 αὐτὰ ἂν E || 29 εἶη ἂν E || 32 οὐ] οὐ σαφῶς A^b || 33 ἐπάγουσιν A^b: λέγουσιν E

(τῶν γὰρ αὐτῶν μίξις ἐστὶ καὶ χωρισμός), ὁμῶς εἴ τις ἀκο-
 λουθήσειε συνδιαρθρῶν ἃ βούλεται λέγειν, ἴσως ἂν φανείη 5
 καινοπρεπεστέρως λέγων. ὅτε γὰρ οὐδὲν ἦν ἀποκεκριμένον,
 δῆλον ὡς οὐδὲν ἦν ἀληθὲς εἰπεῖν κατὰ τῆς οὐσίας ἐκείνης,
 λέγω δ' οἶον ὅτι οὔτε λευκὸν οὔτε μέλαν ἢ φαιὸν [ἢ ἄλλο
 χρῶμα], ἀλλ' ἄχρων ἦν ἐξ ἀνάγκης· εἶχε γὰρ ἂν τι τού-
 των τῶν χρωμάτων· ὁμοίως δὲ καὶ ἄχυμον τῷ αὐτῷ λόγῳ 10
 τούτῳ, οὐδ' ἄλλο τι τῶν ὁμοίων οὐδέν· οὔτε γὰρ ποιόν τι
 οἶόν τ' αὐτὸ εἶναι οὔτε ποσὸν οὔτε τί· τῶν γὰρ ἐν μέρει τι *eine Substanz*
 λεγομένων εἰδῶν ὑπῆρχεν ἂν αὐτῷ, τοῦτο δ' ἀδύνατον με-
 μιγμένων γε πάντων· ἤδη γὰρ ἂν ἀπεκέκριτο, φησὶ δ' εἶναι
 μεμιγμένα πάντα πλὴν τοῦ νοῦ, τοῦτον δ' ἀμιγῆ μόνον καὶ 15
 καθαρὸν. ἐκ δὴ τούτων συμβαίνει λέγειν αὐτῷ τὰς ἀρχὰς
 τό τε ἓν (τοῦτο γὰρ ἀπλοῦν καὶ ἀμιγές) καὶ θάτερον, οἶον
 τίθεμεν τὸ ἀόριστον πρὶν ὀρισθῆναι καὶ μετασχεῖν εἶδους
 τινός. ὥστε λέγει μὲν οὔτ' ὀρθῶς οὔτε σαφῶς, βούλεται μὲν-
 τοι τι παραπλήσιον τοῖς τε ὕστερον λέγουσι καὶ τοῖς φαι- 20
 νομένοις μᾶλλον.

ἀλλὰ γὰρ οὗτοι μὲν τοῖς περὶ γένεσιν λόγοις καὶ φθο-
 ρὰν καὶ κίνησιν οἰκειῶι τυγχάνουσι μόνον· σχεδὸν γὰρ περὶ
 τῆς τοιαύτης οὐσίας καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ζητοῦσι
 μόνης. ὅσοι δὲ περὶ μὲν ἀπάντων τῶν ὄντων· ποιοῦνται
 τὴν θεωρίαν, τῶν δ' ὄντων τὰ μὲν αἰσθητὰ τὰ δ' οὐκ αἰσθητὰ 25
 τιθέασι, δῆλον ὡς περὶ ἀμφοτέρων τῶν γενῶν ποιοῦνται τὴν
 ἐπίσκεψιν· διὸ μᾶλλον ἂν τις ἐνδιατρίψειε περὶ αὐτῶν, τί
 καλῶς ἢ μὴ καλῶς λέγουσιν εἰς τὴν τῶν νῦν ἡμῖν προκει-
 μένων σκέψιν. οἱ μὲν οὖν καλούμενοι Πυθαγόρειοι ταῖς μὲν

989 b, 8 οἶον add. A^b || ἢ ἄλλο χρῶμα om. A^b || 9 ἄχρων E:
 ἀχρώματον A^b || ἦν om. A^b || τῶν χρωμάτων τούτων A^b || 10 ἄχυ-
 μον καὶ τῷ A^b, καὶ om. E Bonitz || 11 τι om. E || οὔτε — 12
 τί damnat Blass Rh. M. 30, 490 || 17 θάτερον, καθάπερ ὄν,
 οἶον E || 19 λέγει A^b: λέγειν Alex., λέγεται E vulgo || 20 τοῖς
 φαινομένοις Alex. Brandis: τοῖς νῦν φαινομένοις A^bE Bekker
 24 μόνον E vulgo || ποιοῦνται A^bE: ποιοῦσι Ald.

30 ἀρχαῖς καὶ τοῖς στοιχείοις ἐκτοπωτέροις χρῶνται τῶν φυσιο-
 λόγων (τὸ δ' αἷτιον ὅτι παρέλαβον αὐτὰς οὐκ ἐξ αἰσθητῶν·
 τὰ γὰρ μαθηματικὰ τῶν ὄντων ἄνευ κινήσεως ἐστίν, ἕξω
 τῶν περὶ τὴν ἀστρολογίαν), διαλέγονται μέντοι καὶ πραγμα-
 τεύονται περὶ φύσεως πάντα· γεννῶσί τε γὰρ τὸν οὐρανόν,
 990 a καὶ περὶ τὰ τούτου μέρη [καὶ τὰ πάθη καὶ τὰ ἔργα] διατη-
 ροῦσι τὸ συμβαῖνον, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ αἷτια εἰς ταῦτα
 καταναλίσκουσιν, ὡς ὁμολογοῦντες τοῖς ἄλλοις φυσιολόγοις
 ὅτι τό γ' ὄν τοῦτ' ἐστίν ὅσον αἰσθητόν ἐστι καὶ περιείληφεν ὁ
 5 καλούμενος οὐρανός. τὰς δ' αἷτίας καὶ τὰς ἀρχὰς, ὥσπερ
 εἶπομεν, ἱκανὰς λέγουσιν ἐπαναβῆναι καὶ ἐπὶ τὰ ἀνωτέρω
 τῶν ὄντων, καὶ μᾶλλον ἢ τοῖς περὶ φύσεως λόγοις ἀρμοτ-
 τούσας. ἐκ τίνος μέντοι τρόπου κινήσεις ἔσται, πέρατος καὶ
 ἀπείρου μόνων ὑποκειμένων καὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου, οὐδὲν
 10 λέγουσιν, ἢ πῶς δυνατὸν ἄνευ κινήσεως καὶ μεταβολῆς γέ-
 νεσιν εἶναι καὶ φθορὰν ἢ τὰ τῶν φερομένων ἔργα κατὰ τὸν
 οὐρανόν. ἔτι δὲ εἴτε δοίη τις αὐτοῖς ἐκ τούτων εἶναι τὸ μέγε-
 θος εἴτε δειχθεῖη τοῦτο, ὅμως τίνα τρόπον ἔσται τὰ μὲν κοῦφα
 τὰ δὲ βάρος ἔχοντα τῶν σωμάτων; ἐξ ὧν γὰρ ὑποτίθενται
 15 καὶ λέγουσιν, οὐδὲν μᾶλλον περὶ τῶν μαθηματικῶν λέγουσι
 σωμάτων ἢ περὶ τῶν αἰσθητῶν· διὸ περὶ πυρὸς ἢ γῆς ἢ τῶν
 ἄλλων τῶν τοιούτων σωμάτων οὐδ' ὄτιοῦν εἰρήκασιν, ἅτ' οὐδὲν
 περὶ τῶν αἰσθητῶν οἶμαι λέγοντες ἴδιον. ἔτι δὲ πῶς δεῖ
 λαβεῖν αἷτια μὲν εἶναι τὰ τοῦ ἀριθμοῦ πάθη καὶ τὸν ἀριθμὸν
 20 τῶν κατὰ τὸν οὐρανόν ὄντων καὶ γιγνομένων καὶ ἐξ ἀρχῆς
 καὶ νῦν, ἀριθμὸν δ' ἄλλον μηδένα εἶναι παρὰ τὸν ἀριθμὸν
 τοῦτον ἐξ οὗ συνέστηκεν ὁ κόσμος; ὅταν γὰρ ἐν τῷδὲ μὲν τῷ

30 ἐκτοπωτέροις Bonitz Alexandrum p. 53, 24 secutus: ἐκ-
 τοπωτέροις A^bE || 34 πάντα περὶ φύσεως A^b || 990 a, 1 καὶ τὰ πάθη
 καὶ τὰ ἔργα non interpretatur Alex., unde ea seclusi tamquam
 interpretamentum sive alteram lectionem, τὰ ante ἔργα om.
 A^b || 6 ἱκανῶς E || ἀνωτέρω E || 9 μόνων E: μόνον A^b || καὶ πε-
 ριττοῦ καὶ ἀρτίου damnat Blass Rh. M. 30, 490 || 12 δοίη A^b:
 δώη E || τὸ om. E || 16 περὶ post ἢ om. A^b

μέρει δόξα καὶ καιρὸς αὐτοῖς ἤ, μικρὸν δ' ἄνωθεν ἢ κάτωθεν ἀδικία καὶ κρίσις ἢ μῖξις, ἀπόδειξιν δὲ λέγωσιν ὅτι τούτων μὲν ἕν ἕκαστον ἀριθμὸς ἐστίν, συμβαίνει δὲ κατὰ τοῦτον τὸν 25 τόπον <τοῦτο> ἤδη πλῆθος εἶναι τῶν συνισταμένων μεγεθῶν διὰ τὸ τὰ πάθη ταῦτα ἀκολουθεῖν τοῖς τόποις ἑκάστοις, πρότερον οὗτος ὁ αὐτός ἐστίν ἀριθμὸς ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὃν δεῖ λαβεῖν ὅτι τούτων ἕκαστόν ἐστιν, ἢ παρὰ τοῦτον ἄλλος; ὁ μὲν γὰρ Πλάτων ἕτερον εἶναι φησιν· καίτοι κάκεινος ἀριθ- 30 μὸς οἶεται καὶ ταῦτα εἶναι καὶ τὰς τούτων αἰτίας, ἀλλὰ τοὺς μὲν νοητοὺς αἰτίους, τούτους δὲ αἰσθητούς.

9 περὶ μὲν οὖν τῶν Πυθαγορείων ἀφείσθω τὰ νῦν· ἱκανὸν γὰρ αὐτῶν ἀψασθαι τοσοῦτον. οἱ δὲ τὰς ιδέας αἰτίας τιθέμενοι πρῶτον μὲν ζητοῦντες τῶν ὄντων λαβεῖν τὰς 990 b αἰτίας ἕτερα τούτοις ἴσα τὸν ἀριθμὸν ἐκόμισαν, ὥσπερ εἴ τις ἀριθμησαί βουλόμενος ἐλαττόνων μὲν ὄντων οἶοιτο μὴ δυνήσεσθαι, πλείω δὲ ποιήσας ἀριθμοίη. σχεδὸν γὰρ ἴσα ἢ οὐκ ἐλάττω ἐστὶ τὰ εἶδη τούτων, περὶ ὧν ζητοῦντες τὰς αἰτίας ἐκ 5 τούτων ἐπ' ἐκεῖνα προῆλθον· καθ' ἕκαστον γὰρ ὁμώνυμόν τί ἐστι, καὶ παρὰ τὰς οὐσίας τῶν [τε] ἄλλων, ὧν ἐστὶν ἕν ἐπὶ πολλῶν, καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς αἰδίοις. ἔτι καθ' οὓς τρόπους δείκνυμεν ὅτι ἔστι τὰ εἶδη, κατ' οὐδένα φαίνεται τούτων· ἐξ

23 καὶ] ἐκεῖ δὲ conl. Luthe, Herm. 15, 194 || 24 ἀδικία] ἀνικία γρ. E et γρ. Alex. || κρίσις A^b Alex.: διάκρισις E || ἀπόδειξις A^b m. pr. || 25 μὲν ἕν E: ἕν A^b, μὲν Alex. || τοῦτον τὸν τόπον A^b: τὸν τόπον τοῦτον E Alex.; τοῦτο add. Zeller || 27 πότ. δὲ ὁ αὐτός omissio οὗτος A^b || 28 ὁ αὐτός] ὁ αἰτίος conl. Luthe || ἀριθμὸς ἐστίν A^b || 33 Πυθαγορικῶν Alex. || τὸ νῦν E || 34 τοσοῦτον] μόμον fort. Alex. || αἰτίας om. E || 990 b, 5 ἐστὶ τὰ εἶδη A^b: τὰ εἶδη ἐστίν E || τούτων] τούτοις A^b, utrumque interpretatur Alex. 257, 20 et 26 || 6 ἐπ' ἐκεῖνα E: ἐκεῖ A^b || 7 τῶν τε E, τε om. A^b, cf. 1079 a, 2 || ἄλλων ὧν A^b et Alex. in interpretatione: ἄλλων omissio ὧν E, ἄλλων ἂ γρ. E et Alex. in lemmate || ἕν ἐπὶ πολλῶν A^b: ἐπὶ πολλῶν ἕν E || 8 ἔτι δὲ καθ' E || 9 δείκνυται A^b, δείκνυμεν E quod confirmat etiam Alex., cf. infra p. 991, 3 et 992 a, 11. 25, 997 b, 3, 1002 b, 13; contra tertiam personam praefert auctor vel librarius libri M p. 1079 a, 5. 7. 12. 20 et 1080 a, 5 || ὅτι ἔστι om. Alex.

989 b 34 - 991 b 9 = 1078 b 32 - 1080 a 11

10 ἐνίων μὲν γὰρ οὐκ ἀνάγκη γίνεσθαι συλλογισμόν, ἐξ ἐνίων
 δὲ καὶ οὐχ ὧν οἰόμεθα τούτων εἶδη γίνεται. κατὰ τε γὰρ
 τοὺς λόγους τοὺς ἐκ τῶν ἐπιστημῶν εἶδη ἔσται πάντων ὄσων
 ἐπιστημαί εἰσι, καὶ κατὰ τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν καὶ τῶν ἀποφά-
 σεων, κατὰ δὲ τὸ νοεῖν τι φθαρέντος τῶν φθαρτῶν· φάν-
 15 τασμα γὰρ τι τούτων ἐστίν. ἔτι δὲ οἱ ἀκριβέστεροι τῶν λόγων
 οἱ μὲν τῶν πρὸς τι ποιούσιν ἰδέας, ὧν οὐ φαμεν εἶναι καθ'
 αὐτὸ γένος, οἱ δὲ τὸν τρίτον ἄνθρωπον λέγουσιν. ὅπως τε
 ἀναιροῦσιν οἱ περὶ τῶν εἰδῶν λόγοι ἂ μᾶλλον εἶναι βουλόμεθα
 [οἱ λέγοντες εἶδη] τοῦ τὰς ἰδέας εἶναι· συμβαίνει γὰρ μὴ
 20 εἶναι τὴν δυνάδα πρώτην ἀλλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ τὸ πρὸς τι
 τοῦ καθ' αὐτό, καὶ πάνθ' ὅσα τινὲς ἀκολουθήσαντες ταῖς περὶ
 τῶν ἰδεῶν δόξαις ἠναντιώθησαν ταῖς ἀρχαῖς. ἔτι δὲ κατὰ
 μὲν τὴν ὑπόληψιν, καθ' ἣν εἶναι φαμεν τὰς ἰδέας, οὐ μόνον
 τῶν οὐσιῶν ἔσται εἶδη ἀλλὰ πολλῶν καὶ ἐτέρων (καὶ γὰρ τὸ
 25 νόημα ἐν οὐ μόνον περὶ τὰς οὐσίας ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἄλ-
 λων ἐστί, καὶ ἐπιστημαί οὐ μόνον τῆς οὐσίας εἰσὶν ἀλλὰ καὶ
 ἐτέρων, καὶ ἄλλα δὲ μυρία συμβαίνει τοιαῦτα)· κατὰ δὲ τὸ
 ἀναγκαῖον καὶ τὰς δόξας τὰς περὶ αὐτῶν, εἰ ἔστι μεθεκτὰ
 τὰ εἶδη, τῶν οὐσιῶν ἀναγκαῖον ἰδέας εἶναι μόνον· οὐ
 30 γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς μετέχονται, ἀλλὰ δεῖ ταύτη ἑκά-
 στον μετέχειν, ἢ μὴ καθ' ὑποκειμένου λέγεται. λέγω δ'
 οἶον, εἴ τι αὐτοδιπλασίου μετέχει, τοῦτο καὶ αἰδίου μετέχει,

11 τε E: γε A^b || 12 ἐκ om. A^b || 14 τι om. A^b || 15 ἀκρι-
 βέστατοι E et p. 1079 a, 11 || 17 λέγουσιν] εἰσάγουσι in inter-
 pretatione Alex., cf. 989 a, 33 || 18 βούλονται A^b, βουλόμεθα E,
 quo recepto οἱ λέγοντες εἶδη delendum esse monuit Blass || 20
 τὴν δυνάδα πρώτην A^b E: πρῶτον τὴν δυνάδα p. 1079 a, 16 rectius ||
 21 τοῦ E: τῶν A^b || 22 ἰδεῶν A^b: εἰδῶν E et p. 1079 a, 18 || δὲ
 om. A^b || 24 ἔσονται A^b et p. 1079 a, 20 || 26 καὶ αἰ ἐπ. A^b, cf.
 p. 1079 a, 22 || 29 τὰ add. A^b et Alex., om. E || fort. μόνων scri-
 bendum dicit Bonitz ex Alex. p. 65, 26. 66, 2. 26. 69, 3 || 30
 ἑκάστου A^b E: ἑκαστον, quod in cod. H^b scriptum exstat, alte-
 ram lectionem Alexandri fuisse putavit Brandis || 31 ἢ μὴ καθ'
 A^b E: ἢ καθ' γε. Alex.

vom Relati-
 ven

↑

ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· συμβέβηκε γὰρ τῷ διπλασίῳ αἰδίῳ εἶναι. ὥστ' ἔσται οὐσία τὰ εἶδη· ταῦτά δ' ἐνταῦθα οὐσίαν σημαίνει κάκει· ἢ τί ἔσται τὸ εἶναι φάναι τι παρὰ 991 a ταῦτα, τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν; καὶ εἰ μὲν ταῦτὸ εἶδος τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μετεχόντων, ἔσται τι κοινόν· τί γὰρ μᾶλλον ἐπὶ τῶν φθαρτῶν δυνάδων καὶ τῶν πολλῶν μὲν αἰδίων δὲ τὸ δυὰς εἶναι ἐν καὶ ταῦτόν, ἢ ἐπὶ τ' αὐτῆς καὶ τῆς τινός; εἰ 5 δὲ μὴ τὸ αὐτὸ εἶδος, ὁμώνυμα ἂν εἴη, καὶ ὅμοιον ὥσπερ ἂν εἴ τις καλοῖ ἄνθρωπον τὸν τε Καλλίαν καὶ τὸ ξύλον, μηδεμίαν κοινωνίαν ἐπιβλέψας αὐτῶν.

πάντων δὲ μάλιστα διαπορήσειεν ἂν τις, τί ποτε συμβάλλεται τὰ εἶδη τοῖς αἰδίῳ τῶν αἰσθητῶν ἢ τοῖς γιγνομένοις καὶ φθει- 10 ρομένοις. οὔτε γὰρ κινήσεως οὔτε μεταβολῆς οὐδεμιᾶς ἐστὶν αἷτια αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πρὸς τὴν ἐπιστήμην οὐδὲν βοηθεῖ τὴν τῶν ἄλλων (οὐδὲ γὰρ οὐσία ἐκεῖνα τούτων· ἐν τούτοις γὰρ ἂν ἦν), οὔτε εἰς τὸ εἶναι, μὴ ἐνυπάρχοντά γε τοῖς μετέχουσιν. οὔτω μὲν γὰρ ἂν ἴσως αἷτια δόξειεν εἶναι ὡς τὸ λευκὸν μεμιγμένον 15 τῷ λευκῷ. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος λίαν εὐκίνητος, ὃν Ἀναξαγόρας μὲν πρῶτος, Εὐδοξος δ' ὕστερον καὶ ἄλλοι τινὲς ἔλεγον· ῥᾶδιον γὰρ συναγαγεῖν πολλὰ καὶ ἀδύνατα πρὸς τὴν τοιαύτην δόξαν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκ τῶν εἰδῶν ἔστι τᾶλλα κατ' οὐδένα τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι. τὸ δὲ λέγειν 20 παραδείγματα αὐτὰ εἶναι καὶ μετέχειν αὐτῶν τᾶλλα κενολογεῖν ἐστὶ καὶ μεταφορὰς λέγειν ποιητικᾶς· τί γὰρ ἐστὶ τὸ ἐργαζόμενον πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπον; ἐνδέχεται γὰρ

33 συμβέβηκε — 34 εἶναι om. A^b || 34 οὐσία] οὐσιῶν vel οὐσίας conl. Bonitz || ταῦτά Alex. Bekker: ταῦτα A^bE || δὲ] γὰρ fort. Alex. Bonitz || ἐνταῦθά τε fort. Alex. || 991 a, 2 τὸ om. Ascl. || 4 δυνάδων καὶ τῶν πολλῶν E: δυνάδων καὶ δυνάδων τῶν πολλῶν A^b et Alex. et p. 1079 a, 35 || 5 εἶναι om. E || τ' αὐτῆς Bonitz secutus Alexandrum p. 69, 15: ταύτης A^bE || 6 ὁμωνμία E || 7 καλοῖ E: καλοίη A^b || 9 ἂν om. A^b || 10 καὶ φθειρ. A^b Alex.: καὶ τοῖς φθειρ. E || 12 οὔτε conl. Bonitz, οὐδὲ A^bE, vide tamen polit. p. 956 a, 40 || 13 οὔτε E || 14 γε om. E || 15 ὡς om. E || 21 αὐτὰ E: τε A^b || 23 γὰρ E Alex.: τε A^b et p. 1079 b, 28

καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι ὅμοιον ἔτι οὖν καὶ μὴ εἰκαζόμενον
 25 πρὸς ἐκεῖνο, ὥστε καὶ ὄντος Σωκράτους καὶ μὴ ὄντος γέ-
 νοιτ' ἂν οἷόσπερ Σωκράτης· ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι καὶ εἰ
 ἦν ὁ Σωκράτης ἀίδιος. ἔσται τε πλείω παραδείγματα τοῦ
 αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἶδη, οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον καὶ τὸ
 δίπουν, ἅμα δὲ καὶ τὸ αὐτοάνθρωπος. ἔτι οὐ μόνον τῶν
 30 αἰσθητῶν παραδείγματα τὰ εἶδη, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν, οἷον τὸ
 γένος, ὡς γένος, εἰδῶν· ὥστε τὸ αὐτὸ ἔσται παράδειγμα καὶ
 991 b εἰκῶν. ἔτι δόξειεν ἂν ἀδύνατον εἶναι χωρὶς τὴν οὐσίαν καὶ
 οὐ ἢ οὐσία· ὥστε πῶς ἂν αἱ ἰδέαι οὐσίαι τῶν πραγμάτων
 οὔσαι χωρὶς εἶεν; ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι οὕτω λέγεται, ὡς καὶ
 τοῦ εἶναι καὶ τοῦ γίνεσθαι αἷτια τὰ εἶδη ἐστίν· καίτοι τῶν
 5 εἰδῶν ὄντων ὅμως οὐ γίνεταί τὰ μετέχοντα, ἐὰν μὴ ἦ τὸ
 κινῆσον· καὶ πολλὰ γίνεταί ἕτερα, οἷον οἰκία καὶ δακτύλιος,
 ὧν οὐ φαμεν εἶδη εἶναι· ὥστε δῆλον ὅτι ἐνδέχεται καὶ τᾶλλα
 καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι διὰ τοιαύτας αἰτίας οἷας καὶ τὰ
 ῥηθέντα νῦν.

ἔτι εἶπερ εἰσὶν ἀριθμοὶ τὰ εἶδη, πῶς αἷτιοι ἔσονται;
 10 πότερον ὅτι ἕτεροι ἀριθμοὶ εἰσὶ τὰ ὄντα, οἷον ὀδὶ μὲν ἀριθ-
 μὸς ἀνθρώπος, ὀδὶ δὲ Σωκράτης, ὀδὶ δὲ Καλλίας; τί οὖν
 ἐκεῖνοι τούτοις αἷτιοί εἰσιν; οὐδὲ γὰρ εἰ οἱ μὲν ἀίδιοι οἱ δὲ
 μή, οὐδὲν διοίσει. εἰ δ' ὅτι λόγοι ἀριθμῶν πάντα ὄντα, οἷον ἢ
 συμφωνία, δῆλον ὅτι ἔστιν ἓν γέ τι ὧν εἰσὶ λόγοι· εἰ δὴ τι
 15 τοῦτο, ἢ ὕλη, φανερόν ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ λόγοι τινὲς
 ἔσονται ἑτέρου πρὸς ἕτερον. λέγω δ' οἷον, εἴ ἔστιν ὁ Καλλίας
 λόγος ἐν ἀριθμοῖς πυρὸς καὶ γῆς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος,

25 γένοιτ' A^b: γίγνοιτ' E || 26 οἷος A^b, οἷος περ E || 27
 ἔσται τε — b, 1 εἰκῶν in nonnullis exemplaribus omissa esse
 testatur Alex. || 29 τοῦ αὐτοανθρώπου A^b || 30 αὐτῶν τῶν ἰδεῶν,
 οἷον Alex., τῶν ἰδεῶν om. A^bE Bonitz hic et p. 1079 b, 34 || 31
 ὡς γένος εἰδῶν A^bE: τῶν ὡς γένους εἰδῶν p. 1079 b, 34, quod
 merito praefert Bonitz || 991 b, 1 ἂν om. A^b || ἀδύνατον bis A^b ||
 3 ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι] p. 100 D || οὕτως vulgo || λέγεται] λέγομεν
 Alex. Ascl. || 11 ἀνθρώπος ἀριθμὸς A^b || 14 τι alterum om. A^b ||
 17 καὶ ἀέρος — 18 ἀριθμὸς om. E

ἄλλων τινῶν ὑποκειμένων ἔσται καὶ ἡ ἰδέα ἀριθμός· καὶ
 αὐτοάνθρωπος, εἴτ' ἀριθμός τις ὧν εἴτε μή, ὅμως ἔσται λόγος
 ἐν ἀριθμοῖς τινῶν καὶ οὐκ ἀριθμός, οὐδ' ἔσται τις διὰ ταῦτα 20
 ἀριθμός. ἔτι ἐκ πολλῶν ἀριθμῶν εἰς ἀριθμὸς γίννεται, ἐξ
 εἰδῶν δὲ ἐν εἶδος πῶς; εἰ δὲ μή ἐξ αὐτῶν ἄλλ' ἐκ τῶν ἐν-
 ἀρίθμων, οἷον ἐν τῇ μυριάδι, πῶς ἔχουσιν αἱ μονάδες; εἴτε
 γὰρ ὁμοειδεῖς, πολλὰ συμβήσεται ἄτοπα, εἴτε μή ὁμοειδεῖς,
 μήτε αἱ αὐταὶ ἀλλήλαις μήτε αἱ ἄλλαι πᾶσαι πάσαις· τίνι 25
 γὰρ διοίσουσιν ἀπαθεῖς οὔσαι; οὔτε γὰρ εὐλόγα ταῦτα
 οὔτε ὁμολογούμενα τῇ νοήσει. ἔτι δ' ἀναγκαῖον ἕτερόν τι
 γένος ἀριθμοῦ κατασκευάζειν, περὶ ὃ ἡ ἀριθμητικὴ καὶ
 πάντα τὰ μεταξὺ λεγόμενα ὑπὸ τινῶν, ἃ πῶς ἢ ἐκ τίνων
 ἐστὶν ἀρχῶν; ἢ διὰ τί μεταξὺ τῶν δεῦρό τ' ἔσται καὶ 30
 αὐτῶν; ἔτι αἱ μονάδες αἱ ἐν τῇ δυνάδι ἑκατέρω ἐκ τινος
 προτέρας δυνάδος· καίτοι ἀδύνατον. ἔτι διὰ τί ἐν ὃ ἀριθμὸς 992 a
 συλλαμβανόμενος; ἔτι δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, εἴπερ εἰσὶν
 αἱ μονάδες διάφοροι, ἐχρήν οὔτω λέγειν ὥσπερ καὶ ὅσοι τὰ
 στοιχεῖα τέτταρα ἢ δύο λέγουσιν· καὶ γὰρ τούτων ἕκαστος οὐ
 τὸ κοινὸν λέγει στοιχεῖον, οἷον τὸ σῶμα, ἀλλὰ πῦρ καὶ γῆν, 5
 εἴτ' ἔστι τι κοινὸν τὸ σῶμα εἴτε μή. νῦν δὲ λέγεται ὡς ὄντος
 τοῦ ἐνὸς ὥσπερ πυρὸς ἢ ὕδατος ὁμοιομεροῦς· εἰ δ' οὕτως, οὐκ
 ἔσονται οὐσίαι οἱ ἀριθμοί, ἀλλὰ δῆλον ὅτι, εἴπερ ἐστὶ τι ἐν

18 ἄλλων] καὶ ἄλλων A^b et fort. Alex. || 20 οὐδ' A^b: καὶ
 οὐκ E || 21 ἀριθμός] ἰδέα ἀριθμός interpretatur Alex. || ἔτι δ'
 ἐκ E || 22 ἀλλὰ τῶν omisso ἐκ A^b || ἐναρίθμων E: ἐν τῷ ἀριθμῷ
 A^b, E in marg. γρ. ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀριθμῶν, ὃ ἐστὶν ἐκ τῶν μο-
 νάδων. τὸ δὲ ἐναρίθμον ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀριθμοῦ ||
 24 ἄτοπα συμβήσεται E || 25 μήτε αἱ αὐταὶ E Alex.: μηδὲ αἱ
 αὐταὶ A^b || ἄλλαι αἱ πᾶσαι E || 27 ἔτι δὲ E: ἔτι τε A^b || τι om.
 A^b || 28 δ] ὄν A^b || 29 ἃ πῶς A^b: ἀπλῶς E, ἀπλῶς Alex. p. 83,
 10 in textu, sed idem ἃ πῶς interpretatur ut recte intellexit
 Bonitz || 30 τί μετ. A^b Alex. Ascl. Bonitz: τί τὰ μετ. E Bekk. ||
 τῶν δεῦρο τ' E: τῶν τῶνδε τε A^b || 31 ἑκατέρω E Alex.: ἑκα-
 τέρων A^b || τινος ἔτι προτέρας τῆς δυνάδος A^b || 992 a, 3 διάφο-
 ροι] ἀδιάφοροι γρ. Alex. || 6 τι om. A^b

αὐτὸ καὶ τοῦτό ἐστιν ἀρχή, πλεοναχῶς λέγεται τὸ ἐν· ἄλλως
 10 γὰρ ἀδύνατον. βουλόμενοι δὲ τὰς οὐσίας ἀνάγειν εἰς τὰς
 ἀρχὰς μήκη μὲν τίθεμεν ἐκ βραχέος καὶ μακροῦ, ἕκ τινος
 μικροῦ καὶ μεγάλου, καὶ ἐπίπεδον ἐκ πλατέος καὶ στενοῦ,
 σῶμα δ' ἐκ βαθέος καὶ ταπεινοῦ. καίτοι πῶς ἔξει ἢ τὸ ἐπί-
 πεδον γραμμὴν ἢ τὸ στερεὸν γραμμὴν καὶ ἐπίπεδον; ἄλλο
 15 γὰρ γένος τὸ πλατὺ καὶ τὸ στενὸν καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν.
 ὥσπερ οὖν οὐδ' ἀριθμὸς ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς, ὅτι τὸ πολὺ καὶ
 ὀλίγον ἕτερον τούτων, δῆλον ὅτι οὐδ' ἄλλο οὐδὲν τῶν ἄνω
 ὑπάρξει τοῖς κάτω. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ γένος τὸ πλατὺ τοῦ βα-
 θέος· ἦν γὰρ ἂν ἐπίπεδόν τι τὸ σῶμα. ἔτι αἱ στιγμαὶ ἐκ
 20 τίνος ἐνυπάρξουσιν; τούτῳ μὲν οὖν τῷ γένει καὶ διεμάχεται
 Πλάτων ὡς ὄντι γεωμετρικῶ δόγματι, ἀλλ' ἐκάλει ἀρχὴν
 γραμμῆς, τοῦτο δὲ πολλάκις ἐτίθει τὰς ἀτόμους γραμμάς.
 καίτοι ἀνάγκη τούτων εἶναι τι πέρας· ὥστ' ἐξ οὗ λόγου
 γραμμὴ ἐστι, καὶ στιγμή ἐστιν.

ὅλως δὲ ζητούσης τῆς σοφίας περὶ τῶν φανερῶν τὸ
 25 αἷτιον, τοῦτο μὲν εἰάκαμεν (οὐδὲν γὰρ λέγομεν περὶ τῆς
 αἰτίας ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς), τὴν δ' οὐσίαν οἰόμενοι
 λέγειν αὐτῶν ἑτέρας μὲν οὐσίας εἶναι φασί, ὅπως δ' ἐκεῖ-
 ναι τούτων οὐσίαι, διὰ κενῆς λέγομεν· τὸ γὰρ μετέχειν, ὥσ-
 περ καὶ πρότερον εἶπομεν, οὐδὲν ἐστιν. οὐδὲ δὴ ὁ περὶ τὰς
 30 ἐπιστήμας ὁρῶμεν ὅν αἷτιον δι' ὃ καὶ πᾶς νοῦς καὶ πᾶσα
 φύσις ποιεῖ, οὐδὲ ταύτης τῆς αἰτίας ἦν φασί εἶναι μίαν
 τῶν ἀρχῶν, οὐδὲν ἄπτεται τὰ εἶδη, ἀλλὰ γέγονε τὰ μαθή-
 ματα τοῖς νῦν ἢ φιλοσοφία, φασκόντων τῶν ἄλλων χάριν
 992 b αὐτὰ δεῖν πραγματεύεσθαι. ἔτι δὲ τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν

11 βραχέος καὶ μακροῦ A^b Alex.: μακροῦ καὶ βραχέος E
 vulgo || 13 ἢ om. A^b || 15 καὶ στενόν omisso καὶ A^b, fort. καὶ
 στενόν καὶ τὸ βαθὺ || 16 ἐν om. A^b || 20 ἐνυπάρξουσιν A^b: ἐν-
 υπάρχουσι E || 23 καίτοι ἂν. καὶ τούτων Alex. || 24 φιλοσοφίας
 A^b || 26 πόθεν A^b || 29 ὅπερ ταῖς ἐπιστήμας E, ὃ περὶ τὰς ἐπιστή-
 μας A^b; ἄλλως add. Susemihl, ποιητικῶς add. Zeller || 30 δι' ὃ
 διὸ vulgo || 31 οὐδὲ] τὸ δὲ A^b || 33 τῶν ἄλλων A^b: ἄλλων E Alex.

ὡς ὕλην μαθηματικωτέραν ἂν τις ὑπολάβοι, καὶ μάλλον
κατηγορεῖσθαι καὶ διαφορὰν εἶναι τῆς οὐσίας καὶ τῆς ὕλης
ἢ ὕλην, οἷον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, ὥσπερ καὶ οἱ φυσιο-
λόγοι φασὶ τὸ μανὸν καὶ τὸ πυκνόν, πρῶτας τοῦ ὑποκειμένου 5
φάσκοντες εἶναι διαφορὰς ταύτας· ταῦτα γὰρ ἐστὶν ὑπεροχὴ
τις καὶ ἔλλειψις. περὶ τε κινήσεως, εἰ μὲν ἐστὶ ταῦτα κί-
νησις, δῆλον ὅτι κινήσεται τὰ εἶδη εἰ δὲ μή, πόθεν ἦλθεν;
ὅλη γὰρ ἢ περὶ φύσεως ἀνήρηται σκέψις. ὅ τε δοκεῖ ῥάδιον
εἶναι, τὸ δεῖξαι ὅτι ἔν ἅπαντα, οὐ γίνεταί· τῇ γὰρ ἐκθέσει 10
οὐ γίνεταί πάντα ἔν ἄλλ' αὐτό τι ἔν, ἔάν διδῶ τις πάντα.
καὶ οὐδὲ τοῦτο, εἰ μὴ γένος δώσει τὸ καθόλου εἶναι· τοῦτο
δ' ἔν ἐνίοις ἀδύνατον. οὐδένα δ' ἔχει λόγον οὐδὲ τὰ μετὰ
τοὺς ἀριθμούς, μήκη καὶ ἐπίπεδα καὶ στερεά, οὔτε ὅπως
ἐστὶν ἢ ἐστὶ, οὔτε τίνα ἔχει δύναμιν· ταῦτα γὰρ οὔτε εἶδη 15
οἷόν τ' εἶναι (οὐ γὰρ εἰσὶν ἀριθμοί), οὔτε τὰ μεταξύ (μα-
θηματικά γὰρ ἐκεῖνα), οὔτε τὰ φθαρτά, ἀλλὰ πάλιν τέταρτον
ἄλλο φαίνεται τοῦτό τι γένος.

ὅλως τε τὸ τῶν ὄντων ζητεῖν στοιχεῖα μὴ διελόντας,
πολλαχῶς λεγομένων, ἀδύνατον εὐρεῖν, ἄλλως τε καὶ τοῦτον
τὸν τρόπον ζητοῦντας ἐξ οἷων ἐστὶ στοιχείων. ἐκ τίνων γὰρ 20
τὸ ποιεῖν ἢ πάσχειν, ἢ τὸ εὐθύ, οὐκ ἐστὶ δήπου λαβεῖν,
ἀλλ' εἴπερ, τῶν οὐσιῶν μόνον ἐνδέχεται· ὥστε τὸ τῶν ὄν-
των ἀπάντων τὰ στοιχεῖα ζητεῖν ἢ οἷεσθαι ἔχειν οὐκ ἀλη-
θές. πῶς δ' ἂν τις καὶ μάθοι τὰ τῶν πάντων στοιχεῖα;
δῆλον γὰρ ὡς οὐδὲν οἷόν τε προὑπάρχειν γνωρίζοντα πρότε- 25

992b, 4 ἢ ὕλην add. A^b Alex., om. E || 6 ταύτας om. A^b || ταῦτα
δέ ἐστὶν ἢ ὑπεροχὴ τις Alex. || 7 καὶ ἔλλειψις om. A^b || τε E:
δὲ A^b || ἐστὶ A^b E: ἐστὶ H^b || 9 σκέψις ἀνήρηται A^b || ὅ τε A^b:
καὶ δ E || 10 ἅπαντα ἐκ τῆς ὑποθέσεως οὐ γίνεταί πάντα A^b ||
12 εἰ et δώσει A^b: ἔάν et δῶ E || 13 ἐν om. A^b || 14 μήκη τε
καὶ ἐπ. A^b || οὐδὲ A^b || 15 οὔτε τίνα A^b et Alex. p. 93, 30: οὐτ'
εἰ τίνα E || 16 τὰ μαθ. E || 17 τοῦτο φαίνεται γένος A^b || 18
διελόντα τὰ πολλαχῶς λεγόμενα A^b || 20 οἷων E: ὧν A^b et Alex.
in interpret. || 21 εὐθύ E Alex.: εὐ A^b || 23 ἢ ζητεῖν E || 25
γνωρίζοντας Alex.

ρον. ὥσπερ γὰρ τῷ γεωμετρεῖν μανθάνοντι ἄλλα μὲν ἐν-
δέχεται προειδέναι, ὧν δ' ἡ ἐπιστήμη καὶ περὶ ὧν μέλλει
μανθάνειν οὐδὲν προγιγνώσκει, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
ὥστ' εἴ τις τῶν πάντων ἐστὶν ἐπιστήμη, ὡς τινὲς φασιν, οὐδὲν
30 ἂν προὑπάρχοι γνωρίζων οὗτος. καίτοι πᾶσα μάθησις διὰ
προγιγνωσκομένων ἢ πάντων ἢ τινῶν ἐστί, καὶ ἡ δι' ἀπο-
δείξεως καὶ ἡ δι' ὀρισμῶν· δεῖ γὰρ ἐξ ὧν ὁ ὀρισμὸς προειδέναι
καὶ εἶναι γνώριμα· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δι' ἐπαγωγῆς. ἀλλὰ μὴν
993 a καὶ εἰ τυγχάνει σύμφυτος οὕσα, θαυμαστὸν πῶς λανθάνο-
μεν ἔχοντες τὴν κρατίστην τῶν ἐπιστημῶν. ἔτι πῶς τις γνω-
ριεῖ ἐκ τίνων ἐστί, καὶ πῶς ἔσται δῆλον; καὶ γὰρ τοῦτ' ἔχει
ἀπορίαν· ἀμφισβητήσεται γὰρ ἂν τις, ὥσπερ καὶ περὶ ἐνίας
5 συλλαβᾶς· οἱ μὲν γὰρ τὸ ζα ἐκ τοῦ σ καὶ δ καὶ α φασὶν
εἶναι, οἱ δὲ τινες ἕτερον φθόγγον φασὶν εἶναι καὶ οὐδένα
τῶν γνωρίμων. ἔτι δὲ ὧν ἐστὶν αἴσθησις, ταῦτα πῶς ἂν τις
μὴ ἔχων τὴν αἴσθησιν γνοίῃ; καίτοι ἔδει, εἴγε πάντων ταῦτὰ
στοιχεῖά ἐστιν ἐξ ὧν, ὥσπερ αἱ σύνθετοι φωναὶ εἰσιν ἐκ τῶν
10 οἰκείων στοιχείων.

ὅτι μὲν οὖν τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς φυσικοῖς αἰτίας ζητεῖν 10
εἰκόασι πάντες, καὶ τούτων ἐκτὸς οὐδεμίαν ἔχομεν ἂν εἰ-
πεῖν, δῆλον καὶ ἐκ τῶν πρότερον εἰρημένων· ἀλλ' ἀμυ-
δρῶς ταύτας· καὶ τρόπον μὲν τινα πᾶσαι πρότερον εἴρηνται,
15 τρόπον δὲ τινα οὐδαμῶς. ψελλιζομένη γὰρ ἔοικεν ἡ πρώτη
φιλοσοφία περὶ πάντων, ἅτε νέα [τε] κατ' ἀρχὰς οὕσα καὶ
τὸ πρῶτον, ἐπεὶ καὶ Ἐμπεδοκλῆς ὁστοῦν τῷ λόγῳ φησὶν

26 γεωμέτρη γεωμετρεῖν A^b || 28 δὴ A^b: δὲ E || 29 ἀπάντων
A^b || ὡς E: οἷαν δὴ A^b || 31 ἡ δι' collato Alex. p. 96, 2—5 Bo-
nitz: ἡ δι' codd. || 32 καὶ ἡ δι' Bonitz: ἡ δι' codd. || 993 a, 2
γνωριεῖ A^b: γνωρίσειεν E, γνωρίσει Alex. || 5 ζα Alex. Ascl.
Bonitz: μα A^bE vulgo || δ Alex. Bonitz: μ A^bE || καὶ α de-
lenda, utpote orta ex antiqua lectione ΚΑΙ Δ || 6 δὲ τὸν ἕτε-
ρον τρόπον ἴδιον εἶναι A^b || 8 ἔδει E: δεῖ A^b || 9 ὥσπερ — 10
στοιχείων glossema esse videtur ad 5 τὸ ζα — εἶναι pertinens ||
12 ἔχομεν εἰπεῖν A^b || 15 ψελλιζομένη E || 16 ἀπάντων A^b || τε
om. A^b, fort. τε καὶ κατ' || fort. τὸ πρῶτον περὶ ἀρχῶν θεωροῦσα

εἶναι, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ἡ οὐσία τοῦ πράγμα-
τος. ἀλλὰ μὴν ὁμοίως ἀναγκαῖον καὶ σαρκὸς καὶ τῶν ἄλλων
ἐκάστου εἶναι τὸν λόγον, ἢ μηδενός· διὰ τοῦτο ἄρα καὶ σὰρξ 20
καὶ ὄστουν ἔσται καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, καὶ οὐ διὰ τὴν
ϑλην, ἣν ἐκεῖνος λέγει, πῦρ καὶ γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα.
ἀλλὰ ταῦτα ἄλλου μὲν λέγοντος συνέφησεν ἂν ἐξ ἀνάγκης,
σαφῶς δ' οὐκ εἴρηκεν. περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων δεδήλωται
καὶ πρότερον· ὅσα δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἀπορήσειεν ἂν τις, 25
ἐπανέλθωμεν πάλιν· τάχα γὰρ ἂν ἐξ αὐτῶν εὐπορήσαιμεν τι
πρὸς τὰς ὕστερον ἀπορίας.

Fort. B. 3

[A ΕΛΑΤΤΟΝ.]

Ἡ περὶ τῆς ἀληθείας θεωρία τῇ μὲν χαλεπή, τῇ δὲ 30
ῥαδία. σημειῖον δὲ τὸ μήτ' ἀξίως μηδένα δύνασθαι τυχεῖν
αὐτῆς, μήτε πάντως ἀποτυγχάνειν, ἀλλ' ἕκαστον λέγειν τι 993 b
περὶ τῆς φύσεως, καὶ καθ' ἓνα μὲν ἢ μηδὲν ἢ μικρὸν ἐπι-
βάλλειν αὐτῇ, ἐκ πάντων δὲ συναθροισομένων γίνεσθαι τι
μέγεθος. ὥστ' εἴπερ ἔοικεν ἔχειν καθάπερ τυγχάνομεν παροι-
μιαζόμενοι, τίς ἂν θύρας ἀμάρτοι; ταύτη μὲν ἂν εἴη ῥαδία· 5

19 σάρκα T, σάρκας A^b, σαρκὸς E || 20 ἕκαστον A^bE, ἐκά-
στον interpretatur Bessario || διὰ τὸν λόγον conī. Blass Rh. M.
30, 493 || μηδὲ ἐν E, μηδενός A^b, fort. αἷτιον τὸν λόγον ἢ μηδε-
νος· διὰ τοῦτον cf. Alex. p. 99, 22 || ἄρα A^b: γὰρ E || ἡ σὰρξ
A^b || 21 ἔσται A^bE: ἐστὶ ex Alex. Bonitz || 24 τῶν τοιούτων E
Alex.: τούτων A^b || 25 δὲ] δὴ Alex. || 27 τι om. A^b et Alex.
p. 100, 16 || 29 ἄ ελάττον A^b, β̄ ex ἄ correctum E, τοῦτο τὸ
βιβλίον οἱ πλείους φασὶν εἶναι Πασικλέους τοῦ Ῥοδίου, ὃς ἦν
ἀκροατῆς Ἀριστοτέλους, υἱὸς δὲ Βοηθοῦ τοῦ Εὐδήμου ἀδελφοῦ.
Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀφροδισιεύς (cf. p. 100, 10) φησὶν εἶναι αὐτὸ
Ἀριστοτέλους E, quodsi Pasicles, cuius memoriam Nicolao, in
scholio Theophrasti metaphysicorum (p. 323 ed. Brandis) com-
memorato, debere videmur, ipsa quae audiverat verba Aristo-
telis reddidit, ille quidem physicis et metaphysicis ea praemitti
voluit || 30 ἢ] ὅτι ἢ γρ. Alex. || 31 τυχεῖν E: τυχεῖν A^b || 993 b, 1
πάντως conī. Brandis ex Alex. p. 101, 14. 102, 12. 21. 25: πάν-
τας A^bE || 2 ἢ μηδὲν A^bE et fort. Alex., ἢ om. vulgo, ἢ μηδὲν
ἢ deleverim || 5 θύρας] θήρας conī. Erasmus

τὸ δ' ὅλον τι ἔχειν καὶ μέρος μὴ δύνασθαι δηλοῖ τὸ χαλε-
 πὸν αὐτῆς. ἴσως δὲ καὶ τῆς χαλεπότητος οὔσης κατὰ δύο
 τρόπους, οὐκ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀλλ' ἐν ἡμῖν τὸ αἰτιὸν ἐστὶν
 αὐτῆς. ὥσπερ γὰρ τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς τὸ
 10 φέγγος ἔχει τὸ μεθ' ἡμέραν, οὕτω καὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς
 ὁ νοῦς πρὸς τὰ τῆ φύσει φανερώτατα πάντων. οὐ μόνον
 δὲ χάριν ἔχειν δίκαιον τούτοις ὧν ἂν τις κοινώσαιτο ταῖς
 δόξαις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιπολαιότερως ἀποφηνάμενοις· καὶ
 γὰρ οὗτοι συνεβάλοντό τι· τὴν γὰρ ἔξιν προήσκησαν ἡμῶν.
 15 εἰ μὲν γὰρ Τιμόθεος μὴ ἐγένετο, πολλὴν ἂν μελοποιίαν οὐκ
 εἶχομεν· εἰ δὲ μὴ Φρῦνις, Τιμόθεος οὐκ ἂν ἐγένετο. τὸν
 αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν περὶ τῆς ἀληθείας ἀποφηνάμενων
 παρὰ μὲν [γὰρ] ἐνίων παρειλήφασιν τινὰς δόξας, οἳ δὲ τοῦ
 γενέσθαι τούτους αἰτιοὶ γεγονάσιν. ὀρθῶς δ' ἔχει καὶ τὸ
 20 καλεῖσθαι τὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην τῆς ἀληθείας. θεωρητι-
 κῆς μὲν γὰρ τέλος ἀλήθεια, πρακτικῆς δ' ἔργον· καὶ γὰρ εἰ
 τὸ πῶς ἔχει σκοπῶσιν, οὐ τὸ αἶδιον ἀλλὰ πρὸς τι καὶ νῦν
 θεωροῦσιν οἱ πρακτικοί. οὐκ ἴσμεν δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνευ τῆς
 αἰτίας· ἕκαστον δὲ μάλιστα αὐτὸ τῶν ἄλλων, καθ' ὃ καὶ τοῖς
 25 ἄλλοις ὑπάρχει τὸ συνώνυμον, οἷον τὸ πῦρ θερμότερον· καὶ
 γὰρ τοῖς ἄλλοις τὸ αἰτιον τοῦτο τῆς θερμότητος· ὥστε καὶ
 ἀληθέστατον τὸ τοῖς ὑστέροις αἰτιον τοῦ ἀληθέσιν εἶναι. διὸ
 τὰς τῶν αἰεὶ ὄντων ἀρχὰς ἀναγκαῖον [αἰεὶ] εἶναι ἀληθεστά-

6 τι A^b: τ' E, utrumque interpretatur Alex.; idem rettulit fuisse qui conicerent ὅλον μὴ δύνασθαι καὶ μέρος ἔχειν || 8 ἐστὶν add. A^b, om. E || 9 γὰρ τὰ A^bE: γὰρ καὶ τὰ vulgo || 12 κοινώσαιτο A^b: κοινωνήσαιτο E, sed to post additum eadem, ut videtur, manu, κοινωνήσαι Alex. || 13 τοῖς ἐπιπολαιότερον A^b || 14 συνεβάλοντο A^b: συμβάλλονται E || ἤσκησαν A^b || 17 καὶ περὶ τῶν ἄλ. A^b || 19 δὴ E || ἔχει om. A^b || 20 καλέσαι E || τὴν κατὰ φιλ. A^b || post ἀληθείας add. θεωρητικὴν A^b || 22 ἔχη E || οὐκ αἶδιον A^b Alex.: οὐ τὸ αἰτιον καθ' αὐτὸ E et γρ. Alex., οὐ τὸ καθ' αὐτὸ con. Luthe, Herm. 15, 198 || fort. ἀλλὰ τὸ πρὸς τι || 23 τῆς om. Alex. || 27 modo ἀληθέστερον modo ἀληθέστατον Alex. || 28 alterum αἰεὶ om. Bessarion, recte, cf. Alex. p. 109, 25

τας· οὐ γὰρ ποτὲ ἀληθεῖς, οὐδ' ἐκείναις αἰτιόν τι τοῦ εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖναι τοῖς ἄλλοις, ὥσθ' ἕκαστον ὡς ἔχει τοῦ εἶναι, 30 οὕτω καὶ τῆς ἀληθείας.

2 ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' ἐστὶν ἀρχὴ τις καὶ οὐκ ἄπειρα τὰ αἰ- 994 a
τια τῶν ὄντων, οὐτ' εἰς εὐθυωρίαν οὔτε κατ' εἶδος, δῆλον. οὔτε γὰρ ὡς ἐξ ὕλης τόδ' ἐκ τοῦδε δυνατὸν ἰέναι εἰς ἄπει-
ρον, οἶον σάρκα μὲν ἐκ γῆς, γῆν δ' ἐξ ἀέρος, ἀέρα δ' ἐκ
πυρός, καὶ τοῦτο μὴ ἴστασθαι· οὔτε ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, 5
οἶον τὸν μὲν ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ ἀέρος κινήσῃναι, τοῦτον δ' ὑπὸ
τοῦ ἡλίου, τὸν δ' ἡλίον ὑπὸ τοῦ νείκους, καὶ τούτου μηδὲν
εἶναι πέρας. ὁμοίως δὲ οὐδὲ τὸ οὗ ἕνεκα εἰς ἄπειρον οἶόν
τ' ἰέναι, βάδισιν μὲν ὑγιείας ἕνεκεν, ταύτην δ' εὐδαιμονίας,
τὴν δ' εὐδαιμονίαν ἄλλου, καὶ οὕτως αἰεὶ ἄλλο ἄλλου ἕνεκεν 10
εἶναι. καὶ ἐπὶ τοῦ τί ἦν εἶναι δ' ὡσαύτως. τῶν γὰρ μέσων,
ἔστιν ἔξω τι ἔσχατον καὶ πρότερον, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ
πρότερον αἶτιον τῶν μετ' αὐτό. εἰ γὰρ εἰπεῖν ἡμᾶς δέοι
τί τῶν τριῶν αἶτιον, τὸ πρῶτον ἐροῦμεν· οὐ γὰρ δὴ τό γ'
ἔσχατον, οὐδενὸς γὰρ τὸ τελευταῖον· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ μέσον, 15
ἐνὸς γάρ· οὐδὲν δὲ διαφέρει ἐν ἧ πλείω εἶναι, οὐδ' ἄπειρα
ἢ πεπερασμένα. τῶν δ' ἀπείρων τοῦτον τὸν τρόπον καὶ
ὅλως τοῦ ἀπείρου πάντα τὰ μόρια μέσα ὁμοίως [μέχρι τοῦ
νῦν]· ὥστ' εἴπερ μηδὲν ἐστὶ πρῶτον, ὅλως αἶτιον οὐδὲν ἐστίν.
ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπὶ τὸ κάτω οἶόν τ' ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, τοῦ 20
ἄνω ἔχοντος ἀρχήν, ὥστ' ἐκ πυρός μὲν ὕδωρ, ἐκ δὲ τούτου

29 ἐκείνων A^b Alex. || τι A^b: τί ἐστι E, om. Alex. || 994 a, 2
εἰς E: ἐπ' A^b || 3 εἶναι ἐπ' ἄπειρον E || 6 ἄνθρωπον ἐκ τοῦ
ἀέρος A^b || 8 οὐδὲ] καὶ et deinde οὐχ οἶόν A^b || 9 ἰέναι] εἶναι
A^b || ἕνεκεν A^b: ἕνεκα E || 11 εἶναι om. A^b || τοῦ A^b E Alex. in
interpr.: τῶν Bekk. || 12 ἔξω τι om. A^b || πρότερον] πρῶτον
utroque loco interpretatur Alex. || 13 τῶν A^b: τῶι E || μετ'
αὐτό A^b || ἡμᾶς εἰπεῖν A^b || 14 γε E: τ' A^b || 15 γὰρ τὸ A^b:
γὰρ τό γε E || 16 ἐν μέσον interpretatur Alex. || 18 μέχρι τοῦ
νῦν delenda duco, licet codd. et Alex. ea tueantur || 20 οἶόν
τ' ἐπ' Alex.: οἶόν τε εἰς A^b, οἶόν τ' ἐστὶν ἐπ' E || ἀπιέναι A^b

γῆν, καὶ οὕτως αἰεὶ ἄλλο τι γίνεσθαι γένος. διχῶς γὰρ
 γίνεται τόδε ἐκ τοῦδε (μὴ ὡς τόδε λέγεται μετὰ τόδε, οἶον
 ἐξ Ἴσθμίων Ὀλύμπια) ἢ ὡς ἐκ παιδὸς ἀνὴρ μεταβάλλοντος,
 25 ἢ ὡς ἐξ ὕδατος ἀήρ. ὡς μὲν οὖν ἐκ παιδὸς ἄνδρα γίνεσθαι
 φαμεν ὡς ἐκ τοῦ γιγνομένου τὸ γεγονὸς ἢ ἐκ τοῦ ἐπιτελου-
 μένου τὸ τετελεσμένον· αἰεὶ γὰρ ἔστι τι μεταξύ, ὥσπερ τοῦ
 εἶναι καὶ μὴ εἶναι γένεσις, οὕτω καὶ τὸ γιγνόμενον τοῦ ὄν-
 τος καὶ μὴ ὄντος. ἔστι δὲ ὁ μανθάνων γιγνόμενος ἐπιστή-
 30 μων, καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὃ λέγεται, ὅτι γίνεται ἐκ μανθάνοντος
 ἐπιστήμων. τὸ δ' ὡς ἐξ ἀέρος ὕδωρ, φθειρομένου θατέρου.
 διὸ ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἀνακάμπει εἰς ἄλληλα, οὐδὲ γίνεται
 ἐξ ἀνδρὸς παῖς· οὐ γὰρ γίνεται ἐκ τῆς γενέσεως τὸ γιγνό-
 994b μενον, ἀλλ' ὃ ἔστι μετὰ τὴν γένεσιν. οὕτω γὰρ καὶ ἡμέρα
 ἐκ τοῦ πρωῖ, ὅτι μετὰ τοῦτο· διὸ οὐδὲ τὸ πρωῖ ἐξ ἡμέρας.
 θάτερα δ' ἀνακάμπει. ἀμφοτέρως δ' ἀδύνατον εἰς ἄπειρον
 ἰέναι. τῶν μὲν γὰρ ὄντων μεταξὺ ἀνάγκη τέλος εἶναι, τὰ
 5 δ' εἰς ἄλληλα ἀνακάμπει· ἢ γὰρ θατέρου φθορὰ θατέρου
 ἐστὶ γένεσις. ἅμα δὲ καὶ ἀδύνατον τὸ πρῶτον αἰδῖον ὄν
 φθαροῦναι· ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἄπειρος ἡ γένεσις ἐπὶ τὸ ἄνω,
 ἀνάγκη, ἐξ οὗ φθαρέντος πρώτου τι ἐγένετο, μὴ αἰδῖον
 εἶναι. ἔτι δὲ τὸ οὗ ἕνεκα τέλος, τοιοῦτον δὲ ὃ μὴ ἄλλου
 10 ἕνεκα, ἀλλὰ τὰλλα ἐκείνου· ὥστ' εἰ μὲν ἔσται τοιοῦτόν τι
 ἔσχατον, οὐκ ἔσται ἄπειρον· εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον, οὐκ ἔσται

23 μὴ Alex. p. 114, 9. 14 et γρ. E: ἢ A^bE sed in E ante
 η rasura unius litterae || 24 ἢ ὡς Bonitz Alexandrum secutus:
 ἢ οὐχ οὕτως ἀλλ' ὡς A^b, ἢ E, sed ante η rasura sex littera-
 rum, ἀλλ' ὡς ἢ γρ. E, ἀλλ' ὡς con. Stölzle || μεταβάλλοντος ἢ ἐξ
 ὕδ. in ras. E || 25 ἢ ὡς A^b: ἢ E || exspectes ὅσα μὲν οὖν ὡς ||
 ἀήρ — 26 φαμεν om. E || 26 φαμέν, ὡς vulgo || ἐκ (alt.) om. Alex. ||
 27 ἔστι τι Ascl.: τι om. A^bE || fort. ἢ γένεσις || 29 δὲ E: γὰρ
 A^b || 30 καὶ — 31 ἐπιστήμων om. A^b || 33 γὰρ E: δὲ A^b || 994b, 1
 ἀλλ' ὃ ἔστι μετὰ scripsi: ἀλλ' ἔστι μετὰ A^bE, ἀλλὰ μετὰ omisso
 ἔστι Alex. Ascl.; possis quoque conicere, ut minimum mutetur
 ἀλλ' ἄ || 2 ἐκ τὸ πρωῖ A^b || τὸ om. A^b || 3 θάτερον A^b || 5 ἀνα-
 κάμπειν A^b || θατέρου γένεσις ἐστὶν Alex. || 7 ἢ om. A^b || 9 ἔτι
 E: ἐπεὶ A^b Alex. || 10 τι con. secutus Alexandrum Bonitz: τὸ A^bE

τὸ οὐ ἔνεκα. ἀλλ' οἱ τὸ ἄπειρον ποιοῦντες λανθάνουσιν
 ἐξαιροῦντες τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν. καίτοι οὐδεὶς ἂν ἐγχει-
 ρήσειεν οὐδὲν πράττειν μὴ μέλλων ἐπὶ πέρας ἥξειν. οὐδ' ἂν
 εἶη νοῦς ἐν τοῖς τοιούτοις· ἔνεκα γὰρ τινος αἰεὶ πράττει ὁ 15
 γε νοῦν ἔχων· τοῦτο δὲ ἐστὶ πέρας· τὸ γὰρ τέλος πέρας
 ἐστίν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι ἐνδέχεται ἀνάγεσθαι
 εἰς ἄλλον ὄρισμόν πλεονάζοντα τῷ λόγῳ. αἰεὶ τε γὰρ ἐστὶν
 ὁ ἔμπροσθεν μᾶλλον, ὁ δὲ ὕστερος οὐκ ἐστίν· οὐ δὲ τὸ πρῶ-
 τον μὴ ἐστίν, οὐδὲ τὸ ἐχόμενόν ἐστίν. ἔτι τὸ ἐπίστασθαι 20
 ἀναιροῦσιν οἱ οὕτως λέγοντες· οὐ γὰρ οἷόν τ' εἰδέναι πρὶν
 ἢ εἰς τὰ ἄτομα ἐλθεῖν. καὶ τὸ γινώσκειν οὐκ ἐστίν. τὰ γὰρ
 οὕτως ἄπειρα πῶς ἐνδέχεται νοεῖν; οὐ γὰρ ὁμοιον ἐπὶ τῆς γραμ-
 μῆς, ἢ κατὰ τὰς διαιρέσεις μὲν οὐχ ἴσταται, νοῆσαι δ' οὐκ ἐστὶ
 μὴ στήσαντα· διόπερ οὐκ ἀριθμήσει τὰς τομὰς ὁ τὴν ἄπειρον 25
 διεξιὼν. ἀλλὰ καὶ τὴν ὕλην ἐν κινουμένῳ νοεῖν ἀνάγκη. καὶ
 ἀπείρῳ οὐδενὶ ἐστὶν εἶναι· εἰ δὲ μή, οὐκ ἄπειρόν γ' ἐστὶν τὸ
 ἀπείρῳ εἶναι. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ ἄπειρά γ' ἦσαν πλήθει τὰ εἶδη
 τῶν αἰτίων, οὐκ ἂν ἦν οὐδ' οὕτω τὸ γινώσκειν· τότε γὰρ
 εἰδέναι οἰόμεθα, ὅταν τὰ αἷτια γνωρίσωμεν· τὸ δ' ἄπειρον 30
 κατὰ τὴν πρόσθεσιν οὐκ ἐστὶν ἐν πεπερασμένῳ διεξελεθεῖν.

3 αἱ δ' ἀκροάσεις κατὰ τὰ ἔθνη συμβαίνουσιν· ὡς γὰρ
 εἰώθαμεν, οὕτως ἀξιοῦμεν λέγεσθαι, καὶ τὰ παρὰ ταῦτα οὐχ 995 a
 ὁμοια φαίνεται ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσυνήθειαν ἀγνωστότερα καὶ
 ξενικώτερα. τὸ γὰρ σύνηθες γνωριμώτερον. ἡλικίην δ' ἰσχὺν
 ἔχει τὸ σύνηθες οἱ νόμοι δηλοῦσιν, ἐν οἷς τὰ μυθώδη καὶ
 παιδαριώδη μείζον ἰσχύει τοῦ γινώσκειν περὶ αὐτῶν διὰ τὸ 5

14 πράσσειν E || 15 τοῖς τοιούτοις] τοῖς οὔσιν A^b Alex., τοι-
 ούτοις E || 16 δὲ scripsi: γὰρ A^b E vulgo || τέλος πέρας E: πέρας
 τέλος A^b || 17 αἰεὶ post ἀνάγεσθαι vel ἐνδέχεται addendum
 censeo || 20 ἐστὶν om. A^b || 22 ἢ om. A^b || ἐλθεῖν E: ἔλθη A^b ||
 25 ἀριθμεῖ A^b || 26 ὕλην κινουμένην γρ. Alex., quod nescio an
 truncatum sit ex ὕλην ἐν τινι κινουμένην || 27 οὐδενὶ A^b et E
 corr.: οὐδὲν E m. pr. et γρ. E in marg. || γ' E: δ' A^b || 31 πρό-
 θεσιν A^b || 995a, 1 ἀξιοῦμεν ἔτι τὸ λέγ. Alex. || 3 γνώριμον A^b ||
 4 τὰ] περὶ τὰ A^b, quod corrigas in οἷσπερ τὰ || 5 διὰ om. A^b

ἔθος. οἱ μὲν οὖν, ἐὰν μὴ μαθηματικῶς λέγη τις, οὐκ ἀποδέχονται τῶν λεγόντων, οἱ δ' ἐὰν μὴ παραδειγματικῶς, οἱ δὲ μάρτυρα ἀξιοῦσιν ἐπάγεσθαι ποιητήν. καὶ οἱ μὲν πάντα ἀκριβῶς, τοὺς δὲ λυπεῖ τὸ ἀκριβὲς ἢ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι
 10 συνείρειν ἢ διὰ τὴν μικρολογίαν. ἔχει γὰρ τι τὸ ἀκριβὲς τοιοῦτον, ὥστε καθάπερ ἐπὶ τῶν συμβολαίων, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἀνελεύθερον εἶναί τισι δοκεῖ. διὸ δεῖ πεπαιδεῦσθαι πῶς ἕκαστα ἀποδεκτέον, ὡς ἄτοπον ἅμα ζητεῖν ἐπιστήμην καὶ τρόπον ἐπιστήμης· ἔστι δ' οὐδέτερον ῥᾶδιον λαβεῖν. τὴν
 15 δ' ἀκριβολογίαν τὴν μαθηματικὴν οὐκ ἐν ἅπασιν ἀπαιτητέον, ἀλλ' ἐν τοῖς μὴ ἔχουσιν ὕλην. διόπερ οὐ φυσικὸς ὁ τρόπος· ἅπασα γὰρ ἴσως ἢ φύσις ἔχει ὕλην. διὸ σκεπτέον πρῶτον τί ἐστὶν ἡ φύσις. οὕτω γὰρ καὶ περὶ τίνος ἢ φυσικὴ δῆλον ἔσται. [καὶ εἰ μιᾶς ἐπιστήμης ἢ πλειόνων τὰ αἷτια
 20 καὶ τὰς ἀρχὰς θεωρῆσαί ἐστιν.]

B.

Ἀνάγκη πρὸς τὴν ἐπιζητουμένην ἐπιστήμην ἐπελθεῖν ἡμᾶς
 25 πρῶτον, περὶ ὧν ἀπορῆσαι δεῖ πρῶτον· ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα τε περὶ αὐτῶν ἄλλως ὑπειλήφασί τινες, κἂν εἴ τι χωρὶς τούτων τυγχάνοι παρεωραμένον. ἔστι δὲ τοῖς εὐπορῆσαι βουλομένοις προὔργου τὸ διαπορῆσαι καλῶς· ἢ γὰρ ὕστερον εὐπορία λύσις τῶν πρότερον ἀπορουμένων ἐστί, λύειν δ' οὐκ
 30 ἔστιν ἀγνοοῦντας τὸν δεσμόν. ἀλλ' ἢ τῆς διανοίας ἀπορία δηλοῖ τοῦτο περὶ τοῦ πράγματος· ἢ γὰρ ἀπορεῖ, ταύτη παραπλήσιον πέπονθε τοῖς δεδεμένοις· ἀδύνατον γὰρ ἀμφοτέρως προελθεῖν εἰς τὸ πρόσθεν. διὸ δεῖ τὰς δυσχερείας τε
 et Alex. in interpret. || 7 exspectes τὸν λέγοντα || 12 δοκεῖ τισι A^b || πεπαιδεῦσθαι E || 14 δὲ οὐδὲ θάτερον A^b || 17 τρόπος A^b E et γρ. Alex.: λόγος Alex. || 18 ἢ om. E || τίνων A^b Alex.: τίνος E || 19 καὶ — 20 ἐστὶν a nonnullis ex 995 b, 5 falso hoc loco adiecta esse docet Alex. p. 130, 24; postea additum videtur etiam initium libri B ἀνάγκη — 27 παρεωραμένον || 24 ἐπιζητουμένην E Alex.: ζητουμένην A^o || 25 πρῶτον ante περὶ om. A^b || 27 τυγχάνη A^b E || 30 ἀγνοοῦντας A^b: ἀγνοοῦντα E || 31 ἢ γὰρ ἀπορία A^b

θεωρηκέναι πάσας πρότερον, τούτων τε χάριν καὶ διὰ τὸ τοὺς
 ζητοῦντας ἄνευ τοῦ διαπορῆσαι πρῶτον ὁμοίους εἶναι τοῖς ποι 35
 δεῖ βαδίζειν ἀγνοοῦσι, καὶ πρὸς τούτοις οὐδ' εἴ ποτε τὸ ζητού-
 μενον εὔρηκεν ἢ μὴ γινώσκειν· τὸ γὰρ τέλος τούτῳ μὲν οὐ 995 b
 δῆλον, τῷ δὲ προηπορηκότι δῆλον. ἔτι δὲ βέλτιον ἀνάγκη
 ἔχειν πρὸς τὸ κρῖναι τὸν ὡσπερ ἀντιδίκων καὶ τῶν ἀμφι-
 σβητούντων λόγων ἀκηκοότα πάντων.

ἔστι δ' ἀπορία πρώτη μὲν περὶ ὧν ἐν τοῖς πεφροισμασμέ- 5
 νοις διηπορήσαμεν πρότερον μιᾶς ἢ πολλῶν ἐπιστημῶν θεω-
 ρῆσαι τὰς αἰτίας, καὶ πρότερον τὰς τῆς οὐσίας ἀρχὰς τὰς πρώτας
 ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης ἰδεῖν μόνον, ἢ καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν ἐξ ὧν
 δεικνύουσιν ἅπαντες, οἷον πρότερον ἐνδέχεται ταῦτό καὶ ἐν ἅμα
 φάναι καὶ ἀποφάναι ἢ οὐ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. 10
 εἴ τ' ἔστι περὶ τὴν οὐσίαν, πρότερον μία περὶ πάσας ἢ πλείονές
 εἰσι, καὶ εἰ πλείονες, πρότερον ἅπασαι συγγενεῖς, ἢ τὰς μὲν
 σοφίας τὰς δ' ἄλλο τι λεκτέον αὐτῶν. καὶ τοῦτο δ' αὐτὸ τῶν
 ἀναγκαίων ἐστὶ ζητῆσαι, πρότερον τὰς αἰσθητὰς οὐσίας εἶναι
 μόνον φατέον ἢ καὶ παρὰ ταύτας ἄλλας, καὶ πρότερον μονα- 15
 χῶς ἢ πλείονα γένη τῶν οὐσιῶν, οἷον οἱ ποιοῦντες τὰ τ'
 εἶδη καὶ τὰ μαθηματικὰ μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν αἰσθη-
 τῶν. περὶ τε τούτων οὖν, καθάπερ φαμέν, ἐπισκεπτέον, καὶ
 πρότερον περὶ τὰς οὐσίας ἢ θεωρία μόνον ἐστὶν ἢ καὶ περὶ
 τὰ συμβεβηκότα καθ' αὐτὰ ταῖς οὐσίαις. πρὸς δὲ τούτοις περὶ 20
 ταύτου καὶ ἑτέρου καὶ ὁμοίου καὶ ἀνομοίου [καὶ ταυτότητος]
 καὶ ἐναντιότητος καὶ περὶ προτέρου καὶ ὑστέρου καὶ τῶν ἄλλων
 ἀπάντων τῶν τοιούτων, περὶ ὧν οἱ διαλεκτικοὶ πειρῶνται

36 οὐδέποτε τὸ ζητούμενον εἰ εὔρηκεν A^b || 995 b, 1 γινώ-
 σκει malo maiore interpunctione ante καὶ πρὸς τούτοις posita ||
 2 δὲ post ἔτι om. A^b || 5 πεφροισμασμένοις E || περὶ ὧν — 6
 διηπορήσαμεν referri oportet ad τὰς αἰτίας, unde comma ante
 πρότερον sustulimus || 9 πάντες A^b, post πάντες Alex. habuit:
 ἀρχαὶ ταῦτα πάσης ἐπιστήμης || 10 καὶ ἀποφάναι om. E || 11
 εἴ τ' scripsi: εἴτ' vulgo || 14—17 = 997 a, 34—b, 2 || 16 πλεο-
 ναχῶς τὰ γένη A^b || 21 καὶ ταυτότητος om. A^b E, habet ut vi-
 detur cod. S || καὶ ἐναντίου T

σκοπεῖν ἐκ τῶν ἐνδόξων μόνον ποιούμενοι τὴν σκέψιν, τίνος
 25 ἐστὶ θεωρησάμενοι περὶ πάντων. ἔτι δὲ τούτοις αὐτοῖς ὅσα καθ'
 αὐτὰ συμβέβηκεν· καὶ μὴ μόνον τί ἐστὶ τούτων ἕκαστον,
 ἀλλὰ καὶ ἄρα ἐν ἐνὶ ἐναντίον. καὶ πότερον αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ
 στοιχεῖα τὰ γένη ἐστὶν ἢ εἰς ἃ διαιρεῖται ἐνυπάρχοντα ἕκα-
 στον· καὶ εἰ τὰ γένη, πότερον ὅσα ἐπὶ τοῖς ἀτόμοις λέγεται
 30 τελευταῖα ἢ τὰ πρῶτα, οἷον πότερον ζῶον ἢ ἄνθρωπος ἀρχή
 τε καὶ μᾶλλον ἔστι παρὰ τὸ καθ' ἕκαστον. μάλιστα δὲ ζη-
 τητέον καὶ πραγματευτέον, πότερον ἔστι τι παρὰ τὴν ὕλην
 αἴτιον καθ' αὐτὸ ἢ οὐ, καὶ τοῦτο χωριστὸν ἢ οὐ, καὶ πό-
 τερον ἐν ἢ πλείω τὸν ἀριθμὸν. καὶ πότερον ἔστι τι παρὰ τὸ
 35 σύνολον (λέγω δὲ τὸ σύνολον, ὅταν κατηγορηθῇ τι τῆς ὕλης)
 ἢ οὐδέν, ἢ τῶν μὲν τῶν δ' οὐ, καὶ ποῖα ταῦτα τῶν ὄντων.
 996 a ἔτι αἱ ἀρχαὶ πότερον ἀριθμῶ ἢ εἶδει ὠρισμέναι, καὶ αἱ ἐν
 τοῖς λόγοις καὶ αἱ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· καὶ πότερον τῶν φθαρ-
 τῶν καὶ ἀφθάρτων αἱ αὐταὶ ἢ ἕτεραι· καὶ πότερον ἀφθαρ-
 τοὶ πᾶσαι ἢ τῶν φθαρτῶν φθαρταί. ἔτι δὲ τὸ πάντων
 5 χαλεπώτατον καὶ πλείστην ἀπορίαν ἔχον, πότερον τὸ ἐν καὶ
 τὸ ὄν, καθάπερ οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων ἔλεγον, οὐχ
 ἕτερόν τί ἐστὶν ἀλλ' οὐσία τῶν ὄντων ἢ οὐ, ἀλλ' ἕτερόν τι
 τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς φησὶ φιλίαν, ἄλλος δέ
 τις πῦρ, ὁ δὲ ὕδωρ, ὁ δὲ ἀέρα. καὶ πότερον αἱ ἀρχαὶ καθ-
 10 ὅλου εἰσὶν ἢ ὡς τὰ καθ' ἕκαστα τῶν πραγμάτων, καὶ
 δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ· ἔτι πότερον ἄλλως ἢ κατὰ κίνησιν·
 καὶ γὰρ ταῦτα ἀπορίαν ἂν παράσχοι πολλήν. πρὸς δὲ τού-
 τοις πότερον οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ μήκη καὶ τὰ σχήματα καὶ
 αἱ στιγμαὶ οὐσίαι τινὲς εἰσὶν ἢ οὐ, κἂν εἰ οὐσίαι, πότερον

24 μόνον E: μόνων A^b || 27 ἄρα E, ἄρα A^b: εἰ ἄρα ceteri
 Ascl. et fort. Alex. || 29 εἰ om. E || 31 fort. τὰ καθ' || μάλιστα δὲ
 E: μᾶλλον δὲ A^b || 33 καθ' αὐτὸ ἢ οὐ om. A^b, legit Alex. || καὶ
 τοῦτο χωριστὸν ἢ οὐ om. E, legit Alex. || 36 ποῖα ταῦτα I^b, ὅποσα
 ταῦτα Alex., ποῖα τοιαῦτα A^bE || 996 a, 1 αἱ post καὶ om. A^b || 2 αἱ
 om. A^b || 6 ἔλεγεν A^bE, ἔλεγον E supra lin. || 7 οὐσίαι Alex. || 9 ὁ δὲ
 ἀέρα A^b: ἢ ἀέρα E || 10 καὶ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ om. A^b, leg. Alex.

κεχωρισμέναι τῶν αἰσθητῶν ἢ ἐνυπάρχουσαι ἐν τούτοις. περὶ 15
 γὰρ τούτων ἀπάντων οὐ μόνον χαλεπὸν τὸ εὐπορηῆσαι τῆς
 ἀληθείας, ἀλλ' οὐδὲ τὸ διαπορηῆσαι τῷ λόγῳ ῥάδιον καλῶς.
 2 πρῶτον μὲν οὖν περὶ ὧν πρῶτον εἶπομεν, πότερον μιᾶς
 ἢ πλειόνων ἐστὶν ἐπιστημῶν θεωρηῆσαι πάντα τὰ γένη τῶν
 αἰτίων. μιᾶς μὲν γὰρ ἐπιστήμης πῶς ἂν εἴη μὴ ἐναντίας 20
 οὔσας τὰς ἀρχὰς γνωρίζειν; ἔτι δὲ πολλοῖς τῶν ὄντων οὐχ
 ὑπάρχουσι πᾶσαι. τίνα γὰρ τρόπον οἷόν τε κινήσεως ἀρχὴν
 εἶναι τοῖς ἀκινήτοις ἢ τὴν ἀγαθοῦ φύσιν, εἴπερ ἅπαν, ὃ ἂν
 ἢ ἀγαθὸν καθ' αὐτὸ καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, τέλος ἐστὶν
 καὶ οὕτως αἷτιον, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα καὶ γίγνεται καὶ ἔστι 25
 τᾶλλα, τὸ δὲ τέλος καὶ τὸ οὐ ἕνεκα πράξεώς τινός ἐστι τέλος,
 αἱ δὲ πράξεις πᾶσαι μετὰ κινήσεως· ὥστ' ἐν τοῖς ἀκινήτοις
 οὐκ ἂν ἐνδέχοιτο ταύτην εἶναι τὴν ἀρχὴν οὐδ' εἶναί τι αὐτο-
 αγαθόν. διὸ καὶ ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐδὲν δείκνυται διὰ
 ταύτης τῆς αἰτίας, οὐδ' ἔστιν ἀπόδειξις οὐδεμία διότι βέλτιον 30
 ἢ χειρόν, ἀλλ' οὐδὲ τὸ παράπαν μέμνηται οὐδεὶς οὐδενὸς τῶν
 τοιούτων. ὥστε διὰ ταῦτα τῶν σοφιστῶν τινὲς οἷον Ἀρίστιπ-
 πος προεπηλάκιζεν αὐτά· ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις τέχναις,
 καὶ ταῖς βαναύσοις, οἷον ἐν τεκτονικῇ καὶ σκυτικῇ, διότι
 βέλτιον ἢ χειρόν λέγεσθαι πάντα, τὰς δὲ μαθηματικὰς 35
 οὐδένα ποιεῖσθαι λόγον περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. ἀλλὰ μὴν 996 b
 εἴ γε πλείους ἐπιστῆμαι τῶν αἰτίων εἰσὶ καὶ ἕτερα ἕτερας
 ἀρχῆς, τίνα τούτων φατέον εἶναι τὴν ζητουμένην, ἢ τίνα μά-
 λιστα τοῦ πράγματος τοῦ ζητουμένου ἐπιστήμονα τῶν ἐχόν-
 των αὐτάς; ἐνδέχεται γὰρ τῷ αὐτῷ πάντας τοὺς τρόπους τοὺς 5
 τῶν αἰτίων ὑπάρχειν, οἷον οἰκίας, ὅθεν μὲν ἡ κίνησις, ἢ τέχνη
 καὶ ὁ οἰκοδόμος, οὐ δ' ἕνεκα, τὸ ἔργον, ὕλη δὲ γῆ καὶ λίθοι,

15 ἐνυπάρχουσαι add. A^b, om. E Alex. || 23 ἀγαθοῦ A^b || 25
 καὶ ἔστι καὶ τὰ ἄλλα A^b || 33 αὐτά Göbel: αὐτάς A^bE || 34 βαν.
 ἀβταῖς A^b || 996 b, 1 κακῶν E Alex.: καλῶν A^b || 2 ἕτερα E, quod
 idem interpretatur Alex.: ἕτεραι A^b || 4 τοῦ ζητουμένου om. A^b ||
 5 τοὺς τῶν A^bE: τοὺς τῶν Alex. Bonitz

τὸ δ' εἶδος ὁ λόγος. ἐκ μὲν οὖν τῶν πάλαι διωρισμένων,
 τίνα χρῆ καλεῖν τῶν ἐπιστημῶν σοφίαν, ἔχει λόγον ἐκάστην
 10 προσαγορεύειν. ἡ μὲν γὰρ ἀρχικωτάτη καὶ ἡγεμονικωτάτη
 καὶ ἡ ὡσπερ δούλας οὐδ' ἀντειπεῖν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας
 δίκαιον, ἢ τοῦ τέλους καὶ τὰγαθοῦ τοιαύτη (τούτου γὰρ ἔνεκα
 τὰλλα). ἡ δὲ τῶν πρώτων αἰτίων καὶ τοῦ μάλιστ' ἐπιστητοῦ
 διωρίσθη εἶναι, ἢ τῆς οὐσίας ἂν εἴη τοιαύτη. πολλαχῶς γὰρ
 15 ἐπισταμένων τὸ αὐτὸ μᾶλλον μὲν εἰδέναι φραμέν τὸν τῷ εἶ-
 ναι γνωρίζοντα τί τὸ πράγμα ἢ τῷ μὴ εἶναι, αὐτῶν δὲ τού-
 των ἕτερον ἑτέρου μᾶλλον, καὶ μάλιστα τὸν τί ἐστίν, ἀλλ'
 οὐ τὸν πόσον ἢ ποῖον ἢ τί ποιεῖν ἢ πάσχειν πέφυκεν· ἔτι
 δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ εἰδέναι ἕκαστον, καὶ ὧν ἀποδείξεις
 20 εἰσί, τότε οἰόμεθα ὑπάρχειν, ὅταν εἰδῶμεν τί ἐστίν, οἷον τί
 ἐστὶ τὸ τετραγωνίζειν, ὅτι μέσης εὐρεσις· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ
 τῶν ἄλλων. περὶ δὲ τὰς γενέσεις καὶ τὰς πράξεις καὶ περὶ
 ἅπασαν μεταβολήν, ὅταν εἰδῶμεν τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως·
 τοῦτο δ' ἕτερον καὶ ἀντικείμενον τῷ τέλει. ὥστ' ἄλλης ἂν
 25 δόξειεν ἐπιστήμης εἶναι τὸ θεωρῆσαι τῶν αἰτίων τούτων ἕκαστον.

ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν ἀρχῶν, πότερον
 μιᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης ἢ πλειόνων, ἀμφισβητήσιμόν ἐστιν. λέγω
 δ' ἀποδεικτικὰς τὰς κοινὰς δόξας, ἐξ ὧν ἅπαντες δεικνύου-
 σιν, οἷον ὅτι πᾶν ἀναγκαῖον ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι, καὶ ἀδύ-
 30 νατον ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὅσαι ἄλλαι τοιαῦται
 προτάσεις, πότερον μία τούτων ἐπιστήμη καὶ τῆς οὐσίας ἢ
 ἑτέρα, κἂν εἰ μὴ μία, ποτέραν χρῆ προσαγορεύειν τὴν ζη-
 τουμένην νῦν. μιᾶς μὲν οὖν οὐκ εὐλογον εἶναι· τί γὰρ μᾶλλον
 γεωμετρίας ἢ ὁποιασοῦν περὶ τούτων ἐστὶν ἴδιον τὸ ἐπαῖειν;
 35 εἴπερ οὖν ὁμοίως μὲν ὁποιασοῦν ἐστίν, ἅπασων δὲ μὴ ἐνδέχε-

8 τῶν πάλαι] cf. A 2 || 9 ἐπιστημῶν] ἐπι A^b in fine paginae ||
 ἔχει E Alex.: οὐδαμῶς ἔχει A^b || 10 καὶ ἡ γενικωτάτη A^b || 12
 ἀγαθοῦ A^b || 17 τὸν A^b E Alex.: τῶν Bekk. || 19 καὶ ante ὧν
 epexegeticam vim habet || 23 πᾶσαν A^b || 24 ἄλλης] οὐκ ἄλλης
 conl. Alex. et γρ. E || 32 κἂν εἰ E: καὶ ἂν εἴη A^b || 34 exspectes
 μᾶλλον ταύτης ἢ γεωμετρίας || τῶν περὶ A^b

ται, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων οὕτως οὐδὲ τῆς γνωριζούσης τὰς 997 a
οὐσίας ἰδιόν ἐστι τὸ γινώσκειν περὶ αὐτῶν. ἅμα δὲ καὶ τίνα
τρόπον ἔσται αὐτῶν ἐπιστήμη; τί μὲν γὰρ ἕκαστον τούτων
τυγχάνει ὄν καὶ νῦν γνωρίζομεν· χρῶνται γοῦν ὡς γινω-
σκομένοις αὐτοῖς καὶ ἄλλαι τέχναι. εἰ δ' ἀποδεικτικὴ περὶ 5
αὐτῶν ἐστὶ, δεήσει τι γένος εἶναι ὑποκείμενον, καὶ τὰ μὲν
πάθη τὰ δ' ἀξιώματ' αὐτῶν (περὶ πάντων γὰρ ἀδύνατον
ἀπόδειξιν εἶναι)· ἀνάγκη γὰρ ἔκ τινων εἶναι καὶ περὶ τι καὶ
τινῶν τὴν ἀπόδειξιν. ὥστε συμβαίνει πάντων εἶναι γένος ἔν
τι τῶν δεικνυμένων· πᾶσαι γὰρ αἱ ἀποδεικτικαὶ χρῶνται 10
τοῖς ἀξιώμασιν. ἀλλὰ μὴν εἰ ἑτέρα ἢ τῆς οὐσίας καὶ ἢ περὶ
τούτων, ποτέρα κυριώτερα καὶ προτέρα πέφυκεν αὐτῶν; καθ-
όλου γὰρ μάλιστα καὶ πάντων ἀρχαὶ τὰ ἀξιώματά ἐστιν.
εἴ τ' ἐστὶ μὴ τοῦ φιλοσόφου, τίνοσ ἔσται περὶ αὐτῶν ἄλλου
τὸ θεωρῆσαι τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος; ὅλως τε τῶν οὐσιῶν 15
πότερον μία πασῶν ἐστὶν ἢ πλείους ἐπιστῆμαι; εἰ μὲν οὖν
μὴ μία, ποίας οὐσίας θετέον τὴν ἐπιστήμην ταύτην; τὸ δὲ
μίαν πασῶν οὐκ εὐλόγον· καὶ γὰρ ἂν ἀποδεικτικὴ μία περὶ
πάντων εἴη τῶν συμβεβηκότων, εἴπερ πᾶσα ἀποδεικτικὴ περὶ
τι ὑποκείμενον θεωρεῖ τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα ἐκ τῶν 20
κοινῶν δοξῶν. περὶ οὖν τὸ αὐτὸ γένος τὰ συμβεβηκότα καθ'
αὐτὰ τῆς αὐτῆς ἐστὶ θεωρῆσαι ἐκ τῶν αὐτῶν δοξῶν. περὶ τε
γὰρ ὃ μιᾶς, καὶ ἐξ ὧν μιᾶς, εἴτε τῆς αὐτῆς εἴτε ἄλλης·
ὥστε καὶ τὰ συμβεβηκότα, εἴτ' αὐταὶ θεωροῦσιν εἴτ' ἐκ
τούτων μία. ἔτι δὲ πότερον περὶ τὰς οὐσίας μόνον· ἢ θεω- 25
ρία ἐστὶν ἢ καὶ περὶ τὰ συμβεβηκότα ταύταις· λέγω δ' οἶον,
εἰ τὸ στερεὸν οὐσία τίς ἐστι καὶ γραμμαὶ καὶ ἐπίπεδα, πό-

997 a, 3 ἔσται αὐτοῖς ἢ γνῶσις Alex. || 6 modo εἶναι τὸ ὑποκ.
modo εἶναι ὑποκ. Alex. || 9 ἐν om. A^b || 14 εἴτ' vulgo || 15 τὸ post
καὶ om. E || 18 γὰρ ἂν. . πάντων ἂν εἴη A^b || 19 τῶν καθ' αὐτὸ συμβ.
S Alex. in interpr., καθ' αὐτὸ om. A^b E || 22 θεωρῆσαι ἐστὶ A^b || 23
ἐκ τ. α. δοξῶν spuria || δ A^b Alex.: τὸ ὅτι E et γρ. E et Syrianus ||
24 εἴτ' αὐταὶ E: εἴθ' αὐταὶ A^b, αἱ αὐταὶ γρ. Alex. || θεωροῦσιν A^b
Alex.: θεωρήσουσιν E || 25 μόνον ἢ θεωρία A^b: ἢ θ. μ. E Alex.

τερον τῆς αὐτῆς ταῦτα γνωρίζειν ἐπιστήμης καὶ τὰ συμβεβηκότα περὶ ἕκαστον γένος, περὶ ὧν αἱ μαθηματικαὶ δεικνύουσιν, ἢ ἄλλης. εἰ μὲν γὰρ τῆς αὐτῆς, ἀποδεικτικὴ τις ἂν εἴη καὶ ἡ τῆς οὐσίας· οὐ δοκεῖ δὲ τοῦ τί ἐστὶν ἀποδειξις εἶναι. εἰ δ' ἑτέρας, τίς ἔσται ἡ θεωροῦσα περὶ τὴν οὐσίαν τὰ συμβεβηκότα; τοῦτο γὰρ ἀποδοῦναι παγχάλεπον.

ἔτι δὲ πότερον τὰς αἰσθητὰς οὐσίας μόνας εἶναι φασί τεον ἢ καὶ παρὰ ταύτας ἄλλας· καὶ πότερον μοναχῶς ἢ πλείω γένη τετύχηκεν ὄντα τῶν οὐσιῶν, οἷον οἱ λέγοντες τὰ τ' εἶδη καὶ τὰ μεταξύ, περὶ ἃ τὰς μαθηματικὰς εἶναι φασὶν ἐπιστήμας. ὥς μὲν οὖν λέγομεν τὰ εἶδη αἰτιὰ τε καὶ οὐσίας εἶναι καθ' αὐτὰς εἴρηται ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις περὶ αὐτῶν· πολλαχῆ δ' ἐχόντων δυσκολίαν, οὐδενὸς ἦττον ἄτοπον τὸ φάναι μὲν εἶναι τινὰς φύσεις παρὰ τὰς ἐν τῷ οὐρανῷ, ταύτας δὲ τὰς αὐτὰς φάναι τοῖς αἰσθητοῖς πλὴν ὅτι τὰ μὲν αἰδία τὰ δὲ φθαρτά· αὐτὸ γὰρ ἄνθρωπὸν φασὶν εἶναι καὶ ἵππον καὶ ὑγίειαν, ἄλλο δ' οὐδέν, παραπλήσιον ποιούσιν τοῖς θεοῖς μὲν εἶναι φάσκουσιν, ἀνθρωποειδεῖς δὲ εἶναι. οὔτε γὰρ ἐκεῖνοι οὐδέν ἄλλο ἐποίουν ἢ ἀνθρώπους αἰδίους, οὔθ' οὔτοι τὰ εἶδη ἄλλ' ἢ αἰσθητὰ αἰδία. ἔτι δὲ εἴ τις παρὰ τὰ εἶδη καὶ τὰ αἰσθητὰ τὰ μεταξύ θήσεται, πολλὰς ἀπορίας ἔξει. δῆλον γὰρ ὡς ὁμοίως γραμμαί τε παρ' αὐτὰς καὶ τὰς αἰσθητὰς ἔσονται καὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων γενῶν· ὥστ' ἐπεὶ περ ἡ ἀστρολογία μία τούτων ἐστίν, ἔσται τις καὶ οὐρανὸς παρὰ τὸν αἰσθητὸν οὐρανὸν καὶ ἥλιός τε καὶ σελήνη καὶ τὰλλα ὁμοίως τὰ κατὰ τὸν οὐρανόν. καίτοι πῶς δεῖ πιστεῦσαι τούτοις; οὐδὲ γὰρ ἀκίνητον εὐλογον εἶναι, κινούμενον δὲ

28 γνωρίζειν ἐστὶν ἐπ. A^b || 30 τις om. Alex., quo eiecto etiam ἢ omittendum fuit || 34 — 997 b, 2 = 995 b, 14 — 17 || 997 b, 2 ἃ om. A^b || 4 ἐν τοῖς πρώτοις] cf. A 6 et 9 || 5 πολλὰς δ' ἐχόντων δυσκολίας Alex. || 7 ὅτι E: τί A^b || 10 δὲ εἶναι A^b: εἶναι om. E vulgo || 12 τὰ εἶδη delendum videtur || 14 παρὰ ταύτας A^b, quod ortum videtur ex παρὰ τ' αὐτὰς || 17 ἥλιός τε καὶ A^bE: τε om. edd. ante Bekk.

καὶ παντελῶς ἀδύνατον. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ ὧν ἡ ὀπτική 20
πραγματεύεται καὶ ἡ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἰρμονική. καὶ γὰρ
ταῦτα ἀδύνατον εἶναι παρὰ τὰ αἰσθητὰ διὰ τὰς αὐτὰς αἰ-
τίας. εἰ γὰρ ἔστιν αἰσθητὰ μεταξὺ καὶ αἰσθήσεις, δῆλον ὅτι
καὶ ζῶα ἔσονται μεταξὺ αὐτῶν τε καὶ τῶν φθαρτῶν. ἀπο-
ρήσειε δ' ἂν τις καὶ παρὰ ποῖα τῶν ὄντων δεῖ ζητεῖν ταύ- 25
τας τὰς ἐπιστήμας. εἰ γὰρ τούτῳ διοίσει τῆς γεωδαισίας ἢ
γεωμετρίας μόνον, ὅτι ἡ μὲν τούτων ἔστιν ὧν αἰσθανόμεθα
ἢ δ' οὐκ αἰσθητῶν, δῆλον ὅτι καὶ παρ' ἰατρικὴν ἔσται τις
ἐπιστήμη καὶ παρ' ἐκάστην τῶν ἄλλων μεταξὺ αὐτῆς τ' ἰατρι-
κῆς καὶ τῆσδε τῆς ἰατρικῆς. καίτοι πῶς τοῦτο δυνατόν; καὶ 30
γὰρ ἂν ὑγιεῖν' ἅττα εἴη παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὑγι-
εινόν. ἅμα δ' οὐδὲ τοῦτο ἀληθές, ὡς ἡ γεωδαισία τῶν
αἰσθητῶν ἔστι μεγεθῶν καὶ φθαρτῶν· ἐφθείρετο γὰρ ἂν
φθειρομένων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν αἰσθητῶν ἂν εἴη μεγεθῶν
οὐδὲ περὶ τὸν οὐρανὸν ἢ ἀστρολογία τόνδε. οὔτε γὰρ αἰ αἰσθη- 35
ταὶ γραμμαὶ τοιαῦταί εἰσιν οἷας λέγει ὁ γεωμέτρης (οὐδὲν 998 a
γὰρ εὐθύ τῶν αἰσθητῶν οὕτως οὐδὲ στρογγύλον· ἀπτεται γὰρ
τοῦ κανόνος οὐ κατὰ στιγμήν ὁ κύκλος, ἀλλ' ὥσπερ Πρωτα-
γόρας ἔλεγεν ἐλέγχων τοὺς γεωμέτρης), οὔθ' αἰ κινήσεις καὶ
ἕλικες τοῦ οὐρανοῦ ὁμοίαι, περὶ ὧν ἡ ἀστρολογία ποιεῖται τοὺς 5
λόγους, οὔτε τὰ σημεῖα τοῖς ἄστροις τὴν αὐτὴν ἔχει φύσιν.
εἰσὶ δὲ τινες οἳ φασιν εἶναι μὲν τὰ μεταξὺ ταῦτα λεγόμενα
τῶν τ' εἰδῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν, οὐ μὴν χωρὶς γε τῶν αἰσθη-
τῶν ἀλλ' ἐν τούτοις· οἷς τὰ συμβαίνοντα ἀδύνατα πάντα
μὲν πλείονος λόγου διελθεῖν, ἱκανὸν δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα θεω- 10
ρῆσαι. οὔτε γὰρ ἐπὶ τούτων εὐλογον ἔχειν οὕτω μόνον, ἀλλὰ
δῆλον ὅτι καὶ τὰ εἶδη ἐνδέχοιτ' ἂν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι·

23 μεταξὺ, καὶ αἰσθήσεις, εἰ δ' αἰσθήσεις δῆλον Alex. le-
gisse videtur, dubito an recte || 25 παρὰ E Alex.: περὶ A^b || 26
γεωδαισίας A^b || 27 ὧν A^b: ἄ E || 31 ὑγιεινά τα A^b || 32 γεωδαισία
A^b et E m. pr. || 34 οὐδ' αἰσθητῶν A^b || 35 οὐδ' ἢ περὶ τὸν
οὐρανὸν ἀστρ. A^b || αἰ om. A^b || 998 a, 4 καὶ A^b: καὶ αἰ E || 5
ὁμοίαι om. A^b || ἢ om. A^b || 9 οἷς] οἳ E m. pr.

τοῦ γὰρ αὐτοῦ λόγου ἀμφοτέρωτα ταῦτά ἐστιν. ἔτι δὲ δύο στε-
 ρεὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἀναγκαῖον εἶναι τόπῳ, καὶ μὴ εἶναι ἀκί-
 15 νητα ἐν κινουμένοις γ' ὄντα τοῖς αἰσθητοῖς. ὅλως δὲ τίνοσ
 ἔνεκ' ἂν τις θείη εἶναι μὲν αὐτά, εἶναι δ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς;
 ταῦτά γὰρ συμβήσεται ἄτοπα τοῖς προειρημένοις· ἔσται γὰρ
 οὐρανός τις παρὰ τὸν οὐρανόν, πλήν γ' οὐ χωρὶς ἀλλ' ἐν
 τῷ αὐτῷ τόπῳ· ὅπερ ἐστὶν ἀδυνατώτερον.

20 περὶ τε τούτων οὖν ἀπορία πολλή πῶς δεῖ θέμενον τυ- 3
 χεῖν τῆς ἀληθείας, καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν πότερον δεῖ τὰ γένη
 στοιχεῖα καὶ ἀρχὰς ὑπολαμβάνειν ἢ μᾶλλον ἐξ ὧν ἐνυπαρ-
 χόντων ἐστὶν ἕκαστον πρώτων, οἷον φωνῆς στοιχεῖα καὶ ἀρ-
 χαὶ δοκοῦσιν εἶναι ταῦτ' ἐξ ὧν σύγκεινται αἱ φωναὶ πᾶσαι
 25 πρώτων, ἀλλ' οὐ τὸ κοινὸν ἢ φωνή· καὶ τῶν διαγραμμά-
 των ταῦτα στοιχεῖα λέγομεν, ὧν αἱ ἀποδείξεις ἐνυπάρχουσιν
 ἐν ταῖς τῶν ἄλλων ἀποδείξεσιν ἢ πάντων ἢ τῶν πλείστων.
 ἔτι δὲ τῶν σωμάτων καὶ οἱ πλείω λέγοντες εἶναι στοιχεῖα
 καὶ οἱ ἓν, ἐξ ὧν σύγκειται καὶ ἐξ ὧν συνέστηκεν ἀρχὰς λέ-
 30 γουσιν εἶναι, οἷον Ἐμπεδοκλῆς πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ μεταξὺ
 τούτων στοιχεῖα φησὶν εἶναι ἐξ ὧν ἔστι τὰ ὄντα ἐνυπαρχόν-
 των, ἀλλ' οὐχ ὡς γένη λέγει ταῦτα τῶν ὄντων. πρὸς δὲ
 998 b τούτοις καὶ τῶν ἄλλων εἴ τις ἐθέλει τὴν φύσιν ἀθρεῖν, οἷον
 κλίνην ἐξ ὧν μορίων συνέστηκε καὶ πῶς συγκειμένων, τότε
 γνωρίζει τὴν φύσιν αὐτῆς. ἐκ μὲν οὖν τούτων τῶν λόγων
 οὐκ ἂν εἴησαν αἱ ἀρχαὶ τὰ γένη τῶν ὄντων· ἢ δ' ἕκαστον
 5 μὲν γνωρίζομεν διὰ τῶν ὀρισμῶν, ἀρχαὶ δὲ τὰ γένη τῶν ὀρι-

13 δὲ A^b: τε E || 19 ὅπερ E: δ A^b || 20 οὖν om. A^b || 21
 πότερον A^b: πότερα E || 22 ὑπαρχόντων A^b || 23 πρώτων E ex
 corr. et Alex. p. 157, 26 Bonitz: πρώτων A^b et E m. pr. et
 Alex. in lemmate || 24 πᾶσαι om. A^b || 25 πρώτων E: πρώτων
 A^b || 26 ἐνυπάρχοντα A^b || 27 τῶν ἄλλων E: τούτων A^b || 29
 σύγκειται G^b: σύγκεινται A^bE || 30 τὰ μεταξὺ τούτων A^b, τὰ
 μετὰ τούτων E, sed μετὰ erasum || 998 b, 1 ἐθέλει E: θέλει A^b ||
 2 συνέστηκε A^b Alex. in interpret.: ἐστὶ E || συγκειμένων καὶ
 τότε A^b, fort. ἀθρεῖ καὶ τότε || 4 ἢ E: εἰ A^b Ascl.

σμῶν εἰσίν, ἀνάγκη καὶ τῶν ὀριστῶν ἀρχὰς εἶναι τὰ γένη. καὶ
εἰ ἐστὶ τὴν τῶν ὄντων λαβεῖν ἐπιστήμην τὸ τῶν εἰδῶν λαβεῖν
καθ' ἃ λέγονται τὰ ὄντα, τῶν γ' εἰδῶν ἀρχαὶ τὰ γένη εἰσίν.
φαίνονται δέ τινες καὶ τῶν λεγόντων στοιχεῖα τῶν ὄντων τὸ
ἓν καὶ τὸ ὄν ἢ τὸ μέγα καὶ μικρὸν ὡς γένεσιν αὐτοῖς χρῆ- 10
σθαι. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀμφοτέρως γ' οἶόν τε λέγειν τὰς ἀρχὰς.
ὁ μὲν γὰρ λόγος τῆς οὐσίας εἰς ἕτερος δ' ἔσται ὁ διὰ τῶν
γενῶν ὀρισμὸς καὶ ὁ λέγων ἐξ ὧν ἔστιν ἐνυπαρχόντων.

πρὸς δὲ τούτοις εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἀρχαὶ τὰ γένη εἰσί,
πότερον δεῖ νομίζειν τὰ πρῶτα τῶν γενῶν ἀρχὰς ἢ τὰ 15
ἔσχατα κατηγορούμενα ἐπὶ τῶν ἀτόμων; καὶ γὰρ τοῦτο ἔχει
ἀμφισβήτησιν. εἰ μὲν γὰρ αἰεὶ τὰ καθόλου μᾶλλον ἀρχαί,
φανερόν ὅτι τὰ ἀνωτάτω τῶν γενῶν ταῦτα γὰρ λέγεται κατὰ
πάντων. τοσαῦται οὖν ἔσονται ἀρχαὶ τῶν ὄντων ὅσαπερ τὰ
πρῶτα γένη, ὥστ' ἔσται τό τε ὄν καὶ τὸ ἓν ἀρχαὶ καὶ οὐ- 20
σίαι· ταῦτα γὰρ κατὰ πάντων μάλιστα λέγεται τῶν ὄντων.
οὐχ οἶόν τε δὲ τῶν ὄντων οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ὄν εἶναι γένος·
ἀνάγκη μὲν γὰρ τὰς διαφορὰς ἐκάστου γένους καὶ εἶναι καὶ
μίαν εἶναι ἐκάστην, ἀδύνατον δὲ κατηγορεῖσθαι ἢ τὰ εἶδη
τοῦ γένους ἐπὶ τῶν οἰκείων διαφορῶν ἢ τὸ γένος ἄνευ τῶν 25
αὐτοῦ εἰδῶν· ὥστ' εἴπερ τὸ ἓν γένος ἢ τὸ ὄν, οὐδεμία διαφορὰ
οὔτε ὄν οὔτε ἓν ἔσται. ἀλλὰ μὴν εἰ μὴ γένη, οὐδ' ἀρχαὶ ἔσον-
ται, εἴπερ ἀρχαὶ τὰ γένη. ἔτι καὶ τὰ μεταξὺ συλλαμβανό-

6 καὶ E: καὶ A^b || 8 καθ' ἃ E: καθὸ A^b || ἀρχαὶ τὰ γένη
E Alex.: τὰ γένη ἀρχαὶ A^b || 10 ἓν καὶ τὸ ὄν A^b et Alex. in
interpr.: ἓν ἢ τὸ ὄν E || καὶ μικρὸν A^bE: καὶ τὸ μικρὸν Alex.
vulgo || 13 ὀρισμός A^bE: ὁ ὀρισμὸς Sylb. || 15 πότερον A^b Alex.:
πότερα E || 17 εἰ A^b: ἢ E in ras. || αἰεὶ ex Alexandro p. 160, 5
reposuit Bonitz: δεῖ A^b, ὅτι E || ἀρχὰς A^b, ἀρχαὶ E, sed ι in
ras. || 20 ἓν καὶ τὸ ὄν Alex. || 21 γὰρ μάλιστα λέγεται κατὰ
πάντων Alex. || 22 τῶν ὄντων om. A^b || οὔτε τὸ ἓν — γένος A^b:
ἓν εἶναι γένος οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ὄν E || 24 εἶδη ἄνευ τοῦ γέ-
νους καὶ τῶν E, lectionem receptam codicis A^b confirmat
Alexander || 25 ἄνευ τούτων τῶν A^b || 27 οὔτε ἓν οὔτε ὄν ex
οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ὄν corr. F.

μενα μετὰ τῶν διαφορῶν ἔσται γένη μέχρι τῶν ἀτόμων·
 30 νῦν δὲ τὰ μὲν δοκεῖ τὰ δ' οὐ δοκεῖ. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι
 μᾶλλον αἱ διαφοραὶ ἀρχαὶ ἢ τὰ γένη· εἰ δὲ καὶ αὗται ἀρχαί,
 ἄπειροι ὡς εἰπεῖν ἀρχαὶ γίνονται, ἄλλως τε κἂν τις τὸ
 999 a πρῶτον γένος ἀρχὴν τιθῆ. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ μᾶλλον γ' ἀρ-
 χοειδὲς τὸ ἓν ἔστιν, ἓν δὲ τὸ ἀδιαίρετον, ἀδιαίρετον δὲ ἅπαν
 ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἢ κατὰ τὸ εἶδος, πρότερον δὲ τὸ κατ' εἶ-
 δος, τὰ δὲ γένη διαιρετὰ εἰς εἶδη, μᾶλλον ἂν ἓν τὸ ἔσχα-
 5 τον εἶη κατηγορούμενον· οὐ γάρ ἐστι γένος ὁ ἄνθρωπος
 τῶν τινῶν ἀνθρώπων. ἔτι ἓν οἷς τὸ πρότερον καὶ ὕστερόν
 ἔστιν, οὐχ οἷον τε τὸ ἐπὶ τούτων εἶναι τι παρὰ ταῦτα. οἷον
 εἰ πρώτη τῶν ἀριθμῶν ἢ δυάς, οὐκ ἔσται τις ἀριθμὸς παρὰ
 τὰ εἶδη τῶν ἀριθμῶν· ὁμοίως δὲ οὐδὲ σχῆμα παρὰ τὰ εἶδη
 10 τῶν σχημάτων· εἰ δὲ μὴ τούτων, σχολῆ τῶν γ' ἄλλων ἔσται
 τὰ γένη παρὰ τὰ εἶδη· τούτων γὰρ δοκεῖ μάλιστα εἶναι
 γένη· ἓν δὲ τοῖς ἀτόμοις οὐκ ἔστι τὸ μὲν πρότερον τὸ δ'
 ὕστερον. ἔτι ὅπου τὸ μὲν βέλτιον τὸ δὲ χειρόν, αἰεὶ τὸ βέλ-
 τιον πρότερον· ὥστ' οὐδὲ τούτων ἂν εἶη γένος. ἐκ μὲν οὖν
 15 τούτων μᾶλλον φαίνεται τὰ ἐπὶ τῶν ἀτόμων κατηγορούμενα
 ἀρχαὶ εἶναι τῶν γενῶν. πάλιν δὲ πῶς αὖ δεῖ ταύτας ἀρχὰς
 ὑπολαβεῖν οὐ ῥάδιον εἰπεῖν. τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν δεῖ καὶ τὴν
 αἰτίαν εἶναι παρὰ τὰ πράγματα ὧν ἀρχή, καὶ δύνασθαι
 εἶναι χωριζομένην αὐτῶν· τοιοῦτον δέ τι παρὰ τὸ καθ' ἕκα-
 20 στον εἶναι διὰ τί ἂν τις ὑπολάβοι, πλὴν ὅτι καθόλου κατη-
 γορεῖται καὶ κατὰ πάντων; ἀλλὰ μὴν εἰ διὰ τοῦτο, τὰ μᾶλ-
 λον καθόλου μᾶλλον θετέον ἀρχὰς· ὥστ' ἀρχαὶ τὰ πρῶτ' ἂν
 εἶησαν γένη.

ἔστι δ' ἐχομένη τῆς τούτων ἀπορία καὶ πασῶν χαλεπω- 4

31 αὐταὶ E || 32 κἂν E: καὶ ἂν A^b || 999 a, 3 κατ' εἶδος
 (prius) A^b || 5 ἔστι | ἔστι τὸ E, om. Alex. || ὁ add. A^b, om. E
 Alex. || 8 δυάς ἢ τριάς Alex. p. 164, 8 || 9 τῶν E: τὰ τῶν A^b ||
 οὐδὲ om. A^b || 14 οὐδὲ A^b E: οὐδὲν vulgo et fort. Alex. || post
 γένος aut ἀρχή aut παρὰ τὰ εἶδη excidisse videntur || 17 εἰπεῖν
 om. A^b || 18 εἶναι ante 17 δεῖ A^b || 19 fort. τὰ καθ'

τάτη καὶ ἀναγκαιοτάτη θεωρηῆσαι, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφέστηκε 25
 νῦν. εἴτε γὰρ μὴ ἔστι τι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, τὰ δὲ καθ'
 ἕκαστα ἄπειρα, τῶν [δ'] ἀπείρων πῶς ἐνδέχεται λαβεῖν ἐπι-
 στήμην; ἢ γὰρ ἐν τι καὶ ταυτόν, καὶ ἢ καθόλου τι ὑπ-
 ἀρχει, ταύτη πάντα γνωρίζομεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο ἀναγ-
 καῖόν ἐστι, καὶ δεῖ τι εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, ἀναγκαῖον 30
 ἂν εἴη τὰ γένη εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, ἦτοι τὰ ἔσχατα
 ἢ τὰ πρῶτα· τοῦτο δ' ὅτι ἀδύνατον ἄρτι διηπορήσαμεν.
 ἔτι εἰ ὅτι μάλιστα ἔστι τι παρὰ τὸ σύνολον, ὅταν κατη-
 γορηθῇ τι τῆς ὕλης, πότερον, εἰ ἔστι, παρὰ πάντα δεῖ
 εἶναι τι, ἢ παρὰ μὲν ἕνια εἶναι παρὰ δ' ἕνια μὴ εἶναι, 35
 ἢ παρ' οὐδέν; εἰ μὲν οὖν μηδέν ἐστι παρὰ τὰ καθ' 999 b
 ἕκαστα, οὐδὲν ἂν εἴη νοητὸν ἀλλὰ πάντα αἰσθητὰ καὶ ἐπι-
 στήμη οὐδενός, εἰ μὴ τις εἶναι λέγει τὴν αἰσθησιν ἐπιστήμην.
 ἔτι δ' οὐδ' αἰδίον οὐδὲν οὐδ' ἀκίνητον· τὰ γὰρ αἰσθητὰ πάντα
 φθείρεται καὶ ἐν κινήσει ἐστίν. ἀλλὰ μὴν εἴ γ' αἰδίον οὐδέν 5
 ἐστίν, οὐδὲ γένεσιν εἶναι δυνατόν· ἀνάγκη γὰρ εἶναι τι τὸ
 γιγνόμενον καὶ ἐξ οὗ γίγνεται καὶ τούτων τὸ ἔσχατον ἀγέννη-
 τον, εἴπερ ἴσταται τε καὶ ἐκ μὴ ὄντος γενέσθαι ἀδύνατον. ἔτι
 δὲ γενέσεως οὔσης καὶ κινήσεως ἀνάγκη καὶ πέρας εἶναι·
 οὔτε γὰρ ἄπειρός ἐστιν οὐδεμία κίνησις ἀλλὰ πάσης ἐστὶ 10
 τέλος, γίνεσθαι τ' οὐχ οἶόν τε τὸ ἀδύνατον γενέσθαι· τὸ δὲ
 γεγονὸς ἀνάγκη εἶναι ὅτε πρῶτον γέγονεν. ἔτι δ' εἴπερ ἢ
 ὕλη ἔστι διὰ τὸ ἀγέννητος εἶναι, πολὺ ἔτι μᾶλλον εὐλογον

26 εἰ γὰρ A^b || 27 τῶν δὲ A^bE, δ' vel omittendum esse
 vel mutandum in γ' censuit Bonitz || 28 ταυτό A^b || 30 ἀν-
 αγκαῖον ἂν εἴη τὰ γένη εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα A^b Ascl.
 Bonitz, om. E Bekker || 33 εἰ E: δ' A^b || τι om. A^b, in E m. pr.
 ut videtur additum || 34 ἔστι A^b Alex. Bonitz: ἔστι τι E, ἔστιν
 εἰδός τι Bekker ex cod. S ut videtur, ὅταν — ὕλης et εἰ ἔστιν
 εἰδός τι superflua || 999 b, 1 ἢ παρ' οὐδέν seclisit Essen || παρὰ
 τὰ καθ' ἕκαστα eicienda duxi Stud. p. 28 || 4 ἔτι E: ἔτι δὲ
 A^b || 5 οὐδέν A^b: μηθέν E || 7 ἀγέννητον E || 8 γενέσθαι A^bE:
 γίνεσθαι ex F^b recepit Bonitz || 13 ἔστι] fort. ἐστὶν αἰδίος ||
 ἀγέννητος A^bE

εἶναι τὴν οὐσίαν ὃ ποτε ἐκείνη γίγνεται· εἰ γὰρ μήτε τοῦτο
 15 ἔσται μήτε ἐκείνη, οὐδὲν ἔσται τὸ παράπαν. εἰ δὲ τοῦτο ἀδύ-
 νατον, ἀνάγκη τι εἶναι παρὰ τὸ σύνολον, τὴν μορφήν καὶ τὸ
 εἶδος. εἰ δ' αὖ τις τοῦτο θήσῃ, ἀπορία ἐπὶ τίνων τε θήσῃ
 τοῦτο καὶ ἐπὶ τίνων οὐ. ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ πάντων οὐχ οἶόν
 τε, φανερόν· οὐ γὰρ ἂν θείημεν εἶναι τινα οἰκίαν παρὰ τὰς
 20 τινὰς οἰκίας. πρὸς δὲ τούτοις πότερον ἢ οὐσία μία πάντων
 ἔσται, οἶον τῶν ἀνθρώπων; ἀλλ' ἄτοπον· ἓν γὰρ ἅπαντα ὧν
 ἢ οὐσία μία. ἀλλὰ πολλὰ καὶ διάφορα; ἀλλὰ καὶ τοῦτο
 ἄλογον. * ἅμα δὲ καὶ πῶς γίγνεται ἢ ὕλη τούτων ἕκαστον
 καὶ ἔστι τὸ σύνολον ἅμφω ταῦτα; * ἔτι δὲ περὶ τῶν ἀρχῶν
 25 καὶ τόδε ἀπορήσειεν ἂν τις. εἰ μὲν γὰρ εἶδει εἰσὶν ἓν, οὐδὲν
 ἔσται ἀριθμῶ ἓν, οὐδ' αὐτὸ τὸ ἓν καὶ ὄν. * καὶ τὸ ἐπί-
 στασθαι πῶς ἔσται, εἰ μή τι ἔσται ἓν ἐπὶ πάντων; * ἀλλὰ
 μὴν εἰ ἀριθμῶ ἓν καὶ μία ἐκάστη τῶν ἀρχῶν, καὶ μὴ ὥσπερ
 ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἄλλαι ἄλλων, οἶον τῆσδε τῆς συλλαβῆς
 30 τῶ εἶδει τῆς αὐτῆς οὔσης καὶ αἰ ἀρχαὶ εἶδει αἰ αὐταί· καὶ
 γὰρ αὗται ὑπάρχουσιν ἀριθμῶ ἕτεραι. εἰ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλ'
 αἰ τῶν ὄντων ἀρχαὶ ἀριθμῶ ἓν εἰσιν, οὐκ ἔσται παρὰ τὰ
 στοιχεῖα οὐδὲν ἕτερον· τὸ γὰρ ἀριθμῶ ἓν ἢ τὸ καθ' ἕκαστον
 λέγειν διαφέρει οὐδέν. οὕτω γὰρ λέγομεν τὸ καθ' ἕκαστον
 1000 a τὸ ἀριθμῶ ἓν, καθόλου δὲ τὸ ἐπὶ τούτων. ὥσπερ οὖν εἰ τὰ

14 ὃ ποτε E Alex.: ὁπότε A^b, vulgo ante Bonitzium || 15 ἐκείνη] modo ἐκεῖνο modo ἐκείνη Alex. || 16 τι om. Alex. || 21 ἓν γὰρ Alex. Syr.: οὐ γὰρ πάντων ἢ γρ. Syr., οὐ γὰρ ἓν A^bE, idem comma ante ἀλλὰ et colon post διάφορα, sed in E οὐ γὰρ ἓν ἅπαντα in ras. || 22 ἢ om. A^b || τούτοις A^b || 23 ἅμα — ταῦτα collocari debebant ante 20 πρὸς δὲ τούτοις || ἢ] ποτε ἢ A^b || 24 περὶ — 25 τόδε om. A^b || 26 αὐτὸ τὸ A^b: αὐτὸ E || καὶ ὄν E: καὶ τὸ ὄν A^b || 26 οὐδ' αὐτὸ — 27 πάντων damnat Essen, ipsi καὶ τὸ ἐπίστασθαι — 27 πάντων post 23 ἄλογον collocanda iudicamus || 30 αἰ ἀρχαὶ A^b: ἀρχαὶ E || exspectes ἀριθμῶ γὰρ καὶ αὗται ὑπάρχουσιν ἕτεραι || 31 οὕτω E || 32 ἀρχαὶ add. A^b, om. E || ἓν om. A^b, supra lin. m. sec. add. E || 1000 a, 1 ὡς ante τὸ ἀριθμῶ addendum censuit Schwegler || οὖν codd. Alex.: ἂν coniecit post Fonseca Bonitzius, Schweglerus

τῆς φωνῆς ἀριθμῶ ἦν στοιχεῖα ὠρισμένα, ἀναγκαῖον ἦν ἂν τοσαῦτα εἶναι τὰ πάντα γράμματα ὅσαπερ τὰ στοιχεῖα, μὴ ὄντων γε δύο τῶν αὐτῶν μηδὲ πλειόνων.

οὐδενὸς δ' ἐλάττων ἀπορία παραλέλειπται καὶ τοῖς νῦν 5 καὶ τοῖς πρότερον, πότερον αἱ αὐταὶ τῶν φθαρτῶν καὶ τῶν ἀφθάρτων ἀρχαὶ εἰσιν ἢ ἕτεραι. εἰ μὲν γὰρ αἱ αὐταὶ εἰσι, πῶς τὰ μὲν φθαρτὰ τὰ δὲ ἀφθαρτα, καὶ διὰ τίν' αἰτίαν; οἱ μὲν οὖν περὶ Ἡσίοδον καὶ πάντες ὅσοι θεολόγοι μόνον ἐφρόντισαν τοῦ πιθανοῦ τοῦ πρὸς αὐτούς, ἡμῶν δ' ὀλιγώ- 10 ρησαν. θεοὺς γὰρ ποιοῦντες τὰς ἀρχὰς καὶ ἐκ θεῶν γεγυῖναι, τὰ μὴ γευσάμενα τοῦ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας θνητὰ γενέσθαι φασίν, δῆλον ὡς ταῦτα τὰ ὀνόματα γνώριμα λέγοντες αὐτοῖς. καίτοι περὶ αὐτῆς τῆς προσφορᾶς τῶν αἰτίων τούτων ὑπὲρ ἡμᾶς εἰρήκασιν. εἰ μὲν γὰρ χάριν ἡδο- 15 νῆς αὐτῶν διγγάνουσιν, οὐδὲν αἴτια τοῦ εἶναι τὸ νέκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία· εἰ δὲ τοῦ εἶναι, πῶς ἂν εἶεν αἰδίοι θεόμενοι τροφῆς; ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν μυθικῶς σοφισομένων οὐκ ἄξιον μετὰ σπουδῆς σκοπεῖν· παρὰ δὲ τῶν δι' ἀποδείξεως λεγόντων δεῖ πυνθάνεσθαι διερωτῶντας τί δὴ ποτ' 20 ἐκ τῶν αὐτῶν ὄντα τὰ μὲν αἰδία τὴν φύσιν ἐστὶ τὰ δὲ φθείρεται τῶν ὄντων. ἐπεὶ δ' οὔτε αἰτίαν λέγουσιν οὔτε εὐλογον οὕτως ἔχειν, δῆλον ὡς οὐχ αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ οὐδ' αἰτίαι αὐτῶν ἂν εἶεν. καὶ γὰρ ὅνπερ οἰηθείη λέγειν ἂν τις μάλιστα ὁμολογουμένως αὐτῶ, Ἐμπεδοκλῆς, καὶ οὗτος ταῦ- 25 τὸν πέπονθεν· τίθησι μὲν γὰρ ἀρχὴν τινα αἰτίαν τῆς φθορᾶς τὸ νεῖκος, δόξειε δ' ἂν οὐδὲν ἦττον καὶ τοῦτο γεννᾶν

apte comparavit anal. pr. p. 34 a, 22 || 2 φωνῆς ἐν ἀριθμῶ E || ὠρισμένω A^b || ἦν ἂν A^bE, ἂν om. vulgo, fort. ἂν ἦν || 3 τὰ στοιχεῖα E: στοιχεῖα A^b || 8 εἰσι om. A^b || ἀφθαρτα τὰ δὲ φθαρτά E et Alex. in interpret. p. 174, 4. 22 || 11 ἐκ θεῶν A^b E: ἐκ τῶν θεῶν Ald. || 14 καίτοι καὶ E || προσφορᾶς A^bE Alex.: προφορᾶς Ald., τῆς φύσεως γε. E || 15 ἡδονῆς αὐτῶν A^bE: ἡδονῆς περὶ αὐτῶν Ald. || 18 μυθικῶν A^b || 24 αὐτῶν ἂν A^b: ἂν αὐτῶν E || 25 ταῦτο πεπ. E || 27—28 ὡς δόξειεν ἂν, οὐδὲν

ἔξω τοῦ ἐνό, ἅπαντα γὰρ ἐκ τούτου τᾶλλα ἐστὶ πλήν ὁ
 θεός. λέγει γοῦν „ἐξ ὧν πάνθ' ὅσα τ' ἦν ὅσα τ' ἔσθ'
 30 ὅσα τ' ἔσται ὀπίσσω, δένδρεά τ' ἐβλάστησε καὶ ἀνέρες ἠδὲ
 γυναῖκες, θῆρες τ' οἰωνοὶ τε καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς,
 καὶ τε θεοὶ δολιχαίωνες.“ καὶ χωρὶς δὲ τούτων δη-
 1000 b λον· εἰ γὰρ μὴ ἐνῆν [τὸ νεῖκος] ἐν τοῖς πράγμασιν, ἐν ἅν
 ἦν ἅπαντα, ὡς φησὶν· ὅταν γὰρ συνέλθωσιν, τότε δ' ἔσχα-
 τον ἴστατο νεῖκος. διὸ καὶ συμβαίνει αὐτῶ τὸν εὐδαιμονέ-
 στατον θεὸν ἦττον φρόνιμον εἶναι τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ γνω-
 5 ρίζει τὰ στοιχεῖα πάντα· τὸ γὰρ νεῖκος οὐκ ἔχει, ἢ δὲ γνώσις
 τοῦ ὁμοίου τῶ ὁμοίῳ. „γαίη μὲν γάρ,“ φησί, „γαῖαν
 ὀπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ, αἰθέρι δ' αἰθέρα διον, ἀτὰρ
 πυρὶ πῦρ αἰδηλον, στοργῆν δὲ στοργῆν, νεῖκος δὲ τε νεῖκει
 λυγρῶ.“ ἀλλ' ὅθεν δὴ ὁ λόγος, τοῦτό γε φανερόν, ὅτι
 10 συμβαίνει αὐτῶ τὸ νεῖκος μηδὲν μᾶλλον φθορᾶς ἢ τοῦ εἶναι
 αἴτιον. ὁμοίως δ' οὐδ' ἢ φιλότης τοῦ εἶναι· συνάγουσα γὰρ
 εἰς τὸ ἐν φθείρει τᾶλλα. καὶ ἅμα δ' αὐτῆς τῆς μεταβολῆς
 αἴτιον οὐδὲν λέγει, ἀλλ' ἢ ὅτι οὕτως πέφυκεν· „ἀλλ' ὅτε
 δὴ μέγα νεῖκος ἐνὶ μελέεσσιν ἐθρέφθη, εἰς τιμάς τ' ἀνόρουσε
 15 τελειομένοιο χρόνοιο, ὅς σφιν ἀμοιβαῖος πλατέος παρελήλα-
 ται ὄρκου,“ ὡς ἀναγκαῖον μὲν ὄν μεταβάλλειν· αἰτίαν δὲ
 τῆς ἀνάγκης οὐδεμίαν δηλοῖ. ἀλλ' ὅμως τοσοῦτόν γε μόνος

δὲ ἦττον καὶ τοῦτο γεννᾶ A^b || 28 ἔξω — 29 θεός] Alex.
 fort.: ἐκ γὰρ τοῦ ἐνόσ ἅπαντα καὶ ἐκ τούτου τὰ ἄλλα ἐστὶ πλήν
 θεός || 30 ὅσα τ' ἔστιν A^b, om. in textu E || ὀπίσσω om.
 A^b || ἀνέρες τ' ἠδὲ A^b || 31 θῆρες τ' E: θῆρες A^b || 32 καὶ
 E: καὶν A^b || 1000 b, 1 ἐνῆν E: ἦν A^b || τὸ νεῖκος om. E, add.
 m. sec. in A^b || 2 συνέλθωσι A^b: συνέλθῃ E, versus fuit εἴτε
 συνέλθωσιν || τότε δ' A^b: τότε E || 3 ἴστατο A^b et E m. pr., ἴστᾶ
 τὸ E m. sec. || διὸ E: ὧ A^b || 5 τὰ στοιχεῖα om. A^b, habet E,
 legisse videtur Alex. || ἅπαντα A^b || 7 αἰθέρι — 8 αἰδηλον om.
 E || θεῖον A^b || 7. 8 ἀτὰρ πυρὶ πῦρ αἰδηλον om. A^b E, additum
 videtur in edd. ex Arist. de an. I 2, 6 || 8 στοργῆι τε στοργῆν
 E || 11 αἴτιον om. A^b || 12 μεταβολῆς τὸ αἴτιον A^b || 13 ἀλλ' ἢ
 A^b E: ἀλλὰ vulgata ante Bekk. || 16 παρελήλατο E, παρ' ἐλή-
 λαται conii. Bonitz || δ' ἐξ ἅν. E || 17 μόνος A^b: μόνον E vulgo

λέγει δμολογουμένως· οὐ γὰρ τὰ μὲν φθαρτὰ τὰ δ' ἀφθαρτα
ποιεῖ τῶν ὄντων, ἀλλὰ πάντα φθαρτὰ πλὴν τῶν στοιχείων.
ἢ δὲ νῦν λεγομένη ἀπορία ἐστὶ διὰ τί τὰ μὲν τὰ δ' οὐ, 20
εἶπερ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐστίν.

ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἂν εἶησαν αἱ αὐταὶ ἀρχαί, τοσαῦτα εἰ-
ρήσθω. εἰ δὲ ἕτεραι ἀρχαί, μία μὲν ἀπορία πότερον ἀφθαρτοι
καὶ αὐταὶ ἔσονται ἢ φθαρταί. εἰ μὲν γὰρ φθαρταί, δῆλον
ὡς ἀναγκαῖον καὶ ταύτας ἔκ τινων εἶναι· πάντα γὰρ φθεί- 25
ρεται εἰς ταῦτ' ἐξ ὧν ἔστιν· ὥστε συμβαίνει τῶν ἀρχῶν ἐτέ-
ρας ἀρχὰς εἶναι προτέρας. τοῦτο δ' ἀδύνατον, καὶ εἰ ἴστα-
ται καὶ εἰ βαδίζει εἰς ἀπειρον. ἔτι δὲ πῶς ἔσται τὰ φθαρ-
τά, εἰ αἱ ἀρχαὶ ἀναιρεθήσονται; εἰ δὲ ἀφθαρτοι, διὰ τί ἐκ
μὲν τούτων ἀφθάρτων οὐσῶν φθαρτὰ ἔσται, ἐκ δὲ τῶν 30
ἐτέρων ἀφθαρτα; τοῦτο γὰρ οὐκ εὐλογον, ἀλλ' ἢ ἀδύνατον
ἢ πολλοῦ λόγου δεῖται. ἔτι δὲ οὐδ' ἐγκεχείρηκεν οὐδεὶς ἐτέ-
ρας λέγειν, ἀλλὰ τὰς αὐτὰς ἀπάντων λέγουσιν ἀρχὰς. ἀλλὰ 1001 a
τὸ πρῶτον ἀπορηθὲν ἀποτρώγουσιν ὥσπερ τοῦτο μικρὸν τι
λαμβάνοντες.

πάντων δὲ καὶ θεωρῆσαι χαλεπώτατον καὶ πρὸς τὸ
γνώσθαι τάληθές ἀναγκαιότατον, πότερόν ποτε τὸ ὄν καὶ τὸ 5
ἔν οὐσίαι τῶν ὄντων εἰσί, καὶ ἐκάτερον αὐτῶν οὐχ ἕτερόν τι
ὄν τὸ μὲν ἔν τὸ δὲ ὄν ἐστίν, ἢ δεῖ ζητεῖν τί ποτ' ἔστι τὸ
ὄν καὶ τὸ ἔν ὡς ὑποκειμένης ἄλλης φύσεως. οἱ μὲν γὰρ
ἐκείνως, οἱ δ' οὕτως οἴονται τὴν φύσιν ἔχειν. Πλάτων
μὲν γὰρ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι οὐχ ἕτερόν τι τὸ ὄν οὐδὲ τὸ 10
ἔν, ἀλλὰ τοῦτο αὐτῶν τὴν φύσιν εἶναι, ὡς οὐσης τῆς οὐσίας
αὐτοῦ τοῦ ἐνὶ εἶναι καὶ ὄντι. οἱ δὲ περὶ φύσεως, οἶον Ἐμ-

24 αὐταὶ E: αἱ αὐταὶ A^b, αὐταὶ vulgo || 25 ἅπαντα E || 27
ἀρχὰς om. Alex. in lemmate || 28 τὰ om. A^b || 1001a, 1 λέγειν
add. A^b: quod cum ceteri codd. omittant, εἴρηκεν vel τὴν ἀρ-
χὴν εἴρηκεν pro ἐγκεχείρηκεν con. Bonitz, λέγειν secludi iubet
Vahlen poet.³ p. 158 || λέγουσιν ἀπάντων A^b || 8 ἔν καὶ τὸ ὄν
Alex. || 10 τὸ ὄν A^b: ὄν E omisso τὸ || 12 αὐτοῦ τοῦ ἐνὶ εἶναι
καὶ τοῦ ὄντι con. Bonitz, αὐτοῦ τὸ ἔν εἶναι καὶ ὄντι A^b, ταυτό

πεδοκλήης ὡς εἰς γνωριμώτερον ἀνάγων λέγει ὅτι τὸ ἔν
 ἐστίν· δόξειε γὰρ ἂν λέγειν τοῦτο τὴν φιλίαν εἶναι· αἰτία
 15 γοῦν ἐστὶν αὕτη τοῦ ἔν εἶναι πᾶσιν. ἕτεροι δὲ πῦρ, οἱ δ'
 ἀέρα φασὶν εἶναι τὸ ἔν τοῦτο καὶ τὸ ὄν, ἐξ οὗ τὰ ὄντα
 εἶναί τε καὶ γεγονέναι. ὡς δ' αὕτως καὶ οἱ πλείω τὰ στοι-
 χεῖα τιθέμενοι· ἀνάγκη γὰρ καὶ τούτοις τοσαῦτα λέγειν τὸ
 ἔν καὶ τὸ ὄν ὅσας περ ἀρχὰς εἶναί φασιν. συμβαίνει δέ,
 20 εἰ μὲν τις μὴ θήσεται εἶναι τινα οὐσίαν τὸ ἔν καὶ τὸ
 ὄν, μηδὲ τῶν ἄλλων εἶναι τῶν καθόλου μηδέν· ταῦτα γὰρ
 ἐστὶ καθόλου μάλιστα πάντων. εἰ δὲ μὴ ἔστι τι ἔν αὐτὸ
 μηδ' αὐτὸ ὄν, σχολῇ τῶν γ' ἄλλων τι ἂν εἴη παρὰ τὰ
 λεγόμενα καθ' ἕκαστα. ἔτι δὲ μὴ ὄντος τοῦ ἐνὸς οὐσίας,
 25 δῆλον ὅτι οὐδ' ἂν ἀριθμὸς εἴη ὡς κεχωρισμένη τις φύσις
 τῶν ὄντων· ὁ μὲν γὰρ ἀριθμὸς μονάδες, ἡ δὲ μονὰς ὅπερ
 ἔν τί ἐστίν. εἰ δ' ἔστι τι αὐτὸ ἔν καὶ ὄν, ἀναγκαῖον οὐσίαν
 αὐτῶν εἶναι τὸ ἔν καὶ τὸ ὄν· οὐ γὰρ ἕτερόν τι καθόλου
 κατηγορεῖται, ἀλλὰ ταῦτα αὐτά. ἀλλὰ μὴν εἴ γ' ἔσται τι
 30 αὐτὸ ὄν καὶ αὐτὸ ἔν, πολλὴ ἀπορία πῶς ἔσται τι παρὰ
 ταῦτα ἕτερον, λέγω δὲ πῶς ἔσται πλείω ἐνὸς τὰ ὄντα. τὸ
 γὰρ ἕτερον τοῦ ὄντος οὐκ ἔστιν, ὥστε κατὰ τὸν Παρμενίδου
 συμβαίνει ἀνάγκη λόγον, ἔν ἅπαντα εἶναι τὰ ὄντα καὶ
 1001b τοῦτο εἶναι τὸ ὄν. ἀμφοτέρως δὲ δύσκολον. εἴαν τε γὰρ μὴ
 ἦ τὸ ἔν οὐσία εἴαν τ' ἦ τι αὐτὸ ἔν, ἀδύνατον τὸν ἀριθμὸν
 οὐσίαν εἶναι. εἴαν μὲν οὖν μὴ ἦ, εἴρηται πρότερον δι' ὅ· εἴαν
 δ' ἦ, ἡ αὐτὴ ἀπορία καὶ περὶ τοῦ ὄντος. ἐκ τίνος γὰρ

ἔν εἶναι καὶ ὄντι E, αὐτὸ τὸ ἔν εἶναι καὶ ὄν τι F^bBekker || 13
 ὅτι Brandis: ὅτι Bekk., ὅτι ποτε A^b || ἔν A^b: ἔν ὄν E || 14
 τοῦτο E: τί τοῦτο A^b || 15 exspectaveris τοῦ ἐν εἶναι || 19 ἔν
 καὶ τὸ ὄν A^b: ὄν καὶ τὸ ἔν E || 20 τινα οὐσίαν E Alex.: τινος
 οὐσίας A^b, τίνος οὐσίαν λέγει γρ. Alex. || τὸ ἔν in marg. add.
 E || 22 δὲ E: γὰρ A^b || ἔν αὐτὸ] αὐτοῦ Alex. || 25 τις φύσις
 A^b: φύσις τις E || 27 οὐσίας Alex. || 28 ὄν καὶ τὸ ἔν E || καθό-
 λου] καθ' οὗ coni. Bonitz || 29 αὐτὰ ταῦτα Alex. || 33 ἀνάγκη
 συμβαίνει λόγον A^b || 1001b, 1 δύσκαλον E || 2 τι A^b: τὸ E || 4
 γὰρ A^b Alex.: γὰρ καὶ E

παρὰ τὸ ἔν ἐσται αὐτὸ ἄλλο ἔν; ἀνάγκη γὰρ μὴ ἔν εἶναι· 5
 ἅπαντα δὲ τὰ ὄντα ἢ ἔν ἢ πολλά, ὧν ἔν ἕκαστον. ἔτι
 εἰ ἀδιαίρετον αὐτὸ τὸ ἔν, κατὰ μὲν τὸ Ζήνωνος ἀξίωμα
 οὐδὲν ἂν εἴη. ὃ γὰρ μήτε προστιθέμενον μήτε ἀφαιρούμενον
 ποιεῖ μείζον μηδὲ ἔλαττον, οὐ φησιν εἶναι τοῦτο τῶν ὄντων,
 ὡς δῆλον ὅτι ὄντος μεγέθους τοῦ ὄντος, καὶ εἰ μέγεθος, 10
 σωματικόν· τοῦτο γὰρ πάντη ὄν. τὰ δ' ἄλλα πῶς μὲν
 προστιθέμενα ποιήσει μείζον πῶς δ' οὐδέν, οἷον ἐπίπεδον
 καὶ γραμμὴ, στιγμὴ δὲ καὶ μονὰς οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐπειδὴ
 οὗτος θεωρεῖ φορτικῶς, καὶ ἐνδέχεται εἶναι ἀδιαίρετόν τι,
 ὥστε καὶ οὕτως καὶ πρὸς ἐκεῖνόν τιν' ἀπολογίαν ἔχειν· μεῖ- 15
 ζον μὲν γὰρ οὐ ποιήσει, πλεῖον δὲ προστιθέμενον τὸ ποιοῦτον·
 ἀλλὰ πῶς δὴ ἐξ ἑνὸς τοιούτου ἢ πλειόνων τοιούτων ἔσται
 μέγεθος; ὅμοιον γὰρ καὶ τὴν γραμμὴν ἐκ στιγμῶν εἶναι
 φάσκειν. ἀλλὰ μὴν καὶ εἴ τις οὕτως ὑπολαμβάνει ὥστε
 γενέσθαι, καθάπερ λέγουσιν τινες, ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ καὶ 20
 ἄλλου μὴ ἑνὸς τινος τὸν ἀριθμὸν, οὐδὲν ἤττον ζητητέον διὰ
 τί καὶ πῶς δὲ μὲν ἀριθμὸς δὲ δὲ μέγεθος ἔσται τὸ γενό-
 μενον, εἴπερ τὸ μὴ ἔν ἢ ἀνισότης καὶ ἢ αὐτὴ φύσις ἦν.
 οὔτε γὰρ ὅπως ἐξ ἑνὸς καὶ ταύτης, οὔτε ὅπως ἐξ ἀριθμοῦ
 τινὸς καὶ ταύτης γένοιτ' ἂν τὰ μεγέθη, δῆλον. 25

5 τούτων δ' ἐχομένη ἀπορία, πότερον οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ
 σώματα καὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ αἱ στιγμαὶ οὐσίαι τινές εἰσιν
 ἢ οὐ. εἰ γὰρ μή εἰσιν, διαφεύγει τί τὸ ὄν καὶ τίνες αἱ
 οὐσίαι τῶν ὄντων. τὰ μὲν γὰρ πάθη καὶ αἱ κινήσεις καὶ
 τὰ πρὸς τι καὶ αἱ διαθέσεις καὶ οἱ λόγοι οὐδενὸς δοκοῦ- 30
 σιν οὐσίαν σημαίνειν· λέγονται γὰρ πάντα ἕκαστ' ὑποκειμέ-

5 ἔν ἐσται αὐτὸ ἄλλο ἔν] ἔν ἄλλο Alex. || μὴ ἔν A^b, μηδὲν
 E || 9 ποιεῖ μείζον A^b E: ποιεῖ τι μείζον Ald. et fort. Alex.
 p. 182, 25 || μηδὲ ἔλαττον om. E || 11 requiro σωματικοῦ || 13 ἀλλ'
 εἰ δὴ A^b || 14 οὗτος E: οὕτως A^b || καὶ οὐκ ἐνδ. E || τι om. E ||
 15 καὶ οὕτως aut tamquam var. lect. delendum aut καὶ οὕτως
 ὥστε transponendum || ἀπολογίαν ἔχειν A^b: ἔχει ἀπολογίαν E,
 sed ν post ἔχει eras. in E || 17 τοιούτων add. A^b Alex., om. E ||
 23 ἢ post ἔν om. Alex. || 27 καὶ τὰ ἐπίπεδα non legit Alex.

νου τινός, καὶ οὐδὲν τόδε τι. ἃ δὲ μάλιστ' ἂν δόξεις
 σημαίνειν οὐσίαν, ὕδωρ καὶ γῆ καὶ πῦρ καὶ ἀήρ, ἐξ ὧν
 1002 a τὰ σύνθετα σώματα συνέστηκε, τούτων θερμότητες μὲν καὶ
 ψυχρότητες καὶ τὰ τοιαῦτα πάθη, οὐκ οὐσίαι, τὸ δὲ σῶμα
 τὸ ταῦτα πεπονθὸς μόνον ὑπομένει ὡς ὄν τι καὶ οὐσία τις
 οὐσα. ἀλλὰ μὴν τό γε σῶμα ἦττον οὐσία τῆς ἐπιφανείας,
 5 καὶ αὕτη τῆς γραμμῆς, καὶ αὕτη τῆς μονάδος καὶ τῆς
 στιγμῆς. τούτοις γὰρ ὄρισταί τὸ σῶμα· καὶ τὰ μὲν ἄνευ
 σώματος ἐνδέχασθαι δοκεῖ εἶναι, τὸ δὲ σῶμα ἄνευ τού-
 των ἀδύνατον. διόπερ οἱ μὲν πολλοὶ καὶ οἱ πρότερον
 τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ὄν ὄροντο τὸ σῶμα εἶναι, τὰ δ' ἄλλα
 10 τούτου πάθη, ὥστε καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς τῶν σωμάτων τῶν
 ὄντων εἶναι ἀρχάς· οἱ δ' ὕστερον καὶ σοφώτεροι τούτων
 εἶναι δόξαντες ἀριθμούς. καθάπερ οὖν εἵπομεν, εἰ μὴ ἐστὶν
 οὐσία ταῦτα, ὅλως οὐδεμία ἐστὶν οὐσία οὐδὲ ὄν οὐδέν· οὐ
 γὰρ δὴ τὰ γε συμβεβηκότα τούτοις ἄξιον ὄντα καλεῖν.
 15 ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο μὲν δμολογεῖται, ὅτι μᾶλλον οὐσία τὰ
 μήκη τῶν σωμάτων καὶ αἱ στιγμαί, ταῦτα δὲ μὴ δρωμεν
 ποίων ἂν εἶεν σωμάτων (ἐν γὰρ τοῖς αἰσθητοῖς ἀδύνατον
 εἶναι), οὐκ ἂν εἴη οὐσία οὐδεμία. ἔτι δὲ φαίνεται ταῦτα
 πάντα διαιρέσεις ὄντα τοῦ σώματος, τὸ μὲν εἰς πλάτος,
 20 τὸ δ' εἰς βάθος, τὸ δ' εἰς μῆκος. πρὸς δὲ τούτοις δμοίως
 ἔνεστιν ἐν τῷ στερεῷ ὁποιοουῦν σχῆμα ἢ οὐδέν· ὥστ' εἰ μηδ'
 ἐν τῷ λίθῳ Ἐρμῆς, οὐδὲ τὸ ἥμισυ τοῦ κύβου ἐν τῷ κύβῳ
 οὕτως ὡς ἀφωρισμένον· οὐκ ἄρα οὐδ' ἐπιφάνεια· εἰ γὰρ
 ὁποιοῦν, κἂν αὕτη ἂν ἦν ἢ ἀφορίζουσα τὸ ἥμισυ. δ δ'
 25 αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ γραμμῆς καὶ στιγμῆς καὶ μονάδος.

33 καὶ ἀήρ add. A^b, om. E || 1002a, 4 γε A^bE: τε Ald. ||
 ἦττων E || 5 αὕτη τ. μ. E: ἡ γραμμὴ τ. μ. A^b || 8 εἶναι ἀδυν. vulgo,
 εἶναι om. A^bE || 9 τὸ ante σῶμα add. A^bE, om. edd. || τὰ δ' ἄλλα
 A^b: τᾶλλα δὲ E || 11 καὶ οἱ σ. A^b || 13 οὐδεμία E: οὐδέν A^b ||
 ἐστὶν] εἴη ἂν Alex., ἔσται conl. Bonitz || 14 δὴ E: ἂν A^b || 18 δὲ
 add. A^b, om. E || 21 ἔνεστιν A^bE Brandis: ἐν ἐστὶν Bekker || ἢ
 οὐδέν add. A^b, om. E || 24 fort. ἐνῆν || 25 καὶ ἐπὶ στ. E

ὥστ' εἰ μάλιστα μὲν οὐσία τὸ σῶμα, τούτου δὲ μάλλον
 ταῦτα, μή ἐστι δὲ ταῦτα μηδ' οὐσίαι τινές, διαφεύγει τί
 τὸ ὄν καὶ τίς ἢ οὐσία τῶν ὄντων. πρὸς γὰρ τοῖς εἰρημένοις
 καὶ τὰ περὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν συμβαίνει ἄλογα.
 δοκεῖ μὲν γὰρ ἢ οὐσία, ἐὰν μὴ οὐσα πρότερον νῦν ἢ ἢ 30
 πρότερον οὐσα ὕστερον μὴ ἢ, μετὰ τοῦ γίνεσθαι καὶ φθείρε-
 σθαι ταῦτα πάσχειν· τὰς δὲ στιγμὰς καὶ τὰς γραμμὰς καὶ
 τὰς ἐπιφανείας οὐκ ἐνδέχεται οὔτε γίνεσθαι οὔτε φθείρεσθαι,
 ὅτε μὲν οὐσας ὅτε δὲ οὐκ οὐσας. ὅταν γὰρ ἀπτηται ἢ δι-
 αιρῆται τὰ σώματα, ἅμα ὅτε μὲν μία ἀπτομένων, ὅτε δὲ 1002b
 δύο διαιρουμένων γίνεται· ὥστ' οὔτε συγκειμένων ἐστὶν
 ἀλλ' ἔφθαρται, διηρημένων τε εἰσὶν αἱ πρότερον οὐκ οὐσαι.
 οὐ γὰρ δὴ ἢ γ' ἀδιαίρετος στιγμή διηρέθη εἰς δύο. εἴ τε
 γίνονται καὶ φθείρονται, ἐκ τινὸς γίνονται. παραπλησίως 5
 δ' ἔχει καὶ περὶ τὸ νῦν τὸ ἐν τῷ χρόνῳ· οὐδὲ γὰρ τοῦτο
 ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ φθείρεσθαι, ἀλλ' ὅμως ἕτερον αἰεὶ
 δοκεῖ εἶναι, οὐκ οὐσία τις οὐσα. ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι ἔχει
 καὶ περὶ τὰς στιγμὰς καὶ γραμμὰς καὶ τὰ ἐπίπεδα· ὁ γὰρ
 αὐτὸς λόγος· ἅπαντα γὰρ ὁμοίως ἢ πέρατα ἢ διαιρέσεις 10
 εἰσὶν.

6 ὅλως δ' ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τί καὶ δεῖ ζητεῖν ἄλλ'
 ἅττα παρὰ τε τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ μεταξὺ, οἷον ἂ τίθεμεν
 εἶδη. εἰ γὰρ διὰ τοῦτο, ὅτι τὰ μὲν μαθηματικὰ τῶν δεῦρο
 ἄλλῳ μὲν τινι διαφέρει, τῷ δὲ πόλλ' ἅττα ὁμοειδῆ εἶναι 15
 οὐδὲν διαφέρει· ὥστ' οὐκ ἔσονται αὐτῶν αἱ ἀρχαὶ ἀριθμῶ
 ἀφωρισμένοι, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐνταῦθα γραμμάτων ἀριθμῶ

27 μηδὲ quod codd. et Alex. exhibent abesse malim || 30
 μὲν om. A^b Alex. || ἐὰν om. E || ἐὰν ἢ οὐσία μὴ οὐσα A^b || νῦν
 ἢ Alex., om. A^b, νῦν εἶναι E || 31 ἢ add. A^b, om. E || 1002b, 2
 γίνονται A^bE, sed o ex ε corr. in E, γίνεται Alex. || συγκει-
 μένου A^b || 3 ἔφθαρτο E, sed o in ras. || 8 εἶναι om. A^b || 9 καὶ
 γραμμὰς A^b m. pr. et E: καὶ τὰς γραμμὰς γρ. A^b || 10 διαίρεσις
 E || 12 ἀλλ' ἅττα E: ἄλλα τοιαῦτα A^b || 13 τε add. A^b, om. E ||
 τὰ post καὶ om. E || 15 πολλὰ τὰ A^b || 17 ἀριθμῶν A^b

μὲν πάντων οὐκ εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ ὠρισμέναι, εἶδει δέ, ἐὰν
 μὴ λαμβάνη τις τῆσδὶ τῆς συλλαβῆς ἢ τῆσδὶ τῆς φωνῆς
 20 τούτων δ' ἔσονται καὶ ἀριθμῶ ὠρισμέναι· ὁμοίως δὲ καὶ
 ἐπὶ τῶν μεταξύ· ἄπειρα γὰρ κάκει τὰ ὁμοειδῆ· ὥστ' εἰ
 μὴ ἔστι παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ ἕτερόν τι,
 οἷα λέγουσι τὰ εἶδη τινές, οὐκ ἔσται μία ἀριθμῶ καὶ εἶδει
 οὐσία, οὐδ' αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀριθμῶ ἔσονται ποσαί τι-
 25 νες ἀλλὰ εἶδει. εἰ οὖν τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ τὰ εἶδη
 ἀναγκαῖον διὰ τοῦτο εἶναι τιθέναι. καὶ γὰρ εἰ μὴ καλῶς
 διαρθροῦσιν οἱ λέγοντες, ἀλλ' ἔστι γε τοῦθ' ὃ βούλονται,
 καὶ ἀνάγκη ταῦτα λέγειν αὐτοῖς, ὅτι τῶν εἰδῶν οὐσία τις
 ἕκαστόν ἐστι καὶ οὐδὲν κατὰ συμβεβηκός. ἀλλὰ μὴν εἴ γε
 30 θήσομεν τά τε εἶδη εἶναι καὶ ἐν ἀριθμῶ τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ
 μὴ εἶδει, εἰρήκαμεν ἃ συμβαίνει ἀναγκαῖον ἀδύνατα πρό-
 τερον.

σύνεγγυς δὲ τούτων ἐστὶ τὸ διαπορῆσαι πότερον δυνάμει
 ἐστὶ τὰ στοιχεῖα ἢ τιν' ἕτερον τρόπον. εἰ μὲν γὰρ ἄλλως
 1003 a πῶς, πρότερόν τι ἔσται τῶν ἀρχῶν ἄλλο· πρότερον γὰρ ἢ
 δύναμις ἐκείνης τῆς αἰτίας, τὸ δὲ δυνατόν οὐκ ἀναγκαῖον
 ἐκείνως πᾶν ἔχειν. εἰ δ' ἔστι δυνάμει τὰ στοιχεῖα, ἐνδέχεται
 μηδὲν εἶναι τῶν ὄντων. δυνατόν γὰρ εἶναι καὶ τὸ μήπω
 5 ὄν· γίγνεται μὲν γὰρ τὸ μὴ ὄν, οὐδὲν δὲ γίγνεται τῶν εἶναι
 ἀδυνάτων. ταύτας τ' οὖν τὰς ἀπορίας ἀναγκαῖον ἀπορῆσαι
 περὶ τῶν ἀρχῶν, καὶ πότερον καθόλου εἰσὶν ἢ ὡς λέγομεν
 τὰ καθ' ἕκαστα. εἰ μὲν γὰρ καθόλου, οὐκ ἔσονται οὐσίαι·
 οὐδὲν γὰρ τῶν κοινῶν τόδε τι σημαίνει, ἀλλὰ τοιόνδε, ἢ δ'

23 καὶ τῶ εἶδει Alex., idem coniecit ἀλλὰ τῶ εἶδει || 24
 οὐσία] ὡς ἀρχὴ οὐσία Alex. || ἀριθμῶ ἐν ἔσονται A^b || 26 εἶναι
 τιθέναι A^b: εἶναι E || 27 γε add. A^b, om. E || 28 αὐτοῖς E:
 αὐτούς A^b || 29 comma ante καὶ sustuli, ut οὐδὲν vim prae-
 dicati sustineat || 30 τε add. A^b, om. E || 30 ἐν om E || 31
 ἀδύνατα πρότερον. A^b, πρότερον om. E et edd. || 34 ἄλλως πῶς,
 πρότερον Alex.: ἄλλως, πῶς πρότερόν τι ἔσται τῶν ἀρχῶν ἄλλο:
 Bekker

οὐσία τόδε τι. εἰ δ' ἔσται τόδε τι καὶ ἐκθέσθαι τὸ κοινῆ 10
κατηγορούμενον, πολλὰ ἔσται ζῶα ὁ Σωκράτης αὐτός τε καὶ
ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ ζῶον, εἴπερ σημαίνει ἕκαστον τόδε τι
καὶ ἔν. εἰ μὲν οὖν καθόλου αἰ ἀρχαί, ταῦτα συμβαίνει· εἰ
δὲ μὴ καθόλου ἀλλ' ὡς τὰ καθ' ἕκαστα, οὐκ ἔσονται ἐπι-
στηταί· καθόλου γὰρ αἰ ἐπιστήμαι πάντων. ὥστ' ἔσονται 15
ἀρχαί ἕτεραι πρότεραι τῶν ἀρχῶν αἰ καθόλου κατηγορούμε-
ναι, ἄνπερ μέλλη ἔσεσθαι αὐτῶν ἐπιστήμη.

Γ.

20

Ἔστιν ἐπιστήμη τις ἣ θεωρεῖ τὸ ὄν ἢ ὄν καὶ τὰ τούτῳ
ὑπάρχοντα καθ' αὐτό. αὕτη δ' ἐστὶν οὐδεμιᾶ τῶν ἐν μέρει
λεγομένων ἢ αὐτῆ· οὐδεμία γὰρ τῶν ἄλλων ἐπισκοπεῖ
καθόλου περὶ τοῦ ὄντος ἢ ὄν, ἀλλὰ μέρος αὐτοῦ τι ἀποτεμό-
μεναι περὶ τούτου θεωροῦσι τὸ συμβεβηκός, οἷον αἰ μαθη- 25
ματικαὶ τῶν ἐπιστημῶν. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἀκρο-
τάτας αἰτίας ζητοῦμεν, δῆλον ὡς φύσεώς τινος αὐτὰς
ἀναγκαῖον εἶναι καθ' αὐτήν. εἰ οὖν καὶ οἱ τὰ στοιχεῖα
τῶν ὄντων ζητοῦντες ταύτας τὰς ἀρχὰς ἐζήτουν, ἀνάγκη
καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ ὄντος εἶναι μὴ κατὰ συμβεβηκός, 30
ἀλλ' ἢ ὄν. διὸ καὶ ἡμῖν τοῦ ὄντος ἢ ὄν τὰς πρώτας αἰτίας
ληπτέον.

2 τὸ δ' ὄν λέγεται μὲν πολλαχῶς, ἀλλὰ πρὸς ἓν καὶ μίαν
τινὰ φύσιν, καὶ οὐχ ὁμωνύμως, ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ ὑγιει-
νὸν ἅπαν πρὸς ὑγίειαν, τὸ μὲν τῷ φυλάττειν, τὸ δὲ τῷ 35
ποιεῖν, τὸ δὲ τῷ σημείον εἶναι τῆς ὑγείας, τὸ δ' ὅτι

1003 a, 10 καὶ ἐκθέσθαι] fort. κατ' ἐκθεσιν, cf. Alex.
p. 192, 9 || 11 ζῶα delendum censeo || 14 ἐπιστηταί E: ἐπιστήμαι
A^b || 15 αἰ ἐπιστήμαι E: ἡ ἐπιστήμη A^b || 16 αἰ add. A^b, om.
E || 22 αὐτὰ Alex. || 25 τούτου A^bE: τοῦτο T || 28 καθ' αὐτὰς
A^b || 31 ὄν coni. Bonitz: ὄντα E, ὄντας A^b, qui codex cum
omittat 'διὸ — τὰς idem quod Bonitzius coniecit exhibuisse vi-
detur, praeterea requiro ὄν, καὶ omisso διό, ut duo καὶ sibi
respondeant || 34 καὶ post φύσιν add. A^bE, om Bekk. || ἀλλ' om. A^b

1003 b δεκτικὸν αὐτῆς· καὶ τὸ ἰατρικὸν πρὸς ἰατρικὴν· τὸ μὲν
 γὰρ τῷ ἔχειν τὴν ἰατρικὴν λέγεται ἰατρικόν, τὸ δὲ τῷ εὐ-
 φυὲς εἶναι πρὸς αὐτήν, τὸ δὲ τῷ ἔργον εἶναι τῆς ἰατρικῆς·
 ὁμοιοτρόπως δὲ καὶ ἄλλα ληψόμεθα λεγόμενα τούτοις·
 5 οὕτω δὲ καὶ τὸ ὄν λέγεται πολλαχῶς μὲν, ἀλλὰ πᾶν πρὸς
 μίαν ἀρχήν· τὰ μὲν γὰρ ὅτι οὐσίαι, ὄντα λέγεται, τὰ δ'
 ὅτι πάθη οὐσίας, τὰ δ' ὅτι ὁδὸς εἰς οὐσίαν, ἢ φθοραὶ ἢ
 στερήσεις ἢ ποιότητες ἢ ποιητικὰ ἢ γεννητικὰ οὐσίας ἢ
 τῶν πρὸς τὴν οὐσίαν λεγομένων, ἢ τούτων τινὸς ἀποφάσεις
 10 ἢ οὐσίας· διὸ καὶ τὸ μὴ ὄν εἶναι μὴ ὄν φαμέν. καθά-
 περ οὖν καὶ τῶν ὑγιεινῶν ἀπάντων μία ἐπιστήμη ἐστίν,
 ὁμοίως τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. οὐ γὰρ μόνον τῶν καθ'
 ἓν λεγομένων ἐπιστήμης ἐστὶ θεωρῆσαι μιᾶς, ἀλλὰ καὶ τῶν
 πρὸς μίαν λεγομένων φύσιν· καὶ γὰρ ταῦτα τρόπον τινὰ
 15 λέγεται καθ' ἓν. δῆλον οὖν ὅτι καὶ τὰ ὄντα μιᾶς θεωρῆσαι
 ἢ ὄντα ἅπαντα. πανταχοῦ δὲ κυρίως τοῦ πρώτου ἢ ἐπιστήμης,
 καὶ ἐξ οὗ τὰ ἄλλα ἤρτηται, καὶ δι' ὃ λέγονται. εἰ οὖν τοῦτ'
 ἐστὶν ἡ οὐσία, τῶν οὐσιῶν ἂν δέοι τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰ-
 τίας ἔχειν τὸν φιλόσοφον.

ἅπαντος δὲ γένους καὶ αἰσθησις μία ἐνὸς καὶ ἐπιστήμη,
 20 οἷον ἢ γραμματικὴ μία οὐσα πάσας θεωρεῖ τὰς φωνάς. διὸ
 καὶ τοῦ ὄντος ἢ ὄν ὅσα εἶδη θεωρῆσαι μιᾶς ἐστὶν ἐπιστή-
 μης τῷ γένει, τὰ δὲ εἶδη τῶν εἰδῶν. εἰ δὴ τὸ ὄν καὶ τὸ
 ἓν ταῦτό καὶ μία φύσις τῷ ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις ὡσπερ ἀρχὴ
 καὶ αἷτιον, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐνὶ λόγῳ δηλούμενα (διαφέρει δ'

1003 b, 2 τὴν ἰατρικὴν A^b, τὴν om. E || 3 εἶναι τὴν ἰατρι-
 κήν A^b || 5 δὲ] fort. δὴ, nisi rectius ab καθάπερ οὖν (11) con-
 clusionem argumentationis incipere dicas || 5 ἀλλὰ πᾶν E: ἀλλ'
 ἅπαν A || 7 οὐσία A^b || ὁδοὶ Alex. || φθορὰ ἢ στέρησις A^b, plu-
 ralem tuetur Alex. || 9 ἀπόφασις A^b || 15 λέγονται A^b || 16 ἅπαντα
 de coni. addidi || 20 ἢ add. A^b Alex., om. E || 21 ἢ ὄν add. A^b,
 om. E || 22 τὰ δὲ Alex.: τὰ τε A^b E || ab εἰδῶν primum scriptor
 ad 1004 a, 2 καὶ τοσαῦτα transiisse videtur omissis quae inter-
 iecta sunt et καὶ τὸ ἓν 1004 a, 5 || 23 ἓν καὶ τὸ ὄν A^b || ταῦτό
 A^b: ταῦτόν E vulgo

οὐδὲν οὐδ' ἂν ὁμοίως ὑπολάβωμεν, ἀλλὰ καὶ πρὸ ἔργου ²⁵
 μᾶλλον)· ταὐτὸ γὰρ εἷς ἅ θρωπος καὶ ὢν ἄνθρωπος καὶ ἄν-
 θρωπος, καὶ οὐχ ἕτερό· τι δηλοῖ κατὰ τὴν λέξιν ἐπαναδι-
 πλούμενον τὸ εἷς ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ ἔστιν ἄνθρωπος (δηλον
 δ' ὅτι οὐ χωρίζεται οὐτ' ἐπὶ γενέσεως οὐτ' ἐπὶ φθορᾶς· ὁμοί-
 ως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνός)· ὥστε φανερόν ὅτι ἡ πρόσθεσις ἐν ³⁰
 τούτοις ταὐτὸ δηλοῖ, καὶ οὐδὲν ἕτερον τὸ ἐν παρα τὸ ὄν.
 ἔτι δ' ἡ ἐκάστου οὐσία ἐν ἐστὶν οὐ κατὰ συμβεβηκός, ὁμοίως
 δὲ καὶ ὅπερ ὄν· τι — ὥσθ' ὅσα περ τοῦ ἑνός εἶδη, τοσαῦτα καὶ
 τοῦ ὄντος ἐστὶν· περὶ ὢν τὸ τί ἐστὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης τῶ
 γένει θεωρῆσαι, λέγω δ' οἶον περὶ ταύτου καὶ ὁμοίου καὶ τῶν ³⁵
 ἄλλων τῶν τοιούτων καὶ τῶν τούτοις ἀντικειμένων· σχεδὸν δὲ
 πάντα ἀνάγεται τὰναντία εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην· τεθεωρήσθω ^{1004 a}
 δ' ἡμῖν ταῦτα ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐναντίων. καὶ τοσαῦτα
 μέρη φιλοσοφίας ἐστὶν ὅσαι περ αἱ οὐσίαι· ὥστε ἀναγκαῖον
 εἶναι πρώτην τινὰ καὶ ἐχομένην αὐτῶν. ὑπάρχει γὰρ εὐ-
 θὺς γένη ἔχοντα τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν. διὸ καὶ αἱ ἐπιστήμαι ⁵
 ἀκολουθήσουσι τούτοις. ἔστι γὰρ ὁ φιλόσοφος ὥσπερ ὁ
 μαθηματικὸς λεγόμενος· καὶ γὰρ αὕτη ἔχει μέρη, καὶ πρώτη
 τις καὶ δευτέρα ἐστὶν ἐπιστήμη καὶ ἄλλαι ἐφεξῆς ἐν τοῖς
 μαθήμασιν. ἐπεὶ δὲ μιᾶς τὰντικείμενα θεωρῆσαι, τῶ δ'
 ἐνὶ ἀντίκειται πλῆθος, ἀπόφασιν δὲ καὶ στέρησιν μιᾶς ¹⁰

26 ταύτων Alex. || 28 τὸ A^b: τί E || εἷς ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ
 ἐστὶν ἄνθρωπος A^b: ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος καὶ εἷς
 ἄνθρωπος E, ἐστὶν εἷς ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος καὶ ὄν ἄνθρω-
 πος Ascl., εἷς ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ ἐστὶν ἄνθρωπος ἄνθρωπος
 Alex. || ἄνθρωπος ἄνθρωπος Alex., alterum ἄνθρωπος om. A^b E ||
 δηλον δ' — 29 φθορᾶς et ὁμοίως — ἑνός argumentationis seriem
 interrumpere significavi || 29 οὐχ ὀρίζεται S || 31 οὐδὲν ἔτι
 ἕτεροι A^b, qua in lectione ἔτι tu corrigas in ἐστὶ || 34 ἐστὶν
 om. A^b || 36 καὶ τῶν τούτοις ἀντικειμένων Alex., om. A^b E ||
 1004a, 1 τεθεωρήσθω A^b et Alex. p. 208, 4: τεθεώρηται E' || 2
 δὲ τοῦτο ἡμῖν Alex. || 4 τινὰ πρώτην E || 5 ἔχον A^b et γρ.
 Alex., confer ad 1003b, 22 || ἐν καὶ τὸ ὄν A^b || αἱ add. A^b,
 om. E || 6 φιλ. οὕτως ὥσπερ A^b, ὥσπερ om. E || 9 ἐπεὶ] ἔτι
 conl. Luthe

ἐστὶ θεωρῆσαι διὰ τὸ ἀμφοτέρως θεωρεῖσθαι τὸ ἓν, οὐ ἢ
 ἀπόφασις ἢ ἢ στέρησις (ἢ γὰρ ἀπλῶς λέγομεν, ὅτι οὐχ ὑπ-
 ἀρχει ἐκεῖνο ἢ τινι γένει· ἔνθα μὲν οὖν τῷ ἐνὶ ἢ διαφορὰ
 πρόσεστι παρὰ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει· ἀπουσία γὰρ ἢ ἀπόφα-
 15 σις ἐκείνου ἐστίν· ἐν δὲ τῇ στερήσει καὶ ὑποκειμένη τις φύ-
 σις γίγνεται, καθ' ἣς λέγεται ἢ στέρησις). τῷ δ' ἐνὶ πλη-
 θος ἀντίκειται, ὥστε καὶ τὰντικείμενα τοῖς εἰρημένοις, τό τε
 ἕτερον καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄνισον, καὶ ὅσα ἄλλα λέγεται ἢ
 κατὰ ταῦτα ἢ κατὰ πλῆθος καὶ τὸ ἓν, τῆς εἰρημένης γνω-
 20 ρίζειν ἐπιστήμης· ὧν ἐστὶ καὶ ἢ ἐναντιότης· διαφορὰ γάρ
 τις ἢ ἐναντιότης, ἢ δὲ διαφορὰ ἑτερότης. ὥστ' ἐπειδὴ πολλα-
 χῶς τὸ ἓν λέγεται, καὶ ταῦτα πολλαχῶς μὲν λεχθήσεται,
 ὁμως δὲ μιᾶς ἅπαντά ἐστι γνωρίζειν· οὐ γὰρ εἰ πολλαχῶς,
 ἑτέρας, ἀλλ' εἰ μήτε καθ' ἓν μήτε πρὸς ἓν οἱ λόγοι ἀνα-
 25 φέρονται. ἐπεὶ δὲ πάντα πρὸς τὸ πρῶτον ἀναφέρεται, οἷον
 ὅσα ἓν λέγεται πρὸς τὸ πρῶτον ἓν, ὡσαύτως φατέον καὶ
 περὶ ταύτου καὶ ἑτέρου καὶ τῶν ἐναντίων ἔχειν· ὥστε διελό-
 μενον ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον, οὕτως ἀποδοτέον πρὸς τὸ
 πρῶτον ἐν ἑκάστη κατηγορίᾳ, πῶς πρὸς ἐκεῖνο λέγεται τὰ
 30 μὲν γὰρ τῷ ἔχειν ἐκεῖνο, τὰ δὲ τῷ ποιεῖν, τὰ δὲ κατ' ἄλλους
 λεχθήσεται τοιούτους τρόπους.

φανερόν οὖν, ὅπερ ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη, ὅτι μιᾶς περὶ
 τούτων καὶ τῆς οὐσίας ἐστὶ λόγον ἔχειν. τοῦτο δ' ἦν ἐν
 τῶν ἐν τοῖς ἀπορήμασιν. καὶ ἔστι τοῦ φιλοσόφου περὶ πάν-

12 ἢ γὰρ ἀπλῶς λέγομεν ex Alex. p. 209, 2 reposuit Bonitz:
 ἢ ἀπλῶς λεγομένη A^bE, sed ἢ ante ἢ add. m. sec. E || 13 ἐκεῖνο
 ex Alex. restituit Bonitz: ἐκεῖνω A^bE, sed ω ex ο corr. in E ||
 19 ταῦτα Alex.: ταύτᾳ A^bE || κατὰ τὸ πλῆθος τε καὶ τὸ ἓν
 Alex. || τοῖς εἰρημένοις E || 20 ἐστὶ A^b: ἐν τι addito ἐστὶ post
 ἐναντιότης E || 21 δὲ διαφορὰ E: δὲ ἐναντιότης A^b || 23 ὁμως
 E: ὁμοίως A^b || γνωρίζειν ἐστὶ E || 24 post ἀναφέρονται add. E
 τότε ἑτέρας || 25 ἀναφέρετε E, ἀναφέρονται A^b || 26 πρώτως
 A^b || 27 τῶν ἐναντίων] τῶν ἄλλων coni. Luthe || 30 ἐκεῖνο A^bE:
 ἐκεῖνα edd. || 32 ὅπερ — ἐλέχθη om. A^b, ἐν τισι λείπει τὸ ὅπερ
 ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη E marg. m. sec.

των δύνασθαι θεωρεῖν. εἰ γὰρ μὴ τοῦ φιλοσόφου, τίς ἔσται 1004 b
ὁ ἐπισκεψόμενος εἰ ταῦτὸ Σωκράτης καὶ Σωκράτης καθήμε-
νος, ἢ εἰ ἐν ἐνὶ ἐναντίον, ἢ τί ἐστὶ τὸ ἐναντίον, ἢ ποσα-
χῶς λέγεται; ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.
ἐπεὶ οὖν τοῦ ἐνὸς ἢ ἐν καὶ τοῦ ὄντος ἢ ὄν ταῦτα καθ' 5
αὐτὰ ἐστὶ πάθη, ἀλλ' οὐχ ἢ ἀριθμοὶ ἢ γραμμαὶ ἢ πῦρ, δῆ-
λον ὡς ἐκείνης τῆς ἐπιστήμης καὶ τί ἐστὶ γνωρίσαι καὶ τὰ
συμβεβηκότα αὐτοῖς. καὶ οὐ ταύτῃ ἀμαρτάνουσιν οἱ περὶ αὐ-
τῶν σκοπούμενοι ὡς οὐ φιλοσοφοῦντες, ἀλλ' ὅτι πρότερον ἢ
οὐσία, περὶ ἧς οὐδὲν ἐπαΐουσιν, ἐπεὶ ὡσπερ ἐστὶ καὶ ἀριθμοῦ 10
ἢ ἀριθμὸς ἴδια πάθη, οἷον περιττότης ἀρτιότης, συμμετρία
ἰσότης, ὑπεροχὴ ἔλλειψις, καὶ ταῦτα καὶ καθ' ἑαυτοὺς καὶ
πρὸς ἀλλήλους ὑπάρχει τοῖς ἀριθμοῖς· ὁμοίως δὲ καὶ στε-
ρεῶ καὶ ἀκινήτῳ καὶ κινουμένῳ, ἀβαρεῖ τε καὶ βάρος ἔχοντι
ἔστιν ἕτερα ἴδια· οὕτω καὶ τῷ ὄντι ἢ ὄν ἐστὶ τινὰ ἴδια, 15
καὶ ταῦτ' ἐστὶ περὶ ὧν τοῦ φιλοσόφου ἐπισκέψασθαι τάλη-
θές. σημεῖον δέ· οἱ γὰρ διαλεκτικοὶ καὶ σοφισταὶ ταῦτὸν
μὲν ὑποδύονται σχῆμα τῷ φιλοσόφῳ [ἢ γὰρ σοφιστικὴ φαι-
νομένη μόνον σοφία ἐστὶ, καὶ οἱ διαλεκτικοί], διαλέγονται
δὲ περὶ ἀπάντων, κοινὸν δὲ πᾶσι τὸ ὄν ἐστὶν. διαλέγονται 20
δὲ περὶ τούτων δῆλον ὅτι διὰ τὸ τῆς φιλοσοφίας εἶναι
ταῦτ' οἰκεῖα. περὶ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ γένος στρέφεται ἢ σο-
φιστικὴ καὶ ἢ διαλεκτικὴ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἀλλὰ διαφέρει τῆς
μὲν τῷ τρόπῳ τῆς δυνάμεως, τῆς δὲ τοῦ βίου τῇ προαιρέ-
σει. ἔστι δὲ ἢ διαλεκτικὴ πειραστικὴ περὶ ὧν ἢ φιλοσοφία 25
γνωριστικὴ, ἢ δὲ σοφιστικὴ φαινομένη, οὐσα δ' οὐ. ἔτι
τῶν ἐναντίων ἢ ἑτέρα συστοιχία στέρησις, καὶ πάντα ἀν-

1004 b, 6 ἀριθμὸς ἢ γραμμὴ A^b, ἀριθμὸς ἢ γραμμαὶ Alex. ||
14 ἀβαρεῖ τε E: καὶ ἀβαρεῖ A^b, fort. καὶ ἀβαρεῖ τε || 15 οὕτω
— ἴδια om. A^b || 18 ἢ γὰρ — 19 διαλεκτικοὶ seclusi et post δια-
λέγονται inserui δὲ || 20 δὲ om. codd. || 22 εἶναι ταῦτ' οἰκ.
scripsi: ταῦτα εἶναι οἰκ. A^b, εἶναι αὐτὰ οἰκ. E vulgo || 23 ἢ
post καὶ om. E || 24 τῇ om. A^b

ἀγεται εἰς τὸ ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν, καὶ ἓν καὶ πλῆθος, οἷον
 στάσις τοῦ ἑνός, κίνησις δὲ τοῦ πλήθους· τὰ δ' ὄντα καὶ
 30 τὴν οὐσίαν ὁμολογοῦσιν ἐξ ἐναντίων σχεδὸν ἅπαντες συγκει-
 σθαι· πάντες γοῦν τὰς ἀρχὰς ἐναντίας λέγουσιν· οἱ μὲν γὰρ
 περιττὸν καὶ ἄρτιον, οἱ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρόν, οἱ δὲ πέρασ
 καὶ ἄπειρον, οἱ δὲ φιλιαν καὶ νεῖκος.* πάντα δὲ καὶ τᾶλλα
 ἀναγόμενα φαίνεται εἰς τὸ ἓν καὶ πλῆθος (εἰλήφθω γὰρ
 1005 a ἢ ἀναγωγὴ ἡμῖν), αἱ δ' ἀρχαὶ καὶ παντελῶς αἱ παρὰ τῶν
 ἄλλων ὡς εἰς γένη ταῦτα πίπτουσιν.* φανερόν οὖν καὶ ἐκ
 τούτων ὅτι μιᾶς ἐπιστήμης τὸ ὄν ἢ ὄν θεωρῆσαι. πάντα
 γὰρ ἢ ἐναντία ἢ ἐξ ἐναντίων, ἀρχαὶ δὲ τῶν ἐναντίων τὸ ἓν
 5 καὶ πλῆθος. ταῦτα δὲ μιᾶς ἐπιστήμης, εἴτε καθ' ἓν λέγε-
 ται εἴτε μή, ὥσπερ ἴσως ἔχει καὶ τάληθές. ἀλλ' ὅμως εἰ
 καὶ πολλαχῶς λέγεται τὸ ἓν, πρὸς τὸ πρῶτον τᾶλλα
 λεχθήσεται καὶ τὰ ἐναντία ὁμοίως. καὶ διὰ τοῦτο [καὶ εἰ
 μὴ ἔστι τὸ ὄν ἢ τὸ ἓν καθόλου καὶ ταῦτό ἐπὶ πάντων ἢ
 10 χωριστόν, ὥσπερ ἴσως οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἓν τὰ
 δὲ τῶ ἐφεξῆς. καὶ διὰ τοῦτο] οὐ τοῦ γεωμέτρου θεωρῆσαι τί
 τὸ ἐναντίον ἢ τέλειον ἢ ὄν ἢ ἓν ἢ ταῦτόν ἢ ἕτερον, ἀλλ'
 ἢ ἐξ ὑποθέσεως. ὅτι μὲν οὖν μιᾶς ἐπιστήμης τὸ ὄν ἢ ὄν
 θεωρῆσαι, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶ ἢ ὄν, δῆλον, καὶ ὅτι
 15 οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἢ αὐτῇ
 θεωρητικῇ, τῶν τ' εἰρημένων καὶ περὶ προτέρου καὶ ὑστέρου,
 καὶ γένους καὶ εἴδους, καὶ ὅλου καὶ μέρους καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν τοιούτων.

28 τὸ ante μὴ ὄν om. A^b Alex. || εἰς ἓν E || 30 σχεδὸν ἅπαντες
 ἐξ ἐναντίων Alex. || σχεδῶν E || 33 ἅπαντα A^b, πάντα — πίπτουσιν
 pertinent ad 29 οἷον — πλήθους || 34 φαίνεται ἀναγόμενα A^b
 1005 a, 1 αἱ παρὰ τῶν ἄλλων spuria || 2 εἰς γένη εἰς τ. A^b || 5 δὲ καὶ
 μιᾶς A^b || ἓνα A^b || 6 καὶ ἔχει τάλ. A^b: καὶ om. E || 7 τὸ ἓν λέ-
 γεται A^b || 8 καὶ τὰ ἐναντία ὁμοίως delenda censet Luthe || καὶ
 διὰ τοῦτο om. A^b, καὶ εἰ — 11 ἐφεξῆς alterius recensiois esse
 videntur, Bonitzius comma posuit post ἐφεξῆς || 9 ἢ καὶ τὸ A^b ||
 10 τὸ μὲν — τὸ δὲ E || 11 τῶ] modo ὡς modo τῶ Alex.; post ἐφεξῆς
 vulgo comma ponunt || 12 ἢ ἓν ἢ ὄν E delenda censet Luthe || ἀλλ'

3 λεκτέον δὲ πρότερον μιᾶς ἢ ἑτέρας ἐπιστήμης περί τε
 τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι καλουμένων ἀξιωμαίων καὶ περὶ 20
 τῆς οὐσίας. φανερόν δὲ ὅτι μιᾶς τε καὶ τῆς τοῦ φιλοσό-
 φου καὶ ἡ περὶ τούτων ἐστὶ σκέψις· ἅπασι γὰρ ὑπάρχει τοῖς
 οὐσίαι, ἀλλ' οὐ γένει τινὶ χωρὶς ἰδίᾳ τῶν ἄλλων. καὶ χρῶν-
 ται μὲν πάντες, ὅτι τοῦ ὄντος ἐστὶν ἢ ὄν, ἕκαστον δὲ τὸ γένος
 ὄν. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ χρῶνται, ἐφ' ὅσον αὐτοῖς ἰκανόν· τοῦτο 25
 δ' ἐστίν, ὅσον ἐπέχει τὸ γένος, περὶ οὗ φέρουσι τὰς ἀπο-
 δείξεις. ὥστ' ἐπεὶ δῆλον ὅτι ἢ ὄντα ὑπάρχει πᾶσι (τοῦτο γὰρ
 αὐτοῖς τὸ κοινόν), τοῦ περὶ τὸ ὄν ἢ ὄν γνωρίζοντος καὶ περὶ
 τούτων ἐστὶν ἡ θεωρία. διόπερ οὐδεὶς τῶν κατὰ μέρος ἐπι-
 σκοπούντων ἐγχειρεῖ λέγειν τι περὶ αὐτῶν, εἰ ἀληθῆ ἢ μή, 30
 οὔτε γεωμέτρης οὔτ' ἀριθμητικός, ἀλλὰ τῶν φυσικῶν ἔνιοι,
 εἰκότως τοῦτο δρῶντες· μόνοι γὰρ ὄντο περὶ τε τῆς ὅλης
 φύσεως σκοπεῖν καὶ περὶ τοῦ ὄντος. ἐπεὶ δ' ἐστὶν ἔτι τοῦ
 φυσικοῦ τις ἀνωτέρω (ἐν γὰρ τι γένος τοῦ ὄντος ἢ φύσις),
 τοῦ καθόλου καὶ τοῦ περὶ τὴν πρώτην οὐσίαν θεωρητικοῦ καὶ ἡ 35
 περὶ τούτων ἂν εἴη σκέψις. ἐστὶ δὲ σοφία τις καὶ ἡ φυ- 1005 b
 σική, ἀλλ' οὐ πρώτη. * ὅσα δ' ἐγχειροῦσι τῶν λεγόντων τινὲς
 περὶ τῆς ἀληθείας, ὄν τρόπον δεῖ ἀποδέχεσθαι, δι' ἀπαιδευ-
 σίαν τῶν ἀναλυτικῶν τοῦτο δρῶσιν· δεῖ γὰρ περὶ τούτων
 ἦκειν προεπισταμένους, ἀλλὰ μὴ ἀκούοντας ζητεῖν. *

ὅτι μὲν οὖν τοῦ φιλοσόφου καὶ τοῦ περὶ πάσης τῆς οὐ-
 σίας θεωροῦντος ἢ πέφυκεν, καὶ περὶ τῶν συλλογιστικῶν ἀρ-
 χῶν ἐστὶν ἐπισκέψασθαι, δῆλον. προσήκει δὲ τὸν μάλιστα

ἐξ Alex. || 22 ἐστὶ σκέψις E: ἐπίσκεψις A^b || 24 ὄντως E || ἕκαστον] fort. ἐκάστης || 25 ὄν] ἐν A^b m. pr. || 25. 26 τουτέστιν Alex. || 30 εἰ A^b: ἢ εἰ E m. pr., εἰ ἢ E m. sec., εἰ ἢ ante Bekkerum || 32 τε om. A^b || 34 τις A^bE: τι Bekk. || ἀνωτέρω E || 35 τοῦ al-
 terum om. T, fort. recte || 1005 b, 1 τις σοφία A^b || 2 ὅσα δ' ἐγχ.
 — 5 ζητεῖν Alex. ponenda censet post 8, equidem cum vix ab
 eodem quo 1006 a, 5—8 scribi potuerint, uncinis inclusi ab
 auctore libri ἂ haec inserta esse rati; cf. p. 1006 a, 26 || τῶν
 λεγόντων om. Alex. || 4 ἀναλυτικῶν] anal. post. I 1 et II 19

γνωρίζοντα περὶ ἕκαστον γένος ἔχειν λέγειν τὰς βεβαιότητας
 10 ἀρχὰς τοῦ πράγματος, ὥστε καὶ τὸν περὶ τῶν ὄντων ἢ ὄντα
 τὰς πάντων βεβαιότητας. ἔστι δ' οὗτος ὁ φιλόσοφος, βεβαιο-
 τάτη δ' ἀρχὴ πασῶν περὶ ἣν διαψευσθῆναι ἀδύνατον·
 γνωριμωτάτην τε γὰρ ἀναγκαῖον εἶναι τὴν τοιαύτην (περὶ
 γὰρ ἃ μὴ γνωρίζουσιν, ἀπατῶνται πάντες) καὶ ἀνυπόθετον.
 15 ἣν γὰρ ἀναγκαῖον ἔχειν τὸν ὀτιοῦν ξυνιέντα τῶν ὄντων, τοῦτο
 οὐχ ὑπόθεσις· ὃ δὲ γνωρίζειν ἀναγκαῖον τῷ ὀτιοῦν γνωρί-
 ζοντι, καὶ ἦκειν ἔχοντα ἀναγκαῖον. ὅτι μὲν οὖν ἡ τοιαύτη
 πασῶν βεβαιότητα ἀρχή, δῆλον· τίς δ' ἔστιν αὕτη, μετὰ
 ταῦτα λέγομεν. τὸ γὰρ αὐτὸ ἅμα ὑπάρχειν τε καὶ μὴ ὑπ-
 20 ἀρχειν ἀδύνατον τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ τὸ αὐτό· καὶ ὅσα ἄλλα
 προσδιορισαίμεθ' ἄν, ἔστω προσδιορισμένα πρὸς τὰς λογι-
 κὰς δυσχερείας. αὕτη δὲ πασῶν ἐστὶ βεβαιότητα τῶν ἀρ-
 χῶν· ἔχει γὰρ τὸν εἰρημένον διορισμόν. ἀδύνατον γὰρ ὄν-
 τиноῦν ταῦτόν ὑπολαμβάνειν εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καθάπερ
 25 τινὲς οἴονται λέγειν Ἡράκλειτον· οὐκ ἔστι γὰρ ἀναγκαῖον,
 ἃ τίς λέγει, ταῦτα καὶ ὑπολαμβάνειν. εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται
 ἅμα ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ τάναντία (προσδιορισθῶ δ' ἡμῖν
 καὶ ταύτη τῇ προτάσει τὰ εἰωθότα), ἐναντία δ' ἐστὶ δόξα
 δόξη ἢ τῆς ἀντιφάσεως, φανερόν ὅτι ἀδύνατον ἅμα ὑπο-
 30 λαμβάνειν τὸν αὐτόν εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτό· ἅμα γὰρ
 ἂν ἔχοι τὰς ἐναντίας δόξας ὁ διεψευσμένος περὶ τούτου.
 διὸ πάντες οἱ ἀποδεικνύντες εἰς ταύτην ἀνάγουσιν ἐσχάτην
 δόξαν· φύσει γὰρ ἀρχὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματῶν αὕτη
 πάντων.

11 τὰς περὶ πάντων A^b || 15 ξυνιόντα A^b || 16 ὑπόθεσις E:
 ὑποθέσει A^b || 17 ἔχοντι E || 17. 18 βεβαιότητα ἢ τοιαύτη πασῶν
 ἀρχή A^b || 19 λέγομεν A^bE: λέγωμεν T Ascl. || τε add. A^b, om.
 E || 20 καὶ ante κατὰ om. Alex. || 21 προσδιορισάμεθα omisso
 ἄν Alex. || ἔστω E: ἔστω τὰ A^b || 22 δ' ἀπασῶν E || 24 ταῦτό E ||
 εἶναί τε καὶ Alex. || 27 τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν A^b || προσδιορισθῶ
 ἡμῖν A^b || 29 ἅμα ἀδύνατον A^b || 31 διαψευσάμενος E || 32 οἱ
 add. A^b Alex., om. E

4 εἰσὶ δέ τινες οἷ, καθάπερ εἶπομεν, [αὐτοὶ τε] ἐνδέχε- 35
 σθαί φασὶ τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὑπολαμβάνειν 1006 a
 οὕτως. χρῶνται δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ πολλοὶ καὶ τῶν περὶ
 φύσεως. ἡμεῖς δὲ νῦν εἰλήφραμεν ὡς ἀδυνάτου ὄντος ἅμα
 εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ διὰ τούτου ἐδείξαμεν ὅτι βεβαιο-
 τάτη αὕτη τῶν ἀρχῶν ἀπασῶν. ἀξιοῦσι δὴ καὶ τοῦτο ἀπο- 5
 δεικνύναι τινὲς δι' ἀπαιδευσίαν· ἔστι γὰρ ἀπαιδευσία τὸ μὴ
 γιγνώσκειν τίνων δεῖ ζητεῖν ἀπόδειξιν καὶ τίνων οὐ δεῖ.
 ὅλως μὲν γὰρ ἀπάντων ἀδύνατον ἀπόδειξιν εἶναι· εἰς ἄπει-
 ρον γὰρ ἂν βαδίζοι, ὥστε μηδ' οὕτως εἶναι ἀπόδειξιν. εἰ
 δὲ τίνων μὴ δεῖ ζητεῖν ἀπόδειξιν, τίνα ἀξιοῦσιν εἶναι 10
 μᾶλλον τοιαύτην ἀρχὴν οὐκ ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν. ἔστι δ' ἀπο-
 δεῖξαι ἐλεγκτικῶς καὶ περὶ τούτου ὅτι ἀδύνατον, ἐὰν μόνον
 τι λέγη ὁ ἀμφισβητῶν· ἐὰν δὲ μηδέν, γελοῖον τὸ ζητεῖν
 λόγον πρὸς τὸν μηδενὸς ἔχοντα λόγον [ἢ μὴ ἔχει]. ὁμοῖος
 γὰρ φυτῷ ὁ τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος ἦδη. τὸ δ' ἐλεγκτικῶς ἀπο- 15
 δεῖξαι λέγω διαφέρειν καὶ τὸ ἀποδειῖξαι, ὅτι ἀποδεικνύων
 μὲν ἂν δόξειεν αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ, ἄλλου δὲ τοῦ τοιού-
 του αἰτίου ὄντος ἐλεγχος ἂν εἴη καὶ οὐκ ἀπόδειξις. ἀρχὴ
 δὲ πρὸς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα οὐχὶ τὸ ἀξιοῦν ἢ εἶναι τι λέγειν
 ἢ μὴ εἶναι (τοῦτο μὲν γὰρ τάχ' ἂν τις ὑπολάβοι τὸ ἐξ 20
 ἀρχῆς αἰτεῖν), ἀλλὰ σημαίνειν γέ τι καὶ ἑαυτῷ καὶ ἄλλῳ·
 τοῦτο γὰρ ἀνάγκη, εἴπερ λέγοι τι. εἰ γὰρ μή, οὐκ ἂν εἴη
 τῷ τοιούτῳ λόγος, οὔτ' αὐτῷ πρὸς αὐτὸν οὔτε πρὸς ἄλλον.
 ἐὰν δὲ τις τοῦτο διδῶ, ἔσται ἀπόδειξις· ἦδη γὰρ τι ἔσται

35 αὐτοὶ τε non interpretatur Alex., nos inclusimus ||
 1006 a, 2 χρῶνται ex χρῶντο corr. E || 3 ὡς add. A^bE, om. edd.
 ante Bekk. || 5 ἀπασῶν A^b: πασῶν E vulgo || 14 ἢ μὴ ἔχει A^b,
 ἢ μηθένεα ἔχει λόγον E, ipse tamquam interpretamentum ver-
 borum ἢ τοιοῦτος (15) seclusi || 15 ἦδη A^b Alex., om. E || 16 ὁ
 ἀπ. E, ὁ om. A^b || 17 αἰτεῖσθαι E Alex., αἰτῆσθαι A^b unde con-
 icias αἰτῆσαι || 18 αἰτίου om. A^b || 19 οὐ E et γρ. Alex., οὐχὶ A^b,
 om. Alex. || 20 γὰρ om. γρ. Alex. || 21 τὸ σημαίνειν Ald. Bekk.,
 τὸ om. A^bE || τι om. A^b || 23 οὔτ' αὐτῷ A^b, οὐθ' αὐτῷ E || 24
 ἔσται δὴ τι ὠρισμένον Alex.

25 ὠρισμένον. ἀλλ' αἴτιος οὐχ ὁ ἀποδεικνύς ἀλλ' ὁ ὑπομένων
ἀναιρῶν γὰρ λόγον ὑπομένει λόγον. *ἔτι δὲ ὁ τοῦτο
συγχωρήσας συγκεχώρηκέ τι ἀληθές εἶναι χωρὶς ἀποδείξεως,
ὥστε οὐκ ἂν πᾶν οὕτως καὶ οὐχ οὕτως ἔχοι.*

πρῶτον μὲν οὖν δῆλον ὡς τοῦτό γ' αὐτὸ ἀληθές, ὅτι ση-
30 μαίνει τὸ ὄνομα τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τοδί· ὥστ' οὐκ ἂν πᾶν
οὕτως καὶ οὐχ οὕτως ἔχοι. ἔτι εἰ τὸ ἄνθρωπος σημαίνει ἔν·
ἔστω τοῦτο τὸ ζῶον δίπουν (λέγω δὲ τὸ ἔν σημαίνειν τοῦτο· εἰ
τοῦτ' ἔστιν ἄνθρωπος, ἂν ἢ τι ἄνθρωπος, τοῦτ' ἔσται τὸ ἀν-
θρώπῳ εἶναι. διαφέρει δ' οὐδὲν οὐδ' εἰ πλείω τις φαίη σημαί-
1006 b νειν, μόνον δὲ ὠρισμένα· τεθείη γὰρ ἂν ἐφ' ἑκάστῳ λόγῳ
ἕτερον ὄνομα. λέγω δ' οἶον, εἰ μὴ φαίη τὸ ἄνθρωπος ἔν
σημαίνειν, πολλὰ δέ, ὧν ἑνὸς μὲν εἶη λόγος, τὸ ζῶον δί-
πουν· εἶεν δὲ καὶ ἕτεροι πλείους, ὠρισμένοι δὲ τὸν ἀριθμόν·
5 τεθείη γὰρ ἂν ἴδιον ὄνομα καθ' ἑκάστον τῶν λόγων. εἰ δὲ
μὴ [τεθείη] ἀλλ' ἄπειρα σημαίνειν φαίη, φανερόν ὅτι οὐκ ἂν
εἶη λόγος· τὸ γὰρ μὴ ἔν σημαίνειν οὐδὲν σημαίνειν ἔστιν,
μὴ σημαινόντων δὲ τῶν ὀνομάτων ἀνήρηται τὸ διαλέγεσθαι
πρὸς ἀλλήλους, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς αὐτόν·
10 οὐδὲ γὰρ ἐνδέχεται νοεῖν μὴ νοοῦντα ἔν· εἰ δ' ἐνδέχεται,
τεθείη ἂν ὄνομα τούτῳ τῷ πράγματι ἔν)· ἔστω δὴ, ὥσπερ
ἐλέχθη κατ' ἀρχάς, σημαῖνόν τι τὸ ὄνομα καὶ σημαῖνον
ἔν. οὐ δὴ ἐνδέχεται τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι σημαίνειν ὅπερ ἀν-

26 ἔτι — 28 ἔχοι om. E, damnavit Bonitz || 30 ἅπαν A^b ||
31 post ἔν maiorem posui interpunctionem, quandoquidem
apodosis infra 1006 b, 11 sequitur || 32 τοῦτο τὸ εἰ A^b || 33 ἄν-
θρωπος priore loco om. A^b et Alex. || ἢ E: εἰ A^b || ἔσται A^b
Alex.: ἔστι E || τὸ ex τῷ corr. E || 34 ἐπὶ πλείω A^b, quod cor-
rigas in ἔτι πλείω || 1006 b, 1 λόγῳ E: τῷ λόγῳ A^b Bekk., τῷ
add. A^b, om. E || 2 τὸν ἄνθρωπον E || 3 ἑνὸς μὲν εἶη λόγος
scripsi: εἷς μὲν εἶη λόγος A^b, ἑνὸς μὲν εἷς λόγος E vulgo || δί-
πουν om. E || 4 εἶεν A^b: εἰσι E || 5 τὸν λόγον A^b || 6 τεθείη codd.
Alex., expellendum esse intellexit Gomperz || 7 ἔν A^b E: ἔν
τι vulgo || ἔστιν om. m. pr. E || 9 αὐτόν Alex. Bonitz: αὐτόν
Bekk. || 10 οὐδὲ Alex.: οὐδὲν A^b E || μὴ A^b Alex.: μὴθὲν E || 12
κατ'] καὶ κατ' E || σημαίνειν τι A^b || 13 ὅπερ om. A || 13. 14 ἀν-

θρωπῶ μὴ εἶναι, εἰ τὸ ἄνθρωπος σημαίνει μὴ μόνον καθ'
 ἑνὸς ἀλλὰ καὶ ἕν· οὐ γὰρ τοῦτο ἀξιοῦμεν τὸ ἕν σημαίνειν ¹⁵
 τὸ καθ' ἑνός, ἐπεὶ οὕτω γε κἂν τὸ μουσικὸν καὶ τὸ λευκὸν
 καὶ τὸ ἄνθρωπος ἕν ἐσήμαινεν, ὥστε ἕν ἅπαντα ἔσται·
 συνώνυμα γάρ. καὶ οὐκ ἔσται εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ
 ἀλλ' ἢ καθ' ὁμωνυμίαν, ὥσπερ ἂν εἰ ὄν ἡμεῖς ἄνθρωπον
 καλοῦμεν, ἄλλοι μὴ ἄνθρωπον καλοῖεν· τὸ δ' ἀπορούμενον ²⁰
 οὐ τοῦτό ἐστιν, εἰ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι
 ἄνθρωπον τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα. εἰ δὲ μὴ σημαίνει
 ἕτερον τὸ ἄνθρωπος καὶ τὸ μὴ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι καὶ
 τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπῳ τοῦ εἶναι ἀνθρώπῳ· ὥστ' ἔσται τὸ
 ἀνθρώπῳ εἶναι μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι· ἕν γὰρ ἔσται. τοῦτο γὰρ ²⁵
 σημαίνει τὸ εἶναι ἕν, τὸ ὡς λώπιον καὶ ἱμάτιον, εἰ δὲ λόγος
 εἷς. εἰ δ' ἔσται ἕν, ἕν σημαίνει τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ μὴ
 ἀνθρώπῳ. ἀλλ' ἐδέδεικτο ὅτι ἕτερον σημαίνει. ἀνάγκη τοί-
 νυν, εἴ τι ἔστιν ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι ἄνθρωπος, ζῶον εἶναι
 δίπουν· τοῦτο γὰρ ἦν ὃ ἐσήμαινε τὸ ἄνθρωπος· εἰ δ' ἀνάγκη ³⁰
 τοῦτο, οὐκ ἐνδέχεται μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ ζῶον δίπουν· τοῦτο
 γὰρ σημαίνει τὸ ἀνάγκη εἶναι, τὸ ἀδύνατον εἶναι μὴ εἶναι
 [ἄνθρωπον]. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται ἅμα ἀληθὲς εἶναι εἰπεῖν τὸ
 αὐτὸ ἄνθρωπον εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἄνθρωπον. ὁ δ' αὐτὸς
 λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ἄνθρωπον εἶναι· τὸ γὰρ ἀνθρώπῳ ^{1007a}
 εἶναι καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι ἕτερον σημαίνει, εἴπερ καὶ
 τὸ λευκὸν εἶναι καὶ τὸ ἄνθρωπον εἶναι ἕτερον· πολὺ γὰρ
 ἀντίκειται ἐκεῖνο μᾶλλον, ὥστε σημαίνειν ἕτερον. εἰ δὲ καὶ
 τὸ λευκὸν φήσει τὸ αὐτὸ καὶ ἕν σημαίνειν, πάλιν τὸ αὐτὸ ⁵

θρώπῳ μὴ εἶναι A^b: μὴ εἶναι ἀνθρ. E || 16 τὸ ante λευκὸν
 add. A^b Alex., om. E || 17 τὸ ἀνθρ. A^b: ἀνθρ. E, ὁ ἀνθρ. fort.
 Alex. || 21 ἅμα τὸ αὐτὸ E || 24 εἶναι post μὴ om. Alex. p. 238, 4 ||
 26 τὸ εἶναι om. A^b || τὸ ὡς A^b: ὡς E vulgo || 30 ἐσήμαινε ὁ
 ἀνθρ Alex. || 31 τοῦτο A^b, τοῦτο ex τότε corr. E || τὸ A^b: τότε
 E, τότε τὸ conl. Bonitz || 33 ἄνθρωπον delendum censeo, cf.
 Alex. p. 238, 21 || 34 αὐτὸς δ' A^b || 1007a, 1 εἶναι ἄνθρωπον codd.
 edd., εἶναι aut transponendum aut delendum fuit || 4 σημαίνει
 A^b || fort. εἰ δὲ τὸ ἄνθρωπος καὶ τὸ λευκὸν || 5 φήσει E: φησι A^b

ἐροῦμεν ὅπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, ὅτι ἔν πάντα ἔσται καὶ
 οὐ μόνον τὰ ἀντικείμενα. εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται τοῦτο, συμβαί-
 νει τὸ λεχθέν, ἔάν ἀποκρίνηται τὸ ἐρωτώμενον. ἔάν δὲ
 προστιθῇ ἐρωτῶντος ἀπλῶς καὶ τὰς ἀποφάσεις, οὐκ ἀποκρί-
 10 νεται τὸ ἐρωτώμενον. οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ
 ἄνθρωπον καὶ λευκὸν καὶ ἄλλα μυρία τὸ πλῆθος· ἀλλ'
 ὁμως ἐρομένου εἰ ἀληθὲς εἰπεῖν ἄνθρωπον τοῦτο εἶναι ἢ οὐ,
 ἀποκριτέον τὸ ἔν σημαῖνον, καὶ οὐ προσθετέον ὅτι καὶ λευ-
 κὸν καὶ μέγα. καὶ γὰρ ἀδύνατον ἄπειρά γ' ὄντα τὰ
 15 συμβεβηκότα διελθεῖν· ἢ οὖν ἅπαντα διελθέτω ἢ μηδέν.
 ὁμοίως τοίνυν εἰ καὶ μυριάκις ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἄνθρωπος καὶ
 οὐκ ἄνθρωπος, οὐ προσαποκριτέον τῷ ἐρομένῳ εἰ ἔστιν ἄν-
 θρωπος, ὅτι ἔστιν ἅμα καὶ οὐκ ἄνθρωπος, εἰ μὴ καὶ τὰλλα
 ὅσα συμβέβηκε προσαποκριτέον, ὅσα ἐστὶν ἢ μὴ ἐστίν· ἔάν
 20 δὲ τοῦτο ποιῇ, οὐ διαλέγεται.

ὅλως δ' ἀναιροῦσιν οἱ τοῦτο λέγοντες οὐσίαν καὶ τὸ τί ἦν
 εἶναι. πάντα γὰρ ἀνάγκη συμβεβηκέναι φάσκειν αὐτοῖς, καὶ τὸ
 ὅπερ ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ ζῴῳ εἶναι μὴ εἶναι. εἰ γὰρ ἔσται τι ὅπερ
 ἀνθρώπῳ εἶναι, τοῦτο οὐκ ἔσται μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ μὴ
 25 εἶναι ἀνθρώπῳ, καίτοι αὗται ἀποφάσεις τούτου· ἔν γὰρ ἦν
 ὃ ἐσήμαινε, καὶ ἦν τοῦτό τινος οὐσία. τὸ δ' οὐσίαν σημαίνειν
 ἐστὶν ὅτι οὐκ ἄλλο τι τὸ εἶναι αὐτῷ. εἰ δ' ἔσται τι [ὅπερ
 ἀνθρώπῳ εἶναι] ἢ ὅπερ μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ ὅπερ μὴ
 εἶναι ἀνθρώπῳ, ἄλλο τι ἔσται. ὥστ' ἀναγκαῖον αὐτοῖς λέγειν

6 ἔσται Alex. p. 240, 3 Bonitz: ἐστὶ A^bE || 9 ἀποκρινεῖται
 fort. Alex. || 10 τὸ αὐτὸ εἶναι A^b: εἶναι τὸ αὐτὸ E vulgo || 17
 ἐρομένῳ E || 18 ἅμα E: ἀλλὰ A^b || εἰ μὴ] εἰ δὲ μὴ Cas. γρ.,
 καὶ μὴ S || 22 εἶναι μὴ εἶναι πάντα A^b || 23 ἢ — 24 ἀνθρώπῳ
 εἶναι om. E, sed in marg. add. m. sec. || 23 μὴ εἶναι E: μὴ
 εἶναι τί ἦν εἶναι τινος A^b, τί ἦν εἶναι μὴ εἶναι Alex. Bonitz ||
 24 καὶ τοιαῦτα A^b || 26 ἐσήμαινε A^b Alex.: ἐσήμηνε E || ση-
 μαινεῖν αὐτῆς ἐστὶν A^b || 27 τι A^b: αὐτῷ τὸ E vulgo || ὅπερ
 ἀνθρώπῳ εἶναι eicienda notavi || 28 ἢ priore loco om. E,
 ἅμα καὶ ὅπερ Alex. || ἀνθρώπῳ μὴ A^b || 29 τι add. A^b,
 om. E

ὅτι οὐδενὸς ἔσται τοιοῦτος λόγος, ἀλλὰ πάντα κατὰ συμ- 30
 βεβηκός· τούτῳ γὰρ διώριστα οὐσία καὶ τὸ συμβεβηκός·
 τὸ γὰρ λευκὸν τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν, ὅτι ἔστι μὲν
 λευκὸς ἀλλ' οὐχ ὅπερ λευκόν. εἰ δὲ πάντα κατὰ συμ-
 βεβηκὸς λέγεται, οὐδὲν ἔσται πρῶτον τὸ καθ' οὔ, εἰ αἰεὶ
 τὸ συμβεβηκὸς καθ' ὑποκειμένου τινὸς σημαίνει τὴν κατη- 35
 γορίαν. ἀνάγκη ἄρα εἰς ἄπειρον ἵεναι. ἀλλ' ἀδύνατον· οὐδὲ 1007b
 γὰρ πλείω συμπλέκεται δυοῖν. τὸ γὰρ συμβεβηκὸς οὐ
 συμβεβηκότι συμβεβηκός, εἰ μὴ ὅτι ἄμφω συμβέβηκε
 ταύτῳ. λέγω δ' οἶον τὸ λευκὸν μουσικόν, καὶ τοῦτο λευ-
 κόν, ὅτι ἄμφω τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν. ἀλλ' οὐχ ὁ Σω- 5
 κράτης μουσικὸς οὕτως, ὅτι ἄμφω συμβέβηκεν ἑτέρῳ τινί.
 ἐπεὶ τοίνυν τὰ μὲν οὕτως τὰ δ' ἐκείνως λέγεται συμβεβηκότα,
 ὅσα οὕτως λέγεται ὡς τὸ λευκὸν τῷ Σωκράτει, οὐκ ἐνδέχε-
 ται ἄπειρα εἶναι ἐπὶ τὸ ἄνω, οἶον τῷ Σωκράτει τῷ λευκῷ
 ἕτερόν τι συμβεβηκός· οὐ γὰρ γίγνεται τι ἔν ἐξ ἀπάντων. 10
 οὐδὲ δὴ τῷ λευκῷ ἕτερόν τι ἔσται συμβεβηκός, οἶον τὸ μου-
 σικόν. οὐδὲν τε γὰρ μᾶλλον τοῦτο ἐκείνῳ ἢ ἐκεῖνο τούτῳ
 συμβέβηκεν, καὶ ἅμα διώριστα ὅτι τὰ μὲν οὕτω συμβέ-
 βηκε, τὰ δ' ὡς τὸ μουσικὸν Σωκράτει· ὅσα δ' οὕτως, οὐ
 συμβεβηκότι συμβέβηκε τὸ συμβεβηκός, ἀλλ' ὅσα ἐκείνως, 15
 ὥστ' οὐ πάντα κατὰ συμβεβηκὸς λεχθήσεται. ἔσται ἄρα
 τι καὶ ὡς οὐσίαν σημαῖνον. εἰ δὲ τοῦτο, δέδεικται ὅτι
 ἀδύνατον ἅμα κατηγορεῖσθαι τὰς ἀντιφάσεις.

ἔτι εἰ ἀληθεῖς αἱ ἀντιφάσεις ἅμα κατὰ τοῦ αὐτοῦ πᾶσαι,
 δῆλον ὡς ἅπαντα ἔσται ἓν. ἔσται γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ τριήρης 20
 καὶ τοῖχος καὶ ἀνθρώπος, εἰ κατὰ παντός τι ἢ καταφῆσαι

31 τούτῳ — συμβεβηκός om. E, sed in marg. add. m. sec. ||
 34 καθ' οὔ conī. Alex.: καθόλου A^bE || εἰ δ' αἰεὶ E || 1007b, 1
 οὐδὲ — 2 δυοῖν non interpretatur Alex. et interpolata esse vi-
 dentur || 2 πλείω] δύο A^b || 9 λευκῷ] λευκῷ ὁμοίως Alex. || 11
 ἔσται om. Alex. || 12 τούτῳ A^b, οὕτω ex οὕτως vel οὕτω corr.
 E || 15 τὸ om. E || 21 τι om. A^b

ἢ ἀποφῆσαι ἐνδέχεται, καθάπερ ἀνάγκη τοῖς τὸν Πρωτα-
 γόρου λέγουσι λόγον. εἰ γὰρ τῷ δοκεῖ μὴ εἶναι τριήρης ὁ
 ἄνθρωπος, δῆλον ὡς οὐκ ἔστι τριήρης· ὥστε καὶ ἔστιν, εἴ-
 25 περ ἢ ἀντίφασις ἀληθείας. καὶ γίννεται δὴ τὸ τοῦ Ἀναξαγό-
 ρου, ὁμοῦ πάντα χρήματα· ὥστε μηδὲν ἀληθῶς ὑπάρχειν. τὸ
 ἀόριστον οὖν εἰκόμασι λέγειν, καὶ οἰόμενοι τὸ ὄν λέγειν περὶ
 τοῦ μὴ ὄντος λέγουσιν· τὸ γὰρ δυνάμει ὄν καὶ μὴ ἐντελε-
 χεῖα τὸ ἀόριστόν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν λεκτέον γ' αὐτοῖς κατὰ
 30 παντὸς παντὸς τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν. ἄτοπον γὰρ
 εἰ ἐκάστῳ ἢ μὲν αὐτοῦ ἀπόφασις ὑπάρξει, ἢ δ' ἐτέρου ὃ μὴ
 ὑπάρχει αὐτῷ οὐχ ὑπάρξει· λέγω δ' οἷον εἰ ἀληθὲς εἰπεῖν
 τὸν ἄνθρωπον ὅτι οὐκ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι καὶ οὐ τριήρης.
 εἰ μὲν οὖν ἢ κατάφασις, ἀνάγκη καὶ τὴν ἀπόφασιν· εἰ
 35 δὲ μὴ ὑπάρχει ἢ κατάφασις, ἢ γ' ἀπόφασις ὑπάρξει
 1008 a μᾶλλον ἢ ἢ αὐτοῦ. εἰ οὖν κάκεινη ὑπάρχει, ὑπάρξει καὶ ἢ
 τῆς τριήρους· εἰ δ' αὕτη, καὶ ἢ κατάφασις. ταῦτά τ' οὖν
 συμβαίνει τοῖς λέγουσι τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ὅτι οὐκ ἀνάγκη
 ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι. εἰ γὰρ ἀληθὲς ἐστιν ὅτι ἄνθρωπος
 5 καὶ οὐκ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι καὶ οὐτ' ἄνθρωπος οὐτ' οὐκ
 ἄνθρωπος ἔσται. τοῖν γὰρ δυοῖν δύο ἀποφάσεις. εἰ δὲ μία
 ἐξ ἀμφοῖν ἐκείνη, καὶ αὕτη μία ἂν εἴη ἀντικειμένη. ἔτι
 ἦτοι περὶ ἅπαντα οὕτως ἔχει, καὶ ἔστι καὶ λευκὸν καὶ οὐ
 λευκὸν καὶ ὄν καὶ οὐκ ὄν, καὶ περὶ τὰς ἄλλας φάσεις καὶ
 10 ἀποφάσεις ὁμοιοτρόπως, ἢ οὐ, ἀλλὰ περὶ μὲν τινος, περὶ
 τινος δ' οὐ. καὶ εἰ μὲν μὴ περὶ πάσας, αὐταὶ ἂν εἴεν

23 λέγουσι λόγον E: λόγον λέγουσι A^b Alex. || δοκεῖν A^b ||
 24 ὡς A^b Alex.: ὅτι E || ἔστι τριήρης T Alex., quo probato
 ὥστε καὶ ἔστι scribendum conicit Bonitz || 25 ἢ E: ἢν ἢ A^b ||
 26 ὑπάρχειν] ἐν ὑπάρχειν T || 27 λέγειν τὸ ὄν A^b || 30 κατὰ
 παντὸς παντὸς τὴν κατ. con. Bonitz coll. Alex. p. 248, 12. 251,
 25. 268, 19, alterum παντὸς om. codd. || ἄτοπον — 33 τριήρης
 pertinent ad alterum παντὸς || 33 οὐ E: ἢ τριήρης ἢ οὐ A^b ||
 35 ἢ γε] εἴ γε ἢ Ald. || 1008 a, 1 ἢ ἢ E Alex., om. A^b || 4 ἢ ante
 φάναι om. ST || ἔστιν add. A^b, om. E || 7 ἀμφοτέρων E || ἔτι] τι
 A^b || 10 μὲν περὶ A^b

ὁμολογούμεναι· εἰ δὲ περὶ πάσας, πάλιν ἦτοι καθ' ὅσων τὸ
 φῆσαι καὶ ἀποφῆσαι καὶ καθ' ὅσων ἀποφῆσαι καὶ φῆσαι,
 ἢ κατὰ μὲν ὧν φῆσαι καὶ ἀποφῆσαι, καθ' ὅσων δὲ ἀπο- 15
 φῆσαι οὐ πάντων φῆσαι. καὶ εἰ μὲν οὕτως, εἴη ἄν τι πα-
 γίως οὐκ ὄν, καὶ αὕτη βεβαία δόξα· καὶ εἰ τὸ μὴ εἶναι 15
 βέβαιόν τι καὶ γνώριμον, γνωριμωτέρα ἄν εἴη ἢ φάσις
 ἢ ἀντικειμένη. εἰ δ' ὁμοίως καὶ ὧν ἔστιν ἀποφῆσαι κατὰ
 τούτων ἔστι φάναι, ἀνάγκη ἦτοι ἀληθῆς διαιροῦντα λέγειν,
 οἷον ὅτι λευκὸν καὶ πάλιν ὅτι οὐ λευκόν, ἢ οὐ. καὶ εἰ 20
 μὲν μὴ ἀληθῆς διαιροῦντα λέγειν, οὐ λέγει τε ταῦτα καὶ
 οὐκ ἔστιν οὐδέν· τὰ δὲ μὴ ὄντα πῶς ἄν φθέγξαιτο ἢ
 βαδίσειεν; καὶ πάντα δ' ἄν εἴη ἓν, ὥσπερ καὶ πρότερον
 εἴρηται, καὶ ταῦτόν ἐσται καὶ ἄνθρωπος καὶ θεὸς καὶ τριή-
 ρης καὶ αἱ ἀντιφάσεις αὐτῶν. εἰ γὰρ ὁμοίως καθ' ἐκάστου, 25
 οὐδὲν διοίσει ἕτερον ἑτέρου· εἰ γὰρ διοίσει, τοῦτ' ἐσται ἀλη-
 θῆς καὶ ἴδιον. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ διαιροῦντα ἐνδέχεται ἀλη-
 θεύειν, συμβαίνει τὸ λεχθέν. πρὸς δὲ τούτῳ ὅτι πάντες ἄν
 ἀληθεύοιεν καὶ πάντες ἄν ψεύδοιντο, καὶ αὐτὸς αὐτὸν ὁμο-
 λογεῖ ψεύδεσθαι. ἅμα δὲ φανερόν ὅτι περὶ οὐδενός ἐστι 30
 πρὸς τοῦτον ἢ σκέψις· οὐδὲν γὰρ λέγει. οὔτε γὰρ οὕτως
 οὔτ' οὐχ οὕτως λέγει, ἀλλ' οὕτως τε καὶ οὐχ οὕτως· καὶ πάλ-
 λιν γε ταῦτα ἀπόφησιν ἄμφω, ὅτι οὐθ' οὕτως οὔτ' οὐχ οὕτως·
 εἰ γὰρ μή, ἤδη ἄν τι εἴη ὠρισμένον. ἔτι εἰ ὅταν ἢ φάσις
 ἀληθῆς ἢ, ἢ ἀπόφασις ψευδῆς, κἂν αὕτη ἀληθῆς ἢ, ἢ 35
 κατάφασις ψευδῆς, οὐκ ἄν εἴη τὸ αὐτὸ ἅμα φάναι καὶ

12 fort. ὅσων φῆσαι omisso articulo || 15 πάντως E || 17
 γνωριμωτέρα γὰρ ἄν A^b, γὰρ om. E Alex. || 18 ἢ ἀντικ. E: ἢ
 ἢ ἀντικειμένη ἀπόφασις A^b || ὧν ἔστιν ἀποφῆσαι κατὰ τούτων
 ἔστι φάναι A^b, ὅσα ἀποφῆσαι φάναι E Alex., lectione codicis
 E recepta post ἀνάγκη interpunctit Bonitz || 21 λέγειν E: λέγει
 A^b || 23 βαδίσειεν E Alex. Ascl.: νοήσεις A^b, νοήσειεν Bekker ||
 ἅπαντα A^b || 25 εἰ γὰρ A^b: εἰ δ' E Alex. || 26 οὐδενὶ A^b || 29
 ἀληθεύσειεν A^b || fort. ὁμολογοῖ || 34 εἴη E: πω A^b || 35 ἢ alte-
 rum om. A^b || 36 ἅμα τὸ αὐτὸ E

1008 b ἀποφάναι ἀληθῶς. ἀλλ' ἴσως φαῖεν ἂν τοῦτ' εἶναι τὸ ἐξ ἀρχῆς κείμενον.

ἔτι ἄρα ὁ μὲν ἢ ἔχειν πως ὑπολαμβάνων ἢ μὴ ἔχειν διέψευσται, ὁ δ' ἄμφω ἀληθεύει; εἰ γὰρ μὴ ἀληθεύει, τί ἂν εἶη τὸ λεγόμενον ὅτι τοιαύτη τῶν ὄντων ἢ φύσις; 5 εἰ δὲ μὴ ἀληθεύει, ἀλλὰ μᾶλλον ἀληθεύει ἢ ὁ ἐκείνως ὑπολαμβάνων, ἤδη πως ἔχοι ἂν τὰ ὄντα, καὶ τοῦτ' ἀληθές ἂν εἶη, καὶ οὐχ ἅμα καὶ οὐκ ἀληθές. εἰ δ' ὁμοίως ἅπαντες καὶ ψεύδονται καὶ ἀληθῆ λέγουσιν, οὔτε φθέγγασθαι οὔτ' εἰπεῖν τῷ τοιούτῳ ἔστιν· ἅμα γὰρ ταῦτά τε καὶ 10 οὐ ταῦτα λέγει. εἰ δὲ μηδὲν ὑπολαμβάνει ἀλλ' ὁμοίως οἴεται καὶ οὐκ οἴεται, τί ἂν διαφερόντως ἔχοι τῶν φυτῶν; ὅθεν καὶ μάλιστα φανερόν ἐστιν ὅτι οὐδεὶς οὕτω διάκειται οὔτε τῶν ἄλλων οὔτε τῶν λεγόντων τὸν λόγον τοῦτον. διὰ τί γὰρ βαδίζει Μέγαράδε ἀλλ' οὐχ ἡσυχάζει οἰόμενος 15 βαδίζειν; οὐδ' εὐθύς [ἔωθεν] πορεύεται εἰς φρέαρ ἢ εἰς φάραγγα, ἐὰν τύχη, ἀλλὰ φαίνεται εὐλαβούμενος, ὡς οὐχ ὁμοίως οἰόμενος μὴ ἀγαθὸν εἶναι τὸ ἐμπεσεῖν καὶ ἀγαθόν; δῆλον ἄρα ὅτι τὸ μὲν βέλτιον ὑπολαμβάνει τὸ δ' οὐ βέλτιον. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ μὲν ἄνθρωπον τὸ δ' οὐκ ἄνθρωπον 20 καὶ τὸ μὲν γλυκὺ τὸ δ' οὐ γλυκὺ ἀνάγκη ὑπολαμβάνειν. οὐ γὰρ ἐξ ἴσου ἅπαντα ζητεῖ καὶ ὑπολαμβάνει, ὅταν οἰηθεὶς βέλτιον εἶναι τὸ πιεῖν ὕδωρ καὶ ἰδεῖν ἄνθρωπον εἶτα ζητῆ αὐτά· καίτοι γ' ἔδει, εἰ ταῦτόν ἦν ὁμοίως καὶ ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος. ἀλλ' ὅπερ ἐλέχθη, οὐδεὶς ὅς οὐ 25 φαίνεται τὰ μὲν εὐλαβούμενος τὰ δ' οὐ. ὥστε, ὡς ἔοικε, πάντες ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν ἀπλῶς, εἰ μὴ περὶ ἅπαντα,

1008 b, 3 γὰρ μὴ A^b et fort. Alex.: μὴ om. E vulgo || 5 ἢ δ A^b Alex.: ἢ om. E || 8 πάντες Alex. || καὶ οὐκ ἀλ. E || 9 ἔστιν E: ἔσται A^b || 9. 10 ταῦτά τε καὶ οὐ ταῦτά E || 11 φυτῶν Alex. et E supra lin. m. sec. Bonitz: πεφυκότων A^b et E m. pr. || 15 εὐθύς A^b: εὐθέως E || ἔωθεν non interpretatur Alex. || εἰς post ἢ om. E || 17 τὸ om. E || 20 ὠρισμένως ante ὑπολ. add. m. sec. E || 22 οἰηθεὶς A^b || 23 ζητεῖ A^b, ζητῆ E sed alterum η in ras. || ἔδει γε E

ἀλλὰ περὶ τὸ ἄμεινον καὶ χειρόν. εἰ δὲ μὴ ἐπιστάμενοι
 ἀλλὰ δοξάζοντες, πολὺ μᾶλλον ἐπιμελητέον ἂν εἴη τῆς ἀλη-
 θείας, ὥσπερ καὶ νοσώδει ὄντι ἢ ὑγιεινῷ τῆς ὑγιείας· καὶ
 γὰρ ὁ δοξάζων πρὸς τὸν ἐπιστάμενον οὐχ ὑγιεινῶς διάκει- 30
 ται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. ἔτι εἰ ὅτι μάλιστα πάντα οὕτως
 ἔχει καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τό γε μᾶλλον καὶ ἥττον ἔνεστιν
 ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων· οὐ γὰρ ἂν ὁμοίως φήσαιμεν εἶναι
 τὰ δύο ἄρτια καὶ τὰ τρία, οὐδ' ὁμοίως διέψευσται ὁ τὰ
 τέτταρα πέντε οἰόμενος καὶ ὁ χίλια. εἰ οὖν μὴ ὁμοίως, 35
 δῆλον ὅτι ἄτερος ἥττον, ὥστε μᾶλλον ἀληθεύει. εἰ οὖν τὸ
 μᾶλλον ἐγγύτερον, εἴη γ' ἂν τι ἀληθές οὐ ἐγγύτερον τὸ 1009 a
 μᾶλλον ἀληθές. κἂν εἰ μὴ ἔστιν, ἀλλ' ἤδη γέ τι ἐστὶ βε-
 βαιότερον καὶ ἀληθινώτερον, καὶ τοῦ λόγου ἀπηλλαγμέ-
 νοι ἂν εἴημεν τοῦ ἀκράτου καὶ κωλύοντός τι τῇ διανοίᾳ
 ὁρίσασθαι.

5

5 ἔτι δ' ἀπὸ τῆς αὐτῆς δόξης καὶ ὁ Πρωταγόρου λόγος,
 καὶ ἀνάγκη ὁμοίως αὐτοὺς ἄμφω ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι. εἴτε
 γὰρ τὰ δοκοῦντα πάντα ἐστὶν ἀληθῆ καὶ τὰ φαινόμενα,
 ἀνάγκη πάντα ἅμα ἀληθῆ καὶ ψευδῆ εἶναι. πολλοὶ γὰρ
 τᾶναντία ὑπολαμβάνουσιν ἀλλήλοις, καὶ τοὺς μὴ ταῦτα 10
 δοξάζοντας ἑαυτοῖς διεψεῦσθαι νομίζουσιν· ὥστ' ἀνάγκη τὸ
 αὐτὸ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι. καὶ εἰ τοῦτ' ἐστίν, ἀνάγκη τὰ
 δοκοῦντα εἶναι πάντ' ἀληθῆ· τὰ ἀντικείμενα γὰρ δοξάζουσιν
 ἀλλήλοις οἱ διεψευσμένοι καὶ ἀληθεύοντες· εἰ οὖν ἔχει τὰ
 ὄντα οὕτως, ἀληθεύσουσι πάντες. ὅτι μὲν οὖν ἀπὸ τῆς αὐ- 15
 τῆς εἰσὶ διανοίας ἀμφοτέρω οἱ λόγοι, δῆλον. ἔστι δ' οὐχ ὁ
 αὐτὸς τρόπος πρὸς πάντας τῆς ἐντεύξεως· οἱ μὲν γὰρ πει-
 θοῦς δέονται, οἱ δὲ βίας. ὅσοι μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἀπορῆσαι

34 τὰ δύο εἶναι A^b || 35 πέντε A^b: πάντα E || 1009 a, 1 τι
 om. A^b || 7 αὐτοὺς ἄμφω A^b: ἄμφω αὐτοὺς E vulgo || 9 εἶναι
 post ἀνάγκη A^b || 11 διεψεῦσθαι | ψευδεῖς Alex. || 15 ἀληθεύουσι
 E || οὖν εἰσὶν ἀπὸ A^b || 16 ἀμφοτέρω οἱ E: οἱ τοιοῦτοι A^b || 17
 ἅπαντας E

ὑπέλαβον οὕτως, τούτων εὐτάτος ἢ ἄγνοια· οὐ γὰρ πρὸς τὸν
 20 λόγον ἀλλὰ πρὸς τὴν διάνοιαν ἢ ἀπάντησις αὐτῶν. ὅσοι
 δὲ λόγου χάριν λέγουσι, τούτων δ' ἔλεγχος ἴασις τοῦ ἐν
 τῇ φωνῇ λόγου καὶ τοῦ ἐν τοῖς ὀνόμασιν. ἐλήλυθε δὲ τοῖς
 διαποροῦσιν αὕτη ἢ δόξα ἐκ τῶν αἰσθητῶν, ἢ μὲν τοῦ ἅμα
 τὰς ἀντιφάσεις καὶ τὰναντία ὑπάρχειν ὁρῶσιν ἐκ ταύτου
 25 γιγνομένα τὰναντία. εἰ οὖν μὴ ἐνδέχεται γίνεσθαι τὸ μὴ
 ὄν, προὔπηρχεν ὁμοίως τὸ πρᾶγμα ἄμφω ὄν, ὥσπερ καὶ
 Ἀναξαγόρας μεμιχθαι πᾶν ἐν παντί φησι καὶ Δημόκριτος·
 καὶ γὰρ οὗτος τὸ κενὸν καὶ τὸ πλήρες ὁμοίως καθ' ὅτι οὖν
 ὑπάρχειν μέρος, καίτοι τὸ μὲν ὄν τούτων εἶναι, τὸ δὲ μὴ
 30 ὄν. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐκ τούτων ὑπολαμβάνοντας ἐροῦμεν,
 ὅτι τρόπον μὲν τινα ὁρθῶς λέγουσι, τρόπον δὲ τινα ἀγνοοῦ-
 σιν. τὸ γὰρ ὄν λέγεται διχῶς, ὥστ' ἔστιν ὄν τρόπον ἐνδέχε-
 ται γίνεσθαι τι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἔστι δ' ὄν οὐ, καὶ ἅμα
 τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ ὄν καὶ μὴ ὄν, ἀλλ' οὐ κατὰ ταυτό [ὄν].
 35 δυνάμει μὲν γὰρ ἐνδέχεται ἅμα ταῦτ' εἶναι τὰ ἐναντία, ἐν-
 τελεχείᾳ δ' οὐ. ἔτι δ' ἀξιόσομεν αὐτοὺς ὑπολαμβάνειν καὶ
 ἄλλην τινὰ οὐσίαν εἶναι τῶν ὄντων, ἢ οὔτε κίνησις ὑπάρχει
 οὔτε φθορὰ οὔτε γένεσις τὸ παράπαν.

1009 b ὁμοίως δὲ καὶ ἡ περὶ τὰ φαινόμενα ἀλήθεια ἐνλοῖς ἐκ τῶν
 αἰσθητῶν ἐλήλυθεν. τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς οὐ πλήθει κρίνεσθαι
 οἴονται προσήκειν οὐδὲ ὀλιγότητι, τὸ δ' αὐτὸ τοῖς μὲν γλυκὺ
 γενομένοις δοκεῖν εἶναι, τοῖς δὲ πικρὸν· ὥστ' εἰ πάντες ἕκα-
 5 μνον ἢ πάντες παρεφρόνου, δύο δ' ἢ τρεῖς ὑγλαῖνον ἢ νοῦν
 εἶχον, δοκεῖν ἂν τούτους κάμνειν καὶ παραφρονεῖν, τοὺς δ'

21 τοῦ τ' E, τ' om. A^b recte, siquidem una de re agitur
 duobus nominibus significata || 22 fort. τοῖς ἀποροῦσιν || 24
 ὑπάρξειν E || ταυτοῦ E: τοῦ αὐτοῦ A^b || 25 γίνεσθαι A^b Alex.:
 γενέσθαι E || 26 post ἄμφω ὄν add. A^b: τουτέστιν ὄν καὶ μὴ
 ὄν || 30 οὖν add. A^bE, om. edd. ante Bekk. || 33 ὄν E: ὅπως
 A^b || 34 καὶ ὄν A^b: ὄν E || κατὰ om. A^b || ὄν inclusi || 37 τινὰ
 add. A^b, om. E || 1009 b, 1 ἀλήθεια] exspectes ἢ περὶ τὸ τὰ
 φαινόμενα ἀληθῆ εἶναι δόξα || 4 δοκεῖ E

ἄλλους οὐ. ἔτι δὲ πολλοῖς τῶν ἄλλων ζώων τὰναντία περὶ τῶν
 αὐτῶν φαίνεσθαι καὶ ἡμῖν, καὶ αὐτῶ δὲ ἐκάστῳ πρὸς αὐτὸν
 οὐ ταῦτὰ κατὰ τὴν αἴσθησιν αἰεὶ δοκεῖν. ποῖα οὖν τούτων
 ἀληθῆ ἢ ψευδῆ, ἄδηλον· οὐδὲν γὰρ μᾶλλον τάδε ἢ τάδε ἀληθῆ, 10
 ἀλλ' ὁμοίως. διὸ Δημόκριτός γέ φησιν ἦτοι οὐδὲν εἶναι
 ἀληθὲς ἢ ἡμῖν γ' ἄδηλον. ὅλως δὲ διὰ τὸ ὑπολαμβάνειν
 φρόνησιν μὲν τὴν αἴσθησιν, ταύτην δ' εἶναι ἀλλοίωσιν, τὸ
 φαινόμενον κατὰ τὴν αἴσθησιν ἐξ ἀνάγκης ἀληθὲς εἶναί
 φασιν· ἐκ τούτων γὰρ καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Δημόκριτος 15
 καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἔπος εἰπεῖν ἕκαστος τοιαύταις δόξαις
 γεγένηται ἔνοχοι. καὶ γὰρ Ἐμπεδοκλῆς μεταβάλλοντας
 τὴν ἔξιν μεταβάλλειν φησὶ τὴν φρόνησιν· “πρὸς παρεὸν 106 D.
 γὰρ μῆτις ἀέξεται ἀνθρώποισιν.” καὶ ἐν ἑτέροις δὲ λέγει
 ὅτι “ὅσον τ' ἀλλοῖοι μετέφυν, τόσον ἄρ σφισιν αἰεὶ καὶ τὸ 20 108 D.
 φρονεῖν ἀλλοῖα παρίστατο.” καὶ Παρμενίδης δὲ ἀποφαίνε- 16 D.
 ται τὸν αὐτὸν τρόπον. “ὡς γὰρ ἕκαστος ἔχει κρᾶσιν με-
 λέων πολυκάμπτων, τῶς νόος ἀνθρώποισι παρίσταται· τὸ
 γὰρ αὐτό ἐστὶν ὅπερ φρονέει μελέων φύσις ἀνθρώποισιν
 καὶ πᾶσιν καὶ παντί· τὸ γὰρ πλεον ἐστὶ νόημα.” Ἄνα- 25
 ξαγόρου δὲ καὶ ἀπόφθεγμα μνημονεύεται πρὸς τῶν ἐταί-
 ρων τινάς, ὅτι τοιαῦτ' αὐτοῖς ἔσται τὰ ὄντα οἷα ἂν ὑπολά-
 βωσιν. φασὶ δὲ καὶ τὸν Ὅμηρον ταύτην ἔχοντα φαίνε-
 σθαι τὴν δόξαν, ὅτι ἐποίησε τὸν Ἔκτορα, ὡς ἐξέστη ὑπὸ
 τῆς πληγῆς, κείσθαι ἀλλοφρονέοντα, ὡς φρονοῦντας μὲν 30
 καὶ τοὺς παραφρονοῦντας ἀλλ' οὐ ταῦτά. δῆλον οὖν ὅτι, εἰ

7 δὲ καὶ π. A^b || ἄλλων om. A^b || ζώων ὑγιαίνουσι τὰν. A^b ||
 περὶ τῶν αὐτῶν add. A^b || 8 αὐτὸν conl. Bonitz: αὐτὸν vulgo ||
 10 οὐδὲν] οὐδὲ Alex. || 12 ὅλως E Alex.: ὁμοίως A^b || 19 ἀέξεται
 S: ἐναύξεται A^bE, sed in E ἐναυ in ras. m. sec. || 20 ὅσον τ'
 scripsi: ὅσον A^bE Alex., sed in E ὅσον ex ὅσον corr. || τόσον
 E || 22 ἐκάστῳ A^b || 23 τῶς] τ' ὡς A^b, ὡς ex τῶς corr. E || παρ-
 ἴσταται] παρέστηκεν Sylburg; cf. Hom. Il. Π 243, ubi ἐπιστέα-
 ται scripsit Zenodotus || 24 φύσις ἀνθρώποισιν om. A^b, ἀνθρώ-
 ποισιν om. Alex. || 25 πᾶσιν E m. pr.: πᾶσι A^b et E m. sec. || 27
 τινὰς Sylb.: τινός A^bE || 30 cf. de an. I 2 et Il. O 246 || 31 εἰ om. A^b

ἀμφοτέραι φρονήσεις, καὶ τὰ ὄντα ἅμα οὕτω τε καὶ οὐχ
οὕτως ἔχει. ἢ καὶ χαλεπώτατον τὸ συμβαῖνόν ἐστιν. εἰ
γὰρ οἱ μάλιστα τὸ ἐνδεχόμενον ἀληθὲς ἐωρακότες (οὔτοι
35 δ' εἰσὶν οἱ μάλιστα ζητοῦντες αὐτὸ καὶ φιλοῦντες) οὔτοι
τοιαύτας ἔχουσι τὰς δόξας καὶ ταῦτα ἀποφαίνονται περὶ
τῆς ἀληθείας, πῶς οὐκ ἄξιον ἀθυμῆσαι τοὺς φιλοσοφεῖν
ἐγχειροῦντας; τὸ γὰρ τὰ πετόμενα διώκειν τὸ ζητεῖν ἂν
εἶη τὴν ἀλήθειαν.

1010 a αἴτιον δὲ τῆς δόξης τούτοις ὅτι περὶ τῶν ὄντων μὲν
τὴν ἀλήθειαν ἐσκόπουν, τὰ δ' ὄντα ὑπέλαβον εἶναι τὰ αἰ-
σθητὰ μόνον· ἐν δὲ τούτοις πολλὴ ἢ τοῦ ἀορίστου φύσις
ἐνυπάρχει, καὶ ἢ τοῦ ὄντος οὕτως ὥσπερ εἶπομεν· διὸ εἰ-
5 κότως μὲν λέγουσιν, οὐκ ἀληθῆ δὲ λέγουσιν. οὕτω γὰρ ἀρ-
μόττει μᾶλλον εἰπεῖν ἢ ὥσπερ Ἐπίχαρμος εἰς Ξενοφάνην.
ἔτι δὲ πᾶσαν ὁρῶντες ταύτην κινουμένην τὴν φύσιν, κατὰ
δὲ τοῦ μεταβάλλοντος οὐδὲν ἀληθεύομενον· περὶ γε τὸ
πάντη πάντως μεταβάλλον οὐκ ἐνδέχεται ἀληθεύειν. ἐκ
10 γὰρ ταύτης τῆς ὑπολήψεως ἐξήνθησεν ἢ ἀκροτάτη δόξα
τῶν εἰρημένων, ἢ τῶν φασκόντων ἠρακλειτίζειν, καὶ οἷαν
Κρατύλος εἶχεν, ὅς τὸ τελευταῖον οὐδὲν ᾤετο δεῖν λέγειν
ἀλλὰ τὸν δάκτυλον ἐκίνει μόνον, καὶ Ἡρακλείτῳ ἐπετίμα
εἰπόντι ὅτι δις τῷ αὐτῷ ποταμῷ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι· αὐτὸς
15 γὰρ ᾤετο οὐδ' ἄπαξ. ἡμεῖς δὲ καὶ πρὸς τοῦτον τὸν λόγον
ἐροῦμεν, ὅτι τὸ μὲν μεταβάλλον ὅτε μεταβάλλει ἔχει τινὰ
αὐτοῖς [ἀληθῆ] λόγον μὴ οἶεσθαι εἶναι. καίτοι ἔστι γ' ἀμ-
φισβητήσιμον· τό τε γὰρ ἀποβάλλον ἔχει τι ἔτι τοῦ ἀπο-
βαλλομένου, καὶ τοῦ γιγνομένου ἤδη ἀνάγκη τι εἶναι. ὅλως
20 τε εἰ φθείρεται, ὑπάρξει τι ὄν· καὶ εἰ γίγνεται, ἐξ οὗ

33 ἔχη E || ἢ E: ἢ A^b || 37 ἀθυμεῖν E et fort. Alex. || 38
πετόμενα E || 1010 a, 4 οὕτως ὄντος ὡς προείπομεν Alex. || εἰκότα
Alex. || 14 ὅτι add. A^b, om. E fort. recte || 15 τούτων in τοῦτον
corr. E || 17 ἀληθῆ suspectum || 18 ἔτι om. codd., ex Alex.
p. 266, 4 addendum conii. Bonitz || 19 ἤδη] δὴ Alex.

γίγνεται καὶ ὑφ' οὗ γεννᾶται, ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ τοῦτο
μὴ εἶναι εἰς ἄπειρον. ἀλλὰ ταῦτα παρέντες ἐκεῖνα λέγω-
μεν, ὅτι οὐ ταῦτόν ἐστι τὸ μεταβάλλειν κατὰ τὸ ποσὸν
καὶ κατὰ τὸ ποιόν. κατὰ μὲν οὖν τὸ ποσὸν ἔστω μὴ μένον·
ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος ἅπαντα γιννώσκωμεν. ἔτι δ' ἄξιον ²⁵
ἐπιτιμῆσαι τοῖς οὕτως ὑπολαμβάνουσιν, ὅτι καὶ αὐτῶν τῶν
αἰσθητῶν ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων τὸν ἀριθμὸν ἰδόντες οὕτως
ἔχοντα περὶ ὅλου τοῦ οὐρανοῦ ὁμοίως ἀπεφήναντο. ὁ γὰρ
περὶ ἡμᾶς τοῦ αἰσθητοῦ τόπος ἐν φθορᾷ καὶ γενέσει δια-
τελεῖ μόνος ὢν· ἀλλ' οὗτος οὐδὲν ὡς εἰπεῖν μόριον τοῦ παν- ³⁰
τός ἐστιν, ὥστε δικαιότερον ἂν δι' ἐκεῖνα τούτων ἀπεψηφί-
σαντο ἢ διὰ ταῦτα ἐκείνων κατεψηφίσαντο. ἔτι δὲ δῆλον ὅτι
καὶ πρὸς τούτους ταῦτὰ τοῖς πάλαι λεχθεῖσιν ἐροῦμεν· ὅτι
γὰρ ἔστιν ἀκίνητός τις φύσις δεικτέον αὐτοῖς καὶ πειστέον
αὐτούς. καίτοι συμβαίνει γε τοῖς ἅμα φάσκουσιν εἶναι ³⁵
καὶ μὴ εἶναι ἠρεμεῖν μᾶλλον φάναι πάντα ἢ κινεῖσθαι· οὐ
γὰρ ἔστιν εἰς ὅ τι μεταβάλλει· ἅπαντα γὰρ ὑπάρχει πᾶσιν.

περὶ δὲ τῆς ἀληθείας, ὡς οὐ πᾶν τὸ φαινόμενον ἀλη- ^{1010b}
θές, πρῶτον μὲν ὅτι οὐδ' ἢ αἰσθησις ψευδῆς τοῦ γε ἰδίου
ἐστίν, ἀλλ' ἢ φαντασία οὐ ταῦτόν τῇ αἰσθήσει. εἴτ' ἄξιον
θαυμάσαι εἰ τοῦτ' ἀποροῦσι, πότερον τηλικαῦτά ἐστι τὰ
μεγέθη καὶ τὰ χρώματα τοιαῦτα οἷα τοῖς ἀποθεν φαίνεται ἢ ⁵
οἷα τοῖς ἐγγύθεν, καὶ πότερον οἷα τοῖς κάμνουσιν ἢ οἷα
τοῖς ὑγιαίνουσιν, καὶ βαρύτερα πότερον ἂ τοῖς ἀσθενοῦσιν

22 εἶναι Bekk.: εἶναι codd. et Alex., quod defendit Bonitz||
23 τὸ αὐτὸ E || 29 φθορᾷ E || 30 ὡς εἰπεῖν οὐδὲν A^b || 31 ἂν] εἰ
A^b || τούτων Sylb. Bekk.: τοῦτον A^bE || 32 ἢ E Alex.: εἰ A^b ||
34 πιστέον E || 35 γε συμβαίνει E || 36 φάναι ἢ κινεῖσθαι πάντα
A^b || 37 μεταβάλλειν A^b fort. recte || 1010b, 2 μὲν E Alex., μὲν
γε A^b Bekk. || τοῦ γε ἰδίου A^b, γε om. E vulgo || Bonitzius
Alexandrum legisse putat ὅτι οὐδ' εἰ ἢ αἰσθησις μὴ ψευδῆς τοῦ
ἰδίου ἐστίν, ἀλλ' ἢ φαντασία || 3 φαντασία — αἰσθήσει] hoc
contra Plat. Theaet. p. 152C, fort. οὐ ταῦτόν οὔσα || 7 ὑγιαίνου-
σιν ἢ οἷα τοῖς κάμνουσιν codd. Alex. vulg.: ipse dativos suum
locum mutare volui || 7 et 8 et 9 ἂ A^b: οἷα E

ἢ ἂ τοῖς ἰσχύουσιν, καὶ ἀληθῆ πότερον ἂ τοῖς καθεύδου-
 σιν ἢ ἂ τοῖς ἐγρηγορόσιν. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ οἴονται γε,
 10 φανερόν· οὐδεὶς γοῦν ἐὰν ὑπολάβῃ νύκτωρ Ἀθήνησιν
 εἶναι ὄν ἐν Λιβύῃ, πορεύεται εἰς τὸ ᾠδεῖον. ἔτι δὲ περὶ
 τοῦ μέλλοντος, ὥσπερ καὶ Πλάτων λέγει, οὐ δήπου ὁμοίως
 κυρία ἢ τοῦ ἱατροῦ δόξα καὶ ἢ τοῦ ἀγνοοῦντος, οἶον περὶ
 τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι ὑγιουῖς ἢ μὴ μέλλοντος. ἔτι δὲ ἐπ’
 15 αὐτῶν τῶν αἰσθήσεων οὐχ ὁμοίως κυρία ἢ τοῦ ἀλλοτρίου καὶ
 ἰδίου ἢ τοῦ πλησίον καὶ τοῦ αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ μὲν χρώ-
 ματος ὄψις οὐ γεῦσις, περὶ δὲ χυμοῦ γεῦσις οὐκ ὄψις·
 ὄν ἐκάστη ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ περὶ τὸ αὐτὸ οὐδέ ποτέ φη-
 σιν ἅμα οὕτω καὶ οὐχ οὕτως ἔχειν. ἀλλ’ οὐδ’ ἐν ἑτέρῳ
 20 χρόνῳ περὶ γε τὸ πάθος ἠμφισβήτησεν, ἀλλὰ περὶ τὸ ᾠ
 συμβέβηκε τὸ πάθος. λέγω δ’ οἶον ὁ μὲν αὐτὸς οἶνος δό-
 ξειεν ἂν ἢ μεταβαλὼν ἢ τοῦ σώματος μεταβαλόντος ὅτε
 μὲν εἶναι γλυκὺς ὅτε δὲ οὐ γλυκὺς· ἀλλ’ οὐ τό γε γλυκὺ
 οἶον ἐστὶν ὅταν ἦ, οὐδεπώποτε μετέβαλεν, ἀλλ’ αἰεὶ ἀλη-
 25 θεύει περὶ αὐτοῦ, καὶ ἔστιν ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐσόμενον γλυκὺ
 τοιοῦτον. καίτοι τοῦτο ἀναιροῦσιν οὗτοι οἱ λόγοι πάντες,
 ὥσπερ καὶ οὐσίαν μὴ εἶναι μηδενός, οὕτω μὴδ’ ἐξ ἀνάγκης
 μηδέν· τὸ γὰρ ἀναγκαῖον οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως καὶ ἄλλως
 ἔχειν, ὥστ’ εἴ τι ἔστιν ἐξ ἀνάγκης, οὐχ ἔξει οὕτω τε καὶ
 30 οὐχ οὕτως. ὅλως τ’ εἴ περ ἔστι τὸ αἰσθητὸν μόνον, οὐδὲν
 ἂν εἴη μὴ ὄντων τῶν ἐμψύχων· αἰσθησις γὰρ οὐκ ἂν
 εἴη. τὸ μὲν οὖν μὴδὲ τὰ αἰσθήματα εἶναι ἴσως ἀληθές

8 ἰσχυροῖς A^b || 9 ἐγρηγόρωσιν E || οὐκ οἴονται] οὐχ οἶον τε
 A^b || 10 ἐὰν ὑπολάβῃ E: ὑπολαβῶν A^b || Ἀθήνησιν E || 11 ᾠδεῖον]
 E marg. m. pr. τόπος Ἀθήνησι ἐν ᾧ οἱ κιθαρῳδοὶ ἠγωνίζοντο ||
 12 cf. Plato Theaet. p. 178c et 171e || 16 καὶ] ἢ Alex. || 17
 οὐκ A^b: ἀλλ’ οὐκ E || 18 ὄν καὶ ἐκάστη A^b || οὐδὲ πώποτε A^b ||
 20 γε E: δὲ A^b || 22 μεταβάλλων A^b et fort. Alex., fort. αὐτὸς
 μεταβαλὼν, cf. Alex. p. 272, 19 || μεταβάλλοντος A^b || 23 γε E:
 τε A^b || 24 μετέβαλεν E: μεταβάλλει A^b || 26 ἅπαντες E vulgo || 30
 οὕτω E || ὅλως τ’ codd. et Alex. in lemmate: ἄλλως vel ἄλλως
 τε Alex. p. 274, 13 || 32 τὸ μὲν οὖν — 1011a, 2 ἦττον quibus semet

(τοῦ γὰρ αἰσθανομένου πάθος τοῦτό ἐστι), τὸ δὲ τὰ ὑπο-
κείμενα μὴ εἶναι, ἃ ποιεῖ τὴν αἰσθησιν, καὶ ἄνευ αἰσθή-
σεως ἀδύνατον. οὐ γὰρ δὴ ἢ γ' αἰσθησις αὐτὴ ἐαυτῆς ³⁵
ἐστίν, ἀλλ' ἐστὶ τι καὶ ἕτερον παρὰ τὴν αἰσθησιν, ὃ ἀνάγκη
πρότερον εἶναι τῆς αἰσθήσεως· τὸ γὰρ κινουῦν τοῦ κινουμένου
φύσει πρότερόν ἐστι. κἂν εἰ λέγεται πρὸς ἄλληλα ταῦτα, ^{1011a}
οὐδὲν ἦττον.

6 εἰσὶ δὲ τινες οἳ ἀποροῦσι καὶ τῶν ταῦτα πεπεισμένων
καὶ τῶν τοὺς λόγους τούτους μόνον λεγόντων, [ζητοῦσι γὰρ]
τίς ὁ κρίνων τὸν ὑγιαίνοντα καὶ ὅλως τὸν περὶ ἕκαστα κρι- ⁵
νοῦντα ὀρθῶς. τὰ δὲ τοιαῦτα ἀπορήματα ὁμοιά ἐστὶ τῷ
ἀπορεῖν πρότερον καθεύδομεν νῦν ἢ ἐγρηγόραμεν. δύνανται
δ' αἱ ἀπορίαι αἱ τοιαῦται πᾶσαι τὸ αὐτό. πάντων γὰρ
λόγον ἀξιούσιν οὗτοι εἶναι· ἀρχὴν γὰρ ζητοῦσι, καὶ ταύτην
δι' ἀποδείξεως λαμβάνειν, ἐπεὶ ὅτι γε πεπεισμένοι οὐκ εἰσὶ, ¹⁰
φανεροί εἰσιν ἐν ταῖς πράξεσιν. ἀλλ' ὅπερ εἶπομεν, τοῦτο
αὐτῶν τὸ πάθος ἐστίν· λόγον γὰρ ζητοῦσιν ὧν οὐκ ἔστι
λόγος· ἀποδείξεως γὰρ ἀρχὴ οὐκ ἀπόδειξις ἐστίν. οὗτοι μὲν
οὖν ῥαδίως ἂν τοῦτο πεισθεῖεν· ἔστι γὰρ οὐ χαλεπὸν λαβεῖν·
οἱ δ' ἐν τῷ λόγῳ τὴν βίαν μόνον ζητοῦντες ἀδύνατον ζη- ¹⁵
τοῦσιν· ἐναντία γὰρ εἰπεῖν ἀξιούσιν, εὐθύς ἐναντία λέγοντες.
εἰ δὲ μὴ ἐστὶ πάντα πρὸς τι, ἀλλ' ἐνιά ἐστὶ καὶ αὐτὰ
καθ' αὐτά, οὐκ ἂν εἶη πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθές· τὸ γὰρ

ipse corrigat philosophus postea addidisse videtur || μηδὲ τὰ αἰσθη-
ματα εἶναι scripsi collato Alex. p. 273, 18: μηδὲ τὰ αἰσθητὰ εἶναι
A^b, μήτε τὰ αἰσθητὰ εἶναι μήτε τὰ αἰσθητά E vulgo || 34 καὶ
quod est ante ἄνευ nescio an ante τὰ ὑποκείμενα transponendum
sit || 35 ἀδύνατον E Alex.: δύνατον A^b in initio versus nondum
adiecto initiali α || αὐτὴ ἐαυτῆς E: αὐτῆς A^b || 1011a, 1 ἄλληλα
E: ἄλλα A^b || ταῦτα E: ταυτὰ A^b, ταῦτα αὐτὰ E || 4 ζητοῦσι γὰρ
seclusi, conf. Alex. 274, 4 || 5 κρινοντα E: κρίνοντα A^b || 8 αἱ
τοιαῦται E Alex.: αὐται A^b || 9 εἶναι οὗτοι E || 10 ὅτι γε A^b: γε
ὅτι E || πεπεισμένοι οὐκ A^b: οὐ πεπ. E || 12 γὰρ rectius abesse
dixeris || 15 μόνην A^b || 16 post ἀξιούσι supplendum esse dicit
Alexander περιαχθῆναι || 18 πᾶν A^b: ἅπαν E

φαινόμενον τινί ἐστὶ φαινόμενον· ὥστε ὁ λέγων ἅπαντα τὰ
 20 φαινόμενα εἶναι ἀληθῆ, ἅπαντα ποιεῖ τὰ ὄντα πρὸς τι.
 διὸ καὶ φυλακτέον τοῖς τὴν βίαν ἐν τῷ λόγῳ ζητοῦσιν,
 ἅμα δὲ καὶ ὑπέχειν λόγον ἀξιούσιν, ὅτι οὐ τὸ φαινόμενόν
 ἐστίν, ἀλλὰ τὸ φαινόμενον ᾧ φαίνεται καὶ ὅτε φαίνεται
 καὶ ἦ καὶ ὣς. ἐὰν δ' ὑπέχωσι μὲν λόγον, μὴ οὕτω δ'
 25 ὑπέχωσι, συμβήσεται ἑαυτοῖς τὰναντία ταχὺ λέγειν. ἐνδέ-
 χεται γὰρ τῷ αὐτῷ κατὰ μὲν τὴν ὄψιν μέλι φαίνεσθαι,
 τῇ δὲ γεύσει μὴ, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν δυοῖν ὄντων μὴ
 ταῦτά ἑκατέρῃ τῇ ὄψει, ἐὰν ὦσιν ἀνόμοιαι. ἐπεὶ πρὸς γε
 τοὺς διὰ τὰς πάλαι εἰρημένους αἰτίας τὸ φαινόμενον φά-
 30 σκοντας ἀληθῆς εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο πάνθ' ὁμοίως εἶναι
 ψευδῆ καὶ ἀληθῆ· οὔτε γὰρ ἅπασι ταῦτά φαίνεσθαι οὔτε
 ταῦτῷ αἰεὶ ταῦτά, ἀλλὰ πολλάκις τὰναντία κατὰ τὸν αὐτὸν
 χρόνον (ἢ μὲν γὰρ ἀφῆ δύο λέγει ἐν τῇ ἐπαλλάξει τῶν
 δακτύλων, ἢ δ' ὄψις ἓν), ἀλλ' οὐ τοι τῇ αὐτῇ γε καὶ
 35 κατὰ τὸ αὐτὸ αἰσθήσει καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
 1011b χρόνῳ, ὥστε τοῦτ' ἂν εἴη ἀληθές. ἀλλ' ἴσως διὰ τοῦτ'
 ἀνάγκη λέγειν τοῖς μὴ δι' ἀπορίαν ἀλλὰ λόγου χάριν λέ-
 γουσιν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀληθές τοῦτο, ἀλλὰ τούτῳ ἀληθές.
 καὶ ὥσπερ δὴ πρότερον εἴρηται, ἀνάγκη καὶ πρὸς τι ποιεῖν
 5 ἅπαντα καὶ πρὸς δόξαν καὶ αἴσθησιν, ὥστ' οὔτε γέγονεν οὔτ'
 ἔσται οὐδὲν μηδενὸς προδοξάσαντος. εἰ δὲ γέγονεν ἢ ἔσται,
 δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη ἅπαντα πρὸς δόξαν. ἔτι εἰ ἓν, πρὸς
 ἓν ἢ πρὸς ὠρισμένον· καὶ εἰ ταῦτό καὶ ἡμισυ καὶ ἴσον,

26 τῷ αὐτῷ E: τὸ αὐτὸ A^b, τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ fort. Alex
 p. 278, 13 || 28 ταῦθ' E || ἀνόμοια ex ἀνόμοιαι corr. E || 31
 οὔτε — 34 ἓν parenthesi inclusit Bonitz, ut apodosis ab ἀλλ'
 οὔτε (34) inciperet, mihi quidem anakoluthia philosophus recta
 via deflexisse videtur || φαίνεται Alex. || 32 τῷ αὐτῷ ex Alex.
 restituit Bonitz: αὐτῷ E, ἑαυτῷ A^b, ταῦτῷ Ald. || 33 ἐπαλλάξει
 A^b E: ὑπάρξει Ald. || 34 οὔτε Alex., οὐ τι A^b E, οὔτοι conl.
 Bonitz || γε om. Alex. || 35 αἰσθήσει post αὐτῇ ponit Alex. ||
 1011 b, 4 καὶ ante πρὸς τι om. A^b || 5 οὐ γέγονεν A^b || 7 fort.
 ἔτι εἰ ἔστι scil. πρὸς δόξαν || 8 ἦ E: ἦ A^b

ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ διπλάσιόν γε τὸ ἴσον. πρὸς δὴ τὸ δοξάζον
εἰ ταῦτὸ ἄνθρωπος καὶ τὸ δοξαζόμενον, οὐκ ἔσται ἄνθρω- 10
πος τὸ δοξάζον, ἀλλὰ τὸ δοξαζόμενον. εἰ δ' ἕκαστον ἔσται
πρὸς τὸ δοξάζον, πρὸς ἄπειρα ἔσται τῷ εἶδει τὸ δοξάζον.

ὅτι μὲν οὖν βεβαιοτάτη δόξα πασῶν τὸ μὴ εἶναι ἀληθεῖς
ἅμα τὰς ἀντικειμένας φάσεις, καὶ τί συμβαίνει τοῖς οὕτω
λέγουσι, καὶ διὰ τί οὕτω λέγουσι, τοσαῦτα εἰρήσθω. ἐπεὶ 15
δ' ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν ἅμα ἀληθεύεσθαι κατὰ τοῦ αὐ-
τοῦ, φανερόν ὅτι οὐδὲ τὰναντία ἅμα ὑπάρχειν ἐνδέχεται τῷ
αὐτῷ. τῶν μὲν γὰρ ἐναντίων θάτερον στέρησις ἐστὶν οὐχ
ἤττον, οὐσίας δὲ στέρησις· ἢ δὲ στέρησις ἀπόφασις ἐστὶν ἀπό
τινος ὠρισμένου γένους. εἰ οὖν ἀδύνατον ἅμα καταφάναι καὶ 20
ἀποφάναι ἀληθῶς, ἀδύνατον καὶ τὰναντία ὑπάρχειν ἅμα,
ἀλλ' ἢ πῆ ἄμφω, ἢ θάτερον μὲν πῆ θάτερον δὲ ἀπλῶς.

7 ἀλλὰ μὴν οὐδὲ μεταξὺ ἀντιφάσεως ἐνδέχεται εἶναι οὐδέν,
ἀλλ' ἀνάγκη ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι ἔν καθ' ἑνὸς ὀτιοῦν.
δῆλον δὲ πρῶτον μὲν ὀρισμένοις τί τὸ ἀληθές καὶ ψεῦδος. 25
τὸ μὲν γὰρ λέγειν τὸ ὄν μὴ εἶναι ἢ τὸ μὴ ὄν εἶναι ψεῦ-
δος, τὸ δὲ τὸ ὄν εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν μὴ εἶναι ἀληθές· ὥστε
καὶ ὁ λέγων εἶναι ἢ μὴ ἀληθεύσει ἢ ψεύσεται· ἀλλ' οὔτε
τὸ ὄν λέγεται μὴ εἶναι ἢ εἶναι οὔτε τὸ μὴ ὄν. ἔτι ἦτοι
τὸ μεταξὺ ἔσται τῆς ἀντιφάσεως ὥσπερ τὸ φαιὸν μέλανος 30
καὶ λευκοῦ, ἢ ὡς τὸ μηδέτερον ἀνθρώπου καὶ ἵππου. εἰ
μὲν οὖν οὕτως, οὐκ ἂν μεταβάλλοι (ἐκ μὴ ἀγαθοῦ γὰρ

10 ἔστιν E || 11 εἰ δὲ καθ' ἕκαστον A^b Alex. || 12 πρὸς ἄπειρα
A^b Alex. Bonitz: ἄπειρα E Bekk. || 14 οὕτως E || 15 διὰ τί E:
ἂν A^b || 16 ἅμα ἀληθεύεσθαι A^b: ἀλ. ἅμα E vulgo || 19 οὐσίας
δὲ στέρησις, ἢ δὲ στέρησις ἀπ. ex Alex restituit Bonitz: οὐσίας
στερήσις ἢ δὲ στέρησις ἀπ. A^b, οὐσίας δὲ στέρησις ἀπ. E || 20
καὶ E: ἢ A^b || 22 μὲν om. A^b Alex. || 24 ἔν om. A^b || 26 τὸ μὴ
ὄν] τοῦτο E || 27 τὸ post δὲ om. E || καὶ τὸ A^b: τὸ δὲ E || 28
καὶ ὁ λέγων τοῦτο ex Alex. p. 287, 1 restituit Bonitz, ἐκεῖνο
λέγων A^b, καὶ ὁ λέγων E || 29 λέγει E || εἶναι ἢ μὴ εἶναι Alex.
p. 287, 7 || 30 τὸ post ἦτοι add. A^b, om. E || ἔσται E: ἔστι A^b ||
32 ἐκ μὴ ἀγαθοῦ — 33 ἀγαθόν interpolatoris esse videntur

εἰς ἀγαθὸν μεταβάλλει, ἢ ἐκ τούτου εἰς μὴ ἀγαθόν), νῦν
 δ' αἰεὶ φαίνεται. οὐ γάρ ἐστι μεταβολὴ ἀλλ' ἢ εἰς τὰ ἀντι-
 35 κείμενα καὶ μεταξύ. εἰ δ' ἔστι μεταξύ, καὶ οὕτως εἶη ἄν
 1012^a τις εἰς λευκὸν οὐκ ἐκ μὴ λευκοῦ γένεσις· νῦν δ' οὐχ ὁρᾶται.
 ἔτι πᾶν τὸ διανοητὸν καὶ νοητὸν ἢ διάνοια ἢ κατάφησιν ἢ
 ἀπόφησιν· τοῦτο δ' ἐξ ὁρισμοῦ δῆλον ὅταν ἀληθεύῃ ἢ ψεύ-
 δηται. ὅταν μὲν ὠδί συνθῆ φᾶσα ἢ ἀποφᾶσα, ἀληθεύει,
 5 ὅταν δὲ ὠδί, ψεύδεται. ἔτι παρὰ πάσας δεῖ εἶναι τὰς
 ἀντιφάσεις, εἰ μὴ λόγου ἕνεκα λέγεται· ὥστε καὶ οὔτε ἀλη-
 θεύσει τις οὔτ' οὐκ ἀληθεύσει. καὶ παρὰ τὸ ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν
 ἔσται, ὥστε καὶ παρὰ γένεσιν καὶ φθορὰν μεταβολὴ τις
 ἔσται. ἔτι ἐν ὅσοις γένεσιν ἢ ἀπόφασιν τὸ ἐναντίον ἐπι-
 10 φέρει, καὶ ἐν τούτοις ἔσται, οἷον ἐν ἀριθμοῖς οὔτε περιττὸς
 οὔτε οὐ περιττὸς ἀριθμὸς. ἀλλ' ἀδύνατον· ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ δὲ
 δῆλον. ἔτι εἰς ἄπειρον βαδιεῖται, καὶ οὐ μόνον ἡμιόλια τὰ
 ὄντα ἔσται ἀλλὰ πλείω. πάλιν γὰρ ἔσται ἀποφῆσαι τοῦτο
 πρὸς τὴν φάσιν καὶ τὴν ἀπόφασιν, καὶ τοῦτ' ἔσται τι· ἢ
 15 γὰρ οὐσία ἐστὶ τις αὐτοῦ ἄλλη. ἔτι ὅταν ἐρομένου εἰ λευκὸν
 ἐστὶν εἶπη ὅτι οὐ, οὐδὲν ἄλλο ἀποπέφακεν ἢ τὸ εἶναι· ἀπό-
 φασιν δὲ τὸ μὴ εἶναι. ἐλήλυθε δ' ἐνίοις αὕτη ἢ δόξα
 ὥσπερ καὶ ἄλλαι τῶν παραδόξων· ὅταν γὰρ λύειν μὴ δύ-
 νωνται λόγους ἐριστικούς, ἐνδόντες τῷ λόγῳ σύμφασιν ἀλη-
 20 θές εἶναι τὸ συλλογισθέν. οἱ μὲν οὖν διὰ τοιαύτην αἰτίαν
 λέγουσιν, οἱ δὲ διὰ τὸ πάντων ζητεῖν λόγον. ἀρχὴ δὲ πρὸς
 ἅπαντας τούτους ἐξ ὁρισμοῦ. ὁρισμὸς δὲ γίνεται ἐκ τοῦ

34 αἰεὶ om. A^b || μεταβολὴ ex μεταβάλλειν ut videtur corr.
 E || 35 καὶ μεταξύ] ἢ τὰ μεταξύ fort. Alex. || οὕτως εἶη ἄν
 τις E: οὕτως ἢ ἢ ἀντίφασιν A^b, οὕτως ἢ ἀντίφασιν· εἶη ἄν τις
 Alex. || 1012a, 2 modo καὶ modo τε καὶ Alex. || 6 λέγεται A^b ||
 7 καὶ παρὰ τὸ μὴ ὄν Alex. || 8 fort. ἔσται τι || 12 τὰ ὄντα E:
 ταῦτα A^b || 13 τοῦτο E: τοῦ A^b || 15 ἄλλη] fort. add. Alex.
 p. 291, 29 καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον || ἐρομένου E || εἰ om. A^b || 16
 ἄλλο om. A^b || ἀποπέφακεν scripsi: ἀποπέφυκεν A^bE, ἀπέφηνεν
 S, ἀποφάσκει interpr. Alex. || 18 καὶ αἰ ἄλλαι E || γὰρ om. A^b ||
 21 λόγον ζητεῖν E

σημαίνειν τι ἀναγκαῖον εἶναι αὐτούς· ὁ γὰρ λόγος, οὗ τὸ ὄνομα σημειῖον, ὄρισμός γίγνεται. ἔοικε δ' ὁ μὲν Ἡρακλείτου λόγος, λέγων πάντα εἶναι καὶ μὴ εἶναι, ἅπαντα ἀληθῆ 25 ποιεῖν, ὁ δ' Ἀναξαγόρου εἶναι τι μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως, ὥστε πάντα ψευδῆ· ὅταν γὰρ μιχθῆ, οὔτ' ἀγαθὸν οὔτ' οὐκ ἀγαθὸν τὸ μίγναι, ὥστ' οὐδὲν εἰπεῖν ἀληθές.

8 διωρισμένων δὲ τούτων φανερόν ὅτι καὶ τὰ μοναχῶς λεγόμενα καὶ κατὰ πάντων ἀδύνατον ὑπάρχειν, ὥσπερ τι- 30 νές λέγουσιν, οἱ μὲν οὐδὲν φάσκοντες ἀληθές εἶναι (οὐδὲν γὰρ κωλύειν φασὶν οὕτως ἅπαντα εἶναι ὥσπερ τὸ τὴν διάμετρον σύμμετρον εἶναι), οἱ δὲ πάντ' ἀληθῆ. σχεδὸν γὰρ οὔτοι οἱ λόγοι οἱ αὐτοὶ τῷ Ἡρακλείτου· ὁ γὰρ λέγων ὅτι πάντ' ἀληθῆ καὶ [πάντα] ψευδῆ, καὶ χωρὶς λέγει τῶν 35 λόγων ἑκάτερον τούτων, ὥστ' εἴπερ ἀδύνατα ἐκεῖνα, καὶ 1012b ταῦτ' ἀδύνατον εἶναι. ἔτι δὲ φανερῶς ἀντιφάσεις εἰσὶν ἄς οὐχ οἷόν τε ἅμα ἀληθεῖς εἶναι. οὐδὲ δὴ ψευδεῖς πάσας· καίτοι δόξειέ γ' ἂν μᾶλλον ἐνδέχεσθαι ἐκ τῶν εἰρημένων. ἀλλὰ πρὸς ἅπαντας τοὺς τοιούτους λόγους αἰτεῖσθαι δεῖ, 5 καθάπερ ἐλέχθη καὶ ἐν τοῖς ἐπάνω λόγοις, οὐχὶ εἶναι τι ἢ μὴ εἶναι ἀλλὰ σημαίνειν τι, ὥστ' ἐξ ὄρισμοῦ διαλεκτέον λαβόντα τί σημαίνει τὸ ψεῦδος ἢ τὸ ἀληθές. εἰ δὲ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἀληθές [φάναι ἢ] ἀποφάναι ψεῦδός ἐστιν, ἀδύνατον πάντα ψευδῆ εἶναι· ἀνάγκη γὰρ τῆς ἀντιφάσεως 10

24 γίνεται E: ἔσται A^b || 27 ὥστε om. A^b || 30 τὰ κατὰ Alex. Bekk., τὰ om. A^bE || 31 εἶναι ἀληθές Alex. || 32 κωλύειν E: κωλύει A^b || ὥσπερ] ὡς Alex. || 33 εἶναι σύμμετρον Alex. || 34 οὔτοι οἱ] αὐτοῖς οἱ E, οἱ τοιοῦτοι Alex. || τῷ τοῦ Ἡρακλείτου A^b, τῷ τοῦ Ἡρακλείτου Alex., τοῦ om. E || 35 πάντα seclusi || 1012b, 3 δὴ] δεῖ E || 4 γ' om. A^b Alex. || 5 πάντας A^b || 6 οὐχὶ E Alex.: οὐκ A^b || 7 λαβόντα A^b: λαβόντας E vulgo || 8 σημαίνειν E || εἰ δὲ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἀληθές φάναι ἢ ἀποφάναι ψεῦδός ἐστιν A^bE Alex., nisi quod ἢ ante τὸ om. A^b, εἰ δὲ μηδὲν ἄλλο τὸ ἀληθές ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι καὶ τὸ ψεῦδός ἐστιν γρ. Alex., εἰ δὲ μηδὲν ἄλλο ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι τὸ ἀληθές ἢ ψεῦδός ἐστιν conl. Bonitz, nos φάναι ἢ secludere satis habuimus

θάτερον εἶναι μόριον ἀληθές. ἔτι εἰ πᾶν ἢ φάναι ἢ ἀπο-
 φάναι ἀναγκαῖον, ἀδύνατον ἀμφοτέρω ψευδῆ εἶναι· θάτε-
 ρον γὰρ μέρος τῆς ἀντιφάσεως ψευδός ἐστιν. συμβαίνει
 δὴ καὶ τὸ θρυλλούμενον πᾶσι τοῖς τοιούτοις λόγοις, αὐτοὺς
 15 ἑαυτοὺς ἀναιρεῖν. ὁ μὲν γὰρ πάντα ἀληθῆ λέγων καὶ τὸν
 ἐναντίον ἑαυτοῦ λόγον ἀληθῆ ποιεῖ, ὥστε τὸν αὐτοῦ οὐκ
 ἀληθῆ (ὁ γὰρ ἐναντίος οὗ φησιν αὐτὸν ἀληθῆ), ὁ δὲ πάντα
 ψευδῆ καὶ αὐτὸς ἑαυτόν. ἐὰν δ' ἐξαιρῶνται ὁ μὲν τὸν ἐναντίον
 ὡς οὐκ ἀληθῆς μόνος ἐστίν, ὁ δὲ τὸν αὐτὸς αὐτοῦ ὡς οὐ
 20 ψευδῆς, οὐδὲν ἤττον ἀπείρους συμβαίνει αὐτοῖς αἰτεῖσθαι
 λόγους ἀληθεῖς καὶ ψευδεῖς· ὁ γὰρ λέγων τὸν ἀληθῆ λόγον
 ἀληθῆ ἀληθῆς, τοῦτο δ' εἰς ἀπειρον βαδιεῖται. φανερόν δ' ὅτι
 οὐδ' οἱ πάντα ἡρεμεῖν λέγοντες ἀληθῆ λέγουσιν, οὐδ' οἱ
 πάντα κινεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἡρεμεῖ πάντα, αἰεὶ ταῦτά ἀληθῆ
 25 καὶ ψευδῆ ἔσται, φαίνεται δὲ τοῦτο μεταβάλλον· ὁ γὰρ λέ-
 γων ποτὲ αὐτὸς οὐκ ἦν καὶ πάλιν οὐκ ἔσται. εἰ δὲ πάντα
 κινεῖται, οὐδὲν ἔσται ἀληθές· πάντα ἄρα ψευδῆ. ἀλλὰ δέ-
 δεικται ὅτι ἀδύνατον. ἔτι τὸ ὄν ἀνάγκη μεταβάλλειν· ἔκ-
 τινος γὰρ εἷς τι ἢ μεταβολή. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πάντα ἡρεμεῖ
 30 ἢ κινεῖται ποτέ, αἰεὶ δ' οὐδέν· ἔστι γὰρ τι ὃ αἰεὶ κινεῖ τὰ
 κινούμενα, καὶ τὸ πρῶτον κινουῦν ἀκίνητον αὐτό.

Δ. *philos. Begriffe in νεκρ. Bedeutung*

Ἄρχῃ λέγεται ἢ μὲν ὄθεν ἂν τις τοῦ πράγματος κινή-
 35 θείῃ πρῶτον, οἷον τοῦ μήκους καὶ ὁδοῦ ἐντεῦθεν μὲν αὕτη

13 μόριον A^b || 14 θρυλλούμενον E || 15 τὸ A^b || 17 ἐναντίος
 ὄν φησιν αὐτὸς εἶναι ἀληθῆ ἐκεῖνός φησι μὴ εἶναι ἀληθῆ A^b ||
 19 ἐστιν om. A^b || τὸν αὐτὸς αὐτοῦ E, τὸν αὐτοῦ A^b || 20 ἀπεί-
 ρου A^b || 21 ἀληθῆ λόγον ἀληθῆς omisso altero ἀληθῆ A^b || 22
 ἀληθῆς ἐστιν Alex. || φανερόν — 31 αὐτὸ in nonnullis libris de-
 fuisse docet Alex. || 24 ἡρεμεῖ καὶ αἰεὶ A^b || 28 ἀνάγκη τὸ ὄν E ||
 29 εἷς τι E, ἐστιν A^b || 30 κινεῖται, ποτὲ δὲ A^b E Bekk., δὲ om.
 Alex. Bonitz || τι δ E: τιν' ἄ A^b || κινεῖ τὰ E: κινεῖται A^b ||
 31 πρῶτως γρ. E || αὐτό E: αὐτὸ ἀρχῇ λέγεται A^b, dein in initio
 alterius libri denuo Ἄρχῃ λέγεται || 34 sqq. liber quartus meta-

ἀρχή, ἐξ ἐναντίας δ' ἑτέρα· ἢ δὲ ὅθεν ἂν κάλλιστα ἕκαστον 1013a
 γένοιτο, οἷον καὶ μαθήσεως οὐκ ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ τῆς
 τοῦ πράγματος ἀρχῆς ἐνίοτε ἀρκτέον, ἀλλ' ὅθεν ῥᾶστ' ἂν
 μάθοι· ἢ δὲ ὅθεν πρῶτον γίνεται ἐνυπάρχοντος, οἷον ὡς
 πλοίου τρόπις καὶ οἰκίας θεμέλιος, καὶ τῶν ζώων οἱ μὲν 5
 καρδίαν οἱ δ' ἐγκέφαλον οἱ δ' ὅτι ἂν τύχωσι τοιοῦτον ὑπο-
 λαμβάνουσιν· ἢ δὲ ὅθεν γίνεται πρῶτον μὴ ἐνυπάρχοντος
 καὶ ὅθεν πρῶτον ἢ κίνησις πέφυκεν ἄρχεσθαι καὶ ἢ μετα-
 βολή, οἷον τὸ τέκνον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ ἢ
 μάχη ἐκ τῆς λοιδορίας· ἢ δὲ οὗ κατὰ προαίρεσιν κινεῖται 10
 τὰ κινούμενα καὶ μεταβάλλει τὰ μεταβάλλοντα, ὥσπερ αἶ-
 τε κατὰ πόλεις ἀρχαὶ καὶ αἱ δυναστεῖαι καὶ αἱ βασιλεῖαι
 καὶ τυραννίδες ἀρχαὶ λέγονται καὶ αἱ τέχναι, καὶ τούτων
 αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ μάλιστα. ἔτι ὅθεν γνωστὸν τὸ πρᾶγμα
 πρῶτον καὶ αὕτη ἀρχὴ λέγεται τοῦ πράγματος, οἷον τῶν 15
 ἀποδείξεων αἱ ὑποθέσεις. ἰσαχῶς δὲ καὶ τὰ αἷτια λέγε-
 ται· πάντα γὰρ τὰ αἷτια ἀρχαί. πασῶν μὲν οὖν κοινὸν
 τῶν ἀρχῶν τὸ πρῶτον εἶναι ὅθεν ἢ ἔστιν ἢ γίνεται ἢ
 γιγνώσκεται· τούτων δὲ αἱ μὲν ἐνυπάρχουσαι εἰσιν αἱ δὲ
 ἐκτός. διὸ ἢ τε φύσις ἀρχὴ καὶ τὸ στοιχεῖον καὶ ἢ διά- 20
 νοια καὶ προαίρεσις καὶ οὐσία καὶ τὸ οὗ ἔνεκα· πολλῶν
 γὰρ καὶ τοῦ γνῶναι καὶ τῆς κινήσεως ἀρχὴ τὰγαθὸν καὶ
 τὸ καλόν.

2 αἷτιον λέγεται ἓνα μὲν τρόπον ἐξ οὗ γίνεται τι ἐν-

physicorum in indice Diogeniano V 27 separatim (cf. 1017b, 9)
 sub titulo *περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων* recensetur et iam ante
 libros de gener. (v. p. 336 b, 29) scriptus est. vide tamen 1004a, 22 ||
 1013a, 1 γένοιτο ἕκαστον A^b: ἕκαστον γένοιτο E || 4 οἷον ὡς] eas-
 dem particulas coniunctas habes p. 818a, 22 || 8 καὶ ἢ E Alex.: ἢ
 om. A^b || 10 fort. κινεῖται πρῶτον || 14 ἔτι E: ἀρχὴ λέγεται ἔτι
 A^b || 15 post καὶ add. γὰρ A^b || 17. 18 τῶν ἀρχῶν κοινὸν A^b ||
 21 καὶ πρ. E: καὶ ἢ πρ. A^b Alex., aut hic articulus omitten-
 dus aut ante οὐσία adiciendus fuit || ἢ οὐσία fort. Alex. p. 305,
 20 || 23 καλόν Alex.: κακόν A^b E et γρ. Alex. || 24—1014a, 25
 ad verbum fere congruunt cum phys. II 3 || 24 αἷτιον δὲ λέγε-

1) ὕλη 25 υπάρχοντος, οἷον ὁ χαλκὸς τοῦ ἀνδριάντος καὶ ὁ ἄργυρος
 2) εἶδος τῆς φιάλης καὶ τὰ τούτων γένη· ἄλλον δὲ τὸ εἶδος καὶ
 τὸ παράδειγμα, τοῦτο δ' ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ τί ἦν εἶναι, καὶ
 τὰ τούτου γένη, οἷον τοῦ διὰ πασῶν τὰ δύο πρὸς ἓν καὶ
 3) κινουῦν ὅλως ὁ ἀριθμὸς, καὶ τὰ μέρη τὰ ἐν τῷ λόγῳ· ἔτι ὅθεν ἢ
 30 ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς ἢ πρώτη ἢ τῆς ἠρεμῆσεως, οἷον ὁ
 βουλευσας αἴτιος καὶ ὁ πατὴρ τοῦ τέκνου, καὶ ὅλως τὸ ποιοῦν
 τοῦ ποιουμένου καὶ τὸ μεταβλητικὸν τοῦ μεταβάλλοντος· ἔτι
 4) τέλος ὡς τὸ τέλος· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ οὗ ἕνεκα, οἷον τοῦ περιπατεῖν
 ἢ ὑγίεια. διὰ τί γὰρ περιπατεῖ; φαμέν, ἵνα ὑγιαίνῃ, καὶ
 35 εἰπόντες οὕτως οἰόμεθα ἀποδεδωκέναι τὸ αἴτιον. καὶ ὅσα
 δὴ κινήσαντος ἄλλου μεταξὺ γίνεταί τοῦ τέλους, οἷον τῆς
 1013b ὑγείας ἢ ἰσχυασίας ἢ ἢ κάθαρσις ἢ τὰ φάρμακα ἢ τὰ
 ὄργανα· πάντα γὰρ ταῦτα τοῦ τέλους ἕνεκά ἐστι, διαφέρει
 δ' ἀλλήλων ὡς ὄντα τὰ μὲν ὄργανα τὰ δ' ἔργα. τὰ μὲν
 οὖν αἴτια σχεδὸν τοσαυταχῶς λέγεται, συμβαίνει δὲ πολλα-
 5 χῶς λεγομένων τῶν αἰτίων καὶ πολλὰ τοῦ αὐτοῦ αἴτια
 εἶναι οὐ κατὰ συμβεβηκός, οἷον τοῦ ἀνδριάντος καὶ ἢ ἀν-
 δριαντοποικῆ καὶ ὁ χαλκὸς οὐ καθ' ἕτερόν τι ἀλλ' ἢ ἀν-
 δριάς· ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς ὕλη τὸ
 δ' ὡς ὅθεν ἢ κίνησις. καὶ ἀλλήλων αἴτια, οἷον τὸ πονεῖν
 10 τῆς εὐεξίας καὶ αὕτη τοῦ πονεῖν· ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον,
 ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς τέλος τὸ δ' ὡς ἀρχὴ κινήσεως. ἔτι δὲ ταῦτο
 ἐνίοτε τῶν ἐναντίων ἐστίν· ὁ γὰρ παρὸν αἴτιον τουδί, τοῦτ'

ται E, δὲ om. A^b || 25 ὁ post οἷον om. A^b || 27 ὁ om. A^b || ὁ
 ante τοῦ add. phys. || 28 τούτου A^b E Alex. phys.: τούτων
 Bekk. || τὰ E: τὸ A^b || 31 ὁ βουλευσας αἴτιος καὶ quae Alex
 non interpretatur dubito an eicienda sint; habent tamen codd.
 hic et in phys. || 32 μεταβαλλομένου Alex. et phys. || 34 ὑγιαίνει
 E || 1013b, 3 τὰ μὲν ὄργανα τὰ δ' ἔργα A^b: τὰ μὲν ὡς ὄργανα
 τὰ δ' ὡς ἔργα E, τὰ μὲν ἔργα τὰ δ' ὄργανα phys. et fort. Alex.
 6 οὐ] καθ' αὐτὰ καὶ οὐ Alex. || ἀνδριαντοποικῆ A^b || 9 ἔστι δὲ
 τινα καὶ ἀλλ. phys. || πονεῖν αἴτιον τῆς A^b || 12 ἐνίοτε E, om.
 A^b et fort. Alex., item om. phys. || post ἐστίν add. αἴτιον phys.

ἀπὸν αἰτιώμεθα ἐνίοτε τοῦ ἐναντίου, οἷον τὴν ἀπουσίαν τοῦ
κυβερνήτου τῆς τοῦ πλοίου ἀνατροπῆς, οὗ ἦν ἡ παρουσία
αἰτία τῆς σωτηρίας· ἄμφω δέ, καὶ ἡ παρουσία καὶ ἡ στέρησις, 15
αἷτια ὡς κινουῦντα. ἅπαντα δὲ τὰ νῦν εἰρημένα αἷτια εἰς
τέτταρας τρόπους πίπτει τοὺς φανερωτάτους. τὰ μὲν γὰρ
στοιχεῖα τῶν συλλαβῶν καὶ ἡ ὕλη τῶν σκευαστῶν καὶ τὸ
πῦρ καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα τῶν σωμάτων καὶ τὰ
μέρη τοῦ ὅλου καὶ αἱ ὑποθέσεις τοῦ συμπεράσματος ὡς τὸ 20
ἐξ οὗ αἷτια ἐστίν· τούτων δὲ τὰ μὲν ὡς τὸ ὑποκείμενον, οἷον
τὰ μέρη, τὰ δὲ ὡς τὸ τί ἦν εἶναι, τό τε ὅλον καὶ ἡ σύν-
θεσις καὶ τὸ εἶδος. τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ βου-
λεύσας καὶ ὅλως τὸ ποιοῦν, πάντα ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μετα-
βολῆς ἢ στάσεως. τὰ δ' ἄλλα ὡς τὸ τέλος καὶ τὰγαθὸν 25
τῶν ἄλλων· τὸ γὰρ οὗ ἕνεκα βέλτιστον καὶ τέλος τῶν
ἄλλων ἐθέλει εἶναι· διαφερέτω δὲ μηδὲν εἰπεῖν αὐτὸ ἀγα-
θὸν ἢ φαινόμενον ἀγαθόν. τὰ μὲν οὖν αἷτια ταῦτα καὶ
τοσαῦτά ἐστι τῶ εἶδει, τρόποι δὲ τῶν αἰτίων ἀριθμῶ μὲν
εἰσι πολλοί, κεφαλαιούμενοι δὲ καὶ οὗτοι ἐλάττους. λέγεται 30
γὰρ αἷτια πολλαχῶς καὶ αὐτῶν τῶν ὁμοειδῶν προτέρως
καὶ ὑστέρωσ ἄλλο ἄλλου, οἷον ὑγιείας ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ τεχνί-
της, καὶ τοῦ διὰ πασῶν τὸ διπλάσιον καὶ ἀριθμός, καὶ αἰεὶ
τὰ περιέχοντα ὀτιοῦν τῶν καθ' ἕκαστα. ἔτι δ' ὡς τὸ συμ-
βεβηκὸς καὶ τὰ τούτων γένη, οἷον ἀνδριάντος ἄλλως Πολύ- 35
κλειτος καὶ ἄλλως ἀνδριαντοποιός, ὅτι συμβέβηκε τῶ ἀν-

13 ἀπὸν E Alex. phys.: αὐτὸ A^b || αἰτιώμεθα A^b || 14 τῆς
τοῦ πλοίου ἀνατροπῆς phys., τοῦ πλοίου om. A^b E || 15 δὲ τὸ
αὐτὸ καὶ A^b || 16 δὲ καὶ τὰ A^b fortasse recte, cf. Studia p. 35 ||
17 τρόπους A^b E, τόπους phys. || 19 πάντα om. A^b || 20 ὑποθέ-
σεις A^b E Alex. phys.: προτάσεις H^b || 25 δ' ἄλλα E phys.: ἄλλα
om. A^b Alex. || 27 ἐθέλειν A^b || εἰπεῖν αὐτὸ phys.: αὐτὸ εἰπεῖν
E A^b Alex. || εἰπεῖν ἢ E || 28 οὖν om. A^b || 30 λέγονται A^b || 31
τὰ αἷτια Alex. et phys. || 32 ἄλλου ἄλλο A^b || ὁ ante ἰατρὸς add.
A^b E, om. phys. || ὁ post καὶ add. A^b, om. E et phys. || 33 ὁ
ἀριθμός phys. || 34 ὀτιοῦν τῶν] πρὸς τὸ Alex. et phys. || ἕκαστον
A^b || 36 καὶ ὅτι A^b

1014 a. δριαντοποιῶ Πολυκλείτῳ εἶναι· καὶ τὰ περιέχοντα δὲ τὸ
 συμβεβηκός, οἷον ἄνθρωπος αἴτιος ἀνδριάντος, ἢ καὶ ὅλως
 ζῶον, ὅτι ὁ Πολύκλειτος ἄνθρωπος, ὁ δ' ἄνθρωπος ζῶον.
 ἔστι δὲ καὶ τῶν συμβεβηκόντων ἄλλ' ἄλλων πορρώτερον καὶ
 5 ἐγγύτερον, οἷον εἰ ὁ λευκός καὶ ὁ μουσικός αἴτιος λέγοιτο
 τοῦ ἀνδριάντος, ἀλλὰ μὴ μόνον Πολύκλειτος ἢ ἄνθρωπος.
 [παρὰ] πάντα δὲ καὶ τὰ οἰκείως λεγόμενα καὶ τὰ κατὰ συμ-
 βεβηκός τὰ μὲν ὡς δυνάμενα λέγεται τὰ δ' ὡς ἐνεργοῦντα,
 οἷον τοῦ οἰκοδομεῖσθαι οἰκοδόμος ἢ οἰκοδομῶν οἰκοδόμος.
 10 ὁμοίως δὲ λεχθήσεται καὶ ἐφ' ὧν αἴτια τὰ αἴτια τοῖς εἰρη-
 μένοις, οἷον τοῦδε τοῦ ἀνδριάντος ἢ ἀνδριάντος ἢ ὅλως
 εἰκόνος, καὶ χαλκοῦ τοῦδε ἢ χαλκοῦ ἢ ὅλως ὕλης· καὶ ἐπὶ
 τῶν συμβεβηκόντων ὡσαύτως. ἔτι δὲ συμπλεκόμενα καὶ
 ταῦτα κάκεινα λεχθήσεται, οἷον οὐ Πολύκλειτος οὐδὲ ἀν-
 15 δριαντοποιός, ἀλλὰ Πολύκλειτος ἀνδριαντοποιός. ἀλλ' ὅμως
 ἅπαντά γε ταῦτ' ἐστὶ τὸ μὲν πλῆθος ἕξ, λεγόμενα δὲ δι-
 χῶς· ἢ γὰρ ὡς τὸ καθ' ἕκαστον, ἢ ὡς τὸ γένος αὐτοῦ, ἢ
 ὡς τὸ συμβεβηκός, ἢ ὡς τὸ γένος τοῦ συμβεβηκός, ἢ ὡς
 συμπλεκόμενα ταῦτα, ἢ ὡς ἀπλῶς λεγόμενα, πάντα δὲ ὡς
 20 ἐνεργοῦντα ἢ κατὰ δύναμιν. διαφέρει δὲ τοσοῦτον, ὅτι τὰ
 μὲν ἐνεργοῦντα καὶ τὰ καθ' ἕκαστον ἅμα ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν
 αὐτά τε καὶ ὧν αἴτια, οἷον ὅδε ὁ ἰατρεύων τῷδε τῷ ὑγια-
 ζομένῳ, καὶ ὅδε ὁ οἰκοδόμος τῷδε τῷ οἰκοδομουμένῳ, τὰ

1014a, 1 τὸ Πολυκλ. phys. 195a, 35 || 2 οἷον εἰ A^b phys. ||
 ἢ E: εἰῆ ἢ A^b phys. || καὶ om. phys. || 3 ὅτι — ζῶον om. phys. ||
 4 ἄλλ' E: ἄλλα A^b || πορρώτερον καὶ ἐγγύτερον E phys.: πορ-
 ρώτερα καὶ ἐγγύτερα A^b || 5 καὶ ὁ μουσικός om. cod. E in phys.
 195b, 2 || λέγοιτο] οἰοῖτο A^b || 6 ἀλλὰ — ἄνθρωπος om. phys. || 7
 παρὰ om. phys. Bonitz || 9 οἷον τὸ τοῦ A^b || 11 τουδὲ phys. || ἢ
 ἀνδρ.] ἢ ἀνδρ. A^b || ἢ καὶ ὅλως phys. || 12 καὶ A^b: ἢ E || ἢ χαλ-
 κοῦ A^b || 16 πάντα ταῦτα Alex., γε om. etiam phys. || 17 αὐτοῦ]
 τοῦ καθ' αὐτά A^b, ἢ ὡς τὸ γ. αὐτοῦ om. E, αὐτοῦ om. phys. ||
 19 ἢ ὡς ἀπλῶς A^bE phys.: ὡς om. edd. || πάντα δὲ ἢ A^b phys.,
 ἔτι ὡς E || 22 αὐτά τε om. A^b Alex. phys. || ὁ om. A^b

δὲ κατὰ δύναμιν οὐκ αἰεὶ· φθείρεται γὰρ οὐχ ἅμα ἢ οἰκία
καὶ ὁ οἰκοδόμος.

25

3 στοιχεῖον λέγεται ἐξ οὗ σύγκειται πρῶτου ἐνυπάρχον-
τος, ἀδιαίρετου τῷ εἶδει εἰς ἕτερον εἶδος, οἷον φωνῆς
στοιχεῖα ἐξ ὧν σύγκειται ἢ φωνῆ καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται
ἔσχατα, ἐκεῖνα δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλας φωνὰς ἑτέρας τῷ εἶδει
αὐτῶν. ἀλλὰ κἂν διαιρῆται, τὰ μόρια ὁμοειδῆ, οἷον ὕδα- 30
τος τὸ μόριον ὕδωρ, ἀλλ' οὐ τῆς συλλαβῆς. ὁμοίως δὲ
καὶ τὰ τῶν σωμάτων στοιχεῖα λέγουσιν οἱ λέγοντες, εἰς ἃ
διαιρεῖται τὰ σώματα ἔσχατα, ἐκεῖνα δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλα
εἶδει διαφέροντα· καὶ εἴτε ἐν εἴτε πλείω τὰ τοιαῦτα,
ταῦτα στοιχεῖα λέγουσιν. παραπλησίως δὲ καὶ τὰ τῶν 35
διαγραμμάτων στοιχεῖα λέγεται, καὶ ὅλως τὰ τῶν ἀπο-
δείξεων· αἱ γὰρ πρῶται ἀποδείξεις καὶ ἐν πλείοσιν ἀπο-
δείξεσιν ἐνυπάρχουσαι, αὗται στοιχεῖα τῶν ἀποδείξεων λέ- 1014b
γονται· εἰσὶ δὲ τοιοῦτοι συλλογισμοὶ οἱ πρῶτοι ἐκ τῶν
τριῶν δι' ἐνὸς μέσου. καὶ μεταφέροντες δὲ στοιχεῖον καλοῦ-
σιν ἐντεῦθεν, ὃ ἂν ἐν ὄν καὶ μικρὸν ἐπὶ πολλὰ ἢ χρήσι-
μον· διὸ καὶ τὸ μικρὸν καὶ ἀπλοῦν καὶ ἀδιαίρετον στοι- 5
χεῖον λέγεται. ὅθεν ἐλήλυθε τὰ μάλιστα καθόλου στοιχεῖα
εἶναι, ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἐν ὄν καὶ ἀπλοῦν ἐν πολλοῖς
ὑπάρχει ἢ πᾶσιν ἢ ὅτι πλείστοις· διὸ καὶ τὸ ἐν καὶ τὴν
στιγμὴν ἀρχὰς τισι δοκεῖν εἶναι. ἐπεὶ οὖν τὰ καλούμενα
γέννη καθόλου καὶ ἀδιαίρετα (οὐ γὰρ ἐστὶ λόγος αὐτῶν), 10
στοιχεῖα τὰ γέννη λέγουσιν τινες, καὶ μᾶλλον ἢ τὴν διαφορὰν,

26 ἐνυπάρχοντας E || 27 εἰς ἕτερον εἶδος om. Alex., ἀδι-
αιρέτου τ. ε. εἰς ἕτερον εἶδος et ἀδιαίρετου εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος
γρ. Alex. || 28 διαιρεῖ E || 30 κἂν E: ἂν καὶ A^b || 32 οἱ λέγοντες
non legisse videtur Alex. || 34 διαφέροντα σώματα καὶ E, σώ-
ματα om. A^b || 1014 b, 2 ἐκ τῶν τριῶν E, τῶν τριῶν Alex., ἐκ
τῶν τριῶν μέσων A^b et γρ. Alex., fort. τῶν ἐκ τριῶν vel ἐκ
τριῶν, cf. Alex. 315, 15 || 8 ἢ τοῖς πλείστοις Alex., cf. 998 a, 27 ||
διὸ add. A^b, om. E Alex. || 9 ἀρχὰς καὶ στοιχεῖά τισιν Alex. ||
δοκεῖν E: δοκεῖ A^b vulgo || 10 οὐ A^b Alex.: εἰς E || 11 τινες
εἶναι καὶ A^b

ὅτι καθόλου μάλλον τὸ γένος· ὧ μὲν γὰρ ἡ διαφορὰ ὑπάρχει, καὶ τὸ γένος ἀκολουθεῖ, ὧ δὲ τὸ γένος, οὐ παντὶ ἡ διαφορὰ. ἀπάντων δὲ κοινὸν τὸ εἶναι στοιχεῖον ἐκάστου
15 τὸ πρῶτον ἐνυπάρχον ἐκάστῳ.

φύσις λέγεται ἓνα μὲν τρόπον ἢ τῶν φυομένων γένε- 4
σις, οἷον εἴ τις ἐπεκτείνας λέγοι τὸ υ· ἓνα δὲ ἐξ οὗ φύε-
ται πρώτου τὸ φυόμενον ἐνυπάρχοντος· ἔτι ὅθεν ἡ κίνησις
ἢ πρώτη ἐν ἐκάστῳ τῶν φύσει ὄντων ἐν αὐτῷ ἢ αὐτὸ
20 ὑπάρχει. φύεσθαι δὲ λέγεται ὅσα αὔξησιν ἔχει δι' ἑτέρου
τῷ ἀπτεσθαι καὶ συμπεφυκέναι ἢ προσπεφυκέναι ὡσπερ τὰ
ἔμβρυα. διαφέρει δὲ σύμφυσις ἀφῆς· ἐνθα μὲν γὰρ οὐδὲν
παρὰ τὴν ἀφὴν ἕτερον ἀνάγκη εἶναι, ἐν δὲ τοῖς συμπεφυ-
κόσιν ἐστὶ τι ἐν τῷ αὐτῷ ἐν ἀμφοῖν, ὃ ποιεῖ ἀντὶ τοῦ
25 ἀπτεσθαι συμπεφυκέναι καὶ εἶναι ἐν κατὰ τὸ συνεχὲς καὶ
ποσόν, ἀλλὰ μὴ κατὰ τὸ ποιόν. ἔτι δὲ φύσις λέγεται ἐξ
οὗ πρώτου ἢ ἔστιν ἢ γίνεταί τι τῶν μὴ φύσει ὄντων,
ἀρυθμίστου ὄντος καὶ ἀμεταβλήτου ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς
ἑαυτοῦ, οἷον ἀνδριάντος καὶ τῶν σκευῶν τῶν χαλκῶν ὁ χαλκός
30 ἢ φύσις λέγεται, τῶν δὲ ξυλίνων ξύλον· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ
τῶν ἄλλων· ἐκ τούτων γὰρ ἐστὶν ἕκαστον διασωζομένης τῆς
πρώτης ὕλης· τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον καὶ τῶν φύσει ὄντων
τὰ στοιχεῖα φασὶν εἶναι φύσιν, οἳ μὲν πῦρ οἳ δὲ γῆν οἳ
δ' ἀέρα οἳ δ' ὕδωρ οἳ δ' ἄλλο τι τοιοῦτον λέγοντες, οἳ δ'
35 ἓνια τούτων, οἳ δὲ πάντα ταῦτα. ἔτι δ' ἄλλον τρόπον λέ-
γεται ἢ φύσις ἢ τῶν φύσει ὄντων οὐσία, οἷον οἳ λέγοντες
τὴν φύσιν εἶναι τὴν πρώτην σύνθεσιν, ἢ ὡσπερ Ἐμπεδοκλῆς
1015 a λέγει ὅτι "φύσις οὐδενός ἐστὶν ἐόντων, ἀλλὰ μόνον μίξις τε

16 φύσις δὲ λ. E || 18 πρώτου E m. sec. et Alex.: πρῶτον
A^b et E m. pr. || 19 ἢ ἐν ἐκάστῳ Alex. quod emendandum est
in ἢ ἐν ἐκάστῳ || ἢ αὐτῷ E || 21 συμπεφυκέναι ἢ om. A^b || 26
δὲ om. A^b || 27 τῶν μὴ φύσει A^b, μὴ om. E vulgo || 30 ἢ om.
A^b || ἢ φύσις λέγεται non legisse videtur Alex. || 37 ἢ ὡσπερ
A^bE, ἢ om. Bekk.

διάλλαξις τε μιγέντων ἐστί, φύσις δ' ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισιν." διὸ καὶ ὅσα φύσει ἐστὶν ἢ γίγνεται, ἤδη ὑπάρχοντος ἐξ οὗ πέφυκε γίγνεσθαι ἢ εἶναι, οὕτω φαμέν τὴν φύσιν ἔχειν, ἐὰν μὴ ἔχη τὸ εἶδος καὶ τὴν μορφήν. 5 φύσει μὲν οὖν τὸ ἐξ ἀμφοτέρων τούτων ἐστίν, οἷον τὰ ζῶα καὶ τὰ μόρια αὐτῶν· φύσις δὲ ἢ τε πρώτη ὕλη (καὶ αὕτη διχῶς, ἢ πρὸς αὐτὸ πρώτη ἢ ὅλως πρώτη, οἷον τῶν χαλκῶν ἔργων πρὸς αὐτὰ μὲν πρῶτος ὁ χαλκός, ὅλως δ' ἴσως ὕδωρ, εἰ πάντα τὰ τηκτὰ ὕδωρ) καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ οὐσία· 10 τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τέλος τῆς γενέσεως. μεταφορᾶ δ' ἤδη καὶ ὅλως πᾶσα οὐσία φύσις λέγεται διὰ ταύτην, ὅτι καὶ ἡ φύσις οὐσία τίς ἐστίν. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἢ πρώτη φύσις καὶ κυρίως λεγομένη ἐστὶν ἡ οὐσία ἢ τῶν ἐχόντων ἀρχὴν κινήσεως ἐν αὐτοῖς ἢ αὐτά· ἢ γὰρ ὕλη τῷ ταύτης 15 δεκτικῇ εἶναι λέγεται φύσις, καὶ αἱ γενέσεις καὶ τὸ φύεσθαι τῷ ἀπὸ ταύτης εἶναι κινήσεις. καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως τῶν φύσει ὄντων αὕτη ἐστὶν ἐνυπάρχουσα πῶς ἢ δυνάμει ἢ ἐντελεχείᾳ.

5 ἀναγκαῖον λέγεται, οὗ ἄνευ οὐκ ἐνδέχεται ζῆν ὡς συν- 20 αιτίου, οἷον τὸ ἀναπνεῖν καὶ ἡ τροφή τῷ ζῳῷ ἀναγκαῖον· ἀδύνατον γὰρ ἄνευ τούτων εἶναι. καὶ ὧν ἄνευ τὸ ἀγαθὸν μὴ ἐνδέχεται ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι, ἢ τὸ κακὸν ἀποβαλεῖν ἢ στερηθῆναι, οἷον τὸ πιεῖν τὸ φάρμακον ἀναγκαῖον ἵνα μὴ κάμνη, καὶ τὸ πλεῦσαι εἰς Αἴγιναν ἵν' ἀπολάβῃ τὰ 25 χρήματα. ἔτι τὸ βίαιον καὶ ἡ βία· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ παρὰ

1015a, 2 τε post διάλλ. om. A^b || ἐστὶ καὶ φύσις A^b || τοῖς A^bE: τοῖσδ' vulgo ante Bekkerum || 8 διχῶς ἢ A^b, διχῶς ἢ ἢ E Bonitz || ἢ ὅλως A^b: ἢ ἢ ὅλως E Bonitz, ipse hiatum fugi || 11 μεταφορᾶ A^b || 12. 13 ὅτι καὶ ἡ τῶν τέχνη γιγνομένων οὐσία φύσις τίς ἐστίν Alexandrum legisse suspicatus sum Stud. p. 36 || 14 ἢ ante οὐσία om. Alex. || 16 καὶ γένεσις A^b, καὶ αἱ γενέσεις E sed αἱ ex corr. || τῷ A^b || 17 εἶναι κινήσεις A^b || 18 αὕτη E: ἢ αὐτή A^b || 19 ἐντελεχείᾳ E: ἐνεργείᾳ A^b || 20 ζῆν] εἶναι in interpr. Alex., item infra 1015b, 4 || 23 ἢ τὸ A^b Alex.: ἢ τι E

τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν προαίρεσιν ἐμποδίζον καὶ κωλυτικόν. τὸ
 γὰρ βίαιον ἀναγκαῖον λέγεται· διὸ καὶ λυπηρόν, ὥσπερ
 καὶ Εὐηνός φησι “πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον πρᾶγμα ἀνιαρόν
 30 ἔφν.” καὶ ἡ βία ἀνάγκη τις, ὥσπερ καὶ Σοφοκλῆς λέγει
 “ἄλλ’ ἡ βία με ταῦτ’ ἀναγκάζει ποιεῖν.” καὶ δοκεῖ ἡ
 ἀνάγκη ἀμετάπειστόν τι εἶναι, ὁρθῶς· ἐναντίον γὰρ τῇ
 κατὰ τὴν προαίρεσιν κινήσει καὶ κατὰ τὸν λογισμόν. ἔτι
 τὸ μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως ἔχειν ἀναγκαῖόν φαμεν οὕτως
 35 ἔχειν. καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἀναγκαῖον καὶ τᾶλλα λέγεται
 πῶς ἅπαντα ἀναγκαῖα· τό τε γὰρ βίαιον ἀναγκαῖον λέ-
 1015 b γεται ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν τότε, ὅταν μὴ ἐνδέχεται κατὰ
 τὴν ὁρμὴν διὰ τὸ βιαζόμενον, ὡς ταύτην ἀνάγκην οὖσαν,
 δι’ ἣν μὴ ἐνδέχεται ἄλλως· καὶ ἐπὶ τῶν συναιτίων τοῦ
 ζῆν καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡσαύτως· ὅταν γὰρ μὴ ἐνδέχεται ἔνθα
 5 μὲν τὸ ἀγαθὸν ἔνθα δὲ τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι ἄνευ τινῶν,
 ταῦτα ἀναγκαῖα καὶ ἡ αἰτία ἀνάγκη τις ἐστὶν αὕτη. ἔτι
 ἡ ἀπόδειξις τῶν ἀναγκαίων, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως
 ἔχειν, εἰ ἀποδέδεικται [ἀπλῶς]· τούτου δ’ αἷτια τὰ πρῶτα,
 εἰ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός. τῶν μὲν
 10 δὴ ἕτερον αἷτιον τοῦ ἀναγκαῖα εἶναι, τῶν δὲ οὐδέν, ἀλλὰ
 διὰ ταῦτα ἕτερά ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης· ὥστε τὸ πρῶτον καὶ
 κυρίως ἀναγκαῖον τὸ ἀπλοῦν ἐστίν· τοῦτο γὰρ οὐκ ἐνδέχεται
 πλεοναχῶς ἔχειν, ὥστ’ οὐδὲ ἄλλως καὶ ἄλλως· ἤδη γὰρ πλεο-
 ναχῶς ἂν ἔχοι. εἰ ἄρα ἔστιν ἄττα αἰδία καὶ ἀκίνητα, οὐ-
 15 δὲν ἐκείνοις ἐστὶ βίαιον οὐδὲ παρὰ φύσιν.

27 τὴν post καὶ om. A^b || 28 fort. τό τε γὰρ βίαιον, con-
 fer infra v. 36 et Alexandrum p. 319, 15 || 30 Σοφοκλῆς]
 Electra v. 256 || 33 καὶ τῇ κατὰ in interpr. Alex. || 1015 b, 4
 ἐνδέχεται A^b || 5 καὶ τὸ eicienda censet Bonitz || 6 αὕτη E:
 αὐτῆς A^b || 9 εἰ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός ad
 explicandum vocabulum ἀπλῶς (8) pertinere videntur || 10 δὴ E:
 δι’ A^b || ἀναγκαῖον A^b || 14 ἄρα E: γὰρ A^b || ἄττα καὶ αἰδία A^b,
 καὶ om. E || 15 οὐδέν] οὐδ’ ἐν E

6 ἔν λέγεται τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ καθ' αὐτό·
κατὰ συμβεβηκός μὲν οἶον Κορίσκος καὶ τὸ μουσικὸν καὶ
Κορίσκος μουσικός· ταῦτὸ γὰρ εἰπεῖν Κορίσκος καὶ τὸ μου-
σικὸν καὶ Κορίσκος μουσικός. καὶ τὸ μουσικὸν καὶ τὸ δίκαιον
καὶ μουσικός Κορίσκος καὶ δίκαιος Κορίσκος· πάντα γὰρ 20
ταῦτα ἔν λέγεται κατὰ συμβεβηκός, τὸ μὲν δίκαιον καὶ τὸ
μουσικόν, ὅτι μιᾷ οὐσίᾳ συμβέβηκεν, τὸ δὲ μουσικὸν καὶ Κο-
ρίσκος, ὅτι θάτερον θατέρῳ συμβέβηκεν· ὁμοίως δὲ τρόπον
τινα καὶ ὁ μουσικός Κορίσκος τῷ Κορίσκῳ ἔν, ὅτι θάτερον
τῶν μορίων θατέρῳ συμβέβηκε τῶν ἐν τῷ λόγῳ, οἶον τὸ 25
μουσικὸν τῷ Κορίσκῳ· καὶ ὁ μουσικός Κορίσκος δικαίῳ Κο-
ρίσκῳ, ὅτι ἑκατέρου μέρος τῷ αὐτῷ ἐνὶ συμβέβηκεν [ἔν].
ὡσαύτως δὲ κἂν ἐπὶ γένους κἂν ἐπὶ τῶν καθόλου τινὸς ὀνο-
μάτων λέγεται τὸ συμβεβηκός, οἶον ὅτι ἄνθρωπος τὸ αὐτὸ
καὶ μουσικός ἄνθρωπος· ἢ γὰρ ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ μιᾷ οὐσῆ 30
οὐσίᾳ συμβέβηκε τὸ μουσικόν, ἢ ὅτι ἄμφω τῶν καθ' ἑκα-
στόν τινι συμβέβηκεν, οἶον Κορίσκῳ. πλὴν οὐ τὸν αὐτὸν
τρόπον ἄμφω ὑπάρχει, ἀλλὰ τὸ μὲν ἴσως ὡς γένος καὶ
ἐν τῇ οὐσίᾳ, τὸ δὲ ὡς ἕξις ἢ πάθος τῆς οὐσίας. ὅσα μὲν
οὖν κατὰ συμβεβηκός λέγεται ἔν, τοῦτον τὸν τρόπον λέγε- 35
ται. τῶν δὲ καθ' ἑαυτὰ ἔν λεγομένων τὰ μὲν λέγεται τῷ
συνεχῆ εἶναι, οἶον φάκελλος δεσμῶ καὶ ξύλα κόλλη· καὶ 1016 a
γραμμὴ κἂν κεκαμμένη ἢ, συνεχῆς δέ, μία λέγεται, ὥσπερ
καὶ τῶν μερῶν ἑκαστον, οἶον σκέλος καὶ βραχίον. αὐτῶν

16 τὸ δὲ — 17 μὲν om. A^b || 18 καὶ Κορισκος καὶ μουσικός
A^b || ταῦτὸ — 19 μουσικός om. A^b || 19 ante καὶ Κορ. addendum
ἐν ex Alex. censet Bonitz || 20 μουσικός Κορίσκος καὶ δίκαιος
Κορίσκος Alex.: μουσικός Κορίσκος omissis καὶ δίκαιος Κορ.
A^b, μουσικός δίκαιος Κορίσκος E || 21 τὸ post καὶ om. A^b || 22
τὸ — 23 συμβέβηκεν om. A^b || 27 μέρος E: μέρους A^b || ἐν om.
A^b, post ἐν add. E οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἢ Κορίσκῳ τὸ μουσικὸν
συμβεβηκέναι, quibus addit Bessarionis translatio ἢ ἐκείνῳ τοῦτο,
sed haec omnia om. A^b et Alex. || 29 ὅτι ὁ ἀνθρ. A^b || 34 fort.
Alex. ἐν τῇ οὐσίᾳ ὄν || 1016 a, 1 φάκελος E || 3 οἶον add. A^b,
om. E || fort. μελῶν

δὲ τούτων μάλλον ἔν τὰ φύσει συνεχῆ ἢ τέχνη. συν-
 5 εχῆς δὲ λέγεται, οὗ κίνησις μία καθ' αὐτὸ καὶ μὴ οἷόν τε
 ἄλλως· μία δ' οὗ ἀδιαίρετος, ἀδιαίρετος δὲ κατὰ χρόνον.
 καθ' αὐτὰ δὲ συνεχῆ ὅσα μὴ ἀφῆ ἔν· εἰ γὰρ θείης ἀπτό-
 μενα ἀλλήλων ξύλα, οὐ φήσεις ταῦτα εἶναι ἔν οὔτε ξύλον
 οὔτε σῶμα οὔτ' ἄλλο συνεχῆς οὐδέν. τά τε δὴ ὅλως συνεχῆ
 10 ἔν λέγεται, κἄν ἔχη κάμψιν, καὶ ἔτι μάλλον τὰ μὴ ἔχοντα
 κάμψιν, οἷον κνήμη ἢ μηρὸς σκέλους, ὅτι ἐνδέχεται μὴ μίαν
 εἶναι τὴν κίνησιν τοῦ σκέλους. καὶ ἡ εὐθειᾶ τῆς κεκαμμένης
 μάλλον ἔν· τὴν δὲ κεκαμμένην καὶ ἔχουσαν γωνίαν καὶ
 μίαν καὶ οὐ μίαν λέγομεν, ὅτι ἐνδέχεται καὶ μὴ ἅμα τὴν
 15 κίνησιν αὐτῆς εἶναι καὶ ἅμα· τῆς δ' εὐθείας αἰεὶ ἅμα, καὶ
 οὐδέν μόνιον ἔχον μέγεθος τὸ μὲν ἡρεμεῖ τὸ δὲ κινεῖται,
 ὡσπερ τῆς κεκαμμένης. ἔτι ἄλλον τρόπον ἔν λέγεται τῷ
 τὸ ὑποκείμενον τῷ εἶδει εἶναι ἀδιάφορον· ἀδιάφορα δὲ ὧν
 ἀδιαίρετον τὸ εἶδος κατὰ τὴν αἴσθησιν· τὸ δ' ὑποκείμενον
 20 ἢ τὸ πρῶτον ἢ τὸ τελευταῖον πρὸς τὸ τέλος. καὶ γὰρ οἶνος
 εἰς λέγεται καὶ ὕδωρ ἔν, ἢ ἀδιαίρετον κατὰ τὸ εἶδος· καὶ
 οἱ χυμοὶ πάντες λέγονται ἔν, οἷον ἔλαιον οἶνος καὶ τὰ τηκτά,
 ὅτι πάντων τὸ ἔσχατον ὑποκείμενον τὸ αὐτό· ὕδωρ γὰρ ἢ
 ἀῆρ πάντα ταῦτ' ἐστίν. λέγεται δ' ἔν καὶ ὧν τὸ γένος ἔν
 25 διαφέρων ταῖς ἀντικειμέναις διαφοραῖς· καὶ ταῦτα λέγεται
 ἔν πάντα, ὅτι τὸ γένος ἔν τὸ ὑποκείμενον ταῖς διαφοραῖς,
 οἷον ἵππος ἄνθρωπος κύων ἔν τι, ὅτι πάντα ζῶα, καὶ τρό-
 πον δὴ παραπλήσιον, ὡσπερ ἡ ὕλη μία. ταῦτα δὲ ὅτε μὲν
 οὕτως ἔν λέγεται, ὅτε δὲ κατὰ τὸ ἄνω γένος [δ] ταῦτο λέγε-

5 οὗ ἢ κίνησις fort. Alex. || 6 κατὰ τὸν χρόνον Alex. || 10
 ἔτι delendum censeo || 15 αἰεὶ E: δεῖ A^b || 17 ὡσπερ add. in
 E m. sec. || ἔν om. E || 18 ἀδιάφορον δὲ E, om. A^b, ἀδιάφορα
 δ' edd. || 21 ἔν E: ἄν A^b || 24 ἐστίν om. A^b || 26 ἔν πάντα A^b:
 πάντα ἔν E || 27 τι om. A^b || ζῶον A^b || 28 post δὴ addendum
 τινὰ putabat Bonitz collato Alex. p. 324, 23 || fort. ὡσπερ ὧν,
 cf. 1018a, 6 || ταῦτα interpretatur Alex. || 29 κατὰ τὸ ἄνω] κατὰ
 om. A^b E, add. Alex. Ascl. || δ om. A^b, seclisit Bonitz || τὸ αὐτὸ A^b

ται, ἐὰν ἡ τελευταῖα τοῦ γένους εἶδη [τὸ ἀνωτέρω τούτων],³⁰
οἷον τὸ ἰσοσκελὲς καὶ τὸ ἰσόπλευρον ταυτὸ καὶ ἓν σχῆμα,
ὅτι ἄμφω τρίγωνα, τρίγωνα δ' οὐ ταυτά. ἔτι δὲ ἓν λέγεται
ὅσων ὁ λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι λέγων ἀδιαίρετος πρὸς ἄλλον
τὸν δηλοῦντα τί ἦν εἶναι τὸ πρᾶγμα· αὐτὸς γὰρ καθ' αὐτὸν
πᾶς λόγος διαιρητός. οὕτω γὰρ καὶ τὸ ηὐξημένον καὶ φθι-³⁵
νον ἓν ἐστίν, ὅτι ὁ λόγος εἷς, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων ὁ τοῦ
εἶδους [εἷς]. ὅλως δὲ ὧν ἡ νόησις ἀδιαίρετος ἢ νοοῦσα τὸ^{1016b}
τί ἦν εἶναι, καὶ μὴ δύναται χωρίσαι μήτε χρόνῳ μήτε τόπῳ
μήτε λόγῳ, μάλιστα ταῦτα ἓν, καὶ τούτων ὅσα οὐσίαι. καθό-
λου γὰρ ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, ἡ μὴ ἔχει, ταύτη ἓν λέγε-
ται, οἷον εἰ ἡ ἄνθρωπος μὴ ἔχει διαίρεσιν, εἷς ἄνθρωπος,⁵
εἰ δ' ἡ ζῶον, ἓν ζῶον, εἰ δ' ἡ μέγεθος, ἓν μέγεθος. τὰ μὲν
οὖν πλεῖστα ἓν λέγεται τῷ ἑτερόν τι ἢ ποιεῖν ἢ ἔχειν ἢ
πάσχειν ἢ πρὸς τι εἶναι ἓν, τὰ δὲ πρῶτως λεγόμενα ἓν, ὧν
ἡ οὐσία μία. μία δὲ ἡ συνεχεία ἢ εἶδει ἢ λόγῳ· καὶ γὰρ
ἀριθμοῦμεν ὡς πλείω ἢ τὰ μὴ συνεχῆ, ἢ ὧν μὴ ἓν τὸ εἶ-¹⁰
δος, ἢ ὧν ὁ λόγος μὴ εἷς. ἔτι δ' ἐστὶ μὲν ὡς ὀτιοῦν ἓν
φάμεν εἶναι, ἐὰν ἡ ποσὸν καὶ συνεχές, ἔστι δ' ὡς οὐ, ἐὰν μὴ τι
ὅλον ἢ, τοῦτο δ' ἐὰν μὴ τὸ εἶδος ἔχη ἓν· οἷον οὐκ ἂν φαί-
μεν ὁμοίως ἓν ὀπασοῦν ἰδόντες τὰ μέρη συγκείμενα τοῦ ὑπο-
δήματος, ἐὰν μὴ διὰ τὴν συνέχειαν, ἀλλ' ἐὰν οὕτως ὥστε ὑπό-¹⁵
δήμα εἶναι καὶ εἶδος τι ἤδη ἔχειν ἓν. διὸ καὶ ἡ τοῦ κύκλου

30 τὰ ἀνωτέρω A^b E (ἀνωτέρω E), τὸ ἀνωτέρω scripsit Alexandrum secutus Bonitz, ipse haec verba ab interpolatore addita notavi || 32 ἄμφω τρίγωνον E || 33 ὁ ante τὸ om. A^b || 34 τὸν deleverim || 35 ἀδιαίρετος A^b || 36 ὁ τοῦ εἶδους addita videntur ut coniungerentur cum ὁ λόγος εἷς || 1016b, 1 εἷς om. A^b || 4 γὰρ A^b: δὲ E || ἡ μὴ ἔχει om. A^b || 7 ἡ ἔχειν ἢ πάσχειν A^b E Alex.: ἡ πάσχειν om. Aldina, ἡ πάσχειν ἢ ἔχειν Brandis: 9 ἀριθμοῦμεν] καὶ ἀριθμῶ μόνως γρ. E m. sec. || καὶ πλεῖα ἐστίν γρ. E m. sec. || 10 ἡ τὰ] ἡ om. A^b || 10 ἡ ὧν μὴ — 11 εἷς om. A^b || 11 ἡ ὧν ὁ λ. μὴ εἷς omissa testatur Alex. p. 327, 29 || ἐπεὶ A^b E, ἔτι γρ. E, quod coni. Alex. et recepit Bonitz || 13 τὸ E: τι A^b || οἷον add. A^b E, om. edd. ante Bekkerum || 14 ὁμοίως suspectum || ὀπασοῦν ἰδόντες A^b: ἰδόντες ὀπασοῦν E || 16 ἔχειν ἤδη E

μάλιστα μία τῶν γραμμῶν, ὅτι ὅλη καὶ τέλειός ἐστιν. τὸ
 δ' ἐνὶ εἶναι ἀρχῇ τινὶ ἐστὶν ἀριθμοῦ εἶναι· τὸ γὰρ πρῶτον
 μέτρον ἀρχή· ὧ δὲ πρῶτῳ γνωρίζομεν, τοῦτο πρῶτον μέτρον
 20 ἑκάστου γένους· ἀρχὴ οὖν τοῦ γνωστοῦ περὶ ἕκαστον τὸ ἔν.
 οὐ ταῦτὸ δὲ ἐν πᾶσι τοῖς γένεσι τὸ ἔν. ἔνθα μὲν γὰρ διέ-
 σις, ἔνθα δὲ τὸ φωνῆεν ἢ ἄφωνον· βάρους δ' ἕτερον καὶ
 κινήσεως ἄλλο. πανταχοῦ δὲ τὸ ἐν ἢ τῷ ποσῷ ἢ τῷ εἶδει
 ἀδιαίρετον. τὸ μὲν οὖν κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ἢ ποσὸν ἀδιαί-
 25 ρετον, τὸ μὲν πάντῃ καὶ ἄθετον λέγεται μονάς, τὸ δὲ πάντῃ
 καὶ θέσειν ἔχον στιγμῆ, τὸ δὲ μοναχῇ γραμμῆ, τὸ δὲ διχῇ
 ἐπίπεδον, τὸ δὲ πάντῃ καὶ τριχῇ διαιρετὸν κατὰ τὸ ποσὸν
 σῶμα. καὶ ἀντιστρέψαντι δὴ τὸ μὲν διχῇ διαιρετὸν ἐπίπε-
 δον, τὸ δὲ μοναχῇ γραμμῆ, τὸ δὲ μηδαμῇ διαιρετὸν κατὰ
 30 τὸ ποσὸν στιγμῆ καὶ μονάς, ἢ μὲν ἄθετος μονάς, ἢ δὲ θετὸς
 στιγμῆ. ἔτι δὲ τὰ μὲν κατ' ἀριθμὸν ἐστὶν ἔν, τὰ δὲ κατ'
 εἶδος, τὰ δὲ κατὰ γένος, τὰ δὲ κατ' ἀναλογίαν· ἀριθμῶ
 μὲν ὧν ἢ ὕλη μία, εἶδει δ' ὧν ὁ λόγος εἷς, γένει δ' ὧν τὸ
 αὐτὸ σχῆμα τῆς κατηγορίας, κατ' ἀναλογίαν δὲ ὅσα ἔχει ὡς
 35 ἄλλο πρὸς ἄλλο. αἰεὶ δὲ τὰ ὕστερα τοῖς ἔμπροσθεν ἀκολουθεῖ,
 οἷον ὅσα ἀριθμῶ καὶ εἶδει ἔν, ὅσα δ' εἶδει οὐ πάντα ἀριθμῶ,
 1017 a ἀλλὰ γένει πάντα ἐν ὅσαπερ καὶ εἶδει, ὅσα δὲ γένει οὐ πάντα
 εἶδει ἀλλ' ἀναλογία· ὅσα δὲ ἐν ἀναλογία, οὐ πάντα γένει.
 φανερόν δὲ καὶ ὅτι τὰ πολλὰ ἀντικειμένως λεχθήσεται τῷ
 ἐνί· τὰ μὲν γὰρ τῷ μὴ συνεχῆ εἶναι, τὰ δὲ τῷ διαιρετῆν
 5 ἔχειν τὴν ὕλην κατὰ τὸ εἶδος, ἢ τὴν πρῶτην ἢ τὴν τελευ-
 ταίαν, τὰ δὲ τῷ τοὺς λόγους πλείους τοὺς τί ἦν εἶναι λέγοντας.

18 ἐνὶ E: ἔν A^b || ἀρχῇ A^b: ἀρχή E vulgo || ἀριθμῶι E,
 equidem ἀριθμοῦ interpolatum esse iudico || 19 ὧ δὲ scripsi: ὧ
 γὰρ A^b E Alex. || μέτρον ἑκάστου γένους ἀρχή A^b || γνωρίζομέν
 τι, τοῦτο Alex. || 24 καὶ ἢ ποσὸν om. A^b || 31 δὲ et ἐστὶν om.
 A^b || 33 μὲν οὖν ὧν A^b, οὖν om. E || εἷς om. A^b || 35 δὴ E || 1017 a,
 1 ἀριθμῶ· ἀλλὰ vulgo, interpunctionem mutavi, sed malo ἀρι-
 θμῶ· καὶ || 2 ἔν om. A^b || 6 fort. τοὺς τὸ τί || λέγοντας A^b E, sed
 τας in A^b compendiosa scriptura exaratum, qua falso soluta
 λέγονται Ald. Bekk.

7 τὸ ὄν λέγεται τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ καθ' αὐτό. κατὰ συμβεβηκός μὲν, οἷον τὸν δίκαιον μουσικὸν εἶναι φαμεν καὶ τὸν ἄνθρωπον μουσικὸν καὶ τὸν μουσικὸν ἄνθρωπον, παραπλησίως λέγοντες ὡσπερὶ τὸν μουσικὸν οἰκο- 10 δομεῖν, ὅτι συμβέβηκε τῷ οἰκοδόμῳ μουσικῷ εἶναι ἢ τῷ μουσικῷ οἰκοδόμῳ· τὸ γὰρ τόδε εἶναι τόδε σημαίνει τὸ συμβεβηκέναι τῷδε τόδε. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημένων· τὸν γὰρ ἄνθρωπον ὅταν μουσικὸν λέγωμεν καὶ τὸν μουσικὸν ἄνθρωπον ἢ τὸν λευκὸν μουσικὸν ἢ τοῦτον λευκόν, τὸ μὲν 15 ὅτι ἄμφω τῷ αὐτῷ ὄντι συμβεβήκασι, τὸ δὲ ὅτι συμβέβηκε τῷ ὄντι, τὸ δὲ μουσικὸν ἄνθρωπον ὅτι τούτῳ τὸ μουσικὸν συμβέβηκεν. οὕτω δὲ λέγεται καὶ τὸ μὴ λευκὸν εἶναι, ὅτι ᾧ συμβέβηκεν, ἐκεῖνο ἔστιν. τὰ μὲν οὖν κατὰ συμβεβηκός εἶναι λεγόμενα οὕτως λέγεται ἢ διότι τῷ αὐτῷ ὄντι ἄμφω 20 ὑπάρχει, ἢ ὅτι ὄντι ἐκεῖνο ὑπάρχει, ἢ ὅτι αὐτὸ ἔστιν ᾧ ὑπάρχει οὗ αὐτὸ κατηγορεῖται. καθ' αὐτὰ δὲ εἶναι λέγεται ὅσαπερ σημαίνει τὰ σχήματα τῆς κατηγορίας· ὅσαχῶς γὰρ λέγεται τοσαυταχῶς τὸ εἶναι σημαίνει. ἐπεὶ οὖν τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν τί ἐστὶ σημαίνει, τὰ δὲ ποιόν, τὰ δὲ 25 ποσόν, τὰ δὲ πρὸς τι, τὰ δὲ ποιεῖν ἢ πάσχειν, τὰ δὲ ποῦ, τὰ δὲ πότε, ἐκάστῳ τούτων τὸ εἶναι ταῦτό σημαίνει. οὐδὲν γὰρ διαφέρει τὸ ἄνθρωπος ὑγιαίνων ἔστιν ἢ τὸ ἄνθρωπος ὑγιαίνει, οὐδὲ τὸ ἄνθρωπος βαδίζων ἔστιν ἢ τέμνων τοῦ ἄνθρωπος βαδίζει ἢ τέμνει. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. 30 ἔτι τὸ εἶναι σημαίνει καὶ τὸ ἔστιν ὅτι ἀληθές, τὸ δὲ μὴ εἶναι

8 μουσικός E || 9 τὸ μουσ. Alex. p. 330, 14 || 10 λέγεται E || ὡσπερ εἰ τὸν A^b et fort. Alex., εἰ om. E || 12 prius τόδε in τῷδε mutat m. sec., alterum τόδε om. E m. pr. add. m. sec. || 13 τῷδε τόδε E: τόδε τῷδε A^b || εἰρημένων· τὸν γὰρ ἀνθ. A^b Alex.: γὰρ om. E || 15 ἢ λευκὸν τὸν E, ἢ τὸ λευκὸν Alex. || 16 αὐτῷ ὄντι συμβ. A^b, ὄντι om. E Alex., τῷ ὄντι συμβέβηκε E || 17 τὸ δὲ — συμβέβηκεν om. A^b || 18 μὴ add. A^b Alex. Ascl., om. E || 19 ἐκεῖνο ex ἐκεῖνος corr. E || 20 ἄμφω ὄντι A^b || 21 ἐκεῖνο A^b: ἐκεῖναι E || 28 τὸ post ἢ om. A^b || 29 οὐδὲ τὸ A^b: ἢ τὸ E || τοῦ ἄνθρωπον βαδίζειν ἢ τέμνειν E

ὅτι οὐκ ἀληθές ἀλλὰ ψεῦδος, ὁμοίως ἐπὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, οἷον ὅτι ἔστι Σωκράτης μουσικός, ὅτι ἀληθές τοῦτο, ἢ ὅτι ἔστι Σωκράτης οὐ λευκός, ὅτι ἀληθές· τὸ δ' 35 οὐκ ἔστιν ἢ διάμετρος σύμμετρος, ὅτι ψεῦδος. ἔτι τὸ εἶναι 1017b σημαίνει καὶ τὸ ὄν τὸ μὲν δυνάμει [ῥητόν], τὸ δ' ἐντελεχείᾳ τῶν εἰρημένων τούτων. ὁρῶν τε γὰρ φαμεν εἶναι καὶ τὸ δυνάμει [ῥητῶς] ὁρῶν καὶ τὸ ἐντελεχείᾳ· καὶ [τὸ] ἐπίστασθαι ὡσαύτως καὶ τὸ δυνάμενον χρῆσθαι τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τὸ 5 χρώμενον· καὶ [τὸ] ἠρεμοῦν καὶ ᾧ ἤδη ὑπάρχει ἠρεμία καὶ τὸ δυνάμενον ἠρεμεῖν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν· καὶ γὰρ Ἐρμῆν ἐν τῷ λίθῳ φαμέν εἶναι, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς γραμμῆς, καὶ σῖτον τὸν μήπω ἀδρόν. πότε δὲ δυνατὸν καὶ πότε οὐπω, ἐν ἄλλοις διοριστέον.

10 οὐσία λέγεται τὰ τε ἀπλᾶ σώματα, οἷον γῆ καὶ πῦρ 8 καὶ ὕδωρ καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὅλως σώματα καὶ τὰ ἐκ τούτων συνεστιῶτα, ζῶά τε καὶ δαιμόνια, καὶ τὰ μόρια τούτων. ἅπαντα δὲ ταῦτα λέγεται οὐσία ὅτι οὐ καθ' ὑποκειμένου λέγεται, ἀλλὰ κατὰ τούτων τᾶλλα. ἄλλον δὲ τρόπον 15 ὃ ἂν ἦ αἷτιον τοῦ εἶναι, ἐνυπάρχον ἐν τοῖς τοιούτοις ὅσα μὴ λέγεται καθ' ὑποκειμένου, οἷον ἡ ψυχὴ τῷ ζῳῳ. ἔτι ὅσα μόρια ἐνυπάρχοντά ἐστιν ἐν τοῖς τοιούτοις ὀρίζοντά τε καὶ τόδε τι σημαίνοντα, ὧν ἀναιρουμένων ἀναιρεῖται τὸ ὅλον, οἷον ἐπιπέδου σῶμα, ὧς φασί τινες, καὶ ἐπίπεδον 20 γραμμῆς· καὶ ὅλως ὁ ἀριθμὸς δοκεῖ τισι τοιοῦτος εἶναι·

34 ἔστι add. A^bE, om. Ald. || 35 σύμμετρος Alex.: ἀσύμμετρος A^bE Ascl. || 1017b, 1 ὄν E: ὄν καὶ A^b || δυνάμει ῥητόν E, ῥητόν δυνάμει A^b, γρ. τὸ μὲν ῥητόν τὸ δ' ἐντελεχείᾳ. καὶ οὕτως· τὸ μὲν δυνάμει τὸ δ' ἐντελεχείᾳ E mg., quam utramque lectionem testantur Alex. Ascl. || 2 ὁρῶντες γὰρ A^b || φαμεν εἶναι A^b: εἶναι φαμέν E || 3 ῥητῶς om. A^b || τὸ Alex. p. 332, 26 secutus seclisit Bonitz || 5 τὸ om. A^b, inclusit Bonitz || ἤδη] δὴ A^b || 7 τῇ γραμμῆς A^b || 9 ἐν ἄλλοις] Θ 7 || 11 fort. τὰ ὅλως σώματα || 16 τῶν ζῳῶν A^b || 17 μόρια ἔστιν A^b || ἐνυπάρχοντα — τοιούτοις om. A^b, habent E Alex. || τε om. A^b, habent E Alex. || 18 ἀναιρεῖται καὶ τὸ Alex. || 20 τισι τοιοῦτος εἶναι A^b: εἶναι τισι τοι. E

ἀναιρουμένου τε γὰρ οὐδὲν εἶναι, καὶ ὀρίζειν πάντα. ἔτι τὸ τί ἦν εἶναι οὗ ὁ λόγος ὀρισμός, καὶ τοῦτο οὐσία λέγεται ἐκάστου. συμβαίνει δὴ κατὰ δύο τρόπους τὴν οὐσίαν λέγεσθαι, τό θ' ὑποκείμενον ἔσχατον, ὃ μηκέτι κατ' ἄλλου λέγεται, καὶ ὃ ἂν τόδε τι ὄν καὶ χωριστὸν ἦ· τοιοῦτον δὲ 25 ἐκάστου ἢ μορφή καὶ τὸ εἶδος.

9 ταῦτα λέγεται τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκός, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μουσικὸν τὸ αὐτό, ὅτι τῷ αὐτῷ συμβέβηκε, καὶ ἄνθρωπος καὶ μουσικόν, ὅτι θάτερον θατέρῳ συμβέβηκεν· τὸ δὲ μουσικὸν ἄνθρωπος, ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν. 30 ἐκατέρῳ δὲ τοῦτο καὶ τούτῳ ἐκάτερον ἐκείνων· καὶ γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ μουσικῷ καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ μουσικὸν ταῦτον λέγεται, καὶ τούτοις ἐκεῖνο. διὸ καὶ πάντα ταῦτα καθόλου οὐ λέγεται· οὐ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ταῦτό καὶ τὸ μουσικόν· τὰ γὰρ καθόλου καθ' αὐτὰ ὑπάρχει, τὰ 35 δὲ συμβεβηκότα οὐ καθ' αὐτὰ ἀλλ' ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα 1018 a ἀπλῶς λέγεται. ταῦτο γὰρ δοκεῖ Σωκράτης καὶ Σωκράτης εἶναι μουσικός· τὸ δὲ Σωκράτης οὐκ ἐπὶ πολλῶν, διὸ οὐ πᾶς Σωκράτης λέγεται ὡσπερ πᾶς ἄνθρωπος. καὶ τὰ μὲν οὕτως λέγεται ταῦτά, τὰ δὲ καθ' αὐτά, ὡσπερ καὶ τὸ ἓν· καὶ γὰρ 5 ὦν ἢ ὕλη μία ἢ εἶδει ἢ ἀριθμῷ ταῦτα λέγεται, καὶ ὦν ἢ οὐσία μία. ὥστε φανερὸν ὅτι ἢ ταυτότης ἐνότης τίς ἐστὶν ἢ πλειόνων τοῦ εἶναι, ἢ ὅταν χρῆται ὡς πλείοσιν, οἷον ὅταν λέγη αὐτὸ αὐτῷ ταῦτόν· ὡς δυεῖς γὰρ χρῆται αὐτῷ. ἕτερα δὲ λέγεται ὦν ἢ τὰ εἶδη πλείω ἢ ἢ ὕλη ἢ ὁ λόγος τῆς 10 οὐσίας· καὶ ὅλως ἀντικειμένως τῷ ταῦτῳ λέγεται τὸ ἕτερον.

22 οὗ λόγος ἐστὶν ὁ ὀρισμός Alex. || ἐστὶν ὀρισμός E || 23 κατὰ om. A^b || 25 fort. καὶ ὀρίζον || χωριστὸν τοιοῦτον ἦ. τοῦτο A^b || τοιοῦτο E || 31 τοῦτο A^bE Alex.: fort. τοῦτο ταῦτό || τούτῳ E: τούτων A^b || ἐκείνω A^b || 31. 32 τῷ μουσικῷ ἀνθρώπῳ Alex. in interpr. p. 337, 16, τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ μουσ. A^b || 32 καὶ ὁ E: τὸ A^b || 33 ταῦτα πάντα Alex. || 35 τὸ add. A^b Alex., om. E || 1018 a, 3 δὲ] γὰρ E || 4 καὶ om. A^b, quo omisso scribas τὰ μὲν οὖν || 5 ταῦτά δὲ omisso τὰ A^b || αὐτὰ ὅσα ὡσπερ E || τὸ om. A^b || 8 ἢ πλ. E, ἢ om A^b || ὡς πλείοσιν om. A^b || 9 αὐτῷ] αὐτὸ E

διάφορα λέγεται ὅς' ἕτερα ἔστι τὸ αὐτό τι ὄντα, μὴ
 μόνον ἀριθμῶ, ἀλλ' ἢ εἶδει ἢ γένει ἢ ἀναλογίᾳ. ἔτι ὦν
 ἕτερον τὸ γένος καὶ τὰ ἐναντία καὶ ὅσα ἔχει ἐν τῇ οὐσίᾳ
 15 τὴν ἕτερότητα. ὅμοια λέγεται τὰ τε πάντῃ ταὐτὸ πεπον-
 θότα, καὶ τὰ πλείω ταῦτ' ἀπεπονθότα ἢ ἕτερα, καὶ ὦν ἢ
 ποιότης μία· καὶ καθ' ὅσα ἀλλοιοῦσθαι ἐνδέχεται τῶν ἐναν-
 τίων, τούτων τὸ πλείω ἔχον ἢ κυριώτερα ὅμοιον τούτῳ.
 ἀντικειμένως δὲ τοῖς ὁμοίοις τὰ ἀνόμοια.
 20 ἀντικείμενα λέγεται ἀντίφασις καὶ τὰναντία καὶ τὰ πρὸς 10
 τι καὶ στέρησις καὶ ἕξις καὶ ἐξ ὦν καὶ εἰς ἃ ἕσχατα [οἶον]
 αἱ γενέσεις καὶ φθοραί· καὶ ὅσα μὴ ἐνδέχεται ἅμα παρ-
 εῖναι τῷ ἀμφοῖν δεκτικῶ, ταῦτα ἀντικεῖσθαι λέγεται, ἢ
 αὐτὰ ἢ ἐξ ὦν ἐστίν. φαιὸν γὰρ καὶ λευκὸν ἅμα τῷ αὐτῷ
 25 οὐχ ὑπάρχει· διὸ ἐξ ὦν ἐστὶν ἀντίκειται. ἐναντία λέγεται
 τὰ τε μὴ δυνατὰ ἅμα τῷ αὐτῷ παρεῖναι τῶν διαφερόντων
 κατὰ γένος, καὶ τὰ πλείστον διαφέροντα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ
 γένει, καὶ τὰ πλείστον διαφέροντα τῶν ἐν ταύτῳ δεκτικῶ,
 καὶ τὰ πλείστον διαφέροντα τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν δύναμιν,
 30 καὶ ὦν ἢ διαφορὰ μεγίστη ἢ ἀπλῶς ἢ κατὰ γένος ἢ κατ'
 εἶδος. τὰ δ' ἄλλα ἐναντία λέγεται τὰ μὲν τῷ τὰ τοιαῦτα
 ἔχειν, τὰ δὲ τῷ δεκτικὰ εἶναι τῶν τοιούτων, τὰ δὲ τῷ
 ποιητικὰ ἢ παθητικὰ εἶναι τῶν τοιούτων, ἢ ποιοῦντα ἢ
 πάσχοντα, ἢ ἀποβολαί ἢ λήψεις, ἢ ἕξεις ἢ στέρησεις εἶναι
 35 τῶν τοιούτων. ἐπεὶ δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν πολλαχῶς λέγεται,
 ἀκολουθεῖν ἀνάγκη καὶ τὰλλα ὅσα κατὰ ταῦτα λέγεται,
 ὥστε καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἐναντίον [ὥστ'
 εἶναι ἕτερον καθ' ἑκάστην κατηγορίαν].

sed o ex ωι corr. || 12 διάφορα δὲ E et fort. Alex., δὲ om. A^b ||
 13 μὴ A^b et Alex. in interpr.: καὶ μὴ E et Alex. in lemmate || 15
 πάντῃ add. A^b Alex., om. E || ταὐτὸ] ταῦτ' Alex. || 16 ταῦτ' Alex.:
 ταυτὸ A^b E || 21 οἶον om. A^b Alex. || 24 φαιὸν — 25 ἀντί-
 κείται non legisse videtur Alex. || 25 διὸ καὶ ἐξ Ald., fort. διὸ
 αὐτὰ καὶ ἐξ || ἀντίκειται τούτοις. ἐν. E || 28 τῶν] τῷ E || 31 τὰ
 τοιαῦτα E: ταῦτα A^b || 35 τῶν τοιούτων E: τούτων A^b || fort.

ἕτερα [δὲ] τῷ εἶδει λέγεται ὅσα τε ταύτου γένους ὄντα 1018 b
μὴ ὑπάλληλά ἐστι, καὶ ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ γένει ὄντα διαφορὰν
ἔχει, καὶ ὅσα ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐναντίωσιν ἔχει· καὶ τὰ ἐναντία
ἕτερα τῷ εἶδει ἀλλήλων, ἢ πάντα ἢ τὰ λεγόμενα πρώτως,
καὶ ὅσων ἐν τῷ τελευταίῳ τοῦ γένους εἶδει οἱ λόγοι ἕτεροι, 5
οἷον ἄνθρωπος καὶ ἵππος ἄτομα τῷ γένει, οἱ δὲ λόγοι ἕτεροι
αὐτῶν· καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτῇ οὐσίᾳ ὄντα ἔχει διαφορὰν.
ταῦτά δὲ τῷ εἶδει τὰ ἀντικειμένως λεγόμενα τούτοις.

11 11 πρότερα καὶ ὕστερα λέγεται ἕνια μὲν ὡς ὄντος τινὸς
πρώτου καὶ ἀρχῆς ἐν ἐκάστῳ γένει τῷ ἐγγύτερον ἀρχῆς 10
τινὸς ὠρισμένης, ἢ ἀπλῶς καὶ τῇ φύσει, ἢ πρὸς τι ἢ ποῦ
ἢ ὑπὸ τινων, οἷον τὰ μὲν κατὰ τόπον τῷ εἶναι ἐγγύτερον ἢ
φύσει τινὸς τόπου ὠρισμένου, οἷον τοῦ μέσου ἢ τοῦ ἐσχάτου,
ἢ πρὸς τὸ τυχόν, τὸ δὲ πορρωτέρον ὕστερον. τὰ δὲ κατὰ
χρόνον· τὰ μὲν γὰρ τῷ πορρωτέρῳ τοῦ νῦν, οἷον ἐπὶ τῶν 15
γενομένων (πρότερον γὰρ τὰ Τρωϊκὰ τῶν Μηδικῶν, ὅτι πορ-
ρωτέρον ἀπέχει τοῦ νῦν), τὰ δὲ τῷ ἐγγυτέρῳ τοῦ νῦν, οἷον
ἐπὶ τῶν μελλόντων· πρότερον γὰρ Νέμεα Πυθίων, ὅτι ἐγγύ-
τερον τοῦ νῦν τῷ νῦν ὡς ἀρχῇ καὶ πρώτῳ χρησαμένων. τὰ
δὲ κατὰ κίνησιν· τὸ γὰρ ἐγγύτερον τοῦ πρώτου κινήσαντος 20
πρότερον, οἷον παῖς ἀνδρός· ἀρχὴ δὲ καὶ αὕτη τις ἀπλῶς.
τὰ δὲ κατὰ δύναμιν· τὸ γὰρ ὑπερέχον τῇ δυνάμει πρότερον,
καὶ τὸ δυνατώτερον· τοιοῦτον δ' ἐστὶν οὗ κατὰ τὴν προαί-
ρεσιν ἀνάγκη ἀκολουθεῖν θάτερον καὶ τὸ ὕστερον, ὥστε μὴ

ἐπεὶ γὰρ || 37 ὥστ' — κατηγορίαν non interpretatur Alex. atque
vel iterata particula ὥστε suspecta sunt || 1018 b, 1 δὲ] δὴ
Alex., ipse seclusi quia novum capitulum orditur || 5 ὅσων E:
ὅσα A^b || 7 ἔχει] μὴ ἔχει Alex. legisse opinatur Bonitz || 9 τὰ
πρότερα E || 10 γένει om. A^b || τῷ scripsit Bonitz cum Alex.
p. 347, 5: τὸ codd. || 11 ὠρισμένης Alex. || 15 τῷ πορρωτέρῳ
E: τὸ πορρωτέρῳ A^b || 16 πρότερον A^bE: πρότερα Ald. || 17
τῷ ἐγγύτερον E || 19 τοῦ νῦν τῷ νῦν E, τῷ νῦν om. A^b Bekk. ||
χρησαμένων E Alex.: χρησάμενοι A^b, unde conicias χρησαμένῳ
vel χρησαμένοις || 20 τὸ E: τὰ A^b

25 κινουῦντός τ' ἐκείνου μὴ κινεῖσθαι καὶ κινουῦντος κινεῖσθαι· ἢ
 δὲ προαίρεσις ἀρχή. τὰ δὲ κατὰ τάξιν· ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα
 πρὸς τι ἐν ὁρισμένον διέστηκε κατὰ τὸν λόγον, οἷον παρα-
 στάτης τριτοστάτου πρότερον, καὶ παρανήτη νήτης· ἐνθα μὲν
 γὰρ ὁ κορυφαῖος, ἐνθα δὲ ἡ μέση ἀρχή. ταῦτα μὲν οὖν πρό-
 30 τερα τοῦτον λέγεται τὸν τρόπον, ἄλλον δὲ τρόπον τὸ τῆ γνώσει
 πρότερον ὡς καὶ ἀπλῶς πρότερον· τούτων δὲ ἄλλως τὰ κατὰ
 τὸν λόγον καὶ τὰ κατὰ τὴν αἴσθησιν. κατὰ μὲν γὰρ τὸν
 λόγον τὰ καθόλου πρότερα, κατὰ δὲ τὴν αἴσθησιν τὰ καθ'
 ἕκαστα. καὶ κατὰ τὸν λόγον δὲ τὸ συμβεβηκὸς τοῦ ὅλου
 35 πρότερον, οἷον τὸ μουσικὸν τοῦ μουσικοῦ ἀνθρώπου· οὐ γὰρ
 ἔσται ὁ λόγος ὅλος ἄνευ τοῦ μέρους· καίτοι οὐκ ἐνδέχεται
 μουσικὸν εἶναι μὴ ὄντος μουσικοῦ τινός. ἔτι πρότερα λέγε-
 ται τὰ τῶν προτέρων πάθη, οἷον εὐθύτης λειότητος· τὸ μὲν
 1019 a γὰρ γραμμῆς καθ' αὐτὴν πάθος, τὸ δ' ἐπιφανείας. τὰ μὲν
 δὴ οὕτω λέγεται πρότερα καὶ ὕστερα, τὰ δὲ κατὰ φύσιν
 καὶ οὐσίαν, ὅσα ἐνδέχεται εἶναι ἄνευ ἄλλων, ἐκεῖνα δὲ ἄνευ
 ἐκείνων μή· ἢ διαιρέσει ἐχρήτο Πλάτων. ἐπεὶ δὲ τὸ εἶναι
 5 πολλαχῶς, πρῶτον μὲν τὸ ὑποκείμενον πρότερον, διὸ ἡ οὐσία
 πρότερον, ἔπειτα ἄλλως τὰ κατὰ δύναμιν καὶ κατ' ἐντελέ-
 χειαν· τὰ μὲν γὰρ κατὰ δύναμιν πρότερά ἐστι, τὰ δὲ κατ'
 ἐντελέχειαν, οἷον κατὰ δύναμιν μὲν ἡ ἡμίσεια τῆς ὅλης
 καὶ τὸ μόριον τοῦ ὅλου καὶ ἡ ὕλη τῆς οὐσίας, κατ' ἐντε-
 10 λέχειαν δ' ὕστερον· διαλυθέντος γὰρ κατ' ἐντελέχειαν ἔσται.
 τρόπον δὴ τινὰ πάντα τὰ πρότερον καὶ ὕστερον λεγόμενα

26 τὰ E: τὸ A^b || 28 καὶ ἡ παρανήτη E || 31 γρ. ἢ ἀπλῶς
 πρότερον E in mg. m. sec. || 32 τὰ post καὶ supra lin. add. E ||
 36 ὅλος add. A^bE, om. Ald. || 1019 a, 2 πρότερα λέγεται Ald. || 4
 ἐχρήτο E: ἐχρήσατο A^b, quod idem Alex. p. 349, 21 interpre-
 tatur; hoc de discrimine disserui in Platonische Studien p. 33 ||
 6 fort. καὶ τὰ κατ' ἐντ. vel ἡ κατ' ἐντ. || 7 τὰ μὲν — 10 ὕστερον
 om. A^b, legit Alex. || 11 ἔσται καὶ τρόπον A^b || τρόπον δὲ τινὰ
 π. τ. πρότερα καὶ ὕστερα λ. Alex.; haec extrema capitis parti-
 cula proxime cohaeret cum 2 τὰ δὲ κατὰ φύσιν — 4 ἐκείνων μή

κατὰ ταῦτα λέγεται· τὰ μὲν γὰρ κατὰ γένεσιν ἐνδέχεται
ἄνευ τῶν ἐτέρων εἶναι, οἷον τὸ ὅλον τῶν μορίων, τὰ δὲ κατὰ
φθοράν, οἷον τὸ μέρος τοῦ ὅλου. ὁμοίως δὲ καὶ τὰλλα.

12 δύναμις λέγεται ἢ μὲν ἀρχὴ κινήσεως ἢ μεταβολῆς ἢ 15
ἐν ἐτέρῳ ἢ ἢ ἕτερον, οἷον ἢ οἰκοδομικὴ δύναμις ἐστὶν ἢ οὐχ
ὑπάρχει ἐν τῷ οἰκοδομουμένῳ· ἀλλ' ἢ ἰατρικὴ δύναμις οὔσα
ὑπάρχει ἂν ἐν τῷ ἰατρευομένῳ, ἀλλ' οὐχ ἢ ἰατρευόμενος.
ἢ μὲν οὖν ὅλως ἀρχὴ μεταβολῆς ἢ κινήσεως λέγεται δύνα-
μις ἐν ἐτέρῳ ἢ ἢ ἕτερον, ἢ δὲ ὑφ' ἐτέρου ἢ ἢ ἕτερον. * καθ' 20
ἦν γὰρ τὸ πάσχον πάσχει τι, ὅτε μὲν ἔαν ὀτιοῦν, δυνατὸν αὐτό
φάμεν εἶναι παθεῖν, ὅτε δ' οὐ κατὰ πᾶν πάθος ἀλλ' ἔαν
ἐπὶ τὸ βέλτιον. * ἔτι ἢ τοῦ καλῶς τοῦτ' ἐπιτελεῖν ἢ κατὰ
προαίρεσιν· ἐνίοτε γὰρ τοὺς μόνον ἂν πορευθέντας ἢ εἰπόντας,
μὴ καλῶς δὲ ἢ μὴ ὡς προείλοντο, οὐ φάμεν δύνασθαι λέγειν 25
ἢ βαδίζειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχειν. ἔτι ὅσαι ἔξεις
καθ' ἃς ἀπαθῆ ὅλως ἢ ἀμετάβλητα ἢ μὴ ῥαδίως ἐπὶ τὸ
χειρὸν εὐμετακίνητα, δυνάμεις λέγονται· κλᾶται μὲν γὰρ
καὶ συντριβεται καὶ κάμπτεται καὶ ὅλως φθείρεται οὐ τῷ
δύνασθαι, ἀλλὰ τῷ μὴ δύνασθαι καὶ ἐλλείπειν τινός· ἀπαθῆ 30
δὲ τῶν τοιούτων ἂν μόγις καὶ ἠρέμα πάσχη διὰ δύναμιν
καὶ τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἔχειν πῶς. λεγομένης δὲ τῆς δυ-
νάμεως τοσαυταχῶς, καὶ τὸ δυνατὸν ἕνα μὲν τρόπον λεχθή-
σεται τὸ ἔχον κινήσεως ἀρχὴν ἢ μεταβολῆς (καὶ γὰρ τὸ
στατικὸν δυνατὸν τι) ἐν ἐτέρῳ ἢ ἢ ἕτερον· ἕνα δ' ἔαν ἔχη 35
τι αὐτοῦ ἄλλο δύναμιν τοιαύτην· ἕνα δ' ἔαν ἔχη μεταβάλ- 1019b

15 ἢ] ἢ E || 16 ἢ ἢ E Alex.: ἢ A^b vulgo ante Bonitzium
et sic deinceps || ἢ om. A^b || 20 ἢ ἢ E: ἢ A^b || ἢ ἢ E: ἢ A^b ||
21 ὅτε μὲν οὖν ἔαν Bessario et Aldina et fort. Alex. p. 352, 23;
verba καθ' ἦν — 23 βέλτιον transponenda fuerunt post 26
ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχειν || παθεῖν ἢ δυνατὸν, φάμεν E,
δυνατὸν δυνατὸν γρ. E || τὸ δυνατὸν A^b || 23 ἢ] ἢ E || 28 fort.
ἢ μὴ εὐμετακίνητα || 30 καὶ E: κᾶν A^b || 31 ἂν — πάσχη A^b:
ᾶ — πάσχει E sed ᾶ in ras., fort. ᾶ ἂν || μόγις A^b: μόλις E ||
35 ἢ ἢ E Alex.: ἢ A^b

λειν ἐφ' ὀτιοῦν δύναμιν, εἴτ' ἐπὶ τὸ χειρόν εἴτ' ἐπὶ τὸ βέλ-
 τιον (καὶ γὰρ τὸ φθειρόμενον δοκεῖ δυνατόν εἶναι φθείρε-
 σθαι, ἢ οὐκ ἂν φθαρῆναι εἰ ἦν ἀδύνατον· νῦν δ' ἔχει τινὰ
 5 διάθεσιν καὶ αἰτίαν καὶ ἀρχὴν τοῦ τοιοῦτου πάθους. ὅτε
 μὲν δὴ τῷ ἔχειν τι δοκεῖ, ὅτε δὲ τῷ ἐστερηθῆσθαι τοιοῦτον εἶναι·
 εἰ δ' ἢ στέρησις ἐστὶν ἕξις πως, πάντα τῷ ἔχειν ἂν εἴη τι,
 ὁμωνύμως δὲ λεγόμενον τὸ ὄν, ὥστε τῷ τε ἔχειν ἕξιν τινὰ
 καὶ ἀρχὴν ἐστὶ δυνατόν, καὶ τῷ ἔχειν τὴν τούτου στέρησιν,
 10 εἰ ἐνδέχεται ἔχειν στέρησιν). ἕνα δὲ τῷ μὴ ἔχειν αὐτοῦ δύ-
 ναμιν ἢ ἀρχὴν ἄλλο ἢ ἢ ἄλλο φθαρτικὴν. ἔτι δὲ ταῦτα
 πάντα ἢ τῷ μόνον ἂν συμβῆναι γενέσθαι ἢ μὴ γενέσθαι,
 ἢ τῷ καλῶς. καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀψύχοις ἔνεστιν ἢ τοιαύτη
 δύναμις, οἷον ἐν τοῖς ὀργάνοις· τὴν μὲν γὰρ δύνασθαί φασι
 15 φθέγγεσθαι λύραν, τὴν δ' οὐδέν, εἰ μὴ ἢ μὴ εὐφωνος. ἀδυ-
 ναμία δ' ἐστὶ στέρησις δυνάμεως καὶ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς
 [ἄρσις τις] οἷα εἴρηται, ἢ ὅλως ἢ τῷ πεφυκότι ἔχειν, ἢ καὶ
 ὅτε πέφυκεν ἤδη ἔχειν· οὐ γὰρ ὁμοίως ἂν φαῖμεν ἀδύνατον
 εἶναι γεννᾶν παῖδα καὶ ἄνδρα καὶ εὐνοῦχον. ἔτι δὲ καθ' ἑκατέ-
 20 ραν δύναμίν ἐστὶν ἀδυναμία ἀντικειμένη, τῇ τε μόνον κινη-
 τικῇ καὶ τῇ καλῶς κινητικῇ. καὶ ἀδύνατα δὴ τὰ μὲν κατὰ
 τὴν ἀδυναμίαν ταύτην λέγεται, τὰ δ' ἄλλον τρόπον [οἷον]
 δυνατόν τε καὶ ἀδύνατον. ἀδύνατον μὲν οὐ τὸ ἐναντίον ἐξ

1019b, 4 εἰ ἦν ἀδύνατον E: εἰ μὴ ἦν δυνατόν A^b || 6 τῷ
 — τῷ A^bE Alex. Bonitz: τὸ — τὸ Bekk. || 7 ἕξις om. A^b || πάντα
 τὰ ἐστερημένα Alex. || τι om. Alex. || 8 ὁμωνύμως δὲ λεγόμενοι
 τὸ ὄν E: εἰ δὲ μὴ τῷ ἔχειν ἕξιν τινὰ καὶ ἀρχὴν ἐστὶ δυνατόν
 ὁμωνύμως A^b et fort. Alex., unde conieci πάντα τῷ ἔχειν ἂν
 εἴη τι, εἰ δὲ μὴ, ὁμωνύμως, ὥστε || τῷ τε A^b: τῷ E vulgo || ἕξιν
 — 9 ἔχειν om. A^b, habet Alex. || 11 ἀρχὴν ἄλλο scripsit Boni-
 tzius Alexandrum secutus: ἀρχὴν ἄλλω A^b ἀρχὴν ἐν ἄλλω
 E || ἢ ἢ E: ἢ A^b || 13 καλοῖς A^b, || ἐν ἐστὶν A^b || 14 φασι δύ-
 νασθαι A^b || 17 ἄρσις τις om. A^b et fort. Alex., add. E, cf.
 commentarium Bonitzii || 18 ὅτε E: ὅτι A^b || 18 φαμεν A^b ||
 19 ἄνδρα καὶ εὐνοῦχον] ἄνδρα εὐνοῦχον E fort. recte, ἄνδρα
 εὐνουχίαν γρ. E in marg. || ἐκατέραν τὴν δυν. A^b, ἑτέραν δυν.
 E || 21 δὲ E || 22 οἷον seclusi

ἀνάγκης ἀληθές, οἷον τὸ τὴν διάμετρον σύμμετρον εἶναι
 ἀδύνατον, ὅτι ψεῦδος τὸ τοιοῦτον, οὗ τὸ ἐναντίον οὐ μόνον ²⁵
 ἀληθές ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη ἀσύμμετρον εἶναι· τὸ ἄρα σύμμε-
 τρον οὐ μόνον ψεῦδος ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης ψεῦδος. τὸ δ'
 ἐναντίον τούτῳ, τὸ δυνατόν, ὅταν μὴ ἀναγκαῖον ἢ τὸ ἐναν-
 τίον ψεῦδος εἶναι, οἷον τὸ καθῆσθαι ἄνθρωπον δυνατόν· οὐ
 γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ καθῆσθαι ψεῦδος. τὸ μὲν οὖν δυνα- ³⁰
 τὸν ἕνα μὲν τρόπον, ὡσπερ εἴρηται, τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ψεῦ-
 δος σημαίνει, ἕνα δὲ τὸ ἀληθές εἶναι, ἕνα δὲ τὸ ἐνδεχόμε-
 νον ἀληθές εἶναι. κατὰ μεταφορὰν δὲ ἢ ἐν τῇ γεωμετρίᾳ
 λέγεται δύνάμεις. ταῦτα μὲν οὖν τὰ δυνατὰ οὐ κατὰ δύνα-
 μιν. τὰ δὲ λεγόμενα κατὰ δύνάμιν πάντα λέγεται πρὸς ³⁵
 τὴν πρώτην μίαν· αὕτη δ' ἐστὶν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ ^{1020 a}
 ἢ ἢ ἄλλο. τὰ γὰρ ἄλλα λέγεται δυνατὰ τῷ τὰ μὲν ἔχειν
 αὐτῶν ἄλλο τι τοιαύτην δύνάμιν, τὰ δὲ μὴ ἔχειν, τὰ δὲ
 ὠδὶ ἔχειν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀδύνατα. ὥστε ὁ κύριος ὅρος
 τῆς πρώτης δυνάμεως ἂν εἴη ἀρχὴ μεταβλητικὴ ἐν ἄλλῳ ἢ ⁵
 ἢ ἄλλο.

- 13 ποσὸν λέγεται τὸ διαιρετὸν εἰς ἐννυπάρχοντα, ὧν ἐκάτε-
 ρον ἢ ἕκαστον ἐν τι καὶ τόδε τι πέφυκεν εἶναι. πλῆθος
 μὲν οὖν ποσὸν τι εἰάν ἀριθμητὸν ἢ, μέγεθος δ' εἰάν μετρητὸν
 ἢ. λέγεται δὲ πλῆθος μὲν τὸ διαιρετὸν δυνάμει εἰς μὴ συν- ¹⁰
 εχῆ, μέγεθος δὲ τὸ εἰς συνεχῆ· μεγέθους δὲ τὸ μὲν ἐφ' ἐν
 συνεχές μῆκος, τὸ δ' ἐπὶ δύο πλάτος, τὸ δ' ἐπὶ τρία βάθος.
 τούτων δὲ πλῆθος μὲν τὸ πεπερασμένον ἀριθμὸς, μῆκος δὲ
 γραμμὴ, πλάτος δὲ ἐπιφάνεια, βάθος δὲ σῶμα. ἔτι τὰ μὲν

25 οὐ] καὶ οὐ E || 28 τὸ ante δυνατόν fort. omittendum
 cum Alex. p. 357, 29 dicit Bonitz || ἢ om. A^b || 33 εἶναι E
 Alex.: ἢδη A^b || τῇ om. Alex. Ascl. || 34 τὰ om. A^b || 1020 a, 1
 μίαν inclusit Brandis, non interpretatur Alex., fort. μίαν τὴν
 πρώτην, codicum lectionem μίαν collato 1046 a, 10 stabilit
 Vahlen poet.² p. 127 || 2 ἢ ἢ E: ἢ A^b || τὰ μὲν τῷ ἔχειν T et
 fort. Alex. recte || 3 μῆ] τῷ μῆ E et fort. Alex. Ascl. || 6 ἢ ἢ
 E: ἢ A^b || 8 ἐν τε E sed alterum ε in ras. || 13 τὸ om. H^b recte

15 λέγεται καθ' αὐτὰ ποσὰ ἅττα, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός,
οἷον ἢ μὲν γραμμὴ ποσόν τι καθ' ἑαυτό, τὸ δὲ μουσικόν
κατὰ συμβεβηκός. τῶν δὲ καθ' αὐτὰ τὰ μὲν κατ' οὐσίαν
ἐστίν, οἷον ἢ γραμμὴ ποσόν τι (ἐν γὰρ τῷ λόγῳ τῷ τί
ἐστι λέγοντι τὸ ποσὸν ἐνυπάρχει) τὰ δὲ πάθη καὶ ἕξεις τῆς
20 τοιαύτης ἐστίν οὐσίας, οἷον τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, καὶ
μακρὸν καὶ βραχύ, καὶ πλατὺ καὶ στενόν, καὶ βαθὺ καὶ
ταπεινόν, καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον, καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα.
ἔστι δὲ καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ
ἔλαττον, καὶ καθ' αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα λεγόμενα, τοῦ
25 ποσοῦ πάθη καθ' αὐτὰ μεταφέρεται μέντοι καὶ ἐπ' ἄλλα
ταῦτα τὰ ὀνόματα. τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκός λεγομένων
ποσῶν τὸ μὲν οὕτως λέγεται ὥσπερ ἐλέχθη ὅτι τὸ μουσικόν
ποσὸν καὶ τὸ λευκὸν τῷ εἶναι ποσόν τι ᾧ ὑπάρχουσι, τὰ δὲ
ὡς κίνησις καὶ χρόνος· καὶ γὰρ ταῦτα πόσ' ἅττα λέγεται
30 καὶ συνεχῆ τῷ ἐκεῖνα διαιρετὰ εἶναι ὧν ἐστὶ ταῦτα πάθη.
λέγω δὲ οὐ τὸ κινούμενον ἀλλ' ὃ ἐκινήθη· τῷ γὰρ ποσὸν
εἶναι ἐκεῖνο καὶ ἢ κίνησις ποσῆ, ὃ δὲ χρόνος τῷ ταύτην.

τὸ ποιόν λέγεται ἓνα μὲν τρόπον ἢ διαφορὰ τῆς οὐσίας, 14
οἷον ποιόν τι ἄνθρωπος ζῶον ὅτι δίπουν, ἵππος δὲ τετράπουν·
35 καὶ κύκλος ποιόν τι σχῆμα ὅτι ἀγώνιον, ὡς τῆς διαφορᾶς
1020 b τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν ποιότητος οὐσης. ἓνα μὲν δὴ τρόπον
τοῦτον λέγεται ἢ ποιότητος διαφορὰ οὐσίας, ἓνα δὲ ὡς τὰ
ἀκίνητα καὶ τὰ μαθηματικά, ὥσπερ οἱ ἀριθμοὶ ποιοί τινες,
οἷον οἱ σύνθετοι καὶ μὴ μόνον ἐφ' ἓν ὄντες ἀλλ' ὧν μίμημα

17 αὐτὸ A^b || 18 ποσόν τι spuria duco || 19 ποσὸν ἐνυπάρχει
Alex.: ποσόν τι ὑπάρχει A^bE || 20 τὸ post καὶ om. A^b || καὶ τὸ
μακρὸν A^b || 21 καὶ πλατὺ — 22 βαρὺ om. E || καὶ βαθὺ καὶ
ταπεινὸν om. A^b, habet Ald. Bekk. || 22 καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον
spuria, cf. 1020 b, 10 et Alex. 364, 18 || τὰ om. A^b || 23 τὸ ante
μεῖζον om. A^bE, habet Alex. et vulgata || τὸ ante ἔλαττον Alex.,
om. A^bE et vulgata; καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον interpolata
esse iudico || 25 μεταφέροντα A^b || 30 ταῦτα E: τὰ A^b || 33 τὸ
ante ποιόν eiciendum esse bene monet Bonitz || αἱ διαφοραὶ A^b ||
1020 b, 2 τοῦτον om. Alex. p. 363, 14, immo διαφορὰ οὐσίας in-

τὸ ἐπίπεδον καὶ τὸ στερεόν (οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ ποσάκις ποσοὶ 5
 ἢ ποσάκις ποσάκις ποσοί), καὶ ὅλως ὁ παρὰ τὸ ποσὸν ὑπ-
 ἀρχει ἐν τῇ οὐσίᾳ· οὐσία γὰρ ἐκάστου τὸ ἅπαξ, οἷον τῶν
 ἕξ οὐχ ὁ δῖς ἢ τρεῖς εἰσὶν ἀλλ' ὁ ἅπαξ· ἕξ γὰρ ἅπαξ ἕξ. ἔτι
 ὅσα πάθη τῶν κινουμένων οὐσιῶν, οἷον θερμότης καὶ ψυ-
 χρότης, καὶ λευκότης καὶ μελανία, καὶ βαρύτης καὶ κουφότης, 10
 καὶ ὅσα τοιαῦτα, καθ' ἃ λέγονται καὶ ἀλλοιοῦσθαι τὰ σώ-
 ματα μεταβαλλόντων. ἔτι κατ' ἀρετὴν καὶ κακίαν καὶ ὅλως
 τὸ κακὸν καὶ ἀγαθόν. σχεδὸν δὴ κατὰ δύο τρόπους λέγοιτ'
 ἂν τὸ ποιόν, καὶ τούτων ἓνα τὸν κυριώτατον. πρώτη μὲν
 γὰρ ποιότης ἢ τῆς οὐσίας διαφορὰ ταύτης δέ τι καὶ ἢ ἐν 15
 τοῖς ἀριθμοῖς ποιότης μέρος· διαφορὰ γὰρ τις οὐσιῶν, ἀλλ'
 ἢ οὐ κινουμένων· ἢ οὐχ ἢ κινούμενα. τὰ δὲ πάθη τῶν
 κινουμένων ἢ κινούμενα καὶ τῶν κινήσεων διαφοραί.
 ἀρετὴ δὲ καὶ κακία τῶν παθημάτων μέρος τι· διαφορὰς γὰρ
 δηλοῦσι τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐνεργείας, καθ' ἃς ποιοῦσι 20
 ἢ πάσχουσι καλῶς ἢ φαύλως τὰ ἐν κινήσει ὄντα· τὸ μὲν γὰρ
 ὠδὶ δυνάμενον κινεῖσθαι ἢ ἐνεργεῖν ἀγαθόν, τὸ δ' ὠδὶ καὶ
 ἐναντίως μοχθηρόν. μάλιστα δὲ τὸ ἀγαθὸν καὶ κακὸν ση-
 μαίνει τὸ ποιὸν ἐπὶ τῶν ἐμψύχων, καὶ τούτων μάλιστα ἐπὶ
 τοῖς ἔχουσι προαίρεσιν. 25

15 πρὸς τι λέγεται τὰ μὲν ὡς διπλάσιον πρὸς ἡμισυ καὶ
 τριπλάσιον πρὸς τριτημόριον, καὶ ὅλως πολλαπλάσιον πρὸς
 πολλοστημόριον καὶ ὑπερέχον πρὸς ὑπερεχόμενον· τὰ δ' ὡς
 τὸ θερμαντικὸν πρὸς τὸ θερμαντὸν καὶ τὸ τμητικὸν πρὸς τὸ
 τμητόν, καὶ ὅλως τὸ ποιητικὸν πρὸς τὸ παθητικόν· τὰ δ' 30
 ὡς τὸ μετρητὸν πρὸς τὸ μέτρον καὶ ἐπιστητὸν πρὸς ἐπιστήμην
 καὶ αἰσθητὸν πρὸς αἴσθησιν. λέγεται δὲ τὰ μὲν πρῶτα κατ'

terpretamentum || 6 fort. παρὰ τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ ποσὸν ὑπάρχει
 scil. τῶ ἀριθμῶ, cf. Alex. || 7 ὁ ἅπαξ conl. Bonitz || 8 ἕξ alterum
 om. A^b || 11 ἃ E: ὅσα A^b || καὶ om. A^b, habet E et Alex. || 15
 τις A^b, τι ex τις corr. E || 18 καὶ αἰ E Alex. vulgo, αἰ om. A^b ||
 23 καὶ τὸ κακὸν E || 26 πρὸς τὸ ἡμισυ A^b || 27 πρὸς τὸ πολ.
 Ald. || 29 τὸ ante θερμαντικὸν et θερμὸν et τμητικὸν om. E

ἀριθμὸν ἢ ἀπλῶς ἢ ὠρισμένως πρὸς αὐτοὺς ἢ πρὸς ἓν, οἷον
 τὸ μὲν διπλάσιον πρὸς ἓν ἀριθμὸς ὠρισμένος, τὸ δὲ πολλα-
 35 πλάσιον κατ' ἀριθμὸν πρὸς ἓν οὐχ ὠρισμένον δέ, οἷον τόνδε
 1021 a ἢ τόνδε· τὸ δὲ ἡμιόλιον πρὸς τὸ ὑφημιόλιον κατ' ἀριθμὸν
 πρὸς ἀριθμὸν ὠρισμένον· τὸ δ' ἐπιμόριον πρὸς τὸ ὑπεπιμό-
 ριον κατὰ ἀόριστον, ὥσπερ τὸ πολλαπλάσιον πρὸς τὸ ἓν· τὸ
 δ' ὑπερέχον πρὸς τὸ ὑπερεχόμενον ὅλως ἀόριστον κατ' ἀριθμὸν·
 5 ὁ γὰρ ἀριθμὸς σύμμετρος, κατὰ μὴ σύμμετρον δὲ ἀριθμὸν
 λέγονται· τὸ γὰρ ὑπερέχον πρὸς τὸ ὑπερεχόμενον τοσοῦτόν
 τέ ἐστι καὶ ἔτι· τοῦτο δ' ἀόριστον· ὁπότερον γὰρ ἔτυχέν ἐστιν,
 ἢ ἴσον ἢ οὐκ ἴσον. ταῦτά τε οὖν τὰ πρὸς τι πάντα κατ'
 ἀριθμὸν λέγεται καὶ ἀριθμοῦ πάθη, καὶ ἔτι τὸ ἴσον καὶ
 10 ὅμοιον καὶ ταῦτό κατ' ἄλλον τρόπον· κατὰ γὰρ τὸ ἓν λέ-
 γεται πάντα. ταῦτά μὲν γὰρ ὧν μία ἢ οὐσία, ὅμοια δ'
 ὧν ἢ ποιότης μία, ἴσα δὲ ὧν τὸ ποσὸν ἓν· τὸ δ' ἓν τοῦ
 ἀριθμοῦ ἀρχὴ καὶ μέτρον, ὥστε ταῦτα μὲν πάντα πρὸς τι
 λέγεται κατ' ἀριθμὸν μὲν, οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον. τὰ δὲ
 15 ποιητικὰ καὶ παθητικὰ κατὰ δύναμιν ποιητικὴν καὶ παθη-
 τικὴν καὶ ἐνεργείας τὰς τῶν δυνάμεων, οἷον τὸ θερμαντικὸν
 πρὸς τὸ θερμαντόν, ὅτι δύναται, καὶ πάλιν τὸ θερμαῖνον
 πρὸς τὸ θερμαινόμενον καὶ τὸ τέμνον πρὸς τὸ τεμνόμενον,
 ὡς ἐνεργοῦντα. τῶν δὲ κατ' ἀριθμὸν οὐκ εἰσὶν ἐνέργειαι ἀλλ'
 20 ἢ ὄν τρόπον ἐν ἑτέροις εἴρηται· αἱ δὲ κατὰ κίνησιν ἐνέργειαι
 οὐχ ὑπάρχουσιν. τῶν δὲ κατὰ δύναμιν καὶ κατὰ χρόνους ἤδη

33 ὠρισμένως Alex.: ὠρισμένον A^b E, sed ως supra οὐ
 scriptum in E, fort. ἢ ὠρισμένον πρὸς ὠρισμένον καὶ αὐτὸν
 ἢ πρὸς ἓν || 34 πρὸς ἓν ἀριθμὸς ὠρισμένος πρὸς ἓν A^b, al-
 terum πρὸς ἓν om. E || 1021 a, 2 τὸ δ' ἐπιμ. E, δ' om. A^b (?)
 Bekk. || 3 ἀόριστον Alex.: ἀορίστου A^b, ἀορίστους E || 5 ἀριθμὸς
 σύμμετρον A^b || ἀριθμὸν E Alex.: ἀριθμὸν οὐ A^b, ἀριθμὸν
 intellege rationem || 6 λέγονται A^b E: λέγεται Alex. vulgo || γὰρ
 E: δὲ A^b || 7 τέ om. Alex. || καὶ om. A^b || post δ' add. ἐστὶν
 Alex. || 8 ἢ ante ἴσον om. A^b || ἅπαντα E || 10 κατ' om. A^b,
 κατ' ἄλλον τρόπον abesse malim || 11 πάντα ταῦτά. τὸ μὲν γὰρ
 ταῦτό ὧν A^b || ἢ om. A^b et Alex. || ὅμοια — 12 μία post ἓν A^b ||
 13 ταῦτα E: ταῦτα μὲν τὰ πρὸς τι A^b || 20 κίνησιν A^b: δύναμιν E

λέγονται πρὸς τι, οἷον τὸ πεποιηκὸς πρὸς τὸ πεποιημένον
καὶ τὸ ποιῆσον πρὸς τὸ ποιησόμενον. οὕτω γὰρ καὶ πατὴρ
υἱοῦ λέγεται πατήρ· τὸ μὲν γὰρ πεποιηκὸς, τὸ δὲ πεπονθὸς
τί ἐστίν. ἔτι ἕνια κατὰ στέρησιν δυνάμεως, ὥσπερ τὸ ἀδύ- 25
νατον καὶ ὅσα οὕτω λέγεται, οἷον τὸ ἀόρατον. τὰ μὲν οὖν
κατ' ἀριθμὸν καὶ δύναμιν λεγόμενα πρὸς τι πάντα ἐστὶ πρὸς
τι τῷ ὅπερ ἐστὶν ἄλλου λέγεσθαι αὐτὸ ὃ ἐστίν, ἀλλὰ μὴ
τῷ ἄλλο πρὸς ἐκεῖνο· τὸ δὲ μετρητὸν καὶ τὸ ἐπιστητὸν καὶ
τὸ διανοητὸν τῷ ἄλλο πρὸς αὐτὸ λέγεσθαι πρὸς τι λέγονται. 30
τό τε γὰρ διανοητὸν σημαίνει ὅτι ἐστὶν αὐτοῦ διάνοια, οὐκ
ἔστι δ' ἡ διάνοια πρὸς τοῦτο οὐ ἐστὶ διάνοια· δις γὰρ ταῦτον
εἰρημένον ἂν εἴη. ὁμοίως δὲ καὶ τινός ἐστίν ἡ ὄψις ὄψις, οὐχ
οὐ ἐστὶν ὄψις (καίτοι γ' ἀληθές τοῦτο εἰπεῖν), ἀλλὰ πρὸς 1021 b
χρῶμα ἢ πρὸς ἄλλο τι τοιοῦτον. ἐκείνως δὲ δις ταῦτον
λεχθήσεται, ὅτι ἐστὶν ὄψις οὐ ἐστὶν ἡ ὄψις. τὰ μὲν οὖν
καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα πρὸς τι τὰ μὲν οὕτω λέγεται, τὰ δ' εἰάν
τὰ γένη αὐτῶν ἢ τοιαῦτα, οἷον ἡ ἰατρικὴ τῶν πρὸς τι ὅτι 5
τὸ γένος αὐτῆς ἢ ἐπιστήμη δοκεῖ εἶναι τῶν πρὸς τι. ἔτι
καθ' ὅσα τὰ ἔχοντα λέγεται πρὸς τι, οἷον ἰσότης ὅτι τὸ ἴσον,
καὶ ὁμοιότης ὅτι τὸ ὅμοιον. τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, οἷον
ἄνθρωπος πρὸς τι ὅτι συμβέβηκεν αὐτῷ διπλασίῳ εἶναι,
τοῦτο δ' ἐστὶ τῶν πρὸς τι· ἢ τὸ λευκόν, εἰ τῷ αὐτῷ συμ- 10
βέβηκε διπλασίῳ καὶ λευκῷ εἶναι.

16 τέλειον λέγεται ἔν μὲν οὐ μὴ ἔστιν ἔξω τι λαβεῖν μηδὲ
ἔν μόριον, οἷον χρόνος τέλειος ἐκάστου οὗτος οὐ μὴ ἔστιν

22 πρὸς τι] τὰ ante πρὸς add. m. sec. E. τινὰ ante πρὸς
legisse videtur Alex. || 23 ποιηθησόμενον Alex. in interpr. || 28
αὐτὸ ὃ ἐστίν in textu non habuisse videtur Alex. || 30 τὸ ante
διαν. om. E || ἄλλο αὐτὸ omisso πρὸς A^b || τι ἂ λεγ. A^b || 32 τοῦτο]
τὸ E, fort. recte || 1021 b, 1 ἐστίν ἡ ὄψις Alex. || γε add. E || 2 τὸ
αὐτὸ E || 3 ὅτι om. A^b || ὄψις om. A^b || ἡ om. Alex., ἔστιν ἡ
ὄψις οὐ ἐστίν ὄψις conl. Bonitz || 5 ἡ om. A^b || 7 οἷον ἡ ἰσ. A^b ||
8 οἷον ὁ ἄνθρ. A^b || 10 εἰ E: ἡ A^b || 12 τὸ τέλειον A^b || μηδὲ
ἔν] μηθὲν E || 13 ὁ χρόνος E

ἔξω λαβεῖν χρόνον τινὰ ὅς τούτου μέρος ἐστὶ τοῦ χρόνου.
 15 καὶ τὸ κατ' ἀρετὴν καὶ τὸ εὖ μὴ ἔχον ὑπερβολὴν πρὸς τὸ
 γένος, οἷον τέλειος ἰατρὸς καὶ τέλειος ἀύλητής, ὅταν κατὰ τὸ
 εἶδος τῆς οἰκείας ἀρετῆς μηδὲν ἐλλείπωσιν. οὕτω δὲ μετα-
 φέροντες καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν λέγομεν συκοφάντην τέλειον καὶ
 κλέπτην τέλειον, ἐπειδὴ καὶ ἀγαθοὺς λέγομεν αὐτούς, οἷον
 20 κλέπτην ἀγαθὸν καὶ συκοφάντην ἀγαθόν. καὶ ἡ ἀρετὴ τε-
 λείωσις τις· ἕκαστον γὰρ τότε τέλειον καὶ οὐσία πᾶσα τότε
 τελεία, ὅταν κατὰ τὸ εἶδος τῆς οἰκείας ἀρετῆς μηδὲν ἐλλείπη
 μόνιον τοῦ κατὰ φύσιν μεγέθους. ἔτι οἷς ὑπάρχει τὸ τέλος
 σπουδαῖον, ταῦτα λέγεται τέλεια· κατὰ γὰρ τὸ ἔχειν τὸ τέλος
 25 τέλεια. ὥστ' ἐπεὶ τὸ τέλος τῶν ἐσχάτων τί ἐστὶ, καὶ ἐπὶ
 τὰ φαῦλα μεταφέροντες λέγομεν τελείως ἀπολωλέναι καὶ
 τελείως ἐφθάρθαι, ὅταν μηδὲν ἐλλείπη τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ
 κακοῦ ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ἦ. διὸ καὶ ἡ τελευταία κατὰ
 μεταφορὰν λέγεται τέλος, ὅτι ἄμφω ἐσχάτα. τέλος δὲ καὶ
 30 τὸ οὐ· ἔνεκα ἐσχάτου. τὰ μὲν οὖν καθ' αὐτὰ λεγόμενα τέ-
 λεια τοσαυταχῶς λέγεται, τὰ μὲν τῶ κατὰ τὸ εὖ μηδὲν ἐλ-
 λείπειν μηδ' ἔχειν ὑπερβολὴν μηδ' ἔξω τι λαβεῖν, τὰ δ'
 ὅλως κατὰ τὸ μὴ ἔχειν ὑπερβολὴν ἐν ἑκάστῳ γένει μηδ'
 1022 a εἶναί τι ἔξω, τὰ δ' ἄλλα ἤδη κατὰ ταῦτα τῶ ἢ ποιεῖν τι
 τοιοῦτον ἢ ἔχειν ἢ ἀρμόττειν τοιούτῳ ἢ ἀμῶς γέ πως λέ-
 γεσθαι πρὸς τὰ πρῶτως λεγόμενα τέλεια.

πέρας λέγεται τὸ ἐσχάτου ἑκάστου καὶ οὐ ἔξω μηδὲν 17
 5 ἔστι λαβεῖν πρῶτου, καὶ οὐ ἔσω πάντα πρῶτου, καὶ ὃ ἂν ἦ

15 τὸ E: τὰ A^b || τὸ εὖ A^b et Alex.: τὸ τοῦ εὖ E || μὴ
 ἔχοντι δ' A^b || 17 ἐλλείπωσιν A^b || 20 καὶ ἡ — 21 τις om. A^b ||
 21 τέλειόν τι καὶ A^b || τότε om. A^b || 24 τὸ post ἔχειν om.
 E || 27 ἐλλίπη A^b || 28 τῶ ἐσχάτω A^b Alex. || ἦ | δ' ἦι E || 33
 γρ. μηδ' ἔχειν ὑπερβολὴν ἐν ἑκάστῳ γένει μηδ' εἶναί τι ἔξω,
 τὰ δὲ μεταξύ ἐστὶν E marg. || 1022 a, 1 ἤδη καθ' αὐτὰ E || 2
 τοιούτῳ E: τούτῳ A^b || ἀμῶς conl. Bekk.: ἄλλως codd. || πρῶτως
 A^bE sed in E ως in ras. || 4 τό τε A^b || 5 καὶ — πρῶτου om.
 E, habet Alex.

εἶδος μεγέθους ἢ ἔχοντος μέγεθος, καὶ τὸ τέλος ἐκάστου·
 τοιοῦτον δ' ἐφ' ὃ ἢ κίνησις καὶ ἢ πρᾶξις καὶ οὐκ ἀφ' οὔ,
 ὅτε δὲ ἄμφω καὶ ἀφ' οὔ καὶ ἐφ' ὃ. καὶ τὸ οὔ ἔνεκα, καὶ ἢ
 οὐσία ἢ ἐκάστου, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκάστῳ· τῆς γνώσεως
 γὰρ τοῦτο πέρας· εἰ δὲ τῆς γνώσεως, καὶ τοῦ πράγματος. 10
 ὥστε φανερόν ὅτι ὁσαυχῶς τε ἢ ἀρχὴ λέγεται, τοσαυταυχῶς
 καὶ τὸ πέρας, καὶ ἔτι πλεοναυχῶς· ἢ μὲν γὰρ ἀρχὴ πέρας τι,
 τὸ δὲ πέρας οὐ πᾶν ἀρχή.

81 18 τὸ καθὸ λέγεται πολλαυχῶς, ἓνα μὲν τρόπον τὸ εἶδος
 καὶ ἢ οὐσία ἐκάστου πράγματος, οἷον καθὸ ἀγαθὸς ὁ ἀγα- 15
 θός, αὐτὸ ἀγαθόν, ἓνα δὲ ἐν ᾧ πρώτῳ πέφυκε γίνεσθαι,
 οἷον τὸ χρῶμα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ. τὸ μὲν οὖν πρώτως λεγό-
 μενον καθὸ τὸ εἶδος ἐστι, δευτέρως δὲ ὡς ἢ ὕλη ἐκάστου
 καὶ τὸ ὑποκείμενον ἐκάστῳ πρώτον. ὅλως δὲ τὸ καθὸ ἰσαυχῶς
 καὶ τὸ αἴτιον ὑπάρχει· κατὰ τί γὰρ ἐλήλυθεν ἢ οὔ ἔνεκα 20
 ἐλήλυθε λέγεται, καὶ κατὰ τί παραλελόγισται ἢ συλλελόγισται
 ἢ τί τὸ αἴτιον τοῦ συλλογισμοῦ ἢ παραλογισμοῦ. ἔτι δὲ
 τὸ καθὸ τὸ κατὰ θέσιν λέγεται, καθὸ ἔστηκεν ἢ καθὸ βα-
 δίζει· πάντα γὰρ ταῦτα θέσιν σημαίνει καὶ τόπον. ὥστε καὶ
 τὸ καθ' αὐτὸ πολλαυχῶς ἀνάγκη λέγεσθαι. ἔν μὲν γὰρ καθ' 25
 αὐτὸ τὸ τί ἦν εἶναι ἐκάστῳ, οἷον ὁ Καλλίας καθ' αὐτὸν
 Καλλίας καὶ τὸ τί ἦν εἶναι Καλλία· ἐν δὲ ὅσα ἐν τῷ τί
 ἐστιν ὑπάρχει, οἷον ζῶον ὁ Καλλίας καθ' αὐτόν. ἐν γὰρ
 τῷ λόγῳ ἐνυπάρχει τὸ ζῶον· ζῶον γὰρ τι ὁ Καλλίας. ἔτι
 δὲ εἰ ἐν αὐτῷ δέδεκται πρώτῳ ἢ τῶν αὐτοῦ τινί, οἷον ἢ 30

7 τοῦτο fort. Alex. || καὶ οὐκ E: οὐκ A^b || 9 ἢ ἐκάστου A^b
 E: ἢ om. Bon. || 11 τε om. Alex. || 14 πολλαυχῶς deleverim, cf
 1023a, 8 || 15 ἀγαθὸς ὁ ἀγαθός vel ὁ ἀγαθὸς ἀγαθός Alex.:
 ἀγαθός A^bE vulgo || 18 δεύτερον A^b || ἢ ὕλη ὡς A || 20 ὑπάρχει
 Alex. || ἢ om. A^b || 22 τί] ὅτι E || ἔτι δὲ A^bE: ἔτι Ald. et fort.
 Alex. || 24 τόπον σημαίνει καὶ θέσιν A^b || 26 καθ' αὐτόν (αὐτὸ
 Alex.) om. E, add. A^b Alex., sed Alex. non interpretatur καὶ
 τὸ τ. η. ε. Καλλία || 29 ἔτι] ἐν A^b || 30 αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ
 vulgo

ἐπιφάνεια λευκή καθ' αὐτήν, καὶ ζῆ ὁ ἄνθρωπος καθ' αὐτόν·
 ἢ γὰρ ψυχὴ μέρος τι τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἣ πρώτῃ τὸ ζῆν.
 ἔτι οὐ μὴ ἐστὶν ἄλλο αἴτιον· τοῦ γὰρ ἀνθρώπου πολλὰ αἴτια,
 τὸ ζῶον, τὸ δίπουν· ἀλλ' ὅμως καθ' αὐτόν ἄνθρωπος ὁ ἄν-
 35 θρωπός ἐστίν. ἔτι ὅσα μόνῳ ὑπάρχει καὶ ἣ μόνον· διὸ τὸ
 κεχωρισμένον καθ' αὐτό.

1022 b διάθεσις λέγεται τοῦ ἔχοντος μέρη τάξις, ἢ κατὰ τόπον 19
 ἢ κατὰ δύναμιν ἢ κατ' εἶδος· θέσιν γὰρ δεῖ τινὰ εἶναι,
 ὡσπερ καὶ τοῦνομα δηλοῖ ἢ διάθεσις.

ἔξις δὲ λέγεται ἓνα μὲν τρόπον οἷον ἐνέργειά τις τοῦ 20
 5 ἔχοντος καὶ ἐχομένου, ὡσπερ πρᾶξις τις ἢ κίνησις. ὅταν
 γὰρ τὸ μὲν ποιῆ τὸ δὲ ποιῆται, ἔστι ποίησις μεταξύ· οὕτω
 καὶ τοῦ ἔχοντος ἐσθῆτα καὶ τῆς ἐχομένης ἐσθῆτος ἔστι μεταξύ
 ἔξις. ταύτην μὲν οὖν φανερόν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἔχειν τὴν ἔξιν·
 εἰς ἄπειρον γὰρ βαδιεῖται, εἰ τοῦ ἐχομένου ἔσται ἔχειν τὴν
 10 ἔξιν. ἄλλον δὲ τρόπον ἔξις λέγεται διάθεσις καθ' ἣν ἢ εὖ
 ἢ κακῶς διάκειται τὸ διακείμενον, καὶ ἢ καθ' αὐτὸ ἢ πρὸς
 ἄλλο, οἷον ἢ ὑγίεια ἔξις τις· διάθεσις γὰρ ἐστὶ τοιαύτη.
 ἔτι ἔξις λέγεται ἐὰν ἣ μόριον διαθέσεως τοιαύτης· διὸ καὶ
 ἢ τῶν μερῶν ἀρετὴ ἔξις τίς ἐστίν.

15 πάθος λέγεται ἓνα μὲν τρόπον ποιότης καθ' ἣν ἄλλοι- 21
 οὔσθαι ἐνδέχεται, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, καὶ γλυκὺ
 καὶ πικρὸν, καὶ βαρύτης καὶ κουφότης, καὶ ὅσα ἄλλα τοι-
 αῦτα· ἓνα δὲ αἰ τούτων ἐνέργειαι καὶ ἀλλοιώσεις ἤδη. ἔτι
 τούτων μᾶλλον αἰ βλαβεραὶ ἀλλοιώσεις καὶ κινήσεις, καὶ

31 ζῆ A^b: ζῶον E, fort ζῶν || 33 ἐστὶ τι ἄλλο E || 34 ὁ ἄν-
 θρωπος ἄνθρωπος Ald. || 35 ἣ μόνῳ Bessario et Ald. || διότι
 ὠρισμένον γρ. E marg., ἣ μόνῳ διότι probavit Bonitz || γρ.
 διὸ τὸ κεχωρισμένον Alex. || 1022 b, 1 τὸν τόπον A^b || 3 καὶ
 Alex., om. A^b E || ἢ abesse malim || 5 ἔχοντός τε καὶ Alex. ||
 ἐχομένου] ἐχομένου μεταξύ coni. Rassow || 8 ἔχειν τὴν ἔξιν E:
 τὴν om. A^b vulgo || 10 ante εὖ add. ἢ A^b || 11 καὶ om. A^b || 13
 τοιαύτη A^b || 16 τὸ ante μέλαν om. A^b || 19 τούτων ex τοιούτων
 corr. E

μάλιστα αἰ λυπηραὶ βλάβαι. ἔτι τὰ μεγέθη τῶν συμφορῶν 20
καὶ λυπηρῶν πάθη λέγεται.

22 στέρησις λέγεται ἓνα μὲν τρόπον εἴαν μὴ ἔχη τι τῶν
πεφυκότων ἔχεσθαι, κἄν μὴ αὐτὸ ἢ πεφυκὸς ἔχειν, οἷον
φυτὸν ὀμμάτων ἐστερηῆσθαι λέγεται. ἓνα δ' εἴαν πεφυκὸς
ἔχειν, ἢ αὐτὸ ἢ τὸ γένος, μὴ ἔχη, οἷον ἄλλως ἄνθρωπος ὁ 25
τυφλὸς ὄψεως ἐστέρηται καὶ ἀσπάλαξ· τὸ μὲν κατὰ τὸ γέ-
νος, τὸ δὲ καθ' αὐτό. ἔτι εἴαν πεφυκὸς καὶ ὅτε πέφυκεν
ἔχειν μὴ ἔχη· ἢ γὰρ τυφλότης στέρησις τις, τυφλὸς δ' οὐ
κατὰ πᾶσαν ἡλικίαν, ἀλλ' ἐν ἢ πέφυκεν ἔχειν, εἴαν μὴ ἔχη.
ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ᾧ [ἄν ἢ] καὶ καθ' ὃ καὶ πρὸς ὃ καὶ ὡς 30
ἂν μὴ ἔχη πεφυκός. ἔτι ἢ βιαία ἐκάστου ἀφαιρέσεις στέρησις
λέγεται. καὶ ὄσαχῶς δὲ αἰ ἀπὸ τοῦ ᾱ ἀποφάσεις λέγονται,
τοσανταχῶς καὶ αἰ στερήσεις λέγονται· ἄνισον μὲν γὰρ τῷ
μὴ ἔχειν ἰσότητα πεφυκός λέγεται, ἀόρατον δὲ καὶ τῷ
ὄλως μὴ ἔχειν χροῶμα καὶ τῷ φαύλως, καὶ ἄπουν καὶ 35
τῷ μὴ ἔχειν ὄλως πόδας καὶ τῷ φαύλους. ἔτι καὶ τῷ
μικρὸν ἔχειν οἷον τὸ ἀπύρηνον· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ φαύλως πως 1023 a
ἔχειν. ἔτι τῷ μὴ ῥαδίως ἢ τῷ μὴ καλῶς, οἷον τὸ ἄτμητον
οὐ μόνον τῷ μὴ τέμνεσθαι ἀλλὰ καὶ τῷ μὴ ῥαδίως ἢ μὴ
καλῶς. ἔτι τῷ πάντῃ μὴ ἔχειν· τυφλὸς γὰρ οὐ λέγεται ὁ
ἑτερόφθαλμος ἀλλ' ὁ ἐν ἀμφοῖν μὴ ἔχων ὄψιν. διὸ οὐ 5
πᾶς ἀγαθὸς ἢ κακός, ἢ δίκαιος ἢ ἀδίκος, ἀλλὰ καὶ τὸ
μεταξύ.

23 τὸ ἔχειν λέγεται πολλαχῶς, ἓνα μὲν τρόπον τὸ ἄγειν

20 βλάβαι A^b: βλαβεραὶ E, καὶ βλαβεραὶ Bessarion et fort.
Alex. || συμφορῶν E Alex.: ἠδέων A^b || 22 τῶν μὴ πεφυκό-
των T || 23 ἢν E || 24 τὸ πεφυκός fort. Alex. || 26 κατὰ γένος
A^b || 27 καὶ om. fort. Alex. || 30 καὶ — ἢ om. A^b, ἂν ἢ seclusi
Alex. secutus, ἂν ἢ conī. Bonitz || καὶ εἴαν καθ' omisso ἂν post
ὡς A^b || 34. 35 et 36 τῷ] τὸ A^b || 34 ἰσότητα om. A^b || 35 καὶ
τῷ φαύλως om. A^b Alex., seclisit Bonitz || 1023 a, 1 τὸ ex τῷ
corr. E || τῷ] τὸ E sed o in ras. || 2 ἔχων Ascl. || τῷ] τὸ ex τῷ
corr. utroque loco E || 3 ἢ] ἢ τῷ E || 4 τῷ] τὸ A^b E Ascl., sed
in E ex τῷ corr. || 6. καὶ τὸ om. A^b || 8 λέγεται bis E || πολ-

κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ ὁρμὴν, διὸ λέ-
 10 γεται πυρετός τε ἔχειν τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ τύραννοι τὰς
 πόλεις καὶ τὴν ἐσθῆτα οἱ ἀμπεχόμενοι. ἓνα δ' ἐν ᾧ ἄν
 τι ὑπάρχη ὡς δεκτικῶ, οἷον ὁ χαλκὸς ἔχει τὸ εἶδος τοῦ
 ἀνδριάντος καὶ τὴν νόσον τὸ σῶμα. ἓνα δ' ὡς τὸ περιέχον
 τὰ περιεχόμενα· ἐν ᾧ γάρ ἐστι περιεχόμενόν τι, ἔχεσθαι
 15 ὑπὸ τούτου λέγεται, οἷον τὸ ἀγγεῖον ἔχειν τὸ ὑγρὸν φάμεν
 καὶ τὴν πόλιν ἀνθρώπους καὶ τὴν ναῦν ναύτας· οὕτω δὲ
 καὶ τὸ ὄλον ἔχειν τὰ μέρη. ἔτι τὸ κωλύον κατὰ τὴν αὐτοῦ
 ὁρμὴν τι κινεῖσθαι ἢ πράττειν ἔχειν λέγεται τοῦτο αὐτό,
 οἷον καὶ οἱ κίονες τὰ ἐπικείμενα βάρη, καὶ ὡς οἱ ποιηταὶ
 20 τὸν Ἄτλαντα ποιοῦσι τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὡς συμπεσόντ' ἄν
 ἐπὶ τὴν γῆν, ὥσπερ καὶ τῶν φυσιολόγων τινὲς φασιν. τοῦ-
 τον δὲ τὸν τρόπον καὶ τὸ συνέχον λέγεται ἃ συνέχει ἔχειν,
 ὡς διαχωρισθέντα ἄν κατὰ τὴν αὐτοῦ ὁρμὴν ἕκαστον. καὶ
 τὸ ἓν τινι δὲ εἶναι ὁμοτρόπως λέγεται καὶ ἐπομένως τῶ
 25 ἔχειν.

τὸ ἕκ τινος εἶναι λέγεται ἓνα μὲν τρόπον ἐξ οὗ ἐστὶν 24
 ὡς ὕλης, καὶ τοῦτο διχῶς, ἢ κατὰ τὸ πρῶτον γένος ἢ κατὰ
 τὸ ὕστατον εἶδος, οἷον ἐστὶ μὲν ὡς ἅπαντα τὰ τηκτὰ ἐξ
 ὕδατος, ἐστὶ δ' ὡς ἐκ χαλκοῦ ὁ ἀνδριάς. ἓνα δ' ὡς ἐκ τῆς
 30 πρώτης κινησάσης ἀρχῆς, οἷον ἐκ τίνος ἢ μάχης; ἐκ λαιδο-
 ρίας, ὅτι αὕτη ἀρχὴ τῆς μάχης. ἓνα δ' ἐκ τοῦ συνθέτου
 ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῆς μορφῆς, ὥσπερ ἐκ τοῦ ὄλου τὰ μέρη
 καὶ ἐκ τῆς Ἰλιάδος τὸ ἔπος καὶ ἐκ τῆς οἰκίας οἱ λίθοι·

λαχῶς deleverim, cf. 1022 a, 14 || τρόπον om. E || ἄγειν E Alex.:
 ἄγον A^b || 13 τὰ περιέχοντα A^b et fort. Alex. || 14 τὰ E: καὶ
 A^b || περιεχόμενον] περιέχον A^b || 17 ἔχει E || 18 αὐτό E: ταῦτα
 A^b || 20 ποιοῦσιν ἄτλαντα A^b || 21 καὶ add. A^b Alex., om. E ||
 post φασιν add ex Hes. theog. 517 ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὸν ἔχει
 κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης A^b || 22 λέγεται — ἔχειν] ἔχειν λέγεται A^b ||
 24 ὁμοτρόπως A^b E: ὁμοιοτρόπως Bekker || 29 ὡς ἐκ E: ὡστ' ἐκ
 A^b || ὡς om. E et fort. Alex. || ὡς ἐκ τοῦ πρώτου κινήσαντος οἷον
 A^b, ἐκ τοῦ πρώτως κινήσαντος Alex. in interpr. || 30 οἷον ἐκ
 τῆς λαιδορίας ἢ μάχης, ὅτι A^b et fort. Alex.

τέλος μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ μορφή, τέλειον δὲ τὸ ἔχον τέλος.
 τὰ δὲ ὡς ἐκ τοῦ μέρους τὸ εἶδος, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ 35
 δίποδος καὶ ἡ συλλαβὴ ἐκ τοῦ στοιχείου· ἄλλως γὰρ τοῦτο
 καὶ ὁ ἀνδριάς ἐκ τοῦ χαλκοῦ· ἐκ τῆς αἰσθητῆς γὰρ ὕλης ἡ 1023 b
 συνθέτη οὐσία, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ἐκ τῆς τοῦ εἴδους ὕλης.
 τὰ μὲν οὖν οὕτω λέγεται, τὰ δ' ἐὰν κατὰ μέρος τι τούτων
 τις ὑπάρχη τῶν τρόπων, οἷον ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς τὸ τέκνον
 καὶ ἐκ γῆς τὰ φυτά, ὅτι ἐκ τινος μέρους αὐτῶν. Ἔνα δὲ 5
 μεθ' ὃ τῷ χρόνῳ, οἷον ἐξ ἡμέρας νύξ καὶ ἐξ εὐδίας χειμῶν,
 ὅτι τοῦτο μετὰ τοῦτο. τούτων δὲ τὰ μὲν τῷ ἔχειν μεταβολὴν
 εἰς ἄλληλα οὕτω λέγεται, ὥσπερ καὶ τὰ νῦν εἰρημένα, τὰ
 δὲ τῷ κατὰ τὸν χρόνον ἐφεξῆς μόνον, οἷον ἐξ ἰσημερίας
 ἐγένετο ὁ πλοῦς, ὅτι μετ' ἰσημερίαν ἐγένετο, καὶ ἐκ Διονυ- 10
 σίων Θαργήλια, ὅτι μετὰ τὰ Διονύσια.

25 μέρος λέγεται ἔνα μὲν τρόπον εἰς ὃ διαιρεθεῖται ἂν τὸ
 ποσὸν ὀπωσοῦν· αἰεὶ γὰρ τὸ ἀφαιρούμενον τοῦ ποσοῦ ἢ πο-
 σὸν μέρος λέγεται ἐκείνου, οἷον τῶν τριῶν τὰ δύο μέρος λέ-
 γεταιί πως. ἄλλον δὲ τρόπον τὰ καταμετροῦντα τῶν τοιούτων 15
 μόνον· διὸ τὰ δύο τῶν τριῶν ἔστι μὲν ὡς λέγεται μέρος,
 ἔστι δ' ὡς οὔ. ἔτι εἰς ἃ τὸ εἶδος διαιρεθεῖται ἂν ἄνευ τοῦ
 ποσοῦ, καὶ ταῦτα μόρια λέγεται τούτου· διὸ τὰ εἶδη τοῦ γέ-
 νους φασὶν εἶναι μόρια. ἔτι εἰς ἃ διαιρεῖται ἢ ἐξ ὧν σύγ-
 κεται τὸ ὅλον ἢ τὸ εἶδος ἢ τὸ ἔχον τὸ εἶδος, οἷον τῆς 20
 σφαίρας τῆς χαλκῆς ἢ τοῦ κύβου τοῦ χαλκοῦ καὶ ὁ χαλκὸς
 μέρος· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ ὕλη ἐν ἣ τὸ εἶδος· καὶ ἡ γωνία μέρος.
 ἔτι τὰ ἐν τῷ λόγῳ τῷ δηλοῦντι ἕκαστον, καὶ ταῦτα μόρια
 τοῦ ὅλου· διὸ τὸ γένος τοῦ εἴδους καὶ μέρος λέγεται, ἄλλως
 δὲ τὸ εἶδος τοῦ γένους μέρος. 25

26 ὅλον λέγεται οὗτε μηδὲν ἄπεισι μέρος ἐξ ὧν λέγεται

36 γὰρ] malo δὲ, cf. Alex. p. 388, 26 || 1023 b, 1 τοῦ om.
 A^b Alex. || 6 εὐδείας A^b || 11 τὰ om. A^b || 13 τὸ ποσὸν ἢ ποσὸν
 fort. Alex. || 17 διαιρεθῆ A^b || 19 διαιρεῖταιί τι ἢ E, τι om. A^b
 et fort. Alex. || 20 τὸ post ἔχον om. Alex. || 21 ἢ ὁ τοῦ A^b

ὅλον φύσει, καὶ τὸ περιέχον τὰ περιεχόμενα ὥστε ἓν τι
 εἶναι ἐκεῖνα· τοῦτο δὲ διχῶς· ἢ γὰρ ὡς ἕκαστον ἓν, ἢ ὡς
 ἓκ τούτων τὸ ἓν. τὸ μὲν γὰρ καθόλου καὶ τὸ ὅλως λεγόμε-
 30 νον ὡς ὅλον τι ὄν οὕτως ἐστὶ καθόλου ὡς πολλὰ περιέχον
 τῶ κατηγορεῖσθαι καθ' ἕκαστου καὶ ἓν ἅπαντα εἶναι ὡς ἕκα-
 στον, οἷον ἄνθρωπον, ἵππον, θεόν, ὅτι ἅπαντα ζῶα. τὸ δὲ
 συνεχὲς καὶ πεπερασμένον, ὅταν ἓν τι ἓκ πλειόνων ἢ ἐνυπαρ-
 χόντων, μάλιστα μὲν δυνάμει, εἰ δὲ μὴ, ἐντελεχείᾳ. τούτων
 35 δ' αὐτῶν μᾶλλον τὰ φύσει ἢ τέχνῃ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ
 τοῦ ἐνὸς ἐλέγομεν ὡς οὔσης τῆς ὁλότητος ἐνόητός τινος.
 1024 a ἔτι τοῦ ποσοῦ ἔχοντος ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ ἔσχατον, ὅσων
 μὲν μὴ ποιεῖ ἢ θέσις διαφορὰν, πᾶν λέγεται, ὅσων δὲ ποιεῖ,
 ὅλον· ὅσα δ' ἄμφω ἐνδέχεται, καὶ ὅλα καὶ πάντα. ἔστι δὲ
 ταῦτα ὅσων ἢ μὲν φύσις ἢ αὐτὴ μένει τῇ μεταθέσει, ἢ δὲ
 5 μορφή οὔ, οἷον κηρὸς καὶ ἱμάτιον· καὶ γὰρ ὅλον καὶ πᾶν
 λέγεται· ἔχει γὰρ ἄμφω. ὕδωρ δὲ καὶ ὅσα ὑγρὰ καὶ ἀριθμὸς
 πᾶν μὲν λέγεται, ὅλος δ' ἀριθμὸς καὶ ὅλον ὕδωρ οὐ λέ-
 γεται, ἐὰν μὴ μεταφορᾷ. πάντα δὲ λέγεται, ἐφ' οἷς τὸ
 πᾶν ὡς ἐφ' ἐνί, ἐπὶ τούτοις τὸ πάντα ὡς ἐπὶ διηρημένοις·
 10 πᾶς οὗτος ὁ ἀριθμὸς, πᾶσαι αὐταὶ αἱ μονάδες.
 κολοβὸν δὲ λέγεται τῶν ποσῶν οὐ τὸ τυχόν, ἀλλὰ με- 27
 ριστόν τε δεῖ αὐτὸ εἶναι καὶ ὅλον. τὰ τε γὰρ δύο οὐ κο-
 λοβὰ θατέρου ἀφαιρουμένου ἐνός (οὐ γὰρ ἴσον τὸ κολόβωμα
 καὶ τὸ λοιπὸν οὐδέποτ' ἐστίν), οὐδ' ὅλως ἀριθμὸς οὐδεὶς·
 15 καὶ γὰρ τὴν οὐσίαν δεῖ μένειν· εἰ κύλιξ κολοβός, ἔτι εἶναι

27 τὸ ὅλον Ald. et fort. Alex. || τὰ] ἓν καὶ τὰ A^b || 29
 τὸ ὅλως E: ὅλον A^b || 32 ὅτι E: διότι A^b || 34 ἐντελεχεία A^b:
 ἐνεργεία E || 36 ἐλέγομεν A^b et fort. Alex.: λέγομεν E, vide
 p. 1016 a, 4 || 1024 a, 1 ἔχοντος δὲ ἀρχὴν A^b || 2 ποιῆι priore
 loco E || 3 πάντα A^b: πᾶν E || 7 ὅλος δ' E: ὁ δὲ πᾶς ὅλος A^b ||
 καὶ E: ἢ A^b || 8 μεταφορᾷ E: κατὰ μεταφορὰν A^b || 8 οἷς E
 Alex.: ὅσοις A^b || 9 τὸ πάντα Alex.: τὰ πάντα A^b, πάντα E || 12
 δεῖ αὐτὸ om. A^b || 13 ἀφαιρουμένου A^b Alex., ἀφηρημένου ex
 ἀφαιρουμένου corr. E || 14 τὸ λοιπὸν αὐτῶ Alex. in interpr. |
 ὅλος A^b || 15 ἔτι] ἐστίν δεῖ E

κύλικα· ὁ δὲ ἀριθμὸς οὐκέτι ὁ αὐτός. πρὸς δὲ τούτοις καὶ
 ἀνομοιομερῆ ἢ, οὐδὲ ταῦτα πάντα· ὁ γὰρ ἀριθμὸς ἔστιν ὡς
 καὶ ἀνόμοια ἔχει μέρη, οἷον δυάδα, τριάδα. ἀλλ' ὅλως ὅσων
 μὴ ποιεῖ ἢ θέσις διαφορὰν οὐδὲν κολοβόν, οἷον ὕδωρ ἢ πῦρ,
 ἀλλὰ δεῖ τοιαῦτα εἶναι ἃ κατὰ τὴν οὐσίαν θέσιν ἔχει. ἔτι 20
 συνεχῆ· ἢ γὰρ ἀρμονία ἐξ ἀνομοιομερῶν μὲν καὶ θέσιν ἔχει,
 κολοβὸς δὲ οὐ γίγνεται. πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ὅσα ὅλα, οὐδὲ
 ταῦτα ὄπου οὖν μορίου στερήσει κολοβά. οὐ γὰρ δεῖ οὔτε τὰ
 κύρια τῆς οὐσίας οὔτε τὰ ὄπου οὖν ὄντα· οἷον ἐὰν τρυπηθῆ
 ἢ κύλιξ, οὐ κολοβός, ἀλλ' ἐὰν τὸ οὖς ἢ ἀκρωτήριόν τι. καὶ 25
 ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐὰν σάρκα ἢ τὸν σπλῆνα, ἀλλ' ἐὰν ἀκρω-
 τήριον, καὶ τοῦτο οὐ πᾶν ἀλλ' ὃ μὴ ἔχει γένεσιν ἀφαιρεθὲν
 ὅλον. διὰ τοῦτο οἱ φαλακροὶ οὐ κολοβοί.

28 γένος λέγεται τὸ μὲν ἐὰν ἢ ἢ γένεσις συνεχῆς τῶν τὸ
 εἶδος ἐχόντων τὸ αὐτό, οἷον λέγεται ἕως ἂν ἀνθρώπων γέ- 30
 νος ἢ, ὅτι ἕως ἂν ἢ ἢ γένεσις συνεχῆς αὐτῶν. τὸ δὲ ἀφ'
 οὗ ἂν ὡς πρῶτον κινήσαντος εἰς τὸ εἶναι· οὕτω γὰρ λέγονται
 Ἕλληνες τὸ γένος οἱ δ' Ἴωνες, τῶ οἱ μὲν ἀπὸ Ἕλληνας οἱ
 δ' ἀπὸ Ἴωνος εἶναι πρῶτον γεννήσαντος. καὶ μᾶλλον οἱ ἀπὸ
 τοῦ γεννήσαντος ἢ τῆς ὕλης· λέγονται γὰρ καὶ ἀπὸ τοῦ θή- 35
 λεος τὸ γένος, οἷον οἱ ἀπὸ Πύρρας. ἔτι δὲ ὡς τὸ ἐπίπεδον
 τῶν σχημάτων γένος τῶν ἐπιπέδων καὶ τὸ στερεὸν τῶν στε- 1024b
 ρεῶν· ἕκαστον γὰρ τῶν σχημάτων τὸ μὲν ἐπίπεδον τοιονδί,
 τὸ δὲ στερεὸν ἔστι τοιονδί· τοῦτο δ' ἔστι τὸ ὑποκείμενον
 ταῖς διαφοραῖς. ἔτι ὡς ἐν τοῖς λόγοις τὸ πρῶτον ἐνυπάρχον
 ὃ λέγεται ἐν τῶ τί ἐστι, τοῦτο γένος, οὗ διαφοραὶ λέγονται 5

16 καὶ ἂν ὁμοιομερῆ A^b || γρ. καὶ ἀνομοιομερῆ ἢ οὐδὲ ταῦτα
 E mg. || 17 ὡς A^b Alex.: ὁς E || 18 ὅσων A^b: ὡν E || 21 ἀν-
 ομοίων A^b || 23 δεῖ E: δὴ A^b || 26 ἀκρωτήριόν τι καὶ A^b || 27
 οὐ πᾶν E: οὐτ' ἂν A^b || ἔχῃ A^b E || 28 ὅλον spurium || 29 μὲν]
 μὲν ἐν A^b || ἢ om. A^b || 31 ὅτι E: ὀτιοῦν A^b || ἢ om. A^b || ἢ om.
 Alex. || αὐτῶν συνεχῆς A^b || 32 λέγονται οἱ μὲν ἑλλ. A^b, οἱ μὲν
 om. E Alex. || 36 οἱ add. A^b, om. E || δὲ om. A^b || 1024b, 1 τὸ
 γένος E || 5 ὃ om. A^b

αί ποιότητες. τὸ μὲν οὖν γένος τοσαυταχῶς λέγεται, τὸ μὲν
κατὰ γένεσιν συνεχῆ τοῦ αὐτοῦ εἶδους, τὸ δὲ κατὰ τὸ πρῶ-
τον κινήσαν ὁμοειδές, τὸ δ' ὡς ὕλη· οὐ γὰρ ἡ διαφορὰ καὶ
ἡ ποιότης ἐστὶ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον, ὃ λέγομεν ὕλην.
10 ἕτερα δὲ τῷ γένει λέγεται ὧν ἕτερον τὸ πρῶτον ὑποκείμενον
καὶ μὴ ἀναλύεται θάτερον εἰς θάτερον μηδ' ἄμφω εἰς ταῦ-
τόν, οἷον τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη ἕτερον τῷ γένει· καὶ ὅσα καθ'
ἕτερον σχῆμα κατηγορίας τοῦ ὄντος λέγεται· τὰ μὲν γὰρ τί
ἐστὶ σημαίνει τῶν ὄντων, τὰ δὲ ποιόν τι, τὰ δ' ὡς διήρηται
15 πρότερον· οὐδὲ γὰρ ταῦτα ἀναλύεται οὔτ' εἰς ἄλληλα οὔτ'
εἰς ἓν τι.

τὸ ψεῦδος λέγεται ἄλλον μὲν τρόπον ὡς πράγμα ψεῦ- 29
δος, καὶ τούτου τὸ μὲν τῷ μὴ συγκεῖσθαι ἢ ἀδύνατον εἶναι
συντεθῆναι, ὥσπερ λέγεται τὸ τὴν διάμετρον εἶναι σύμμε-
30 τρον ἢ τὸ σὲ καθεῖσθαι· τούτων γὰρ ψεῦδος τὸ μὲν αἰεὶ,
τὸ δὲ ποτέ· οὕτω γὰρ οὐκ ὄντα ταῦτα. τὰ δὲ ὅσα ἐστὶ μὲν
ὄντα, πέφυκε μέντοι φαίνεσθαι ἢ μὴ οἶά ἐστιν ἢ ἂ μή
ἐστίν, οἷον ἡ σκιαγραφία καὶ τὰ ἐνύπνια· ταῦτα γὰρ ἔστι
μὲν τι, ἀλλ' οὐχ ὧν ἐμποιεῖ τὴν φαντασίαν. πράγματα μὲν
25 οὖν ψευδῆ οὕτω λέγεται, ἢ τῷ μὴ εἶναι αὐτά, ἢ τῷ τὴν
ἀπ' αὐτῶν φαντασίαν μὴ ὄντος εἶναι. λόγος δὲ ψευδῆς ὁ
τῶν μὴ ὄντων ἢ ψευδῆς. διὸ πᾶς λόγος ψευδῆς ἑτέρου ἢ
οὐκ ἐστὶν ἀληθῆς, οἷον ὁ τοῦ κύκλου ψευδῆς τριγώνου.
ἐκάστου δὲ λόγος ἔστι μὲν ὡς εἷς, ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι, ἔστι δ'
30 ὡς πολλοί, ἐπεὶ ταῦτό πως αὐτὸ καὶ αὐτὸ πεπονθός, οἷον
Σωκράτης καὶ Σωκράτης μουσικός. ὁ δὲ ψευδῆς λόγος οὐδε-
νός ἐστίν ἀπλῶς λόγος. διὸ Ἀντισθένης ᾤετο εὐήθως μηδὲν
ἀξιῶν λέγεσθαι πλὴν τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἓν ἐφ' ἑνός· ἐξ ὧν

7 τὸ post κατὰ om. E || 8 ὡς ἡ ὕλη A^b Alex. || 10 ὧν τε
ἕτερον E || 22 modo μὴ οἶά ἐστίν modo οἶα μὴ ἐστίν Alex. || 27
ἢ ψευδῆς A^bE, ἢ ψευδῆς conl. Alex., possis quoque tentare ἢ
ὧν ἢ σύνθεσις ψευδῆς, cf. p. 1027b, 19 || 31 καὶ Σωκράτης om.
A^b || 32 λόγος om. Alex. p. 400, 16, ipse potius ἀπλῶς ante vel
post ψευδῆς (31) transponendum duco

συνέβαινε μὴ εἶναι ἀντιλέγειν, σχεδὸν δὲ μηδὲ ψεύδεσθαι.
 ἔστι δ' ἕκαστον λέγειν οὐ μόνον τῷ αὐτοῦ λόγῳ, ἀλλὰ καὶ 35
 τῷ ἑτέρου, ψευδῶς μὲν καὶ παντελῶς, ἔστι δ' ὡς καὶ ἀληθῶς,
 ὥσπερ τὰ ὀκτὼ διπλάσια τῷ τῆς δυνάδος λόγῳ. τὰ μὲν οὖν 1025 a
 οὕτω λέγεται ψευδῆ, ἄνθρωπος δὲ ψευδῆς ὁ εὐχερῆς καὶ
 προαιρετικὸς τῶν τοιούτων λόγων, μὴ δι' ἕτερόν τι ἀλλὰ
 δι' αὐτό, καὶ ὁ ἄλλοις ἐμπορητικὸς τῶν τοιούτων λόγων,
 ὥσπερ καὶ τὰ πράγματα φαμεν ψευδῆ εἶναι, ὅσα ἐμποιεῖ 5
 φαντασίαν ψευδῆ. διὸ δ' ἐν τῷ Ἰππία λόγῳ παρακρούεται
 ὡς ὁ αὐτὸς ψευδῆς καὶ ἀληθῆς. τὸν δυνάμενον γὰρ ψεύ-
 σασθαι λαμβάνει ψευδῆ, οὗτος δ' ὁ εἰδῶς καὶ ὁ φρόνιμος
 ἔτι τὸν ἐκόντα φαῦλον βελτίω. τοῦτο δὲ ψεῦδος λαμ-
 βάνει διὰ τῆς ἐπαγωγῆς· ὁ γὰρ ἐκὼν χωλαίνων τοῦ ἄκον- 10
 τος κρείττων· τὸ χωλαίνειν τὸ μιμεῖσθαι λέγων, ἐπεὶ εἴ
 γε χωλὸς ἐκὼν, χείρων ἴσως, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἥθους, καὶ
 οὕτως.

30 συμβεβηκὸς λέγεται ὃ ὑπάρχει μὲν τινι καὶ ἀληθὲς
 εἰπεῖν, οὐ μέντοι οὕτ' ἐξ ἀνάγκης οὕτ' ἐπὶ τὸ πολὺ, οἷον 15
 εἴ τις ὀρύττων φυτῶ βόθρον εὔρει θησαυρόν. τοῦτο τοίνυν
 συμβεβηκὸς τῷ ὀρύττοντι τὸν βόθρον, τὸ εὔρειν θησαυρόν·
 οὔτε γὰρ ἐξ ἀνάγκης τοῦτο ἐκ τούτου ἢ μετὰ τοῦτο, οὕθ'
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἴαν τις φυτεύῃ θησαυρόν εὐρίσκει. καὶ
 μουσικὸς δ' ἂν τις εἴη λευκός· ἀλλ' ἐπεὶ οὕτ' ἐξ ἀνάγκης 20
 οὕθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦτο γίνεται, συμβεβηκὸς αὐτὸ λέγο-
 μεν. ὥστ' ἐπεὶ ἔστιν ὑπάρχον τι καὶ τινί, καὶ ἔνια τούτων
 καὶ ποῦ καὶ ποτέ, ὃ τι ἂν ὑπάρχη μὲν, ἀλλὰ μὴ διότι τοδὶ

1025 a, 2 οὕτως A^b || δὲ om. E || 3 μὴ E: οὐ A^b || 4 αὐτὸ E:
 αὐτά A^b || 5 φαμεν καὶ πράγματα E || 6 ψευδῆ φαντασίαν A^b ||
 ὁ Alex., om. A^bE sed in E m. sec. add. || Ἰππία] Plato Hipp.
 min. 373 sqq. || 8 οὕτως A^b || 9 τὸ τὸν Alex. || ἐκόντα E: εἰδόντα
 A^b || φαῦλον Ald.: τὰ φαῦλα A^bE, φαῦλα πράσσοντα Alex. in
 interpr. || 11 τὸ ante μιμ. om. A^b, unde conicias τὸ χωλαίνειν
 μιμεῖσθαι || 13 οὕτως A^b: τοῦτο E, οὗτος fort. Alex. Bekk. || 15
 οὔτε δὲ ἐπὶ A^b || 20 δὲ A^b et fort. Alex.: γ' E Bekk. || οὐκ et
 21 οὐδ' A^b || 22 τι om. A^b

ἦν ἢ νῦν ἢ ἐνταῦθα, συμβεβηκός ἐσται. οὐδὲ δὴ αἴτιον
 25 ὠρισμένον οὐδὲν τοῦ συμβεβηκότος ἀλλὰ τὸ τυχόν· τοῦτο δ'
 ἀόριστον. συνέβη τῷ εἰς Αἴγιναν ἐλθεῖν, εἰ μὴ διὰ τοῦτο
 ἀφίκετο ὅπως ἐκεῖ ἔλθῃ, ἀλλ' ὑπὸ χειμῶνος ἐξωσθεὶς ἢ ὑπὸ
 ληστῶν ληφθεὶς. γέγονε μὲν δὴ καὶ ἐστὶ τὸ συμβεβηκός, ἀλλ'
 οὐχ ἢ αὐτὸ ἀλλ' ἢ ἕτερον· ὁ γὰρ χειμῶν αἴτιος τοῦ μὴ ὅπου
 30 ἔπλει ἐλθεῖν, τοῦτο δ' ἦν Αἴγινα. λέγεται δὲ καὶ ἄλλως
 συμβεβηκός, οἷον ὅσα ὑπάρχει ἐκάστῳ καθ' αὐτὸ μὴ ἐν τῇ
 οὐσίᾳ ὄντα, οἷον τῷ τριγώνῳ τὸ δύο ὀρθὰς ἔχειν. καὶ
 ταῦτα μὲν ἐνδέχεται αἰδία εἶναι, ἐκείνων δ' οὐδέν. λόγος
 δὲ τούτου ἐν ἑτέροις.

1025 b

E.

Αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ αἴτια ζητεῖται τῶν ὄντων, δῆλον δὲ
 ὅτι ἢ ὄντα. ἐστὶ γὰρ τι αἴτιον ὑγείας καὶ εὐεξίας, καὶ τῶν
 5 μαθηματικῶν εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα καὶ αἴτια, καὶ ὅλως
 δὲ πᾶσα ἐπιστήμη διανοητικὴ ἢ μετέχουσά τι διανοίας περὶ
 αἰτίας καὶ ἀρχάς ἐστὶν ἢ ἀκριβεστεράς ἢ ἀπλουστεράς· ἀλλὰ
 πᾶσαι αὗται περὶ ὄν τι καὶ γένος τι περιγραφάμεναι περὶ
 τούτου πραγματεύονται, ἀλλ' οὐχὶ περὶ ὄντος ἀπλῶς οὐδ' ἢ
 10 ὄν, οὐδὲ τοῦ τί ἐστὶν οὐδένα λόγον ποιοῦνται· ἀλλ' ἐκ τού-
 του αἰ μὲν αἰσθήσει ποιήσασαι αὐτὸ δῆλον, αἰ δ' ὑπόθεσιν
 λαβοῦσαι τὸ τί ἐστὶν, οὕτω τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα τῷ γένει
 περὶ ὅ εἰσιν ἀποδεικνύουσιν ἢ ἀναγκαιότερον ἢ μαλακώτερον.
 * διόπερ φανερόν ὅτι οὐκ ἐστὶν ἀπόδειξις οὐσίας οὐδὲ τοῦ
 15 τί ἐστὶν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπαγωγῆς, ἀλλὰ τις ἄλλος τρόπος

25 ἀλλὰ om. E || 26 τῷ Bekk.: τὸ A^b E || 27 ἢ ὄ. λ. ληφθεὶς
 om. H^b, non interpretatur Alex. || 28 καὶ E: ἢ A^b || 29 ὅπου E:
 οὐ A^b || 30 ἦν E: εἶναι A^b et ad τοῦτο in E suprascriptum, unde
 ἦν atque adeo τοῦτο δ' ἦν Αἴγινα interpolatum ducas || 32
 οἷον E: ὡσπερ A^b || γρ. καὶ ἄν τε αἰδία εἶναι Alex. || 1025 b, 3
 δὲ E: δὴ A^b || 4 γὰρ αἴτια ὄγ. Alex. || ὑγείας E || 8 ὄν τι A^b
 Alex. et γρ. E: ἐν τι E m. pr. || 14 διόπερ — 16 δηλώσεως pri-
 mum afuisse duco || 15 ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπαγωγῆς interpolata puto

τῆς δηλώσεως.* ὁμοίως δ' οὐδ' εἰ ἔστιν ἢ μὴ ἔστι τὸ γένος
περὶ ὃ πραγματεύονται οὐδὲν λέγουσι, διὰ τὸ τῆς αὐτῆς εἶναι
διανοίας τὸ τε τί ἔστι δῆλον ποιεῖν καὶ εἰ ἔστιν. ἐπεὶ δὲ καὶ
ἢ φυσικὴ ἐπιστήμη τυγχάνει οὖσα περὶ γένος τι τοῦ ὄντος
(περὶ γὰρ τὴν τοιαύτην ἔστιν οὐσίαν ἐν ἣ ἢ ἡ ἀρχὴ τῆς κί- 20
νήσεως καὶ στάσεως ἐν αὐτῇ), δῆλον ὅτι οὔτε πρακτικὴ ἔστιν
οὔτε ποιητικὴ. τῶν μὲν γὰρ ποιητικῶν ἐν τῷ ποιοῦντι ἢ ἀρχή,
ἢ νοῦς ἢ τέχνη ἢ δύναμις τις, τῶν δὲ πρακτικῶν ἐν τῷ
πράττοντι, ἢ προαίρεσις· τὸ αὐτὸ γὰρ τὸ πρακτὸν καὶ τὸ προ-
αιρετόν. ὥστ' εἰ πᾶσα διάνοια ἢ πρακτικὴ ἢ ποιητικὴ ἢ θεω- 25
ρητικὴ, ἢ φυσικὴ θεωρητικὴ τις ἂν εἴη, ἀλλὰ θεωρητικὴ περὶ
τοιούτου ὅν ὃ ἔστι δυνατὸν κινεῖσθαι, καὶ περὶ οὐσίαν τὴν
κατὰ τὸν λόγον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐ χωριστὴν μόνον. δεῖ δὲ
τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸν λόγον πῶς ἔστι μὴ λανθάνειν, ὡς ἄνευ
γε τούτου τὸ ζητεῖν μηδὲν ἔστι ποιεῖν. τῶν δ' ὀριζομένων καὶ 30
τῶν τί ἔστι τὰ μὲν οὕτως ὑπάρχει ὡς τὸ σιμόν, τὰ δ' ὡς τὸ
κοῖλον. διαφέρει δὲ ταῦτα ὅτι τὸ μὲν σιμόν συνειλημμένον
ἔστι μετὰ τῆς ὕλης· ἔστι γὰρ τὸ μὲν σιμόν κοίλη ῥίς, ἢ δὲ
κοιλότης ἄνευ ὕλης αἰσθητῆς. εἰ δὴ πάντα τὰ φυσικὰ ὁμοίως
τῷ σιμῷ λέγονται, οἶον ῥίς, ὀφθαλμός, πρόσωπον, σάρξ, 1026 a
ὄστούν, ὄλως ζῶον· φύλλον, ῥίζα, φλοιός, ὄλως φυτόν (οὐδε-
νὸς γὰρ ἄνευ κινήσεως ὁ λόγος αὐτῶν, ἀλλ' αἰεὶ ἔχει ὕλην),
δῆλον πῶς δεῖ ἐν τοῖς φυσικοῖς τὸ τί ἔστι ζητεῖν καὶ ὀρί-
ζεσθαι. * καὶ διότι καὶ περὶ ψυχῆς ἐνίας θεωρῆσαι τοῦ φυ- 5

18 τε om. A^b || ἔστιν] ἔστιν τοῦτο E || 21 ἐαυτῇ A^b || fort.
δῆλον δ' ut altera pars protasis sit et apodosis mutata di-
cendi forma ordiatur 1026 a, 10 || 23 νοῦς ἔστιν ἢ Alex. ||
πρακτῶν E Alex., sed in E supra lin. ικ m. pr. add. || 24 τὸ
post καὶ om. A^b, idem in E pr. m. omissum || 25 ἅπασα E || 26
ἢ φυσικὴ θεωρητικὴ om. A^b || 27 τοιοῦτο A^b E, sed in E v in
fine eras. || 28 post πολὺ comma Alex. et Bonitz || οὐ] ὡς οὐ
E || 30 οὐδὲν Alex. || ποιεῖν ἔστιν E || τῶν δ'] ἔστι δὲ τῶν
omisso 31 οὕτως ὑπάρχει A^b, τῶν δὲ Ald. et γρ. E || 33 μὲν
om. E || 1026 a, 3 fort. ἄνευ τοῦ δεκτικοῦ κινήσεως || αὐτῶν ὁ
λόγος Alex. || αἰεὶ om. A^b || 5 καὶ διότι — 6 ἔστιν ut post 7 τού-

σικοῦ, ὅση μὴ ἄνευ τῆς ὕλης ἐστίν. * ὅτι μὲν οὖν ἡ φυσικὴ
 θεωρητικὴ τίς ἐστι, φανερὸν ἐκ τούτων. ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἡ μα-
 θηματικὴ θεωρητικὴ· ἀλλ' εἰ ἀκινήτων καὶ χωριστῶν ἐστὶ,
 νῦν ἄδηλον· ὅτι μέντοι ἕνια μαθήματα ἢ ἀκίνητα καὶ ἢ
 10 χωριστὰ θεωρεῖ, δῆλον. εἰ δέ τί ἐστὶν αἰδῖον καὶ ἀκίνητον
 καὶ χωριστόν, φανερὸν ὅτι θεωρητικῆς τὸ γινῶναι, οὐ μέντοι
 φυσικῆς γε (περὶ κινήτων γάρ τινων ἢ φυσικῆ) οὐδὲ μα-
 θηματικῆς, ἀλλὰ προτέρας ἀμφοῖν. ἡ μὲν γὰρ φυσικὴ περὶ
 χωριστὰ μὲν ἀλλ' οὐκ ἀκίνητα, τῆς δὲ μαθηματικῆς ἕνια
 15 περὶ ἀκίνητα μὲν οὐ χωριστὰ δ' ἴσως, ἀλλ' ὡς ἐν ὕλῃ· ἡ
 δὲ πρώτη καὶ περὶ χωριστὰ καὶ ἀκίνητα. ἀνάγκη δὲ πάντα
 μὲν τὰ αἷτια αἰδῖα εἶναι, μάλιστα δὲ ταῦτα· ταῦτα γὰρ
 αἷτια τοῖς φανεροῖς τῶν θείων. ὥστε τρεῖς ἂν εἶεν φιλοσο-
 φῖαι θεωρητικαί, μαθηματικὴ, φυσικὴ, θεολογικὴ. οὐ γὰρ
 20 ἄδηλον ὅτι εἴ ποῦ τὸ θεῖον ὑπάρχει, ἐν τῇ τοιαύτῃ φύσει
 ὑπάρχει, καὶ τὴν τιμιωτάτην δεῖ περὶ τὸ τιμιώτατον γένος
 εἶναι. * αἰ μὲν οὖν θεωρητικαὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν αἰρε-
 τώτεραι, αὕτη δὲ τῶν θεωρητικῶν. * ἀπορήσειε γὰρ ἂν τις
 πότερόν ποθ' ἢ πρώτη φιλοσοφία καθόλου ἐστίν, ἢ περὶ τι
 25 γένος καὶ φύσιν τινὰ μίαν· οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς τρόπος οὐδ'
 ἐν ταῖς μαθηματικαῖς, ἀλλ' ἡ μὲν γεωμετρία καὶ ἀστρολογία
 περὶ τινὰ φύσιν εἰσίν, ἡ δὲ καθόλου πασῶν κοινή. εἰ μὲν
 οὖν μὴ ἐστὶ τις ἑτέρα οὐσία παρὰ τὰς φύσει συνεστηκυίας,

των ponerentur adiecta sunt || 7 τίς add. A^b, om. E || 9 μέντοι
 A^b: μὲν οὖν E || 10 ἀκίνητον καὶ αἰδῖον E || 12 περὶ — φυσικὴ
 iuxta 13 ἡ μὲν γὰρ φυσ. — 14 ἀκίνητα suspecta || μαθηματικῆς
 γε ἀλλ' ἑτέρας προτέρας A^b, γε et ἑτέρας om. E || 14 ἀχώριστα
 codd. Alex. editt., χωριστὰ scripsi duce Schweglero, ἀχώριστον
 supra p. 1025 b, 28 τὸν τῶν φυσικῶν λόγον non physica ipsa
 dixit || 16 πάντα μὲν bis scripta sed semel linea deleta in A^b ||
 17 εἶναι om. E || 18 θείων] αἰσθητῶν γρ. Alex. et γρ. E || 21
 post ὑπάρχει comma Bekk. || δεῖ E: αἰ A^b || 22 post εἶναι
 primum sequebantur 27 εἰ μὲν οὖν || θεωρητικαὶ καὶ τῶν A^b ||
 αἰρετώταται A^b || 23 ἀπορήσειε — 27 κοινή post 31 πρώτη col-
 locanda esse videntur || 25 τινὰ add. A^b et fort. Alex., om. E ||
 27 ἢ] ἐκείνη E || καὶ πᾶσι γρ. E

ἡ φυσικὴ ἂν εἴη πρώτη ἐπιστήμη· εἰ δ' ἐστὶ τις οὐσία ἀκί-
νητος, αὕτη προτέρα καὶ φιλοσοφία πρώτη, καὶ καθόλου 30
οὕτως ὅτι πρώτη. καὶ περὶ τοῦ ὄντος ἢ ὄν, ταύτης ἂν εἴη
θεωρησαί, καὶ τί ἐστὶ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἢ ὄν.

2 ἄλλ' ἐπεὶ τὸ ὄν τὸ ἀπλῶς λεγόμενον λέγεται πολλαχῶς,
ᾧ ἐν μὲν ἦν τὸ κατὰ συμβεβηκός, ἕτερον δὲ τὸ ὡς ἀλη-
θές, καὶ τὸ μὴ ὄν ὡς ψεῦδος, παρὰ ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ 35
σχήματα τῆς κατηγορίας, οἷον τὸ μὲν τί, τὸ δὲ ποιόν,
τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ ποῦ, τὸ δὲ ποτέ, καὶ εἴ τι ἄλλο ση-
μαίνει τὸν τρόπον τοῦτον· ἔτι παρὰ ταῦτα πάντα τὸ δυ- 1026 b
νάμει καὶ ἐνεργείᾳ· ἐπεὶ δὴ πολλαχῶς λέγεται τὸ ὄν, πρῶ-
τον περὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκός λεκτέον, ὅτι οὐδεμία ἐστὶ
περὶ αὐτὸ θεωρία. σημεῖον δέ· οὐδεμίᾳ γὰρ ἐπιστήμη ἐπι-
μελὲς περὶ αὐτοῦ οὔτε πρακτικῇ οὔτε ποιητικῇ οὔτε θεωρητικῇ. 5
οὔτε γὰρ ὁ ποιῶν οἰκίαν ποιεῖ ὅσα συμβαίνει ἅμα τῇ οἰκίᾳ
γιγνομένη· ἄπειρα γὰρ ἐστὶν· τοῖς μὲν γὰρ ἡδεῖαν, τοῖς δὲ
βλαβεράν, τοῖς δ' ὠφέλιμον οὐδὲν εἶναι κωλύει τὴν ποιη-
θεῖσαν, καὶ ἑτέραν ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν ὄντων· ᾧ οὐδε-
νός ἐστὶν ἡ οἰκοδομικὴ ποιητικὴ. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον οὐδ' 10
ὁ γεωμέτρης θεωρεῖ τὰ οὕτω συμβεβηκότα τοῖς σχήμασιν,
οὐδ' εἰ ἕτερόν ἐστι τρίγωνον καὶ τρίγωνον δύο ὀρθὰς ἔχον.
καὶ τοῦτο εὐλόγως συμπίπτει· ὥσπερ γὰρ ὄνομά τι μόνον τὸ
συμβεβηκός ἐστὶν. διὸ Πλάτων τρόπον τινὰ οὐ κακῶς τὴν
σοφιστικὴν περὶ τὸ μὴ ὄν ἔταξεν. εἰσὶ γὰρ οἱ τῶν σοφιστῶν 15
λόγοι περὶ τὸ συμβεβηκός ὡς εἰπεῖν μάλιστα πάντων, πότερον
ἕτερον ἢ ταῦτον μουσικόν καὶ γραμματικόν, καὶ μουσικὸς

30 ἡ φιλοσοφία T, fort. καὶ ἡ περὶ αὐτῆς φιλ., ἡ θεολογία
coni. Luthe || 31 comma post οὕτως ὅτι πρώτη olim posueram ||
35 ὡς τὸ A^b, τὸ om. E unde expuli, τὸ ὡς ψεῦδος suspicatur
Bonitz || 1026 b, 2 καὶ τὸ ἐν. A^b, τὸ om. E Alex. || ἐπεὶ δὴ
Bonitz: ἐπειδὴ E, ἐπειδὴ οὖν Alex., ἐπεὶ δὲ A^b Ald. || 4 περὶ
αὐτό ἐστὶ θε. E || 11 οὕτως E || 13 ὄνομα τι Alex.: ὄνόματι vulgo
ante Bonitzium || τὸ κατὰ συμβεβηκός Alex. || 14 Πλάτων] in
Soph. p. 237sq. || 14. 15 περὶ τὴν σοφ. τὸ μὴ ὄν Bess. || 17
καὶ γραμμ. E: ἡ γραμμ. A^b

Κορίσκος καὶ Κορίσκος, καὶ εἰ πᾶν ὃ ἂν ἦ, μὴ αἰεὶ δέ,
 γέγονεν, ὥστ' εἰ μουσικὸς ὢν γραμματικὸς γέγονε, καὶ γραμ-
 20 ματικὸς ὢν μουσικὸς, καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι τοιοῦτοι τῶν λόγων
 εἰσὶν· φαίνεται γὰρ τὸ συμβεβηκὸς ἐγγύς τι τοῦ μὴ ὄντος.
 δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν τοιούτων λόγων· τῶν μὲν γὰρ ἄλλον
 τρόπον ὄντων ἔστι γένεσις καὶ φθορά, τῶν δὲ κατὰ συμβε-
 βηκὸς οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ὅμως λεκτέον ἔτι περὶ τοῦ συμβεβη-
 25 κότητος ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται, τίς ἢ φύσις αὐτοῦ καὶ διὰ τίν'
 αἰτίαν ἐστίν· ἅμα γὰρ δῆλον ἴσως ἔσται καὶ διὰ τί ἐπιστήμη
 οὐκ ἔστιν αὐτοῦ.

ἐπεὶ οὖν ἐστὶν ἐν τοῖς οὖσι τὰ μὲν αἰεὶ ὡσαύτως
 ἔχοντα καὶ ἐξ ἀνάγκης, οὐ τῆς κατὰ τὸ βίαιον λεγομένης
 ἀλλ' ἣν λέγομεν τῷ μὴ ἐνδέχεσθαι ἄλλως, τὰ δ' ἐξ ἀνάγ-
 30 κης μὲν οὐκ ἔστιν οὐδ' αἰεὶ, ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ, αὕτη
 ἀρχὴ καὶ αὕτη αἰτία ἐστὶ τοῦ εἶναι τὸ συμβεβηκὸς· ὃ γὰρ
 ἂν ἦ μήτ' αἰεὶ μήθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τοῦτό φαμεν συμβε-
 βηκὸς εἶναι. οἷον ἐπὶ κυνὶ ἐὰν χειμῶν γένηται καὶ ψῦχος,
 τοῦτο συμβῆναί φαμεν, ἀλλ' οὐκ ἐὰν πνίγος καὶ ἀλέα, ὅτι
 35 τὸ μὲν αἰεὶ ἦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ δ' οὐ. καὶ τὸν ἄνθρωπον
 λευκὸν εἶναι συμβέβηκεν (οὔτε γὰρ αἰεὶ οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ),
 ζῶον δ' οὐ κατὰ συμβεβηκὸς. καὶ τὸ ὑγιάζειν δὲ τὸν οἰκο-
 1027 a δόμον κατὰ συμβεβηκὸς, ὅτι οὐ πέφυκε τοῦτο ποιεῖν οἰκο-
 δόμος ἀλλ' ἰατρός, ἀλλὰ συνέβη ἰατρὸν εἶναι τὸν οἰκοδόμον.
 καὶ ὄψοποιὸς ἠδονῆς στοχαζόμενος ποιήσειεν ἂν τι ὑγιεινόν,
 ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ὄψοποιητικὴν· διὸ συνέβη φαμέν, καὶ
 5 ἔστιν ὡς ποιεῖ, ἀπλῶς δ' οὐ. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐνίοτε
 δυνάμεις εἰσὶν αἰ ποιοητικαί, τῶν δ' οὐδεμία τέχνη οὐδὲ δύ-

18 καὶ Κορίσκος om. E || 21 post γὰρ add. τι m. sec. E || 30
 post πολὺ addenda conicit τὸ δ' οὐδ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ L. Spengel
 collato 1064b, 35 || 37 καὶ τὸ τὸν οἰκοδόμον ὑγίαν ποιῆσαι
 συμβεβηκὸς E, ὑγιάζειν tuetur etiam Alex. || 1027 a, 1 κατὰ συμ-
 βεβηκὸς A^b: συμβεβηκὸς E et fort. Alex. || 3 ὃ ὄψ. fort. Alex. ||
 ἠδονῆ A^b || τινι A^b et fort. Alex. || 4 ὄψοποιητικὴν ex ὄψοποι-
 κὴν corr. E || 5 ἄλλαι A^b || ἐνίοτε A^bE, om. Alex. Ascl., αἰτίαι
 τε καὶ ex Alex. p. 417, 19 con. Bonitz

ναμῖς ὠρισμένη· τῶν γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντων ἢ γιγνο-
 μένων καὶ τὸ αἰτιὸν ἐστὶ κατὰ συμβεβηκίς. ὥστ' ἐπειδὴ οὐ
 πάντα ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης καὶ αἰεὶ ἢ ὄντα ἢ γιγνόμενα, ἀλλὰ
 τὰ πλεῖστα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀνάγκη εἶναι τὸ κατὰ συμβεβη- 10
 κὸς ὄν· οἷον οὐτ' αἰεὶ οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δ λευκὸς μου-
 σικός ἐστίν, ἐπεὶ δὲ γίγνεται ποτε, κατὰ συμβεβηκὸς ἔσται.
 εἰ δὲ μὴ, πάντ' ἔσται ἐξ ἀνάγκης. * ὥστε ἔσται ἢ ὕλη ἢ ἐν-
 δεχομένη παρὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄλλως τοῦ συμβεβηκότος
 αἰτία. ἀρχὴν δὲ τήνδ' ἡμιτέον, πότερον οὐδέν ἐστίν οὐτ' αἰεὶ 15
 οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἢ τοῦτο ἀδύνατον. ἔστιν ἄρα τι παρὰ
 ταῦτα τὸ ὁπότερ' ἔτυχε καὶ κατὰ συμβεβηκὸς. * ἀλλὰ πότερον
 ἔστι μὲν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ δ' αἰεὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, ἢ
 ἔστιν ἅττα αἰδία; περὶ μὲν οὖν τούτων ὕστερον σκεπτέον,
 ὅτι δ' ἐπιστήμη οὐκ ἔστι τοῦ συμβεβηκότος φανερόν· ἐπι- 20
 στήμη μὲν γὰρ πᾶσα ἢ τοῦ αἰεὶ ἢ τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.
 πῶς γὰρ ἢ μαθήσεται ἢ διδάξει ἄλλον; δεῖ γὰρ ὠρίσθαι ἢ
 τῷ αἰεὶ ἢ τῷ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἷον ὅτι ὠφέλιμον τὸ μελί-
 κρατον τῷ πυρέττοντι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. τὸ δὲ παρὰ τοῦτο
 οὐχ ἔξει λέγειν, πότε οὐ, οἷον νουμηνία· ἢ γὰρ αἰεὶ ἢ ὡς 25
 ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ τῆ νουμηνία· τὸ δὲ συμβεβηκὸς ἐστὶ παρὰ
 ταῦτα. τί μὲν οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς καὶ διὰ τίν' αἰτίαν,
 καὶ ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν αὐτοῦ, εἴρηται.

3 ὅτι δ' εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ αἰτία γεννητὰ καὶ φθαρτὰ ἄνευ
 τοῦ γίγνεσθαι καὶ φθείρεσθαι, φανερόν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτ', 30

7 γενομένων A^b || 8 ἐπεὶ A^b et fort. Alex. || 13 ὥστε — 16
 ἀδύνατον ante 8 ὥστ' collocanda censet Bonitz, cf. Christ
 Studia p. 84 sqq. || 13. 14 ἔσται ἢ ὕλη ἢ — συμβεβηκότος αἰτία
 A^b, in quo omissum ἄλλως: ἔσται ἢ ὕλη αἰτία — συμβεβηκότος
 E vulgo || 15 τήνδε A^b || 16 ἔστιν E: εἶη A^b || 18 πότερον ἔστι
 μὲν τὸ scripsi secutus Alex. p. 418, 13: πότερον τὸ A^bE, πό-
 τερον τὸ μὲν γρ. E || οὐδέν Ascl. || 22 πῶς γὰρ ἄν ἢ E || 25 οὐ
 E, om. A^b et fort. Alex. || ἢ A^bE: ἢ γρ. E || 26 τὸ ante τῆ add.
 E, om. A^b || 29 ante ἀρχαὶ supplet Alex. p. 419, 1 τῶν κατὰ
 συμβεβηκὸς ὄντων, rectius tu εἰσὶν idem quod ὑπάρχουσιν ἢ
 γίγνονται significare dices || 30 post ἄνευ τοῦ nonnulla excidisse
 videntur sic restituenda: ἄνευ τοῦ προυπάρχειν ἄλλο τι αἰτιον

ἐξ ἀνάγκης πάντ' ἔσται, εἰ τοῦ γιγνομένου καὶ φθειρομέ-
 νου μὴ κατὰ συμβεβηκὸς αἰτιὸν τι ἀνάγκη εἶναι. πότερον
 γὰρ ἔσται τοδὶ ἢ οὐ; ἐάν γε τοδὶ γένηται· εἰ δὲ μὴ, οὐ.
 τοῦτο δ' ἐάν ἄλλο. καὶ οὕτω δῆλον ὅτι αἰεὶ χρόνου ἀφαιρουμένου
 1027 b ἀπὸ πεπερασμένου χρόνου ἤξει ἐπὶ τὸ νῦν. ὥστε ὅδε ἀπο-
 θανεῖται νόσῳ ἢ βία, ἐάν γ' ἐξέλθῃ· τοῦτο δ' ἐάν διψήσῃ·
 τοῦτο δ' ἐάν ἄλλο· καὶ οὕτως ἤξει εἰς ὃ νῦν ὑπάρχει, ἢ εἰς
 τῶν γεγονότων τι. οἷον ἐάν διψήσῃ· τοῦτο δ' εἰ ἐσθίει δρι-
 5 μέα· τοῦτο δ' ἦτοι ὑπάρχει ἢ οὐ· ὥστ' ἐξ ἀνάγκης ἀποθα-
 νεῖται ἢ οὐκ ἀποθανεῖται. ὁμοίως δὲ καὶ ὑπερπηδήσῃ τις
 εἰς τὰ γενόμενα, ὁ αὐτὸς λόγος· ἦδη γὰρ ὑπάρχει τοῦτο ἔν-
 τινι, λέγω δὲ τὸ γεγιμὸς. ἐξ ἀνάγκης ἄρα πάντα ἔσται τὰ
 ἐσόμενα, οἷον τὸ ἀποθανεῖν τὸν ζῶντα· ἦδη γὰρ τι γέγονεν,
 10 οἷον τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ σώματι. ἀλλ' εἰ νόσῳ ἢ βία,
 οὐπω, ἀλλ' ἐάν τοδὶ γένηται. δῆλον ἄρα ὅτι μέχρι τινὸς
 βαδίζει ἀρχῆς, αὕτη δ' οὐκέτι εἰς ἄλλο. ἔσται οὖν ἢ τοῦ
 ὁπότερ' ἔτυχεν αὕτη, καὶ αἴτιον τῆς γενέσεως αὐτῆς ἄλλο
 οὐδέν. ἀλλ' εἰς ἀρχὴν ποῖαν καὶ αἴτιον ποῖον ἢ ἀναγωγὴ ἢ
 15 τοιαύτη, πότερον ὡς εἰς ὕλην ἢ ὡς εἰς τὸ οὐ ἔνεκα ἢ ὡς
 εἰς τὸ κινῆσαν, μάλιστα σκεπτέον.

περὶ μὲν οὖν τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντος ἀφείσθω· 4
 διώριστα γὰρ ἱκανῶς. τὸ δ' ὡς ἀληθὲς ὄν, καὶ μὴ ὄν ὡς
 ψεῦδος, ἐπειδὴ περὶ σύνθεσιν ἔστι καὶ διαίρεσιν, τὸ δὲ σύν-
 20 ολον περὶ μερισμὸν ἀντιφάσεως (τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς τὴν
 κατάφασιν ἐπὶ τῷ συγκειμένῳ ἔχει, τὴν δ' ἀπόφασιν ἐπὶ
 τῷ διηρημένῳ, τὸ δὲ ψεῦδος τούτου τοῦ μερισμοῦ τὴν ἀντί-
 τοῦ γίνεσθαι, nisi praestat verba ἄνευ τοῦ γίνεσθαι καὶ φθεί-
 ρεσθαι aut delere aut transponere post 32 εἶναι || 34 τοῦτο δὲ
 ἄλλο A^b E sed ἄν post δὲ add. supra lin. A^b, τούτου δὲ ἄλλο
 Alex. et γρ. E || 1027 b, 1 ἀπὸ πεπερασμένου χρόνου om. Alex. ||
 ὥστε — 6 ἀποθανεῖται dubito an ab insipido interprete addita
 sint || 2 τοῦτο — διψήσῃ om. A^b, legit Alex. || 8 fort. καὶ τὰ κατὰ
 συμβεβηκὸς ἐσόμενα || 10 σώματι om. A^b || 13 αὐτῆς ἄλλο A^b,
 ἄλλο om. E || 15 εἰς alterum om. A^b || 19 περὶ Alex.: παρὰ A^b
 E || 20 τὸ μὲν — 25 γίνεσθαι parenthesi inclusit Bonitz

φασιν)· πῶς δὲ τὸ ἅμα ἢ τὸ χωρὶς νοεῖν συμβαίνει, ἄλλος λόγος· λέγω δὲ τὸ ἅμα καὶ τὸ χωρὶς ὥστε μὴ τὸ ἐφεξῆς ἀλλ' ἐν τι γίνεσθαι· οὐ γάρ ἐστι τὸ ψεῦδος καὶ τὸ ἀληθές 25 ἐν τοῖς πράγμασιν, οἷον τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀληθές, τὸ δὲ κακὸν εὐθὺ ψεῦδος, ἀλλ' ἐν διανοίᾳ· περὶ δὲ τὰ ἀπλᾶ καὶ τὰ τί ἐστὶν οὐδ' ἐν τῇ διανοίᾳ. ὅσα μὲν οὖν δεῖ θεωρῆσαι περὶ τὸ οὕτως ὄν καὶ μὴ ὄν, ὕστερον ἐπισκεπτέον· ἐπεὶ δ' ἡ συμπλοκὴ ἐστὶν καὶ ἡ διαίρεσις ἐν διανοίᾳ ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς 30 πράγμασι, τὸ δ' οὕτως ὄν ἕτερον ὄν τῶν κυρίως (ἢ γὰρ τὸ τί ἐστὶν ἢ ὅτι ποιὸν ἢ ὅτι ποσὸν ἢ εἴ τι ἄλλο συνάπτει ἢ διαιρεῖ ἢ διάνοια), τὸ μὲν ὡς συμβεβηκὸς καὶ τὸ ὡς ἀληθές ὄν ἀφετέον. τὸ γὰρ αἴτιον τοῦ μὲν ἀόριστον, τοῦ δὲ τῆς διανοίας τι πάθος, καὶ ἀμφοτέρω περὶ τὸ λοιπὸν γένος 1028a τοῦ ὄντος, καὶ οὐκ ἔξω δηλοῦσιν οὐσάν τινα φύσιν τοῦ ὄντος. διὸ ταῦτα μὲν ἀφείσθω, σκεπτέον δὲ τοῦ ὄντος αὐτοῦ τὰ αἴτια καὶ τὰς ἀρχὰς ἢ ὄν. φανερόν δ' ἐν οἷς διωρισάμεθα περὶ τοῦ ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον, ὅτι πολλαχῶς λέ- 5 γεται τὸ ὄν.

Z.

Τὸ ὄν λέγεται πολλαχῶς, καθάπερ διειλόμεθα πρότερον 10 ἐν τοῖς περὶ τοῦ ποσαχῶς· σημαίνει γὰρ τὸ μὲν τί ἐστὶ

23 συμβαίνει νοεῖν Alex. || 24 καὶ] ἢ E || τὸ om. A^b || τὸ Bekk.: τῶ A^bE || 25 ψεῦδός τε καὶ E || 27 εὐθὺ A^b, om. E, εὐθὺς vulgo || 28 τῇ om. A^b || 29 τὸ οὕτως ὄν intellege τὸ περὶ τὰ ἀπλᾶ ἀληθές, nisi potius ὅσα — ἐπισκεπτέον et ἐπεὶ δ' — ἀφείσθω (1028a, 3) ex duplici recensione orta sunt || καὶ ἢ A^b, ἢ E || 30 ἐν τῇ δ. Alex. || 31 κυρίων E || ἢ γὰρ — 23 διάνοια pertinent ad 30 ἐν διανοίᾳ || 32 εἴ om. A^b et fort. Alex. || 33 διαιρεῖ Alex.: ἀφαιρεῖ A^bE || ἀληθῶς A^b || 1028a, 2 τοῦ om. A^b || 4 φανερόν — 6 τὸ ὄν et 10 τὸ ὄν — 11 ποσαχῶς in eodem opere iuxta posita fuisse ab Aristotele ipso veri dissimile est; verum mihi videntur et φανερόν — λέγεται τὸ ὄν et καθάπερ — ποσαχῶς ab redactore addita esse || 5 ὅτι — ὄν om. A^b, post ὄν add. E m. pr. σημαίνει γὰρ τὸ μὲν τί ἐστὶν; dein E m. sec. add. in marg.: τοῦτο δοκεῖ ἀτελὲς εἶναι || 10 simili initio huius libri et libri I comprobatur, utrumque librum simul et ni fallor primum

καὶ τόδε τι, τὸ δὲ ὅτι ποιὸν ἢ ποσὸν ἢ τῶν ἄλλων ἕκα-
 στον τῶν οὕτω κατηγορουμένων. τοσαυταχῶς δὲ λεγομένου
 τοῦ ὄντος φανερόν ὅτι τούτων πρῶτον ὄν τὸ τί ἐστίν, ὅπερ
 15 σημαίνει τὴν οὐσίαν. ὅταν μὲν γὰρ εἴπωμεν ποιὸν τι τόδε,
 ἢ ἀγαθὸν λέγομεν ἢ κακόν, ἀλλ' οὐ τρίπηχυν ἢ ἄνθρωπον·
 ὅταν δὲ τί ἐστίν, οὐ λευκὸν οὐδὲ θερμὸν οὐδὲ τρίπηχυν, ἀλλ'
 ἄνθρωπον ἢ θεόν. τὰ δ' ἄλλα λέγεται ὄντα τῷ τοῦ οὕτως
 ὄντος τὰ μὲν ποσότητος εἶναι, τὰ δὲ ποιότητος, τὰ δὲ πάθη,
 20 τὰ δὲ ἄλλο τι τοιοῦτον. διὸ κὰν ἀπορήσειέ τις πότερον τὸ
 βαδίζειν καὶ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ καθῆσθαι ἕκαστον αὐτῶν
 ὄν ἢ μὴ ὄν, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄτουοῦν τῶν τοι-
 ούτων· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ἐστίν οὔτε καθ' αὐτὸ πεφυκὸς οὔτε
 χωρίζεσθαι δυνατὸν τῆς οὐσίας, ἀλλὰ μᾶλλον, εἴπερ, τὸ βα-
 25 δίξον τῶν ὄντων τι καὶ τὸ καθήμενον καὶ τὸ ὑγιαῖνον. ταῦτα
 δὲ μᾶλλον φαίνεται ὄντα, διότι ἐστὶ τι τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς
 ὠρισμένον· τοῦτο δ' ἐστίν ἡ οὐσία καὶ τὸ καθ' ἕκαστον, ὅπερ
 ἐμφαίνεται ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῇ τοιαύτῃ· τὸ ἀγαθὸν γὰρ ἢ
 τὸ καθήμενον οὐκ ἄνευ τούτου λέγεται. δῆλον οὖν ὅτι διὰ
 30 ταύτην κἀκείνων ἕκαστον ἐστίν. ὥστε τὸ πρῶτως ὄν καὶ οὐ
 τί ὄν ἀλλ' ὄν ἀπλῶς ἢ οὐσία ἂν εἴη. πολλαχῶς μὲν οὖν λέ-
 γεται τὸ πρῶτον· ὅμως δὲ πάντως ἢ οὐσία πρῶτον καὶ λόγῳ
 καὶ γνώσει καὶ χρόνῳ. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων κατηγορημάτων
 οὐδὲν χωριστόν, αὕτη δὲ μόνη. καὶ τῷ λόγῳ δὲ τοῦτο
 35 πρῶτον· ἀνάγκη γὰρ ἐν τῷ ἐκάστου λόγῳ τὸν τῆς οὐσίας
 ἐνυπάρχειν. καὶ εἰδέναι τότε οἰόμεθα ἕκαστον μάλιστα, ὅταν

ut seorsum ederetur destinatum fuisse; hic liber περὶ οὐσίας
 καὶ περὶ τοῦ ὄντος λόγος nominatur p. 1053 b, 17 || 11 ἐν τοῖς
 περὶ τοῦ ποσαχῶς] Δ 7 || 12 ὅτι om. A^b || 16 κακόν E: καλόν A^b ||
 τρίπηχυν ἢ suspecta, nisi ἀλλ' οὐ τρίπηχυν ἢ ἄνθρωπον delere ma-
 lis || 18 ὄντα om. fort. Alex. et deinde εἶναι ποσότητες — ποιό-
 τητες || 20 τοιοῦτον om. A^b || καὶ A^b || 21 τὸ καθῆσθαι om. Alex. ||
 22 ἢ μὴ ὄν E: σημαίνει A^b, fort. ἢ μὴ ὄν σημαίνει || 25 τι om.
 A^b || 27 ὠρισμένον] κεχωρισμένον conl. Luthe || 28 ἐν τῇ τοιαύτῃ
 κατ. Alex. || 32 πάντως A^b et γρ. E: πάντων E || καὶ φύσει post
 πρῶτον add. Göbel || 35 οὐσίας λόγον ἐνυπ. E, λόγον om. A^b ||
 36 εἰδέναι δὲ E

τί ἐστιν ὁ ἄνθρωπος γινώμεν ἢ τὸ πῦρ, μᾶλλον ἢ τὸ ποιὸν ἢ τὸ ποσὸν ἢ τὸ ποῦ, ἐπεὶ καὶ αὐτῶν τούτων τότε ἕκαστον ἴσμεν, 1028 b ὅταν τί ἐστι τὸ ποσὸν ἢ τὸ ποιὸν γινώμεν. καὶ δὴ καὶ τὸ πάλαι τε καὶ νῦν καὶ αἰεὶ ζητούμενον καὶ αἰεὶ ἀπορούμενον, τί τὸ ὄν, τοῦτό ἐστι τίς ἢ οὐσία. τοῦτο γὰρ οἱ μὲν ἐν εἶναί φασιν, οἱ δὲ πλείω ἢ ἓν, καὶ οἱ μὲν πεπερασμένα, οἱ δὲ 5 ἄπειρα. διὸ καὶ ἡμῖν καὶ μάλιστα καὶ πρῶτον καὶ μόνον ὡς εἰπεῖν περὶ τοῦ οὕτως ὄντος θεωρητέον τί ἐστιν.

2 δοκεῖ δ' ἡ οὐσία ὑπάρχειν φανερώτατα μὲν τοῖς σώμασιν· διὸ τὰ τε ζῶα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ μόρια αὐτῶν οὐσίας εἶναί φασιν καὶ τὰ φυσικὰ σώματα, οἷον πῦρ καὶ ὕδωρ 10 καὶ γῆν καὶ τῶν τοιούτων ἕκαστον, καὶ ὅσα ἢ μόρια τούτων ἢ ἐκ τούτων ἐστίν, ἢ μορίων ἢ πάντων, οἷον ὁ τ' οὐρανὸς καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ, ἄστρα καὶ σελήνη καὶ ἥλιος. πότερον δὲ αὗται μόναι οὐσίαι εἰσὶν ἢ καὶ ἄλλαι [ἢ τούτων τινὲς καὶ ἄλλων], ἢ τούτων μὲν οὐδὲν ἕτεροι δὲ τινες, σκεπτέον. 15 δοκεῖ δὲ τισὶ τὰ τοῦ σώματος πέρατα, οἷον ἐπιφάνεια καὶ γραμμὴ καὶ στιγμὴ καὶ μονὰς εἶναί οὐσίαι, καὶ μᾶλλον ἢ τὸ σῶμα καὶ τὸ στερεόν. ἔτι παρὰ τὰ αἰσθητὰ οἱ μὲν οὐκ οἴονται εἶναί οὐδὲν τοιοῦτον, οἱ δὲ πλείω καὶ μᾶλλον ὄντα ἀίδια, ὡσπερ Πλάτων τὰ τ' εἶδη καὶ τὰ μαθηματικὰ δύο οὐσίας, 20 τρίτην δὲ τὴν τῶν αἰσθητῶν σωμάτων οὐσίαν. Σπεύσιππος δὲ καὶ πλείους οὐσίας ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἀρξάμενος, καὶ ἀρχὰς ἐκάστης οὐσίας ἄλλην μὲν ἀριθμῶν, ἄλλην δὲ μεγεθῶν, ἔπειτα ψυχῆς· καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον ἐπεκτείνει τὰς οὐσίας. ἔνιοι δὲ τὰ μὲν εἶδη καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τὴν αὐτὴν ἔχειν φασὶ 25

37 τὸ ante πῦρ om. A^b || 1028 b, 2 ἐστιν ἢ E || γινώμεν A^b: εἰδῶμεν E || 3 καὶ νῦν in marg. add. m. pr. E || 6 μόνως fort. Alex. || 8 μὲν ἐν τοῖς Alex. || 11 ἢ E: δὴ A^b || 12 μορίων] τινῶν vel ἐνίων conl. Bonitz || 14 αὗται E || post ἄλλαι E Ascl. add.: ἢ τούτων τινὲς ἢ καὶ ἄλλων, A^b add.: ἢ τούτων τινὲς καὶ ἄλλων, quae ut non prorsus exulare volui ita ab interpolatore addita indicavi || 21 πεύσιππος A^b || 22 καὶ om. A^b || 23 ἐκάστης οὐσίας deleverim, cf. Alex. 428, 27

φύσιν, τὰ δ' ἄλλα ἐχόμενα, γραμμὰς καὶ ἐπίπεδα, μέχρι
 πρὸς τὴν τοῦ οὐρανοῦ οὐσίαν καὶ τὰ αἰσθητά. περὶ δὴ
 τούτων τί λέγεται καλῶς ἢ μὴ καλῶς, καὶ τίνες εἰσὶν οὐσίαι,
 καὶ πότερον εἰσὶ τινες παρὰ τὰς αἰσθητάς ἢ οὐκ εἰσὶ, καὶ
 30 αὐταὶ πῶς εἰσὶ, καὶ πότερον ἔστι τις χωριστὴ οὐσία, καὶ διὰ
 τί καὶ πῶς, ἢ οὐδεμία παρὰ τὰς αἰσθητάς, σκεπτέον, ὑπο-
 τυπωσαμένοις τὴν οὐσίαν πρῶτον τί ἐστίν.

λέγεται δ' ἡ οὐσία, εἰ μὴ πλεοναχῶς, ἀλλ' ἐν τέτταρσί 3
 γε μάλιστα· καὶ γὰρ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ καθόλου καὶ
 35 τὸ γένος οὐσία δοκεῖ εἶναι ἐκάστου, καὶ τέταρτον τούτων τὸ
 ὑποκείμενον. τὸ δ' ὑποκείμενόν ἐστι καθ' οὗ τὰ ἄλλα λέγε-
 ται, ἐκεῖνο δ' αὐτὸ μηκέτι κατ' ἄλλου. διὸ πρῶτον περὶ τού-
 1029 a του διοριστέον· μάλιστα γὰρ δοκεῖ εἶναι οὐσία τὸ ὑποκείμενον
 πρῶτον. τοιοῦτον δὲ τρόπον μὲν τινα ἢ ὕλη λέγεται, ἄλλον
 δὲ τρόπον ἢ μορφή, τρίτον δὲ τὸ ἐκ τούτων. λέγω δὲ τὴν
 μὲν ὕλην οἶον τὸν χαλκόν, τὴν δὲ μορφήν τὸ σχῆμα τῆς
 5 ἰδέας, τὸ δ' ἐκ τούτων τὸν ἀνδριάντα τὸ σύνολον. ὥστ' εἰ τὸ
 εἶδος τῆς ὕλης πρότερον καὶ μᾶλλον ὄν, καὶ τοῦ ἐξ ἀμφοῖν
 πρότερον ἔσται διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. νῦν μὲν τὸν τύπον
 εἴρηται τί ποτ' ἐστὶν ἡ οὐσία, ὅτι τὸ μὴ καθ' ὑποκειμένον
 ἀλλὰ καθ' οὗ τὰ ἄλλα. δεῖ δὲ μὴ μόνον οὕτως· οὐ γὰρ ἰκανόν.
 10 αὐτό τε γὰρ τοῦτο ἄδηλον, καὶ ἔτι ἡ ὕλη οὐσία γίνεταί.
 εἰ γὰρ μὴ αὕτη οὐσία, τίς ἐστὶν ἄλλη διαφεύγει. περιαιρου-
 μένων γὰρ τῶν ἄλλων οὐ φαίνεται οὐδὲν ὑπομένον. τὰ μὲν
 γὰρ ἄλλα τῶν σωμάτων πάθη καὶ ποιήματα καὶ δυνάμεις,
 τὸ δὲ μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος ποσότητές τινες ἀλλ' οὐκ
 15 οὐσίαι. τὸ γὰρ ποσὸν οὐκ οὐσία· ἀλλὰ μᾶλλον ὧ ὑπάρχει
 ταῦτα πρῶτον, ἐκεῖνό ἐστὶν ἡ οὐσία. ἀλλὰ μὴν ἀφαιρουμέ-

27 δὴ A^bE: δὲ Ald. || 28 τίνων A^b || 32 πρῶτον fort. om.
 Alex. || 33 δ' ἢ E: δὲ A^b || 1029 a, 2 λέγεται E Alex.: φαίνεται
 A^b || 3 λέγω δὲ om. A^b || 5 τὸν om. A^b || 6 τοῦ ἐξ E m. pr.: τὸ
 ἐξ E m. sec., τὸ ἐξ A^b sed o ex ou correctum || 9 μὴ A^bE: οὐ
 Ald. || 10 τε om. A^b || 11 αὕτη A^b || ἔσται conl. Bonitz || 16 ταῦτα
 αὐτὰ E || πρῶτως E || ἢ om. A^b || μὴν καὶ ἀφ. A^b

νου μήκους καὶ πλάτους καὶ βάθους οὐδὲν ὀρῶμεν ὑπολει-
 πόμενον, πλὴν εἴ τι ἔστι τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τούτων, ὥστε
 τὴν ὕλην ἀνάγκη φαίνεσθαι μόνην οὐσίαν οὕτω σκοπούμενοις.
 λέγω δ' ὕλην ἢ καθ' αὐτὴν μήτε τί μήτε ποσὸν μήτε ἄλλο ²⁰
 μηδὲν λέγεται οἷς ὄριστα τὸ ὄν. ἔστι γάρ τι καθ' οὗ κατηγο-
 ρεῖται τούτων ἕκαστον, ὧ τὸ εἶναι ἕτερον καὶ τῶν κατηγοριῶν
 ἕκαστη· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῆς οὐσίας κατηγορεῖται, αὕτη δὲ
 τῆς ὕλης. ὥστε τὸ ἔσχατον καθ' αὐτὸ οὔτε τί οὔτε ποσὸν
 οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔστιν· οὐδὲ δὴ αἰ ἀποφάσεις· καὶ γὰρ αὗται ²⁵
 ὑπάρξουσι κατὰ συμβεβηκός. ἐκ μὲν οὖν τούτων θεωροῦσι
 συμβαίνει οὐσίαν εἶναι τὴν ὕλην. ἀδύνατον δέ· καὶ γὰρ τὸ
 χωριστὸν καὶ τὸ τόδε τι ὑπάρχειν δοκεῖ μάλιστα τῇ οὐσίᾳ.
 διὸ τὸ εἶδος καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν οὐσία δόξειεν ἂν εἶναι μᾶλ-
 λον τῆς ὕλης. τὴν μὲν τοίνυν ἐξ ἀμφοῖν οὐσίαν, λέγω δὲ ³⁰
 τὴν ἕκ τε τῆς ὕλης καὶ τῆς μορφῆς, ἀφετέον· ὑστέρα γὰρ
 καὶ δῆλη. φανερὰ δὲ πως καὶ ἡ ὕλη. περὶ δὲ τῆς τρίτης
 σκεπτέον· αὕτη γὰρ ἀπορωτάτη. ὁμολογοῦνται δ' οὐσίαι
 εἶναι τῶν αἰσθητῶν τινές, ὥστ' ἐν ταύταις ζητητέον πρῶτον.
 πρὸ ἔργου γὰρ τὸ μεταβαίνειν εἰς τὸ γνωριμώτερον. ἢ γὰρ ^{1029 b 3}
 μάθησις οὕτω γίγνεται πᾶσι διὰ τῶν ἥττον γνωρίμων φύσει
 εἰς τὰ γνώριμα μᾶλλον· καὶ τοῦτο ἔργον ἔστιν, ὥσπερ ἐν ⁵
 ταῖς πράξεσι τὸ ποιῆσαι ἐκ τῶν ἕκαστῳ ἀγαθῶν τὰ ὅλως
 ἀγαθὰ ἕκαστῳ ἀγαθὰ, οὕτως ἐκ τῶν αὐτῶ γνωριμωτέρων
 τὰ τῇ φύσει γνώριμα αὐτῶ γνώριμα. τὰ δ' ἕκαστοις γνώριμα
 καὶ πρῶτα πολλάκις ἡρέμα ἔστι γνώριμα, καὶ μικρὸν ἢ
 οὐδὲν ἔχει τοῦ ὄντος. ἀλλ' ὁμως ἐκ τῶν φαύλως μὲν γνω- ¹⁰

20 μήτε τί] μηκέτι γρ. E || 22 ὧ E: ὥστε A^b || 23 ἕκαστη
 E || 28 τὸ om. A^b || 31 ἕκ τε τῆς A^b, τε om. E || 1029 b, 1 ἐπεὶ
 — 3 αὐτοῦ post 12 τούτων αὐτῶν transposui secutus auctori-
 tatem Bonitzii || 3 plene dicendum fuit διὰ τούτων εἰς τὸ φύσει
 γνωρ. || 4 τῶν πρώτων τῶν ἥττον γνωρίμων τῇ φύσει Alex. in
 interpr. || 5 τοῦτο A^b Alex.: τὸ αὐτὸ E || 6 ἐν ταῖς E: ἐνίαις
 A^b || 8 αὐτῶ γνώριμα om. A^b || 9 ἔστι add. A^b Alex., om. E || 10
 ὄντος ex ὄντως corr. E || ὁμως δὲ Alex. || γνωριστῶν Ald.

σιῶν, αὐτῶ δὲ γνωστῶν, τὰ ὅλως γνωστὰ γινῶναι πειρατέον, μεταβαίνοντας, ὥσπερ εἴρηται, διὰ τούτων αὐτῶν.

1 ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ διειλόμεθα πόσοις ὀρίζομεν τὴν οὐσίαν, 4
2 καὶ τούτων ἔν τι ἐδόκει εἶναι τὸ τί ἦν εἶναι, θεωρητέον περὶ
13 αὐτοῦ. καὶ πρῶτον εἴπωμεν ἕνια περὶ αὐτοῦ λογικῶς, ὅτι ἔστι
τὸ τί ἦν εἶναι ἐκάστῳ ὃ λέγεται καθ' αὐτό. οὐ γὰρ ἔστι τὸ
15 σοὶ εἶναι τὸ μουσικῶ εἶναι· οὐ γὰρ κατὰ σαυτὸν εἶ μουσικός.
ὃ ἄρα κατὰ σαυτόν. οὐδὲ δὴ τοῦτο πᾶν· οὐ γὰρ τὸ οὕτως
καθ' αὐτὸ ὡς ἐπιφάνεια λευκόν, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ἐπιφανεία
εἶναι τὸ λευκῶ εἶναι. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ ἐξ ἀμφοῖν τὸ ἐπι-
φάνεια λευκή. διὰ τί; ὅτι πρόσεστιν αὐτό. ἐν ᾧ ἄρα
20 μὴ ἐνέσται λόγῳ αὐτό, λέγοντι αὐτό, οὗτος ὁ λόγος τοῦ τί
ἦν εἶναι ἐκάστῳ. ὥστ' εἰ τὸ ἐπιφανεία λευκῆ εἶναι ἔστι τὸ
ἐπιφάνεια εἶναι λεία, τὸ λευκῶ καὶ λείῳ εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ
ἔν. ἐπεὶ δ' ἔστι καὶ κατὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας σύνθετα
(ἔστι γὰρ τι ὑποκείμενον ἐκάστῳ, οἷον τῶ ποιῶ καὶ τῶ ποσῶ
25 καὶ τῶ ποτὲ καὶ τῶ ποῦ καὶ τῆ κινήσει), σκεπτέον ἄρ' ἔστι
λόγος τοῦ τί ἦν εἶναι ἐκάστῳ αὐτῶν, καὶ ὑπάρχει καὶ τού-
τοις τὸ τί ἦν εἶναι, οἷον λευκῶ ἀνθρώπῳ τί ἦν λευκῶ ἀν-
θρώπῳ. ἔστω δὴ ὄνομα αὐτῶ ἱμάτιον. τί ἔστι τὸ ἱματίῳ εἶναι;
ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν καθ' αὐτὸ λεγομένων οὐδὲ τοῦτο. ἢ τὸ οὐ
30 καθ' αὐτὸ λέγεται διχῶς, καὶ τούτου ἔστι τὸ μὲν ἐκ προσθέσεως,
τὸ δ' οὐ. τὸ μὲν γὰρ τῶ αὐτὸ ἄλλῳ προσκειῖσθαι λέγεται ὃ

11 αὐτῶ δὲ γνωστῶν add. m. sec. E || 12 μεταβαίνοντα A^b ||
1 δὴ ἐν H^b || 2 δοκεῖ in ἐδόκει corr. E || 3 αὐτοῦ] τούτου malo ||
14 ἐκάστῳ conī. Bonitz: ἕκαστον A^b E, εἶναι δὲ λέγεται ἕκαστον
Alex., unde locum transpositione quoque sanare poteris || 16 ὃ
ἄρα κ. σαυτόν om. A^b || οὕτω A^b || 17 ἐπιφανεία λευκόν E, ἐπι-
φανεία λευκόν γρ. E || 18 λευκόν A^b || ἐπιφάνεια λευκῆ A^b: ἐπι-
φανεία λευκῆ εἶναι E vulgo || 19 διὰ τί om. A^b || αὐτό A^b Alex.,
αὐτῆι E et γρ. Alex. || 20 ἐνέσται] ἔστι Alex. || αὐτὸ post λόγῳ
om. A^b || 21 ὥστ' — 22 καὶ ἔν ad 19 πρόσεστιν αὐτό pertinere
videntur || 21 ἐπιφάνεια λευκῆ A^b, ἐπιφάνεια εἶναι λεία A^b E:
ἐπιφανεία εἶναι λεία vulgo || 24 τῶ ante ποσῶ om. Alex. || 26
ἐκάστῳ αὐτῶν εἶναι E || 27 ἦν εἶναι λευκῶ conī. Bonitz, τί ἦν λ.
ἀνθρώπῳ om. A^b || 29 οὐδὲ prius om. A^b || 30 ἔστι τι τὸ E || 31 ὃ

ὀρίζεται, οἷον εἰ τὸ λευκῶ εἶναι ὀριζόμενος λέγοι λευκοῦ
 ἀνθρώπου λόγον· τὸ δὲ τῶ ἄλλο αὐτῶ, οἷον εἰ σημαίνοι τὸ
 ἱμάτιον λευκὸν ἀνθρώπου, ὁ δ' ὀρίζοι τὸ ἱμάτιον ὡς λευκόν·
 τὸ δὲ λευκὸς ἀνθρώπος ἔστι μὲν λευκόν, οὐ μέντοι τί ἦν εἶναι 1030 a
 λευκῶ εἶναι. ἀλλὰ τὸ ἱματίῳ εἶναι ἄρα ἔστι τί ἦν εἶναι τι
 [ἦ] ὅλως ἢ οὐ; ὅπερ γὰρ τόδε τι ἔστι τὸ τί ἦν εἶναι· ὅταν
 δ' ἄλλο κατ' ἄλλου λέγηται, οὐκ ἔστιν ὅπερ τόδε τι, οἷον ὁ
 λευκὸς ἀνθρώπος οὐκ ἔστιν ὅπερ τόδε τι, εἴπερ τὸ τόδε τι 5
 ταῖς οὐσίαις ὑπάρχει μόνον. ὥστε τὸ τί ἦν εἶναι ἔστιν ὅσων
 ὁ λόγος ἔστιν ὀρισμός. ὀρισμός δ' ἔστιν οὐκ ἔαν ὄνομα λόγῳ
 ταῦτὸ σημαίνη· πάντες γὰρ ἂν εἶεν οἱ λόγοι ὄροι· ἔσται γὰρ
 ὄνομα δῶρον λόγῳ [ταῦτόν], ὥστε καὶ ἡ Ἰλιάς ὀρισμός
 ἔσται· ἀλλ' ἔαν πρώτου τινὸς ἦ· τοιαῦτα δ' ἔστιν ὅσα λέγε- 10
 ται μὴ τῶ ἄλλο κατ' ἄλλου λέγεσθαι. οὐκ ἔσται ἄρα οὐδενὶ
 τῶν μὴ γένους εἰδῶν ὑπάρχον τὸ τί ἦν εἶναι, ἀλλὰ τούτοις
 μόνον· ταῦτα γὰρ δοκεῖ οὐ κατὰ μετοχὴν λέγεσθαι καὶ πά-
 θος, οὐδ' ὡς συμβεβηκός· ἀλλὰ λόγος μὲν ἔσται ἐκάστου
 καὶ τῶν ἄλλων τί σημαίνει, ἔαν ἦ ὄνομα, ὅτι τόδε τῶδε 15
 ὑπάρχει, ἢ ἀντὶ λόγου ἀπλοῦ ἀκριβέστερος· ὀρισμός δ' οὐκ
 ἔσται οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι. ἦ καὶ ὁ ὀρισμός ὥσπερ καὶ τὸ τί
 ἔστι πλεοναχῶς λέγεται· καὶ γὰρ τὸ τί ἔστιν ἓνα μὲν τρόπον
 σημαίνει τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τόδε τι, ἄλλον δ' ἕκαστον τῶν
 κατηγορουμένων, ποσόν, ποιόν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ὥσ- 20
 περ γὰρ καὶ τὸ ἔστιν ὑπάρχει πᾶσιν ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ
 τῶ μὲν πρώτως τοῖς δ' ἐπομένως, οὕτω καὶ τὸ τί ἔστιν

ὀρίζεται non habuisse videtur Alex. || 1030 a, 1 τὸ δὲ T: τὸ δὴ
 A^b E || εἶναι inclusit Bonitz || 2 ante ἀλλὰ punctum posuit Bo-
 nitz, vulgo ante ἄρα interpunctum erat || τὸ ἱματίῳ A^b E: τῶ
 ἱματίῳ coni. Bonitz, τὸ ἱμάτιον fort. Alex. || 3 ἦ inclusit Bonitz ||
 τόδε τι Bonitz secutus Alexandrum: τι A^b et γρ. E, τι ἦν
 εἶναι E || 4 οἷον — 5 ὅπερ τόδε τι om. A^b || 5 τόδε sine τι al-
 tero loco A^b E, τόδε τι edd. et fort. Alex. || 7 λόγος ὀρισμός
 ἔστιν Alex || 9 ταῦτόν om. A^b et fort. Alex. || 10 ἦ om. A^b || 11
 κατ' ἄλλου om. A^b Alex. || 13 fort. ἦ πάθος || 17 ὁ om. Alex. ||
 21 τὸ τί ἔστιν A^b Alex. || 22 οὕτως E

ἀπλῶς μὲν τῇ οὐσίᾳ πῶς δὲ τοῖς ἄλλοις. καὶ γὰρ τὸ ποιὸν
 ἐροίμεθ' ἂν τί ἐστίν, ὥστε καὶ τὸ ποιὸν τῶν τί ἐστὶ μὲν ἀλλ'
 25 οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος λογικῶς φασί τι-
 νες εἶναι τὸ μὴ ὄν οὐχ ἀπλῶς ἀλλὰ μὴ ὄν, οὕτω καὶ τὸ
 ποιόν. δεῖ μὲν οὖν σκοπεῖν καὶ τὸ πῶς δεῖ λέγειν περὶ ἕκα-
 στον, οὐ μὴν μᾶλλον γε ἢ τὸ πῶς ἔχει. διὸ καὶ νῦν ἐπεὶ τὸ
 λεγόμενον φανερόν, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ὁμοίως ὑπάρξει πρῶ-
 30 τως μὲν καὶ ἀπλῶς τῇ οὐσίᾳ, εἶτα καὶ τοῖς ἄλλοις, ὥσπερ
 καὶ τὸ τί ἐστίν, οὐχ ἀπλῶς τί ἦν εἶναι, ἀλλὰ ποιῶ ἢ ποσῶ
 τί ἦν εἶναι. δεῖ γὰρ ἢ ὁμωνύμως ταῦτα φάναι εἶναι ὄντα,
 ἢ προστιθέντας καὶ ἀφαιροῦντας (ὥσπερ καὶ τὸ μὴ ἐπιστη-
 τὸν ἐπιστητόν), ἐπεὶ τό γ' ὀρθόν ἐστὶ μήτε ὁμωνύμως φάναι
 35 μήτε ὡσαύτως, ἀλλ' ὥσπερ τὸ ἱατρικὸν τῶ πρὸς τὸ αὐτὸ
 1030 b μὲν καὶ ἓν, οὐ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἓν, οὐ μέντοι οὐδ' ὁμωνύ-
 μως· οὐδὲ γὰρ ἱατρικὸν σῶμα καὶ ἔργον καὶ σκεῦος λέγεται
 οὔτε ὁμωνύμως οὔτε καθ' ἓν, ἀλλὰ πρὸς ἓν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 ὁποτέρως τις ἐθέλει λέγειν διαφέρει οὐδέν· ἐκεῖνο δὲ φανερόν
 5 ὅτι ὁ πρῶτως καὶ ἀπλῶς ὀρισμὸς καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τῶν
 οὐσιῶν ἐστίν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων [ὁμοίως] ἐστί,
 πλὴν οὐ πρῶτως. οὐ γὰρ ἀνάγκη, εἰάν τοῦτο τιθῶμεν, τούτου
 ὀρισμὸν εἶναι ὃ ἂν λόγῳ τὸ αὐτὸ σημαίνῃ, ἀλλὰ τινὶ λόγῳ·
 τοῦτο δ' εἰάν ἑνὸς ἦ, μὴ τῶ συνεχεῖ ὥσπερ ἡ Ἰλιάς ἢ ὅσα
 10 συνδέσμων, ἀλλ' εἰάν ὁσαυῶς λέγεται τὸ ἓν· τὸ δ' ἓν λέγεται
 ὥσπερ τὸ ὄν· τὸ δ' ὄν τὸ μὲν τόδε τι, τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ

23 τοῖς ἄλλοις et γὰρ τὸ om. A^b, unde καὶ τοῖς ἄλλοις scri-
 bendum conicias || 27 τὸ om. Alex. || ἕκαστα Alex. || 32 εἶναι
 post φάναι om. Alex. || 1030 b, 1 οὐ μέντοι οὐδ' ὁμωνύμως in
 textu non habuisse videtur Alex. || 2 οὐδὲ A^b: οὐδέν E || γὰρ
 τὸ Alex. || καὶ ἔργον fort. om. Alex. || 3 ἀλλὰ ταῦτα μὲν A^b:
 ταῦτα μὲν οὖν E || 4 θέλει E || διαφέρει A^b || 5 πρῶτος A^b || 6
 ὁμοίως E: ὁμως A^b, ipse seclusi ut falso ex 1030 a, 29 illatum,
 ubi ὁμοίως et ὥσπερ sibi respondent || ἐστί, πλὴν οὐ πρῶτως
 om. A^b et fort. Alex. || 8 ὃ ἂν ὄνομα λόγῳ fort. Alex. || 9 ἢ om.
 A^b || ὅσαι E || 10 λέγεται E || τὸ ἓν Alex. interpretatur τὸ κ-
 ρίως ἓν || τὸ δ' — 12 σημαίνει non habuisse videtur Alex., nec
 scio an delenda sint

ποιόν τι σημαίνει. διὸ καὶ λευκοῦ ἀνθρώπου ἔσται λόγος
καὶ ὄρισμός, ἄλλον δὲ τρόπον καὶ τοῦ λευκοῦ καὶ οὐσίας.

5 ἔχει δ' ἀπορίαν, εἴαν τις μὴ φῆ ὄρισμὸν εἶναι τὸν ἐκ
προσθέσεως λόγον, τίνος ἔσται ὄρισμός τῶν οὐχ ἀπλῶν ἀλλὰ 15
συνδεδυασμένων; ἐκ προσθέσεως γὰρ ἀνάγκη δηλοῦν. λέγω
δ' οἶον, ἔστι ρῖς καὶ κοιλότης, καὶ σιμότης τὸ ἐκ τῶν δυοῖν
λεγόμενον, τῶ τὸδε ἐν τῶδε, καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός γε
οὔθ' ἢ κοιλότης οὔθ' ἢ σιμότης πάθος τῆς ρίνος, ἀλλὰ καθ'
αὐτήν· οὐδ' ὡς τὸ λευκὸν Καλλία ἢ ἀνθρώπων, ὅτι Καλλίας 20
λευκὸς ᾧ συμβέβηκεν ἀνθρώπων εἶναι, ἀλλ' ὡς τὸ ἄρρεν τῶ
ζῶν καὶ τὸ ἴσον τῶ ποσῶ καὶ πάνθ' ὅσα λέγεται καθ' αὐτὰ
ὑπάρχειν. ταῦτα δ' ἐστὶν ἐν ὅσοις ὑπάρχει ἢ ὁ λόγος ἢ τοῦ-
νομα, οὗ ἐστὶ τοῦτο τὸ πάθος, καὶ μὴ ἐνδέχεται δηλωσαί
χωρίς, ὥσπερ τὸ λευκὸν ἄνευ τοῦ ἀνθρώπου ἐνδέχεται, ἀλλ' 25
οὐ τὸ θῆλυ ἄνευ τοῦ ζῶου. ὥστε τούτων τὸ τί ἦν εἶναι καὶ
ὁ ὄρισμός ἢ οὐκ ἔστιν οὐδενὸς ἢ εἰ ἔστιν, ἄλλως, καθάπερ
εἰρήκαμεν. ἔστι δ' ἀπορία καὶ ἑτέρα περὶ αὐτῶν. εἰ μὲν γὰρ
τὸ αὐτὸ ἐστὶ σιμῆ ρῖς καὶ κοίλη ρῖς, τὸ αὐτὸ ἔσται τὸ σιμὸν
καὶ τὸ κοῖλον· εἰ δὲ μὴ διὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι εἰπεῖν τὸ 30
σιμὸν ἄνευ τοῦ πράγματος οὗ ἐστὶ πάθος καθ' αὐτό (ἔστι
γὰρ τὸ σιμὸν κοιλότης ἐν ρίνι), τὸ ρῖνα σιμῆν εἰπεῖν ἢ οὐκ
ἔστιν ἢ δις τὸ αὐτὸ ἔσται εἰρημένον, ρῖς ρῖς κοίλη· ἢ γὰρ
ρῖς ἢ σιμῆ ρῖς ρῖς κοίλη ἔσται. διὸ ἄτοπον τὸ ὑπάρχειν τοῖς
τοιούτοις τὸ τί ἦν εἶναι· εἰ δὲ μή, εἰς ἄπειρον εἴσιν· ρίνι 35
γὰρ ρίνι σιμῆ ἔτι ἄλλο ἐνέσται. δῆλον τοίνυν ὅτι μόνης τῆς 1031 a
οὐσίας ἐστὶν ὁ ὄρισμός. εἰ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν,
ἀνάγκη ἐκ προσθέσεως εἶναι, οἶον τοῦ ποιοῦ καὶ περιττοῦ·

13 τῆς οὐσίας fort. Alex., mihi τοῦ λευκοῦ post λευκοῦ ἀν-
θρώπου transponendum videtur || 15 ἔσται ὁ ὄρ. A^b Alex., ὁ om.
E || 17 τῶν om. Alex. || 18 τῶ om. E || 22 καθ' αὐτὸ Alex. || 24
τὸ om. Ald. recte || 27 ὁ om. A^b || ἢ εἰ ἔστιν E, εἰ om. A^b
vulgo || 31 ἔστι γὰρ] καὶ ἔστι E || 33 εἰρημένον σιμῆ ρῖς εἰ ἔσται.
διὸ A^b || 35 ρῖν γὰρ A^b || 1031a, 1 σιμῆ A^b E || ἔτι om. A^b || ἄλλο
ἔσται A^b || μόνον A^b et supra lin. E || 3 τοῦ ποιοῦ] τοῦ ἀρτίου

οὐ γὰρ ἄνευ ἀριθμοῦ, οὐδὲ τὸ θῆλυ ἄνευ ζώου. τὸ δ' ἐκ
 5 προσθέσεως λέγω ἐν οἷς συμβαίνει δις τὸ αὐτὸ λέγειν, ὡσπερ
 ἐν τούτοις. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, οὐδὲ συνδυαζομένων ἔσται,
 οἷον ἀριθμοῦ περιττοῦ· ἀλλὰ λανθάνει ὅτι οὐκ ἀκριβῶς λέ-
 γονται οἱ λόγοι. εἰ δ' εἰσὶ καὶ τούτων ὄροι, ἦτοι ἄλλον τρόπον
 εἰσὶν ἢ καθάπερ ἐλέχθη πολλαχῶς λεκτέον εἶναι τὸν ὀρισμὸν
 10 καὶ τὸ τί ἦν εἶναι. ὥστε ὡδὲ μὲν οὐδενὸς ἔσται ὀρισμὸς,
 οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι οὐδενὶ ὑπάρξει πλήν ταῖς οὐσίαις, ὡδὲ
 δ' ἔσται. ὅτι μὲν οὖν ἐστὶν ὁ ὀρισμὸς ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι λό-
 γος, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἢ μόνων τῶν οὐσιῶν ἐστὶν ἢ μά-
 λιστα καὶ πρώτως καὶ ἀπλῶς, δῆλον.
 15 πότερον δὲ ταῦτόν ἐστιν ἢ ἕτερον τὸ τί ἦν εἶναι καὶ 6
 ἕκαστον, σκεπτέον. ἔστι γὰρ τι πρὸ ἔργου πρὸς τὴν περὶ τῆς
 οὐσίας σκέψιν· ἕκαστόν τε γὰρ οὐκ ἄλλο δοκεῖ εἶναι τῆς
 ἑαυτοῦ οὐσίας, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι λέγεται εἶναι ἢ ἑκάστου
 οὐσία. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν λεγομένων κατὰ συμβεβηκὸς δόξειεν
 20 ἂν ἕτερον εἶναι, οἷον λευκὸς ἄνθρωπος ἕτερον καὶ τὸ λευκῶ
 ἀνθρώπῳ εἶναι. εἰ γὰρ τὸ αὐτό, καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ
 τὸ λευκῶ ἀνθρώπῳ τὸ αὐτό· τὸ αὐτὸ γὰρ ἄνθρωπος καὶ
 λευκὸς ἄνθρωπος, ὡς φασίν, ὥστε καὶ τὸ λευκῶ ἀνθρώπῳ καὶ
 τὸ ἀνθρώπῳ. ἢ οὐκ ἀνάγκη, ὅσα κατὰ συμβεβηκὸς, εἶναι
 25 ταῦτά. οὐ γὰρ ὡσαύτως τὰ ἄκρα γίνεταί ταῦτά· ἀλλ' ἴσως
 γ' ἐκεῖνο δόξειεν ἂν συμβαίνειν, τὰ ἄκρα γίνεσθαι ταῦτά
 τὰ κατὰ συμβεβηκὸς, οἷον τὸ λευκῶ εἶναι καὶ τὸ μουσικῶ
 εἶναι· δοκεῖ δ' οὐ. ἐπὶ δὲ τῶν καθ' αὐτὰ λεγομένων ἄρ'
 ἀνάγκη ταῦτόν εἶναι; οἷον εἴ τινές εἰσιν οὐσίαι ὧν ἕτεραι

conī. Bonitz, πολλοῦ conī. Göbel, fortasse ποιοῦ καὶ delendum ||
 4 τὸ θῆλυ] ὁ τοῦ θήλεος E || 5 λέγομεν οἷς A^b || 7 λαμβάνει E,
 sed β ex corr. || 8 fort. οἱ τοιοῦτοι λόγοι || 12 ὁ post ἐστὶν add.
 A^b, om. E || 13 μόνον ex μόνων corr. E || 17 τε om. E || 21 καὶ
 τὸ A^b Alex., om. E || 22 τὸ om. E || 23 ὥστε] εἶναι A^b || 23 et
 24 τὸ ex τῶι corr. E || 26 γ' E: τ' A^b || ἂν om. A^b || γενέσθαι
 A^b || 27 τὰ add. A^b, om. E vulgo || 28 εἶναι om. A^b, εἶναι ὡς
 E sed in marg. E: καὶ χωρὶς τοῦ ὡς || ἄρ' A^b Alex.: ἀεὶ E || 29
 ταυτὸ E || οἷον suspectum

μή εἰσιν οὐσίαι μηδὲ φύσεις ἕτεραι πρότεραι, οἷας φασὶ τὰς 30
 ιδέας εἶναι τινες. εἰ γὰρ ἔσται ἕτερον αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν καὶ
 τὸ ἀγαθῶ εἶναι, καὶ ζῶον καὶ τὸ ζῶον, καὶ τὸ ὄντι καὶ τὸ
 ὄν, ἔσονται ἄλλαι τ' οὐσίαι καὶ φύσεις καὶ ιδέαι παρὰ τὰς 1031 b
 λεγομένας, καὶ πρότεραι οὐσίαι ἐκεῖναι, εἰ τὸ τί ἦν εἶναι
 οὐσία ἐστίν. καὶ εἰ μὲν ἀπολελυμένοι ἀλλήλων, τῶν μὲν
 οὐκ ἔσται ἐπιστήμη, τὰ δ' οὐκ ἔσται ὄντα. λέγω δὲ τὸ ἀπο-
 λελύσθαι, εἰ μήτε τῷ ἀγαθῷ αὐτῷ ὑπάρχει τὸ εἶναι ἀγαθῶ, 5
 μήτε τούτῳ τὸ εἶναι ἀγαθόν. ἐπιστήμη γὰρ ἐκάστου ἐστίν
 ὅταν τὸ τί ἦν ἐκείνῳ εἶναι γινώσκωμεν. καὶ ἐπὶ ἀγαθοῦ καὶ τῶν
 ἄλλων ὁμοίως ἔχει· ὥστ' εἰ μηδὲ τὸ ἀγαθῶ εἶναι ἀγαθόν,
 οὐδὲ τὸ ὄντι ὄν, οὐδὲ τὸ ἐνὶ ἔν. ὁμοίως δὲ πάντα ἔστιν ἢ
 οὐδὲν τὰ τί ἦν εἶναι· ὥστ' εἰ μηδὲ τὸ ὄντι ὄν, οὐδὲ τῶν 10
 ἄλλων οὐδέν. ἔτι ᾧ μὴ ὑπάρχει ἀγαθῶ εἶναι, οὐκ ἀγαθόν.
 ἀνάγκη ἄρα ἔν εἶναι τὸ ἀγαθόν καὶ ἀγαθῶ εἶναι καὶ καλόν
 καὶ καλῶ εἶναι, ὅσα μὴ κατ' ἄλλο λέγεται, ἀλλὰ κατ' αὐτὰ
 καὶ πρῶτα. καὶ γὰρ τοῦτο ἱκανὸν ἔαν ὑπάρχη, κἂν μὴ ἦ
 εἶδη· μάλλον δ' ἴσως κἂν ἦ εἶδη. ἅμα δὲ δῆλον καὶ ὅτι εἶπερ 15
 εἰσὶν αἱ ιδέαι οἷας τινὲς φασιν, οὐκ ἔσται τὸ ὑποκείμενον
 οὐσία· ταύτας γὰρ οὐσίας μὲν ἀναγκαῖον εἶναι, μὴ κατ'
 ὑποκειμένου δέ· ἔσονται γὰρ κατὰ μέθεξιν. ἔκ τε δὴ τούτων
 τῶν λόγων ἔν καὶ ταῦτ' οὐ κατὰ συμβεβηκὸς αὐτὸ ἕκαστον
 καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ ὅτι γε τὸ ἐπίστασθαι ἕκαστον τοῦτό 20
 ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἐπίστασθαι, ὥστε καὶ κατὰ τὴν ἔκθεσιν

30 ἕτεραι non legisse videtur Alex. || πρότερον οἶον A^b || 32
 τὸ ἀγαθῶ E sed o in ras. || καὶ τὸ ὄντι καὶ τὸ ὄν invertenda
 aut potius eicienda || 1031 b, 2 οὐσίαι] καὶ οὐσίαι A^b || 3
 οὐσία A^b Alex.: οὐσίας E || μὲν εἰσιν ἀπ. Alex. || 4 λέγω — 6
 ἀγαθόν parenthesi inclusit Bonitz || 6 ἐπιστήμη τε γὰρ E || ἐκά-
 στου αὕτη τὸ mox omisso γινώσκωμεν E || 7 ἐκείνῳ εἶναι E: εἶναι
 ἐκείνῳ A^b || 8 τὸ E Alex. sed o in ras. E: τῷ A^b || 9 τὸ — τὸ
 E Alex. sed o in ras. E: τῷ — τῷ A^b || ἔσται con. Bonitz || 12
 τὸ ἀγαθῶ E || 13 καὶ ὅσα Alex. || πρῶτα καὶ κατ' αὐτὰ E || 14
 ἔαν E: ἄν A^b, ἄν ὑπάρχοι Alex. || 15 ἢ om. A^b || 16 αἱ om.
 Alex. || ἔστι Alex. || 17 ἀνάγκη εἶναι A^b || 19 fort. ταῦτ' οὐ || 21

Aristoteles, ed. CHRIST [1938]

ἀνάγκη ἔν τι εἶναι ἄμφω. τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς λεγόμε-
 νον, οἷον τὸ μουσικὸν ἢ λευκόν, διὰ τὸ διττὸν σημαίνειν,
 οὐκ ἀληθὲς εἶπειν ὡς ταυτό τὸ τί ἦν εἶναι καὶ αὐτό· καὶ
 25 γὰρ ὧ συμβέβηκε λευκὸν καὶ τὸ συμβεβηκός, ὥστ' ἔστι μὲν
 ὡς ταυτόν, ἔστι δὲ ὡς οὐ ταυτό τὸ τί ἦν εἶναι καὶ αὐτό·
 τῷ μὲν γὰρ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ οὐ ταυτό, τῷ
 πάθει δὲ ταυτό. ἄτοπον δ' ἂν φανείη κἄν εἴ τις ἐκάστῳ
 ὄνομα θεῖτο τῶν τί ἦν εἶναι· ἔσται γὰρ καὶ παρ' ἐκεῖνο
 30 ἄλλο, οἷον τῷ τί ἦν εἶναι ἵππῳ τί ἦν εἶναι [ἵππῳ] ἕτερον.
 καίτοι τί κωλύει καὶ νῦν εἶναι ἕνια εὐθύς τί ἦν εἶναι, εἴπερ
 οὐσία τὸ τί ἦν εἶναι; ἀλλὰ μὴν οὐ μόνον ἔν, ἀλλὰ καὶ ὁ
 1032 a λόγος ὁ αὐτὸς αὐτῶν, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων· οὐ
 γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ἔν τὸ ἐνὶ εἶναι καὶ ἔν. ἔτι εἰ ἄλλο
 ἔσται, εἰς ἄπειρον εἴσιν· τὸ μὲν γὰρ ἔσται τί ἦν εἶναι τοῦ
 ἐνός, τὸ δὲ τὸ ἔν, ὥστε καὶ ἐπ' ἐκείνων ὁ αὐτὸς ἔσται λόγος.
 5 ὅτι μὲν οὖν ἐπὶ τῶν πρώτων καὶ καθ' αὐτὰ λεγομένων τὸ
 ἐκάστῳ εἶναι καὶ ἕκαστον τὸ αὐτὸ καὶ ἔν ἐστι, δῆλον. οἱ δὲ
 σοφιστικοὶ ἔλεγχοι πρὸς τὴν θέσιν ταύτην φανερόν ὅτι τῇ
 αὐτῇ λύονται λύσει, καὶ εἰ ταυτό Σωκράτης καὶ Σωκράτει
 εἶναι· οὐδὲν γὰρ διαφέρει οὔτε ἐξ ὧν ἐρωτηθεῖς ἂν τις,
 10 οὔτε ἐξ ὧν λύων ἐπιτύχοι. πῶς μὲν οὖν τὸ τί ἦν εἶναι ταύ-
 τὸν καὶ πῶς οὐ ταυτόν ἐκάστῳ, εἴρηται.

τῶν δὲ γιγνομένων τὰ μὲν φύσει γίννεται, τὰ δὲ τέχνη, 7
 τὰ δ' ἀπὸ ταυτομάτου. πάντα δὲ τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τέ τι-
 post ὥστε add. καὶ A^b om. E || 22 τι om. A^b || 23 ἢ E: καὶ
 A^b || 24 ὡς τὸ αὐτὸ E || 25 συμβαίνει A^b || λευκόν E, om. A^b,
 λευκῷ T || 26 ταυτόν | ταυτό E || 27 τῷ μὲν A^b E, τὸ μὲν Alex.
 Bonitz || καὶ τῷ E: καὶ τὸ A^b Alex., ἀνθρώπῳ καὶ τῷ deleverim ||
 τὸ αὐτὸ E || 29 ὄνομα τιθεῖτο A^b || 30 οἷον add. A^b, om. E || τῷ
 in τὸ corr. E || ἵππῳ τί] τὸ γὰρ τί E, sed γὰρ postea add. ||
 ἵππῳ alterum inclusit Bonitz || 31 νῦν εὐθύς εἶναι τινα Alex. ||
 1032 a, 2 καὶ om. A^b || 3 τοῦ ἐνός A^b et fort. Alex.: τὸ ἐνὶ
 εἶναι E || 4 ἔσται ὁ αὐτὸς A^b || 6 καὶ ante ἔν om. A^b || 8 εἰ E:
 εἰς A^b || Σωκράτει E: Σωκράτην A^b || 9 ἐρωτηθεῖς A^b: ἐρωτή-
 σειεν E vulgo, ἐρωτηθείη H^b || 10 et 11 ταυτό E || 12 δὲ om.
 A^b. habet E Alex. || γίνονται Alex. || 13 et 29 τοῦ αὐτ. E

νος γίνεται καὶ ἕκ τινος καὶ τί· τὸ δὲ τί λέγω καθ' ἑκά-
 στην κατηγορίαν· ἢ γὰρ τόδε ἢ ποσὸν ἢ ποιὸν ἢ ποῦ. αἱ 15
 δὲ γενέσεις αἱ μὲν φυσικαὶ αὐταὶ εἰσιν ὧν ἡ γένεσις ἐκ
 φύσεώς ἐστίν· τὸ δ' ἐξ οὗ γίνεται, ἣν λέγομεν ὕλην· τὸ δ'
 ὑφ' οὗ, τῶν φύσει τι ὄντων· τὸ δὲ τί, ἄνθρωπος ἢ φυτὸν
 ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἃ δὴ μάλιστα λέγομεν οὐσίας εἶναι.
 ἅπαντα δὲ τὰ γιγνόμενα ἢ φύσει ἢ τέχνῃ ἔχει ὕλην· δυνα- 20
 τὸν γὰρ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἕκαστον αὐτῶν, τοῦτο δ'
 ἐστὶν ἡ ἑκάστῃ ὕλη. καθόλου δὲ καὶ ἐξ οὗ φύσις καὶ καθ'
 ὃ φύσις· τὸ γὰρ γιγνόμενον ἔχει φύσιν, οἷον φυτὸν ἢ ζῶον·
 καὶ ὑφ' οὗ, ἢ κατὰ τὸ εἶδος λεγομένη φύσις ἢ ὁμοειδής·
 αὕτη δ' ἐν ἄλλῳ· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ. οὕτω 25
 μὲν οὖν γίνεται τὰ γιγνόμενα διὰ τὴν φύσιν, αἱ δ' ἄλλαι
 γενέσεις λέγονται ποιήσεις. πᾶσαι δ' εἰσὶν αἱ ποιήσεις ἢ ἀπὸ
 τέχνης ἢ ἀπὸ δυνάμεως ἢ ἀπὸ διανοίας. τούτων δὲ τινες
 γίνονται καὶ ἀπὸ ταύτομάτου καὶ ἀπὸ τύχης παραπλησίως
 ὡσπερ ἐν τοῖς ἀπὸ φύσεως γιγνομένοις· ἕνια γὰρ κακεῖ 30
 ταῦτα καὶ ἐκ σπέρματος γίνεται καὶ ἄνευ σπέρματος.
 περὶ μὲν οὖν τούτων ὕστερον ἐπισκεπτέον, ἀπὸ τέχνης δὲ
 γίνεται ὅσων τὸ εἶδος ἐν τῇ ψυχῇ. εἶδος δὲ λέγω τὸ τί 1032 b
 ἦν εἶναι ἑκάστου καὶ τὴν πρώτην οὐσίαν. καὶ γὰρ τῶν ἐναν-
 τίων τρόπον τινὰ τὸ αὐτὸ εἶδος· τῆς γὰρ στερήσεως οὐσία ἢ
 οὐσία ἢ ἀντικειμένη, οἷον ὑγίεια νόσου· ἐκείνης γὰρ ἀπουσία
 δηλοῦται ἢ νόσος· ἢ δ' ὑγίεια ὁ ἐν τῇ ψυχῇ λόγος καὶ ἐν 5
 τῇ ἐπιστήμῃ. γίνεται δὴ τὸ ὑγιὲς νοήσαντος οὕτως· ἐπειδὴ
 τοδὶ ὑγίεια, ἀνάγκη, εἰ ὑγιὲς ἔσται, τοδὶ ὑπάρξαι, οἷον ὁμα-

16 δέ: fort. δὴ || ἐκ: fort. ἀπὸ || 18 τί] τι ὁ E || 20 δύναται
 Alex. || 22 ἢ E: ἐν A^b, ἢ ἐν T || 24 ἢ post φύσις om. Alex. || 27
 ἢ om. A^b || 28 ἀπὸ ante διαν. add. A^b, om. E || 30 ἀπὸ A^b Alex.:
 ὑπὸ E || 1032b, 2 ἑκάστου E: ἑκάστῳ A^b || 3. 4 οὐσία ἢ τῇ οὐ-
 σία ἀντ. (τῇ expunctum) A^bE, τῇ οὐσία ἢ ἀντικειμένη γρ. E ||
 5 δηλοῦται E Ascl., om. A^b et fort. Alex. || 5. 6 καὶ ἡ ἐπιστήμη
 A^b || 6 δὲ A^b || νοήσαντος τοῦ ἱατροῦ οὕτως Alex. in interpr. ||
 7 ἔσται om. A^b

λότητα, εἰ δὲ τοῦτο, θερμότητα· καὶ οὕτως αἰεὶ νοεῖ, ἕως ἂν
 ἀγάγη εἰς τοῦτο ὃ αὐτὸς δύναται ἔσχατον ποιεῖν. εἶτα ἤδη
 10 ἢ ἀπὸ τούτου κίνησις ποίησις καλεῖται, ἢ ἐπὶ τὸ ὑγιαίνειν.
 ὥστε συμβαίνει τρόπον τινὰ ἐξ ὑγείας τὴν ὑγίειαν γίνεσθαι
 καὶ τὴν οἰκίαν ἐξ οἰκίας, τῆς ἄνευ ὕλης τὴν ἔχουσαν ὕλην·
 ἢ γὰρ ἰατρικὴ ἐστὶ καὶ ἢ οἰκοδομικὴ τὸ εἶδος τῆς ὑγείας
 καὶ τῆς οἰκίας· λέγω δ' οὐσίαν ἄνευ ὕλης τὸ τί ἦν εἶναι.
 15 τῶν δὲ γενέσεων καὶ κινήσεων ἢ μὲν νόησις καλεῖται ἢ δὲ
 ποίησις, ἢ μὲν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ εἶδους νόησις, ἢ δ'
 ἀπὸ τοῦ τελευταίου τῆς νοήσεως ποίησις. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν μεταξὺ ἕκαστον γίνεσθαι. λέγω δ' οἷον εἰ ὑγιανεῖ,
 δεῖ ὁμαλυνθῆναι. τί οὖν ἐστὶ τὸ ὁμαλυνθῆναι; τοδί.
 20 τοῦτο δ' ἔσται εἰ θερμανθήσεται. τοῦτο δὲ τί ἐστὶ; τοδί.
 ὑπάρχει δὲ τοδί δυνάμει τοῦτο δ' ἤδη ἐπ' αὐτῷ. τὸ δὴ ποιοῦν
 καὶ ὅθεν ἄρχεται ἢ κίνησις τοῦ ὑγιαίνειν, εἰ μὲν ἀπὸ τέχ-
 νης, τὸ εἶδος ἐστὶ τὸ ἐν τῇ ψυχῇ, εἰ δ' ἀπὸ ταῦτομάτου,
 ἀπὸ τούτου ὃ ποτε τοῦ ποιεῖν ἀρχὴ τῷ ποιοῦντι ἀπὸ τέχνης,
 25 ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἰατρεύειν ἴσως ἀπὸ τοῦ θερμαίνειν ἢ ἀρχή,
 τοῦτο δὲ ποιεῖ τῇ τρίψει. ἢ θερμότης τοίνυν ἢ ἐν τῷ σώ-
 ματι ἢ μέρος τῆς ὑγείας ἢ ἔπεται τι αὐτῇ τοιοῦτον ὃ ἐστὶ
 μέρος τῆς ὑγείας, ἢ διὰ πλειόνων· τοῦτο δ' ἔσχατόν ἐστὶ τὸ
 ποιοῦν τὸ μέρος καὶ τὸ οὕτως μέρος ἐστὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς

9 εἰς τὸ αὐτὸ δύνασθαι τὸ ἔσχατον ποιεῖν A^b || 10 τού-
 του A^bE: τούτων ceteri codd. teste Bekkero || 11 τὴν ὑγίειαν
 ἐξ ὑγ. A^b || 14 τῆς οἰκοδομίας E || 15 τῶν δὲ — 17 ποίησις
 primum in margine adiecta videntur, cf. Studia p. 68 || 17 καὶ
 ἐπὶ τῶν E || 19 δεῖ E Alex.: δεῖοι ἂν A^b || 20 τί om. A^b || 21
 τοδί Alex. et γρ. E et corr. in A^b: τωδί A^b m. pr. E m. pr. ||
 22 τὸ A^b || 23 τοῦ αὐτ. E || 24 ὃ ποτε] ὅπερ fort. Alex. || ἀρχή
 T Alex. Bonitz: ἄρχει A^bE || post τέχνης fortasse exciderit
 οἷον τὸ θερμαίνειν || 26 τοίνυν E: οὖν A^b || ἢ om. A^b || 27 ἢ
 ἔπεται — 28 ὑγείας om. A^b || 28 ἔσχατόν ἐστὶ τὸ A^b, ἐστὶ om.
 E || 29 ποιοῦν τὸ μέρος A^b, τὸ μέρος om. E vulgo || καὶ τὸ οὕτως
 μέρος ἐστὶν om. A^b, τὸ om. fort. Alex., ποιοῦν καὶ αὐτό πως
 coni. Bonitz, ipse conieci καὶ τὸ οὕτως μέρος ἐστὶν ὕλη collato
 1034 a, 11

οικίας οἶον οἱ λίθοι, καὶ τῶν ἄλλων. ὥστε καθάπερ λέγεται, 30
 ἀδύνατον γενέσθαι εἰ μηδὲν προὔπαρχει. ὅτι μὲν οὖν τι
 μέρος ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει, φανερόν· ἢ γὰρ ὅλη μέρος· ἐν-
 υπάρχει γὰρ καὶ γίννεται αὕτη. ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν ἐν τῷ 1033 a
 λόγῳ· ἀμφοτέρως δὲ λέγομεν τοὺς χαλκοῦς κύκλους τί εἶσι,
 καὶ τὴν ὅλην λέγοντες ὅτι χαλκός, καὶ τὸ εἶδος ὅτι σχῆμα
 τοιόνδε· καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ γένος εἰς ὃ πρῶτον τίθεται. ὁ δὲ
 χαλκοῦς κύκλος ἔχει ἐν τῷ λόγῳ τὴν ὅλην. ἐξ οὗ δὲ ὡς 5
 ὅλης γίννεται ἔνια λέγεται, ὅταν γένηται, οὐκ ἐκεῖνο ἀλλ'
 ἐκεῖνινον, οἶον ὁ ἀνδριάς οὐ λίθος ἀλλὰ λίθινος. ὁ δ' ἄν-
 θρωπος ὁ ὑγιαίνων οὐ λέγεται ἐκεῖνο ἐξ οὗ· αἴτιον δ' ὅτι
 γίννεται ἐκ τῆς στερήσεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου, ὃ λέγομεν
 τὴν ὅλην. οἶον καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κάμνων γίννεται ὑγιής· 10
 μάλλον μέντοι λέγεται γίννεσθαι ἐκ τῆς στερήσεως, οἶον ἐκ
 κάμνοντος ὑγιής ἢ ἐξ ἀνθρώπου. διὸ κάμνων μὲν ὁ ὑγιής
 οὐ λέγεται, ἄνθρωπος δὲ καὶ ἄνθρωπος ὑγιής. ὧν δ' ἢ στέ-
 ρησις ἄδηλος καὶ ἀνώνυμος, οἶον ἐν χαλκῷ σχήματος ὀποιου-
 οῦν ἢ ἐν πλίνθοις καὶ ξύλοις οικίας, ἐκ τούτων δοκεῖ γί- 15
 γνεσθαι ὡς ἐκεῖ ἐκ κάμνοντος. διὸ ὥσπερ οὐδ' ἐκεῖ ἐξ οὗ
 τοῦτο, ἐκεῖνο οὐ λέγεται, οὐδ' ἐνταῦθα ὁ ἀνδριάς ξύλον, ἀλλὰ
 παράγεται ξύλινος [οὐ ξύλον], καὶ χαλκοῦς ἀλλ' οὐ χαλκός,
 καὶ λίθινος ἀλλ' οὐ λίθος, καὶ ἢ οικία πλινθίνη ἀλλ' οὐ
 πλίνθοι, ἐπεὶ οὐδ' ὡς ἐκ ξύλου γίννεται ἀνδριάς ἢ ἐκ πλίν- 20
 θων οικία, ἐάν τις σφόδρα ἐπιβλέπη, οὐκ ἂν ἀπλῶς εἴποι,
 διὰ τὸ δεῖν μεταβάλλοντος γίννεσθαι ἐξ οὗ, ἀλλ' οὐχ ὑπο-
 μένοντος. διὰ μὲν οὖν τοῦτο οὕτως λέγεται.

31 τι] τὸ E || 1033 a, 2 δὲ] γε coni. Bonitz || χαλκοῦς A^b
 Alex. et γρ. E: πολλοὺς E m. pr. || 3 καὶ εἰ τὴν A^b || 5 χαλκός
 A^b || 7 ὁ post οἶον om. E || 8 λέγεται ἐκεῖνο ἐξ οὗ delenda
 censet Essen || 9 ὃ λέγομεν τὴν ὅλην om. fort. Alex. || 11 ἐκ τῆς
 στερήσεως γίννεσθαι E || 12 ὁ ὑγιής E, ὁ om. A^b Bekk. || 13
 καὶ] καὶ ὁ A^bE || 14 ἐκ χαλκοῦ γρ. E || ὅποι οὖν E sed duabus
 litteris inter oi et ou erasis || 18 οὐ ξύλον delenda censeo || 21
 ἐπιβλέπη σφόδρα E || εἶπε A, εἶποιε E

ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τινός τε γίννεται τὸ γιννόμενον (τοῦτο δὲ 8
 25 λέγω ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς γενέσεώς ἐστι) καὶ ἔκ τινος (ἔστω δὲ
 μὴ ἢ στέρησις τοῦτο ἀλλ' ἢ ὕλη· ἤδη γὰρ διώριστα ὄν τρό-
 πον τοῦτο λέγομεν) καὶ τί γίννεται (τοῦτο δ' ἐστὶν ἢ σφαῖρα
 ἢ κύκλος ἢ ὅ τι ἔτυχε τῶν ἄλλων), ὥσπερ οὐδὲ τὸ ὑποκει-
 μενον ποιεῖ τὸν χαλκόν, οὕτως οὐδὲ τὴν σφαῖραν, εἰ μὴ
 30 κατὰ συμβεβηκός, ὅτι ἢ χαλκῆ σφαῖρα σφαῖρά ἐστιν, ἐκεί-
 νην δὲ ποιεῖ. τὸ γὰρ τόδε τι ποιεῖν ἐκ τοῦ ὅλως ὑποκει-
 μένου τόδε τι ποιεῖν ἐστίν. λέγω δ' ὅτι τὸν χαλκὸν στρογγύ-
 λον ποιεῖν ἐστὶν οὐ τὸ στρογγύλον ἢ τὴν σφαῖραν ποιεῖν,
 ἀλλ' ἕτερόν τι, οἷον τὸ εἶδος τοῦτο ἐν ἄλλῳ. εἰ γὰρ ποιεῖ, ἔκ
 1033 b τινος ἂν ποιοίη ἄλλου· τοῦτο γὰρ ὑπέκειτο. οἷον ποιεῖ χαλ-
 κῆν σφαῖραν· τοῦτο δὲ οὕτως ὅτι ἐκ τουδί, ὃ ἐστὶ χαλκός,
 τοδί ποιεῖ, ὃ ἐστὶ σφαῖρα. εἰ οὖν καὶ τοῦτο ποιεῖ αὐτό, δῆλον
 ὅτι ὡσαύτως ποιήσει, καὶ βαδιοῦνται αἱ γενέσεις εἰς ἄπειρον.
 5 φανερόν ἄρα ὅτι οὐδὲ τὸ εἶδος, ἢ οἳτιδήποτε χορὴ καλεῖν τὴν
 ἐν τῷ αἰσθητῷ μορφήν, οὐ γίννεται, οὐδ' ἐστὶν αὐτοῦ γένεσις,
 οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι· τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὃ ἐν ἄλλῳ γίννεται
 ἢ ὑπὸ τέχνης ἢ ὑπὸ φύσεως ἢ δυνάμεως. τὸ δὲ χαλκῆν
 σφαῖραν εἶναι ποιεῖ. ποιεῖ γὰρ ἐκ χαλκοῦ καὶ σφαίρας·
 10 εἰς τοδί γὰρ τὸ εἶδος ποιεῖ, καὶ ἔστι τοῦτο σφαῖρα χαλκῆ.
 τοῦ δὲ σφαῖραν εἶναι ὅλως εἰ ἔστι γένεσις, ἔκ τινός τι ἔσται.
 δεήσει γὰρ διαιρετὸν εἶναι αἰεὶ τὸ γιννόμενον, καὶ εἶναι τὸ
 μὲν τόδε τὸ δὲ τόδε, λέγω δ' ὅτι τὸ μὲν ὕλην τὸ δ' εἶδος.
 εἰ δὴ ἐστὶ σφαῖρα τὸ ἐκ τοῦ μέσου σχῆμα ἴσον, τούτου τὸ
 15 μὲν ἐν ᾧ ἔσται οὐ ποιεῖ, τὸ δ' ἐν ἐκείνῳ, τὸ δ' ἅπαν τὸ γε-

27 τί Alex. Bonitz: δ A^bE || 29 fort. ποιεῖ δ τεχνίτης, at cf.
 1044 a, 29 || 31 ποιεῖν om. A^b || 32 τι add. A^b Alex., om. E || 33
 ποιεῖν ἐστίν E: ποιῆσαι A^b || 1033 b, 1 ποιεῖ A^b Alex. Bonitz:
 ποιεῖν E || 3 τόδε A^b || δ E: ὅτι A^b || 5 οὔτε E || 6 οὐ om. A^b,
 at confer 1033 a, 16 et 21 || αὐτοῦ γένεσις οὐδὲ om. fort. Alex. ||
 7 εἶναι] εἶναι τούτῳ E || 8 ἢ prius om. A^b || 9 καὶ σφαίρας E:
 σφαῖραν A^b || 10 τὸ] τοδί τὸ E || 11 σφαῖραν scripsi: σφαῖρα seu
 σφαῖρα codd. edd. || τι fort. om. Alex. || ἔσται A^b Alex. Bonitz:
 ἔσται ex ἐστι corr. E || 12 αἰεὶ om. A^b || 13 δ' ὅτι] fort. δὲ || 15 δ

γονός, οἶον ἢ χαλκῆ σφαῖρα. φανερόν δὴ ἐκ τῶν εἰρημένων
 ὅτι τὸ μὲν ὡς εἶδος ἢ οὐσία λεγόμενον οὐ γίγνεται, ἢ δὲ
 σύνοδος ἢ κατὰ ταύτην λεγομένη γίγνεται, καὶ ὅτι ἐν παντὶ
 τῷ γιγνομένῳ ὕλη ἔνεστι, καὶ ἔστι τὸ μὲν τόδε τὸ δὲ τόδε.
 πότερον οὖν ἔστι τις σφαῖρα παρὰ τάσδε ἢ οἰκία παρὰ τὰς 20
 πλίνθους; ἢ οὐδ' ἂν ποτε ἐγίγνετο, εἰ οὕτως ἦν, τόδε τι.
 ἀλλὰ τὸ τοιόνδε σημαίνει, τόδε δὲ καὶ ὠρισμένον οὐκ ἔστιν,
 ἀλλὰ ποιεῖ καὶ γεννᾷ ἐκ τοῦδε τοιόνδε· καὶ ὅταν γεννηθῆ,
 ἔστι τόδε τοιόνδε. τὸ δ' ἅπαν τόδε Καλλίας ἢ Σωκράτης ἐστὶν
 ὡσπερ ἢ σφαῖρα ἢ χαλκῆ ἡδί, ὁ δ' ἄνθρωπος καὶ τὸ ζῶον 25
 ὡσπερ σφαῖρα χαλκῆ ὄλως. φανερόν ἄρα ὅτι ἢ τῶν εἰδῶν
 αἰτία, ὡς εἰώθασί τινες λέγειν τὰ εἶδη, εἰ ἔστιν ἅττα παρὰ τὰ
 καθ' ἕκαστα, πρὸς τε τὰς γενέσεις καὶ τὰς οὐσίας οὐδὲν χρή-
 σιμα· οὐδ' ἂν εἶεν διὰ γε ταῦτα οὐσίαι καθ' ἑαυτάς. ἐπὶ μὲν
 δὴ τινων καὶ φανερόν ὅτι τὸ γεννῶν τοιοῦτον μὲν οἶον τὸ 30
 γεννώμενον, οὐ μέντοι τὸ αὐτό γε οὐδ' ἐν τῷ ἀριθμῷ ἀλλὰ
 τῷ εἶδει, οἶον ἐν τοῖς φυσικοῖς· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον
 γεννᾷ, ἐὰν μὴ τι παρὰ φύσιν γένηται, οἶον ἵππος ἡμίονον.
 καὶ ταῦτα δ' ὁμοίως· ὁ γὰρ ἂν κοινὸν εἶη ἐφ' ἵππου καὶ ὄνου,
 οὐκ ὠνόμασται τὸ ἐγγύτατα γένος, εἶη δ' ἂν ἄμφω ἴσως 1034a
 οἶον ἡμίονος. ὥστε φανερόν ὅτι οὐδὲν δεῖ ὡς παράδειγμα
 εἶδος κατασκευάζειν (μάλιστα γὰρ ἂν ἐν τούτοις ἐπεξητοῦντο·
 οὐσίαι γὰρ μάλιστα αὗται) ἀλλὰ ἱκανὸν τὸ γεννῶν ποιῆσαι
 καὶ τοῦ εἶδους αἴτιον εἶναι ἐν τῇ ὕλῃ. τὸ δ' ἅπαν ἤδη 5
 τὸ τοιόνδε εἶδος ἐν ταῖσδε ταῖς σαρκὶ καὶ ὀστοῖς Καλλίας
 καὶ Σωκράτης· καὶ ἕτερον μὲν διὰ τὴν ὕλην, ἕτερα γάρ,
 ταῦτὸ δὲ τῷ εἶδει· ἄτομον γὰρ τὸ εἶδος.

E, οὐ A^b || 17 ἢ] ἢ A^b, ἢ ὡς E || 18 ἅπαντι E || 19 γινομένῳ
 scripsi Alex. p. 463, 24 secutus, γενομένῳ codd. edd. || ἔνεστι E:
 ἐστὶ A^b || 20 τάσδε E || 22 ἀλλ' ὅτι τοιόνδε E || 28 τὰς post καὶ
 add. A^b, om. E || χρησίμη A^b || 30 καὶ om. A^b et fort. Alex. ||
 31 ἀλλ' ἐν τῷ E || 1034 a, 1 ἐγγύτατον fort. Alex., ἐγγυτάτω
 T || 2 οὐδὲν] οὐ Alex. || 4 αἰ μάλιστα E, αἰ om. A^b Alex. || 8
 ταυτὰ A^b

ἀπορήσειε δ' ἄν τις διὰ τί τὰ μὲν γίνεταί καὶ τέχνη καὶ 9
 10 ἀπὸ ταύτομάτου, οἷον ὑγίεια, τὰ δ' οὐ, οἷον οἰκία. αἴτιον
 δ' ὅτι τῶν μὲν ἢ ὕλη ἢ ἄρχουσα τῆς γενέσεως ἐν τῷ ποιεῖν
 καὶ γίνεσθαι τι τῶν ἀπὸ τέχνης, ἐν ἣ ὑπάρχει τι μέρος
 τοῦ πράγματος, ἢ μὲν τοιαύτη ἐστὶν οἷα κινεῖσθαι ὑφ' αὐτῆς,
 ἢ δ' οὐ, καὶ ταύτης ἢ μὲν ὡδὶ οἷα τε, ἢ δὲ ἀδύνατος· πολλὰ
 15 γὰρ δύναται μὲν ὑφ' αὐτῶν κινεῖσθαι ἀλλ' οὐχ ὡδί, οἷον
 ὀρχήσασθαι. ὅσων οὖν τοιαύτη ἢ ὕλη, οἷον οἱ λίθοι, ἀδύνα-
 τον ὡδί κινηθῆναι εἰ μὴ ὑπ' ἄλλου, ὡδί μέντοι ναί. * καὶ
 τὸ πῦρ. * διὰ τοῦτο τὰ μὲν οὐκ ἔσται ἄνευ τοῦ ἔχοντος τὴν
 τέχνην, τὰ δ' ἔσται· ὑπὸ γὰρ τούτων κινηθήσεται τῶν οὐκ
 20 ἔχόντων μὲν τὴν τέχνην, κινεῖσθαι δὲ δυναμένων αὐτῶν, ἢ
 ὑπ' ἄλλων οὐκ ἔχόντων τὴν τέχνην, ἢ ἐκ μέρους. δῆλον δ' ἐκ
 τῶν εἰρημένων καὶ ὅτι τρόπον τινὰ πάντα γίνεταί ἐξ ὁμο-
 νύμου ὡσπερ τὰ φύσει [ἢ ἐκ μέρους ὁμωνύμου], οἷον ἢ οἰκία
 ἐξ οἰκίας ἢ ὑπὸ νοῦ (ἢ γὰρ τέχνη τὸ εἶδος), ἢ ἐκ μέρους ὁμο-
 25 νύμου ἢ ἔχοντός τι μέρος, ἔαν μὴ κατὰ συμβεβηκὸς γίγνηται.
 τὸ γὰρ αἴτιον τοῦ ποιεῖν πρῶτον καθ' αὐτὸ μέρος. θερμότης
 γὰρ ἢ ἐν τῇ κινήσει θερμότητα ἐν τῷ σώματι ἐποίησεν· αὕτη
 δ' ἐστὶν ἥτοι ὑγίεια ἢ μέρος, ἢ ἀκολουθεῖ αὐτῇ μέρος τι τῆς
 ὑγιείας ἢ αὐτὴ ἢ ὑγίεια. διὸ καὶ λέγεται ποιεῖν, ὅτι ἐκεῖνο
 30 ποιεῖ τὴν ὑγίειαν ὧ ἀκολουθεῖ καὶ συμβέβηκε θερμότης. ὡστε
 ὡσπερ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς πάντων ἀρχὴ ἢ οὐσία. ἐκ γὰρ
 τοῦ τί ἐστὶν οἱ συλλογισμοὶ εἰσιν· ἐνταῦθα δὲ αἱ γενέσεις.
 ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φύσει συνιστάμενα τούτοις ἔχει. τὸ μὲν

9 καὶ τέχνη om. A^b || 14 et 15 et 17 ὡδε A^b || 15 δυνατὰ
 E || 16 ἀδύνατοι A^b || 17 μέντ' εἶναι καὶ A^b || καὶ τὸ πῦρ post
 16 οἷον οἱ λίθοι collocanda erant || 20 μὲν om. A^b || ἢ om. A^b ||
 22 ἅπαντα E || 24 ἢ ὑπὸ νοῦ suspecta: τῆς ὑπὸ νοῦ conī. Bo-
 nitz || μέρους ἢ om. A^b, μέρους συνωνύμου ἢ Alex., ipse ὁμο-
 νύμου post μέρους de conī. addidi et v. 22 ἢ ἐκ μέρους ὁμο-
 νύμου delenda notavi || 25 τι E: τὸ A^b || 26 αἴτιον om. A^b || 28
 ἥτοι ὑγ. E: ἢ ὑγ. A^b vulgo || 30 ἢ θερμότης E, sed ἢ postea
 add, ἢ ὑγίεια conī. Bonitz collato Alex. p. 467, 31 || 33 δὴ E

γὰρ σπέρμα ποιεῖ ὡσπερ τὰ ἀπὸ τέχνης· ἔχει γὰρ δυνάμει
 τὸ εἶδος, καὶ ἀφ' οὗ τὸ σπέρμα, ἐστὶ πῶς ὁμώνυμον — οὐ 1034 b
 γὰρ πάντα οὕτω δεῖ ζητεῖν ὡς ἐξ ἀνθρώπου ἄνθρωπος· καὶ
 γὰρ γυνή ἐξ ἀνδρός — διὸ ἡμίονος οὐκ ἐξ ἡμιόνου, ἀλλ' ἐὰν
 μὴ πήρωμα ἦ. ὅσα δ' ἀπὸ ταυτομάτου ὡσπερ ἐκεῖ γίνεταί,
 ὅσων ἢ ὕλη δύναται καὶ ὑφ' αὐτῆς κινεῖσθαι ταύτην τὴν 5
 κίνησιν ἣν τὸ σπέρμα κινεῖ· ὅσων δὲ μὴ, ταῦτα ἀδύνατα
 γίνεσθαι ἄλλως πῶς ἢ ἐξ αὐτῶν. οὐ μόνον δὲ περὶ τῆς
 οὐσίας ὁ λόγος δηλοῖ τὸ μὴ γίνεσθαι τὸ εἶδος, ἀλλὰ περὶ
 πάντων ὁμοίως τῶν πρώτων κοινὸς ὁ λόγος, οἷον ποσοῦ
 ποιοῦ καὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. γίνεταί γὰρ ὡσπερ ἡ 10
 χαλκῆ σφαιρα, ἀλλ' οὐ σφαιρα οὐδὲ χαλκός, καὶ ἐπὶ χαλ-
 κοῦ, εἰ γίνεταί (αἰεὶ γὰρ δεῖ προὔπαρχειν τὴν ὕλην καὶ
 τὸ εἶδος), οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ τί ἐστὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ποιοῦ καὶ
 ποσοῦ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως κατηγοριῶν· οὐ γὰρ γίνεταί
 τὸ ποιὸν ἀλλὰ τὸ ποιὸν ξύλον, οὐδὲ τὸ ποσὸν ἀλλὰ τὸ πο- 15
 σὸν ξύλον ἢ ζῶον. ἀλλ' ἴδιον τῆς οὐσίας ἐκ τούτων λαβεῖν
 ἔστιν ὅτι ἀνάγκη προὔπαρχειν ἑτέραν οὐσίαν ἐντελεχεία οὔσαν
 ἢ ποιεῖ, οἷον ζῶον, εἰ γίνεταί ζῶον· ποιὸν δ' ἢ ποσὸν οὐκ
 ἀνάγκη ἀλλ' ἢ δυνάμει μόνον.

10 ἐπεὶ δὲ ὁ ὁρισμὸς λόγος ἐστὶ, πᾶς δὲ λόγος μέρη ἔχει, 20
 ὡς δ' ὁ λόγος πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ μέρος τοῦ λόγου πρὸς
 τὸ μέρος τοῦ πράγματος ὁμοίως ἔχει, ἀπορεῖται ἤδη πότερον
 δεῖ τὸν τῶν μερῶν λόγον ἐνυπάρχειν ἐν τῷ τοῦ ὅλου λόγῳ
 ἢ οὐ. ἐπ' ἐνίων μὲν γὰρ φαίνονται ἐνόητες, ἐπ' ἐνίων δ' οὐ.

34 τὰ A^b: τὸ E || δυνάμιν A^b || 1034 b, 1 πῶς E: πρῶτον
 A^b corr. in πῶς man. sec. || 3 διὸ — ἡμιόνου post 4 πήρωμα ἦ
 transponenda sunt, cf. Alex. p. 468, 25 || ἀλλ' om. A^b et fort
 Alex., fort. recte || 4 ὅσα δὲ om. H^b, quo eiecto inseras δὲ ante
 ὡσπερ || τοῦ αὐτ. E || 5 δύναται om. A^b || 6 ἀδύνατον Alex. || 7 οὐ
 μόνον — 19 μόνον pertinent ad cap. 8 || 12 αἰεὶ E: εἰ A^b || 13 καὶ
 ἐπὶ τοῦ τί ἐστὶ melius abessent || 17 ἀναγκαῖον A^b Alex. || ἐτέραν]
 αἰεὶ ἐτέραν E || 18 εἰ γίνεταί ζῶον om. A^b || 19 ἢ om. A^b || 20 δὲ ὁ
 A^b Alex.: ὁ om. E || 21 τοῦ — 22 μέρος om. A^b || 24 ἢ οὐ om. A^b ||
 ἐπ' ἐνίων A^b Alex., ἐπ' om. E || ἐνόητες A^b E: ἐνόητα vulgo || ἐπ'

25 τοῦ μὲν γὰρ κύκλου ὁ λόγος οὐκ ἔχει τὸν τῶν τμημάτων, ὁ
 δὲ τῆς συλλαβῆς ἔχει τὸν τῶν στοιχείων· καίτοι διαιρεῖται
 καὶ ὁ κύκλος εἰς τὰ τμήματα ὡσπερ καὶ ἡ συλλαβὴ εἰς τὰ
 στοιχεῖα. ἔτι δ' εἰ πρότερα τὰ μέρη τοῦ ὅλου, τῆς δ' ὀρθῆς
 ἢ ὀξεῖα μέρος καὶ ὁ δάκτυλος τοῦ ζώου, πρότερον ἂν εἴη ἢ
 30 ὀξεῖα τῆς ὀρθῆς καὶ ὁ δάκτυλος τοῦ ἀνθρώπου. δοκεῖ δ' ἐκεῖνα
 εἶναι πρότερα· τῶ λόγῳ γὰρ λέγονται ἐξ ἐκείνων, καὶ τῶ εἶναι
 δ' ἄνευ ἀλλήλων πρότερα. ἢ πολλαχῶς λέγεται τὸ μέρος,
 ὧν εἷς μὲν τρόπος τὸ μετροῦν κατὰ τὸ ποσόν. ἀλλὰ τοῦτο
 μὲν ἀφείσθω· ἐξ ὧν δ' ἡ οὐσία ὡς μερῶν, τοῦτο σκεπτέον.
 1035 a εἰ οὖν ἐστὶ τὸ μὲν ὕλη τὸ δ' εἶδος τὸ δ' ἐκ τούτων, καὶ
 οὐσία ἢ τε ὕλη καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἔστι μὲν ὡς
 καὶ ἡ ὕλη μέρος τινὸς λέγεται, ἔστι δ' ὡς οὐ, ἀλλ' ἐξ ὧν
 ὁ τοῦ εἶδους λόγος. οἷον τῆς μὲν κοιλότητος οὐκ ἔστι μέρος
 5 ἢ σὰρξ (αὕτη γὰρ ἡ ὕλη ἐφ' ἧς γίνεταί), τῆς δὲ σιμότη-
 τος μέρος· καὶ τοῦ μὲν συνόλου ἀνδριάντος μέρος ὁ χαλκός,
 τοῦ δ' ὡς εἶδους λεγομένου ἀνδριάντος οὐ. λεκτέον γὰρ τὸ
 εἶδος καὶ ἡ εἶδος ἔχει ἕκαστον, τὸ δ' ὑλικὸν οὐδέποτε καθ'
 αὐτὸ λεκτέον. διὸ ὁ μὲν τοῦ κύκλου λόγος οὐκ ἔχει τὸν
 10 τῶν τμημάτων, ὁ δὲ τῆς συλλαβῆς ἔχει τὸν τῶν στοιχείων· τὰ
 μὲν γὰρ στοιχεῖα τοῦ λόγου μέρη τοῦ εἶδους καὶ οὐχ ὕλη,
 τὰ δὲ τμήματα οὕτως μέρη ὡς ὕλη ἐφ' οἷς ἐπιγίνεταί·
 ἐγγυτέρω μέντοι τοῦ εἶδους ἢ ὁ χαλκός, ὅταν ἐν χαλκῶ ἢ
 στρογγυλότης ἐγγένηται. ἔστι δ' ὡς οὐδὲ τὰ στοιχεῖα πάντα
 15 τῆς συλλαβῆς ἐν τῶ λόγῳ ἐνέσται, οἷον ταδὶ τὰ κήρινα ἢ
 τὰ ἐν τῶ ἀέρι· ἦδη γὰρ καὶ ταῦτα μέρος τῆς συλλαβῆς ὡς
 ὕλη αἰσθητή. καὶ γὰρ ἡ γραμμὴ οὐκ εἰ διαιρουμένη εἰς

ἐνίων Alex.: ἐνίων A^bE || 25 τῶν corr. ex τοῦ A^b || 26 καίτοι
 καὶ A^b, καὶ fort. Alex. || 27 καὶ om. Alex. || 28 πρότερον A^b || 29
 τὸ μέρος A^b || 29 τοῦ — 30 δάκτυλος om. A^b || 34 ὡς] ἐστὶ Alex. ||
 1035 a, 2 ἡ οὐσία Alex. || 4. 5 ἢ σὰρξ μέρος A^b || 5 ἢ om.
 A^b || ἀφ' ἧς E || 6 μέρος τι. καὶ E || 10 συλλαβῆς ἔχει τὸν A^b,
 ἔχει om E || 11 ὡς οὐχ ὕλη γρ. E || 12 τμήματα τούτων οὕτως
 E || 14 ἅπαντα A^b

τὰ ἡμίση φθείρεται, ἢ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ ὀστέα καὶ νεῦρα
καὶ σάρκας, διὰ τοῦτο καὶ εἰσὶν ἐκ τούτων οὕτως ὡς ὄν-
των τῆς οὐσίας μερῶν, ἀλλ' ὡς ἐξ ὕλης, καὶ τοῦ μὲν συν- 20
όλου μέρος, τοῦ εἴδους δὲ καὶ οὐδ' ὁ λόγος οὐκέτι· διόπερ
οὐδ' ἐν τοῖς λόγοις. τῶν μὲν οὖν ἐνέσται ὁ τῶν τοιούτων
μερῶν λόγος, τῶν δ' οὐ δεῖ ἐνεῖναι, ἐὰν μὴ ἢ τοῦ συνειλημ-
μένου. διὰ γὰρ τοῦτο ἔνια μὲν ἐκ τούτων ὡς ἀρχῶν ἐστὶν
εἰς ἃ φθείρονται, ἔνια δ' οὐκ ἐστὶν. ὅσα μὲν οὖν συνειλημ- 25
μένα τὸ εἶδος καὶ ἢ ὕλη ἐστὶν, οἷον τὸ σιμόν ἢ ὁ χαλκοῦς
κύκλος, ταῦτα μὲν φθείρεται εἰς ταῦτα καὶ μέρος αὐτῶν ἢ
ὕλη· ὅσα δὲ μὴ συνείληπται τῇ ὕλη ἀλλ' ἄνευ ὕλης, ὧν οἱ
λόγοι τοῦ εἴδους μόνον, ταῦτα δ' οὐ φθείρεται, ἢ ὅλως ἢ
οὔτοι οὕτω γε. ὥστ' ἐκείνων μὲν ἀρχαὶ καὶ μέρη ταῦτα, 30
τοῦ δ' εἴδους οὔτε μέρη οὔτ' ἀρχαί. καὶ διὰ τοῦτο φθείρε-
ται ὁ πήλινος ἀνδριάς εἰς πηλὸν καὶ ἢ χαλκῆ σφαιρα εἰς
χαλκὸν καὶ ὁ Καλλίας εἰς σάρκα καὶ ὀστέα, ἔτι δὲ ὁ κύκλος
εἰς τὰ τμήματα· ἐστὶ γὰρ τι ὃ συνείληπται τῇ ὕλη. ὁμωνύ-
μως γὰρ λέγεται κύκλος ὃ τε ἀπλῶς λεγόμενος καὶ ὁ καθ' 1035 b
ἕκαστα, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἴδιον ὄνομα τοῖς καθ' ἕκαστον.

εἴρηται μὲν οὖν καὶ νῦν τάληθές, ὅμως δ' ἔτι σαφέστε-

18 ὁ om. Alex. || 19 εἰσὶν] ἐκεῖν' A^b || 22 οὐδ' E: καὶ A^b ||
22 τῶν — 23 ἐνεῖναι] διόπερ τοῖς μὲν ἐνέσται ὁ τῶν τοιούτων
μερῶν λόγος τοῖς δ' οὐ δεῖ ἐνεῖναι γε. E et fort. Alex., unde
duas recensiones, alteram διόπερ οὐδ' ἐν τοῖς λόγοις, ἐὰν μὴ
τοῦ συνειλημμένου, alteram διόπερ τῶν μὲν ἐνέσται ὁ τῶν τοι-
ούτων μερῶν λόγος, τῶν δ' οὐ δεῖ ἐνεῖναι in codicibus confusas
esse sentio || οὖν om. A^b || οὐκ ἐνέσται E || 23 ἢ om. A^b || 24 ὡς
om. A^b || 25 ὅσα] ἔνια A^b sed suprascriptum ὅσα || 28 ἄνευ τῆς
ὕλης οἷον λόγοι E, in A^b ὧν corr. ex οἷον || 29.30 ἢ οὐ τοιούτω
γε A^b, ἢ οὔτε οὕτω γε E et A^b m. sec. supr. lin. || 30. 31 ταῦτα
A^b: τὰ ὑφ' αὐτά E, τὰ ὑλικά coni. Bonitz collato Alex. p. 474,
15; ipse codicem A^b secutus τὰ ὑφ' αὐτά glossema esse duxi ||
31 ἀρχαὶ ταῦτα E vulgo, ταῦτα om. A^b || 32 ἢ χαλκῆ σφαιρα
Bonitz ex Alex. p. 474, 17, χαλκῆ om. A^b E || 33 σάρκας A^b || δὲ
ὁμοίως ὁ A^b || δὲ καὶ ὁ E sed καὶ add. m. sec || 34 τις ὅς E ||
1035 b, 1 λεγόμενος om. Alex. || ὁ] οἱ E || 2 καθ' ἕκαστον Alex.

ρον εἴπωμεν ἐπαναλαμβάνοντες. ὅσα μὲν γὰρ τοῦ λόγου μέρη
 5 καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται ὁ λόγος, ταῦτα πρότερα, ἢ πάντα ἢ ἕνια.
 ὁ δὲ τῆς ὀρθῆς λόγος οὐ διαιρεῖται εἰς ὀξείας λόγον, ἀλλὰ
 τῆς ὀξείας εἰς ὀρθήν· χρῆται γὰρ ὁ ὀριζόμενος τὴν ὀξειαν
 τῇ ὀρθῇ· ἐλάττων γὰρ ὀρθῆς ἢ ὀξειᾶ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ
 κύκλος καὶ τὸ ἡμικύκλιον ἔχουσιν· τὸ γὰρ ἡμικύκλιον τῷ
 10 κύκλῳ ὀρίζεται καὶ ὁ δάκτυλος τῷ ὄλῳ· τὸ γὰρ τοιόνδε
 μέρος ἀνθρώπου δάκτυλος. ὥσθ' ὅσα μὲν μέρη ὡς ὕλη
 καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται ὡς ὕλην, ὕστερα· ὅσα δὲ ὡς τοῦ λόγου
 καὶ τῆς οὐσίας τῆς κατὰ τὸν λόγον, πρότερα, ἢ πάντα ἢ
 ἕνια. ἐπεὶ δὲ ἡ τῶν ζῶων ψυχὴ (τοῦτο γὰρ οὐσία τοῦ
 15 ἐμψύχου) ἢ κατὰ τὸν λόγον οὐσία καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ τί
 ἦν εἶναι τῷ τοιῶδε σώματι· ἕκαστον γοῦν τὸ μέρος ἐὰν
 ὀρίζηται καλῶς, οὐκ ἄνευ τοῦ ἔργου ὀριεῖται, ὃ οὐχ ὑπάρξει
 ἄνευ αἰσθήσεως· ὥστε τὰ ταύτης μέρη πρότερα, ἢ πάντα
 ἢ ἕνια, τοῦ συνόλου ζῶου, καὶ καθ' ἕκαστον δὴ ὁμοίως· τὸ
 20 δὲ σῶμα καὶ τὰ τούτου μόρια ὕστερα ταύτης τῆς οὐσίας,
 καὶ διαιρεῖται εἰς ταῦτα ὡς εἰς ὕλην οὐχ ἢ οὐσία ἀλλὰ τὸ
 σύνολον. τοῦ μὲν οὖν συνόλου πρότερα ταῦτ' ἔστιν ὥς,
 ἔστι δ' ὡς οὐ. οὐδὲ γὰρ εἶναι δύναται χωριζόμενα· οὐδὲ
 γὰρ ὁ πάντως ἔχων δάκτυλος ζῶου, ἀλλ' ὁμώνυμος ὁ τε-
 25 θνεώς. ἕνια δ' ἅμα, ὅσα κύρια καὶ ἐν ᾧ πρώτῳ ὁ λόγος καὶ
 ἢ οὐσία, οἷον εἰ τοῦτο καρδίᾳ ἢ ἐγκέφαλος· διαφέρει γὰρ
 οὐδὲν πότερον τοιοῦτον. ὁ δ' ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος καὶ
 τὰ οὕτως ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα, καθόλου δέ, οὐκ ἔστιν οὐσία,
 ἀλλὰ σύνολόν τι ἐκ τουδὶ τοῦ λόγου καὶ τησδὶ τῆς ὕλης ὡς
 30 καθόλου· καθ' ἕκαστον δ' ἐκ τῆς ἐσχάτης ὕλης ὁ Σωκράτης
 ἤδη ἔστιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. μέρος μὲν οὖν ἔστι

8. 9 ὁ et τὸ prius om. E || 12 ὡς εἰς ὕλην E || 16 τοιῶδε
 A^b: τοιούτῳ E || ἕκαστον E, fort. ἕκαστος || 17 καλῶς E: τὸ
 μέρος καλῶς A^b, καλῶς τὸ μέρος fort. Alex. || 21 οὐχ ἢ οὐσία E:
 οὐκ οὐσίαν A^b || 23 οὐ γὰρ ὁ E || 24 ὁ πάντως E: ἄλλως πως
 A^b || 27 πότερον τὸ τοιοῦτον A^b || ὁ δὲ καθόλου ἀνθρ. Alex. ||
 καὶ ὁ E, ὁ om. A^b || 28 τὰ] ταῦτα A^b

καὶ τοῦ εἶδους (εἶδος δὲ λέγω τὸ τί ἦν εἶναι) καὶ τοῦ συνόλου
 τοῦ ἐκ τοῦ εἶδους καὶ τῆς ὕλης καὶ τῆς ὕλης αὐτῆς. ἀλλὰ
 τοῦ λόγου μέρη τὰ τοῦ εἶδους μόνον ἐστίν, ὁ δὲ λόγος ἐστὶ τοῦ
 καθόλου· τὸ γὰρ κύκλω εἶναι καὶ κύκλος καὶ ψυχῇ εἶναι 1036 a
 καὶ ψυχὴ ταῦτό. τοῦ δὲ συνόλου ἤδη, οἷον κύκλου τουδί,
 τῶν καθ' ἕκαστά τινος ἢ αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ (λέγω δὲ νοητοὺς
 μὲν οἷον τοὺς μαθηματικούς, αἰσθητοὺς δὲ οἷον τοὺς χαλκοῦς
 καὶ τοὺς ξυλίλους), τούτων δ' οὐκ ἔστιν ὁρισμός, ἀλλὰ μετὰ 5
 νοήσεως ἢ αἰσθήσεως γνωρίζονται· ἀπελθόντες δ' ἐκ τῆς
 ἐντελεχείας οὐ δῆλον πότερόν ποτέ εἰσιν ἢ οὐκ εἰσίν, ἀλλ'
 αἰεὶ λέγονται καὶ γνωρίζονται τῷ καθόλου λόγῳ. ἢ δ' ὕλη
 ἄγνωστος καθ' αὐτήν. ὕλη δ' ἢ μὲν αἰσθητὴ ἐστὶν ἢ δὲ
 νοητὴ, αἰσθητὴ μὲν οἷον χαλκὸς καὶ ξύλον καὶ ὅσα κινητὴ 10
 ὕλη, νοητὴ δὲ ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρχουσα μὴ ἢ αἰσθητά,
 οἷον τὰ μαθηματικά. πῶς μὲν οὖν ἔχει περὶ ὅλου καὶ μέ-
 ρους, καὶ περὶ τοῦ προτέρου καὶ ὕστερου, εἴρηται. πρὸς δὲ
 τὴν ἐρώτησιν ἀνάγκη ἀπαντᾶν, ὅταν τις εἴρηται πότερον ἢ
 ὀρθὴ καὶ ὁ κύκλος καὶ τὸ ζῶον πρότερον, ἢ εἰς ἃ διαιροῦνται 15
 καὶ ἐξ ὧν εἰσὶ, τὰ μέρη, ὅτι οὐχ ἀπλῶς. εἰ μὲν γὰρ ἐστὶ
 καὶ ἡ ψυχὴ ζῶον ἢ ἔμψυχον ἢ ἕκαστον ἢ ἐκάστου, καὶ κύ-
 κλος τὸ κύκλω εἶναι, καὶ ἡ ὀρθὴ τὸ ὀρθῇ εἶναι καὶ ἡ
 οὐσία ἢ τῆς ὀρθῆς, τί μὲν καὶ τινὸς φατέον ὕστερον, οἷον
 τῶν ἐν τῷ λόγῳ καὶ τινὸς ὀρθῆς (καὶ γὰρ ἢ μετὰ τῆς 20
 ὕλης ἢ χαλκῇ ὀρθῇ, καὶ ἢ ἐν ταῖς γραμμαῖς ταῖς καθ'

32 εἶναι ὡς τοῦ συν A^b || 33 καὶ τῆς ὕλης add. Bonitz || 34 modo τὸ καθ. modo τοῦ καθ. Alex. || 1036 a, 2 ἤδη] ἢ E || τουδί καὶ τῶν A^bE || 3 ἢ post τινος om. E || 5 τοὺς om. E || 6 ἀπελθόντες A^bE: ἀπελθόντα Bessarion Bonitz, ἀπελθόντας Ald. Bekk. || 7 ποτέ om. A^b || 10 ὅσα κινεῖται A^b || 11 νοητὴ E: ἢ A^b || 12 οἷον E: ὄντα A^b || ὅλον καὶ περὶ μέρους A^b, περὶ μέρους καὶ ὅλου Alex. || 13 περὶ τοῦ om. Alex. || 15 πρότερα E || διαιρεῖται A^b || 16 τὰ μέρη fort. om. Alex. || 17 ἢ ψυχὴ τὸ ζῶον Alex. || ἢ ἔμψυχον scripsi: ἢ ἔμψυχον A^b Alex. ἢ ἔμψυχος E, ἢ om. Bekk. Bonitz || ἢ ἐκάστου E m. pr. Alex. Bonitz: ἢ ἐκ. A^b et γρ. E || καὶ ὁ κύκλος Alex., ὁ om. A^bE || 18 καὶ ἢ om. A^b || 20 an τίς ὀρθῆ?

ἕκαστα)· ἢ δ' ἄνευ ὕλης τῶν μὲν ἐν τῷ λόγῳ ὑστέρα, τῶν
 δ' ἐν τῷ καθ' ἕκαστα μορίων προτέρα. ἀπλῶς δ' οὐ φατέον.
 εἰ δ' ἑτέρα καὶ μὴ ἐστὶν ἢ ψυχὴ ζῶον, καὶ οὕτω τὰ μὲν
 25 φατέον τὰ δ' οὐ φατέον, ὥσπερ εἴρηται.

ἀπορεῖται δ' εἰκότως καὶ ποῖα τοῦ εἴδους μέρη καὶ ποῖα 11
 οὐ, ἀλλὰ τοῦ συνειλημμένου. καίτοι τούτου μὴ δήλου ὄντος
 οὐκ ἔστιν ὀρίσασθαι ἕκαστον· τοῦ γὰρ καθόλου καὶ τοῦ εἴ-
 δους ὁ ὀρισμός· ποῖα οὖν ἐστὶ τῶν μερῶν ὡς ὕλη καὶ ποῖα
 30 οὐ, εἴαν μὴ ἦ φανερά, οὐδὲ ὁ λόγος ἔσται φανερός ὁ τοῦ
 πράγματος. ὅσα μὲν οὖν φαίνεται ἐπιγιγνώμενα ἐφ' ἑτέρων
 τῷ εἴδει, οἷον κύκλος ἐν χαλκῷ καὶ λίθῳ καὶ ξύλῳ, ταῦτα
 μὲν δῆλα εἶναι δοκεῖ ὅτι οὐδὲν τῆς τοῦ κύκλου οὐσίας ὁ
 χαλκὸς οὐδ' ὁ λίθος διὰ τὸ χωρίζεσθαι αὐτῶν. ὅσα δὲ
 35 μὴ ὀρᾶται χωριζόμενα, οὐδὲν μὲν κωλύει ὁμοίως ἔχειν τού-
 1036 b τοις, ὥσπερ κἂν εἰ οἱ κύκλοι πάντες ἐωρῶντο χαλκοῖ (οὐ-
 δὲν γὰρ ἂν ἦττον ἦν ὁ χαλκὸς οὐδὲν τοῦ εἴδους), χαλεπὸν
 δ' ἀφελεῖν τοῦτο τῇ διανοίᾳ. οἷον τὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶδος
 αἰεὶ ἐν σαρκὶ φαίνεται καὶ ὅστοις καὶ τοῖς τοιούτοις μέρεσιν·
 5 ἄρ' οὖν καὶ ἐστὶ ταῦτα μέρη τοῦ εἴδους καὶ τοῦ λόγου; ἢ
 οὐ, ἀλλ' ὕλη, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ καὶ ἐπ' ἄλλων ἐπιγίγνεσθαι
 ἀδυνατοῦμεν χωρίσαι. ἐπεὶ δὲ τοῦτο δοκεῖ μὲν ἐνδέχεσθαι,
 ἀδηλον δὲ πότε, ἀποροῦσί τινες ἤδη καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου καὶ
 τοῦ τριγώνου, ὡς οὐ προσῆκον γραμμαῖς ὀρίζεσθαι καὶ τῷ
 10 συνεχεῖ, ἀλλὰ πάντα ταῦτα ὁμοίως λέγεσθαι ὡσανεὶ σάρκες
 ἢ ὅστ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ χαλκὸς καὶ λίθος τοῦ ἀνδριάν-
 τος· καὶ ἀνάγουσι πάντα εἰς τοὺς ἀριθμούς, καὶ γραμμῆς
 τὸν λόγον τὸν τῶν δύο εἶναι φασιν. καὶ τῶν τὰς ἰδέας
 λεγόντων οἱ μὲν αὐτογραμμὴν τὴν δυάδα, οἱ δὲ τὸ εἶδος

26 τοῦ] ἔσται τοῦ A^b || 29 ἢ ποῖα οὖν A^b || 1036 b, 1 εἰ om.
 A^b || 2 οὐδὲν ante τοῦ om. E || 3 τοῦτον A^b || 5 μέρη ταῦτα E ||
 6 ἄλλω A^b || 8 καὶ ἐπὶ τοῦ τρ. E || 10 πάντα καὶ ταῦτα A^b || 11
 τοῦ ἀνδριάντος A^b Alex. et γρ. E: κύκλου E || 12 πάντα] πάν-
 τας γρ. E || 14 γρ. καὶ αὐτὸ E

τῆς γραμμῆς· ἓνια μὲν γὰρ εἶναι ταῦτα τὸ εἶδος καὶ οὐ 15
τὸ εἶδος, οἷον δυάδα καὶ τὸ εἶδος δυάδος· ἐπὶ γραμμῆς δ'
οὐκέτι. συμβαίνει δὴ ἓν τε πολλῶν εἶδος εἶναι, ὧν το
εἶδος φαίνεται ἕτερον, ὅπερ καὶ τοῖς Πυθαγορείοις συνέβαι-
νεν· καὶ ἐνδέχεται ἓν πάντων ποιεῖν αὐτὸ εἶδος, τὰ δ' ἄλλα
μὴ εἶδη· καίτοι οὕτως ἓν πάντα ἔσται.

20

ὅτι μὲν οὖν ἔχει τινὰ ἀπορίαν τὰ περὶ τοὺς ὁρισμούς,
καὶ διὰ τίν' αἰτίαν, εἴρηται. διὸ καὶ τὸ πάντ' ἀνάγειν οὕτω
καὶ ἀφαιρεῖν τὴν ὕλην περίεργον· ἓνια γὰρ ἴσως τόδ' ἐν τῷδ'
ἐστίν, ἢ ὡδὶ ταδὶ ἔχοντα. καὶ ἢ παραβολὴ ἢ ἐπὶ τοῦ ζῶου,
ἣν εἰώθει λέγειν Σωκράτης ὁ νεώτερος, οὐ καλῶς ἔχει· 25
ἀπάγει γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς, καὶ ποιεῖ ὑπολαμβάνειν ὡς
ἐνδεχόμενον εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἄνευ τῶν μερῶν, ὥσπερ
ἄνευ τοῦ χαλκοῦ τὸν κύκλον. τὸ δ' οὐχ ὅμοιον· αἰσθητὸν
γὰρ τι τὸ ζῶον, καὶ ἄνευ κινήσεως οὐκ ἔστιν δρῖσασθαι, διὸ
οὐδ' ἄνευ τῶν μερῶν ἐχόντων πως. οὐ γὰρ πάντως τοῦ ἀν- 30
θρώπου μέρος ἢ χεῖρ, ἀλλ' ἢ δυναμένη τὸ ἔργον ἀποτελεῖν,
ὥστε ἔμψυχος οὐσα· μὴ ἔμψυχος δὲ οὐ μέρος. περὶ δὲ τὰ
μαθηματικὰ διὰ τί οὐκ εἰσὶ μέρη οἱ λόγοι τῶν λόγων, οἷον
τοῦ κύκλου τὰ ἡμικύκλια; οὐ γὰρ ἐστὶν αἰσθητὰ ταῦτα. ἢ
οὐδὲν διαφέρει; ἔσται γὰρ ὕλη ἐνίων καὶ μὴ αἰσθητῶν· 35
καὶ παντὸς γὰρ ὕλη τίς ἐστὶν ὃ μὴ ἐστὶ τί ἦν εἶναι καὶ 1037 a
εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ τόδε τι. κύκλου μὲν οὖν οὐκ
ἔσται τοῦ καθόλου, τῶν δὲ καθ' ἕκαστα ἔσται μέρη ταῦτα,
ὥσπερ εἴρηται πρότερον· ἔστι γὰρ ἢ ὕλη ἢ μὲν αἰσθητὴ ἢ

15 τὸ αὐτὸ A^b || 16 τὸ post καὶ om. A^b || 17 οὐκέτι A^b Ascl.
Bonitz: οὐκ ἔστιν E Bekk. || ἓν τῶν πολλῶν Alex. || 21 ἀπορίαν
τινὰ E || 22 τὸ om. A^b || 24 ταδὶ om. Alex. || 29 τι | τι ἴσως E ||
30 οὐδ' om. A^b || 31 ἢ ante χεῖρ om. A^b Alex. || 32 περὶ —
1037 a, 5 νοητὴ incommode intrusa esse docent Alex. et Bo-
nitz || 33 plene dicendum fuit οἱ τῶν μερῶν λόγοι, sed Aristo-
teles, ni fallor, scripsit διὰ τί εἰσὶ μέρη, οἷον || 34 τοῦ add. A^b
et fort. Alex., om. E || 1037 a, 1 γὰρ ὕλη τίς ἐστὶν et καὶ — 2 τόδε
τι om. E, add. A^b et fort. Alex. et Brandis || 2 κύκλου — 3
καθόλου] τοῦ μὲν καθόλου κύκλου οὐκ ἔσται μέρη καθόλου A^b

5 δὲ νοητή. δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ οὐσία ἢ πρώτη,
 τὸ δὲ σῶμα ὕλη, ὁ δ' ἄνθρωπος ἢ τὸ ζῶον τὸ ἐξ ἀμφοῖν
 ὡς καθόλου. Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος, εἰ μὲν καὶ ἡ
 ψυχὴ, διττόν (οἱ μὲν γὰρ ὡς ψυχὴν, οἱ δ' ὡς τὸ σύνολον),
 εἰ δ' ἀπλῶς, ἡ ψυχὴ ἦδε καὶ σῶμα τόδε, ὥσπερ τὸ καθόλου
 10 [τε] καὶ τὸ καθ' ἕκαστον. πότερον δ' ἔστι παρὰ τὴν ὕλην
 τῶν τοιούτων οὐσιῶν τις ἄλλη, καὶ δεῖ ζητεῖν οὐσίαν
 αὐτῶν ἑτέραν τινὰ οἷον ἀριθμούς ἢ τι τοιοῦτον, σκεπτέον
 ὕστερον. τούτου γὰρ χάριν καὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν
 πειρώμεθα διορίζειν, ἐπεὶ τρόπον τινὰ τῆς φυσικῆς καὶ
 15 δευτέρας φιλοσοφίας ἔργον ἢ περὶ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας
 θεωρία· οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς ὕλης δεῖ γνωρίζειν τὸν φυ-
 σικόν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ τὸν λόγον, καὶ μᾶλλον. ἐπὶ δὲ
 τῶν ὀρισμῶν πῶς μέρη τὰ ἐν τῷ λόγῳ, καὶ διὰ τί εἷς λόγος
 ὁ ὀρισμός (δῆλον γὰρ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἓν, τὸ δὲ πρᾶγμα τίνι
 20 ἓν, μέρη γε ἔχον) σκεπτέον ὕστερον.

τί μὲν οὖν ἔστι τὸ τί ἦν εἶναι καὶ πῶς αὐτὸ καθ'
 αὐτό, καθόλου περὶ παντὸς εἴρηται, καὶ διὰ τί τῶν μὲν ὁ
 λόγος ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι ἔχει τὰ μόρια τοῦ ὀριζομένου, τῶν
 δ' οὐ, καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ τῆς οὐσίας λόγῳ τὰ οὕτω μόρια
 25 ὡς ὕλη οὐκ ἐνέσται· οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἐκείνης μόρια τῆς οὐσίας
 ἀλλὰ τῆς συνόλου. ταύτης δὲ γ' ἔστι πως λόγος καὶ οὐκ
 ἔστιν. μετὰ μὲν γὰρ τῆς ὕλης οὐκ ἔστιν, ἀόριστον γάρ,
 κατὰ τὴν πρώτην δ' οὐσίαν ἔστιν, οἷον ἀνθρώπου ὁ τῆς ψυ-
 χῆς λόγος. ἡ οὐσία γὰρ ἔστι τὸ εἶδος τὸ ἐνόν, ἐξ οὗ καὶ τῆς

5 καὶ om. A^b || 7 καὶ ἡ A^b Alex., καὶ om. E || 8 ψυχὴ Σω-
 κράτης διττόν A^b || 9 post ἀπλῶς distincti || καὶ om. A^b || τόδε
 E: τὰ δὲ A^b || τὰ A^b || 10 τε eiecit Bonitz cum Alex. Ald. || ἔστι
 τι παρὰ E Alex. || 11 τις ante οὐσιῶν E, om. Alex. || τὴν οὐσίαν
 A^b || 12 αὐτῶν om. A^b || 14 ἐπεὶ E: ἢ ἐπεὶ A^b || 16 fort. τῆς
 ὕλικῆς || 17 ἐπὶ E: εἰ A^b, ἔτι conl. Brandis || 19 ὁ add. m. sec.
 E || τίνι A^b et E m. pr. Alex. Ascl. Bonitz: τινὶ γρ. E Bekk. ||
 20 γε E: δὲ A^b || 21 τί μὲν — 1037 b, 7 interrumpunt disputandi
 ordinem || 23 ὁ om. A^b || 26 συνόλου T: συνόλης A^bE vulgo,
 ουνόλου vel ουνόδου Alex. || 29 ἡ γὰρ οὐσία E

ὕλης ἢ σύνολος λέγεται οὐσία, οἷον ἢ κοιλότης· ἐκ γὰρ 30
 ταύτης καὶ τῆς ῥινὸς σιμῆ ῥίς καὶ ἢ σιμότης ἐστί. δις γὰρ
 ἐν τούτοις ὑπάρξει ἢ ῥίς. ἐν δὲ τῇ συνόλω οὐσία, οἷον ῥινὶ
 σιμῆ ἢ Καλλία, ἐνέσται καὶ ἢ ὕλη. καὶ ὅτι τὸ τί ἦν
 εἶναι καὶ ἕκαστον ἐπὶ τινῶν μὲν ταυτόν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν 1037b
 πρώτων οὐσιῶν, οἷον καμπυλότης καὶ καμπυλότητι εἶναι, εἰ
 πρώτη ἐστίν. λέγω δὲ πρώτην ἢ μὴ λέγεται τῷ ἄλλο ἐν
 ἄλλῳ εἶναι καὶ ὑποκειμένῳ ὡς ὕλη. ὅσα δ' ὡς ὕλη ἢ ὡς
 συνειλημμένα τῇ ὕλη, οὐ ταυτό, οὐδὲ ὅσα κατὰ συμβεβη- 5
 κὸς ἔν, οἷον ὁ Σωκράτης καὶ τὸ μουσικόν· ταῦτα γὰρ ταῦτα
 κατὰ συμβεβηκός.

12 νῦν δὲ λέγωμεν πρώτον, ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς
 περὶ ὁρισμοῦ μὴ εἴρηται· ἢ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἀπορία λεχθεῖσα
 πρὸ ἔργου τοῖς περὶ τῆς οὐσίας ἐστὶ λόγοις. λέγω δὲ ταύ- 10
 την τὴν ἀπορίαν, διὰ τί ποτε ἔν ἐστιν οὗ τὸν λόγον ὁρισμὸν
 εἶναι φασί, οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον δίπουν· ἔστω
 γὰρ οὗτος αὐτοῦ λόγος. διὰ τί δὴ τοῦτο ἔν ἐστιν ἄλλ' οὐ
 πολλά, ζῶον καὶ δίπουν; ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ἀνθρώπου καὶ
 λευκὸν πολλὰ μὲν ἐστίν, ὅταν μὴ ὑπάρχη θατέρῳ θάτερον, 15
 ἔν δέ, ὅταν ὑπάρχη καὶ πάθῃ τι τὸ ὑποκείμενον ὁ ἄν-
 θρωπος τότε γὰρ ἔν γίγνεται καὶ ἐστὶν ὁ λευκὸς ἀνθρώπος.
 ἐνταῦθα δ' οὐ μετέχει θατέρου θάτερον· τὸ γὰρ γένος οὐ
 δοκεῖ μετέχειν τῶν διαφορῶν· ἅμα γὰρ ἂν τῶν ἐναντίων
 τὸ αὐτὸ μετεῖχεν· αἱ γὰρ διαφοραὶ ἐναντία, αἷς διαφέρει 20
 τὸ γένος. εἰ δὲ καὶ μετέχει, ὁ αὐτὸς λόγος, εἴπερ εἰσὶν
 αἱ διαφοραὶ πλείους, οἷον πεζόν, δίπουν, ἄπτερον. διὰ τί

30 σύνολος E Alex.: σύνοδος A^b || 31 δις E: δι' & A^b, fort.
 διὸ δις ἐν || 33 τὸ τί om. A^b || 1037b, 1 καὶ ἕκαστον E Alex.,
 καὶ om. A^b Bekk. || ταυτὸ E || 2 καμπυλότης καὶ om. A^b || εἰ E
 sed in ras.: ἢ A^b || 3 πρώτον ἢ A^b || τὸ A^b || 4 ὕλη E Bonitz:
 ὕλη A^b || 5 ὡς τὰ συν. A^b || ὅσα post οὐδὲ inseruit Bonitz, fa-
 cilis emendes οὐδ' ἐάν || 6 οἷον σωκράτης καὶ μουσικός A^b ||
 ταῦτα καὶ κατὰ E || 9 ἐν ἐκείνοις] an. post. II 6 || 10 λόγοις
 ἐστί A^b || 11 ἐν om. A^b || 12 ὁ τοῦ E || 12 ἔστω — 14 δίπουν
 om. A^b || 16 ἐν E: εἰ A^b || 19 ἂν om. A^b || 22 αἱ om. E

γὰρ ταῦθ' ἔν ἄλλ' οὐ πολλά; οὐ γὰρ ὅτι ἐνυπάρχει·
 οὕτω μὲν γὰρ ἐξ ἀπάντων ἔσται ἓν. δεῖ δέ γ' ἔν εἶναι
 25 ὅσα ἐν τῷ ὀρισμῷ· ὁ γὰρ ὀρισμὸς λόγος τίς ἐστὶν εἷς καὶ
 οὐσίας, ὥσθ' ἑνός τινος δεῖ αὐτὸν εἶναι λόγον· καὶ γὰρ
 ἢ οὐσία ἔν τι καὶ τόδε τι σημαίνει, ὡς φαμέν. δεῖ δ'
 ἐπισκοπεῖν πρῶτον περὶ τῶν κατὰ τὰς διαιρέσεις ὀρισμῶν.
 οὐδὲν γὰρ ἕτερόν ἐστὶν ἐν τῷ ὀρισμῷ πλὴν τό τε πρῶτον
 30 λεγόμενον γένος καὶ αἱ διαφοραί. τὰ δ' ἄλλα γένη ἐστὶ τό
 τε πρῶτον καὶ μετὰ τούτου αἱ συλλαμβανόμεναι δια-
 φοραί, οἷον τὸ πρῶτον ζῶον, τὸ δ' ἐχόμενον ζῶον δί-
 πουν, καὶ πάλιν ζῶον δίπουν ἄπτερον· ὁμοίως δὲ καὶ ἐάν
 1038a διὰ πλειόνων λέγηται. ὅλως δ' οὐδὲν διαφέρει διὰ πολ-
 λῶν ἢ δι' ὀλίγων λέγεσθαι, ὥστ' οὐδὲ δι' ὀλίγων ἢ διὰ
 δυοῖν· τοῖν δυοῖν δὲ τὸ μὲν διαφορὰ τὸ δὲ γένος, οἷον
 τοῦ ζῶου δίπουν τὸ μὲν ζῶον γένος, διαφορὰ δὲ θάτερον.
 5 εἰ οὖν τὸ γένος ἀπλῶς μὴ ἔστι παρὰ τὰ ὡς γένους εἶδη,
 ἢ εἰ ἔστι μὲν ὡς ὕλη δ' ἐστὶν (ἢ μὲν γὰρ φωνὴ γένος καὶ
 ὕλη, αἱ δὲ διαφοραὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ στοιχεῖα ἐκ ταύτης
 ποιοῦσιν), φανερόν ὅτι ὁ ὀρισμὸς ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν
 λόγος. ἀλλὰ μὴν καὶ δεῖ γε διαιρεῖσθαι τὴν τῆς διαφορᾶς
 10 διαφορὰν, οἷον ζῶου διαφορὰ τὸ ὑπόπουν· πάλιν τοῦ
 ζῶου τοῦ ὑπόποδος τὴν διαφορὰν δεῖ εἰδέναι ἢ ὑπόπουν.
 ὥστ' οὐ λεκτέον τοῦ ὑπόποδος τὸ μὲν πτερωτὸν τὸ δὲ ἄπτε-
 ρον, ἐάνπερ λέγη καλῶς, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀδυνατεῖν ποιήσει
 τοῦτο· ἀλλ' ἢ τὸ μὲν σχιζόπουν τὸ δ' ἄσχιστον· αὐταὶ γὰρ
 15 διαφοραὶ ποδός· ἢ γὰρ σχιζοποδία ποδότης τις. καὶ οὕτως
 αἰεὶ βούλεται βαδίζειν ἕως ἂν ἔλθῃ εἰς τὰ ἀδιάφορα. τότε

23 ἐνυπάρχει τῷ γένει interpretatur Alex. || 26 οὐσία E ||
 καὶ E: εἰ A^b || 29 τε om. A^b || 30 καὶ διαφοραὶ A^b, καὶ ἢ δια-
 φορὰ γρ. E, καὶ ἢ τελευταία διαφορὰ Alex. in interpr. || 33 καὶ
 ἐάν A^b: κἂν E || 1038a, 2 δι' prius om. A^b || 4 τοῦ A^bE: τὸ T ||
 7 ἐκ] δ' ἐκ E || 9 γε om. Alex. || 11 εἰδέναι E: εἶναι A^b, διαι-
 ρεῖν Alex. in interpr., διελεῖν conl. Bonitz || 13 δυνατεῖν A^b ||
 14 ἢ] ἢ A^b, εἰ E

δ' ἔσονται τοσαῦτα εἶδη ποδῶς ὅσαιπερ αἱ διαφοραί, καὶ τὰ ὑπόποδα ζῶα ἴσα ταῖς διαφοραῖς. εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχει, φανερόν ὅτι ἡ τελευταία διαφορὰ ἡ οὐσία τοῦ πράγματος ἔσται καὶ ὁ ὄρισμός, εἴπερ μὴ δεῖ πολλάκις ταῦτ' ἀλέγειν ἐν τοῖς ὅροις· περιέργον γάρ. συμβαίνει δέ γε τοῦτο· ὅταν γὰρ εἴπη ζῶον ὑπόπουν δίπουν, οὐδὲν ἄλλο εἴρηκεν ἢ ζῶον πόδας ἔχον, δύο πόδας ἔχον· κἂν τοῦτο διαιρῆ τῇ οἰκείᾳ διαιρέσει, πλεονάκις ἔρει καὶ ἰσάκις ταῖς διαφοραῖς. ἔαν μὲν δὴ διαφορᾶς διαφορὰ γίγνηται, μία ἔσται ἡ τελευταία τὸ εἶδος καὶ ἡ οὐσία· ἔαν δὲ κατὰ συμβεβηκός, οἷον εἰ διαιροῖ τοῦ ὑπόποδος τὸ μὲν λευκὸν τὸ δὲ μέλαν, τοσαῦται ὅσαι ἂν αἱ τομαὶ ᾧσιν. ὥστε φανερόν ὅτι ὁ ὄρισμός λόγος ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν, καὶ τούτων τῆς τελευταίας κατὰ γε τὸ ὀρθόν. δῆλον δ' ἂν εἴη; εἴ τις μετατάξειε τοὺς τοιούτους ὄρισμούς, οἷον τὸν τοῦ ἀνθρώπου, λέγων ζῶον δίπουν ὑπόπουν· περιέργον γὰρ τὸ ὑπόπουν εἰρημένου τοῦ δίποδος. τάξις δ' οὐκ ἔστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ· πῶς γὰρ δεῖ νοῆσαι τὸ μὲν ὕστερον τὸ δὲ πρότερον; περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ τὰς διαιρέσεις ὄρισμῶν τοσαῦτα εἰρήσθω τὴν πρώτην, ποιοί τινές εἰσιν. 35

13 ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἡ σκέψις ἐστὶ, πάλιν ἐπανέλθωμεν. λέγεται δ' ὥσπερ τὸ ὑποκείμενον οὐσία εἶναι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ ἐκ τούτων, καὶ τὸ καθόλου. περὶ μὲν οὖν τοῖν δυοῖν εἴρηται· καὶ γὰρ περὶ τοῦ τί ἦν εἶναι καὶ τοῦ ὑποκειμένου, ὅτι διχῶς ὑπόκειται, ἢ τόδε τι ὄν, ὥσπερ τὸ ζῶον τοῖς πάθεσιν, ἢ ὡς ἡ ὕλη τῇ ἐντελεχείᾳ. δοκεῖ δὲ καὶ τὸ καθόλου αἰτιὸν τισιν εἶναι μάλιστα, καὶ εἶναι ἀρχὴ τὸ καθόλου· διὸ ἐπέλθωμεν καὶ περὶ τούτου. ἔοικε γὰρ ἀδύνατον εἶναι οὐσίαν εἶναι ὁτιοῦν τῶν καθόλου λεγομένων. πρώτη μὲν γὰρ οὐσία ἡ ἴδιος ἐκάστου ἢ οὐχ ὑπάρχει ἄλλω. 10

20 ταῦτα E, τὸ αὐτὸ fort. Alex. || 23 ἢ E: εἰ μὴ A^b || ποδας post ζῶον om. E || 27 διαιρεῖ A^b || 28 τοσαῦτα A^b || 34 πρῶτον Alex. || 35 ὁποῖοί Alex. || 1038 b, 3 καὶ τὸ ἐκ τούτων del. Essen || 5 ἢ om. A^b || 9 ἀδύνατον εἶναι E, εἶναι om. A^b Alex. || 10 γὰρ ἢ οὐσ. A^b, quo probato scribendum πρῶτον || ἴδιος ἐκα-

τὸ δὲ καθόλου κοινόν· τοῦτο γὰρ λέγεται καθόλου ὃ πλείοσιν
 ὑπάρχειν πέφυκεν. τίνος οὖν οὐσία τοῦτ' ἔσται; ἢ γὰρ ἀπάν-
 των ἢ οὐδενός. ἀπάντων δ' οὐχ οἷόν τε· ἐνός δ' εἰ ἔσται, καὶ
 τᾶλλα τοῦτ' ἔσται· ὧν γὰρ μία ἡ οὐσία καὶ τὸ τί ἦν εἶναι
 15 ἔν, καὶ αὐτὰ ἔν. ἔτι οὐσία λέγεται τὸ μὴ καθ' ὑποκειμένου,
 τὸ δὲ καθόλου καθ' ὑποκειμένου τίνος λέγεται αἰεὶ. ἀλλ'
 ἄρα οὕτω μὲν οὐκ ἐνδέχεται ὡς τὸ τί ἦν εἶναι, ἐν τούτῳ δὲ
 ἐνυπάρχειν, οἷον τὸ ζῶον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ; οὐκοῦν
 δῆλον ὅτι ἔστι τις αὐτοῦ λόγος. διαφέρει δ' οὐδὲν οὐδ' εἰ μὴ
 20 πάντων λόγος ἔστι τῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ· οὐδὲν γὰρ ἧττον οὐσία
 τοῦτ' ἔσται τίνος, ὡς ὁ ἀνθρώπος τοῦ ἀνθρώπου ἐν ᾧ ὑπάρχει.
 ὥστε τὸ αὐτὸ συμβήσεται πάλιν· ἔσται γὰρ οὐσία ἐκείνου
 οὐσία, οἷον τὸ ζῶον, ἐν ᾧ [εἶδει] ὡς ἴδιον ὑπάρχει. ἔτι δὲ καὶ
 ἀδύνατον καὶ ἄτοπον τὸ τόδε καὶ οὐσίαν, εἰ ἔστιν ἕκ τινων,
 25 μὴ ἕξ οὐσιῶν εἶναι μηδ' ἐκ τοῦ τόδε τι, ἀλλ' ἐκ ποιοῦ·
 πρότερον γὰρ ἔσται μὴ οὐσία τε καὶ τὸ ποιοῦν οὐσίας τε καὶ
 τοῦ τόδε. ὅπερ ἀδύνατον· οὔτε λόγῳ γὰρ οὔτε χρόνῳ οὔτε
 γενέσει οἷόν τε τὰ πάθη τῆς οὐσίας εἶναι πρότερα· ἔσται
 γὰρ χωριστά. ἔτι τῷ Σωκράτει οὐσία ἐνυπάρχει οὐσία, ὥστε
 30 δυοῖν ἔσται οὐσία. ὅλως δὲ συμβαίνει, εἰ ἔστιν οὐσία ὁ ἀν-
 θρώπος καὶ ἦσα οὕτω λέγεται, μηδὲν τῶν ἐν τῷ λόγῳ
 εἶναι μηδενός οὐσίαν, μηδὲ χωρὶς ὑπάρχειν αὐτῶν μηδ' ἐν
 ἄλλῳ, λέγω δ' οἷον οὐκ εἶναι τι ζῶον παρὰ τὰ τινά, οὐδ'
 ἄλλο τῶν ἐν τοῖς λόγοις οὐδέν. ἕκ τε δὴ τούτων θεωροῦσι

στον A^b, ἢ ἐκάστου ἴδιος ἐκάστου E Ascl., ἴδιος ἐκάστῳ vulgo ||
 12 et 13 πάντων E || 13 ἐνός δὴ ἔστω γρ. E || ἐνός — 14 ἔσται
 primum afuisse suspicatus sum Stud. p. 69 sq. || 17 ἄρα] ἄρα
 Ald., ipse recepto ἄρα interrogandi signum posui post 18
 ἵππῳ || αὐτῷ E || ἐν αὐτοῖς ἦτοι τοῖς ὑποκειμένοις γρ. E || 22
 οὐσία inclusit Bonitz || 23 ᾧ εἶδει A^bE, εἶδει delet Brandis || 24
 τὸ τόδε τι καὶ τὴν οὐσίαν Alex. || 26 τε prius om. A^b || 27 τοῦ
 τόδε E: τοῦτο δὲ A^b || 29 γὰρ καὶ χωριστά A^b || Σωκράτει οὐσία
 Bekk. et fort. Alex., post οὐσία ponit οὐσία T et γρ. E, οὐσία
 om. A^bE || 30 ἔσται ὁ Σωκράτης οὐσία Alex. || ὅλως E Alex.:
 ἄλλως A^b || ὁ om. Alex. || 33 δ'] δὴ Alex. || 34 οὐδὲν γάρ. ἕκ A^b

φανερὸν ὅτι οὐδὲν τῶν καθόλου ὑπαρχόντων οὐσία ἐστὶ, καὶ 35
 ὅτι οὐδὲν σημαίνει τῶν κοινῇ κατηγορουμένων τόδε τι, ἀλλὰ 1039 a
 τοιόνδε. εἰ δὲ μή, ἄλλα τε πολλὰ συμβαίνει καὶ ὁ τρίτος
 ἄνθρωπος. ἔτι δὲ καὶ ὧδε δῆλον. ἀδύνατον γὰρ οὐσίαν
 ἐξ οὐσιῶν εἶναι ἐνυπαρχουσῶν ὡς ἐντελεχεία· τὰ γὰρ δύο
 οὕτως ἐντελεχεία οὐδέποτε ἐν ἐντελεχεία, ἀλλ' ἐὰν δυνάμει 5
 δύο ἢ, ἔσται ἓν, οἷον ἢ διπλασία ἐκ δύο ἡμίσεων δυνάμει
 γε· ἢ γὰρ ἐντελεχεία χωρίζει. ὥστε εἰ ἢ οὐσία ἓν, οὐκ
 ἔσται ἐξ οὐσιῶν ἐνυπαρχουσῶν· καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρό-
 πον ὃν λέγει Δημόκριτος ὀρθῶς· ἀδύνατον γὰρ εἶναι φησιν
 ἐκ δύο ἐν ἢ ἐξ ἑνὸς δύο γενέσθαι· τὰ γὰρ μεγέθη τὰ ἄτομα 10
 τὰς οὐσίας ποιεῖ. ὁμοίως τοίνυν δῆλον ὅτι καὶ ἐπ' ἀριθ-
 μοῦ ἔξει, εἴπερ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς σύνθεσις μονάδων, ὥσπερ
 λέγεται ὑπὸ τινῶν· ἢ γὰρ οὐχ ἓν ἢ δυάς, ἢ οὐκ ἔνεστι
 μονὰς ἐν αὐτῇ ἐντελεχεία. ἔχει δὲ τὸ συμβαῖνον ἀπορίαν.
 εἰ γὰρ μήτε ἐκ τῶν καθόλου οἷόν τ' εἶναι μηδεμίαν οὐσίαν 15
 διὰ τὸ τοιόνδε ἀλλὰ μὴ τόδε τι σημαίνειν, μήτ' ἐξ οὐσιῶν
 ἐνδέχεται ἐντελεχεία εἶναι μηδεμίαν οὐσίαν σύνθετον, ἀσύν-
 θετον ἂν εἴη οὐσία πᾶσα, ὥστ' οὐδὲ λόγος ἂν εἴη οὐδε-
 μιᾶς οὐσίας. ἀλλὰ μὴν δοκεῖ γε πᾶσι καὶ ἐλέχθη πάλαι ἢ
 μόνον οὐσίας εἶναι ὄρον ἢ μάλιστα· νῦν δ' οὐδὲ ταύτης. 20
 οὐδενὸς ἄρ' ἔσται ὀρισμός· ἢ τρόπον μὲν τινα ἔσται, τρό-
 πον δέ τινα οὐ. δῆλον δ' ἔσται τὸ λεγόμενον ἐκ τῶν ὕστε-
 ρον μᾶλλον.

14 φανερὸν δ' ἐξ αὐτῶν τούτων τὸ συμβαῖνον καὶ τοῖς
 τὰς ιδέας λέγουσιν οὐσίας τε καὶ χωριστὰς εἶναι, καὶ ἅμα 25
 τὸ εἶδος ἐκ τοῦ γένους ποιοῦσι καὶ τῶν διαφορῶν. εἰ γὰρ
 ἔστι τὰ εἶδη καὶ τὸ ζῶον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ, ἦτοι

1039 a, 3 γὰρ om. A^b || 5 οὕτως ὡς E, sed ὡς add. m. sec. ||
 6 ἢ E: εἰ A^b || 7 εἰ om. E || 8 ἐντελεχεία post ἐνυπαρχουσῶν
 addendum || 11 τὰς rectius abesset || 12 ὁ om. A^b || σύνθεσις om.
 A^b || 13 ἔνεστι E: ἔστι A^b vulgo || 17 σύνθετον om. E || 19 πᾶσα
 A^b || 20 οὐσίας εἶναι A^b: εἶναι οὐσίας E || 25 οὐσίας τε χωρ. A^b ||
 χωριστὰς εἶναι ἅμα γρ. E || 26 τὸ A^b: καὶ τὸ E || 27 τὰ εἶδη καὶ

ἓν καὶ ταύτων τῷ ἀριθμῷ ἐστὶν ἢ ἕτερον. τῷ μὲν γὰρ
 λόγῳ δῆλον ὅτι ἓν· τὸν γὰρ αὐτὸν διέξεισι λόγον ὁ λέγων
 30 ἓν ἐκατέρῳ. εἰ οὖν ἔστι τις ἄνθρωπος αὐτὸς καθ' αὐτὸν τόδε
 τι καὶ κεχωρισμένον, ἀνάγκη καὶ ἐξ ὧν, οἷον τὸ ζῶον καὶ
 τὸ δίπουν, τόδε τι σημαίνειν καὶ εἶναι χωριστὰ καὶ οὐσίας·
 ὥστε καὶ τὸ ζῶον. εἰ μὲν οὖν τὸ αὐτὸ καὶ ἓν τὸ ἐν τῷ
 ἵππῳ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ὥσπερ σὺ σαυτῷ, πῶς τὸ ἓν ἐν
 1039 b τοῖς οὐσι χωρὶς ἓν ἔσται, καὶ διὰ τί οὐ καὶ χωρὶς αὐτοῦ
 ἔσται τὸ ζῶον τοῦτο; ἔπειτα εἰ μὲν μεθέξει τοῦ δίποδος καὶ
 τοῦ πολύποδος, ἀδύνατόν τι συμβαίνει· τὰναντία γὰρ ἅμα
 ὑπάρξει αὐτῷ ἐνὶ καὶ τῷδέ τινι ὄντι. εἰ δὲ μή, τίς ὁ τρό-
 5 πος ὅταν εἴπῃ τις τὸ ζῶον εἶναι δίπουν ἢ πεζόν; ἀλλ' ἴσως
 σύγκειται καὶ ἄπτεται ἢ μέμικται. ἀλλὰ πάντα ἄτοπα.
 ἀλλ' ἕτερον ἐν ἐκάστῳ. οὐκοῦν ἄπειρα ὡς ἔπος εἰπεῖν ἔσται
 ὧν ἢ οὐσία ζῶον· οὐ γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ἐκ ζώου ὁ ἄν-
 θρωπος. ἔτι πολλὰ ἔσται αὐτὸ τὸ ζῶον. οὐσία τε γὰρ τὸ
 10 ἓν ἐκάστῳ ζῶον· οὐ γὰρ κατ' ἄλλο λέγεται· εἰ δὲ μή, ἐξ
 ἐκείνου ἔσται ὁ ἄνθρωπος καὶ γένος αὐτοῦ ἐκεῖνο. καὶ ἔτι
 ιδέαι ἅπαντα ἐξ ὧν ὁ ἄνθρωπος. οὐκοῦν οὐκ ἄλλου μὲν
 ιδέα ἔσται ἄλλου δ' οὐσία· ἀδύνατον γάρ. αὐτὸ ἄρα ζῶον
 ἕκαστον ἔσται τῶν ἐν τοῖς ζώοις. ἔτι ἐκ τίνος τοῦτο καὶ
 15 πῶς ἐξ αὐτοῦ ζῶον; ἢ πῶς οἷόν τ' εἶναι τὸ ζῶον ὁ οὐσία,

abesse malo || 28 γὰρ om. A^b || 29 ὁ λέγων διέξεισι λόγον A^b || 30
 αὐτὸ καθ' αὐτὸ E || 30. 31 καὶ τόδε τι κεχ. Alex. in interpr. ||
 33 ὥστε καὶ τὸ ζῶον quae non interpretatur Alex. spuria
 sunt || ἓν τὸ ἐν om. E, καὶ ἓν add. γρ. E || 34 καὶ τῷ ἀνθρώπῳ
 add. A^b Alex., om. E || σὺ σαυτῷ E: αὐτὸς αὐτῷ A^b || πῶς om.
 A^b || τὸ ἓν add. A^b Alex., om. E || 1039 b, 1 ἓν χωρὶς οὐσιν E ||
 χωρὶς αὐτοῦ E: αὐτὸ omisso χωρὶς A^b || 2 τοῦτο E: ἐαυτοῦ A^b ||
 4 τινι add. A^b et fort. Alex., om. E m. pr. || ὁ om. A^b || 5 τίς
 E: τί A^b || post πεζόν fort. legit Alex. ἢ ἄπουν || 7 ἔπος om.
 Alex. || 8 ὁ om. A^b || 12 γρ. ιδέα E || 13 ἄρα E m. pr., ἄρα γρ.
 E || ἓν ἕκαστον A^b || 14 ἔσται ἕκαστον E || τούτου E || 15 αὐτοῦ
 ζῶον Brandis: αὐτοῦ ζώου E, αὐτοζώου Alex. et γρ. E || τὸ ζῶον]
 γρ. οὐσία E || δ om. A^b, ζῶον, ὃ οὐσία τοῦτο αὐτό, παρ' conī.
 Bonitz

τοῦτο αὐτὸ παρ' αὐτὸ τὸ ζῶον; ἔτι δ' ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν
ταῦτά τε συμβαίνει καὶ τούτων ἀτοπώτερα. εἰ δὴ ἀδύνα-
τον οὕτως ἔχειν, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστιν εἶδη αὐτῶν οὕτως ὡς
τινὲς φασιν.

15 ἐπεὶ δ' [ἢ] οὐσία ἑτέρα τό τε σύνολον καὶ ὁ λόγος· λέγω 20
δ' ὅτι ἢ μὲν οὕτως ἐστὶν οὐσία σὺν τῇ ὕλῃ συνειλημμένος
ὁ λόγος, ἢ δὲ ὁ λόγος ὅλως· ὅσαι μὲν οὖν οὕτω λέγονται,
τούτων μὲν ἔστι φθορά· καὶ γὰρ γένεσις· τοῦ δὲ λόγου
οὐκ ἔστιν οὕτως ὥστε φθειρεσθαι· οὐδὲ γὰρ γένεσις (οὐ
γὰρ γίγνεται τὸ οἰκία εἶναι ἀλλὰ τὸ τῆδε τῆ οἰκία), ἀλλ' 25
ἄνευ γενέσεως καὶ φθορᾶς εἰσὶ καὶ οὐκ εἰσὶν· δέδεικται γὰρ
ὅτι οὐδεὶς ταῦτα γεννᾷ οὐδὲ ποιεῖ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ τῶν
οὐσιῶν τῶν αἰσθητῶν τῶν καθ' ἕκαστα οὕθ' ὁρισμὸς οὗτ'
ἀπόδειξις ἐστὶν, ὅτι ἔχουσιν ὕλην ἢ φύσιν τοιαύτη ὥστ'
ἐνδέχεσθαι καὶ εἶναι καὶ μὴ· διὸ φθαρτὰ πάντα τὰ καθ' 30
ἕκαστα αὐτῶν. εἰ οὖν ἢ τ' ἀπόδειξις τῶν ἀναγκαίων καὶ ὁ
ὁρισμὸς ἐπιστημονικός, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὥσπερ οὐδ' ἐπι-
στήμην ὅτε μὲν ἐπιστήμην ὅτε δ' ἄγνοιαν εἶναι, ἀλλὰ δόξα τὸ
τοιούτῳ ἐστὶν, οὕτως οὐδ' ἀπόδειξιν οὐδ' ὁρισμόν, ἀλλὰ δόξα
ἐστὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἄλλως ἔχειν, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη 1040a
αὐτῶν οὔτε ὁρισμὸς οὔτε ἀπόδειξις. ἀδηλά τε γὰρ τὰ φθει-
ρόμενα τοῖς ἔχουσι τὴν ἐπιστήμην, ὅταν ἐκ τῆς αἰσθήσεως
ἀπέλθῃ· καὶ σωζομένων τῶν λόγων ἐν τῇ ψυχῇ τῶν
αὐτῶν οὐκ ἔσται οὔτε ὁρισμὸς ἔτι οὔτε ἀπόδειξις. διὸ δεῖ 5
τῶν πρὸς ὄρον, ὅταν τις ὀρίζηται τι τῶν καθ' ἕκαστον, μὴ
ἄγνοεῖν ὅτι αἰεὶ ἀναιρεῖν ἔστιν· οὐ γὰρ ἐνδέχεται ὀρίσασθαι.
οὐδὲ δὴ ἰδέαν οὐδεμίαν ἔστιν ὀρίσασθαι. τῶν γὰρ καθ' ἕκα-
στον ἢ ἰδέα, ὡς φασί, καὶ χωριστή· ἀναγκαῖον δ' ἐξ ὀνο-

18 εἶδη] ἰδέα an ἰδέαι habeat E difficile dictu || 20 ἢ om.
Ald., recte || 22 ὅλως om. A^b, habet Alex., ὅλως ex ὅλος corr.
E || 23 ἔστι καὶ φθορά A^b || 24 οὐ Bekk.: οὐδὲ A^b, οὐδὲν E ||
33 ὅτε μὲν ἐπιστήμην om. A^b habet Alex. || 34 ἀπόδειξις οὐδ'
ὁρισμὸς A^b || 1040a, 3 τὴν om. Alex. || 6 καθ' ἕκαστον A^b E: καθ'
ἕκαστα vulgo || 7 αἰεὶ om. E

10 μάτων εἶναι τὸν λόγον· ὄνομα δ' οὐ ποιήσῃ δ' ὀριζόμενος·
 ἄγνωστον γὰρ ἔσται· τὰ δὲ κείμενα κοινὰ πᾶσιν· ἀνάγκη
 ἄρα ὑπάρχειν καὶ ἄλλω ταῦτα· οἷον εἴ τις σὲ ὀρίσαιο,
 ζῶον ἐρεῖ ἰσχνὸν [ἢ] λευκὸν ἢ ἕτερόν τι ὃ καὶ ἄλλω ὑπ-
 ἀρξῃ. εἰ δὲ τις φαίῃ μηδὲν κωλύειν χωρὶς μὲν πάντα
 15 πολλοῖς, ἅμα δὲ μόνω τούτῳ ὑπάρχειν, λεκτέον πρῶτον μὲν
 ὅτι καὶ ἀμφοῖν, οἷον τὸ ζῶον δίπουν τῷ ζῶῳ καὶ τῷ δί-
 ποδι. καὶ τοῦτο ἐπὶ μὲν τῶν ἀϊδίῳν καὶ ἀνάγκη εἶναι,
 πρότερά γ' ὄντα καὶ μέρη τοῦ συνθέτου· ἀλλὰ μὴν καὶ
 χωριστά, εἴπερ τὸ ἄνθρωπος χωριστόν. ἢ γὰρ οὐδὲν ἢ ἄμ-
 20 φω. εἰ μὲν οὖν μηδὲν, οὐκ ἔσται τὸ γένος παρὰ τὰ εἶδη·
 εἰ δ' ἔσται, καὶ ἡ διαφορὰ. εἴθ' ὅτι πρότερα τῶ εἶναι·
 ταῦτα δ' οὐκ ἀνταναιρεῖται. ἔτι δ' εἰ ἐξ ἰδεῶν αἰδέαι (ἀσυν-
 θετώτερα γὰρ τὰ ἐξ ὧν), [ἔτι] ἐπὶ πολλῶν δεήσει κἀκεῖνα
 κατηγορεῖσθαι ἐξ ὧν ἡ ἰδέα, οἷον τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπουν.
 25 εἰ δὲ μή, πῶς γνωρισθήσεται; ἔσται γὰρ ἰδέα τις ἣν
 ἀδύνατον ἐπὶ πλειόνων κατηγορεῖσθαι ἢ ἑνός. οὐ δοκεῖ δέ,
 ἀλλὰ πᾶσα ἰδέα εἶναι μεθεκτὴ. ὥσπερ οὖν εἴρηται, λαν-
 θάνει ὅτι ἀδύνατον ὀρίσασθαι ἐν τοῖς ἀϊδίῳις, μάλιστα δὲ
 ὄσα μοναχά, οἷον ἥλιος ἢ σελήνη. οὐ μόνον γὰρ διαμαρ-
 30 τάνουσι τῷ προστιθέναι τοιαῦτα ὧν ἀφαιρουμένων ἔτι ἔσται
 ἥλιος, ὥσπερ τὸ περὶ γῆν ἰὸν ἢ νυκτικρυφές (ἂν γὰρ στῆ
 ἢ αἰὲ φανῆ, οὐκέτι ἔσται ἥλιος· ἀλλ' ἄτοπον εἰ μή· ὃ γὰρ
 ἥλιος οὐσίαν τινὰ σημαίνει)· ἔτι ὄσα ἐπ' ἄλλου ἐνδέχεται·
 οἷον ἐὰν ἕτερος γένηται τοιοῦτος, δῆλον ὅτι ἥλιος ἔσται· κοι-

12 οἷον A^b Alex. Ascl. et γρ. E: καὶ E || 13 ἢ non legisse
 videtur Alex. || 15 λεκτέον add. A^b Alex. et γρ. E || 16 ὅτι καὶ
 E Alex.: ὅτι τὸ A^b || 17 fort. ταῦτα || ἀνάγκη γε εἶναι E, γε om.
 A^b || 21 διαφορὰ ἔσται, ὅτι conl. Bonitz || 22 ἔτι δ' εἰ γρ. E,
 quod recepi secluso ἔτι quod codd. et Alex. habent in versu 23:
 ἔτι Alex., ἔπειτα εἰ A^b, ἔπειτα δὲ εἰ E || 29 γὰρ] δὲ E || δὴ ἀμαρ-
 τάνουσι E || 31 ἐὰν — 33 σημαίνει in parenthesi posui, ut 33
 ὄσα pendeat ab 30 προστιθέναι || ἄνδρες τῆι E || 32 ἀεὶ H^b om.
 A^bE Bekk., possis quoque conicere νυκτὸς φανῆ

νός ἄρα ὁ λόγος. ἀλλ' ἦν τῶν καθ' ἕκαστα ὁ ἥλιος, ὡσπερ ^{1040 b}
Κλέων ἢ Σωκράτης, ἐπεὶ διὰ τί οὐδεὶς ὄρον ἐκφέρει αὐτῶν
ιδέας; γένοιτο γὰρ ἂν δῆλον πειρωμένων ὅτι ἀληθὲς τὸ
νῦν εἰρημένον.

16 φανερόν δ' ὅτι καὶ τῶν δοκουσῶν εἶναι οὐσιῶν αἱ πλεῖ- 5
σται δυνάμεις εἰσὶ, τὰ τε μόρια τῶν ζώων (οὐδὲν γὰρ κε-
χωρισμένον αὐτῶν ἐστίν· ὅταν δὲ χωρισθῆ, καὶ τότε ὄντα
ὡς ὕλη πάντα), καὶ γῆ καὶ πῦρ καὶ ἀήρ· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν
ἓν ἐστίν, ἀλλ' οἷον ὁ ὄρρος πρὶν ἢ πεφθῆ καὶ γένηται τι
ἐξ αὐτῶν ἓν. μάλιστα δ' ἂν τις τὰ τῶν ἐμψύχων ὑπολά- 10
βοι μόρια καὶ τὰ τῆς ψυχῆς πάρεγγυς ἄμφω γίνεσθαι
ὄντα καὶ ἐντελεχεία καὶ δυνάμει, τῷ ἀρχᾶς ἔχειν κινήσεως
ἀπὸ τινος ἐν ταῖς καμπαῖς· διὸ ἓνια ζῶα διαιρούμενα ζῆ.
ἀλλ' ὁμοῦ δυνάμει πάντ' ἔσται, ὅταν ἦ ἓν καὶ συνεχὲς
φύσει, ἀλλὰ μὴ βία ἢ καὶ συμφύσει· τὸ γὰρ τοιοῦτον 15
πήρωσις. ἐπεὶ δὲ τὸ ἓν λέγεται ὡσπερ καὶ τὸ ὄν, καὶ ἡ
οὐσία ἢ τοῦ ἐνὸς μία καὶ ὧν μία ἀριθμῶ ἐν ἀριθμῶ, φα-
νερόν ὅτι οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ὄν ἐνδέχεται οὐσίαν εἶναι τῶν
πραγμάτων, ὡσπερ οὐδὲ τὸ στοιχεῖον εἶναι ἢ ἀρχῆ, ἀλλὰ
ζητοῦμεν τίς οὖν ἢ ἀρχή, ἵνα εἰς γνωριμώτερον ἀναγάγω- 20
μεν. μᾶλλον μὲν οὖν τούτων οὐσία τὸ ὄν καὶ ἓν ἢ ἢ τε
ἀρχή καὶ τὸ στοιχεῖον καὶ τὸ αἴτιον, οὕτω δὲ οὐδὲ ταῦτα,
εἴπερ μηδ' ἄλλο κοινὸν μηδὲν οὐσία· οὐδενὶ γὰρ ὑπάρχει ἢ
οὐσία ἀλλ' ἢ αὐτῇ τε καὶ τῷ ἔχοντι αὐτήν, οὗ ἐστὶν οὐσία.

1040 b, 5 οὐσιῶν εἶναι E Ascl. || 7 aut καὶ delendum aut
ἀλλὰ post ὄντα inserendum || 8 post πάντα comma sustulit Bo-
nitz, equidem τὰ τε μόρια et καὶ γῆ sibi respondere indicavi ||
9 ὄρρος γρ. E et γρ. Alex., ὁ σωρός A^b Alex., σωρός E Ascl. ||
10 ἐμψύχων] ἐντόμων coni. Schwegler || 11 comma ante ὄντα
sustulit Bonitz, πάρεγγυς ὄντα, ἄμφω γίνεσθαι conieci Stud.
p. 47 || 14 ἔσται ὅταν ἦ] plura ante haec verba excidisse vi-
dentur || 19 τὸ ex τῶι corr. E || 20 γνωριμωτέραν A^b || 24 ἢ
add. A^b, om. E || αὐτῆ E m. pr., αὐτὴ αὐτῇ fort. Alex., αὐτῇ
vulgo

25 ἔτι τὸ ἐν πολλαχῇ οὐκ ἂν εἴη ἅμα, τὸ δὲ κοινὸν ἅμα
 πολλαχῇ ὑπάρχει· ὥστε δῆλον ὅτι οὐδὲν τῶν καθόλου
 ὑπάρχει παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα χωρὶς. ἀλλ' οἱ τὰ εἶδη λέ-
 γοντες εἶναι τῇ μὲν ὀρθῶς λέγουσι χωρίζοντες αὐτά, εἴπερ
 οὐσίαι εἰσὶ, τῇ δ' οὐκ ὀρθῶς, ὅτι τὸ ἐν ἐπὶ πολλῶν εἶδος
 30 λέγουσιν. αἴτιον δ' ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀποδοῦναι τίνες αἱ
 τοιαῦται οὐσίαι αἱ ἄφθαρτοι παρὰ τὰς καθ' ἕκαστα καὶ
 αἰσθητάς. ποιοῦσιν οὖν τὰς αὐτάς τῷ εἶδει τοῖς φθαρτοῖς
 (ταύτας γὰρ ἴσμεν) αὐτοάνθρωπον καὶ αὐτόϊππον, προστι-
 θέντες τοῖς αἰσθητοῖς τὸ ῥῆμα [τὸ] αὐτό. καίτοι κἂν εἰ μὴ
 1041 a ἐωράκειμεν τὰ ἄστρα, οὐδὲν ἂν ἦττον οἴμαι ἦσαν οὐσίαι
 ἀίτιοι παρ' ἃς ἡμεῖς ἠδαιμεν· ὥστε καὶ νῦν εἰ μὴ ἔχομεν
 τίνες εἰσὶν, ἀλλ' εἶναι γέ τινας ἴσως ἀναγκαῖον. ὅτι μὲν
 οὖν οὔτε τῶν καθόλου λεγομένων οὐδὲν οὐσία, οὔτ' ἐστὶν
 5 οὐσία οὐδεμία ἐξ οὐσιῶν, δῆλον.

τί δὲ χρὴ λέγειν καὶ ὁποῖόν τι τὴν οὐσίαν, πάλιν ἄλ- 17
 λην οἶον ἀρχὴν ποιησάμενοι λέγωμεν· ἴσως γὰρ ἐκ τούτων
 ἔσται δῆλον καὶ περὶ ἐκείνης τῆς οὐσίας ἣτις ἐστὶ κεχωρι-
 σμένη τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν. ἐπεὶ οὖν ἡ οὐσία ἀρχὴ καὶ
 10 αἰτία τις ἐστὶν, ἐντεῦθεν μετιτέον. ζητεῖται δὲ τὸ διὰ τί αἰεὶ
 οὕτως, διὰ τί ἄλλο ἄλλω τινὶ ὑπάρχει. τὸ γὰρ ζητεῖν διὰ τί
 ὁ μουσικὸς ἄνθρωπος ἄνθρωπος μουσικὸς ἐστίν, ἦτοι ἐστὶ τὸ
 εἰρημένον ζητεῖν διὰ τί ὁ ἄνθρωπος μουσικὸς ἄνθρωπος μου-
 σικὸς ἐστίν, ἢ ἄλλο. τὸ μὲν οὖν διὰ τί αὐτό ἐστίν αὐτό, οὐδὲν
 15 ἐστὶ ζητεῖν (δεῖ γὰρ τὸ ὅτι καὶ τὸ εἶναι ὑπάρχειν δῆλα ὄντα·
 λέγω δ' οἶον ὅτι ἡ σελήνη ἐκλείπει· αὐτὸ δὲ ὅτι αὐτό,

25 ἐν E: ὅν A^b et γρ. Alex. || 27 χωρὶς om. A^b || λέγοντες
 εἶναι A^b: εἶναι om. E || 32 ποιοῦντες αὐτάς A^b || 32. 33 φθα-
 ρτοῖς τὰς αὐτάς. τὸ μὲν γὰρ αὐτοάνθρωπον τὸ δὲ αὐτοίππον A^b ||
 1041 a, 2 ἃς E: ἃ A^b || ἔχομεν A^b E et fort. Alex.: ἔχοιμεν
 Bekk. || 3 γέ E: τε A^b || 5 ἐξ ἐνεργεία οὐσιῶν Alex. in interpr. ||
 10 αἰεὶ om. A^b et fort. Alex. || 11 ἄλλο τι E || 12 μουσικὸς ἄν-
 θρωπὸς ἐστίν E || 13 εἰρημένον] διηρημένον conl. Essen || ἄν-
 θρωπος μουσικὸς bis de conl. posui Alexandrum secutus || 16
 αὐτοῦ δὲ E

εἷς λόγος καὶ μία αἰτία ἐπὶ πάντων, διὰ τί ὁ ἄνθρωπος
 ἄνθρωπος ἢ ὁ μουσικὸς μουσικός), πλὴν εἴ τις λέγοι ὅτι
 ἀδιαίρετον πρὸς αὐτὸ ἕκαστον· τοῦτο δ' ἦν τὸ ἐνὶ εἶναι. ἀλλὰ
 τοῦτο κοινόν τε κατὰ πάντων καὶ σύντομον. ζητήσεται δ' ἂν 20
 τις διὰ τί ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῶον τοιονδί. τοῦτο μὲν τοίνυν
 δῆλον ὅτι οὐ ζητεῖ διὰ τί ὅς ἐστιν ἄνθρωπος ἄνθρωπός ἐστιν.
 τί ἄρα κατὰ τίνος ζητεῖ διὰ τί ὑπάρχει· ὅτι δ' ὑπάρχει,
 δεῖ δῆλον εἶναι· εἰ γὰρ μὴ οὕτως, οὐδὲν ζητεῖ. οἷον διὰ τί
 βροντᾶ; διὰ τί ψόφος γίνεταί ἐν τοῖς νέφεσιν· ἄλλο γὰρ 25
 οὕτως κατ' ἄλλου ἐστὶ τὸ ζητούμενον. καὶ διὰ τί ταδί, οἷον
 πλίνθοι καὶ λίθοι, οἰκία ἐστίν; φανερόν τοίνυν ὅτι ζητεῖ τὸ
 αἷτιον· τοῦτο δ' [ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ὡς εἰπεῖν λογικῶς. ὃ]
 ἐπ' ἐνίων μὲν ἐστὶ τίνος ἕνεκα, οἷον ἴσως ἐπ' οἰκίας ἢ κλί-
 νης, ἐπ' ἐνίων δὲ τί ἐκίνησε πρῶτον· αἷτιον γὰρ καὶ τοῦτο. 30
 ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον αἷτιον ἐπὶ τοῦ γίνεσθαι ζητεῖται καὶ
 φθείρεσθαι, θάτερον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ εἶναι. λανθάνει δὲ
 μάλιστα τὸ ζητούμενον ἐν τοῖς μὴ καταλλήλως λεγομένοις,
 οἷον ἄνθρωπος διὰ τί ἐστὶ ζητεῖται, διὰ τὸ ἀπλῶς λέγεσθαι, 1041 b
 ἀλλὰ μὴ διορίζειν ὅτι τάδε τόδε. ἀλλὰ δεῖ διαρθρώσαντας
 ζητεῖν· εἰ δὲ μὴ, κοινὸν τοῦ μηδὲν ζητεῖν [καὶ τοῦ ζητεῖν
 τι] γίνεταί. ἐπεὶ δὲ δεῖ ἔχειν τε καὶ ὑπάρχειν τὸ εἶναι,
 δῆλον δὴ ὅτι τὴν ὕλην ζητεῖ διὰ τί τί ἐστίν· οἷον οἰκία 5

18 ὁ μουσικός om. A^b || πλὴν — 20 σύντομον pertinere ad
 15 οὐδὲν ἐστὶ ζητεῖν parenthesis signis indicavi || 19 ἐν] ἐν
 E || 21 ὁ om. A^b || 22 διὰ τί om. A^b || 25 διὰ τί ψ. A^b Alex.:
 διότι E || 26 τοδί A^b, fortasse ταδί τοδί virgula post λίθοι
 eiecta || 27 λίθοι καὶ πλίνθοι A^b || 28 τοῦτο — λογικῶς Alex.
 spuria esse iudicat, recte || 33 τοῖς κατ' ἀλλήλων γρ. Alex.,
 τοῖς μὴ κατ' ἄλλων μένοις E, ἐν τοῖς μὴ κατ' ἀλλήλων καὶ ἔτι
 ἐν τοῖς μὴ κατ' ἄλλων in marg. E || 1041 b, 1 διὰ τί γρ. E quod
 scribendum fuisse dicit Alex.: τί A^b E vulgo; οἷον — ζητεῖται
 interpolata sunt aut ἂν ἄνθρ. scribendum est || 2 τάδε ἢ τόδε E,
 ἢ om. A^b Alex. || διορθώσαντας E || 3 καὶ τοῦ ζητεῖν τι om. A^b,
 habet Alex. || 4 τε om. A^b || 5 ζεῖται E || διὰ τί τι scripsi: διὰ
 τί A^b E, ταδί διὰ τί coni. Bonitz

ταδι διὰ τί; ὅτι ὑπάρχει ὃ ἦν οἰκία εἶναι. καὶ ἄνθρωπος
 τοδι ἢ τὸ σῶμα τοῦτο ὡδὶ ἔχον. ὥστε τὸ αἷτιον ζητεῖται
 τῆς ὕλης [τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ εἶδος] ὧ τί ἐστίν· τοῦτο δ' ἢ
 οὐσία. φανερόν τοίνυν ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπλῶν οὐκ ἔστι ζήτη-
 10 σις οὐδὲ δίδαξις, ἀλλ' ἕτερος τρόπος τῆς ζητήσεως τῶν τοι-
 ούτων. ἐπεὶ δὲ τὸ ἕκ τινος σύνθετον οὕτως ὥστε ἔν εἶναι
 τὸ πᾶν, ἀλλὰ μὴ ὡς σωρὸς ἀλλ' ὡς ἡ συλλαβή· ἡ δὲ συλ-
 λαβή οὐκ ἔστι τὰ στοιχεῖα, οὐδὲ τὸ β̄α ταῦτο τῶ β̄ καὶ ᾱ,
 οὐδ' ἢ σὰρξ πῦρ καὶ γῆ· διαλυθέντων γὰρ τὰ μὲν οὐκέτι
 15 ἐστίν, οἶον ἢ σὰρξ καὶ ἢ συλλαβή, τὰ δὲ στοιχεῖα ἔστι, καὶ
 τὸ πῦρ καὶ ἢ γῆ. ἔστιν ἄρα τι ἢ συλλαβή, οὐ μόνον τὰ
 στοιχεῖα τὸ φωνῆεν καὶ ἄφωνον, ἀλλὰ καὶ ἕτερόν τι· καὶ ἢ
 σὰρξ οὐ μόνον πῦρ καὶ γῆ ἢ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρόν,
 ἀλλὰ καὶ ἕτερόν τι. εἰ τοίνυν ἀνάγκη κάκεινο ἢ στοιχεῖον
 20 ἢ ἕκ στοιχείων εἶναι, εἰ μὲν στοιχεῖον, πάλιν ὁ αὐτὸς ἔσται
 λόγος· ἕκ τούτου γὰρ καὶ πυρὸς καὶ γῆς ἔσται ἢ σὰρξ καὶ
 ἔτι ἄλλου, ὥστ' εἰς ἄπειρον βαδιεῖται· εἰ δ' ἕκ στοιχείου,
 δῆλον ὅτι οὐχ ἑνὸς ἀλλὰ πλειόνων [ἢ] ἐκεῖνο αὐτὸ ἔσται,
 ὥστε πάλιν ἐπὶ τούτου τὸν αὐτὸν ἐροῦμεν λόγον καὶ ἐπὶ
 25 τῆς σαρκὸς ἢ συλλαβῆς. δόξειε δ' ἂν εἶναι τί τοῦτο καὶ
 οὐ στοιχεῖον, καὶ αἷτιόν γε τοῦ εἶναι τοδι μὲν σάρκα τοδι

6 ὅτι E: διότι A^b || ταδι ὑπάρχει ὃ ἦν E, ταδι et ὃ ἦν om.
 A^b, unde ταδι delevi || 7 τοδι ἢ A^b Alex.: ὡδὶ ἢ E || τοῦτο om.
 A^b, τουτι fort. Alex. || ὡδὶ Alex.: τοδι A^bE || 8 τοῦτο δ' ἐστὶ
 τὸ εἶδος varia lectio verborum τοῦτο δ' ἢ οὐσία videtur, unde
 ea inclusimus || 9 fort. ἢ αὐτῆ ζητ. || 11 ἐστίν οὕτως Alex. in
 interpr. || 12 ἀλλὰ μὴ E: ἂν μὴ A^b, fort. τὸ πᾶν μὴ || δὲ E:
 τε A^b || 13 ἔσται A^b || οὐδὲ τῶ β̄α αὐτὸ τῶ β̄ καὶ ᾱ A^b, οὐδὲ
 ταυτὸ τὸ β̄ καὶ ᾱ E || 14 τὸ A^b || 16 ἄρα τι ἢ συλλαβή E: δὲ
 ἢ συλλαβῆς A^b || 19 εἰ] ἔτι S et fort. Alex. || 20. 21 λόγος
 ἔσται E || 22 ἔτι ἄλλου E: εἰ τι ἄλλο A^b || στοιχείων Alex. in
 interpr. || 23 ἢ codd. et Alex., ipse eieci, quia ἐκεῖνο τοῦτο ad
 ἔσται ita trahendum, ut praedicati vim obtineat || 25 δ' om.
 A^b, fort. δόξειεν ἄρ' ἂν vel δόξειε δὴ ἂν || τι vulgo, accentu
 notavi, nisi ἕτερόν τι scribere mavis

δὲ συλλαβήν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. οὐσία δ' ἐκά-
 στου μὲν τοῦτο· τοῦτο γὰρ αἴτιον πρῶτον τοῦ εἶναι· ἐπεὶ
 δ' ἔνια οὐκ οὐσίαι τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὅσαι οὐσίαι κατὰ
 φύσιν καὶ φύσει συνεστήκασι, φανεῖη ἂν αὕτη ἢ φύσις 30
 οὐσία, ἢ ἐστὶν οὐ στοιχεῖον ἀλλ' ἀρχή. στοιχεῖον δ' ἐστὶν
 εἰς ὃ διαιρεῖται ἐνυπάρχον ὡς ὕλην, οἷον τῆς συλλαβῆς τὸ
 ᾱ καὶ τὸ β̄.

H.

1042 a

Ἐκ δὴ τῶν εἰρημένων συλλογίσασθαι δεῖ, καὶ συναγα-
 γόντα τὸ κεφάλαιον τέλος ἐπιθεῖναι. εἴρηται δὴ ὅτι τῶν
 οὐσιῶν ζητεῖται τὰ αἴτια καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα. 5
 οὐσίαι δὲ αἱ μὲν ὁμολογούμεναι εἰσὶν ὑπὸ πάντων, περὶ δ'
 ἐνίων ἰδίᾳ τινὲς ἀπεφήναντο. ὁμολογούμεναι μὲν αἱ φυ-
 σικαί, οἷον πῦρ γῆ ὕδωρ ἀήρ καὶ τᾶλλα τὰ ἀπλᾶ σώματα,
 ἔπειτα τὰ φυτὰ καὶ τὰ μόρια αὐτῶν, καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ
 μόρια τῶν ζώων, καὶ τέλος ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ μόρια τοῦ 10
 οὐρανοῦ· ἰδίᾳ δὲ τινες οὐσίας λέγουσιν εἶναι τὰ τ' εἶδη καὶ
 τὰ μαθηματικά. ἄλλας δὲ δὴ συμβαίνει ἐκ τῶν λόγων οὐ-
 σίας εἶναι τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ ὑποκείμενον. ἔτι ἄλλως
 τὸ γένος μᾶλλον τῶν εἰδῶν καὶ τὸ καθόλου τῶν καθ'
 ἕκαστα. τῷ δὲ καθόλου καὶ τῷ γένει καὶ αἱ ἰδέαι συν- 15
 ἄπτουσιν· κατὰ τὸν αὐτὸν γὰρ λόγον οὐσίαι δοκοῦσιν εἶναι.
 ἐπεὶ δὲ τὸ τί ἦν εἶναι οὐσία, τούτου δὲ λόγος ὁ ὀρισμὸς,
 διὰ τοῦτο περὶ ὀρισμοῦ καὶ περὶ τοῦ καθ' αὐτὸ διώριστα.
 ἐπεὶ δὲ ὁ ὀρισμὸς λόγος, ὁ δὲ λόγος μέρη ἔχει, ἀναγκαῖον
 καὶ περὶ μέρους ἦν ἰδεῖν, ποῖα τῆς οὐσίας μέρη καὶ ποῖα 20

28 τοῦ εἶναι πρῶτον A^b || 29 ὅσαι E: αἱ A^b, οὐσίαι ὅσα
 Alex. legisse videtur || κατὰ φύσιν καὶ om. A^b, habet Alex.,
 καὶ φύσει om. E || 30 ἂν τισι E || αὕτη E: ὅτι αὕτη A^b et fort.
 Alex. || 33 τὸ om. A^b || 1042 a, 3 συλλογίζεσθαι E || συναγαγόντα
 A^b: συνάγοντας E sed s in ras., συναγαγόντας vulgo || 4 γρ. δὲ
 E || 5 τὰ om. A^b || 10 ὁ om. A^b || 11 δέ E: τε A^b || τινες A^b sed
 correctum ex τινας || 12 ἄλλας] ἄλλως exspectes || 17 ὁ λόγος
 ὀρισμὸς Alex. in interpr. || 20 περὶ μερῶν Alex. in interpr.

οὐ, καὶ εἰ ταῦτα καὶ τοῦ ὁρισμοῦ. ἔστι τοίνυν οὔτε τὸ καθ-
 όλου οὐσία οὔτε τὸ γένος· περὶ δὲ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μα-
 θηματικῶν ὕστερον σκεπτέον· παρὰ γὰρ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας
 ταύτας λέγουσιν τινες εἶναι. νῦν δὲ περὶ τῶν ὁμολογουμένων
 25 οὐσιῶν ἐπέλθωμεν. αὗται δ' εἰσὶν αἱ αἰσθηταί· αἱ δ' αἰσθη-
 ται οὐσῆαι πᾶσαι ὕλην ἔχουσιν. ἔστι δ' οὐσία [τὸ ὑποκει-
 μενον] ἄλλως μὲν ἢ ὕλη (ὕλην δὲ λέγω ἢ μὴ τότε τι οὐσα
 ἐνεργεία δυνάμει ἐστὶ τότε τι), ἄλλως δ' ὁ λόγος καὶ ἡ
 μορφή, ὃ τότε τι ὄν τῷ λόγῳ χωριστόν ἐστιν· τρίτον δὲ τὸ
 30 ἐκ τούτων, οὗ γένεσις μόνου καὶ φθορά ἐστὶ, καὶ χωριστόν
 ἀπλῶς· τῶν γὰρ κατὰ τὸν λόγον οὐσιῶν αἱ μὲν αἱ δ' οὐ.
 ὅτι δ' ἐστὶν οὐσία καὶ ἡ ὕλη, δῆλον· ἐν πάσαις γὰρ ταῖς
 ἀντικειμέναις μεταβολαῖς ἐστὶ τι τὸ ὑποκείμενον ταῖς μετα-
 βολαῖς, οἷον κατὰ τόπον τὸ νῦν μὲν ἐνταῦθα, πάλιν δ'
 35 ἄλλοθι, καὶ κατ' αὐξήσιν ὃ νῦν μὲν τηλικόνδε, πάλιν δ'
 ἔλαττον ἢ μειζον, καὶ κατ' ἀλλοίωσιν ὃ νῦν μὲν ὑγιές,
 1042 b πάλιν δὲ κάμνον· ὁμοίως δὲ καὶ κατ' οὐσίαν ὃ νῦν μὲν ἐν
 γενέσει, πάλιν δ' ἐν φθορᾷ, καὶ νῦν μὲν ὑποκείμενον ὡς
 τότε τι, πάλιν δ' ὑποκείμενον ὡς κατὰ στέρησιν. καὶ ἀκο-
 λουθοῦσι δὴ ταύτῃ αἱ ἄλλαι μεταβολαί. τῶν δ' ἄλλων ἢ
 5 μιᾶ ἢ δυοῖν αὕτη οὐκ ἀκολουθεῖ· οὐ γὰρ ἀνάγκη, εἴ
 τι ὕλην ἔχει τοπικὴν, τοῦτο καὶ γεννητὴν καὶ φθαρτὴν
 ἔχειν.

21 καὶ ante εἰ om. A^b || ταῦτα, καὶ vulgo, ταυτὰ legisse videtur Alex., καὶ εἰ ταυτὰ τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τοῦ ὠρισμένου Alexandrum legisse duxit Bonitz || ὁρισμοῦ] ὁρισμοῦ δὴ sed η in ras. E, ὠρισμένου γρ. E || ἐτι vulgo || 22 δὲ ἰδ. omisso τῶν A^b || 23 ὕστερον] in libris M et N || 24 νῦν—25 αἰσθηταί om. E, habent A^b et Alex. || 26 οὐσαι A^b || τὰ ὑποκείμενα γρ. E, equidem τὸ ὑποκείμενον aut eiciendum aut post ἄλλως μὲν subiuncta particula καὶ transponendum censeo || 28 ἄλλως δὲ ὁ λόγος ante ὕλην δὲ λέγω et iterum post τότε τι A^b et fort. legit Alex., ἄλλως δὲ ὁ λόγος ante ὕλην collocari iubet γρ. E || 28 τι om. Alex. || 29 ὃ om. A^b || 32 ἢ erasum in E || 1042 b, 2 μὲν add. E Alex., om A^b || 6 ἔχει ὕλην E

2 τίς μὲν οὖν διαφορὰ τοῦ ἀπλῶς γίνεσθαι καὶ μὴ ἀπλῶς, ἐν τοῖς φυσικοῖς εἴρηται. ἐπεὶ δ' ἡ μὲν ὡς ὑποκειμένη καὶ ὡς ὕλη οὐσία ὁμολογεῖται, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ δυνάμει, λοιπὸν 10 τὴν ὡς ἐνέργειαν οὐσίαν τῶν αἰσθητῶν εἰπεῖν τίς ἐστὶν Δημόκριτος μὲν οὖν τρεῖς διαφορὰς ἔοικεν οἰομένῳ εἶναι τὸ μὲν γὰρ ὑποκείμενον σῶμα τὴν ὕλην ἐν καὶ ταῦτόν, διαφέρειν δὲ ἢ ἔνσμων, ὃ ἐστὶ σχῆμα, ἢ τροπῆ, ὃ ἐστὶ θέσις, ἢ διαθιγῆ, ὃ ἐστὶ τάξις. φαίνονται δὲ πολλαὶ δια- 15 φοραὶ οὐσαι, οἷον τὰ μὲν συνθέσει λέγεται τῆς ὕλης, ὥσπερ ὅσα κράσει καθάπερ μελίκρατον, τὰ δὲ δεσμῶ οἷον φάκελος, τὰ δὲ κόλλη οἷον βιβλίον, τὰ δὲ γόμφω οἷον κιβώτιον, τὰ δὲ πλείοσι τούτων· τὰ δὲ θέσει οἷον οὐδὸς καὶ ὑπερθυρον (ταῦτα γὰρ τῶ κεῖσθαι πως διαφέρει), τὰ δὲ χρόνῳ 20 οἷον δεῖπνον καὶ ἄριστον, τὰ δὲ τόπῳ οἷον τὰ πνεύματα, τὰ δὲ τοῖς τῶν αἰσθητῶν πάθεσιν οἷον σκληρότητι καὶ μαλακότητι καὶ πυκνότητι καὶ μανότητι καὶ ξηρότητι καὶ ὑγρότητι καὶ τὰ μὲν ἐνίοις τούτων τὰ δὲ πᾶσι τούτοις, καὶ ὅλως τὰ μὲν ὑπεροχῆ τὰ δ' ἐλλείψει. ὥστε δῆλον ὅτι καὶ 25 τὸ ἔστι τοσαυταχῶς λέγεται· οὐδὸς γὰρ ἐστὶν ὅτι οὕτως κεῖται, καὶ τὸ εἶναι τὸ οὕτως αὐτὸ κεῖσθαι σημαίνει, καὶ τὸ κρυστάλλῳ εἶναι τὸ οὕτω πεπυκνωσθαι. ἐνίων δὲ τὸ εἶναι καὶ πᾶσι τούτοις ὀρισθήσεται, τῶ τὰ μὲν μεμιχθαι, τὰ δὲ κεκρᾶσθαι, τὰ δὲ δεδέσθαι, τὰ δὲ πεπυκνωσθαι, τὰ δὲ ταῖς 30

8 καὶ τοῦ μὴ Alex. || 9 ἐν τοῖς φυσικοῖς] phys. V 1 et de gen. et corr. I 7 || ab ἐπεὶ vulgo alterum caput incipiunt || 10 ὁμολογεῖται εἶναι οὐσία Alex. || 11 ἐνέργειαν E: ἐνεργεία A^b, ἐνεργεία Alex. || 14 διαφέρει A^b || 15 ἄλλαι πλείους Alex. in interpr. || 16 ὥσπερ om. A^b et fort. Alex. || 18 φάκελος in φακελλος corr. E || 19 δὲ ἐν πλ. A^b || 23 μανότητι E: ἀραιότητι A^b || 27 τὸ εἶναι αὐτῶ τὸ οὕτως conl. Bonitz collato Alex. p. 518, 3 || 28 κρυστάλλῳ ex Alex. Bonitz: κρύσταλλον A^bE || ἐνίων δὲ] καὶ ἀπλῶς πᾶσι τούτοις ὀρισθήσεται τὸ εἶναι Alex. p. 518, 4 || τὸ sed o in ras. E || εἶναι E: εἶδος A^b || 29 τὰ δὲ κεκρᾶσθαι om. Alex.; aut haec aut τὰ μὲν μεμιχθαι eicienda videntur

ἄλλαις διαφοραῖς κεχρησθαι, ὥσπερ χεῖρ ἢ πούς. ληπτέον
 οὖν τὰ γένη τῶν διαφορῶν (αὐταὶ γὰρ ἀρχαὶ ἔσονται
 τοῦ εἶναι), οἷον τὰ τῶ μαλλον καὶ ἥτιον ἢ πυκνῶ καὶ
 35 μακρῶ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τοιούτοις· πάντα γὰρ ταῦτα
 ὑπεροχῇ καὶ ἐλλείψει ἐστίν. εἰ δέ τι σχήματι ἢ λειότητι
 καὶ τραχύτητι, πάντα εὐθεῖ καὶ καμπύλω. τοῖς δὲ τὸ
 1043a εἶναι τὸ μεμιχθαι ἔσται, ἀντικειμένως δὲ τὸ μὴ εἶναι.
 φανερόν δὴ ἐκ τούτων ὅτι εἴπερ ἡ οὐσία αἰτία τοῦ εἶναι
 ἕκαστον, ὅτι ἐν τούτοις ζητητέον τί τὸ αἷτιον τοῦ εἶναι τού-
 των ἕκαστον. οὐσία μὲν οὖν οὐδὲν τούτων οὐδὲ συνδυα-
 5 ζόμενον, ὅμως δὲ τὸ ἀνάλογον ἐν ἑκάστῳ· καὶ ὡς ἐν ταῖς
 οὐσίαις τὸ τῆς ὕλης κατηγορούμενον αὐτῇ ἢ ἐνέργεια, καὶ ἐν
 τοῖς ἄλλοις ὀρισμοῖς μάλιστα. οἷον εἰ οὐδὸν δέοι ὀρίσασθαι,
 ξύλον ἢ λίθον ὡδὶ κείμενον ἐροῦμεν, καὶ οἰκίαν πλίνθους
 καὶ ξύλα ὡδὶ κείμενα (ἢ ἔτι καὶ τὸ οὗ ἕνεκα ἐπ' ἐνίων ἐστίν),
 10 εἰ δὲ κρύσταλλον, ὕδωρ πεπηγὸς ἢ πεπυκνωμένον ὡδί· συμ-
 φωνία δὲ ὀξέος καὶ βαρέος μῖξις τοιαδί· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. φανερόν δὴ ἐκ τούτων ὅτι ἡ ἐνέργεια
 ἄλλη ἄλλης ὕλης καὶ ὁ λόγος· τῶν μὲν γὰρ ἢ σύνθεσις, τῶν
 δ' ἢ μῖξις, τῶν δ' ἄλλο τι τῶν εἰρημένων. διὸ τῶν ὀριζομένων
 15 οἱ μὲν λέγοντες τί ἐστίν οἰκία, ὅτι λίθοι πλίνθοι ξύλα, τὴν
 δυνάμει οἰκίαν λέγουσιν, ὕλη γὰρ ταῦτα· οἱ δὲ ἀγγεῖον σκε-
 παστικὸν σωμάτων καὶ χρημάτων, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο [προσ-
 θείντες], τὴν ἐνεργείαν λέγουσιν· οἱ δ' ἄμφω ταῦτα συντιθέντες
 τὴν τρίτην καὶ τὴν ἐκ τούτων οὐσίαν. ἔοικε γὰρ ὁ μὲν διὰ

31 χεῖρ A^b: ἢ χεῖρ E, ἢ χεῖρ vulgo || ληπτέα A^b, ληπτέον
 E quo vitatur hiatus || 34 γὰρ abesse malo || 35 ὑπεροχῇ καὶ
 ἐλλειψις E vulgo || 1043 a, 4 οὐσία — 7 μάλιστα in parenthesi
 adnotata esse puto, ut referrentur ad res arte factas μελίκρα-
 τον βιβλίον κιβώτιον ab naturalibus substantiis distinguendas ||
 15 τὴν δυνάμει Alex.: τῇ δυνάμει A^b E || 17 χρημάτων καὶ
 σωμάτων E || τι ἄλλο A^b E et fort. Alex.: τι καὶ ἄλλο vulgo ||
 προστιθέντες T || 18 τὴν ἐνεργείαν Bekker: τὴν ἐνέργειαν codd.
 Alex. Bonitz || τιθέντες S

τῶν διαφορῶν λόγος τοῦ εἶδους καὶ τῆς ἐνεργείας εἶναι, ὃ 20
 δ' ἐκ τῶν ἐνυπαρχόντων τῆς ὕλης μάλλον. ὁμοίως δὲ καὶ
 οἴους Ἀρχύτας ἀπεδέχετο ὄρους· τοῦ συνάμφω γὰρ εἰσιν.
 οἶον τί ἐστι νηνεμία; ἡρεμία ἐν πλήθει ἀέρος· ὕλη μὲν γὰρ
 δ' ἀήρ, ἐνέργεια δὲ καὶ οὐσία ἢ ἡρεμία. τί ἐστι γαλήνη; ὁμα-
 λότης θαλάττης· τὸ μὲν ὑποκείμενον ὡς ὕλη ἢ θάλαττα, ἢ δ' 25
 ἐνέργεια καὶ ἢ μορφή ἢ ὁμαλότης. φανερόν δὴ ἐκ τῶν εἰρη-
 μένων τίς ἢ αἰσθητὴ οὐσία ἐστὶ καὶ πῶς· ἢ μὲν γὰρ ὡς
 ὕλη, ἢ δ' ὡς μορφή καὶ ἐνέργεια· ἢ δὲ τρίτη ἢ ἐκ τούτων.
 3 δεῖ δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι ἐνίοτε λαμβάνει πότερον σημαίνει
 τὸ ὄνομα τὴν σύνθετον οὐσίαν ἢ τὴν ἐνέργειαν καὶ τῆτ 30
 μορφήν, οἶον ἢ οἰκία πότερον σημεῖον τοῦ κοινοῦ ὅτι σκέ-
 πασμα ἐκ πλίνθων καὶ λίθων ὡδὶ κειμένων, ἢ τῆς ἐνεργ-
 γείας καὶ τοῦ εἶδους ὅτι σκέπασμα, καὶ γραμμὴ πότερον
 δυὰς ἐν μήκει ἢ ὅτι δυὰς, καὶ ζῶον πότερον ψυχὴ ἐν
 σώματι ἢ ψυχὴ. αὕτη γὰρ οὐσία καὶ ἐνέργεια σώματός 35
 τινος· εἴη δ' ἂν καὶ ἐπ' ἀμφοτέροις τὸ ζῶον, οὐχ ὡς ἐνὶ
 λόγῳ λεγόμενον ἀλλ' ὡς πρὸς ἓν. ἀλλὰ ταῦτα πρὸς μὲν
 τι ἄλλο διαφέρει, πρὸς δὲ τὴν ζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς
 αἰσθητῆς οὐδέν· τὸ γὰρ τί ἦν εἶναι τῶ εἶδει καὶ τῇ ἐνεργ- 1043 b
 γείᾳ ὑπάρχει. ψυχὴ μὲν γὰρ καὶ ψυχῇ εἶναι ταυτόν, ἀν-
 θρώπῳ δὲ καὶ ἄνθρωπος οὐ ταυτόν, εἰ μὴ καὶ ἡ ψυχὴ
 ἄνθρωπος λεχθήσεται [οὕτω δὲ τινὶ μὲν τινὶ δ' οὐ.

οὐ φαίνεται δὴ ζητοῦσιν ἢ συλλαβὴ ἐκ τῶν στοιχείων 5
 οὐσα καὶ συνθέσεως, οὐδ' ἢ οἰκία πλίνθοι τε καὶ σύνθεσις.
 καὶ τοῦτο ὁρθῶς· οὐ γὰρ ἐστὶν ἢ σύνθεσις οὐδ' ἢ μίξις ἐκ

21 ὁμοίως] fort. ἀμφοῖν collato Alex. p. 520, 11 || 22 οὐς
 E sed οἴους γρ. E || 23 post μὲν add. γὰρ A^b Alex., om. E ||
 25 θαλάσσης A^b || 26 ἢ utrumque om. A^b || 28 καὶ Bonitz secu-
 tus Alexandrum p. 520, 18: ὅτι A^b E || ἐνεργεῖαι E || ἢ ante ἐκ
 fort. om. Alex. || 36 τὸ om. E || 37 fort. ἀλλὰ τοῦτο, scil.
 πότερον σημαίνει τὸ ὄνομα || 1043 b, 2 ψυχῇ — ψυχὴ omisso
 εἶναι A^b || 4 δὲ E: δ' ἐπὶ A^b || 6 τῆς συνθέσεως A^b || 7 οὐδ']
 καὶ E

τούτων ὧν ἐστὶ σύνθεσις ἢ μίξις. ὁμοίως δὲ οὐδὲ τῶν ἄλλων
 οὐδέν, οἷον εἰ ὁ οὐδὸς θέσει, οὐκ ἐκ τοῦ οὐδοῦ ἢ θέσις,
 10 ἀλλὰ μάλλον οὗτος ἐξ ἐκείνης. οὐδὲ δὴ ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ τὸ
 ζῶον καὶ δίπουν, ἀλλά τι δεῖ εἶναι ὃ παρὰ ταῦτά ἐστιν, εἰ
 ταῦθ' ὕλη, οὔτε δὲ στοιχεῖον οὔτ' ἐκ στοιχείου [ἀλλ' ἢ οὐσία],
 ὃ ἐξαιροῦντες τὴν ὕλην λέγουσιν. εἰ οὖν τοῦτ' αἴτιον τοῦ
 εἶναι καὶ οὐσίας, τοῦτο αὐτὴν ἂν τὴν οὐσίαν λέγοιεν. ἀνάγκη
 15 δὴ ταύτην ἢ αἰδίον εἶναι ἢ φθαρτὴν ἄνευ τοῦ φθειρεσθαι
 καὶ γεγενῆσθαι ἄνευ τοῦ γίνεσθαι. δέδεικται δὲ καὶ δεδήλωται
 ἐν ἄλλοις ὅτι τὸ εἶδος οὐδεὶς ποιεῖ οὐδὲ γεννᾷ, ἀλλὰ ποιεῖται
 τόδε, γίνεται δὲ τὸ ἐκ τούτων. εἰ δ' εἰσὶ τῶν φθαρτῶν αἱ
 οὐσῖαι χωρισταί, οὐδέν πω δῆλον· πλὴν ὅτι γ' ἐνίων οὐκ
 20 ἐνδέχεται δῆλον, ὅσα μὴ οἷόν τε παρὰ τὰ τινὰ εἶναι, οἷον
 οἰκίαν ἢ σκεῦος. ἴσως μὲν οὖν οὐδ' οὐσῖαι εἰσὶν οὔτ' αὐτὰ
 ταῦτα οὔτε τι τῶν ἄλλων ὅσα μὴ φύσει συνέστηκεν· τὴν γὰρ
 φύσιν μόνην ἂν τις θείῃ τὴν ἐν τοῖς φθαρτοῖς οὐσίαν. ὥστε
 ἢ ἀπορία, ἣν οἱ Ἀντισθένειοι καὶ οἱ οὕτως ἀπαίδευτοὶ ἠπό-
 25 ρουν, ἔχει τινὰ καιρόν, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ τί ἐστὶν ὁρίσασθαι·
 τὸν γὰρ ὅρον λόγον εἶναι μακρόν· ἀλλὰ ποῖον μὲν τί ἐστὶν
 ἐνδέχεσθαι καὶ διδάξαι, ὥσπερ ἄργυρον, τί μὲν ἐστὶν, οὐ,
 ὅτι δὲ οἷον καττίτερος. ὥστ' οὐσίας ἔστι μὲν ἧς ἐνδέχεται
 εἶναι ὅρον καὶ λόγον, οἷον τῆς συνθέτου, ἐάν τε αἰσθητῆ

8 ἢ σύνθεσις A^b Bekk., ἢ om. E Bonitz || 9 οἷον οὐδὸς
 θέσει E sed in marg. γρ. οἷον εἰ ὁ οὐδὸς θέσει || 11 ταῦτά E:
 τὰ ἄλλα A^b || 12 οὔτε δὲ E sed ante οὔτε erasum o: δ οὔτε A^b
 et γρ. E || ἀλλ' ἢ οὐσία interpolata duco || 14 οὐσίας conl. Bo-
 nitz Alex. p. 522, 21 secutus, οὐσία A^b E, οὐσία τοῦτο, αὐτὴν
 ἂν vulgo ante Bonitzium || λέγοιεν E sed erasum antea οὐ,
 οὐ λέγοιεν γρ. E || 17 ἐν ἄλλοις] Z 8 vel de gen. et corr. I 4 ||
 γεννᾶται E || ποιεῖται] ποιεῖ εἰς conl. Bonitz collato 1033 b,
 10 || 19 ἐπ' ἐνίων Alex. in interpr || 21 οὔτ' αὐτὰ Alex. legisse
 videtur: οὐδὲ αὐτὰ A^b et γρ. E, οὐδέ τι αὐτὰ E || 23 μόνον γρ.
 E || τὴν Bessario: τῶν A^b E Bekk. || 26 μὲν τι in μέντοι corr.
 E || 27 ἐνδέχεσθαι A^b: ἐνδέχεται E vulgo; at Aristotelis sen-
 tentia verbis ὥστ' (28) — μορφῆν (32) explicatur || καὶ fort. om.
 Alex. || 28 οὐσία E m. pr. || 29. 30 αἰσθητῆς — νοητῆς Alex.

ἐάν τε νοητὴ ἦ· ἐξ ὧν δ' αὕτη πρώτων, οὐκ ἔστιν, εἴπερ τι 30
 κατὰ τινος σημαίνει ὁ λόγος ὁ ὀριστικός, καὶ δεῖ τὸ μὲν
 ὡσπερ ὕλην εἶναι, τὸ δὲ ὡς μορφήν. φανερόν δὲ καὶ
 διότι, εἴπερ εἰσὶ πῶς ἀριθμοὶ αἱ οὐσίαι, οὕτως εἰσὶ καὶ οὐχ
 ὡς τινες λέγουσι μονάδων. ὅ τε γὰρ ὀρισμὸς ἀριθμὸς τις·
 διαιρετός τε γὰρ καὶ εἰς ἀδιαίρετα· οὐ γὰρ ἄπειροι οἱ 35
 λόγοι· καὶ ὁ ἀριθμὸς δὲ τοιοῦτος. καὶ ὡσπερ οὐδ' ἀπ'
 ἀριθμοῦ ἀφαιρεθέντος τινὸς ἢ προστεθέντος, ἐξ ὧν ὁ ἀριθμὸς
 ἔστιν, οὐκέτι ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἔστιν ἀλλ' ἕτερος, κἂν τοῦλά-
 χιστον ἀφαιρεθῇ ἢ προστεθῇ, οὕτως οὐδ' ὁ ὀρισμὸς οὐδὲ τὸ 10
 τί ἦν εἶναι οὐκέτι ἔσται ἀφαιρεθέντος τινὸς ἢ προστεθέντος.
 καὶ τῶ ἀριθμῶ δεῖ εἶναι τι ᾧ εἷς, ὃ νῦν οὐκ ἔχουσι λέγειν
 τίνι εἷς, εἴπερ ἔστιν εἷς. ἢ γὰρ οὐκ ἔστιν ἀλλ' οἷον σωρός,
 ἢ εἴπερ ἐστί, λεκτέον τί τὸ ποιοῦν ἐν ἑκ πολλῶν. καὶ ὁ 5
 ὀρισμὸς εἷς ἐστίν· ὁμοίως δὲ οὐδὲ τοῦτον ἔχουσι λέγειν. καὶ
 τοῦτ' εἰκότως συμβαίνει· τοῦ αὐτοῦ γὰρ λόγου, καὶ ἡ οὐσία
 ἐν οὕτως, ἀλλ' οὐχ ὡς λέγουσὶ τινες οἷον μονάς τις οὐσα ἢ
 στιγμή, ἀλλ' ἐντελέχεια καὶ φύσις τις ἐκάστη. καὶ ὡσπερ
 οὐδὲ ὁ ἀριθμὸς ἔχει τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, οὐδ' ἢ κατὰ τὸ 10
 εἶδος οὐσία, ἀλλ' εἴπερ, ἢ μετὰ τῆς ὕλης. περὶ μὲν οὖν
 γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν λεγομένων οὐσιῶν, πῶς τ' ἐνδέχεται
 καὶ πῶς ἀδύνατον, καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν ἀριθμὸν ἀναγωγῆς,
 ἔστω μέχρι τούτων διωρισμένον.

4 περὶ δὲ τῆς ὕλικῆς οὐσίας δεῖ μὴ λανθάνειν ὅτι εἰ καὶ 15
 ἐκ τοῦ αὐτοῦ πάντα πρώτου ἢ τῶν αὐτῶν ὡς πρώτων καὶ
 ἢ αὐτῇ ὕλη ὡς ἀρχὴ τοῖς γιγνομένοις, ὅμως ἔστι τις οἰκεία

30 ἦ om. A^b || 32 ὡς om. A^b || 36 τοιοῦτον E || 38 ἔστιν ante
 ἀλλ' om. A^b || 1044 a, 3 τῶ ἀριθμῶ] καὶ τὸν ἀριθμὸν A^bE, τὸ
 τὸν ἀριθμὸν ἐνοῦν Alex. p. 524, 25; aut hoc aut τῶ ἀριθμῶ
 scribendum censet Bonitz || τι ᾧ] αἰτίῳ A^b || δ — 4 εἷς om. E,
 habet Alex. || 4 εἷς. εἷς γὰρ οὐκ omissis εἴπερ ἔστιν et ἢ A^b ||
 6 fortasse post λέγειν exciderit τίνι εἷς || 12 τ' add. A^b, om.
 E || 13 ante εἷς quatuor fere litterae erasae in E || τὸν ἀριθμὸν
 E sed utrumque o in ras. || 17 ἦ om. A^b

ἐκάστου, οἶον φλέγματος [ἐστὶ πρώτη ὕλη] τὰ γλυκέα ἢ
 λιπαρά, χολῆς δὲ τὰ πικρὰ ἢ ἄλλ' ἄττα· ἴσως δὲ ταῦτα ἐκ
 20 τοῦ αὐτοῦ. γίνονται δὲ πλείους ὕλαι τοῦ αὐτοῦ, ὅταν
 θατέρου ἢ ἑτέρα ἢ, οἶον φλέγμα ἐκ λιπαροῦ καὶ γλυκέος,
 εἰ τὸ λιπαρὸν ἐκ τοῦ γλυκέος· ἐκ δὲ χολῆς τῷ ἀναλύεσθαι
 εἰς τὴν πρώτην ὕλην τὴν χολήν. διχῶς γὰρ τόδ' ἐκ τοῦ-
 δε, ἢ ὅτι πρὸ ὁδοῦ ἔσται ἢ ὅτι ἀναλυθέντος εἰς τὴν ἀρ-
 25 χήν. ἐνδέχεται δὲ μιᾶς τῆς ὕλης οὔσης ἕτερα γίνεσθαι
 διὰ τὴν κινουσαν αἰτίαν, οἶον ἐκ ξύλου καὶ κιβωτὸς καὶ
 κλίνη. ἐνίων δ' ἑτέρα ἢ ὕλη ἐξ ἀνάγκης ἑτέρων ὄντων,
 οἶον πρίων οὐκ ἂν γένοιτο ἐκ ξύλου, οὐδ' ἐπὶ τῇ κινούσῃ
 αἰτία τοῦτο· οὐ γὰρ ποιήσει πρίονα ἐξ ἐρίου ἢ ξύλου. εἰ
 30 δ' ἄρα τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται ἐξ ἄλλης ὕλης ποιῆσαι, δῆλον ὅτι
 ἢ τέχνη καὶ ἢ ἀρχὴ ἢ ὡς κινουσα ἢ αὐτή· εἰ γὰρ καὶ ἢ
 ὕλη ἑτέρα καὶ τὸ κινουῦν, καὶ τὸ γεγονός.

ὅταν δὴ τις ζητῇ τί τὸ αἷτιον, ἐπεὶ πλεοναχῶς τὰ αἷτια
 λέγεται, πάσας δεῖ λέγειν τὰς ἐνδεχομένας αἰτίας. οἶον ἀν-
 35 θρώπου τίς αἰτία ὡς ὕλη; ἄρα τὰ καταμήνια. τί δ' ὡς κινουῦν;
 ἄρα τὸ σπέρμα. τί δ' ὡς εἶδος; τὸ τί ἦν εἶναι. τί δ' ὡς οὐ
 1044 b ἔνεκα; τὸ τέλος. ἴσως δὲ ταῦτα ἄμφω τὸ αὐτό. δεῖ δὲ τὰ
 ἐγγύτατα αἷτια λέγειν. τίς ἢ ὕλη; μὴ πῦρ ἢ γῆν, ἀλλὰ
 τὴν ἴδιον. περὶ μὲν οὖν τὰς φυσικὰς οὐσίας καὶ γεννητὰς
 ἀνάγκη οὕτω μετιέναι, εἴ τις μέτεισιν ὀρθῶς, εἴπερ ἄρα
 5 αἷτιά τε ταῦτα καὶ τοσαῦτα καὶ δεῖ τὰ αἷτια γνωρίζειν.
 ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν μὲν ἀϊδίῳ δὲ οὐσιῶν ἄλλος λόγος.
 ἴσως γὰρ ἔνια οὐκ ἔχει ὕλην, ἢ οὐ τοιαύτην ἀλλὰ μόνον

18 ἐστὶ πρώτη ὕλη om. A^b, habet E Alex., ipse inclusi cum
 diversa significatio τοῦ πρώτου offensionē sit || 26 καὶ post
 ξύλου om. A^b || 29 ἢ ἐκ ξύλου A^b || εἰ E: τι A^b || 30 ὕλης om.
 A^b || 31 ἢ ante ὡς add. E || 33 τί om. A^b || 36 ὡς τὸ οὐ ἔνεκα
 Alex. || 1044b, 2 ἢ E: ὡς A^b || 3 οὐσίας] αἰτίας Alex. et γε.
 A^b || 4 ἄρα om. A^b et fort. Alex.; ante εἴπερ punctum habuit
 Alex. || 5 καὶ — γνωρίζειν dubito an sint orta ex nota margi-
 nali || 6 περὶ Alex. in interpr.

κατὰ τόπον κινητήν. οὐδ' ὅσα δὴ φύσει μὲν μὴ οὐσίαι δέ,
 οὐκ ἔστι τούτοις ὕλη, ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον ἢ οὐσία. οἷον
 τί αἴτιον ἐκλείψεως, τίς ὕλη; οὐ γὰρ ἔστιν, ἀλλ' ἢ σελήνη 10
 τὸ πάσχον. τί δ' αἴτιον ὡς κινήσαν καὶ φθειραν τὸ φῶς;
 ἢ γῆ. τὸ δ' οὐ ἔνεκα ἴσως οὐκ ἔστιν. τὸ δ' ὡς εἶδος ὁ
 λόγος, ἀλλ' ἄδηλος, ἐὰν μὴ μετὰ τῆς αἰτίας ἢ ὁ λόγος.
 οἷον τί ἐκλειψις; στέρησις φωτός. ἐὰν δὲ προστεθῆ τὸ ὑπὸ
 γῆς ἐν μέσῳ γιγνομένης, ὁ σὺν τῷ αἰτίῳ λόγος οὗτος. ὕπνου 15
 δ' ἄδηλον τί τὸ πρῶτον πάσχον. ἄλλο τι τὸ ζῶον; ναί,
 ἀλλὰ τοῦτο κατὰ τί, καὶ τί πρῶτον; καρδία ἢ ἄλλο τι.
 εἶτα ὑπὸ τίνος; εἶτα τί τὸ πάθος τὸ ἐκείνου καὶ μὴ τοῦ
 ὅλου; ὅτι ἀκίνησία τοιαδί; ναί, ἀλλ' αὕτη τῷ τί πάσχειν
 τὸ πρῶτον; 20

5 ἐπεὶ δ' ἔνια ἄνευ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἔστι καὶ οὐκ
 ἔστιν, οἷον αἱ στιγμαί, εἴπερ εἰσί, καὶ ὅλως τὰ εἶδη καὶ
 αἱ μορφαί (οὐ γὰρ τὸ λευκὸν γίγνεται ἀλλὰ τὸ ξύλον λευ-
 κόν, εἰ ἔκ τινος καὶ τὸ πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεται), οὐ
 πάντα ἂν τάναντία γίγνοιτο ἐξ ἀλλήλων, ἀλλ' ἐτέρως λευ- 25
 κὸς ἄνθρωπος ἐκ μέλανος ἀνθρώπου καὶ λευκὸν ἐκ μέλανος.
 οὐδὲ παντὸς ὕλη ἔστιν ἀλλ' ὅσων γένεσις ἔστι καὶ μεταβολὴ
 εἰς ἄλληλα. ὅσα δ' ἄνευ τοῦ μεταβάλλειν ἔστιν ἢ μή, οὐκ
 ἔστι τούτων ὕλη. ἔχει δ' ἀπορίαν πῶς πρὸς τάναντία ἢ
 ὕλη ἢ ἐκάστου ἔχει. οἷον εἰ τὸ σῶμα δυνάμει ὑγιεινόν, 30
 ἐναντίον δὲ νόσος ὑγεία, ἄρα ἄμφω δυνάμει; καὶ τὸ
 ὕδωρ δυνάμει οἶνος καὶ ὄξος; ἢ τοῦ μὲν καθ' ἑξιν καὶ

8 οὐσίαι scripsi quod interpretatur Bessario: οὐσία vulgo ||
 9 ἢ ὕλη A^b || 10 ἢ E || 11 δ' om. E || 14 τὸ om. E || 16 ἄλλο
 τι coni. Bonitz: ἀλλ' ὅτι codd. edd. || 18 εἶτα ὑπὸ τίνος
 spuria || 19 τοιαδ' εἶναι ἀλλ' A^b || ἀλλ'] καὶ Alex. || 21 ἐπειδὴ
 δ' Alex. || εἰσί καὶ οὐκ εἰσίν Alex. || 22 καὶ αἱ μορφαί om.
 E || 23 λευκὸν ξύλον Alex. || 24 parenthesin ante εἰ claudit
 Bonitz || εἰ] ἢ E m. pr., εἰ γρ. E || 25 γίγνοιτο A^b Alex. ||
 fort. ἀλλ' εἰ, ἐτέρως || 30 ὑγιεινόν E || 32 ἑξιν ἢ (corrigas ἢ)
 κατὰ A^b

κατὰ τὸ εἶδος ὕλη, τοῦ δὲ κατὰ στέρησιν καὶ φθορὰν τὴν
 παρὰ φύσιν; ἀπορία δὲ τις ἔστι καὶ διὰ τί ὁ οἶνος οὐχ
 35 ὕλη τοῦ ὄξους οὐδὲ δυνάμει ὄξος· καίτοι γίνεταί ἐξ αὐτοῦ
 ὄξος· καὶ ὁ ζῶν δυνάμει νεκρός. ἢ οὐ, ἀλλὰ κατὰ συμ-
 1045 a βεβηκὸς αἰ φθοραί, ἢ δὲ τοῦ ζῶου ὕλη αὐτὴ κατὰ φθορὰν
 νεκροῦ δύναμις καὶ ὕλη, καὶ τὸ ὕδωρ ὄξους. γίνεταί γὰρ
 ἐκ τούτων ὡσπερ ἐξ ἡμέρας νύξ. καὶ ὅσα δὴ οὕτω μετα-
 βάλλει εἰς ἄλληλα, εἰς τὴν ὕλην δεῖ ἐπανελθεῖν, οἶον εἰ
 5 ἐκ νεκροῦ ζῶον, εἰς τὴν ὕλην πρῶτον, εἶθ' οὕτω ζῶον· καὶ
 τὸ ὄξος εἰς ὕδωρ, εἶθ' οὕτως οἶνος.

περὶ δὲ τῆς ἀπορίας τῆς εἰρημένης περὶ τε τοὺς ὀρισμοὺς 6
 καὶ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς, τί αἴτιον τοῦ ἔν εἶναι; πάντων
 γὰρ ὅσα πλείω μέρη ἔχει καὶ μὴ ἔστιν οἶον σωρὸς τὸ πᾶν
 10 ἀλλ' ἔστι τι τὸ ὅλον παρὰ τὰ μέρη, ἔστι τι αἴτιον, ἐπεὶ
 καὶ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς μὲν ἀφῆ αἰτία τοῦ ἔν εἶναι, τοῖς
 δὲ γλισχότης ἢ τι πάθος ἕτερον τοιοῦτον. ὁ δ' ὀρισμὸς
 λόγος ἔστιν εἰς οὐ συνδέσμων καθάπερ ἡ Ἰλιάς, ἀλλὰ τῶ
 ἔνός εἶναι. τί οὖν ἔστιν ὃ ποιεῖ ἔν τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ
 15 τί ἔν ἀλλ' οὐ πολλά, οἶον τό τε ζῶον καὶ τὸ δίπουν, ἄλλως
 τε δὴ καὶ εἰ ἔστιν, ὡσπερ φασί τινες, αὐτό τι ζῶον καὶ
 αὐτὸ δίπουν. διὰ τί γὰρ οὐκ ἐκεῖνα αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος ἔστι,
 καὶ ἔσονται κατὰ μέθεξιν οἱ ἄνθρωποι οὐκ ἀνθρώπου οὐδ'
 ἔνός ἀλλὰ δυοῖν, ζῶου καὶ δίποδος; καὶ ὅλως δὴ οὐκ ἂν
 20 εἶη ὁ ἄνθρωπος ἔν ἀλλὰ πλείω, ζῶον καὶ δίπουν. φανε-
 ρὸν δὴ ὅτι οὕτω μὲν μετιούσιν ὡς εἰώθασιν ὀρίζεσθαι καὶ
 λέγειν, οὐκ ἐνδέχεται ἀποδοῦναι καὶ λῦσαι τὴν ἀπορίαν. εἰ

33 καὶ κατὰ φθορὰν E || 34 δὲ τις E: δ' ἔτι A^b || 35 post
 καίτοι add. γε E || 1045a, 1 αὐτὴ scripsi: αὐτὴ vulgo || 4 εἰ ἐκ
 vulgo ut Alex. legisse videtur, εἰ om. E fort. recte, εἰ ἐκ om.
 A^b || 5 οὕτως E || 8 τί τὸ Alex. || πάντων Alex.: πάντα A^b E || 9
 πᾶν E: ἅπαν A^b || 10 τὸ om. γε. E || 16 δὴ om. A^b et fort. Alex. ||
 17 αὐτοάνθρωπος A^b, αὐτὰ αὐτοάνθρωπος Alex in interpr. || 18
 οἱ E: οἶον A^b || οὐδ' ἔνός E Bonitz, οὐδενός Bekk. || 19 fort. καὶ
 οὕτως, ὅλως, nisi καὶ ὅλως — δίπουν nota fuit marginalis

δ' ἐστίν, ὡσπερ λέγομεν, τὸ μὲν ὕλη τὸ δὲ μορφή, καὶ τὸ
 μὲν δυνάμει τὸ δ' ἐνεργεία, οὐκέτι ἀπορία δόξειεν ἂν εἶναι
 τὸ ζητούμενον. ἔστι γὰρ αὕτη ἢ ἀπορία ἢ αὐτὴ κἂν εἰ 25
 ὄρος εἴη ἱματίου [ὁ] στρογγύλος χαλκός· εἴη γὰρ ἂν σημείον
 τοῦνομα τοῦτο τοῦ λόγου, ὥστε τὸ ζητούμενόν ἐστι τί
 αἴτιον τοῦ ἔν εἶναι τὸ στρογγύλον καὶ τὸν χαλκόν. οὐκέτι
 δὴ ἀπορία φαίνεται, ὅτι τὸ μὲν ὕλη τὸ δὲ μορφή. τί
 οὖν τούτου τὸ αἴτιον τοῦ τὸ δυνάμει ὄν ἐνεργεία εἶναι, 30
 παρὰ τὸ ποιῆσαν, ἐν ὅσοις ἐστὶ γένεσις; οὐδὲν γὰρ ἐστὶν
 αἴτιον ἕτερον τοῦ τὴν δυνάμει σφαῖραν ἐνεργεία εἶναι σφαῖ-
 ραν, ἀλλὰ τοῦτ' ἦν τὸ τί ἦν εἶναι ἑκατέρω. ἔστι δὲ τῆς
 ὕλης ἢ μὲν νοητὴ ἢ δ' αἰσθητὴ, καὶ αἰεὶ τοῦ λόγου τὸ μὲν
 ὕλη τὸ δ' ἐνεργεία ἐστὶν, οἷον ὁ κύκλος σχῆμα ἐπίπεδον. 35
 ὅσα δὲ μὴ ἔχει ὕλην, μήτε νοητὴν μήτε αἰσθητὴν, εὐθύς
 ὅπερ ἔν τι [εἶναι] ἐστὶν ἕκαστον, ὡσπερ καὶ ὅπερ ὄν τι, τὸ 1045 b
 τόδε, τὸ ποιόν, τὸ ποσόν. διὸ καὶ οὐκ ἔνεστιν ἐν τοῖς
 ὀρισμοῖς οὔτε τὸ ὄν οὔτε τὸ ἔν, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι εὐθύς ἔν τί
 ἐστὶν ὡσπερ καὶ ὄν τι. διὸ καὶ οὐκ ἔστιν ἕτερόν τι αἴτιον τοῦ
 ἔν εἶναι οὐδενὶ τούτων, οὐδὲ τοῦ ὄν τι εἶναι· εὐθύς γὰρ 5
 ἕκαστόν ἐστὶν ὄν τι καὶ ἔν τι, οὐχ ὡς ἐν γένει τῶ ὄντι καὶ
 τῶ ἐνί, οὐδ' ὡς χωριστῶν ὄντων παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα. διὰ
 ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν οἱ μὲν μέθεξιν λέγουσι, καὶ αἴτιον τί
 τῆς μεθέξεως καὶ τί τὸ μετέχειν ἀποροῦσιν· οἱ δὲ συνουσίαν
 ψυχῆς, ὡσπερ Λυκόφρων φησὶν εἶναι τὴν ἐπιστήμην τοῦ 10
 ἐπίστασθαι καὶ ψυχῆς· οἱ δὲ σύνθεσιν ἢ σύνδεσμον ψυχῆς

26 ὁ ὄρος E, ὁ om. A^b Alex. || alterum ὁ om. E || 28 τὸ
 χαλκός γρ. E || 29 δὴ E: δ' ἢ A^b vulgo || 30 τούτου τὸ αἴτιον
 A^b, τὸ om. E vulgo || τοῦτο in τοῦ corr. E || 35 ἐνεργεία E || οἷον
 — ἐπίπεδον fort. om. Alex. recte || ὁ om. A^b || 1045 b, 1 ἕκαστόν
 ἐστὶν ὅπερ ἔν τι Alex., εἶναι inclusit Bonitz || 2 τόδε in τὸ τόδε
 suppl. E, τὸ τοῦτο γρ. E || καὶ om. Alex. || ἐστὶν Alex. || 4 διὸ
 — 7 ἕκαστα post ποσόν 2 collocanda censet Schwegler, mihi
 duae recensiones confusae videntur || καὶ post διὸ add. E || 5
 οὐδὲ ἐνί A^b || 10 ψυχῆς inclusit Bonitz, habent codd. et Alex.

σώματι τὸ ζῆν. καίτοι ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ πάντων· καὶ γὰρ
 τὸ ὑγιαίνειν ἔσται ἢ συνουσία ἢ σύνδεσμος ἢ σύνθεσις
 ψυχῆς καὶ ὑγείας, καὶ τὸ τὸν χαλκὸν εἶναι τρίγωνον σύν-
 15 θεσις χαλκοῦ καὶ τριγώνου, καὶ τὸ λευκὸν εἶναι σύνθεσις
 ἐπιφανείας καὶ λευκότητος. αἴτιον δ' ὅτι δυνάμεως καὶ ἐν-
 τελεχείας ζητοῦσι λόγον ἐνοποιὸν καὶ διαφοράν. ἔστι δ',
 ὡσπερ εἴρηται, ἡ ἐσχάτη ὕλη καὶ ἡ μορφή ταῦτό καὶ ἔν,
 τὸ μὲν δυνάμει, τὸ δ' ἐνεργείᾳ. ὥστε ὅμοιον τὸ ζητεῖν
 20 τοῦ ἐνὸς τί αἴτιον καὶ τοῦ ἔν εἶναι· ἔν γάρ τι ἕκαστον,
 καὶ τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ ἔν πῶς ἔστιν. ὥστ' αἴτιον
 οὐδὲν ἄλλο πλὴν εἴ τι ὡς κινήσαν ἐκ δυνάμεως εἰς ἐνέρ-
 γειαν. ὅσα δὲ μὴ ἔχει ὕλην, πάντα ἀπλῶς ὡπερ ἔν τι.

Ⓜ.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτως ὄντος καὶ πρὸς ὃ πᾶσαι αἰ
 ἄλλαι κατηγορίαι τοῦ ὄντος ἀναφέρονται εἴρηται, περὶ τῆς
 οὐσίας. κατὰ γὰρ τὸν τῆς οὐσίας λόγον λέγεται τᾶλλα
 30 ὄντα, τό τε ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν καὶ τᾶλλα τὰ οὕτω λεγό-
 μενα· πάντα γὰρ ἔξει τὸν τῆς οὐσίας λόγον, ὡσπερ εἴπο-
 μεν ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις. ἐπεὶ δὲ λέγεται τὸ ὄν τὸ μὲν
 τὸ τί ἢ ποιὸν ἢ ποσόν, τὸ δὲ κατὰ δύνάμιν καὶ ἐντελέ-
 χειαν καὶ κατὰ τὸ ἔργον, διορίσωμεν καὶ περὶ δυνάμεως

12 ζῆν] ζῶον Alex. || 14 ψυχῆς corruptum, fort. σώματος ||
 15 ante λευκὸν ex Alex. τὴν ἐπιφάνειαν addi iubet Bonitz || ἔν
 εἶναι γρ. E || συνθέσεις A^b || 17 λόγον om. E || τὸ ἐνοποιὸν E
 sed λόγον ἐνοποιὸν γρ. E || ἔν· ἔστι A^b || 18 εἴρηται καὶ E vulgo,
 καὶ om. A^b || 18. 19 καὶ ἔν· A^b et γρ. E: καὶ E || 19 τὸ μὲν
 addi iussit Bonitz, om. codd. edd. || δυνάμει — 21 πῶς ἔστιν
 om. A^b et fort. Alex., huc traho notam marginalem cod. E
 ταῦτα ἐν πολλοῖς οὐ φέρεται || 22 τι] τὸ E || 23 ἔν τι A^b Alex.:
 ὄντα τι E || 27 Περὶ — 29 οὐσίας bis scriptum in A^b || 27 πᾶ-
 σαι om. primo loco A^b || 30 οὕτως Bekk. || 32 ἐν τοῖς πρώτοις
 λόγοις] v. Γ 2, λόγοις om. Alex. || 33 fort. τὸ μὲν τί omisso
 altero τὸ || το τί ex τῶι τι corr. E || ποσὸν ἢ ποιὸν A^b

καὶ ἐντελεχείας· καὶ πρῶτον περὶ δυνάμεως ἢ λέγεται μὲν ³⁵
 μάλιστα κυρίως, οὐ μὴν χρησίμη γ' ἐστὶ πρὸς ὃ βουλόμεθα
 νῦν. ἐπὶ πλέον γάρ ἐστιν ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν ^{1046 a}
 μόνων λεγομένων κατὰ κίνησιν. ἀλλ' εἰπόντες περὶ ταύ-
 τῆς, ἐν τοῖς περὶ τῆς ἐνεργείας διορισμοῖς δηλώσομεν καὶ
 περὶ τῶν ἄλλων. ὅτι μὲν οὖν πολλαχῶς λέγεται ἡ δύνα-
 μίς καὶ τὸ δύνασθαι, διώριστα ἡμῖν ἐν ἄλλοις. τούτων ⁵
 δ' ὅσαι μὲν ὁμωνύμως λέγονται δυνάμεις ἀφείσθωσαν.
 ἔνιαι γὰρ ὁμοιότητί τινι λέγονται, καθάπερ ἐν γεωμετρία
 καὶ δυνατὰ καὶ ἀδύνατα λέγομεν τῷ εἶναι πῶς ἢ μὴ εἶναι.
 ὅσαι δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ εἶδος, πᾶσαι ἀρχαί τινές εἰσι, καὶ
 πρὸς πρώτην μίαν λέγονται, ἢ ἐστὶν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν ¹⁰
 ἄλλῳ ἢ ἢ ἄλλο. ἢ μὲν γὰρ τοῦ παθεῖν ἐστὶ δύναμις, ἢ
 ἐν αὐτῷ τῷ πάσχοντι ἀρχὴ μεταβολῆς παθητικῆς ὑπ' ἄλ-
 λου ἢ ἢ ἄλλο· ἢ δὲ ἔξις ἀπαθείας τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ
 φθορᾶς τῆς ὑπ' ἄλλου ἢ ἢ ἄλλο ὑπ' ἀρχῆς μεταβλητικῆς.
 ἐν γὰρ τούτοις ἔνεστι πᾶσι τοῖς ὅροις ὁ τῆς πρώτης δυνά- ¹⁵
 μεως λόγος. πάλιν δ' αὗται λέγονται δυνάμεις ἢ τοῦ
 μόνον ποιῆσαι ἢ [τοῦ] παθεῖν ἢ τοῦ καλῶς, ὥστε καὶ ἐν
 τοῖς τούτων λόγοις ἐνυπάρχουσί πῶς οἱ τῶν προτέρων δυ-
 νάμεων λόγοι. φανερόν οὖν ὅτι ἔστι μὲν ὡς μία δύναμις
 τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν (δυνατὸν γὰρ ἐστὶ καὶ τῷ ἔχειν ²⁰
 αὐτὸ δύναμιν τοῦ παθεῖν καὶ τῷ ἄλλο ὑπ' αὐτοῦ), ἔστι δ'
 ὡς ἄλλη. ἢ μὲν γὰρ ἐν τῷ πάσχοντι· διὰ γὰρ τὸ ἔχειν
 τινὰ ἀρχήν, καὶ εἶναι καὶ τὴν ὕλην ἀρχήν τινα, πάσχει τὸ
 πάσχον καὶ ἄλλο ὑπ' ἄλλου· τὸ λιπαρόν μὲν γὰρ καυστόν,

36 χρησίμη E: χρησιμωτάτη A^b Alex. || 1046a, 1 πλεῖον A^b,
 fort. recte, cf. 1055a, 4 || 2 μόνων A^b || 4 λέγεται πολλαχῶς E ||
 5 ἐν ἄλλοις] Δ 12 || 11 ἢ ἢ E: ἢ A^b || 13 ἢ ἢ E: ἢ A^b || τῆς
 ἐπὶ τὸ χεῖρον] scil. μεταβολῆς quod nescio an addendum sit ||
 14 ἢ ἢ E: ἢ A^b || ὑπ' om. A^b || 16 αὗται λέγονται αἱ δυν. A^b,
 αὗται δυν. λέγονται E, unde αἱ delevi ut hiatum vitarem || 17
 τοῦ inclusit Bonitz, cf. 1046b, 25 21 παθεῖν ὑπ' ἄλλου Alex.
 in interpr. || 23 καὶ — τινα om A^b, habet Alex.

25 τὸ δ' ὑπεῖκον ὡδὶ θλαστόν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
 ἢ δ' ἐν τῷ ποιοῦντι, οἷον τὸ θερμὸν καὶ ἡ οἰκοδομική,
 ἢ μὲν ἐν τῷ θερμαντικῷ, ἢ δ' ἐν τῷ οἰκοδομικῷ. διὸ ἡ
 συμπέφυκεν, οὐδὲν πάσχει αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ· ἐν γὰρ καὶ
 οὐκ ἄλλο. καὶ ἡ ἀδυναμία καὶ τὸ ἀδύνατον ἢ τῇ τοιαύτῃ
 30 δυνάμει ἐναντία στέρησις ἐστίν, ὥστε τοῦ αὐτοῦ καὶ κατὰ
 τὸ αὐτὸ πᾶσα δύναμις ἀδυναμία. ἢ δὲ στέρησις λέγεται
 πολλαχῶς· καὶ γὰρ τὸ μὴ ἔχον καὶ τὸ πεφυκὸς εἶναι μὴ ἔχῃ,
 ἢ ὅλως ἢ ὅτε πέφυκεν, καὶ ἡ ὡδί, οἷον παντελῶς, ἢ κἂν
 ὀπωσοῦν. ἐπ' ἐνίων δ' εἶναι πεφυκότες ἔχειν μὴ ἔχῃ βία,
 35 ἐστερηθῆσθαι ταῦτα λέγομεν.

ἐπεὶ δ' αἱ μὲν ἐν τοῖς ἀψύχοις ἐνυπάρχουσιν ἀρχαὶ 2
 τοιαῦται, αἱ δ' ἐν τοῖς ἐμψύχοις καὶ ἐν ψυχῇ καὶ τῆς
 1046 b ψυχῆς ἐν τῷ λόγον ἔχοντι, δῆλον ὅτι καὶ τῶν δυνάμεων
 αἱ μὲν ἔσονται ἄλογοι αἱ δὲ μετὰ λόγου. διὸ πᾶσαι αἱ
 τέχναι καὶ αἱ ποιητικαὶ ἐπιστήμαι δυνάμεις εἰσὶν· ἀρχαὶ
 γὰρ μεταβλητικαὶ εἰσὶν ἐν ἄλλῳ ἢ ἡ ἄλλο. καὶ αἱ μὲν
 5 μετὰ λόγου πᾶσαι τῶν ἐναντίων αἱ αὐταί, αἱ δ' ἄλογοι
 μία ἐνός, οἷον τὸ θερμὸν τοῦ θερμαίνειν μόνον, ἢ δ'
 ἰατρικὴ νόσου καὶ ὑγιείας. αἴτιον δὲ ὅτι λόγος ἐστὶν ἢ ἐπι-
 στήμη, ὁ δὲ λόγος ὁ αὐτὸς δηλοῖ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν στέ-
 ρησιν, πλὴν οὐχ ὡσαύτως, καὶ ἔστιν ὡς ἀμφοῖν, ἔστι δ' ὡς
 10 τοῦ ὑπάρχοντος μᾶλλον. ὥστ' ἀνάγκη καὶ τὰς τοιαύτας
 ἐπιστήμας εἶναι μὲν τῶν ἐναντίων, εἶναι δὲ τοῦ μὲν καθ'
 αὐτὰς τοῦ δὲ μὴ καθ' αὐτάς· καὶ γὰρ ὁ λόγος τοῦ μὲν
 καθ' αὐτό, τοῦ δὲ τρόπον τινὰ κατὰ συμβεβηκός. ἀποφά-
 σει γὰρ καὶ ἀποφορᾷ δηλοῖ τὸ ἐναντίον· ἢ γὰρ στέρησις

29 ἢ A^b: καὶ ἢ E || 31 ἀδυναμία A^b E Alex.: ἀδυναμία vulgo ||
 33 καὶ ἡ ὡδί A^b E, καὶ om. Alex. vulgo || 34 ἔχει A^b || 37 αἱ
 om. A^b || 1046 b, 2 ἄλογοι] λόγοι γρ. E || 3 αἱ ποιητικαὶ ἐπιστ.
 A^b E Bonitz: αἱ ποιητικαὶ καὶ ἐπιστ. Bekk., αἱ ἐπιστ. Alex. || 4
 εἰσὶν om. E || ἢ ἡ conl. Bonitz: ἢ A^b E || 7 ὁ λόγος Alex., ὁ
 supra lin. add. E || 9 ὡσαύ A^b m. pr., τως add. m. sec. || fort.
 ἔστι μὲν ὡς, cf. Alex. p. 538, 30 || 14 στέρησις ἐστίν Alex.

ἡ πρώτη τὸ ἐναντίον, αὕτη δ' ἀποφορὰ θατέρου. ἐπεὶ δὲ 15
τὰ ἐναντία οὐκ ἐγγίγνεται ἐν τῷ αὐτῷ, ἡ δ' ἐπιστήμη δύ-
ναμις τῷ λόγον ἔχειν, καὶ ἡ ψυχὴ κινήσεως ἔχει ἀρχήν,
τὸ μὲν ὑγιεινὸν ὑγίειαν μόνον ποιεῖ καὶ τὸ θερμαντικὸν
θερμότητα καὶ τὸ ψυκτικὸν ψυχρότητα, ὁ δ' ἐπιστήμων
ἄμφω. λόγος γὰρ ἐστὶν ἀμφοῖν μὲν, οὐχ ὁμοίως δέ, καὶ 20
ἐν ψυχῇ ἡ ἔχει κινήσεως ἀρχήν· ὥστ' ἄμφω ἀπὸ τῆς
αὐτῆς ἀρχῆς κινήσει πρὸς τὸ αὐτὸ συνάψασα. διὸ τὰ
κατὰ λόγον δυνατὰ τοῖς ἄνευ λόγου δυνατοῖς ποιεῖ τὰναν-
τία· μιᾷ γὰρ ἀρχῇ περιέχεται, τῷ λόγῳ. φανερόν δὲ καὶ
ὅτι τῇ μὲν τοῦ εὖ δυνάμει ἀκολουθεῖ ἡ τοῦ μόνου ποιῆσαι 25
ἢ παθεῖν δύναμις, ταύτη δ' ἐκείνη οὐκ αἰεὶ· ἀνάγκη γὰρ
τὸν εὖ ποιοῦντα καὶ ποιεῖν, τὸν δὲ μόνου ποιοῦντα οὐκ
ἀνάγκη καὶ εὖ ποιεῖν.

3 εἰσὶ δὲ τινες οἳ φασιν, οἷον οἱ Μεγαρικοί, ὅταν ἐνεργῇ
μόνον δύνασθαι, ὅταν δὲ μὴ ἐνεργῇ οὐ δύνασθαι, οἷον τὸν 30
μὴ οἰκοδομοῦντα οὐ δύνασθαι οἰκοδομεῖν, ἀλλὰ τὸν οἰκοδο-
μοῦντα ὅταν οἰκοδομῇ· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. οἷς
τὰ συμβαίνοντα ἄτοπα οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν. δῆλον γὰρ ὅτι
οὔτ' οἰκοδόμος ἔσται ἔαν μὴ οἰκοδομῇ. τὸ γὰρ οἰκοδόμῳ
εἶναι τὸ δυνατῷ εἶναι ἐστὶν οἰκοδομεῖν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ 35
τῶν ἄλλων τεχνῶν. εἰ οὖν ἀδύνατον τὰς τοιαύτας ἔχειν
τέχνας μὴ μανθάνοντά ποτε καὶ λαβόντα, καὶ μὴ ἔχειν
μὴ ἀποβαλόντα ποτέ (ἢ γὰρ λήθη ἢ πάθει τινὶ ἢ χρόνῳ· 1047 a
οὐ γὰρ δὴ τοῦ γε πράγματος φθαρέντος, αἰεὶ γὰρ ἐστίν),
ὅταν παύσῃται, οὐχ ἔξει τὴν τέχνην, πάλιν δ' εὐθύς οἰκο-
δομήσει πῶς λαβών; καὶ τὰ ἄψυχα δὴ ὁμοίως· οὔτε γὰρ

21 ἡ] ἡι E sed in ras., ἡ ἡ A^b || 22 τὸ αὐτὸ Alex.: αὐτὸ A^b
ET || 24 μιᾷ γὰρ ἀρχῇ E Alex. Bonitz: μία γὰρ ἀρχῇ A^b Bekk. ||
26 ἡ παθεῖν om. Alex. || 29 οἳ om. A^b || 30 οὐ A^b: μὴ E || 31
οὐ] μὴ E || 34 οὔτ' referas ad 1047 a, 4 || ἔσται A^b: ἐστίν E || 37
μαθόντα Alex. in interpr. || 1047 a, 2 αἰεὶ A^bE: εἰ Alex. || 3 πῶς
ante ὅταν addendum ducit Bonitz collato Alex. p. 540, 29 ||
punctum ante πάλιν vulgo, veriora docuit Bonitz

5 ψυχρὸν οὔτε θερμὸν οὔτε γλυκὺ οὔτε ὄλως αἰσθητὸν οὐδὲν
 ἔσται μὴ αἰσθανομένων· ὥστε τὸν Πρωταγόρου λόγον συμ-
 βήσεται λέγειν αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἰσθησιν ἔξει οὐδὲν
 εἰ μὴ αἰσθάνηται μηδ' ἐνεργῆ. εἰ οὖν τυφλὸν τὸ μὴ ἔχον
 ὄψιν, πεφυκὸς δὲ καὶ ὅτε πέφυκε [καὶ] ἔτι ὄν, οἱ αὐτοὶ τυ-
 10 φλοὶ ἔσονται πολλάκις τῆς ἡμέρας καὶ κωφοί. ἔτι εἰ ἀδύ-
 νατον τὸ ἐστερημένον δυνάμεως, τὸ μὴ γενόμενον ἀδύνατον
 ἔσται γενέσθαι, τὸ δ' ἀδύνατον γενέσθαι ὁ λέγων ἢ εἶναι
 ἢ ἔσεσθαι ψεύσεται· τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦτο ἐσήμενεν.
 ὥστε οὗτοι οἱ λόγοι ἐξαιροῦσι καὶ κίνησιν καὶ γένεσιν.
 15 αἰεὶ γὰρ τό τε ἐστηκὸς ἐστήξεται καὶ τὸ καθήμενον καθε-
 δεῖται· οὐ γὰρ ἀναστήσεται εἰ μὴ καθέξεται· ἀδύνατον γὰρ
 ἔσται ἀναστῆναι ὅ γε μὴ δύναται ἀναστῆναι. εἰ οὖν μὴ
 ἐνδέχεται ταῦτα λέγειν, φανερόν ὅτι δύνამις καὶ ἐνέργεια
 ἕτερόν ἐστιν· ἐκεῖνοι δ' οἱ λόγοι δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ταῦτο
 20 ποιοῦσιν, διὸ καὶ οὐ μικρόν τι ζητοῦσιν ἀναιρεῖν. ὥστ' ἐν-
 δέχεται δυνατὸν μὲν τι εἶναι μὴ εἶναι δέ, καὶ δυνατὸν μὴ
 εἶναι εἶναι δέ, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν
 δυνατὸν βαδίζειν ὃν μὴ βαδίζειν, καὶ μὴ βαδίζον δυνατὸν
 εἶναι βαδίζειν. ἔστι δὲ δυνατὸν τοῦτο, ὡς εἰ μὴ ὑπάρξη ἢ
 25 ἐνέργεια οὐ λέγεται ἔχειν τὴν δύναμιν, οὐδὲν ἔσται ἀδύνα-
 τον. λέγω δ' οἶον, εἰ δυνατὸν καθῆσθαι καὶ ἐνδέχεται
 καθῆσθαι, τούτῳ εἰ μὴ ὑπάρξη τὸ καθῆσθαι, οὐδὲν ἔσται
 ἀδύνατον· καὶ εἰ κινήσῃναί τι ἢ κινήσῃ ἢ στήσῃ ἢ στήσῃ
 ἢ εἶναι ἢ γίνεσθαι, ἢ μὴ εἶναι ἢ μὴ γίνεσθαι, ὁμοίως.
 30 ἐλήλυθε δ' ἢ ἐνέργεια τοῦνομα, ἢ πρὸς τὴν ἐντελέχειαν
 συντιθεμένη, καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐκ τῶν κινήσεων μάλιστα·

6 αἰσθανομένων A^b E Bonitz: αἰσθανόμενον Bekk. || 9 καὶ
 ἔτι ὀρῶν Göbel, καὶ ἔτι ὡς T || 10 καὶ κωφοὶ non interpr. Alex. ||
 11 γενόμενον E: γινόμενον A^b Alex. || 14 οὗτοι E: οὔτε A^b || 21
 καὶ — 22 εἶναι δὲ om. T, non interpret. Alex. || 22 ἐπὶ add.
 E, om. A^b || 23 καὶ E: δὲ καὶ A^b || 25 οὐ] ἢς Alex. || 27 ὑπάρχη
 A^b || 28 τι add. m. sec. E || 29 γενέσθαι priore loco E || 31 συν-
 τεθειμένη Alex.

δοκεῖ γὰρ [ἢ] ἐνέργεια μάλιστα ἢ κίνησις εἶναι. διὸ καὶ τοῖς μὴ οὖσιν οὐκ ἀποδιδόασι τὸ κινεῖσθαι, ἄλλας δέ τινας κατηγορίας, οἷον διανοητὰ καὶ ἐπιθυμητὰ εἶναι τὰ μὴ ὄντα, κινούμενα δ' οὐ. τοῦτο δὲ ὅτι οὐκ ὄντα ἐνεργεῖα ἔσονται 35 ἐνεργεῖα. τῶν γὰρ μὴ ὄντων ἕνια δυνάμει ἐστίν· οὐκ ἔστι 1047 b δέ, ὅτι οὐκ ἐντελεχεῖα ἐστίν.

4 εἰ δ' ἐστὶ τὸ εἰρημένον δυνατὸν ἢ ἀκολουθεῖ, φανερόν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἀληθὲς εἶναι τὸ εἰπεῖν ὅτι δυνατὸν μὲν τοδί, οὐκ ἔστι δέ· ὥστε τὰ ἀδύνατα εἶναι ταύτη διαφεύ- 5 γει. λέγω δὲ οἷον εἴ τις φαίη δυνατὸν τὴν διάμετρον μετρηθῆναι οὐ μέντοι μετρηθήσεσθαι, ὁ μὴ λογιζόμενος τὸ ἀδύνατον εἶναι, ὅτι οὐδὲν κωλύει δυνατὸν τι ὄν εἶναι ἢ γενέσθαι μὴ εἶναι μὴδ' ἔσεσθαι, ἀλλ' ἐκεῖνο ἀνάγκη ἐκ τῶν κειμένων εἶναι, εἰ καὶ ὑποθοίμεθα εἶναι ἢ γεγονέναι ὃ οὐκ 10 ἔστι μὲν δυνατὸν δέ, ὅτι οὐδὲν ἔστι ἀδύνατον· συμβήσεται δέ γε, τὸ γὰρ μετρεῖσθαι ἀδύνατον. οὐ γὰρ δὴ ἔστι ταῦτο τὸ [τε] ψεῦδος καὶ τὸ ἀδύνατον· τὸ γὰρ σε ἐστάναι νῦν ψεῦδος μὲν, οὐκ ἀδύνατον δέ. ἅμα δὲ δῆλον καὶ ὅτι, εἰ τοῦ *A* ὄντος ἀνάγκη τὸ *B* εἶναι, καὶ δυνατοῦ ὄντος τοῦ εἶναι 15 *A* καὶ τὸ *B* ἀνάγκη εἶναι δυνατὸν. εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη δυνατὸν εἶναι, οὐδὲν κωλύει μὴ εἶναι δυνατὸν εἶναι. ἔστω δὴ τὸ *A* δυνατὸν. οὐκοῦν ὅτε τὸ *A* δυνατὸν εἴη εἶναι, εἰ

32 γὰρ] δὲ Alex. || ἢ ante ἐν. omitti iussit Bonitz || 35 τοῦτο δὲ om. A^b || 1047b, 1 οὐκ ἔστι δέ om. A^b, habet Alex. || 2 διότι A^b || εἰσίν A^l || 3 τὸ εἰρημένον τὸ δυνατὸν A^b, unde vel κατὰ τὸ εἰρημένον vel τὸ δυνατὸν ἢ ἀκολουθεῖ expellenda coniecti Stud. p. 86 sq. || 4 τὸ A^b: τι E || 5 διαφεύγει A^b: διαφεύγειν E || 7 μέντοι] μὲν A^b || μετρηθήσεται E || ὁ om. T Bonitz, habet Alex. || 8 δυνατὸν τι E: ἀδύνατόν τι A^b || 9 εἶναι A^b: εἶναι δὲ E, δὲ inclusit Bonitz || post ἔσεσθαι punctum vulgo || 10 εἶναι εἰ καὶ E, sed ναι εἰ in ras. m. sec.: εἰ εἴη καὶ A^b et γρ. E, εἴη εἰ καὶ Brandis, εἶναι om. Bekk. || 11 συμβήσεται — 12 ἀδύνατον om. E, habet Alex., add. in marg. F. his verbis: πρόσκειται ἐν τισι συμβ. || 12 δὴ add. E, om. A^b || 13 τε om. E recte, cf. 1045b, 18 || 15 ὄντος εἶναι τοῦ ᾧ A^b E: ὄντος τοῦ ᾧ εἶναι Bekk. Bonitz

τεθείη τὸ *A*, οὐδὲν ἀδύνατον εἶναι συνέβαινε· τὸ δὲ γε *B*
 20 ἀνάγκη εἶναι. ἀλλ' ἦν ἀδύνατον. ἔστω δὴ ἀδύνατον. εἰ
 δὴ ἀδύνατον [ἀνάγκη] εἶναι τὸ *B*, ἀνάγκη καὶ τὸ *A* εἶναι.
 ἀλλ' ἦν ἄρα τὸ *A* δυνατόν· καὶ τὸ *B* ἄρα. ἐὰν ἄρα ἦ τὸ
A δυνατόν, καὶ τὸ *B* ἔσται δυνατόν, εἴ περ οὕτως εἶχον
 ὥστε τοῦ *A* ὄντος ἀνάγκη εἶναι τὸ *B*. ἐὰν δὴ οὕτως ἐχόν-
 25 των τοῦ *AB* μὴ ἦ δυνατόν τὸ *B* οὕτως, οὐδὲ τὸ *AB* ἔξει
 ὡς ἐτέθη· καὶ εἰ τοῦ *A* δυνατοῦ ὄντος ἀνάγκη τὸ *B* δυνα-
 τὸν εἶναι, εἰ ἔστι τὸ *A*, ἀνάγκη εἶναι καὶ τὸ *B*. τὸ γὰρ
 δυνατόν εἶναι ἐξ ἀνάγκης τὸ *B* εἶναι, εἰ τὸ *A* δυνατόν,
 τοῦτο σημαίνει, ἐὰν ἦ τὸ *A* καὶ ὅτε καὶ ὡς ἦν δυνατόν
 30 εἶναι, κάκεινο τότε καὶ οὕτως εἶναι ἀναγκαῖον.

ἀπασῶν δὲ τῶν δυνάμεων οὐσῶν τῶν μὲν συγγενῶν 5
 οἶον τῶν αἰσθήσεων, τῶν δ' ἔθει οἶον τῆς τοῦ αὐλεῖν, τῶν
 δὲ μαθήσει οἶον τῆς τῶν τεχνῶν, τὰς μὲν ἀνάγκη προενερ-
 γήσαντας ἔχειν ὅσαι ἔθει καὶ λόγῳ, τὰς δὲ μὴ τοιαύτας
 35 καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ πάσχειν οὐκ ἀνάγκη. ἐπεὶ δὲ τὸ δυνατόν
 1048a τί δυνατόν καὶ ποτὲ καὶ πῶς καὶ ὅσα ἄλλα ἀνάγκη προσ-
 εἶναι ἐν τῷ διορισμῷ, καὶ τὰ μὲν κατὰ λόγον δύναται
 κινεῖν καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν μετὰ λόγου, τὰ δ' ἄλογα
 καὶ αἱ δυνάμεις ἄλογοι, κάκεινας μὲν ἀνάγκη ἐν ἐμψύχῳ
 5 εἶναι, ταύτας δ' ἐν ἀμφοῖν, τὰς μὲν τοιαύτας δυνάμεις
 ἀνάγκη, ὅταν ὡς δύνανται τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν
 πλησιάζωσι, τὸ μὲν ποιεῖν τὸ δὲ πάσχειν, ἐκείνας δ' οὐκ

19 *A* A^b Alex. Bonitz: *AB* codd. || 20 ἔστω — 22 *B* ἄρα
 om. A^b et fort. Alex. || 21 ἀνάγκη inclusit Bonitz || *B* — *A* con-
 Bonitz: *A* — *B* codd. || 22 *A* et *B*] πρῶτον et δεύτερον *E* || ἄρα
 prius om. *E* || 24 ἀνάγκη καὶ τὸ β εἶναι Alex. || 25 μὴ — τὸ *B*
 om. A^b || οὐδὲ τὰ *E* || 27 καὶ om. *E* || 28 prius εἶναι om. Alex. ||
 29 τὸ ᾱ τὸ ᾱ καὶ ὅτε A^b || 30 εἶναι *E*: εἶναι ἦν A^b || ἀνάγκη
E || 33 τεχνῶν *E*: τεχνιτῶν A^b || 35 καὶ τὰς ε̄. τ. πάσχειν] εἴτε
 τοῦ ἐνεργεῖν εἴτε καὶ τοῦ πάσχειν interpr. Alex., ante καὶ sex
 fere litterae erasae in *E* || ἀδύνατον A^b || 1048a, 6 δύνανται *E*,
 cf. v. 12 || τὸ παθ. κ. τ. ποι. *E*

ἀνάγκη. αὐται μὲν γὰρ πᾶσαι μία ἐνὸς ποιητικῆ, ἐκεῖναι δὲ τῶν ἐναντίων, ὥστε ἅμα ποιήσει τὰναντία· τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ἀνάγκη ἄρα ἕτερόν τι εἶναι τὸ κύριον· λέγω 10 δὲ τοῦτο ὄρεξιν ἢ προαίρεσιν. ὁποτέρου γὰρ ἂν ὀρέγηται κυρίως, τοῦτο ποιήσει, ὅταν ὡς δύναται ὑπάρχη καὶ πλησιάσῃ τῷ παθητικῷ. ὥστε τὸ δυνατόν κατὰ λόγον ἅπαν ἀνάγκη, ὅταν ὀρέγηται, οὗ τ' ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ὡς ἔχει, τοῦτο ποιεῖν. ἔχει δὲ παρόντος τοῦ παθητικοῦ καὶ ὡδὶ 15 ἔχοντος [ποιεῖν]. εἰ δὲ μὴ, ποιεῖν οὐ δυνήσεται. τὸ γὰρ μηδενὸς τῶν ἔξω κωλύοντος προσδιορίζεσθαι οὐδὲν ἔτι δεῖ· τὴν γὰρ δύναμιν ἔχει ὡς ἔστι δύναμις τοῦ ποιεῖν, ἔστι δ' οὐ πάντως ἀλλ' ἐχόντων πως, ἐν οἷς ἀφορισθήσεται καὶ τὰ ἔξω κωλύοντα· ἀφαιρεῖται γὰρ ταῦτα τῶν ἐν τῷ διορισμῷ 20 προσόντων ἔνια. διὸ οὐδ' ἂν ἅμα βούληται ἢ ἐπιθυμῇ ποιεῖν δύο ἢ τὰναντία, οὐ ποιήσει· οὐ γὰρ οὕτως ἔχει αὐτῶν τὴν δύναμιν οὐδ' ἔστι τοῦ ἅμα ποιεῖν ἢ δύναμις, ἐπεὶ ὧν ἔστιν οὕτως ποιήσει.

6 ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς κατὰ κίνησιν λεγομένης δυνάμεως 25 εἴρηται, περὶ ἐνεργείας διορίσωμεν τί τέ ἐστιν ἢ ἐνέργεια καὶ ποῖόν τι. καὶ γὰρ τὸ δυνατόν ἅμα δῆλον ἔσται διαφοῦσιν, ὅτι οὐ μόνον τοῦτο λέγομεν δυνατόν ὃ πέφυκε κινεῖν ἄλλο ἢ κινεῖσθαι ὑπ' ἄλλου, ἢ ἀπλῶς ἢ τρόπον τινά, ἀλλὰ καὶ ἐτέρως, δι' ὃ ζητοῦντες καὶ περὶ τούτων διήλθομεν. ἔστι 30 δ' ἢ ἐνέργεια τὸ ὑπάρχειν τὸ πρᾶγμα, μὴ οὕτως ὥσπερ λέγομεν δυνάμει· λέγομεν δὲ δυνάμει οἷον ἐν τῷ ξύλῳ Ἐρμῆν καὶ ἐν τῇ ὄλῃ τὴν ἡμίσειαν, ὅτι ἀφαιρεθείη ἂν, καὶ ἐπιστήμονα καὶ τὸν μὴ θεωροῦντα, ἂν δυνατὸς ἢ θεω-

11 δὲ τοῦτο E: δ' εἶτε A^b || 14 οὗ τ' Bekk.: οὗ E et fort. Alex., ὅτ' A^b || 16 ποιεῖν prius fort. om. Alex. || μὴ ποιεῖ A^b || 18 δύναμις E Alex. Brandis: δυνάμει A^b || 21 ἐπιθυμεῖν A^b || 23 ἔστιν ἅμα τοῦ ἅμα A^b || ὧν A^bE Alex., fort. ὡς || 28 δυνατόν om. A^b || 31 δ' ἢ] δὴ A^bE || 32 λέγομεν — 34 θεωρῆσαι parenthesis inclusit Bonitz || 33 ὄλῃ] διαμέτρῳ Alex. || 34 καὶ τὸν τὸν θεωροῦντα καὶ τὸν E || ἢ om. E

85 ρῆσαι· τὸ δὲ ἐνεργεία. δῆλον δ' ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα τῆ
 ἐπαγωγῆ ὃ βουλόμεθα λέγειν, καὶ οὐ δεῖ παντὸς ὄρον ζη-
 τεῖν ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνάλογον συνοραῖν, ὅτι ὡς τὸ οἰκοδομοῦν
 1048b πρὸς τὸ οἰκοδομικόν, καὶ τὸ ἐγρηγορὸς πρὸς τὸ καθεῦδον,
 καὶ τὸ ὄρων πρὸς τὸ μύον μὲν ὄψιν δ' ἔχον, καὶ τὸ ἀπο-
 κεκριμένον ἐκ τῆς ὕλης πρὸς τὴν ὕλην, καὶ τὸ ἀπειρογασμέ-
 νον πρὸς τὸ ἀνέρογαστον. ταύτης δὲ τῆς διαφορᾶς θατέρω
 5 μορίῳ ἔστω ἡ ἐνέργεια ἀφωρισμένη, θατέρω δὲ τὸ δυνα-
 τόν. λέγεται δ' ἐνεργεία οὐ πάντα ὁμοίως, ἀλλ' ἢ τῶ
 ἀνάλογον, ὡς τοῦτο ἐν τούτῳ ἢ πρὸς τοῦτο, τόδ' ἐν τῷδε
 ἢ πρὸς τόδε· τὰ μὲν γὰρ ὡς κίνησις πρὸς δύναμιν, τὰ δ'
 ὡς οὐσία πρὸς τινα ὕλην. ἄλλως δὲ τὸ ἄπειρον καὶ τὸ
 10 κενόν καὶ ὅσα τοιαῦτα λέγεται δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ πολ-
 λοῖς τῶν ὄντων, οἷον τῶ ὄρωντι καὶ βαδίζοντι καὶ ὄρω-
 μένω. ταῦτα μὲν γὰρ ἐνδέχεται καὶ ἀπλῶς ἀληθεύεσθαι
 ποτε· τὸ μὲν γὰρ ὄρώμενον ὅτι ὄραται, τὸ δὲ ὅτι ὄρασθαι
 δυνατόν. τὸ δ' ἄπειρον οὐχ οὕτω δυνάμει ἐστὶν ὡς ἐνερ-
 15 γείᾳ ἐσόμενον χωριστόν, ἀλλὰ γνώσει. τὸ γὰρ μὴ ὑπολεί-
 πειν τὴν διαίρεσιν ἀποδίδωσι τὸ εἶναι δυνάμει ταύτην τὴν
 ἐνέργειαν, τὸ δὲ χωρίζεσθαι οὐ.

ἐπεὶ δὲ τῶν πράξεων ὧν ἐστὶ πέρας οὐδεμίᾳ τέλος
 ἀλλὰ τῶν περὶ τὸ τέλος, οἷον τοῦ ἰσχυαίνειν ἢ ἰσχυασία
 20 [αὐτό], αὐτὰ δὲ ὅταν ἰσχυαίνῃ οὕτως ἐστὶν ἐν κινήσει, μὴ

35 τὸ δ' ἐνεργεία δῆλον ἐπὶ coni. Bonitz || 37 ὅτι om. A^b,
 eoque facile careas || 1048 b, 4 ταύτης — διαφορᾶς] ἔστι ἐέ τι
 καὶ ταύτης τῆς διαφορᾶς E et supra lin. ad τι add. γρ. ἔστι
 τοῦτο E || θατέρω μορίῳ E: θάτερον μόριον A^b et fort. Alex. || 5
 ἔσται A^b || θάτερον fort. Alex. || 6 ἐνέργεια A^b || τῶ A^b Alex.
 Bonitz: τὸ ex τωι corr. E, τὸ Bekk. || τόδ' Alex. Bonitz: τὸ δ'
 vulgo ante Bon. || ἀλλ' ἢ Alex. non habuisse et τῶ ἀνάλογον
 — πρὸς τόδε ad τὰ μὲν — ὕλην in margine adiecta esse proba-
 ham Stud. p. 72 || 9 δὲ καὶ τὸ E, καὶ om. A^b Alex. || τὸ alte-
 rum add. A^b, om. E || 12 ταῦτα E: εἰ ταῦτα A^b || 13 γὰρ om.
 T || 15 τὸ A^b Alex.: τῶ E || 17 τὸ restitui ex Alex. p. 551, 19:
 τῶ A^b E vulgo || 18 ἐπεὶ — 35 κίνησιν om E Alex. || 19 ἰσχυασία
 A^b || 20 αὐτό et αὐτὰ variae lectiones esse videntur

ὑπάρχοντα ὧν ἕνεκα ἡ κίνησις, οὐκ ἔστι ταῦτα πράξεις ἢ οὐ τελεία γε· οὐ γὰρ τέλος. ἀλλ' ἐκείνη ἐνυπάρχει τὸ τέλος καὶ ἡ πράξις. οἷον ὄρα ἅμα καὶ ἐώρακε, φρονεῖ καὶ πεφρόνηκε, νοεῖ καὶ νενόηκεν· ἀλλ' οὐ μανθάνει καὶ μεμάθηκεν, οὐδ' ὑγιάζεται καὶ ὑγιάσται. εὖ ζῆ καὶ εὖ ἔζηκεν ἅμα καὶ 25 εὐδαιμονεῖ καὶ εὐδαιμόνηκεν. εἰ δὲ μή, ἔδει ἂν ποτε παύεσθαι, ὥσπερ ὅταν ἰσχυαίνη, νῦν δ' οὐ, ἀλλὰ ζῆ καὶ ἔζηκεν. τούτων δὴ δεῖ τὰς μὲν κινήσεις λέγειν, τὰς δ' ἐνεργείας. πᾶσα γὰρ κίνησις ἀτελής, ἰσχυασία, μάθησις, βάδισις, οἰκοδόμησις· αὗται δὲ κινήσεις, καὶ ἀτελεῖς γε. οὐ γὰρ ἅμα 30 βαδίζει καὶ βεβάδικεν, οὐδ' οἰκοδομεῖ καὶ ὠκοδόμηκεν, οὐδὲ γίννεται καὶ γέγονεν, ἢ κινεῖται καὶ κεκίνηται, ἀλλ' ἕτερον καὶ κινεῖ καὶ κεκίνηκεν. ἐώρακε δὲ καὶ ὄρα ἅμα τὸ αὐτό, καὶ νοεῖ καὶ νενόηκεν. τὴν μὲν οὖν τοιαύτην ἐνεργείαν λέγω, ἐκείνην δὲ κίνησιν.

7 τὸ μὲν οὖν ἐνεργεία τί τ' ἔστι καὶ ποῖον, ἐκ τούτων 35 καὶ τῶν τοιούτων δῆλον ἡμῖν ἔστω. πότε δὲ δυνάμει ἔστιν ἕκαστον καὶ πότε οὐ, διοριστέον· οὐ γὰρ ὀποτεοῦν. οἷον ἡ γῆ ἄρ' ἔστιν ἄνθρωπος δυνάμει; ἢ οὐ, ἀλλὰ μᾶλλον 1049 a ὅταν ἤδη γένηται σπέρμα, καὶ οὐδὲ τότε ἴσως. ὥσπερ οὖν οὐδὲ ὑπὸ ἰατρικῆς ἅπαν ἂν ὑγιασθῆι οὐδ' ἀπὸ τύχης, ἀλλ' ἔστι τι ὃ δυνατὸν ἔστι, καὶ τοῦτ' ἔστιν ὑγιαῖνου δυνάμει· ὅρος δὲ τοῦ μὲν ἀπὸ διανοίας ἐντελεχείᾳ γιγνομέ- 5

22 ἐκείνη, ἢ conī. Bonitz || οἷον — ὑγιάσται et εὖ ζῆ — ἔζηκεν ex duplici recensione coniuncta sunt || 23 ἅμα conī. Bonitz: ἀλλὰ codd. || ἐώρακε et πεφρόνηκε add. Bonitz || 25 ἅμα conī. Bonitz: ἀλλὰ codd. || 28 τούτων — 35 κίνησιν linea perducta delenda significat A^b || 28 δὴ δεῖ conī. Bonitz: δὴ A^b E || 30 δὲ] δὴ conī. Bonitz || 31 ὠκοδόμησεν A^b || 32 κινεῖ τε καὶ κεκίνηκε conī. Bonitz || κεκίνηται A^b: κεκίνηκεν vulgo || ἀλλ' ἕτερον post κεκίνηκεν transponenda || 33 κεκίνηκεν A^b: κινεῖται Ald. Bekk. || 35 ἐνεργεῖν A^b || τι add. E m. sec. || 36 ἔστω A^b: ἔσται E || 1049 a, 1 δυνάμει ἄνθρωπος E || 2 τότε A^b: τοῦτό πως E, τοῦτο sine πως γρ. E, modo τότε modo τοῦτο Alex. || οὖν om. Bessarion, seclisit Bonitz, commate posito post ἴσως; apodosis incipit ab 12 καὶ ὅσων δὴ || 3 ἂν E: δὴ A^b || 5 δὲ] μὲν Alex.

νου ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος, ὅταν βουληθέντος γίγνηται μη-
 δενὸς κωλύοντος τῶν ἐκτός, ἐκεῖ δ' ἐν τῷ ὑγιαζομένῳ, ὅταν
 μηδὲν κωλύῃ τῶν ἐν αὐτῷ· ὁμοίως δὲ [δυνάμει] καὶ οἰκία,
 εἰ μηδὲν κωλύει τῶν ἐν τούτῳ καὶ τῇ ὕλη τοῦ γίγνεσθαι
 10 οἰκίαν, οὐδ' ἔστιν ὃ δεῖ προσγενέσθαι ἢ ἀπογενέσθαι ἢ
 μεταβαλεῖν, τοῦτο δυνάμει οἰκία· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡς-
 αύτως, ὅσων ἔξωθεν ἢ ἀρχὴ τῆς γενέσεως· καὶ ὅσων δὴ
 ἐν αὐτῷ τῷ ἔχοντι, ὅσα μηδενὸς τῶν ἔξωθεν ἐμποδίζοντος
 ἔσται δι' αὐτοῦ. οἷον τὸ σπέρμα οὔπω· δεῖ γὰρ ἐν ἄλλῳ
 15 καὶ μεταβάλλειν. ὅταν δ' ἤδη διὰ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς ἢ τοι-
 οὔτον, ἤδη τοῦτο δυνάμει· ἐκεῖνο δὲ ἐτέρας ἀρχῆς δεῖται.
 ὡσπερ ἡ γῆ οὔπω ἀνδριάς δυνάμει· μεταβαλοῦσα γὰρ ἔσται
 χαλκός. ἔοικε δὲ ὃ λέγομεν εἶναι οὐ τόδε ἀλλ' ἐκείνινον,
 οἷον τὸ κιβώτιον οὐ ξύλον ἀλλὰ ξύλινον, οὐδὲ τὸ ξύλον γῆ
 20 ἀλλὰ γήϊνον, πάλιν ἢ γῆ, εἰ οὕτως, μὴ ἄλλο ἀλλ' ἐκείνινον·
 ἀεὶ δὲ ἐκεῖνο δυνάμει ἀπλῶς τὸ ὕστερόν ἐστιν. οἷον τὸ κι-
 βώτιον οὐ γήϊνον οὐδὲ γῆ, ἀλλὰ ξύλινον· τοῦτο γὰρ δυ-
 νάμει κιβώτιον καὶ ὕλη κιβωτίου αὕτη, ἀπλῶς μὲν τοῦ
 ἀπλῶς, τουδὶ δὲ τοδὶ τὸ ξύλον. εἰ δὲ τί· ἐστι πρῶτον, ὃ
 21 μηκέτι κατ' ἄλλο λέγεται ἐκείνινον, τοῦτο πρώτη ὕλη· οἷον
 εἰ ἡ γῆ ἀερίνη, ὃ δ' ἀήρ μὴ πῦρ ἀλλὰ πύρινος, τὸ πῦρ
 ὕλη πρώτη, εἰ δὲ τόδε τι, οὐσία. τούτῳ γὰρ διαφέρει τὸ
 καθόλου καὶ τὸ ὑποκείμενον τῷ εἶναι τόδε τι ἢ μὴ εἶναι·

6 βουληθέντος sc. διάνοια || 8 τῶν A^b: τῷ E || δυνάμει in-
 clusi || 9 εἰ — 10 οἰκίαν om. A^b, habet Alex. || 15 μεταβάλλειν A^b:
 μεταβαλεῖν ex μεταβάλλειν corr. E || 16 ἐκεῖνα E || 17 μεταβαλοῦσα
 E m. pr.: μεταβάλλουσα A^b et E m. sec. || 20 post γῆ interpun-
 gendum esse censuit Trendelenburg de an. p. 300 || ἀλλ' ἐκείνινον
 ἀεὶ om. A^b || 21 ἀεὶ ἐκεῖνο δὲ δυνάμει E, om. γρ. E, δὲ δυνάμει
 om. A^b, δὲ vulgo omittunt, ipse transposui || τὸ ὕστερον] γρ. ὃ τὸ
 προσεχὲς καὶ τελευταῖον E marg. || 24 τὸ add. A^b E, deerat ante
 Bekk. || εἰ — 27 πρώτη nescio an in parenthesi ponenda sint || 25
 ἄλλο A^b Alex. et γρ. E: ἄλλου E || ἐκεῖνο ὃν τοῦτο A^b || 26 μὴ πῦρ
 ἀλλὰ deleverim et post πύρινος addiderim τὸ δὲ πῦρ μὴ κατ'
 ἄλλο || 27 εἰ δὲ A^b: οὐ T, quod idem scriptum fuit sed erasum
 est in E, ὡς vulgo || οὐσία A^b: οὐσα E Alex., καὶ οὐσία vulgo || 28

οἶον τοῖς πάθεσι τὸ ὑποκείμενον ἄνθρωπος καὶ σῶμα καὶ
 ψυχὴ, πάθος δὲ τὸ μουσικὸν καὶ λευκόν. λέγεται δὲ τῆς 30
 μουσικῆς ἐγγενομένης ἐκεῖνο οὐ μουσικὴ ἀλλὰ μουσικόν,
 καὶ οὐ λευκότης ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ λευκόν, οὐδὲ βάδισις
 ἢ κίνησις ἀλλὰ βαδίζον ἢ κινούμενον, ὡς τὸ ἐκείνινον.
 ὅσα μὲν οὖν οὕτω, τὸ ἔσχατον οὐσία· ὅσα δὲ μὴ οὕτως
 ἀλλ' εἰδός τι καὶ τόδε τι τὸ κατηγορούμενον, τὸ ἔσχα- 35
 τον ὕλη καὶ οὐσία ὕλική. καὶ ὀρθῶς δὴ συμβαίνει τὸ
 ἐκείνινον λέγεσθαι κατὰ τὴν ὕλην καὶ τὰ πάθη· ἄμφω 1049b
 γὰρ ἀόριστα. πότε μὲν οὖν λεκτέον δυνάμει καὶ πότε οὐ,
 εἴρηται.

8 8 ἐπεὶ δὲ τὸ πρότερον διώριστα ποσαχῶς λέγεται, φανε-
 ρὸν ὅτι πρότερον ἐνέργεια δυνάμεώς ἐστιν. λέγω δὲ δυνά- 5
 μεως οὐ μόνον τῆς ὠρισμένης ἢ λέγεται ἀρχὴ μεταβλητικὴ
 ἐν ἄλλῳ ἢ ἢ ἄλλο, ἀλλ' ὅπως πάσης ἀρχῆς κινητικῆς ἢ
 στατικῆς. καὶ γὰρ ἡ φύσις ἐν ταύτῳ [γίγνεται· δυνάμει·
 ἐν ταύτῳ γὰρ] γένει τῆ δυνάμει· ἀρχὴ γὰρ κινητικὴ, ἀλλ'
 οὐκ ἐν ἄλλῳ ἀλλ' ἐν αὐτῷ ἢ αὐτό. πάσης δὲ τῆς τοιαύ- 10
 της προτέρα ἐστὶν ἢ ἐνέργεια καὶ λόγῳ καὶ τῆ οὐσία· χρόνῳ
 δ' ἐστὶ μὲν ὡς, ἐστὶ δ' ὡς οὐ. τῷ λόγῳ μὲν οὖν ὅτι προ-
 τέρα, δῆλον· τῷ γὰρ ἐνδέχεσθαι ἐνεργῆσαι δυνατὸν ἐστὶ τὸ
 πρῶτως δυνατὸν, οἶον λέγω οἰκοδομικὸν τὸ δυνάμενον οἰκο-
 δομεῖν, καὶ δρατικὸν τὸ δρᾶν, καὶ δρατὸν τὸ δυνατὸν δρᾶ- 15
 σθαι. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὥστ' ἀνάγκη
 τὸν λόγον προὔπαρχειν καὶ τὴν γνῶσιν τῆς γνώσεως. τῷ
 δὲ χρόνῳ πρότερον ὧδε· τὸ τῷ εἶδει τὸ αὐτὸ ἐνεργοῦν πρό-
 τερον, ἀριθμῷ δ' οὐ. λέγω δὲ τοῦτο ὅτι τοῦδε μὲν τοῦ ἄν-
 θρώπου τοῦ ἤδη ὄντος κατ' ἐνέργειαν καὶ τοῦ σίτου καὶ τοῦ 20

εἶναι add. m. sec. E || 29 σῶμα τῆ ψυχῆ coni. Essen || 31 ἐγγι-
 νομένης E sed ι in ras. || ἐκείνω A^b || 32 βάδισις οὐδὲ κίνησις
 A^b || 33 τὸ] τε A^b || 1049b, 4 διώριστα] v. Δ 11 || ὄσαχῶς E || 7
 ἢ ἢ E, ἢ A^b vulgo || 8 γίγνεται δυνάμει· ἐν ταυτῶι γὰρ E, om.
 A^b Alex., inclusit Bonitz || 13 τῷ A^b: τὸ E || 15 δυνάμενον δρᾶν
 Ald. || 17 γνώσεως: ἐνεργείας Göbel || 18 ὧδε add. A^b Alex., om.
 E m. pr.

ὄρῳντος πρότερον τῷ χρόνῳ ἢ ὕλη καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὸ
 ὄρατικόν, ἀ δυνάμει μὲν ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ σῖτος καὶ ὄρῳν,
 ἐνεργεία δ' οὐπω· ἀλλὰ τούτων πρότερα τῷ χρόνῳ ἕτερα ὄντα
 ἐνεργεία, ἐξ ὧν ταῦτα ἐγένετο. αἰεὶ γὰρ ἐκ τοῦ δυνάμει
 25 ὄντος γίγνεται τὸ ἐνεργεία ὄν ὑπὸ ἐνεργεία ὄντος, οἷον ἄν-
 θρωπος ἐξ ἀνθρώπου, μουσικὸς ὑπὸ μουσικοῦ, αἰεὶ κινουντός
 τινος πρώτου· τὸ δὲ κινουὺν ἐνεργεία ἤδη ἐστίν. εἴρηται δ' ἐν
 τοῖς περὶ τῆς οὐσίας λόγοις ὅτι πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεται
 ἐκ τινός τι καὶ ὑπὸ τινος, καὶ τοῦτο τῷ εἶδει τὸ αὐτό. διὸ
 30 καὶ δοκεῖ ἀδύνατον εἶναι οἰκοδόμον εἶναι μὴ οἰκοδομήσαντα
 μηδὲν ἢ κιθαριστὴν μηδὲν κιθαρίσαντα· ὁ γὰρ μανθάνων κι-
 θαρίζειν κιθαρίζων μανθάνει κιθαρίζειν, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ
 ἄλλοι. ὅθεν ὁ σοφιστικὸς ἔλεγχος ἐγίγνετο ὅτι οὐκ ἔχων τις
 τὴν ἐπιστήμην ποιήσει οὐδ' ἢ ἐπιστήμη· ὁ γὰρ μανθάνων οὐκ
 35 ἔχει, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ γιγνομένου γεγενῆσθαι τι καὶ τοῦ ὅλως
 κινουμένου κεκινῆσθαι τι (δῆλον δ' ἐν τοῖς περὶ κινήσεως
 1050 a τοῦτο) καὶ τὸν μανθάνοντα ἀνάγκη ἔχειν τι τῆς ἐπιστήμης
 ἴσως. ἀλλ' οὖν καὶ ταύτη γε δῆλον ὅτι ἢ ἐνέργεια καὶ
 οὕτω πρότερα τῆς δυνάμεως κατὰ γένεσιν καὶ χρόνον. ἀλλὰ
 μὴν καὶ οὐσία γε, πρῶτον μὲν ὅτι τὰ τῆ γενέσει ὕστερα
 5 τῷ εἶδει καὶ τῆ οὐσία πρότερα, οἷον ἀνὴρ παιδὸς καὶ ἄν-
 θρωπος σπέρματος· τὸ μὲν γὰρ ἤδη ἔχει τὸ εἶδος, τὸ δ'
 οὐ. καὶ ὅτι ἅπαν ἐπ' ἀρχὴν βαδίζει τὸ γιγνόμενον καὶ
 τέλος. ἀρχὴ γὰρ τὸ οὐ ἔνεκα, τοῦ τέλους δ' ἔνεκα ἢ γέ-
 νεσις· τέλος δ' ἢ ἐνέργεια, καὶ τούτου χάριν ἢ δύναμις
 10 λαμβάνεται. οὐ γὰρ ἵνα ὄψιν ἔχωσιν ὄρωσι τὰ ζῶα, ἀλλ'
 ὕπως ὄρωσιν ὄψιν ἔχουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ οἰκοδομικὴν ἵνα
 οἰκοδομῶσι, καὶ τὴν θεωρητικὴν ἵνα θεωρῶσιν· ἀλλ' οὐ
 θεωροῦσιν ἵνα θεωρητικὴν ἔχωσιν, εἰ μὴ οἱ μελετῶντες· οὐ-

22 & om. A^b || ἔσται A^b || 23 τῷ χρόνῳ πρότερα E || 25 τὸ
 om. A^b || ὑπὸ ἐνεργεία E Alex.: ὑπὸ — ὄντος om. A^b || 27 εἴρη-
 ται] v. Z 8 || 28 πᾶν A^b: ἅπαν E || 36 ἐν τοῖς π. κ.] phys. VI 6 ||
 1050 a, 7 ἀρχὴν] fort. ἀρετὴν et 8 ἀρετὴ = τελείωσις, cf. 1021 b,
 20 || 8 τὸ οὐ E: ὄτου A^b || 13 θεωρητικὴν om. A^b

τοι δ' οὐχὶ θεωροῦσιν ἄλλ' ἢ ὡδὶ ἢ ὅτι οὐδὲν δέονται θεω-
 ρεῖν. ἔτι ἢ ὕλη ἐστὶ δυνάμει, ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς τὸ εἶδος· 15
 ὅταν δέ γ' ἐνεργείᾳ ἦ, τότε ἐν τῷ εἶδει ἐστίν. ὁμοίως δὲ
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων καὶ ὧν κίνησις τὸ τέλος. διὸ ὥσπερ οἱ
 διδάσκοντες ἐνεργοῦντα ἐπιδείξαντες οἴονται τὸ τέλος ἀποδε-
 δωκέναι, καὶ ἡ φύσις ὁμοίως. εἰ γὰρ μὴ οὕτω γίγνεται,
 ὁ Παύσωνος Ἑρμῆς ἔσται· ἀδηλος γὰρ καὶ ἡ ἐπιστήμη εἰ 20
 ἔσω ἢ ἔξω, ὥσπερ κάκεινος· τὸ γὰρ ἔργον τέλος, ἡ δ'
 ἐνέργεια τὸ ἔργον. διὸ καὶ τοῦνομα ἐνέργεια λέγεται κατὰ
 τὸ ἔργον, καὶ συντείνει πρὸς τὴν ἐντελέχειαν. ἐπεὶ δ' ἐστὶ
 τῶν μὲν ἔσχατον ἢ χρῆσις, οἷον ὄψεως ἢ ὄρασις, καὶ οὐδὲν
 γίγνεται παρὰ ταύτην ἕτερον ἀπὸ τῆς ὄψεως ἔργον, ἀπ' 25
 ἐνίων δὲ γίγνεται τι, οἷον ἀπὸ τῆς οἰκοδομικῆς οἰκία παρὰ
 τὴν οἰκοδόμησιν, ὅμως οὐδὲν ἦττον ἐνθα μὲν τέλος ἐνθα δὲ
 μᾶλλον τέλος τῆς δυνάμεώς ἐστιν. ἡ γὰρ οἰκοδόμησις ἐν
 τῷ οἰκοδομουμένῳ, καὶ ἅμα γίγνεται καὶ ἔστι τῆ οἰκία.
 ὅσων μὲν οὖν ἕτερόν τι ἐστὶ παρὰ τὴν χρῆσιν τὸ γιγνόμε- 30
 νον, τούτων μὲν ἡ ἐνέργεια ἐν τῷ ποιουμένῳ ἐστίν, οἷον ἢ
 τε οἰκοδόμησις ἐν τῷ οἰκοδομουμένῳ καὶ ἡ ὕφανσις ἐν τῷ
 ὕφαινομένῳ, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὅλως ἡ
 κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ· ὅσων δὲ μὴ ἐστὶν ἄλλο τι ἔργον
 παρὰ τὴν ἐνέργειαν, ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει ἡ ἐνέργεια, οἷον ἡ 35
 ὄρασις ἐν τῷ ὄρῳ καὶ ἡ θεωρία ἐν τῷ θεωροῦντι καὶ ἡ
 ζωὴ ἐν τῇ ψυχῇ, διὸ καὶ ἡ εὐδαιμονία· ζωὴ γὰρ ποιά τις 1050b
 ἐστίν. ὥστε φανερόν ὅτι ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶδος ἐνέργειά ἐστιν.

κατὰ τε δὴ τοῦτον τὸν λόγον φανερόν ὅτι πρότερον τῆ

14 οὐχὶ A^b et γρ. E: οὐχ ἢ E || ἄλλ' ἢ E || ἢ post ὡδὶ om.
 A^b, habet Alex. || ὅτι οὐδὲ δέονται τοῦ θεωρεῖν Alex. in inter-
 pret., οὐδὲν nescio an delendum sit || 16 δέ γ'] δὲ E sed ε in
 maiore rasura || 17 διὸ — 18 τέλος om. E, add. margo E, habent
 A^b Alex. || 19 γένηται Alex. || 20 Παύσωνος E: Πάσωνος A^b Alex.
 et E mg. || Ἑρμῆς ἔσται E: ἔσται Ἑρμῆς A^b || καὶ om. A^b || 22
 λέγεται ἐνέργεια E || 24 ἐσχάτων A^b || ἢ post ὄψεως om. E || 25
 ἔργον om. A^b || ἀπ' A^b: ἐπ' E || 35 ἡ δ' ἐνέργεια A^b

οὐσία ἐνέργεια δυνάμεως· καὶ ὥσπερ εἵπομεν, τοῦ χρόνου
 αἰεὶ προλαμβάνει ἐνέργεια ἑτέρα πρὸ ἑτέρας ἕως τῆς τοῦ
 αἰεὶ κινουῦντος πρώτως. ἀλλὰ μὴν καὶ κυριωτέρως· τὰ μὲν
 γὰρ αἰδία πρότερα τῇ οὐσίᾳ τῶν φθαρτῶν, ἔστι δ' οὐδὲν
 δυνάμει αἰδιον. λόγος δὲ ὅδε. πᾶσα δύναμις ἅμα τῆς
 ἀντιφάσεώς ἐστιν· τὸ μὲν γὰρ μὴ δυνατὸν ὑπάρχειν οὐκ
 10 ἂν ὑπάρξειεν οὐδενί, τὸ δυνατὸν δὲ πᾶν ἐνδέχεται μὴ ἐνεργεῖν.
 τὸ ἄρα δυνατὸν εἶναι ἐνδέχεται καὶ εἶναι καὶ μὴ
 εἶναι· τὸ αὐτὸ ἄρα δυνατὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. τὸ
 δὲ δυνατὸν μὴ εἶναι ἐνδέχεται μὴ εἶναι· τὸ δ' ἐνδεχόμενον
 μὴ εἶναι φθαρτόν, ἢ ἀπλῶς, ἢ τοῦτο αὐτὸ ὃ λέγεται ἐν-
 15 δέχεσθαι μὴ εἶναι, ἢ κατὰ τόπον ἢ κατὰ ποσὸν ἢ ποιόν·
 ἀπλῶς δὲ τὸ κατ' οὐσίαν. οὐδὲν ἄρα τῶν ἀφθάρτων ἀπλῶς
 δυνάμει ἐστὶν ὄν ἀπλῶς· κατὰ τι δ' οὐδὲν κωλύει, οἷον ποιὸν
 ἢ ποῦ· ἐνεργείᾳ ἄρα ταῦτα· οὐδὲ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὄντων·
 καίτοι ταῦτα πρώτα· εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ἦν, οὐδὲν ἂν ἦν.
 20 οὐδὲ δὴ κίνησις, εἴ τις ἐστὶν αἰδιος· οὐδ' εἴ τι κινούμενον
 αἰδιον, οὐκ ἔστι κατὰ δύναμιν κινούμενον ἀλλ' ἢ πόθεν ποι·
 τούτου δ' ὕλην οὐδὲν κωλύει ὑπάρχειν. διὸ αἰεὶ ἐνεργεῖ ἥλιος
 καὶ ἄστρα καὶ ὅλος ὁ οὐρανός, καὶ οὐ φοβερόν μὴ ποτε στῆ,
 ὃ φοβοῦνται οἱ περὶ φύσεως. οὐδὲ κάμνει τοῦτο δρῶντα·
 25 οὐ γὰρ περὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀντιφάσεως αὐτοῖς, οἷον τοῖς
 φθαρτοῖς, ἢ κίνησις, ὥστε ἐπίπονον εἶναι τὴν συνέχειαν τῆς
 κινήσεως· ἢ γὰρ οὐσία ὕλη καὶ δύναμις οὐσα, οὐκ ἐνέργεια,
 αἰτία τούτου. μιμεῖται δὲ τὰ ἀφθάρτα καὶ τὰ ἐν μεταβολῇ
 ὄντα, οἷον γῆ καὶ πῦρ. καὶ γὰρ ταῦτα αἰεὶ ἐνεργεῖ· καθ'
 30 αὐτὰ γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς ἔχει τὴν κίνησιν. αἱ δ' ἄλλαι

1050 b, 4 ἢ ἐνέργεια Alex. || 10 ὑπάρξη ἐν οὐδ' A^b || 11 ἐν-
 δέχεται εἶναι omisso καὶ A^b || 15 κατὰ τὸ ποσὸν A^b || 16 ἀφθάρ-
 των A^b: φθαρτῶν E || 17 ὄν om. A^b || κατὰ om. E m. pr. || 18
 ταῦτα A^b: πάντα E vulgo || 19 αὐτὰ μὴ A^b Alex. || 22 τοῦτο A^b ||
 25 περὶ A^b Alex.: ὑπὲρ E, κατὰ T, οὐ γὰρ εἶναι τὴν δύναμιν
 γρ. E || 27 δύναμις A^b: δυνάμει E || οὐσα om. E, habent A^b et
 Alex. || οὐδ' Alex. || ἐνεργεῖαι E || 28 φθαρτὰ A^b Alex. || 30 αὐτὰ F

δυνάμεις, ἐξ ὧν διώρισταί, πᾶσαι τῆς ἀντιφάσεώς εἰσιν·
 τὸ γὰρ δυνάμενον ὡδὶ κινεῖν δύναται καὶ μὴ ὡδί, ὅσα γε
 κατὰ λόγον. αἱ δ' ἄλογοι τῷ παρεῖναι καὶ μὴ τῆς ἀντι-
 φάσεως ἔσονται αἱ αὐταί. εἰ ἄρα τινές εἰσι φύσεις τοι-
 αῦται ἢ οὐσίαι οἷας λέγουσιν οἱ ἐν τοῖς λόγοις τὰς ἰδέας, 35
 πολὺ μᾶλλον ἐπιστήμον ἂν τι εἴη ἢ αὐτοεπιστήμη καὶ
 κινούμενον ἢ κίνησις· ταῦτα γὰρ ἐνέργειαι μᾶλλον, ἐκεῖναι 1051 a
 δὲ δυνάμεις τούτων. ὅτι μὲν οὖν πρότερον ἢ ἐνέργεια καὶ
 δυνάμεως καὶ πάσης ἀρχῆς μεταβλητικῆς φανερόν.

9 ὅτι δὲ καὶ βελτίων καὶ τιμιωτέρα τῆς σπουδαίας δυνά-
 μεως ἢ ἐνέργεια, ἐκ τῶνδε δῆλον. ὅσα γὰρ κατὰ τὸ δύ- 5
 νασθαι λέγεται, ταῦτόν ἐστι δυνατόν τάναντία, οἷον τὸ
 δύνασθαι λεγόμενον ὑγιαίνειν ταῦτόν ἐστι καὶ τὸ νοσεῖν
 καὶ ἄμα· ἢ αὐτὴ γὰρ δύναμις τοῦ ὑγιαίνειν καὶ κάμνειν,
 καὶ ἡρεμεῖν καὶ κινεῖσθαι, καὶ οἰκοδομεῖν καὶ καταβάλλειν,
 καὶ οἰκοδομεῖσθαι καὶ καταπίπτειν. τὸ μὲν οὖν δύνασθαι 10
 τάναντία ἄμα ὑπάρχει, τὰ δ' ἐναντία ἄμα ἀδύνατον· καὶ
 τὰς ἐνεργείας δὲ ἄμα ἀδύνατον ὑπάρχειν, οἷον ὑγιαίνειν
 καὶ κάμνειν. ὥστ' ἀνάγκη τούτων θάτερον εἶναι τάγαθόν,
 τὸ δὲ δύνασθαι ὁμοίως ἀμφοτέρων ἢ οὐδέτερον· ἢ ἄρα
 ἐνέργεια βελτίων. ἀνάγκη δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν τὸ τέλος 15
 καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι χειρόν τῆς δυνάμεως· τὸ γὰρ δυ-
 νάμενον ταῦτό ἄμφο τάναντία. δῆλον ἄρα ὅτι οὐκ ἔστι
 τὸ κακὸν παρὰ τὰ πράγματα· ὕστερον γὰρ τῇ φύσει τὸ

32 ὅσαι E sed suprascriptum γρ. ὅσα || 34 αὐταί A^b quod scribas αὐταί || 35 οἱ ἐν E Alex., οἱ om. A^b, fort. recte || 36 αὐτὸ ἐπιστήμη Bekk. || 1051 a, 2 ἢ om. Alex. || καὶ ante δυν. om. Alex. || 4 καὶ post δὲ om. A^b Alex. || 5 ἢ ἐνέργεια et ipsa σπουδαία intellegenda est || 7 δύνασθαι τὸ λεγόμενον A^b || τὸ νοσοῦν A^b E, νοσεῖν ex Alex. restituit Bonitz; idem τὸ eiicit, praeter necessitatem, supple τὸ δύν. λεγόμενον || 8 καὶ ante ἄμα om. T Bonitz et fort. Alex || 11 ὑπάρχει ἄμα A^b || ἄμα ἀδυν. — 12 ἄμα om. E, habent A^b Alex. || 13 modo τάγαθόν modo ἀγαθόν Alex. || 15 βελτίων ex βέλτιον corr. E || 17 ταῦτό ex ταύτόν ut videtur corr. E || 18 τὸ] τι τὸ E

κακὸν τῆς δυνάμεως. οὐκ ἄρα οὐδ' ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς καὶ
 20 τοῖς αἰδέλοις οὐδέν ἐστιν οὔτε κακὸν οὔτε ἀμάρτημα οὔτε
 διεφθαρμένον· καὶ γὰρ ἡ διαφθορὰ τῶν κακῶν ἐστίν. εὐρί-
 σκεται δὲ καὶ τὰ διαγράμματα ἐνεργεία· διαιροῦντες γὰρ
 εὐρίσκουσιν. εἰ δ' ἦν διηρημένα, φανερὰ ἂν ἦν· νῦν δ'
 ἐνυπάρχει δυνάμει. διὰ τί δύο ὀρθαὶ τὸ τρίγωνον; ὅτι αἱ
 25 περὶ μίαν στιγμὴν γωνίαι ἴσαι δύο ὀρθαῖς. εἰ οὖν ἀνήκτο
 ἢ παρὰ τὴν πλευράν, ἰδόντι ἂν ἦν εὐθύς δῆλον. διὰ τί
 ἢ ἐν ἡμικυκλίῳ ὀρθῇ καθόλου; διότι ἐὰν ἴσαι τρεῖς, ἢ τε
 βάσεις δύο καὶ ἢ ἐκ μέσου ἐπισταθεῖσα ὀρθῇ, ἰδόντι δῆλον
 τῷ ἐκεῖνο εἰδότε. ὥστε φανερόν ὅτι τὰ δυνάμει ὄντα εἰς
 30 ἐνέργειαν ἀναγόμενα εὐρίσκεται. αἴτιον δ' ὅτι νόησις ἢ
 ἐνέργεια. ὥστ' ἐξ ἐνεργείας ἢ δύνάμις· καὶ διὰ τοῦτο ποι-
 οῦντες γινώσκουσιν· ὕστερον γὰρ γενέσει ἢ ἐνέργεια ἢ κατ'
 ἀριθμόν.

ἐπεὶ δὲ τὸ ὄν λέγεται καὶ τὸ μὴ ὄν τὸ μὲν κατὰ τὰ 10
 35 σχήματα τῶν κατηγοριῶν, τὸ δὲ κατὰ δύνάμιν ἢ ἐνέργειαν
 1051 b τούτων ἢ τὰναντία, τὸ δὲ κυριώτατα ὄν ἀληθές ἢ ψεῦδος,
 τοῦτο δ' ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐστὶ τῷ συγκεῖσθαι ἢ διηρη-
 σθαι, ὥστ' ἀληθεύει μὲν ὁ τὸ διηρημένον οἰόμενος διηρη-
 σθαι καὶ τὸ συγκείμενον συγκεῖσθαι, ἔψευσται δὲ ὁ ἐναν-
 5 τίως ἔχων ἢ τὰ πράγματα, πότ' ἐστὶν ἢ οὐκ ἔστι τὸ ἀληθές
 λεγόμενον ἢ ψεῦδος; τοῦτο γὰρ σκεπτέον τί λέγομεν. οὐ
 γὰρ διὰ τὸ ἡμᾶς οἶεσθαι ἀληθῶς σε λευκὸν εἶναι εἰ σὺ

21 ἐστίν om. E || 23 δ' ἦν E: δ' ἢ A^b || 24 τὸ om. Alex. ||
 27 ἢ ἐν Bonitz: ἢ om. A^b E, ἢ modo add., modo om. Alex. ||
 διότι Ald.: διὰ τί A^b E || 28 fort. ἐπισταθεῖσα, ὀρθῇ· ἰδόντι δῆ ||
 30 fort. εὐρίσκεται· καὶ διὰ τοῦτο ποιοῦντες γινώσκουσιν· ὥστε
 κτλ. || 32 ἢ κατ'] ἢ om. A^b || 34 huius capituli decimi summa
 male huic libro inserta esse videtur ab eodem redactore qui
 1028 b, 28 ὄσα — ἐπισκεπτέον interpolavit || ἐπειδὴ δὲ Alex. in
 lemm. || τὰ μὲν A^b Alex. || 35 τὸ] τὰ A^b Alex. || 1051 b, 1 κυριώ-
 τατον E m. pr. || ὄν A^b: εἰ E || 2 δ' ἐπὶ E: δῆ ἔτι A^b || τῷ A^b:
 τὸ E || 3 ἀληθεύειν A^b || διηρησθαι E: διαιρεῖσθαι A^b || 5 τὸ A^b:
 ὡς τὸ E quod corrigas in τὸ ὡς || 6 τοῦτο — λέγομεν fort. om.
 Alex. || 7 σε ἀληθῶς E || εἰ — 8 ἡμεῖς om. A^b, habet Alex.

λευκός, ἀλλὰ διὰ τὸ εἶναι λευκὸν ἡμεῖς οἱ φάντες τοῦτο ἀληθεύομεν. εἰ δὴ τὰ μὲν αἰεὶ σύγκειται καὶ ἀδύνατα διαιρεθῆναι, τὰ δ' αἰεὶ διήρηται καὶ ἀδύνατα συντεθῆναι, τὰ 10 δ' ἐνδέχεται τάναντία (τὸ μὲν εἶναι ἐστὶ τὸ συγκεῖσθαι καὶ ἔν εἶναι, τὸ δὲ μὴ εἶναι τὸ μὴ συγκεῖσθαι ἀλλὰ πλείω εἶναι)· περὶ μὲν οὖν τὰ ἐνδεχόμενα ἢ αὐτὴ γίνεται ψευδῆς καὶ ἀληθῆς δόξα καὶ ὁ λόγος ὁ αὐτός, καὶ ἐνδέχεται ὅτε μὲν ἀληθεύειν ὅτε δὲ ψεύδεσθαι· περὶ δὲ τὰ ἀδύνατα ἄλ- 15 λως ἔχειν οὐ γίνεται ὅτε μὲν ἀληθὲς ὅτε δὲ ψεῦδος, ἀλλ' αἰεὶ ταῦτα ἀληθῆ καὶ ψευδῆ. περὶ δὲ δὴ τὰ ἀσύνθετα τί τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος; οὐ γὰρ ἐστὶ σύνθετον, ὥστ' εἶναι μὲν ὅταν συγκέηται, μὴ εἶναι δ' ἔαν διηρημένον ἢ, ὥσπερ τὸ λευκὸν ξύλον ἢ τὸ ἀσύμμετρον 20 τὴν διάμετρον· οὐδὲ τὸ ἀληθὲς καὶ ψεῦδος ὁμοίως ἔτι ὑπάρξει καὶ ἐπ' ἐκείνων. ἢ ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἀληθὲς ἐπὶ τούτων τὸ αὐτό, οὕτως οὐδὲ τὸ εἶναι· ἀλλ' ἐστὶ τὸ μὲν ἀληθὲς [ἢ ψεῦδος, τὸ μὲν] θιγεῖν καὶ φάναι [ἀληθὲς] (οὐ γὰρ ταῦτο κατάφασις καὶ φάσις), τὸ δ' ἀγνοεῖν μὴ θιγγάνειν. ἀπατηθῆναι 25 γὰρ περὶ τὸ τί ἐστὶν οὐκ ἐστὶν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς μὴ συνθετὰς οὐσίας· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀπατηθῆναι. καὶ πᾶσαι εἰσιν ἐνεργεῖα, οὐ δυνάμει· ἐγίνοντο γὰρ ἂν καὶ ἐφθείροντο· νῦν δὲ τὸ ἔν αὐτὸ οὐ γίνεται οὐδὲ φθείρεται· ἔκ τινος γὰρ ἂν ἐγίνετο. ὅσα δὴ ἐστὶν ὅπερ εἶναι 30 τι καὶ ἐνεργεῖα, περὶ ταῦτα οὐκ ἐστὶν ἀπατηθῆναι ἀλλ' ἢ νοεῖν ἢ μὴ. ἀλλὰ τὸ [τί] ἐστὶ ζητεῖται περὶ αὐτῶν, εἰ τοι-

10 συντεθεῖναι A^b || 11 καὶ ante τὸ μὲν add. Bonitz || 14 καὶ ὁ λόγος ὁ αὐτός fort. om. Alex., καὶ λόγος omisso ὁ A^b || 16 γίνεται οὐδὲ ὅτε A^b || 17 ταῦτα Bonitz: ταῦτα Bekk. || 18 τὸ ante ψεῦδος om. T || 19 ὅταν E: ἔαν A^b || σύγκειται E || 21 καὶ τὸ ψεῦδος E || 22 ἀληθὲς ἐν ἐπὶ E || fort. οὐδὲ τὸ εἶναι ἐπὶ τούτων τὸ αὐτό, οὕτως οὐδὲ τὸ ἀληθὲς || 23 ἐστὶ fort. Alex. || ἢ A^bE: τὸ δὲ Alex. vulgo, ἢ ψεῦδος τὸ μὲν et 24 ἀληθὲς eicienda censeo, nisi mavis ἄλλο τι τὸ μὲν ἀληθὲς ἢ θιγεῖν || 25 καὶ φάσις om. E m. pr. || 27 μὴ supra lin. add. E, συνθέτους E, unde τὰς ἀσυνθέτους Ald. || 28 ἐνεργεῖαι A^bAlex. || 32 τί om. A^b || εἰ

αὐτά ἐστιν ἢ μή. τὸ δ' εἶναι ὡς τὸ ἀληθές, καὶ τὸ μὴ
εἶναι ὡς τὸ ψεῦδος, ἔν μὲν ἐστιν, εἰ σύγκειται, ἀληθές, τὸ
35 δ' εἰ μὴ σύγκειται, ψεῦδος· τὸ δὲ ἔν, εἴπερ ὄν οὕτως, ἔστιν
1052 a εἰ δὲ μὴ οὕτως, οὐκ ἔστιν· τὸ δ' ἀληθές τὸ νοεῖν αὐτά· τὸ
δὲ ψεῦδος οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἀπάτη, ἀλλ' ἄγνοια, οὐχ οἷα ἢ
τυφλότης· ἢ μὲν γὰρ τυφλότης ἐστὶν ὡς ἂν εἰ τὸ νοητικὸν
ὄλως μὴ ἔχοι τις. φανερόν δὲ καὶ ὅτι περὶ τῶν ἀκινήτων
5 οὐκ ἔστιν ἀπάτη κατὰ τὸ ποτέ, εἴ τις ὑπολαμβάνει ἀκίνητα.
οἷον τὸ τρίγωνον εἰ μὴ μεταβάλλειν οἶεται, οὐκ οδήσεται
ποτὲ μὲν δύο ὀρθὰς ἔχειν ποτὲ δ' οὐ (μεταβάλλοι γὰρ ἂν),
ἀλλὰ τὶ μὲν τὶ δ' οὐ, οἷον ἄρτιον ἀριθμὸν πρῶτον εἶναι
μηδένα, ἢ τινὰς μὲν τινὰς δ' οὐ. ἀριθμῶ δὲ περὶ ἓνα οὐδὲ
10 τοῦτο· οὐ γὰρ ἔτι τινὰ μὲν τινὰ δ' οὐκ οἰήσεται, ἀλλ' ἀλη-
θεύσει ἢ ψεύσεται ὡς αἰεὶ οὕτως ἔχοντος.

I. *das Seiende & das Eine*

15 Τὸ ἔν ὅτι μὲν λέγεται πολλαχῶς, ἔν τοῖς περὶ τοῦ
ποσαχῶς διηρημένοις εἴρηται πρότερον· πλεοναχῶς δὲ λεγο-
μένου, οἱ συγκεφαλαιούμενοι τρόποι εἰσὶ τέτταρες τῶν πρῶ-
των καὶ καθ' αὐτὰ λεγομένων ἔν, ἀλλὰ μὴ κατὰ συμβεβη-

οὐκ εἰ conī. Bonitz || 33 fort. τὸ δὴ εἶναι || 34 ὡς τὸ ex τὸ
ὡς mut. E: τὸ ὡς A^b || 1052 a, 1 αὐτὰ E: ταῦτα A^b || 2 οἷον
A^b || 3 ἢ μὲν γὰρ τυφλότης om. A^b || 4 ὅτι καὶ A^b || 6 οἶηται
A^b || 10 ἔτι] ἔστι E || οὐκ] οὐ A^b et γρ. E || 12 utrum hunc
librum I an libros M N post libros B — Θ collocatos volue-
rit Aristoteles, in ambiguo est; licet enim utrique libri ἀπο-
ρήματα libri B respiciant et multa de natura unitatis com-
munia inter se habeant, tamen ita in utrisque disputatio
instituta est, tamquam nihil de eadem re antea dictum sit
Quae cum ita sint, nescio an Aristoteles hunc librum simi-
liter atque librum Z seorsum primum composuerit || 15 πλεο-
ναχῶς fort. Alex. || τὸ ἔν ὅτι λέγεται πολλαχῶς] de simili initio
libri Z vide ad p. 1028 a, 10 || 16 εἴρηται] v. Δ 6 || 17 τέσσαρες
E sed εσσ in ras. || 18 πρῶτως Sylb. || αὐτὸ E sed ο in ras.

κός. τό τε γὰρ συνεχές ἢ ἀπλῶς ἢ μάλιστα γε τὸ φύσει
καὶ μὴ ἀφῆ μηδὲ δεσμῶ· καὶ τούτων μᾶλλον ἔν και πρό- 20
τερον, ὧν ἀδιαίρετωτέρα ἢ κίνησις καὶ μᾶλλον ἀπλῆ. ἔτι
τοιούτον καὶ μᾶλλον τὸ ὅλον καὶ ἔχον τινὰ μορφήν και
εἶδος· μάλιστα δ' εἴ τι φύσει τοιοῦτον καὶ μὴ βία, ὥσπερ
ὄσα κόλλη ἢ γόμφῳ ἢ συνδέσμῳ, ἀλλ' ἔχει τι ἐν αὐτῷ τὸ
αἷτιον αὐτῷ τοῦ συνεχές εἶναι. τοιοῦτον δὲ τῷ μίαν τὴν κί- 25
νησιν εἶναι καὶ ἀδιαίρετον τόπῳ καὶ χρόνῳ· ὥστε φανερόν,
εἴ τι φύσει κινήσεως ἀρχὴν ἔχει τῆς πρώτης τὴν πρώτην,
οἷον λέγω φορᾶς κυκλοφορίαν, ὅτι τοῦτο πρῶτον μέγεθος ἔν.
τὰ μὲν δὴ οὕτως ἐν ἢ συνεχές ἢ ὅλον, τὰ δὲ ὧν ἂν ὁ λό-
γος εἴς ἢ. τοιαῦτα δὲ ὧν ἢ νόησις μία· τοιαῦτα δὲ ὧν ἀδι- 30
αίρετος· ἀδιαίρετος δὲ τοῦ ἀδιαίρετου εἶδει ἢ ἀριθμῶ. ἀριθμῶ
μὲν οὖν τὸ καθ' ἕκαστον ἀδιαίρετον, εἶδει δὲ τὸ τῷ γνωστῷ
καὶ τῇ ἐπιστήμῃ, ὥσθ' ἐν ἂν εἴη πρῶτον τὸ ταῖς οὐσίαις
αἷτιον τοῦ ἐνός. λέγεται μὲν οὖν τὸ ἐν τοσαυταχῶς, τό τε
συνεχές φύσει καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ καθ' ἕκαστον καὶ τὸ 35
καθόλου. πάντα δὲ ταῦτα ἐν τῷ ἀδιαίρετον εἶναι τῶν μὲν
τὴν κίνησιν, τῶν δὲ τὴν νόησιν ἢ τὸν λόγον. δεῖ δὲ κατα- 1052 b
νοεῖν ὅτι οὐχ ὡσαύτως ληπτέον λέγεσθαι ποῖά τε ἐν λέγε-
ται, καὶ τί ἐστι τὸ ἐν εἶναι, καὶ τίς αὐτοῦ λόγος. λέγεται
μὲν γὰρ τὸ ἐν τοσαυταχῶς, καὶ ἕκαστον ἔσται ἐν τούτων, ὧ
ἂν ὑπάρχη τις τούτων τῶν τρόπων· τὸ δ' ἐν εἶναι ὅτε μὲν 6
τούτων τινὶ ἔσται, ὅτε δ' ἄλλῳ, ὃ καὶ μᾶλλον ἐγγύς τῷ
ὀνόματί ἐστι, τῇ δυνάμει δ' ἐκεῖνα· ὥσπερ καὶ περὶ στοι-

21 ὧν A^b: οὐ E || 22 aut καὶ delendum aut scribendum
καὶ μᾶλλον ἔν || 23 τῇ φύσει E || τοιοῦτόν ἐστι Alex. || 24 τι ἐν
A^b, τι om. E || 25 τῷ] τὸ E || τοιοῦτον — 28 ἐν cohaerere vi-
dentur cum 21 ἀπλῆ || 29 ἢ συν. scripsi: ἢ συν. A^b, συν. E ad-
dito ἢ m. sec. || τὸ συνεχές ἢ τὸ fort. Alex. || ὧν om. E || 32
ἀδιαίρετον expulerim || τὸ om. A^b || 1052b, 3 ἐν E: ἐν A^b || λέ-
γεται — 7 ἐκεῖνα parenthesi inclusit Bonitz || 4 τὸ om. A^b || τού-
των] τῶν ὄντων fort. Alex., quod recipiendum aut alterum
τούτων delendum censet Bonitz || 5 ὑπάρξῃ Alex. || 6 τὸ τούτων
A^b || 7 ἐστι τῇ E: ἢ A^b

χείλου καὶ αἰτίου, εἰ δέοι λέγειν ἐπὶ τε τοῖς πράγμασι διο-
 ρίζοντα καὶ τοῦ ὀνόματος ὄρον ἀποδιδόντα. ἔστι μὲν γὰρ ὡς
 10 στοιχεῖον τὸ πῦρ (ἔστι δ' ἴσως καθ' αὐτὸ τὸ ἄπειρον ἢ τι
 ἄλλο τοιοῦτον), ἔστι δ' ὡς οὐ· οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ πυρὶ καὶ
 στοιχείῳ εἶναι, ἀλλ' ὡς μὲν πράγμα τι καὶ φύσις τὸ πῦρ
 στοιχεῖον, τὸ δ' ὄνομα σημαίνει τὸ τοδὶ συμβεβηκέναι αὐτῷ,
 ὅτι ἔστι τι ἐκ τούτου ὡς πρώτου ἐνυπάρχοντος. οὕτω καὶ
 15 ἐπὶ αἰτίου καὶ ἐνὸς καὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων. διὸ καὶ τὸ
 ἐνὶ εἶναι τὸ ἀδαιρέτω ἐστὶν εἶναι ὅπερ τῶδε ὄντι καὶ ἰδίᾳ
 χωριστῶ ἢ τόπῳ ἢ εἶδει ἢ διανοίᾳ, ἢ καὶ τὸ ὄλω καὶ ἀδι-
 αιρέτω, μάλιστα δὲ τὸ μέτρῳ εἶναι πρώτῳ ἐκάστου γένους
 καὶ κυριώτατα τοῦ ποσοῦ· ἐντεῦθεν γὰρ ἐπὶ τὰλλα ἐλήλυ-
 20 θεν. μέτρον γὰρ ἐστὶν ὧ τὸ ποσὸν γιννώσκειται γιννώσκε-
 ται δ' ἢ ἐνὶ ἢ ἀριθμῶ τὸ ποσὸν ἢ ποσόν, ὁ δ' ἀριθμὸς
 ἅπας ἐνί. ὥστε πᾶν τὸ ποσὸν γιννώσκειται ἢ ποσὸν τῷ ἐνί,
 καὶ ὧ πρώτῳ ποσᾶ γιννώσκειται, τοῦτο αὐτὸ ἔν· διὸ τὸ ἔν
 ἀριθμοῦ ἀρχὴ ἢ ἀριθμὸς. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις
 25 λέγεται μέτρον τε ὧ ἕκαστον πρώτῳ γιννώσκειται, καὶ τὸ
 μέτρον ἐκάστου ἐν ἐν μήκει, ἐν πλάτει, ἐν βάθει, ἐν βάρει,
 ἐν τάχει. τὸ γὰρ βάρος καὶ τάχος κοινὸν ἐν τοῖς ἐναντίοις·
 διττὸν γὰρ ἐκάτερον αὐτῶν, οἷον βάρος τό τε ὀποσηνοῦν ἔχον
 ῥοπήν καὶ τὸ ἔχον ὑπεροχὴν ῥοπῆς, καὶ τάχος τό τε ὀπο-
 30 σηνοῦν κίνησιν ἔχον καὶ τὸ ὑπεροχὴν κινήσεως· ἔστι γὰρ τι
 τάχος καὶ τοῦ βραδέος καὶ βάρους τοῦ κουφοτέρου. ἐν πᾶσι

12 πράγματι καὶ φύσει E || 13 ὄνομα ὄλον συμβ. E || τὸ E
 sed o in ras. || 14 οὕτως E || 16 τὸ ἀδ. E sed o in ras. || τόδε
 E || 16, 17 ἰδίᾳ χωριστῶ A^b: ἀχωρίστῳ E, ἀδιαχώριστον Alex.,
 quod in ἰδίᾳ χωριστὸν correxit Bonitz || 17 καὶ post ἢ τῶ A^b:
 ἢ καὶ τῶ E || τὸ εονι. Bonitz: τῶ codd. || ἀδαιρέτω A^b Alex.:
 διωρισμένωι E || 18 τὸ μέτρῳ ε. πρώτῳ scripsi: τὸ μέτρον ε.
 πρώτον A^b E et fort. Alex., sed in E prius o in ras. || 19 καὶ
 post γὰρ add. Alex. || 21 ἢ alterum in marg. add. A^b || 23 ποσᾶ
 γινν. A^b, ποσᾶ om. E || 25 τε ὧ ἕκαστον πρώτῳ A^b: ὧ πρώτῳ
 τε ἕκαστον E vulgo || 26 ἐν in marg. add. A^b || 28 ὀσηνοῦν A^b
 29 καὶ τὸ τάχος A^b || 30 τι om. A^b

δὴ τούτοις μέτρον καὶ ἀρχὴ ἔν τι καὶ ἀδιαίρετον, ἐπεὶ καὶ
 ἐν ταῖς γραμμαῖς χρῶνται ὡς ἀτόμῳ τῇ ποδιαίᾳ. πανταχοῦ
 γὰρ τὸ μέτρον ἔν τι ζητοῦσι καὶ ἀδιαίρετον· τοῦτο δὲ τὸ
 ἀπλοῦν ἢ τῷ ποιῷ ἢ τῷ ποσῷ. ὅπου μὲν οὖν δοκεῖ μὴ ³⁵
 εἶναι ἀφελεῖν ἢ προσθεῖναι, τοῦτο ἀκριβὲς τὸ μέτρον· διὸ
 τὸ τοῦ ἀριθμοῦ ἀκριβέστατον· τὴν γὰρ μονάδα τιθέασι πάντῃ ^{1053 a}
 ἀδιαίρετον· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις μιμοῦνται τὸ τοιοῦτον. ἀπὸ
 γὰρ σταδίου καὶ ταλάντου καὶ αἰεὶ τοῦ μείζονος λάθοι ἂν
 καὶ προστεθέν τι καὶ ἀφαιρεθέν μᾶλλον ἢ ἀπὸ ἐλάττονος·
 ὥστ' ἀφ' οὗ πρώτου κατὰ τὴν αἴσθησιν μὴ ἐνδέχεται, τοῦτο ⁵
 πάντες ποιοῦνται μέτρον καὶ ὑγρῶν καὶ ξηρῶν καὶ βάρους
 καὶ μεγέθους· καὶ τότε οἴονται εἰδέναί τὸ ποσόν, ὅταν εἰ-
 δῶσι διὰ τούτου τοῦ μέτρου. καὶ δὴ καὶ κίνησιν τῇ ἀπλῇ
 κινήσει καὶ τῇ ταχίστῃ· ὀλίγιστον γὰρ αὕτη ἔχει χρόνον
 διὸ ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ τὸ τοιοῦτον ἐν ἀρχῇ καὶ μέτρον· τὴν ¹⁰
 κίνησιν γὰρ ὁμαλὴν ὑποτίθενται καὶ ταχίστην τὴν τοῦ οὐρα-
 νοῦ, πρὸς ἣν κλίνουσι τὰς ἄλλας. καὶ ἐν μουσικῇ δέσεις,
 ὅτι ἐλάχιστον, καὶ ἐν φωνῇ στοιχεῖον. καὶ ταῦτα πάντα ἔν
 τι οὕτως, οὐχ ὡς κοινόν τι τὸ ἔν, ἀλλ' ὥσπερ εἴρηται. οὐκ
 αἰεὶ δὲ τῷ ἀριθμῷ ἐν τὸ μέτρον, ἀλλ' ἐνίοτε πλείω, οἷον αἰ ¹⁵
 διέσεις δύο, αἰ μὴ κατὰ τὴν ἀκοὴν ἀλλ' ἐν τοῖς λόγοις, καὶ
 αἰ φωναὶ πλείους αἷς μετροῦμεν, καὶ ἡ διάμετρος δυσὶ με-
 τρεῖται καὶ ἡ πλευρὰ καὶ τὰ μεγέθη πάντα. οὕτω δὴ πάν-
 των μέτρον τὸ ἔν, ὅτι γνωρίζομεν ἐξ ὧν ἐστὶν ἡ οὐσία δι-
 αιροῦντες ἢ κατὰ τὸ ποσόν ἢ κατὰ τὸ εἶδος. διὰ τοῦτο τὸ ²⁰
 ἐν ἀδιαίρετον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐκάστων ἀδιαίρετον. οὐχ ὁμοίως
 δὲ πᾶν ἀδιαίρετον, οἷον πούς καὶ μονάς, ἀλλὰ τὸ μὲν πάντῃ,

32 δὲ E || ἀδιαίρετον E sed αδ m. sec. add. || 36 προστιθέ-
 ναι E sed προσθεῖναι γρ. E || 1053 a, 1 τὸ om. E || τοὺς ἀριθ-
 μούς E || 7 τότε E: τὸ τοιόνδε A^b || ἰδῶσι A^b || 9 ὀλιγοστόν A^b ||
 10 τοιοῦτο μὲν A^b || 16 δύο αἰ om. T || 17 αἰ om. A^b || 18
 πλευρὰ μεγέθη τινὰ ὄντα δῆλον δὴ A^b et fort. Alex. || 20 διὰ
 τοῦτο A^b E, sed καὶ ante διὰ add. E m. sec., καὶ διὰ τοῦτο
 Ald. || 22 πάντῃ E: πάντως A^b, πάντῃ πάντως fort. Alex.

τὸ δ' εἶναι ἀδιαίρετον πρὸς τὴν αἰσθησιν ἐθέλει, ὥσπερ
 εἴρηται ἤδη· ἴσως γὰρ πᾶν συνεχὲς διαίρετόν. αἰεὶ δὲ συγ-
 25 γενὲς τὸ μέτρον· μεγεθῶν μὲν γὰρ μέγεθος, καὶ καθ' ἕκα-
 στον μήκους μῆκος, πλάτους πλάτος, φωνῶν φωνή, βάρους
 βάρος, μονάδων μονάς. οὕτω γὰρ δεῖ λαμβάνειν, ἀλλ' οὐχ
 ὅτι ἀριθμῶν ἀριθμός· καίτοι ἔδει, εἰ ὁμοίως· ἀλλ' οὐχ
 ὁμοίως ἀξιοῖ, ἀλλ' ὥσπερ εἰ μονάδων μονάδας ἀξιῶσειε
 30 μέτρον ἀλλὰ μὴ μονάδα· ὁ δ' ἀριθμὸς πλῆθος μονάδων.
 καὶ τὴν ἐπιστήμην δὲ μέτρον τῶν πραγμάτων λέγομεν καὶ
 τὴν αἰσθησιν διὰ τὸ αὐτό, ὅτι γνωρίζομεν τι αὐταῖς, ἐπεὶ
 μετροῦνται μᾶλλον ἢ μετροῦσιν. ἀλλὰ συμβαίνει ἡμῖν ὥσ-
 περ ἂν εἰ ἄλλου ἡμᾶς μετροῦντος ἐγνωρίσαμεν πηλίκου ἐσμὲν
 35 τῷ τὸν πῆχυν ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν ἐπιβάλλειν. Πρωταγόρας
 δ' ἄνθρωπόν φησι πάντων εἶναι μέτρον, ὥσπερ ἂν εἰ τὸν
 1053 b ἐπιστήμονα εἰπὼν ἢ τὸν αἰσθανόμενον· τούτους δ' ὅτι ἔχου-
 σιν ὁ μὲν αἰσθησιν ὁ δ' ἐπιστήμην, ἃ φάμεν εἶναι μέτρα
 τῶν ὑποκειμένων. οὐδὲν δὴ λέγων περιττὸν φαίνεται τι λέ-
 γειν. ὅτι μὲν οὖν τὸ ἐνὶ εἶναι μάλιστα ἐστὶ κατὰ τὸ ὄνομα
 5 ἀφορίζοντι μέτρον τι, καὶ κυριώτατα τοῦ ποσοῦ, εἴτα τοῦ
 ποιοῦ, φανερόν. ἔσται δὲ τοιοῦτον τὸ μὲν εἶναι ἢ ἀδιαίρετον
 κατὰ τὸ ποσόν, τὸ δ' εἶναι κατὰ τὸ ποιόν· διόπερ ἀδιαίρετον
 τὸ ἐν ἢ ἀπλῶς ἢ ἢ ἐν.

κατὰ δὲ τὴν οὐσίαν καὶ τὴν φύσιν ζητητέον ποτέρως 2
 10 ἔχει, καθάπερ ἐν τοῖς διαπορήμασιν ἐπήλθομεν, τί τὸ ἐν
 ἐστὶ καὶ πῶς δεῖ περὶ αὐτοῦ λαβεῖν, πότερον ὡς οὐσίας τινὸς
 οὔσης αὐτοῦ τοῦ ἐνός, καθάπερ οἷ τε Πυθαγόρειοί φασιν
 πρότερον καὶ Πλάτων ὕστερον, ἢ μᾶλλον ὑπόκειται τις φύσις,
 καὶ [πῶς] δεῖ γνωριμωτέρως λεχθῆναι καὶ μᾶλλον ὥσπερ οἱ

23 εἶναι ἀδιαίρετον con. Bonitz: εἰς ἀδιαίρετα A^bE || θέ-
 λει A^b || 26 φωνῶν] φωνῆς E || 32 αὐταῖς A^bE: αὐτοῖς Bekk. ||
 35 ἡμῶν E || 1053 b, 1 ἴσχουσιν A^b || 2 ἃ om. A^b || 3 λέγοντες
 A^b, λέγων ex λέγοντες corr. E || φαίνονται A^b || 4 ἐνὶ E Alex.:
 ἐν A^b et γρ. E || 5 ἀφορίζοντι A^b et γρ. E, δ ἀφορίζουσιν E || 10
 ἐν τοῖς διαπορήμασιν] v. B 4 p. 1001 a, 4 sqq. || 14 καὶ πῶς δεῖ]

περὶ φύσεως· ἐκείνων γὰρ ὁ μὲν τις φιλίαν εἶναι φησι τὸ 15
 ἔν, ὁ δ' ἀέρα, ὁ δὲ τὸ ἄπειρον. εἰ δὴ μηδὲν τῶν καθόλου
 δυνατὸν οὐσίαν εἶναι, καθάπερ ἐν τοῖς περὶ οὐσίας καὶ περὶ
 τοῦ ὄντος εἴρηται λόγοις, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο οὐσίαν ὡς ἐν τι
 παρὰ τὰ πολλὰ δυνατὸν εἶναι (κοινὸν γάρ) ἀλλ' ἢ κατηγό-
 ρημα μόνον, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ ἔν· τὸ γὰρ ὄν καὶ τὸ ἔν 20
 καθόλου κατηγορεῖται μάλιστα πάντων. ὥστ' οὔτε τὰ γένη
 φύσεις τινὲς καὶ οὐσίαι χωρισταὶ τῶν ἄλλων εἶσιν, οὔτε τὸ ἔν
 γένος ἐνδέχεται εἶναι διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας δι' ἄσπερ οὐδὲ
 τὸ ὄν οὐδὲ τὴν οὐσίαν. ἔτι δ' ὁμοίως ἐπὶ πάντων ἀναγκαῖον
 ἔχειν. λέγεται δ' ἰσαχῶς τὸ ὄν καὶ τὸ ἔν· ὥστ' ἐπέιπερ ἐν 25
 τοῖς ποιοῖς ἐστὶ τι τὸ ἔν καὶ τις φύσις, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν
 τοῖς ποσοῖς, δῆλον ὅτι καὶ ὅλως ζητητέον τί τὸ ἔν, ὥσπερ
 καὶ τί τὸ ὄν, ὡς οὐχ ἱκανὸν ὅτι τοῦτο αὐτὸ ἢ φύσις αὐτοῦ.
 ἀλλὰ μὴν ἔν γε χρώμασιν ἐστὶ τὸ ἔν χρῶμα, οἷον τὸ λευκόν,
 εἰ τὰλλα ἐκ τούτου καὶ τοῦ μέλανος φαίνεται γιγνόμενα, τὸ 30
 δὲ μέλαν στέρησις λευκοῦ, ὥσπερ καὶ φωτὸς σκότος· τοῦτο
 δ' ἐστὶ στέρησις φωτός. ὥστ' εἰ τὰ ὄντα ἦν χρώματα, ἦν
 ἂν ἀριθμὸς τις τὰ ὄντα, ἀλλὰ τινῶν, δῆλον δὴ ὅτι χρωμά-
 των· καὶ τὸ ἔν ἦν ἂν τι ἔν, οἷον τὸ λευκόν. ὁμοίως δὲ καὶ
 εἰ μέλη τὰ ὄντα ἦν, ἀριθμὸς ἂν ἦν, διέσεων μέντοι, ἀλλ' 35
 οὐκ ἀριθμὸς ἢ οὐσία αὐτῶν· καὶ τὸ ἔν ἦν ἂν τι οὐδ' ἢ οὐσία οὐ
 τὸ ἔν ἀλλὰ διέσις. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φθόγγων, στοι- 1054 a
 χείων ἂν ἦν τὰ ὄντα ἀριθμὸς, καὶ τὸ ἔν στοιχεῖον φωνῆεν.

καὶ προσδεῖ γνωριμωτέρως, ἥτοι ἐλλείπει ἐνδέχεται γρ. E in
 marg., aut προσδεῖ recipiendum aut πῶς delendum || καὶ μ.]
 ἄρα μ. fort. Alex., ἢ μ. conl. Bonitz || 15. 16 τὸ ἔν φησιν A^b ||
 16 δὴ E Alex.: δὲ A^b vulgo || 17 ἐν τοῖς περὶ οὐσίας] vide
 Z 13 || 18 οὐσίαν γρ. E: οὐσία A^b et γρ. E || fort. ὡς ὄν
 τι || 22 φύσει A^b || 25 τὸ ἔν καὶ τὸ ὄν T et fort. Alex. || 26
 τι add. m. eadem E || 28 οὐχὶ E || 29 ἐστὶ τι E, ἐστὶ A^b vulgo,
 magis exspectes χρωμά τι || 32 γάρ ἐστὶ cum Alex. scripserim ||
 33 ὄντα. ἀλλὰ τίνων; vulgo || 35 διέσεως A^b || 1054 a, 1 post
 φθόγγων interpunxi Alexandrum secutus || 2 φωνῆεν ἢ σύμφω-
 νον fort. Alex.

καὶ εἰ σχήματα εὐθύγραμμα, σχημάτων ἂν ἦν ἀριθμὸς,
καὶ τὸ ἓν τὸ τρίγωνον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-
λων γενῶν. ὥστ' εἴπερ καὶ ἐν τοῖς πάθεσι καὶ ἐν τοῖς ποιοῖς
καὶ ἐν τοῖς ποσοῖς καὶ ἐν κινήσει ἀριθμῶν ὄντων καὶ ἑνός
τινος ἐν ἅπασιν ὅ τ' ἀριθμὸς τινῶν καὶ τὸ ἓν τι ἓν, ἀλλ'
οὐχὶ τοῦτο αὐτοῦ ἢ οὐσία, καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν ἀνάγκη ὡς-
αύτως ἔχειν· ὁμοίως γὰρ ἔχει ἐπὶ πάντων. ὅτι μὲν οὖν τὸ
10 ἓν ἐν παντὶ γένει ἐστὶ τις φύσις, καὶ οὐδενὸς τοῦτό γ' αὐτὸ
ἢ φύσις τὸ ἓν, φανερόν· ἀλλ' ὥσπερ ἐν χρώμασι χρῶμα ἓν
ζητητέον αὐτὸ τὸ ἓν, οὕτω καὶ ἐν οὐσίᾳ οὐσίαν μίαν αὐτὸ
τὸ ἓν. ὅτι δὲ ταῦτό σημαίνει πως τὸ ἓν καὶ τὸ ὄν, δῆλον
τῷ τε παρακολουθεῖν ἰσαχῶς ταῖς κατηγορίαις καὶ μὴ εἶναι
15 ἐν μηδεμιᾷ, οἷον οὐτ' ἐν τῇ τί ἐστὶν οὐτ' ἐν τῇ ποῖον, ἀλλ'
ὁμοίως ἔχει ὥσπερ τὸ ὄν, καὶ τῷ μὴ προσκατηγορεῖσθαι
ἕτερόν τι τὸ εἰς ἄνθρωπος τοῦ ἄνθρωπος, ὥσπερ οὐδὲ τὸ
εἶναι παρὰ τὸ τί ἢ ποῖον ἢ ποσόν, καὶ τῷ τὸ ἐν εἶναι τὸ
ἐκάστῳ εἶναι.

20 ἀντίκειται δὲ τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ κατὰ πλείους τρόπους, 3
ὄν ἓνα τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος ὡς ἀδιαίρετον καὶ διαιρετόν·
τὸ μὲν γὰρ ἢ διηρημένον ἢ διαιρετόν πλῆθος τι λέγεται,
τὸ δ' ἀδιαίρετον ἢ μὴ διηρημένον ἓν. ἐπεὶ οὖν αἱ ἀντι-
θέσεις τετραχῶς, καὶ τούτων κατὰ στέρησιν λέγεται θάτερον,
25 ἐναντία ἂν εἴη, καὶ οὐτε ὡς ἀντίφασις οὐτε ὡς τὰ πρὸς τι
λεγόμενα. λέγεται δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου καὶ δηλοῦται τὸ ἓν, ἐκ
τοῦ διαιρετοῦ τὸ ἀδιαίρετον, διὰ τὸ μᾶλλον αἰσθητὸν τὸ πλῆ-

6 ἐν τοῖς] ἐν om. E || 7 τί ἐν E: τι ὄν A^b || 8 αὐτοῦ E:
αὐτὸ A^b, αὐτὸ αὐτοῦ conl. Bonitz || 10 ἅπαντι A^b Alex. || 12
οὐσίαν μίαν E: οὐσία μία A^b et γρ. E || αὐτὸ E: αὐτό τε A^b ||
13 τὸ post καὶ om. E || 15 ἐν μηδεμιᾷ in ἐν μηδὲ μιᾷ corr. E,
fort. ἐν μηδεμιᾷ μιᾷ || τί om. A^b || 16 γρ. καὶ οὐ τῷ προσκατη-
γορεῖσθαι E marg. || 18 ἢ post τί om. A^b || τῷ τὸ scripsi: τὸ
codd. edd. || 20 τὰ om. A^b || 24 τούτων E: οὐτε A^b et fort.
Alex., quod corrigas in οὐδέ, confer tamen p. 1004 b, 27 et
1055 b, 26 || 26 λεγόμενα om. A^b

θος εἶναι καὶ τὸ διαιρετὸν ἢ τὸ ἀδιαίρετον, ὥστε τῷ λόγῳ
 πρότερον τὸ πλήθος τοῦ ἀδιαίρετου διὰ τὴν αἴσθησιν. ἔστι
 δὲ τοῦ μὲν ἑνός, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ διαιρέσει τῶν ἐναντίων 30
 διεγράψαμεν, τὸ αὐτὸ καὶ ὁμοιον καὶ ἴσον, τοῦ δὲ πλήθους
 τὸ ἕτερον καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄνισον. λεγομένου δὲ ταύ-
 τοῦ πολλαχῶς, ἓνα μὲν τρόπον κατ' ἀριθμὸν λέγομεν ἐνί-
 στε αὐτό· τὸ δ' ἔαν καὶ λόγῳ καὶ ἀριθμῷ ἐν ἡ, οἷον
 σὺ σαντῶ καὶ τῷ εἶδει καὶ τῇ ὕλῃ ἐν· ἔτι δ' ἔαν ὁ λόγος 35
 ὁ τῆς πρώτης οὐσίας εἰς ἡ, οἷον αἱ ἴσαι γραμμαὶ εὐθειᾶι 1054 b
 αἱ αὐταί, καὶ τὰ ἴσα καὶ [τὰ] ἰσογώνια τετράγωνα, καίτοι
 πλείω· ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ ἰσότης ἐνότης. ὁμοια δὲ ἔαν μὴ
 ταῦτ' ἀπλῶς ὄντα, μηδὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ἀδιάφορα τὴν
 συγκειμένην, κατὰ τὸ εἶδος ταῦτ' ἡ, οἷον τὸ μείζον τετρά- 5
 γωνον τῷ μικρῷ ὁμοιον, καὶ αἱ ἄνισοι εὐθειᾶι· αὐταὶ γὰρ
 ὁμοιαὶ μὲν, αἱ αὐταὶ δ' ἀπλῶς οὐ. τὰ δ' ἔαν τὸ αὐτὸ εἶδος
 ἔχοντα, ἐν οἷς τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐγγίγνεται, μήτε μᾶλ-
 λον ἢ μήτε ἥττον. τὰ δ' ἔαν ἡ τὸ αὐτὸ πάθος καὶ ἐν τῷ
 εἶδει, οἷον τὸ λευκόν, σφόδρα καὶ ἥττον, ὁμοιά φασιν 10
 εἶναι ὅτι ἐν τὸ εἶδος αὐτῶν. τὰ δ' ἔαν πλείω ἔχη ταῦτ' ἡ
 ἕτερα, ἢ ἀπλῶς ἢ τὰ πρόχειρα, οἷον καττίτερος ἀργύρω
 [ἢ χρυσῷ], χρυσὸς δὲ πυρὶ ἢ ξανθὸν καὶ πυρρόν. ὥστε δῆλον
 ὅτι καὶ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἀνόμοιον πολλαχῶς λέγεται. καὶ

29 ἔτι A^b || 32 τοῦ αὐτοῦ A^b. ταυτοῦ E, τοῦ ταύτοῦ vulgo ||
 33 ἓνα E Bonitz: καὶ ἓνα A^b Bekk. || λέγομεν] δ λέγομεν E Alex.,
 δ om. A^b Bonitz || 34 ταυτό Alex. || τοῦτο τὸ δ' Alex. ut vide-
 tur, τὸ τοῦτο δ' A^b, τὸ δ' E, γρ. ἐν τισιν αὐτὸ τοῦτο E marg.,
 τὸ δ' et τοῦτο δ' variae lectiones fuisse videntur || 1054 b, 2
 τὰ ante ἰσογ. om. Alex. in interpr. et Bonitz || 5 συγκειμένην
 A^b et γρ. E: ὑποκειμένην E || ἡ οἷον E: ὥσπερ A^b || 7 οὐ. τὰ δ'
 vulgo, equidem comma posui ut τὰ intellegantur τὰ αὐτά || δ'
 om. A^b || 9 μᾶλλον ἢ μήτε A^b || 11 ἔαν τὰ πλείω fort. Alex. || 12
 τὰ ἕτερα E, ἢ ἕτερα ἢ ἀπλῶς fort. om. Alex. || 13 ἢ χρυσῷ non
 interpretatur Alex., inclusit Bonitz || χρυσὸς δὲ om. E || πῦρ ἢ
 ξανθὸν E sed η in ras. || καὶ πυρρόν A^b: καὶ τὸ πυρρόν E, ἢ
 πυρρόν Alex. || 14 fort. καὶ τὸ ἄλλο καὶ τὸ ἔτ.

Aristoteles, ed. CHRIST [1938]

15 τὸ μὲν ἄλλο ἀντικειμένως καὶ τὸ ταῦτό, διὸ ἅπαν πρὸς
 ἅπαν ἢ ταῦτό ἢ ἄλλο. τὸ δ' ἔαν μὴ καὶ ἡ ὕλη καὶ ὁ λόγος
 εἷς, διὸ σὺ καὶ ὁ πλησίον ἕτερος. τὸ δὲ τρίτον ὡς τὰ
 ἐν τοῖς μαθηματικοῖς. τὸ μὲν οὖν ἕτερον ἢ ταῦτό διὰ τοῦτο
 πᾶν πρὸς πᾶν λέγεται, ὅσα λέγεται ἐν καὶ ὄν. οὐ γὰρ
 20 ἀντίφασίς ἐστὶ τοῦ ταύτου· διὸ οὐ λέγεται ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων
 (τὸ δὲ μὴ ταῦτό λέγεται), ἐπὶ δὲ τῶν ὄντων πάντων· ἢ
 γὰρ ἐν ἢ οὐχ ἐν πεφυκὸς καὶ ὄν καὶ ἔν. τὸ μὲν οὖν ἕτερον
 καὶ ταῦτόν οὕτως ἀντίκειται, διαφορὰ δὲ καὶ ἑτερότης ἄλλο.
 τὸ μὲν γὰρ ἕτερον καὶ οὐ ἕτερον οὐκ ἀνάγκη εἶναι τινὶ ἕτερον·
 25 πᾶν γὰρ ἢ ἕτερον ἢ ταῦτό ὅ τι ἂν ἢ ὄν· τὸ δὲ διάφορον
 τινὸς τινὶ διάφορον, ὥστ' ἀνάγκη ταῦτό τι εἶναι ᾧ διαφέρου-
 σιν. τοῦτο δὲ τὸ ταῦτό γένος ἢ εἶδος· πᾶν γὰρ τὸ διαφέρον
 διαφέρει ἢ γένει ἢ εἴδει, γένει μὲν ὧν μὴ ἐστὶ κοινὴ ἢ ὕλη
 μηδὲ γένεσις εἰς ἄλληλα [οἷον ὅσων ἄλλο σχῆμα τῆς κατη-
 30 γορίας], εἴδει δὲ ὧν τὸ αὐτὸ γένος. λέγεται δὲ γένος ὃ
 ἄμφω ταῦτό λέγεται κατὰ τὴν οὐσίαν τὰ διάφορα. τὰ δ'
 ἐναντία διάφορα, καὶ ἡ ἐναντίωσις διαφορὰ τις. ὅτι δὲ
 καλῶς τοῦτο ὑποτιθέμεθα, δῆλον ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· πάντα
 γὰρ διαφέροντα [τε] φαίνεται καὶ ταῦτά, οὐ μόνον ἕτερα
 35 ὄντα, ἀλλὰ τὰ μὲν τὸ γένος ἕτερα, τὰ δ' ἐν τῇ αὐτῇ συ-
 1055 a στοιχίᾳ τῆς κατηγορίας, ὥστ' ἐν ταύτῳ γένει καὶ ταῦτά τῷ
 γένει. διώρισται δ' ἐν ἄλλοις ποῖα τῷ γένει ταῦτά ἢ ἕτερα.

15 ἅπαν A^b Alex.: πᾶν E vulgo || 17 λόγος εἷς· διὸ σὺ καὶ
 ὁ πλησίον ἕτερος E: λόγος ἴδιος καὶ τὸ πλησιαίτερον. τὸ A^b
 Alex., γρ. τὸ καὶ ἴδιος E marg. || ἕτερον Ald. Bekk. || 18 διὰ
 τοῦτο spuria || 19 πρὸς ἅπαν A^b || ὅσα καὶ ἐν Alex. || οὐ E Alex.:
 οὐδὲ A^b vulgo || 21 πάντων τῶν ὄντων A^b || 22 καὶ ante ὄν in
 ras. E || 26 τὸ αὐτὸ E sed γρ. ταῦτό suprascriptum || 27 τὸ ταῦτό
 E Alex. Bonitz: τὸ αὐτὸ A^b Bekk. || ἢ γένος Alex. in interpret.
 et Bonitz, ἢ om. A^b E vulgo || 29 οἷον — κατηγορίας non qua-
 drant cum 35 τὰ δὲ — κατηγορίας, unde ea seclusimus || 31 λέγε-
 ται A^b: λέγονται E || κατὰ τὴν bis scriptum in E || 34 τε et
 ταῦτά om. A^b, φαίνεται, καὶ ταῦτα vulgo, τὰ διαφέροντα φαί-
 νεται καὶ ταῦτά coni. Bonitz collato Alex. p. 591, 8 || 35 τὸ γένος]
 fort. τὸ εἶδος || 1055 a, 1 τῷ γένει A^b E Alex. Bonitz: τῷ εἴδει

4 ἐπεὶ δὲ διαφέρειν ἐνδέχεται ἀλλήλων τὰ διαφέροντα
 πλείον καὶ ἔλαττον, ἔστι τις καὶ μεγίστη διαφορὰ, καὶ ταύ-
 την λέγω ἐναντίωσιν. ὅτι δ' ἡ μεγίστη ἐστὶ διαφορὰ, δῆλον 5
 ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. τὰ μὲν γὰρ γένει διαφέροντα οὐκ ἔχει
 ὁδὸν εἰς ἄλληλα, ἀλλ' ἀπέχει πλέον καὶ ἀσύμβλητα· τοῖς
 δ' εἶδει διαφέρουσιν αἱ γενέσεις ἐκ τῶν ἐναντίων εἰσὶν ὡς
 ἐσχάτων· τὸ δὲ τῶν ἐσχάτων διάστημα μέγιστον, ὥστε καὶ
 τὸ τῶν ἐναντίων. ἀλλὰ μὴν τό γε μέγιστον ἐν ἐκάστῳ γένει 10
 τέλειον. μέγιστόν τε γὰρ οὐ μὴ ἐστὶν ὑπερβολή, καὶ τέ-
 λειον οὐ μὴ ἐστὶν ἔξω λαβεῖν τι δυνατόν. τέλος γὰρ ἔχει
 ἡ τελεία διαφορὰ, ὥσπερ καὶ τὰλλα τῷ τέλει ἔχειν λέγεται
 τέλεια, τοῦ δὲ τέλους οὐδὲν ἔξω· ἐσχατον γὰρ ἐν παντὶ καὶ
 περιέχει· διὸ οὐδὲν ἔξω τοῦ τέλους, οὐδὲ προσδεῖται οὐδενὸς 15
 τὸ τέλειον. ὅτι μὲν οὖν ἡ ἐναντιότης ἐστὶ διαφορὰ τέλειος, ἐκ
 τούτων δῆλον· πολλαχῶς δὲ λεγομένων τῶν ἐναντίων, ἀκο-
 λουθήσει τὸ τελείως οὕτως ὡς ἂν καὶ τὸ ἐναντίοις εἶναι
 ὑπάρχη αὐτοῖς. τούτων δ' ὄντων φανερόν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται
 ἐνὶ πλείῳ ἐναντία εἶναι· οὔτε γὰρ τοῦ ἐσχάτου ἐσχατώτερον 20
 εἶη ἂν τι, οὔτε τοῦ ἐνῆς διαστήματος πλείῳ δυοῖν ἔσχατα.
 ὅλως τε εἰ ἔστιν ἡ ἐναντιότης διαφορὰ, ἡ δὲ διαφορὰ δυοῖν,
 ὥστε καὶ ἡ τέλειος. ἀνάγκη δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ὅρους ἀλη-
 θεῖς εἶναι τῶν ἐναντίων. καὶ γὰρ πλείστον διαφέρει ἡ τέ-
 λειος διαφορὰ. τῶν τε γὰρ γένει διαφερόντων οὐκ ἔστιν 25
 ἔξωτέρω λαβεῖν καὶ τῶν εἶδει· δέδεικται γὰρ ὅτι πρὸς τὰ ἔξω
 τοῦ γένους οὐκ ἔστι διαφορὰ· τούτων δ' αὕτη μεγίστη, καὶ
 τὰ ἐν ταύτῳ γένει πλείστον διαφέροντα ἐναντία· μεγίστη γὰρ
 διαφορὰ τούτων ἡ τέλειος. καὶ τὰ ἐν ταύτῳ δεκτικῷ πλεῖ-
 στον διαφέροντα ἐναντία. ἡ γὰρ ὕλη ἡ αὕτη τοῖς ἐναντίοις, 30
 καὶ τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν δύναμιν πλείστον διαφέροντα· καὶ

Ald. Bekk. || 2 διώρισται] v. Δ 9 || 4 ἔστι E: καὶ ἔστι A^b || 6 οὐδὲ
 A^b || 7 πλείστον fort. Alex. || 18 τοῦ τελ. A^b || 20 τοῦ om. m. pr.
 E || 22 τε E: δὲ A^b et fort. Alex. || 23 ὥστε fort. om. Alex. || 28
 ἐναντία A^b et fort. Alex., ταναυτία in ἐναντία corr. E || 30 ἐν-

γὰρ ἢ ἐπιστήμη περὶ ἓν γένος ἢ μία, ἐν οἷς ἢ τελεία δια-
 φορὰ μεγίστη. πρώτη δὲ ἐναντίωσις ἕξις καὶ στέρησις ἐστίν,
 οὐ πᾶσα δὲ στέρησις (πολλαχῶς γὰρ λέγεται ἢ στέρησις),
 85 ἀλλ' ἦτις ἂν τελεία ᾖ. τὰ δ' ἄλλα ἐναντία κατὰ ταῦτα
 λεχθήσεται, τὰ μὲν τῷ ἔχειν, τὰ δὲ τῷ ποιεῖν ἢ ποιητικὰ
 εἶναι, τὰ δὲ τῷ λήψαι εἶναι καὶ ἀποβολαὶ τούτων ἢ ἄλλων
 ἐναντίων. εἰ δὴ ἀντίκειται μὲν ἀντίφασις καὶ στέρησις καὶ
 1055 b ἐναντιότης καὶ τὰ πρὸς τι, τούτων δὲ πρῶτον ἀντίφασις,
 ἀντιφάσεως δὲ μηδὲν ἐστὶ μεταξύ, τῶν δ' ἐναντίων ἐνδέχεται,
 ὅτι μὲν οὐ ταῦτόν ἀντίφασις καὶ τὰναντία δῆλον. ἢ δὲ στέ-
 ρησις ἀντίφασίς τις ἐστίν· ἢ γὰρ τὸ ἀδύνατον ὅλως ἔχειν,
 5 ἢ ὃ ἂν πεφυκὸς ἔχειν μὴ ἔχη, ἐστέρηται ἢ ὅλως ἢ πῶς
 ἀφορισθέν· πολλαχῶς γὰρ ἤδη τοῦτο λέγομεν, ὥσπερ διή-
 ρηται ἡμῖν ἐν ἄλλοις. ὥστ' ἐστὶν ἢ στέρησις ἀντίφασίς τις
 ἢ ἀδυναμία διορισθεῖσα ἢ συνειλημμένη τῷ δεκτικῷ. διὸ
 ἀντιφάσεως μὲν οὐκ ἐστὶ μεταξύ, στερήσεως δὲ τινος ἐστίν·
 10 ἴσον μὲν γὰρ ἢ οὐκ ἴσον πᾶν, ἴσον δ' ἢ ἄνισον οὐ πᾶν,
 ἀλλ' εἴπερ, μόνον ἐν τῷ δεκτικῷ τοῦ ἴσου. εἰ δὴ αἱ γενέσεις
 τῆς ὕλης ἐκ τῶν ἐναντίων, γίνονται δὲ ἢ ἐκ τοῦ εἶδους καὶ
 τῆς τοῦ εἶδους ἕξεως ἢ ἐκ στερήσεώς τινος τοῦ εἶδους καὶ
 τῆς μορφῆς, δῆλον ὅτι ἢ μὲν ἐναντίωσις στέρησις ἂν τις εἴη
 15 πᾶσα, ἢ δὲ στέρησις ἴσως οὐ πᾶσα ἐναντιότης. αἴτιον δ' ὅτι
 πολλαχῶς ἐνδέχεται ἐστερηθῆναι τὸ ἐστερημένον. ἐξ ὧν γὰρ αἱ
 μεταβολαὶ ἐσχάτων, ἐναντία ταῦτα. φανερόν δὲ καὶ διὰ τῆς
 ἐπαγωγῆς. πᾶσα γὰρ ἐναντίωσις ἔχει στέρησιν θατέρου τῶν
 ἐναντίων. ἀλλ' οὐχ ὁμοίως πάντα· ἀνισότης μὲν γὰρ ἰσότητος,
 20 ἀνομοιότης δὲ ὁμοιότητος, κακία δὲ ἀρετῆς. διαφέρει δὲ
 ὥσπερ εἴρηται· τὸ μὲν γὰρ εἶναι μόνον ἢ ἐστερημένον, τὸ δ'
 εἶναι ἢ ποτὲ ἢ ἐν τινι, οἷον εἶναι ἐν ἡλικίᾳ τινὶ ἢ τῷ κυρίῳ ἢ
 παντῇ. διὸ τῶν μὲν ἐστὶ μεταξύ, καὶ ἐστὶν οὔτε ἀγαθὸς

ἀντία om. E || 37 λείψαις T || 1055 b, 3 μὲν om. Alex in interpr. ||
 6 ἤδη om. Alex. || λέγεται Alex. || διήρηται] v. Δ 22 || 13 ἐκ om.
 E || 14 τις om. A^b || 18 ἐναντιότης fort. Alex. || 22 εἶναι alterum
 om. A^b || θατέρον A^b et fort. Alex.

ἄνθρωπος οὔτε κακός, τῶν δ' οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι
ἢ περιττὸν ἢ ἄρτιον. ἔτι τὰ μὲν ἔχει τὸ ὑποκείμενον ὠρι- 25
σμένον, τὰ δ' οὐ. ὥστε φανερόν ὅτι αἰεὶ θάτερον τῶν ἐν-
αντίων λέγεται κατὰ στέρησιν· ἀπόχρη δὲ καὶ τὰ πρῶτα καὶ
τὰ γένη τῶν ἐναντίων, οἷον τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά· τὰ γὰρ ἄλλα
εἰς ταῦτα ἀνάγεται.

5 ἐπεὶ δ' ἓν ἐνὶ ἔστιν ἐναντίον, ἀπορήσειεν ἂν τις πῶς 30
ἀντίκειται τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά καὶ τὸ ἴσον τῷ μεγάλῳ καὶ
τῷ μικρῷ. τὸ γὰρ πότερον αἰεὶ ἐν ἀντιθέσει λέγομεν, οἷον
πότερον λευκὸν ἢ μέλαν, καὶ πότερον λευκὸν ἢ οὐ λευκόν·
πότερον δ' ἄνθρωπος ἢ λευκὸν οὐ λέγομεν, ἐὰν μὴ ἐξ ὑπο-
θέσεως καὶ ζητοῦντες, οἷον πότερον ἦλθε Κλέων ἢ Σωκρά- 35
της. ἀλλ' οὐκ ἀνάγκη ἐν οὐδενὶ γένηι τοῦτο. ἀλλὰ καὶ τοῦτο
ἐκείθεν ἐλήλυθεν· τὰ γὰρ ἀντικείμενα μόνα οὐκ ἐνδέχεται
ἅμα ὑπάρχειν· ὧ καὶ ἐνταῦθα χρῆται ἐν τῷ πότερος ἦλθεν·
εἰ γὰρ ἅμα ἐνεδέχeto, γελοῖον τὸ ἐρώτημα. εἰ δέ, καὶ οὐ- 1056 a
τως ὁμοίως ἐμπίπτει εἰς ἀντίθεσιν, εἰς τὸ ἓν ἢ πολλά, οἷον
πότερον ἀμφοτέροι ἦλθον ἢ ἄτερος. εἰ δὴ ἐν τοῖς ἀντικει-
μένοις αἰεὶ τοῦ ποτέρου ἢ ζήτησις, λέγεται δὲ πότερον μεῖ-
ζον ἢ ἔλαττον ἢ ἴσον, τίς ἐστιν ἢ ἀντίθεσις πρὸς ταῦτα τοῦ 5
ἴσου; οὔτε γὰρ θατέρῳ μόνῳ ἐναντίον οὔτ' ἀμφοῖν· τί γὰρ
μᾶλλον τῷ μείζονι ἢ τῷ ἐλάττονι; ἔτι τῷ ἀνίσῳ ἐναντίον
τὸ ἴσον. ὥστε πλείοσιν ἔσται ἢ ἐνὶ. εἰ δὲ τὸ ἄνισον ση-
μαίνει τὸ αὐτὸ ἅμα ἀμφοῖν, εἴη μὲν ἂν ἀντικείμενον ἀμ-
φοῖν· καὶ ἡ ἀπορία βοηθεῖ τοῖς φάσκουσι τὸ ἄνισον δυάδα 10

25 ἔτι] ὅτι ex Alex. conl. Bonitz || ὠρισμένον bis scriptum
in E || 30 ἔστιν om. A^b || 31 τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά καὶ ex cap. 6
interpolata videntur || 32 τῷ om. A^b || τὸ γὰρ E: εἰ γὰρ τὸ A^b
et γρ. E et fort. Alex. || λέγομεν ex λεγόμενον corr. E || 36 οὐ
κατ' ἀνάγκην γρ. E || ἀλλ' οὐκ — γένηι τοῦτο spuria || 38 ἦλθεν E:
ἐλθεῖν A^b || 1056 a, 1 εἰ δὲ καὶ οὕτως, ὁμ. Bekk., interpunctionem
correxerit Bonitz || 2 ὅμως E || ἐκπίπτει A^b || 7 μᾶλλον ἢ τῷ E,
ἢ om. A^b et γρ. E || 8 ὥστε πλ. A^b, ὡστ' ἐν πλ. E || ἢ ἐνὶ A^b,
ἢ ἐν ἐνὶ E, fort. ὥστε εἰ τὸ ἄνισον eiectis πλείοσιν ἔσται ἢ
ἐνὶ || 9 ἅμα om. A^b, fort. recte || ἂν add. E || 10 βοήθεια A^b

εἶναι. ἀλλὰ συμβαίνει ἐν δυοῖν ἐναντίον· ὅπερ ἀδύνατον.
 ἔτι τὸ μὲν ἴσον μεταξύ φαίνεται μεγάλου καὶ μικροῦ, ἐναν-
 τίωσις δὲ μεταξύ οὔτε φαίνεται οὔτε ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ δυνατὸν·
 οὐ γὰρ ἂν εἶη τελεία μεταξύ τινος οὔσα, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχει
 15 αἰεὶ ἐαυτῆς τι μεταξύ. λείπεται δὴ ἢ ὡς ἀπόφασιν ἀντι-
 κεισθαι ἢ ὡς στέρησιν. θατέρου μὲν δὴ οὐκ ἐνδέχεται· τί
 γὰρ μᾶλλον τοῦ μεγάλου ἢ μικροῦ; ἀμφοῖν ἄρα ἀπόφασις
 στειρητική. διὸ καὶ πρὸς ἀμφοτέρα τὸ πότερον λέγεται, πρὸς
 δὲ θάτερον οὔ, οἷον πότερον μεῖζον ἢ ἴσον, ἢ πότερον ἴσον
 20 ἢ ἔλαττον· ἀλλ' αἰεὶ τρία. οὐ στέρησις δ' ἐξ ἀνάγκης· οὐ
 γὰρ πᾶν ἴσον ὃ μὴ μεῖζον ἢ ἔλαττον, ἀλλ' ἐν οἷς πέφυκεν
 ἐκεῖνα. ἔστι δὴ τὸ ἴσον τὸ μήτε μέγα μήτε μικρόν, πεφυ-
 κὸς δὲ ἢ μέγα ἢ μικρόν εἶναι· καὶ ἀντίκειται ἀμφοῖν ὡς
 ἀπόφασις στειρητική, διὸ καὶ μεταξύ ἐστίν. καὶ τὸ μήτ'
 25 ἀγαθὸν μήτε κακὸν ἀντίκειται ἀμφοῖν, ἀλλ' ἀνώνυμον· πολ-
 λαχῶς γὰρ λέγεται ἐκάτερον καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τὸ δεκτικόν·
 ἀλλὰ μᾶλλον τὸ μήτε λευκὸν μήτε μέλαν. ἐν δὲ οὐδὲ τοῦτο
 λέγεται, ἀλλ' ὀρισμένα πως τὰ χρώματα ἐφ' ὧν λέγεται
 στειρητικῶς ἢ ἀπόφασις αὕτη· ἀνάγκη γὰρ ἢ φαιὸν ἢ ὠχρὸν
 30 εἶναι ἢ τοιοῦτόν τι ἄλλο. ὥστε οὐκ ὀρθῶς ἐπιτιμῶσιν οἱ
 νομίζοντες ὁμοίως λέγεσθαι πάντα, ὥστ' ἔσεσθαι ὑποδήμα-
 τος καὶ χειρὸς μεταξύ τὸ μήτε ὑπόδημα μήτε χεῖρα, εἴπερ
 καὶ τὸ μήτ' ἀγαθὸν μήτε κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ,
 ὡς πάντων ἐσομένου τινὸς μεταξύ. οὐκ ἀνάγκη δὲ τοῦτο
 35 συμβαίνειν. ἢ μὲν γὰρ ἀντικειμένων συναπόφασις ἔστιν
 ὧν ἔστι μεταξύ τι καὶ διάστημα τι πέφυκεν εἶναι· τῶν δ'
 1056 b οὐκ ἔστι διαφορὰ· ἐν ἄλλῳ γὰρ γένει ὧν αἰ συναποφάσεις,
 ὅστ' οὐχ ἐν τὸ ὑποκείμενον.

13 δὲ οὐδεμία μετ. A^b || 15 αἰεὶ om. γρ. E || αὕτη A^b || με-
 ταξύ τινος οὔσα E || 21 δ μὴ E: μὴ Alex. || 23 post δὲ add. ἢ
 A^b || 24 ἀποφ. στ.] στειρητικὴ στέρησις γρ. Alex. || 24. 25 μήτε
 κακὸν μήτε ἀγαθὸν E || 27 οὐ E || 28 τὰ χρώματα om. A^b, ha-
 bet Alex. || 30 ἄλλο E Alex.: ἄλλο ὀρισμένον A^b || 31 ἔσεσθαι]
 λέγεσθαι γρ. E || 32 ἐπέειπερ A^b || 33 τοῦ om. A^b || 36 ὧν] καὶ

6 ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν ἀπορή-
σειεν ἂν τις. εἰ γὰρ τὰ πολλὰ τῷ ἐνὶ ἀπλῶς ἀντίκειται,
συμβαίνει ἕνια ἀδύνατα. τὸ γὰρ ἕν ὀλίγον ἢ ὀλίγα ἔσται· 5
τὰ γὰρ πολλὰ καὶ τοῖς ὀλίγοις ἀντίκειται. ἔτι τὰ δύο
πολλά, εἴπερ τὸ διπλάσιον πολλαπλάσιον, λέγεται δὲ κατὰ
τὰ δύο διπλάσια· ὥστε τὸ ἕν ὀλίγον· πρὸς τί γὰρ πολλὰ
τὰ δύο εἰ μὴ πρὸς ἕν τε καὶ τὸ ὀλίγον; οὐδὲν γὰρ ἔστιν
ἔλαττον. ἔτι ὡς ἕν μήκει τὸ μακρὸν καὶ βραχύ, οὕτως ἕν 10
πλήθει τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, καὶ ὃ ἂν ἢ πολὺ καὶ πολλά,
καὶ τὰ πολλὰ πολὺ. εἰ μὴ τι ἄρα διαφέρει ἕν συνεχεῖ
εὐορίστῳ, τὸ ὀλίγον πλήθος τι ἔσται. ὥστε τὸ ἕν πλήθος τι,
εἴπερ καὶ ὀλίγον· τοῦτο δ' ἀνάγκη, εἰ τὰ δύο πολλά. ἀλλ'
ἴσως τὰ πολλὰ λέγεται μὲν πως καὶ [τὸ] πολὺ, ἀλλ' ὡς 15
διαφέρον, οἷον ὕδωρ πολὺ, πολλὰ δ' οὐ. ἀλλ' ὅσα διαιρετά,
ἕν τούτοις λέγεται, ἕνα μὲν τρόπον εἰάν ἢ πλήθος ἔχον
ὑπεροχὴν ἢ ἀπλῶς ἢ πρὸς τι, καὶ τὸ ὀλίγον ὡσαύτως πλή-
θος ἔχον ἔλλειψιν, τὸ δὲ ὡς ἀριθμὸς, ὃ καὶ ἀντίκειται τῷ
ἐνὶ μόνον. οὕτως γὰρ λέγομεν ἕν ἢ πολλά, ὥσπερ εἴ τις 20
εἴποι ἕν καὶ ἕνα ἢ λευκὸν καὶ λευκά, καὶ τὰ μεμετρημένα
πρὸς τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρητόν. οὕτως καὶ τὰ πολλαπλάσια
λέγεται. πολλὰ γὰρ ἕκαστος ἀριθμὸς ὅτι ἕνα καὶ ὅτι μετρη-
τὸς ἐνὶ ἕκαστος, καὶ ὡς τὸ ἀντικείμενον τῷ ἐνὶ, οὐ τῷ
ὀλίγῳ. οὕτω μὲν οὖν ἔστι πολλὰ καὶ τὰ δύο, ὡς δὲ πλή- 25
θος ἔχον ὑπεροχὴν ἢ πρὸς τι ἢ ἀπλῶς οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ
πρῶτον. ὀλίγα δ' ἀπλῶς τὰ δύο· πλήθος γὰρ ἔστιν ἔλλειψιν

ὄν fort. Alex. || 1056 b, 1 post συναπ. add. εἰσίν Alex. || 4 ἀντί-
κεινται E || 7. 8 κατὰ τὰ E et fort. Alex. Bonitz: καὶ τὰ A^b
Bekk. || 8 διπλάσια om. E || 9 καὶ πρὸς τὸ A^b || 10 ἔτι A^b Alex.:
ἔτι εἰ E || καὶ τὸ βρ. Alex. || 12 ἐν] ἐπὶ Alex. || 13 ἀορίστῳ Alex.
γρ. E et T || ante τὸ ὀλίγον distinxit Alex. Bonitz, post τὸ ὀλί-
γον Bekk. || πλήθος τι ἔσται εἴπερ E || 15 πως] ὡς E || τὸ cum
Alex. seclisit Bonitz || 18 ἢ ante ἀπλ. s om. A^b || 22 πρὸς] καὶ
Alex. in interpr., τὰ μεμετρημένα καὶ τὸ μετρητόν πρὸς τὸ μέ-
τρον coni. Bonitz || 23 λέγεται πολλὰ A^b quod probat Bonitz ||
ὁ ἀριθμὸς E || ἕν E

ἔχον πρῶτον (διὸ καὶ [οὐκ] ὀρθῶς ἀπέστη Ἀναξαγόρας εἰπὼν
 ὅτι ὁμοῦ πάντα χρήματα ἦν ἄπειρα καὶ πλήθει καὶ μικρό-
 30 τητι· ἔδει δ' εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ καὶ μικρότητι, καὶ ὀλιγότητι.
 οὐ γὰρ ἄπειρα), ἐπεὶ τὸ ὀλίγον οὐ διὰ τὸ ἓν, ὥσπερ τινές
 φασιν, ἀλλὰ διὰ τὰ δύο. ἀντίκειται δὴ τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ
 τὰ ἓν ἀριθμοῖς ὡς μέτρον μετρητῶ· ταῦτα δὲ ὡς τὰ πρὸς
 τι, ὅσα μὴ καθ' αὐτὰ τῶν πρὸς τι. διήρηται δ' ἡμῖν ἐν
 35 ἄλλοις ὅτι διχῶς λέγεται τὰ πρὸς τι, τὰ μὲν ὡς ἐναντία,
 τὰ δ' ὡς ἐπιστήμη πρὸς ἐπιστητόν, τῶ λέγεσθαι τι ἄλλο
 1057 a πρὸς αὐτό. τὸ δὲ ἓν ἔλαττον εἶναι τινός, οἷον τοῖν δυοῖν,
 οὐδὲν κωλύει· οὐ γὰρ εἰ ἔλαττον, καὶ ὀλίγον. τὸ δὲ πλη-
 θος οἷον γένος ἐστὶ τοῦ ἀριθμοῦ· ἔστι γὰρ ἀριθμὸς πληθός
 ἐνὶ μετρητόν. καὶ ἀντίκειται πως τὸ ἓν καὶ ἀριθμός, οὐχ
 5 ὡς ἐναντίον, ἀλλ' ὥσπερ εἴρηται τῶν πρὸς τι ἓνια· ἢ γὰρ
 μέτρον, τὸ δὲ μετρητόν, ταύτη ἀντίκειται. διὸ οὐ πᾶν ὃ ἂν
 ἦ ἓν [ἀριθμός ἐστιν], οἷον εἴ τι ἀδιαίρετόν ἐστιν. ὁμοίως
 δὲ λεγομένη ἢ ἐπιστήμη πρὸς τὸ ἐπιστητόν οὐχ ὁμοίως ἀπο-
 δίδωσιν· δόξειε μὲν γὰρ ἂν μέτρον ἢ ἐπιστήμη εἶναι, τὸ δ'
 10 ἐπιστητόν τὸ μετρούμενον, συμβαίνει δ' ἐπιστήμην μὲν πᾶσαν
 ἐπιστητόν εἶναι, τὸ δ' ἐπιστητόν μὴ πᾶν ἐπιστήμην, ὅτι τρό-
 πον τινὰ ἢ ἐπιστήμη μετρεῖται τῶ ἐπιστητῶ. τὸ δὲ πληθός
 οὔτε τῶ ὀλίγῳ ἐναντίον, ἀλλὰ τούτῳ μὲν τὸ πολὺ ὡς ὑπερ-
 ἔχον πληθός ὑπερεχομένῳ πλήθει, οὔτε τῶ ἐνὶ πάντως· ἀλλὰ
 15 τὸ μὲν ὥσπερ εἴρηται, ὅτι διαίρετόν τὸ δ' ἀδιαίρετον, τὸ δ'
 ὡς πρὸς τι, ὥσπερ ἢ ἐπιστήμη ἐπιστητῶ, εἰάν ἢ ἀριθμός,
 τὸ δ' ἓν μέτρον.

28 καὶ om. E || οὐκ inclusi || διὸ — ἄπειρα in parenthesi po-
 sita esse significavi || 32. 33 τὸ ἓν τοῖς πολλοῖς ὡς μ. E || τὸ πολὺ
 Alex. || 33 ταῦτα] τὰ E sed ταῦτα γρ. E || 34 ὅσα — τι om. A^b,
 habet Alex. || ἐν ἄλλοις] Δ 15 || 1057 a, 3 οἷον] οἷον ὡς E || 5 fort.
 ἐναντία, ut interpretatur Alex. || 7 ἓν καὶ ἀδιαίρετον ἀριθμός ἐστιν
 Alex. legisse videtur; ἀριθμός ἐστὶ seclusi tamquam ex perversa
 interpolatione ortum, supplendum enim erat ἀριθμῶ ἀντίκειται,
 v. infra 15 || 8 ἢ om. E m. pr. || 11 ἐπιστητόν] ἐπιστητήν A^b || 15
 μὲν E: μὲν ἓν A^b et γρ. E || δ' prius om. E sed add. marg. E || 17 ἓν

7 ἐπεὶ δὲ τῶν ἐναντίων ἐνδέχεται εἶναι τι μεταξὺ καὶ ἐνίων ἔστιν, ἀνάγκη ἐκ τῶν ἐναντίων εἶναι τὰ μεταξὺ. πάντα γὰρ τὰ μεταξὺ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἔστι καὶ ὧν ἔστι μεταξὺ. 20 μεταξὺ μὲν γὰρ ταῦτα λέγομεν εἰς ὅσα μεταβάλλειν ἀνάγκη πρότερον τὸ μεταβάλλον· οἷον ἀπὸ τῆς ὑπάτης ἐπὶ τὴν νήτην εἰ μεταβαίνοι τῷ ὀλιγίστῳ, ἤξει πρότερον εἰς τοὺς μεταξὺ φθόγγους, καὶ ἐν χρώμασιν εἰ [ἤξει] ἐκ τοῦ λευκοῦ εἰς τὸ μέλαν, πρότερον ἤξει εἰς τὸ φοινικοῦν καὶ φαιὸν ἢ εἰς 25 τὸ μέλαν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. μεταβάλλειν δ' ἐξ ἄλλου γένους εἰς ἄλλο γένος οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός, οἷον ἐκ χρώματος εἰς σχῆμα. ἀνάγκη ἄρα τὰ μεταξὺ καὶ αὐτοῖς καὶ ὧν μεταξὺ εἰσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει εἶναι. ἀλλὰ μὴν πάντα γε τὰ μεταξὺ ἔστιν ἀντικειμένων 30 τινῶν· ἐκ τούτων γὰρ μόνων καθ' αὐτὰ ἔστι μεταβάλλειν. διὸ ἀδύνατον εἶναι μεταξὺ μὴ ἀντικειμένων· εἴη γὰρ ἂν μεταβολὴ καὶ μὴ ἐξ ἀντικειμένων. τῶν δ' ἀντικειμένων ἀντιφάσεως μὲν οὐκ ἔστι μεταξὺ· τοῦτο γὰρ ἔστιν ἀντίφασις, ἀντίθεσις ἧς ὀτρωῦν θάτερον μόνον πάρεστιν, οὐκ ἐχούσης 35 οὐδὲν μεταξὺ. τῶν δὲ λοιπῶν τὰ μὲν πρὸς τι, τὰ δὲ στέρησις, τὰ δ' ἐναντία ἔστιν. τῶν δὲ πρὸς τι ὅσα μὴ ἐναντία, οὐκ ἔχει μεταξὺ. αἴτιον δ' ὅτι οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἔστιν. τί γὰρ ἐπιστήμης καὶ ἐπιστητοῦ μεταξὺ; ἀλλὰ μεγάλου καὶ μι- 1057 b κροῦ. εἰ δ' ἔστιν ἐν ταύτῳ γένει τὰ μεταξὺ, ὥσπερ δέδεικται, καὶ μεταξὺ ἐναντίων, ἀνάγκη αὐτὰ συγκεῖσθαι ἐκ τούτων τῶν ἐναντίων. ἢ γὰρ ἔσται τι γένος αὐτῶν ἢ οὐδέν. καὶ εἰ μὲν γένος ἔσται οὕτως ὥστ' εἶναι πρότερόν τι τῶν ἐναντίων, 5 αἱ διαφοραὶ πρότεραι ἐναντία ἔσονται αἱ ποιήσασαι τὰ ἐναντία εἶδη ὡς γένους· ἐκ γὰρ τοῦ γένους καὶ τῶν διαφορῶν

καὶ μέτρον Alex. || 18 τι om. A^b || 22 πρότερον ἀνάγκη E || 23 ὀλιγίστῳ] ὀλιγίστῳ λόγῳ E || 24 ἤξει inclusi, supplendum fuit μεταβαίνοι || 29 καὶ ante αὐτοῖς om. A^b || 31 μόνον A^b || 38 τὰ μεταξὺ E || 1057 b, 1 post μικροῦ excidisse videntur, quibus τὰ μεταξὺ non esse τῶν ἀντικειμένων κατὰ στέρησιν ἀπλῶς demonstratum fuit || 5 ἔσται] ἔστιν conji. Bonitz || 6 πρότεραι A^b et γρ. E: πρότερον E

τὰ εἶδη. οἶον εἰ τὸ λευκὸν καὶ μέλαν ἐναντία, ἔστι δὲ τὸ μὲν
 διακριτικὸν χροῶμα τὸ δὲ συγκριτικὸν χροῶμα, αὐταὶ αἱ δια-
 10 φοραὶ τὸ διακριτικὸν καὶ συγκριτικὸν πρότεροι· ὥστε ταῦτα
 ἐναντία ἀλλήλοις. πρότερα — ἀλλὰ μὴν τὰ γ' ἐναντίως διαφέ-
 ροντα μᾶλλον ἐναντία — καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ μεταξὺ ἐκ
 τοῦ γένους ἔσται καὶ τῶν διαφορῶν. οἶον ὅσα χρώματα τοῦ
 λευκοῦ καὶ μέλανός ἐστι μεταξὺ, ταῦτα δεῖ ἐκ τοῦ γένους
 15 λέγεσθαι (ἔστι δὲ γένος τὸ χροῶμα) καὶ ἐκ διαφορῶν τινῶν.
 αὐταὶ δ' οὐκ ἔσονται τὰ πρῶτα ἐναντία· εἰ δὲ μὴ, ἔσται
 ἕκαστον ἢ λευκὸν ἢ μέλαν. ἕτεροι ἄρα· μεταξὺ ἄρα τῶν
 πρώτων ἐναντίων αὐταὶ ἔσονται· αἱ πρῶται δὲ διαφοραὶ τὸ
 διακριτικὸν καὶ συγκριτικόν. ὥστε ταῦτα πρῶτα ζητητέον
 20 ὅσα ἐναντία μὴ ἐν γένει, ἐκ τίνος τὰ μεταξὺ αὐτῶν. ἀνάγκη
 γὰρ τὰ ἐν ταύτῳ γένει ἐκ τῶν ἀσυνθέτων τῷ γένει συγκεῖ-
 σθαι ἢ ἀσύνθετα εἶναι. τὰ μὲν οὖν ἐναντία ἀσύνθετα ἐξ
 ἀλλήλων, ὥστ' ἀρχαί· τὰ δὲ μεταξὺ ἢ πάντα ἢ οὐδέν. ἐκ
 δὲ τῶν ἐναντίων γίνεταί τι, ὥστ' ἔσται μεταβολὴ εἰς τοῦτο
 25 πρὶν ἢ εἰς αὐτά· ἑκατέρου γὰρ καὶ ἥττον ἔσται καὶ μᾶλλον.
 μεταξὺ ἄρα ἔσται καὶ τοῦτο τῶν ἐναντίων. καὶ τὰλλα ἄρα
 πάντα σύνθετα τὰ μεταξὺ· τὸ γὰρ τοῦ μὲν μᾶλλον τοῦ δ'
 ἥττον σύνθετόν πως ἐξ ἐκείνων ὧν λέγεται εἶναι τοῦ μὲν
 μᾶλλον τοῦ δ' ἥττον. ἐπεὶ δ' οὐκ ἔστιν ἕτερα πρότερα ὁμογενῆ
 30 τῶν ἐναντίων, ἅπαντ' ἂν ἐκ τῶν ἐναντίων εἶη τὰ μεταξὺ.
 ὥστε καὶ τὰ κάτω πάντα, καὶ τὰναντία καὶ τὰ μεταξὺ, ἐκ
 τῶν πρώτων ἐναντίων ἔσονται. ὅτι μὲν οὖν τὰ μεταξὺ ἐν
 τε ταύτῳ γένει πάντα καὶ μεταξὺ ἐναντίων καὶ σύγκειται
 ἐκ τῶν ἐναντίων ἅπαντα, δῆλον.

35 τὸ δ' ἕτερον τῷ εἶδει τινὸς τι ἕτερόν ἐστι, καὶ δεῖ τοῦτο 8

8 ἐναντία A^b: τὰ ἐναντία E || 11 πρότερα A^b: πρότερον
 suprascripto πρότερα E || ἀλλὰ — ἐναντία in parenthesi dicta
 esse significavi || 18 δὲ om. γρ. E || 20 ἀνάγκη — 22 εἶναι vel
 potius ὥστε (19) — εἶναι cum interrumpant argumentationis or-
 dinem, primum afuisse videntur || 23 ὡς ἀρχαὶ fort. Bessarion ||
 29 δ' οὐκ A^b: οὖν οὐκ E || 34 πάντα E

ἀμφοῖν ὑπάρχειν· οἷον εἰ ζῶον ἕτερον τῷ εἶδει, ἄμφω ζῶα.
 ἀνάγκη ἄρα ἐν γένει τῷ αὐτῷ εἶναι τὰ ἕτερα τῷ εἶδει. τὸ
 γὰρ τοιοῦτον γένος καλῶ, ὃ ἄμφω ἐν ταῦτόν λέγεται μὴ
 κατὰ συμβεβηκὸς ἔχον διαφορὰν, εἶθ' ὡς ὕλη ὃν εἶτ' ἄλλως. 1058 a
 οὐ μόνον γὰρ δεῖ τὸ κοινὸν ὑπάρχειν, οἷον ἄμφω ζῶα, ἀλλὰ
 καὶ ἕτερον ἑκατέρῳ τοῦτο αὐτὸ τὸ ζῶον, οἷον τὸ μὲν ἵππον
 τὸ δὲ ἄνθρωπον, δι' ὃ τοῦτο τὸ κοινὸν ἕτερον ἀλλήλων ἐστὶ
 τῷ εἶδει. ἔσται δὴ καθ' αὐτὰ τὸ μὲν τοιονδί ζῶον τὸ δὲ 5
 τοιονδί, οἷον τὸ μὲν ἵππος τὸ δ' ἄνθρωπος. ἀνάγκη ἄρα τὴν
 διαφορὰν ταύτην ἑτερότητα τοῦ γένους εἶναι. λέγω γὰρ γένους
 διαφορὰν ἑτερότητα ἢ ἕτερον ποιεῖ τοῦτο αὐτό. ἐναντίωσις
 τοίνυν ἔσται αὕτη. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. πάντα
 γὰρ διαιρεῖται τοῖς ἀντικειμένοις, καὶ ὅτι τὰναντία ἐν ταῦτῳ 10
 γένει, δέδεικται. ἢ γὰρ ἐναντιότης ἦν διαφορὰ τελεία· ἢ
 δὲ διαφορὰ ἢ εἶδει πᾶσα τινός τι· ὥστε τοῦτο τὸ αὐτό τε
 καὶ γένος ἐπ' ἀμφοῖν. διὸ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ συστοιχίᾳ πάντα
 τὰ ἐναντία τῆς κατηγορίας, ὅσα εἶδει διάφορα καὶ μὴ γένει,
 ἕτερά τ' ἀλλήλων μάλιστα· τελεία γὰρ ἢ διαφορὰ, καὶ ἅμα 15
 ἀλλήλοις οὐ γίννεται. ἢ ἄρα διαφορὰ ἐναντίωσις ἐστίν.
 τοῦτο ἄρα ἐστὶ τὸ ἕτεροις εἶναι τῷ εἶδει, τὸ ἐν ταῦτῳ γένει
 ὄντα ἐναντίωσιν ἔχειν ἄτομα ὄντα. ταῦτὰ δὲ τῷ εἶδει, ὅσα
 μὴ ἔχει ἐναντίωσιν ἄτομα ὄντα· ἐν γὰρ τῇ διαιρέσει καὶ
 ἐν τοῖς μεταξὺ γίννονται ἐναντιώσεις πρὶν εἰς τὰ ἄτομα 20
 ἐλθεῖν. ὥστε φανερὸν ὅτι πρὸς τὸ καλούμενον γένος οὔτε
 ταῦτόν οὔτε ἕτερον τῷ εἶδει οὐδέν ἐστι τῶν ὡς γένους εἰδῶν
 (προσηκόντως· ἢ γὰρ ὕλη ἀποφάσει δηλοῦται, τὸ δὲ γένος

37 ἄρα E: καὶ A^b || 38 τοιοῦτο E || δ E Bonitz collato
 1054b, 30: ὃ A^b || 1058a, 1 εἶθ' ὡς ἄλλως A^b || 4 διὸ A^b E Bo-
 nitz: διὰ Ald. Bekk. || 5 αὐτὸ E || 6 fort. τὴν ἑτερότητα ταύτην
 διαφορὰν || 9 καὶ om. A^b || 11 ἢ δὲ διαφορὰ ἢ τέλειος τινός τι
 γρ. E || 17 ἄρα] γὰρ E || τῷ αὐτῷ E || 18 ἄτομα ὄντα suspectum
 hoc loco || ταῦτὰ — 19 ὄντα add. in marg. m. pr. E || 21 καλού-
 μενον E, καλούμενον ὄν A^b, καθόλου ὄν vel κατηγορούμενον
 conl. Bonitz, posterius probō || 23 προσηκόντως E: προσηκόν-

ὕλη οὐ λέγεται γένος, μὴ ὡς τὸ τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀλλ' ὡς
 25 τὸ ἐν τῇ φύσει), οὐδὲ πρὸς τὰ μὴ ἐν ταύτῳ γένει, ἀλλὰ
 διοίσει τῷ γένει ἐκείνων, εἶδει δὲ τῶν ἐν ταύτῳ γένει. ἐναν-
 τίωσιν γὰρ ἀνάγκη εἶναι τὴν διαφορὰν οὐ διαφέρει εἶδει·
 αὕτη δ' ὑπάρχει τοῖς ἐν ταύτῳ γένει οὖσι μόνοις.

ἀπορήσειε δ' ἂν τις διὰ τί ἀνδρὸς γυνὴ οὐκ εἶδει δια- 9
 30 φέρει, ἐναντίου τοῦ θήλεος καὶ τοῦ ἄρρενος ὄντος, τῆς δὲ
 διαφορᾶς ἐναντιώσεως· οὐδὲ ζῶον θήλυ καὶ ἄρρεν ἕτερον τῷ
 εἶδει. καίτοι καθ' αὐτὸ τοῦ ζῶου αὕτη ἢ διαφορὰ καὶ οὐχ
 ὡς λευκότης ἢ μελανία, ἀλλ' ἢ ζῶον καὶ τὸ θήλυ καὶ τὸ
 ἄρρεν ὑπάρχει. ἔστι δ' ἢ ἀπορία αὕτη σχεδὸν ἢ αὕτη καὶ
 35 διὰ τί ἢ μὲν ποιεῖ τῷ εἶδει ἕτερα ἐναντιώσεις, ἢ δ' οὐ, οἷον
 τὸ πεζὸν καὶ τὸ πτερωτόν, λευκότης δὲ καὶ μελανία οὐ. ἢ ὅτι
 τὰ μὲν οἰκειᾶ πάθη τοῦ γένους, τὰ δ' ἤττον; καὶ ἐπειδὴ ἔστι
 1058 b τὸ μὲν λόγος τὸ δ' ὕλη, ὅσαι μὲν ἐν τῷ λόγῳ εἰσὶν ἐναν-
 τιότητες εἶδει ποιοῦσι διαφορὰν, ὅσαι δ' ἐν τῷ συνειλημμένῳ
 τῇ ὕλῃ οὐ ποιοῦσιν. διὸ ἀνθρώπου λευκότης οὐ ποιεῖ οὐδὲ
 μελανία, οὐδὲ τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ διαφορὰ κατ' εἶδος
 5 πρὸς μέλανα ἄνθρωπον, οὐδ' ἔαν ὄνομα ἐν τεθῆ. ὡς ὕλη γὰρ
 ὁ ἄνθρωπος, οὐ ποιεῖ δὲ διαφορὰν ἢ ὕλη· οὐκ ἀνθρώπου
 γὰρ εἶδη εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι διὰ τοῦτο. καίτοι ἕτεραι αἱ σάρκες
 καὶ τὰ ὀστᾶ ἐξ ὧν ὅδε καὶ ὅδε· ἀλλὰ τὸ σύνολον ἕτερον μὲν,
 εἶδει δ' οὐχ ἕτερον, ὅτι ἐν τῷ λόγῳ οὐκ ἔστιν ἐναντιώσεις, τοῦτο
 10 δ' ἐστὶ τὸ ἔσχατον ἄτομον. ὁ δὲ Καλλίας ἐστὶν ὁ λόγος μετὰ
 τῆς ὕλης· καὶ ὁ λευκὸς δὴ ἄνθρωπος ὅτι Καλλίας λευκός·
 κατὰ συμβεβηκὸς οὖν ὁ ἄνθρωπος λευκός. οὐδὲ χαλκοῦς δὴ

των A^b vulgo || 24 οὐ E vulgo: δ A^b et γρ. E || 26 ἐκείνων E:
 ἐκείνα A^b || τῶν E: τὰ A^b || 27 οὐ] requiro τούτων & || 29 ἀν-
 δρὸς γυνὴ A^b: γυνὴ ἀνδρὸς E || 32 αὐτὰ A^b || 33 ἢ λευκότης
 A^b || 37 καὶ] ἢ E idque postea additum || 1058 b, 6 οὐκ E: οὐ-
 δὲν A^b || 7 εἶδη E: ὕλη A^b || 9 ante τοῦτο vulgo maior inter-
 punctio; minorem posui, ut hoc quoque enunciatum pendeat
 ab ὅτι || 10 τὸ om. E || 12 λευκός om. A^b || οὐδ' ὁ χ. E sed o
 supra lin.

κύκλος καὶ ξύλινον τρίγωνον, οὐδὲ τρίγωνον χαλκοῦν καὶ κύκλος
ξύλινος, οὐ διὰ τὴν ὕλην εἶδει διαφέρουσιν, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ
λόγῳ ἔνεστιν ἐναντίωσις. πότερον δ' ἢ ὕλη οὐ ποιεῖ ἕτερα 15
τῷ εἶδει, οὐσά πως ἕτερα, ἢ ἔστιν ὡς ποιεῖ; διὰ τί γὰρ ὁδὶ
ὁ ἵππος τουδὶ ἀνθρώπου ἕτερος τῷ εἶδει; καίτοι σὺν τῇ ὕλη
οἱ λόγοι αὐτῶν. ἢ ὅτι ἔνεστιν ἐν τῷ λόγῳ ἐναντίωσις; καὶ
γὰρ τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου καὶ μέλανος ἵππου. καὶ ἔστι γε
εἶδει, ἀλλ' οὐχ ἢ ὁ μὲν λευκὸς ὁ δὲ μέλας, ἐπεὶ καὶ εἰ ἄμφω 20
λευκὰ ἦν, ὅμως ἂν ἦν εἶδει ἕτερα. τὸ δὲ ἄρρεν καὶ θῆλυ
τοῦ ζώου οἰκεῖα μὲν πάθη, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν οὐσίαν ἀλλ'
ἐν τῇ ὕλη καὶ τῷ σώματι. διὸ τὸ αὐτὸ σπέρμα θῆλυ ἢ ἄρρεν
γίγνεται παθόν τι πάθος. τί μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τῷ εἶδει ἕτερον
εἶναι, καὶ διὰ τί τὰ μὲν διαφέρει εἶδει τὰ δ' οὐ, εἴρηται. 25

01 10 ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐναντία ἕτερα τῷ εἶδει, τὸ δὲ φθαρτὸν
καὶ τὸ ἀφθαρτὸν ἐναντία (στέρησις γὰρ ἀδυναμία διωρι-
σμένη), ἀνάγκη ἕτερον εἶναι τῷ γένει τὸ φθαρτὸν καὶ τὸ
ἀφθαρτὸν. νῦν μὲν οὖν ἐπ' αὐτῶν εἰρήκαμεν τῶν καθόλου
ὀνομάτων, ὥστε δόξειεν ἂν οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι ὅτιοῦν 30
ἀφθαρτὸν καὶ φθαρτὸν ἕτερα εἶναι τῷ εἶδει, ὥσπερ οὐδὲ
λευκὸν καὶ μέλαν. τὸ γὰρ αὐτὸ ἐνδέχεται εἶναι καὶ ἅμα, εἴαν
ἢ τῶν καθόλου, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος εἶη ἂν καὶ λευκὸς καὶ
μέλας· καὶ τῶν καθ' ἕκαστον· εἶη γὰρ ἂν, μὴ ἅμα, ὁ
αὐτὸς λευκὸς καὶ μέλας. καίτοι ἐναντίον τὸ λευκὸν τῷ μέ- 35
λανι. ἀλλὰ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει
ἐνίοις, οἷον καὶ τὰ νῦν εἰρημένα καὶ ἄλλα πολλά, τὰ δὲ
ἀδύνατον, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ φθαρτὸν καὶ τὸ ἀφθαρτὸν· οὐδὲν 1059 a

13 καὶ ξύλινον τρίγωνον conl. Bonitz: καὶ ξύλινος codd. || 13. 14
κύκλος ξύλινος A^bE: ξύλινος κύκλος T || 15 οὐ supra lin. add.
E || 16 οὐσαπῶς in οὐσα ἀπλῶς corr. E || ἕτερα om. T et m. pr.
E || ὁδε A^b || 19 μέλανος om. A^b || 20 fort. εἶδει ἕτερα || 21 ὅμως
ex ὁμοίως corr. E || 24 τί] ὅτι E || 26 δὲ post τὸ om. A^b et E
m. pr. || 27 τὸ om. A^b || ἀδυναμία διωρισμένη codd. Bekk. Bo-
nitz || 28 γένει] εἶδει conl. Bonitz, vide 1059 a, 10 || τὸ post καὶ
om. A^b || 30 ὥστε γρ. E: ὡς δὲ A^bE || 34 fort. τῶν καθ' ἕκα-
στον εἶη ἂν μὴ ἅμα ὁ αὐτὸς

γάρ ἐστι φθαρτὸν κατὰ συμβεβηκός. τὸ μὲν γὰρ συμβεβη-
 κὸς ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, τὸ δὲ φθαρτὸν τῶν ἐξ ἀνάγκης
 ὑπαρχόντων ἐστὶν οἷς ὑπάρχει· ἢ ἔσται ταῦτὸ καὶ ἐν φθαρ-
 5 τὸν καὶ ἄφθαρτον, εἰ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ φθαρ-
 τόν. ἢ τὴν οὐσίαν ἄρα ἢ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀνάγκη ὑπάρχειν τὸ
 φθαρτὸν ἐκάστῳ τῶν φθαρτῶν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ
 τοῦ ἀφθάρτου· τῶν γὰρ ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων ἄμφω. ἢ
 ἄρα καὶ καθ' ὃ πρῶτον τὸ μὲν φθαρτὸν τὸ δ' ἄφθαρτον, ἔχει
 10 ἀντίθεσιν, ὥστ' ἀνάγκη γένοιε ἕτερα εἶναι. φανερὸν τοίνυν
 ὅτι οὐκ ἐνδέχεται εἶναι εἶδη τοιαῦτα οἷα λέγουσί τινες· ἔσται
 γὰρ ἄνθρωπος ὁ μὲν φθαρτὸς ὁ δ' ἄφθαρτος. καίτοι τῷ
 εἶδει ταῦτὰ λέγεται εἶναι τὰ εἶδη τοῖς τισὶ καὶ οὐχ ὁμώνυμα·
 τὰ δὲ γένοιε ἕτερα πλεῖον διέστηκεν ἢ τὰ εἶδει.

[K.]

Ὅτι μὲν ἡ σοφία περὶ ἀρχᾶς ἐπιστήμη τις ἐστὶ, δῆλον
 ἐκ τῶν πρώτων ἐν οἷς διηπόρηται πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων
 20 εἰρημένα περὶ τῶν ἀρχῶν· ἀπορήσειε δ' ἂν τις πότερον μίαν
 ὑπολαβεῖν εἶναι δεῖ τὴν σοφίαν ἐπιστήμην ἢ πολλάς. εἰ μὲν
 γὰρ μίαν, μία γ' ἐστὶν αἰεὶ τῶν ἐναντίων· αἱ δ' ἀρχαὶ οὐκ

1059 a, 4 τὸ αὐτὸ καὶ ἐν E, καὶ om. A^b || 7 ὁ αὐτὸς δὲ A^b,
 quod ortum ex αὐτὸς δὲ || 9 καθ' ὃ Bonitz: καθὸ Bekk. || 12
 γὰρ καὶ A^b vulgo, καὶ om. E || 14 εἶδει ὅτι δὲ ἡ σοφία περὶ ἀρ-
 χᾶς ἐπιστήμη A^b ita ut extrema verba in initio sequentis libri
 iterentur || 18 Liber hic decimus, cuius prior pars ex metaph.
 BΓE, altera ex physicis excerpta est, num ab Aristotele con-
 scriptus sit ita viri docti dubitant, ut L. Spengelius totum
 librum damnet, siquidem γε μὴν (1060 a, 5. 17. 20 etc.) in ge-
 nuinis libris Aristotelis non inveniatur, Bonitzius posteriorem
 eius partem inde ab 1065 a, 26 ab inepto compilatore additam,
 priorem a philosopho ipso ante libros BΓE adumbratam esse
 dicat. Equidem neque video, cur Aristoteles quae in hoc libro
 p. 1059 b, 15—21 de materie mathematicorum adumbrasse di-
 citur, postea in plena expositione plane abiecerit, et duas par-
 tes huius libri arcte inter se cohaerere et eadem neglegentia
 disputandi et hiantis orationis similes esse iudico. Inde ad
 Spengelii sententiam ita inclino, ut auctorem huius libri unum
 ex Aristotelis discipulis fuisse necdum librum Δ metaphysicis

ἐναντία. εἰ δὲ μὴ μία, ποίας δεῖ θεῖναι ταύτας; ἔτι τὰς ἀποδεικτικὰς ἀρχὰς θεωρῆσαι μιᾶς ἢ πλειόνων; εἰ μὲν γὰρ μιᾶς, τί μᾶλλον ταύτης ἢ ὁποιασοῦν; εἰ δὲ πλειόνων, ποίας 25 δεῖ ταύτας θεῖναι; ἔτι πότερον πασῶν τῶν οὐσιῶν ἢ οὐ; εἰ μὲν γὰρ μὴ πασῶν, ποίων χαλεπὸν ἀποδοῦναι· εἰ δὲ πασῶν μία, ἄδηλον πῶς ἐνδέχεται πλειόνων τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην εἶναι. ἔτι πότερον περὶ τὰς οὐσίας μόνον ἢ καὶ τὰ συμβεβηκότα [ἀπόδειξις ἐστίν]; εἰ γάρ, περὶ γε τὰ συμβεβη- 30 κότα ἀπόδειξις ἐστίν, περὶ τὰς οὐσίας οὐκ ἐστίν. εἰ δ' ἑτέρα, τίς ἑκατέρα καὶ ποτέρα σοφία; ἢ μὲν γὰρ ἀποδεικτική [σοφία] ἢ περὶ τὰ συμβεβηκότα, ἢ δὲ περὶ τὰ πρῶτα ἢ τῶν οὐσιῶν. ἀλλ' οὐδὲ περὶ τὰς ἐν τοῖς φυσικοῖς εἰρημέναις αἰτίας τὴν ζητουμένην ἐπιστήμην θετέον. οὐδὲ γὰρ περὶ τὸ οὐ ἔνε- 35 κεν· τοιοῦτον γὰρ τὰγαθόν, τοῦτο δ' ἐν τοῖς πρακτοῖς ὑπάρχει καὶ τοῖς οὐσίαι ἐν κινήσει· καὶ τοῦτο πρῶτον κινεῖ (τοιοῦτον γὰρ τὸ τέλος), τὸ δὲ πρῶτον κινήσαν οὐκ ἐστίν ἐν τοῖς ἀκινήτοις. ὅλως δ' ἀπορίαν ἔχει πότερόν ποτε περὶ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας ἐστίν ἢ ζητουμένη νῦν ἐπιστήμη ἢ οὐ, περὶ δὲ τινος ἑτέρας. 1059 b εἰ γὰρ περὶ ἄλλας, ἢ περὶ τὰ εἶδη εἶη ἂν ἢ περὶ τὰ μαθηματικά. τὰ μὲν οὖν εἶδη ὅτι οὐκ ἐστίν, δῆλον. ὅμως δ' ἀπορίαν ἔχει, κἂν εἶναι τις αὐτὰ θῆ, διὰ τί ποτ' οὐχ ὡσπερ ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὧν ἐστίν εἶδη. 5 λέγω δ' ὅτι τὰ μαθηματικά μὲν μεταξύ τε τῶν εἰδῶν τιθέασιν καὶ τῶν αἰσθητῶν οἷον τρίτα τινὰ παρὰ τὰ εἶδη τε καὶ τὰ δεῦρο· τρίτος δ' ἄνθρωπος οὐκ ἐστίν οὐδ' ἵππος παρ' αὐτόν τε καὶ τοὺς καθ' ἕκαστον. εἰ δ' αὖ μὴ ἐστίν ὡς λέγουσι,

insertum invenisse putem || 18 τις om. E || 22 γ' A^b: δ' E || 26 τιθέσθαι A^b || post πασῶν addendum μία ex Alex. et Arist. p. 997 a, 16 con. Bonitz || 28 αὐτὴν om. E || 30 ἀπόδειξις ἐστίν om. A^b et Bonitz, add. E || γε om. E || 32 σοφία inclusi, supplendum est ἐπιστήμη || 33 ἢ ante περὶ om. A^b Alex. || 34 ἀλλ' — 38 ἀκινήτοις suspecta Bonitzio || 35 ἐπιζητουμένην A^b || οὐδὲ con. Bonitz: οὔτε codd. vulgo || οὐ ἔνεκεν E: ἔνεκεν τινός A^b Alex. || 36 πρακτοῖς E Alex.: πρακτικοῖς A^b || 1059 b, 3 διότι A^b || ὅμως E: ὅλως A^b || 6 τε om. E || 9 ἕκαστα ex ἕκαστον corr. E

10 περὶ ποῖα θετέον πραγματεύεσθαι τὸν μαθηματικόν; οὐ γὰρ
 δὴ περὶ τὰ δεῦρο· τούτων γὰρ οὐδέν ἐστιν οἶον αἱ μαθημα-
 τικαὶ ζητοῦσι τῶν ἐπιστημῶν. οὐδὲ μὴν περὶ τὰ μαθηματικὰ
 ἢ ζητουμένη νῦν ἐστὶν ἐπιστήμη· χωριστὸν γὰρ αὐτῶν οὐδέν.
 ἀλλ' οὐδὲ τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν· φθαρταὶ γάρ. ὅλως δ' ἀπο-
 15 ρήσειέ τις ἂν ποίας ἐστὶν ἐπιστήμης τὸ διαπορῆσαι περὶ τῆς
 τῶν μαθηματικῶν ὕλης. οὔτε γὰρ τῆς φυσικῆς, διὰ τὸ περὶ
 τὰ ἔχοντα ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὴν κινήσεως καὶ στάσεως τὴν τοῦ
 φυσικοῦ πᾶσαν εἶναι πραγματείαν, οὐδὲ μὴν τῆς σκοπούσης
 περὶ ἀποδείξεώς τε καὶ ἐπιστήμης· περὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ
 20 γένος τὴν ζήτησιν ποιεῖται. λείπεται τοίνυν τὴν προκειμένην
 φιλοσοφίαν περὶ αὐτῶν τὴν σκέψιν ποιεῖσθαι. διαπορήσειε
 δ' ἂν τις εἰ δεῖ θεῖναι τὴν ζητουμένην ἐπιστήμην περὶ τὰς
 ἀρχὰς τὰ καλούμενα ὑπὸ τινῶν στοιχεῖα. ταῦτα δὲ πάντες
 ἐνυπάρχοντα τοῖς συνθέτοις τιθέασιν· μᾶλλον δ' ἂν δόξειε
 25 τῶν καθόλου δεῖν εἶναι τὴν ζητουμένην ἐπιστήμην· πᾶς γὰρ
 λόγος καὶ πᾶσα ἐπιστήμη τῶν καθόλου καὶ οὐ τῶν ἐσχάτων.
 ὥστ' εἴη ἂν οὕτω τῶν πρώτων γενῶν. ταῦτα δὲ γίγνοιτ' ἂν
 τό τε ὄν καὶ τὸ ἔν· ταῦτα γὰρ μάλιστα ἂν ὑποληφθεῖη περι-
 ἔχειν τὰ ὄντα πάντα καὶ μάλιστα ἀρχαῖς εἰκέναι διὰ τὸ
 30 εἶναι πρῶτα τῇ φύσει· φθαρέντων γὰρ αὐτῶν συναναιρεῖται
 καὶ τὰ λοιπὰ πάντα γὰρ ὄν καὶ ἔν. ἥ δὲ τὰς διαφορὰς
 αὐτῶν ἀνάγκη μετέχειν εἰ θεῖται τις αὐτὰ γένη, διαφορὰ
 δ' οὐδεμία τοῦ γένους μετέχει, ταύτη δ' οὐκ ἂν δόξειε
 δεῖν αὐτὰ τιθέναι γένη οὐδ' ἀρχὰς. ἔτι δ' εἰ μᾶλλον ἀρχὴ
 35 τὸ ἀπλούστερον τοῦ ἥττον τοιοῦτου, τὰ δ' ἔσχατα τῶν ἐκ
 τοῦ γένους ἀπλούστερα τῶν γενῶν (ἄτομα γάρ, τὰ γένη δ'
 εἰς εἶδη πλείω καὶ διαφέροντα διαιρεῖται), μᾶλλον ἂν ἀρχὴ
 δόξειεν εἶναι τὰ εἶδη τῶν γενῶν. ἥ δὲ συναναιρεῖται τοῖς

11. 12 ζητοῦσιν αἱ μαθηματικαὶ A^b || 15 ἂν om. E m. pr. ||
 23 τὰ καλούμενα in τὰς καλουμένας corr. E || 27 γίγνοιντ' E || 31
 πάντα E: πᾶν A^b || 32 εἰ θεῖται — 33 μετέχει bis scripta in E ||
 33 fort. ταύτη γ' || 38 εἶδη om. E || συναναιρεῖται A^b

γένεσι τὰ εἶδη, τὰ γένη ταῖς ἀρχαῖς ἔοικε μᾶλλον ἀρχή
γὰρ τὸ συναναίρουσιν. τὰ μὲν οὖν τὴν ἀπορίαν ἔχοντα ταῦτα ^{1060 a}
καὶ τοιαῦτ' ἐστὶν ἕτερα.

2 ἔτι πότερον δεῖ τιθέναι τι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα ἢ οὐ,
ἀλλὰ τούτων ἢ ζητουμένη ἐπιστήμη. ἀλλὰ ταῦτα ἄπειρα.
τά γε μὴν παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα γένη ἢ εἶδη ἐστὶν· ἀλλ' ⁵
οὐδετέρου τούτων ἢ ζητουμένη νῦν ἐπιστήμη. διότι γὰρ ἀδύ-
νατον τοῦτο, εἴρηται. καὶ γὰρ ὅλως ἀπορίαν ἔχει πότερον
δεῖ τινὰ ὑπολαβεῖν οὐσίαν εἶναι χωριστὴν παρὰ τὰς αἰσθητὰς
οὐσίας καὶ τὰς δεῦρο, ἢ οὐ, ἀλλὰ ταῦτ' εἶναι τὰ ὄντα καὶ
περὶ ταῦτα τὴν σοφίαν ὑπάρχειν. ζητεῖν μὲν γὰρ εἰκόκαμεν ¹⁰
ἄλλην τινά, καὶ τὸ προκείμενον τοῦτ' ἐστὶν ἡμῖν, λέγω δὲ
τὸ ἰδεῖν εἴ τι χωριστὸν καθ' ἑαυτὸ καὶ μηδενὶ τῶν αἰσθητῶν
ὑπάρχον. ἔτι δ' εἰ παρὰ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας ἔστι τις ἕτερα
οὐσία, παρὰ ποίας τῶν αἰσθητῶν δεῖ τιθέναι ταύτην εἶναι;
τί γὰρ μᾶλλον παρὰ τοὺς ἀνθρώπους ἢ τοὺς ἵππους ἢ τῶν ¹⁵
ἄλλων ζώων θήσει τις αὐτήν ἢ καὶ τῶν ἀψύχων ὅλως; τό
γε μὴν ἴσας ταῖς αἰσθηταῖς καὶ φθαρταῖς οὐσίας αἰδίους
ἕτερας κατασκευάζειν ἐκτὸς τῶν εὐλόγων δόξειεν ἂν πίπτειν.
εἰ δὲ μὴ χωριστὴ τῶν σωμάτων ἢ ζητουμένη νῦν ἐστὶν ἀρχή,
τίνα ἂν τις ἄλλην μᾶλλον θείη τῆς ὕλης; αὕτη γε μὴν ²⁰
ἐνεργεία μὲν οὐκ ἔστι, δυνάμει δ' ἔστιν· μᾶλλον τ' ἂν ἀρχή
κυριωτέρα ταύτης δόξειεν εἶναι τὸ εἶδος καὶ ἡ μορφή· τοῦτο
δὲ φθαρτόν, ὥσθ' ὅλως οὐκ ἔστιν αἰδῖος οὐσία χωριστὴ καὶ
καθ' αὐτήν. ἀλλ' ἄτοπον· ἔοικε γὰρ καὶ ζητεῖται σχεδὸν
ὑπὸ τῶν χαριεστάτων ὡς οὐσά τις ἀρχή καὶ οὐσία τοιαύτη· ²⁵
πῶς γὰρ ἔσται τάξις μὴ τινος ὄντος αἰδίου καὶ χωριστοῦ καὶ
μένοντος; ἔτι δ' εἴπερ ἔστι τις οὐσία καὶ ἀρχή τοιαύτη τὴν
φύσιν οἶαν νῦν ζητοῦμεν, καὶ αὕτη μία πάντων καὶ ἡ αὐτή

1060 a, 3 δεῖναι Alex. || 4 ἄπειρα] φθαρτά Alex. || 6 διότι
A^b: δι' δ E || 8 τινά om. Alex. || 12 ἰδεῖν E: δεῖν A^b || 19 ἐστὶν
om. A^b || 20 ἄλλην τις A^b || θείη μᾶλλον E || 22 fort. καὶ κυρ. ||
καὶ ἡ μορφή fort. illatum ex 1060 b, 26 || 26 καὶ ante μένοντος
om. E || 28 ἡ αὐτή E: αὕτη A^b quod corrigas in αὐτή

τῶν αἰδίων τε καὶ φθαρτῶν, ἀπορίαν ἔχει διὰ τί ποτε τῆς
 30 αὐτῆς ἀρχῆς οὐσης τὰ μὲν ἐστὶν αἰδία τῶν ὑπὸ τὴν ἀρχὴν,
 τὰ δ' οὐκ αἰδία· τοῦτο γὰρ ἄτοπον. εἰ δ' ἄλλη μὲν ἐστὶν
 ἀρχὴ τῶν φθαρτῶν ἄλλη δὲ τῶν αἰδίων, εἰ μὲν αἰδιος καὶ
 ἢ τῶν φθαρτῶν, ὁμοίως ἀπορήσομεν· διὰ τί γὰρ οὐκ αἰδίου
 τῆς ἀρχῆς οὐσης καὶ τὰ ὑπὸ τὴν ἀρχὴν αἰδία; φθαρτῆς δ'
 35 οὐσης ἄλλη τις ἀρχὴ γίνεταί ταύτης κάκεινης ἑτέρα, καὶ
 τοῦτ' εἰς ἄπειρον πρόεισιν. εἰ δ' αὖ τις τὰς δοκούσας μάλιστ'
 ἀρχὰς ἀκινήτους εἶναι, τό τε ἄν καὶ τὸ ἐν θήσει, πρῶτον
 1060 b μὲν εἰ μὴ τόδε τι καὶ οὐσίαν ἑκάτερον αὐτῶν σημαίνει, πῶς
 ἔσονται χωρισταὶ καὶ καθ' αὐτάς; τοιαύτας δὲ ζητοῦμεν τὰς
 αἰδίους τε καὶ πρώτας ἀρχάς. εἴ γε μὴν τόδε τι καὶ οὐσίαν
 ἑκάτερον αὐτῶν δηλοῖ, πάντ' ἐστὶν οὐσίαι τὰ ὄντα· κατὰ
 5 πάντων γὰρ τὸ ἄν κατηγορεῖται, κατ' ἐνίων δὲ καὶ τὸ ἐν-
 οὐσίαν δ' εἶναι πάντα τὰ ὄντα ψεῦδος. ἔτι δὲ τοῖς τὴν πρῶ-
 τὴν ἀρχὴν τὸ ἐν λέγουσι καὶ τοῦτο οὐσίαν, ἐκ δὲ τοῦ ἐνός
 καὶ τῆς ὕλης τὸν ἀριθμὸν γεννῶσι πρῶτον, καὶ τοῦτον οὐσίαν
 φάσκουσιν εἶναι, πῶς ἐνδέχεται τὸ λεγόμενον ἀληθὲς εἶναι;
 10 τὴν γὰρ δυάδα καὶ τῶν λοιπῶν ἕκαστον ἀριθμῶν τῶν συν-
 θέτων πῶς ἐν δεῖ νοῆσαι; περὶ τούτου γὰρ οὔτε λέγουσιν
 οὐδὲν οὔτε ῥάδιον εἰπεῖν. εἴ γε μὴν γραμμὰς ἢ τὰ τούτων
 ἐχόμενα (λέγω δ' ἐπιφανείας τὰς πρώτας) θήσει τις ἀρχάς.
 ταῦτα γ' οὐκ εἰσὶν οὐσίαι χωρισταί, τομαὶ δὲ καὶ διαιρέσεις
 15 αἰ μὲν ἐπιφανειῶν αἰ δὲ σωμάτων (αἰ δὲ στιγμαὶ γραμμῶν),
 ἔτι δὲ πέρατα τῶν αὐτῶν τούτων· πάντα δὲ ταῦτα ἐν ἄλλοις
 ὑπάρχει καὶ χωριστὸν οὐδὲν ἐστὶν. ἔτι πῶς οὐσίαν ὑπολαβεῖν
 εἶναι δεῖ τοῦ ἐνός καὶ στιγμῆς; οὐσίας μὲν γὰρ πάσης γέ-

31 τὰ δ' οὐκ. καὶ τοῦτο A^b || 33 αἰδία A^b || 34 τὴν ἀρχὴν
 οὐκ αἰδία E, τὴν αἰδιον omisso ἀρχὴν A^b || 36 ἄπειρον πρόεισιν
 sed ῥον πρό in ras. || 1060 b, 3 τε om. A^b || οὐσίαν καὶ τόδε
 τι A^b || 4 ἐστὶν E: εἰσὶν A^b, ἔσται ex Alex. conl. Bonitz || 5 καὶ
 add. A^b E Alex. || 8 τὸν ex των corr. E || 10 ἀριθμὸν E m. pr. ||
 14 γ' conl. Bonitz: γὰρ A^b, δ' E || 15 μὲν γὰρ ἐπ. A^b || 16
 ἅπαντα A^b

νεσις ἔστι, στιγμῆς δ' οὐκ ἔστιν· διαίρεσις γὰρ ἢ στιγμή.
 παρέχει δ' ἀπορίαν καὶ τὸ πᾶσαν μὲν ἐπιστήμην εἶναι τῶν 20
 καθόλου καὶ τοῦ τοιουδί, τὴν δ' οὐσίαν μὴ τῶν καθόλου
 εἶναι, μᾶλλον δὲ τόδε τι καὶ χωριστόν, ὥστ' εἰ περὶ τὰς ἀρχάς
 ἔστιν ἐπιστήμη, πῶς δεῖ τὴν ἀρχὴν ὑπολαβεῖν οὐσίαν εἶναι;
 ἔτι πότερον ἔστι τι παρὰ τὸ σύνολον ἢ οὐ; λέγω δὲ τὴν
 ὕλην καὶ τὸ μετὰ ταύτης. εἰ μὲν γὰρ μή, τὰ γ' ἐν ὕλη 25
 φθαρτὰ πάντα. εἰ δ' ἔστι τι, τὸ εἶδος ἂν εἴη καὶ ἡ μορφή.
 τοῦτ' οὖν ἐπὶ τίνων ἐστὶ καὶ ἐπὶ τίνων οὐ, χαλεπὸν ἀφορίσαι·
 ἐπ' ἐνίων γὰρ δῆλον οὐκ ἔν χωριστόν τὸ εἶδος, οἶον οἰκίας.
 ἔτι πότερον αἱ ἀρχαὶ εἶδει ἢ ἀριθμῶ αἱ αὐταί; εἰ γὰρ ἀριθ-
 μῶ, πάντ' ἔσται ταύτά.

30

8 ἐπεὶ δ' ἔστιν ἢ τοῦ φιλοσόφου ἐπιστήμη τοῦ ὄντος ἢ ὄν
 καθόλου καὶ οὐ κατὰ μέρος, τὸ δ' ἔν πολλοῦ καὶ οὐ
 καθ' ἓνα λέγεται τρόπον· εἰ μὲν οὖν ὁμωνύμως κατὰ δὲ
 κοινὸν μηδέν, οὐκ ἔστιν ὑπὸ μίαν ἐπιστήμην (οὐ γὰρ ἔν γένος
 τῶν τοιούτων)· εἰ δὲ κατὰ τι κοινόν, εἴη ἂν ὑπὸ μίαν ἐπι- 35
 στήμην. ἔοικε δὲ τὸν εἰρημένον λέγεσθαι τρόπον, καθάπερ τό-
 τε ἰατρικὸν καὶ ὑγιεινόν. καὶ γὰρ τούτων ἑκάτερον πολλα-
 χῶς λέγομεν· λέγεται δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἕκαστον τῶ τὸ 1061 a
 μὲν πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἀνάγεσθαι πως, τὸ δὲ πρὸς
 ὑγίειαν, τὸ δ' ἄλλως, πρὸς ταῦτ' ἕκαστον. ἰατρικὸς γὰρ
 λόγος καὶ μαχαίριον λέγεται τῶ τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς
 ἐπιστήμης εἶναι, τὸ δὲ ταύτη χρήσιμον. ὁμοίως δὲ καὶ ὑγι- 5
 εινόν· τὸ μὲν γὰρ ὅτι σημαντικὸν ὑγείας, τὸ δ' ὅτι ποιη-
 τικόν. ὁ δ' αὐτὸς τρόπος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. τὸν αὐτὸν
 δὲ τρόπον καὶ τὸ ἔν ἅπαν λέγεται· τῶ γὰρ τοῦ ὄντος ἢ ὄν
 πάθος ἢ ἕξις ἢ διάθεσις ἢ κίνησις ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοι-
 ούτων εἶναι λέγεται ἕκαστον αὐτῶν ὄν. ἐπεὶ δὲ παντὸς τοῦ 10

21 τοιοῦ δὲ E || δ' om. A^b || 28 οὐκ ὄν] καὶ A^b || 29 ἀριθμῶ,
 ἔν A^b || 30 ταύτά] ταῦτα A^b, τοιαῦτα E || 34 γὰρ ἂν ἐν Ald.,
 ἂν om. A^b E || 37 τε om. A^b || καὶ τὸ ὑγ. A^b || 1061 a, 1 λεγόμε-
 νον A^b || δὲ A^b || δὲ τῶν τρόπων E || 8 τοῦ γὰρ ὄντος A^b || 10
 λέγεται εἶναι A^b

ὄντος πρὸς ἓν τι καὶ κοινὸν ἢ ἀναγωγὴ γίνεται, καὶ τῶν
 ἐναντιώσεων ἐκάστη πρὸς τὰς πρώτας διαφορὰς καὶ ἐναντιώ-
 σεις ἀναχθήσεται τοῦ ὄντος, εἴτε πλῆθος καὶ ἓν εἴδ' ὁμοιό-
 της καὶ ἀνομοιότης αἱ πρώται τοῦ ὄντος εἰσὶ διαφοραί, εἴτ'
 15 ἄλλαι τινές· ἔστωσαν γὰρ αὗται τεθεωρημέναι. διαφέρει δ'
 οὐδὲν τὴν τοῦ ὄντος ἀναγωγὴν πρὸς τὸ ὄν ἢ πρὸς τὸ ἓν
 γίνεσθαι. καὶ γὰρ εἰ μὴ ταῦτόν ἄλλο δ' ἐστίν, ἀντιστρέφει
 γε· τό τε γὰρ ἓν καὶ ὄν πως, τό τε ὄν ἓν. ἐπεὶ δ' ἐστὶ τὰ
 ἐναντία πάντα τῆς αὐτῆς καὶ μιᾶς ἐπιστήμης θεωρῆσαι, λέ-
 20 γεται δ' ἕκαστον αὐτῶν κατὰ στέρησιν (καίτοι γ' ἔνια ἀπο-
 ρήσειέ τις ἂν πῶς λέγεται κατὰ στέρησιν, ὧν ἔστιν ἀνὰ μέ-
 σον τι, καθάπερ ἀδίκου καὶ δικαίου· περὶ πάντα δὲ τὰ
 τοιαῦτα τὴν στέρησιν δεῖ τιθέναι μὴ τοῦ ὄλου λόγου, τοῦ
 τελευταίου δὲ εἴδους· οἶον εἰ ἔστιν ὁ δίκαιος καθ' ἕξιν τινὰ
 25 πειθαρχικὸς τοῖς νόμοις, οὐ πάντως ὁ ἄδικος ἔσται τοῦ ὄλου
 στερούμενος λόγου, περὶ δὲ τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἐκλείπων
 πῆ, καὶ ταύτη ἢ στέρησις ὑπάρξει αὐτῶ. τὸν αὐτὸν δὲ τρό-
 πον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων)· καθάπερ δ' ὁ μαθηματικὸς περὶ
 τὰ ἐξ ἀφαιρέσεως τὴν θεωρίαν ποιεῖται· περιελὼν γὰρ πάντα
 30 τὰ αἰσθητὰ θεωρεῖ, οἶον βάρος καὶ κουφότητα καὶ σκληρό-
 τητα καὶ τούναντίον, ἔτι δὲ καὶ θερμότητα καὶ ψυχρότητα
 καὶ τὰς ἄλλας τὰς αἰσθητὰς ἐναντιώσεις, μόνον δὲ κατα-
 λείπει τὸ ποσὸν καὶ συνεχές, τῶν μὲν ἐφ' ἓν τῶν δ' ἐπὶ
 δύο τῶν δ' ἐπὶ τρία, καὶ τὰ πάθη τὰ τούτων ἢ ποσά ἐστι
 35 καὶ συνεχῆ, καὶ οὐ καθ' ἕτερόν τι θεωρεῖ, καὶ τῶν μὲν τὰς

11 καὶ κοινὴ ἀναγωγὴ A^b || 12 καὶ τὰς ἓν. E || 14 καὶ ἀνο-
 μοιότης bis scriptum in E || 18 ὄν ἓν A^b et E m. pr. sed καὶ
 ante ἓν add. m. sec. E || ἐπεὶ δ' ἐστὶ] ἔσται δὲ Luthe, at apo-
 dosis paulo neglegentius incipit ab καίτοι γε et enuntiato λέ-
 γεται — στέρησις causa cur contrariorum eadem scientia sit
 indicatur || 21 ἂν τις γρ. Alex. || 24 ὁ δίκαιος ὁ Alex. p. 617,
 24 || καθ' ἕξιν E Alex.: μέθεξιν A^b || 25 τοῦ A^b: ὁ τοῦ E || 27 ἢ
 om. A^b || αὐτῶ ὑπάρξει A^b || 29 περιελὼν — 1061 b, 3 γεωμετρικὴν
 parenthesi inclusit Bekker || 31 καὶ post δὲ om. E || 32 post
 ἄλλας add. τὰς E || 35 τῶν μὲν γὰρ τὰς Alex.

πρὸς ἄλληλα θέσεις σκοπεῖ καὶ τὰ ταύταις ὑπάρχοντα, τῶν
 δὲ τὰς συμμετρίας καὶ ἀσυμμετρίας, τῶν δὲ τοὺς λόγους, 1061b
 ἀλλ' ὅμως μίαν πάντων καὶ τὴν αὐτὴν τίθεμεν ἐπιστήμην
 τὴν γεωμετρικὴν· τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον ἔχει καὶ περὶ τὸ
 ὄν. τὰ γὰρ τούτῳ συμβεβηκότα καθ' ὅσον ἐστὶν ὄν, καὶ τὰς
 ἐναντιώσεις αὐτοῦ ἢ ὄν, οὐκ ἄλλης ἐπιστήμης ἢ φιλοσοφίας 5
 θεωρῆσαι. τῇ φυσικῇ μὲν γὰρ οὐχ ἢ ὄντα, μᾶλλον δ' ἢ
 κινήσεως μετέχει, τὴν θεωρίαν τις ἀπονείμειεν ἄν. ἢ γε
 μὴν διαλεκτικὴ καὶ ἢ σοφιστικὴ τῶν συμβεβηκότων μὲν εἰσι
 τοῖς οὖσιν, οὐχ ἢ δ' ὄντα, οὐδὲ περὶ τὸ ὄν αὐτὸ καθ' ὅσον
 ὄν ἐστίν. ὥστε λείπεται τὸν φιλόσοφον, καθ' ὅσον ὄντ' ἐστίν, 10
 εἶναι περὶ τὰ λεχθέντα θεωρητικόν. ἐπεὶ δὲ τό τε ὄν ἅπαν
 καθ' ἓν τι καὶ κοινὸν λέγεται πολλαχῶς λεγόμενον, καὶ τὰναν-
 τία τὸν αὐτὸν τρόπον (εἰς τὰς πρώτας γὰρ ἐναντιώσεις καὶ
 διαφορὰς τοῦ ὄντος ἀνάγεται), τὰ δὲ τοιαῦτα δυνατὸν ὑπὸ
 μίαν ἐπιστήμην εἶναι, διαλύοιτ' ἄν ἢ κατ' ἀρχὰς ἀπορία 15
 λεχθεῖσα, λέγω δ' ἐν ἢ διηπορεῖτο πῶς ἔσται πολλῶν καὶ
 διαφορῶν ὄντων τῷ γένει μία τις ἐπιστήμη.

4 ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ μαθηματικὸς χρῆται τοῖς κοινοῖς ἰδίως, καὶ
 τὰς τούτων ἀρχὰς ἄν εἴη θεωρῆσαι τῆς πρώτης φιλοσοφίας.
 ὅτι γὰρ ἀπὸ τῶν ἴσων ἴσων ἀφαιρεθέντων ἴσα τὰ λειπόμενα, 20
 κοινὸν μὲν ἐστὶν πάντων τῶν ποσῶν, ἢ μαθηματικὴ δ' ἀπο-
 λαβοῦσα περὶ τι μέρος τῆς οἰκείας ὕλης ποιεῖται τὴν θεω-
 ρίαν, οἷον περὶ γραμμὰς ἢ γωνίας ἢ ἀριθμοὺς ἢ τῶν λοιπῶν
 τι ποσῶν, οὐχ ἢ δ' ὄντα ἀλλ' ἢ συνεχὲς αὐτῶν ἕκαστον
 ἐφ' ἓν ἢ δύο ἢ τρία· ἢ δὲ φιλοσοφία περὶ τῶν ἐν μέρει μὲν, 25
 ἢ τούτων ἕκαστῳ τι συμβέβηκεν, οὐ σκοπεῖ, περὶ τὸ ὄν δ' ἢ
 ὄν τῶν τοιούτων ἕκαστον θεωρεῖ. τὸν αὐτὸν δ' ἔχει τρόπον

1061b, 2 ὅλως A^b || 3 δὴ add. A^b, om. E || 7 ἔχει A^b || ἀπο-
 νέμειεν A^b || 8 ἢ om. E || 10 ὄν] γρ. ὄντως E || ὄντ'] οὗτος A^b,
 ὄντ' E sed duae litterae post τ' eras. || 20 alterum ἴσων add.
 E Alex., om. A^b || 21 τῶν ποσῶν non interpretatur Alex. p.
 619, 18 || 26 ἕκαστων A^b

καὶ περὶ τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην τῇ μαθηματικῇ· τὰ συμβε-
 βηκότα γὰρ ἢ φυσικὴ καὶ τὰς ἀρχὰς θεωρεῖ τὰς τῶν ὄντων
 30 ἢ κινούμενα καὶ οὐχ ἢ ὄντα. τὴν δὲ πρώτην εἰρήκαμεν ἐπι-
 στήμην τούτων εἶναι καθ' ὅσον ὄντα τὰ ὑποκείμενά ἐστιν,
 ἀλλ' οὐχ ἢ ἕτερόν τι. διὸ καὶ ταύτην καὶ τὴν μαθηματικὴν
 ἐπιστήμην μέρη τῆς σοφίας εἶναι θετέον.

ἔστι δὲ τις ἐν τοῖς οὖσιν ἀρχὴ περὶ ἣν οὐκ ἔστι διεψεῦ- 5
 35 σθαι, τοῦναντίον δ' ἀναγκαῖον αἰεὶ ποιεῖν, λέγω δὲ ἀληθεύειν,
 οἷον ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον
 1062 a εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ τᾶλλα τὰ τοῦτον αὐτοῖς ἀντικείμενα
 τὸν τρόπον. καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἀπλῶς μὲν οὐκ ἔστιν
 ἀπόδειξις, πρὸς τόνδε δ' ἔστιν. οὐ γὰρ ἔστιν ἐκ πιστοτέρας
 ἀρχῆς αὐτοῦ τούτου ποιήσασθαι τὸν συλλογισμόν, δεῖ δὲ γ',
 5 εἴπερ ἔσται τὸ ἀπλῶς ἀποδεδειχθαι. πρὸς δὲ τὸν λέγοντα
 τὰς ἀντικείμενας φάσεις τῷ δεικνύντι διότι ψεῦδος ληπτέον
 τι τοιοῦτον ὃ ταῦτὸ μὲν ἔσται τῷ [μὴ] ἐνδέχεσθαι ταῦτὸ εἶναι
 καὶ μὴ εἶναι καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, μὴ δόξει δ'
 εἶναι ταυτόν· οὕτω γὰρ μόνως ἂν ἀποδειχθῆι πρὸς τὸν
 10 φάσκοντα ἐνδέχεσθαι τὰς ἀντικείμενας φάσεις ἀληθεύεσθαι
 κατὰ τοῦ αὐτοῦ. τοὺς δὴ μέλλοντας ἀλλήλοις λόγου κοινω-
 νήσειν δεῖ τι συνιέναι αὐτῶν· μὴ γιγνομένου γὰρ τούτου πῶς
 ἔσται κοινωρία τούτοις πρὸς ἀλλήλους λόγου; δεῖ τοίνυν τῶν
 ὀνομάτων ἕκαστον εἶναι γνώριμον καὶ δηλοῦν τι, καὶ μὴ
 15 πολλά, μόνον δ' ἓν· ἔαν δὲ πλείω σημαίνῃ, φανερόν ποιεῖν
 ἐφ' ὃ φέρει τοῦνομα τούτων. ὃ δὴ λέγων εἶναι τοῦτο καὶ μὴ
 εἶναι, τοῦτο ὃ φησιν οὐ φησιν, ὥσθ' ὃ σημαίνει τοῦνομα
 τοῦτ' οὐ φησι σημαίνειν· τοῦτο δ' ἀδύνατον. ὥστ' εἴπερ ση-
 μαίνει τι τὸ εἶναι τόδε, τὴν ἀντίφασιν ἀδύνατον ἀληθεύειν

31 τὰ om. A^b || 32 ἢ om. E m. pr. || ἕτερ' ἄττα γρ. E || 34
 οὐκ ἔσται A^b || 1062 a, 1 αὐτοῖς E || 4 τὸν om. A^b Alex. || 7 μὴ
 delendum censeo || 8 δόξει E m. pr.: δόξη A^b, δόξειε γρ. E || 9
 οὕτως A^b || μόνος A^b || 12 αὐτῶν Bonitz: αὐτῶν vulgo || 13 ἔσται
 fort. Alex.: ἔστι A^bE || 15 πλείονα E || 17 ὃ φησιν A^b: ὃ ὅλωσ
 εἶναί φησιν E || 19 ἀληθεύειν ἀδύνατον E

κατὰ τοῦ αὐτοῦ. ἔτι δ' εἴ τι σημαίνει τοῦνομα καὶ τοῦτ' ἀλη- 20
 θεύεται, δεῖ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης εἶναι· τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης ὄν οὐκ
 ἐνδέχεται ποτε μὴ εἶναι· τὰς ἀντικειμένας ἄρα οὐκ ἐνδέχεται
 φάσεις ἀληθεύειν κατὰ τοῦ αὐτοῦ. ἔτι δ' εἰ μηδὲν μᾶλλον
 ἢ φάσις ἢ ἢ ἀπόφασις ἀληθεύεται, ὁ λέγων ἄνθρωπον ἢ
 οὐκ ἄνθρωπον οὐδὲν μᾶλλον ἀληθεύσει. δόξειε δὲ κἂν οὐχ 25
 ἵππον εἶναι φάσκων τὸν ἄνθρωπον ἢ μᾶλλον ἢ οὐχ ἦττον
 ἀληθεύειν ἢ οὐκ ἄνθρωπον, ὥστε καὶ ἵππον φάσκων εἶναι
 τὸν αὐτὸν ἀληθεύσει· τὰς γὰρ ἀντικειμένας ὁμοίως ἦν ἀλη-
 θεύειν. συμβαίνει τοίνυν τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον εἶναι καὶ ἵππον
 ἢ τῶν ἄλλων τι ζῴων. ἀπόδειξις μὲν οὖν οὐδεμία τούτων 30
 ἐστὶν ἀπλῶς, πρὸς μέντοι τὸν ταῦτα τιθέμενον ἀπόδειξις. τα-
 χέως δ' ἂν τις καὶ αὐτὸν τὸν Ἡράκλειτον τοῦτον ἐρωτήσας
 τὸν τρόπον ἠνάγκασεν ὁμολογεῖν μηδέποτε τὰς ἀντικειμένας
 φάσεις δυνατὸν εἶναι κατὰ τῶν αὐτῶν ἀληθεύεσθαι· νῦν δ'
 οὐ συνεῖς ἑαυτοῦ τί ποτε λέγει, ταύτην ἔλαβε τὴν δόξαν. 35
 ὅλως δ' εἰ τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἐστὶν ἀληθές, οὐδ' ἂν
 αὐτὸ τοῦτο ἀληθές εἴη, λέγω δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι τὸ αὐτὸ καθ' 1062 b
 ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι. καθάπερ
 γὰρ καὶ διηρημένων αὐτῶν οὐδὲν μᾶλλον ἢ κατάφασις ἢ ἢ
 ἀπόφασις ἀληθεύεται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοῦ συναμφο-
 τέρου καὶ τοῦ συμπεπλεγμένου καθάπερ μιᾶς τινὸς καταφά- 5
 σεως οὔσης οὐδὲν μᾶλλον ἢ ἀπόφασις ἢ τὸ ὅλον ὡς ἐν κατα-
 φάσει τιθέμενον ἀληθεύεται. ἔτι δ' εἰ μηδὲν ἔστιν ἀληθῶς
 καταφῆσαι, κἂν αὐτὸ τοῦτο ψεῦδος εἴη τὸ φάναι μηδεμίαν
 ἀληθῆ κατάφασιν ὑπάρχειν. εἰ δ' ἔστι τι, λύοιτ' ἂν τὸ λε-
 γόμενον ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐνισταμένων καὶ παντελῶς 10
 ἀναιρούντων τὸ διαλέγεσθαι.

20 κατὰ τοῦ αὐτοῦ om. A^b, habet E || 21 δεῖ καὶ τοῦτ' E ||
 22 τότε E || τὰς ἀντ. ἄρα οὐκ ἐνδ. τότε μὴ εἶναι τὰς ἀντ ἄρα
 οὐκ ἐνδ. φάσεις E || 23 φάσεις καὶ ἀποφάσεις ἀλ. E || 27 ἢ om.
 E m. pr. || 32 ἐρωτῶν A^b || 35 συνεῖς A^b et γρ. E et fort. Alex. ||
 1062 b, 1 ἀληθές εἴη E: εἴη ἀληθές A^b vulgo || 5 τινος μιᾶς
 A^b || 7 ἀληθεύεται A^b: ἀληθές ἔσται E || ἀληθῶς] ἀληθές Alex.

παραπλήσιον δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ καὶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ 6
 τοῦ Πρωταγόρου· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔφη πάντων χρημάτων
 εἶναι μέτρον ἄνθρωπον, οὐδὲν ἕτερον λέγων ἢ τὸ δοκοῦν
 15 ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι παγίως. τούτου δὲ γιγνομένου τὸ αὐτὸ
 συμβαίνει καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ κακὸν καὶ ἀγαθὸν εἶναι,
 καὶ τᾶλλα τὰ κατὰ τὰς ἀντικειμένας λεγόμενα φάσεις, διὰ
 τὸ πολλάκις τοισδὶ μὲν φαίνεσθαι τόδ' εἶναι καλὸν τοισδὶ
 δὲ τοῦναντίον, μέτρον δ' εἶναι τὸ φαινόμενον ἐκάστῳ. λύοιτο
 20 δ' ἂν αὕτη ἢ ἀπορία θεωρήσασι πόθεν ἐλήλυθεν ἢ ἀρχὴ
 τῆς ὑπολήψεως ταύτης. ἔοικε γὰρ ἐνίοις μὲν ἐκ τῆς τῶν
 φυσιολόγων δόξης γεγενῆσθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ μὴ ταῦτά περὶ
 τῶν αὐτῶν ἅπαντας γινώσκειν, ἀλλὰ τοῖσδε μὲν ἡδὺ τόδε
 φαίνεσθαι τοῖσδε δὲ τοῦναντίον. τὸ γὰρ μηδὲν ἐκ μὴ ὄντος
 25 γίνεσθαι πᾶν δ' ἐξ ὄντος, σχεδὸν ἀπάντων κοινόν ἐστι
 δόγμα τῶν περὶ φύσεως. ἐπεὶ οὖν οὐ λευκὸν γίνεται λευκοῦ
 τελείως ὄντος καὶ οὐδαμῆ μὴ λευκοῦ [νῦν δὲ γεγενημένον
 μὴ λευκόν], γίγνοιτ' ἂν ἐκ μὴ ὄντος λευκοῦ τὸ γιγνόμενον
 μὴ λευκόν· ὥστε ἐκ μὴ ὄντος γίγνοιτ' ἂν κατ' ἐκείνους, εἰ
 30 μὴ ὑπῆρχε μὴ λευκὸν τὸ αὐτὸ καὶ λευκόν. οὐ χαλεπὸν δὲ
 διαλύειν τὴν ἀπορίαν ταύτην· εἴρηται γὰρ ἐν τοῖς φυσικοῖς
 πῶς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεται τὰ γιγνόμενα καὶ πῶς ἐξ
 ὄντος. τό γε μὴν ὁμοίως προσέχειν ταῖς δόξαις καὶ ταῖς
 φαντασίαις τῶν πρὸς αὐτοὺς διαμφισβητούντων εὐηθες· δῆ-
 35 λον γὰρ ὅτι τοὺς ἑτέρους αὐτῶν ἀνάγκη διεψεῦσθαι. φανερόν

13. 14 εἶναι χρημάτων μέτρον E || 14 τὸν ἄνθρωπον E || 17
 φάσεις λεγόμενα E || 20 πόθεν ἐλήλυθεν ἢ E, ἐλήλυθε om. A^b
 Bekk., cf. 1009 a, 22 || 23 ἅπαντας E: ἅπαντα A^b || τοῖσδε A^b:
 τοισδὶ E || 24 τοῖσδε A^b: τοῖς E || 25 κοινόν ἐστι A^b: ἐστι κοινόν
 E || 26 ἐκ λευκοῦ fort. Alex. || 27 τελείως E || μηδαμῆ Alex. || νῦν
 δὲ γεγενημένον μὴ λευκόν inclusi, possis quoque conicere ἐκ
 λευκοῦ πρότερον τελείως ὄντος κ. ο. μ. λ. νῦν δὲ γεγενημένον μὴ
 λευκοῦ || 28 ἐκ μὴ ὄντος μὴ λευκοῦ γρ. E || 30 μὴ λευκὸν τὸ
 αὐτὸ καὶ λευκὸν E: λευκὸν τ. α. κ. μὴ λευκόν A^b, τὸ λευκὸν τὸ
 αὐτὸ καὶ μὴ λευκόν Alex. || 33 προσέχειν ἀμφοτέραις E || 34 δι-
 αμφισβητούντων E Alex.: ἀμφ. A^b

δὲ τοῦτ' ἐκ τῶν γιγνομένων κατὰ τὴν αἴσθησιν· οὐδέποτε γὰρ
 τὸ αὐτὸ φαίνεται τοῖς μὲν γλυκὺ τοῖς δὲ τούναντιον, μὴ ^{1063 a}
 διεφθαρμένων καὶ λελωβημένων τῶν ἐτέρων τὸ αἰσθητήριον
 καὶ κριτήριον τῶν λεχθέντων χυμῶν. τούτου δ' ὄντος τοιούτου
 τοὺς ἐτέρους μὲν ὑποληπτέον μέτρον εἶναι, τοὺς δ' ἐτέρους
 οὐχ ὑποληπτέον. ὁμοίως δὲ τοῦτο λέγω καὶ ἐπὶ ἀγαθοῦ καὶ ⁵
 κακοῦ, καὶ καλοῦ καὶ αἰσχροῦ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.
 οὐδὲν γὰρ διαφέρει τοῦτ' ἀξιούν ἢ τὰ φαινόμενα τοῖς ὑπὸ
 τὴν ὄψιν ὑποβάλλουσι τὸν δάκτυλον καὶ ποιοῦσιν ἐκ τοῦ ἐνὸς
 φαίνεσθαι δύο, δύο [δ'] εἶναι διὰ τὸ φαίνεσθαι τοσαῦτα,
 καὶ πάλιν ἓν· τοῖς γὰρ μὴ κινούσιν τὴν ὄψιν ἓν φαίνεται τὸ ¹⁰
 ἓν. ὅλως δ' ἄτοπον ἐκ τοῦ φαίνεσθαι τὰ δεῦρο μεταβάλλοντα
 καὶ μηδέποτε διαμένοντα ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἐκ τούτου περὶ τῆς
 ἀληθείας τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι. δεῖ γὰρ ἐκ τῶν αἰεὶ κατὰ
 ταῦτ' ἐχόντων καὶ μηδεμίαν μεταβολὴν ποιουμένων τὰληθῆς
 θηρεῦειν. τοιαῦτα δ' ἐστὶ τὰ κατὰ τὸν κόσμον· ταῦτα γὰρ ¹⁵
 οὐχ ὅτε μὲν τοιαδὲ πάλιν δ' ἄλλοῖα φαίνεται, ταῦτ' αἰεὶ
 καὶ μεταβολῆς οὐδεμιᾶς κοινωνοῦντα. ἔτι δ' εἰ κίνησις ἔστι,
 καὶ κινούμενόν τι, κινεῖται δὲ πᾶν ἔκ τινος καὶ εἰς τι· δεῖ
 ἄρα τὸ κινούμενον εἶναι ἐν ἐκείνῳ ἐξ οὗ κινήσεται [καὶ οὐκ
 εἶναι ἐν αὐτῷ] καὶ εἰς τοδὲ κινεῖσθαι καὶ γίνεσθαι ἐν τούτῳ, ²⁰
 τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀντίφασιν μὴ συναληθεύεσθαι κατ' αὐτοῦ.
 καὶ εἰ κατὰ τὸ ποσὸν συνεχῶς τὰ δεῦρο ρεῖ καὶ κινεῖται,
 καὶ τις τοῦτο θείη κάπερ οὐκ ἀληθῆς ὄν, διὰ τί κατὰ τὸ
 ποιὸν οὐ μένει; φαίνονται γὰρ οὐχ ἠκιστα τὰ κατὰ τὰς ἀντι-
 φάσεις ταύτου κατηγορεῖν ἐκ τοῦ τὸ ποσὸν ὑπειληφέναι μὴ ²⁵
 μένειν ἐπὶ τῶν σωμάτων, διὸ καὶ εἶναι τετράπηχον τὸ αὐτὸ

1063 a, 1 μηδὲ A^b || 4 ἐτέρους E: ἄλλους A^b || 7 τοῦτ' E:
 τοῦ A^b || 9 δ' eiciendum duxi, τ' coni. Bonitz || 10 ἓν om. A^b ||
 ὄψιν ἐμφαίνεται A^b || 14 ἐχόντων E: ὄντων A^b || 16 τοιάδε E
 17 fort. ἔστιν, ἔστι, saltem comma ante ἔστι ponendum fuit ||
 19 εἶναι ἔτι ἐν E || οὐκ E: μὴ A^b, καὶ οὐκ εἶναι ἐν αὐτῷ inter-
 polata videntur || 20 τόδε A^b || 21 συναληθεύεσθαι A^b: ἀληθ.
 E || 25 αὐτοῦς E || 26 διὸ A^b: διὰ τὸ E vulgo; totam senten-

καὶ οὐκ εἶναι. ἢ δ' οὐσία κατὰ τὸ ποιόν, τοῦτο δὲ τῆς ὁρι-
 σμένης φύσεως, τὸ δὲ ποσὸν τῆς ἀορίστου. ἔτι διὰ τί προσ-
 τάττοντος τοῦ λατροῦ τοδὶ τὸ σιτίον προσενέγκασθαι προσ-
 30 φέρονται; τί γὰρ μάλλον τοῦτο ἄρτος ἐστὶν ἢ οὐκ ἐστίν, ὥστ'
 οὐδὲν ἂν διέχοι φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν; νῦν δ' ὡς ἀληθεύοντες
 περὶ αὐτὸ καὶ ὄντος τοῦ προσαχθέντος σιτίου τούτου προσ-
 φέρονται τοῦτο. καίτοι γ' οὐκ ἔδει μὴ διαμενούσης παγίως
 μηδεμιᾶς φύσεως ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ἀλλ' αἰεὶ πασῶν κινου-
 35 μένων καὶ ῥεουσῶν. ἔτι δ' εἰ μὲν ἀλλοιούμεθα αἰεὶ καὶ μη-
 δέποτε διαμένομεν οἱ αὐτοί, τί καὶ θαυμαστὸν εἰ μηδέποθ'
 ἡμῖν ταῦτὰ φαίνεται καθάπερ τοῖς κάμνουσιν; καὶ γὰρ τού-
 1063 b τοις διὰ τὸ μὴ ὁμοίως διακεῖσθαι τὴν ἔξιν καὶ ὄθ' ὑγίαινον,
 οὐχ ὅμοια φαίνεται τὰ κατὰ τὰς αἰσθήσεις, αὐτὰ μὲν οὐδε-
 μιᾶς διὰ γε τοῦτο μεταβολῆς κοινωνοῦντα τὰ αἰσθητά,
 αἰσθήματα δ' ἕτερα ποιοῦντα τοῖς κάμνουσι καὶ μὴ ταῦτὰ
 5 τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον ἔχειν καὶ τῆς εἰρημένης μεταβολῆς
 γιγνομένης ἴσως ἀναγκαῖόν ἐστίν. εἰ δὲ μὴ μεταβάλλομεν
 ἀλλ' οἱ αὐτοὶ διατελοῦμεν ὄντες, εἴη ἂν τι μένον.

πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐκ λόγου τὰς εἰρημένας ἀπορίας
 ἔχοντας οὐ ῥάδιον διαλύσαι μὴ τιθέντων τι καὶ τούτου λόγον
 10 μηκέτι ἀπαιτούντων· οὕτω γὰρ πᾶς λόγος καὶ πᾶσα ἀπόδειξις
 γίνεται· μηδὲν γὰρ τιθέντες ἀναιροῦσι τὸ διαλέγεσθαι καὶ
 ὅλως λόγον. ὥστε πρὸς μὲν τοὺς τοιούτους οὐκ ἔστι λόγος.
 πρὸς δὲ τοὺς διαποροῦντας ἐκ τῶν παραδεδομένων ἀποριῶν
 ῥάδιον ἀπαντᾶν καὶ διαλύειν τὰ ποιοῦντα τὴν ἀπορίαν ἐν
 15 αὐτοῖς. δῆλον δ' ἐκ τῶν εἰρημένων. ὥστε φανερόν ἐκ τούτων

tiam διὸ — 27 εἶναι non interpretatur Alex. || 27 δὲ E: γὰρ
 A^b || 30 τοῦτο om. E || 31 διέχοι A^b: τι ἔχοι E || ἀληθεύοντος
 A^b || 32 τοῦ προσαχθέντος spurium || 33 γ' om. A^b Alex. || 35
 αἰεὶ om. A^b || 36 διαμένωμεν E || καὶ om. A^b || 1063 b, 1 τὴν
 ἔξιν διακεῖσθαι A^b || 3 διὰ γε E sed α γε in ras. || 4 καὶ μὴ
 ταῦτὰ om. A^b || 5 καὶ om. A^b || 6 γενομένης A^b || 7 τι ἂν E ||
 9. 10 λόγον μηκέτι A^b vulgo: μηκέτι λόγον E

ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὰς ἀντικειμένας φάσεις περὶ ταύτου καθ' ἓνα χρόνον ἀληθεύειν, οὐδὲ τὰναντία, διὰ τὸ λέγεσθαι κατὰ στέρησιν πᾶσαν ἐναντιότητα. δῆλον δὲ τοῦτ' ἐπ' ἀρχὴν τοὺς λόγους ἀναλύουσι τοὺς τῶν ἐναντίων. ὁμοίως δ' οὐδὲ τῶν ἀνὰ μέσον οὐδὲν οἷόν τε κατηγορεῖσθαι καθ' ἑνὸς καὶ τοῦ 20 αὐτοῦ. λευκοῦ γὰρ ὄντος τοῦ ὑποκειμένου λέγοντες αὐτὸ εἶναι οὔτε λευκὸν οὔτε μέλαν ψευσόμεθα· συμβαίνει γὰρ εἶναι λευκὸν αὐτὸ καὶ μὴ εἶναι· θάτερον γὰρ τῶν συμπεπλεγμένων ἀληθεύεται κατ' αὐτοῦ, τοῦτο δ' ἐστὶν ἀντίφασις τοῦ λευκοῦ. οὔτε δὴ καθ' Ἡράκλειτον ἐνδέχεται λέγοντας ἀληθεύειν, οὔτε 25 κατ' Ἀναξαγόραν. εἰ δὲ μή, συμβήσεται τὰναντία τοῦ αὐτοῦ κατηγορεῖν· ὅταν γὰρ ἐν παντὶ φῆ παντὸς εἶναι μοῖραν, οὐδὲν μᾶλλον εἶναί φησι γλυκὴν ἢ πικρὸν ἢ τῶν λοιπῶν ὁποιοῦν ἐναντιώσεων, εἴπερ ἐν ᾧπαντι πᾶν ὑπάρχει μὴ δυνάμει μόνον ἀλλ' ἐνεργείᾳ καὶ ἀποκεκριμένον. ὁμοίως δὲ οὐδὲ πάσας 30 ψευδεῖς οὐδ' ἀληθεῖς τὰς φάσεις δυνατὸν εἶναι, δι' ἄλλα τε πολλὰ τῶν συναχθέντων ἂν δυσχερῶν διὰ ταύτην τὴν θέσιν, καὶ διότι ψευδῶν μὲν οὐσῶν πασῶν οὐδ' αὐτὸ τοῦτό τις φάσκων ἀληθεύσει, ἀληθῶν δὲ ψευδεῖς εἶναι πάσας λέγων οὐ ψεύσεται.

35

7 πᾶσα δ' ἐπιστήμη ζητεῖ τινὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας περὶ ἕκαστον τῶν ὑφ' ἑαυτὴν ἐπιστητῶν, οἷον ἰατρικὴ καὶ γυμναστικὴ καὶ τῶν λοιπῶν ἑκάστη τῶν ποιητικῶν καὶ μαθηματικῶν. 1064 a ἑκάστη γὰρ τούτων περιγραψαμένη τι γένος αὐτῇ περὶ τοῦτο πραγματεύεται ὡς ὑπάρχον καὶ ὄν, οὐχ ἢ δὲ ὄν, ἀλλ' ἑτέρα τις αὕτη παρὰ ταύτας τὰς ἐπιστήμας ἐστὶν ἐπιστήμη. τῶν δὲ λεχθεισῶν ἐπιστημῶν ἑκάστη λαβοῦσά πως τὸ τί ἐστὶν ἐν 5 ἑκάστῳ γένει πειρᾶται δεικνύναι τὰ λοιπὰ μαλακώτερον ἢ

18 πᾶσαν ἐναντιότητα E: τὰ ἐναντία A^b || δὲ τοῦτ' E: δ' ὅτ' A^b || 19 λύουσι F || 22 οὔτε μέλαν οὔτε λευκὸν A^b || 24 ἀληθεύεται Ald. || 25 λέγοντας ἐνδέχεται Alex. || 29 πᾶν E: πάντα A^b || 33 τις τοῦτο A^b || 37 ὑπ' αὐτὴν Alex. || 1064 a, 2 αὕτη A^b et E m. pr.

ἀκριβέστερον. λαμβάνουσι δὲ τὸ τί ἐστὶν αἱ μὲν διὰ τῆς
 αἰσθήσεως αἱ δ' ὑποτιθέμεναι· διὸ καὶ δῆλον ἐκ τῆς τοιαύτης
 ἐπαγωγῆς ὅτι τῆς οὐσίας καὶ τοῦ τί ἐστὶν οὐκ ἔστιν ἀπό-
 10 δειξις. ἐπεὶ δ' ἔστι τις ἢ περὶ φύσεως ἐπιστήμη, δῆλον ὅτι
 καὶ πρακτικῆς ἑτέρα καὶ ποιητικῆς ἔσται. ποιητικῆς μὲν γὰρ
 ἐν τῷ ποιοῦντι καὶ οὐ τῷ ποιουμένῳ τῆς ποιήσεως ἡ ἀρχή,
 καὶ τοῦτ' ἐστὶν εἴτε τέχνη τις εἴτ' ἄλλη τις δύναμις. ὁμοίως
 δὲ καὶ τῆς πρακτικῆς οὐκ ἐν τῷ πρακτῷ, μᾶλλον δ' ἐν τοῖς
 15 πράττουσιν ἢ κίνησις. ἢ δὲ τοῦ φυσικοῦ περὶ τὰ ἔχοντ' ἐν
 ἑαυτοῖς κινήσεως ἀρχὴν ἐστὶν. ὅτι μὲν τὸν οὔτε πρακτικὴν
 οὔτε ποιητικὴν ἀλλὰ θεωρητικὴν ἀναγκαῖον εἶναι τὴν φυσι-
 κὴν ἐπιστήμην, δῆλον ἐκ τούτων· εἰς ἕν γάρ τι τούτων τῶν
 γενῶν ἀνάγκη πίπτειν αὐτήν. ἐπεὶ δὲ τὸ τί ἐστὶν ἀναγκαῖον
 20 ἐκάστη πῶς τῶν ἐπιστημῶν εἰδέναι καὶ τούτῳ χρῆσθαι ἀρχῇ,
 δεῖ μὴ λανθάνειν πῶς ὀριστέον τῷ φυσικῷ καὶ πῶς ὁ τῆς
 οὐσίας λόγος ληπτέος, πότερον ὡς τὸ σιμὸν ἢ μᾶλλον ὡς τὸ
 κοῖλον. τούτων γὰρ ὁ μὲν τοῦ σιμοῦ λόγος μετὰ τῆς ὕλης
 λέγεται τῆς τοῦ πράγματος, ὁ δὲ τοῦ κοίλου χωρὶς τῆς ὕλης·
 25 ἢ γὰρ σιμότης ἐν ῥινὶ γίνεται, διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῆς μετὰ
 ταύτης θεωρεῖται· τὸ σιμὸν γὰρ ἐστὶ ῥὶς κοίλη. φανερόν οὖν
 ὅτι καὶ σαρκὸς καὶ ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν μορίων μετὰ
 τῆς ὕλης αἰεὶ τὸν λόγον ἀποδοτέον. ἐπεὶ δ' ἔστι τις ἐπιστήμη
 τοῦ ὄντος ἢ ὄν καὶ χωριστόν, σκεπτέον πότερόν ποτε τῇ
 30 φυσικῇ τὴν αὐτὴν θετέον ταύτην εἶναι ἢ μᾶλλον ἑτέραν. ἢ
 μὲν οὖν φυσικὴ περὶ τὰ κινήσεως ἔχοντ' ἀρχὴν ἐν αὐτοῖς
 ἐστίν, ἢ δὲ μαθηματικὴ θεωρητικὴ μὲν καὶ περὶ μένοντά τις
 αὐτῆ, ἀλλ' οὐ χωριστά. περὶ τὸ χωριστόν ἄρα ὄν καὶ τὸ ἀκί-
 νητον ἑτέρα τούτων ἀμφοτέρων τῶν ἐπιστημῶν ἔστι τις, εἴπερ
 35 ὑπάρχει τις οὐσία τοιαύτη, λέγω δὲ χωριστὴ καὶ ἀκίνητος,

7 τῆς om. A^b || 11 ἔσται] fort. ἐστίν || 19 αὐτήν om. A^b || 26
 θεωρεῖται A^b et γρ. E: εἴρηται E || 28 ἐπεὶ δ'] εἴπερ conl.
 Luthé || 30 εἶναι ταύτην E || 33 τὸ post καὶ om. A^b || 34 τις
 om. A^b

ὅπερ πειρασόμεθα δεικνύναι. καὶ εἴπερ ἔστι τις τοιαύτη φύ-
 σις ἐν τοῖς οὐσίῳ, ἐνταῦθα ἂν εἴη που καὶ τὸ θεῖον, καὶ αὕτη
 ἂν εἴη πρώτη καὶ κυριωτάτη ἀρχή. δῆλον τοίνυν ὅτι τρία ^{1064 b}
 γένη τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν ἐστὶ, φυσική, μαθηματική,
 θεολογική. βέλτιστον μὲν οὖν τὸ τῶν θεωρητικῶν ἐπιστη-
 μῶν γένος, τούτων δ' αὐτῶν ἡ τελευταία λεχθεῖσα· περὶ τὸ
 τιμιώτατον γὰρ ἐστὶ τῶν ὄντων, βελτίων δὲ καὶ χείρων ἐκάστη 6
 λέγεται κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐπιστητόν. ἀπορήσειε δ' ἂν τις πό-
 τερον ποτε τὴν τοῦ ὄντος ἢ ὃν ἐπιστήμην καθόλου δεῖ θεῖ-
 ναι ἢ οὐ. τῶν μὲν γὰρ μαθηματικῶν ἐκάστη περὶ ἓν τι
 γένος ἀφωρισμένον ἐστίν, ἡ δὲ καθόλου κοινὴ περὶ πάντων.
 εἰ μὲν οὖν αἱ φυσικαὶ οὐσίαι πρῶται τῶν ὄντων εἰσὶ, κἂν 10
 ἡ φυσική πρώτη τῶν ἐπιστημῶν εἴη· εἰ δ' ἔστιν ἑτέρα φύσις
 καὶ οὐσία χωριστὴ καὶ ἀκίνητος, ἑτέραν ἀνάγκη καὶ τὴν
 ἐπιστήμην αὐτῆς εἶναι καὶ προτέραν τῆς φυσικῆς καὶ καθόλου
 τῷ προτέραν.

8 ἐπεὶ δὲ τὸ ἀπλῶς ὃν κατὰ πλείους λέγεται τρόπους, ὧν 15
 εἷς ἐστὶν ὁ κατὰ συμβεβηκὸς λεγόμενος, σκεπτέον πρῶτον
 περὶ τοῦ οὕτως ὄντος. ὅτι μὲν οὖν οὐδεμίᾳ τῶν παραδεδο-
 μένων ἐπιστημῶν πραγματεύεται περὶ τὸ συμβεβηκὸς, δῆλον.
 οὔτε γὰρ οἰκοδομικὴ σκοπεῖ τὸ συμβεβηκόμενον τοῖς τῆ οἰκίᾳ
 χρησιμοποιούσι, οἷον εἰ λυπηρῶς ἢ τούναντίον οἰκήσουσιν, οὔθ' 20
 ὄφραυτικὴ οὔτε σκυτοτομικὴ οὔτε ὄψοποικὴ· τὸ δὲ καθ' ἑαυ-
 τὴν ἴδιον ἐκάστη τούτων σκοπεῖ τῶν ἐπιστημῶν μόνον· τοῦτο
 δ' ἐστὶ τὸ οἰκεῖον τέλος. οὐδὲ [μουσικὸν καὶ γραμματικόν,
 οὐδὲ] τὸν ὄντα μουσικὸν ὅτι γενόμενος γραμματικὸς τὰ ἀμ-

1064 b, 1 ἂν om. A^b || εἴη ἢ πρ. conī. Bonitz || 3 μὲν om.
 A^b || ἐπιστημῶν om. E || 5 τιμιώτατον E: κυριώτατον A^b || 8 μὲν
 om. A^b, fort. recte || 10 κἂν] καὶ γρ. E || 14 τῷ om. A^b, habet
 Alex. || 15 πλείους εἶναι λέγ. A^b, εἶναι om. E || 16 συμβεβηκὸς
 εἶναι λεγ. A^b Alex., εἶναι om. E || 17 οὕτως] ὄντως E || 20 εἰ A^b:
 ἢ E || 21 ὄψοποιητικὴ A^b || 23 μουσικὸν καὶ γρ. οὐδὲ om. Alex.,
 eicienda vel οὐδ' εἰ μ. κ. γ. scribendum censet Bonitz, in E
 ante μουσ. ras., in qua τῷ fuisse videtur, unde conicias τὸ ||
 24. 25 ἅμα ἔσται τὰ ἀμφότερα E

25 φότερα ἅμα ἔσται, πρότερον οὐκ ὄν, ὃ δὲ μὴ αἰεὶ ὄν ἔστιν,
 ἐγίγνετο τοῦτο, ὥσθ' ἅμα μουσικός ἐγίγνετο καὶ γραμματικός,
 τοῦτο [δὲ] οὐδεμία ζητεῖ τῶν ὁμολογουμένως οὐσῶν ἐπιστημῶν
 πλὴν ἢ σοφιστική· περὶ τὸ συμβεβηκός γὰρ αὕτη μόνη πραγ-
 ματεύεται, διὸ Πλάτων οὐ κακῶς εἴρηκε φήσας τὸν σοφι-
 30 στήν περὶ τὸ μὴ ὄν διατρίβειν. ὅτι δ' οὐδ' ἐνδεχόμενόν ἐστιν
 εἶναι τοῦ συμβεβηκότος ἐπιστήμην, φανερόν ἐστι πειραθεῖσιν
 ἰδεῖν τί ποτ' ἐστὶ τὸ συμβεβηκός. πᾶν δὴ φαμεν εἶναι τὸ
 μὲν αἰεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης (ἀνάγκης δ' οὐ τῆς κατὰ τὸ βίαιον
 λεγομένης, ἀλλ' ἢ χρώμεθα ἐν τοῖς κατὰ τὰς ἀποδείξεις), τὸ
 35 δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ δ' οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐτ' αἰεὶ καὶ
 ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ὅπως ἔτυχεν· οἷον ἐπὶ κυνὶ γένοιτ' ἂν ψυ-
 χος, ἀλλὰ τοῦτ' οὐθ' ὡς αἰεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ
 1065 a πολὺ γίγνεται, συμβαίη δέ ποτ' ἂν. ἔστι δὲ τὸ συμβεβηκός
 ὃ γίγνεται μὲν, οὐκ αἰεὶ δ' οὐδ' ἐξ ἀνάγκης οὐδ' ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ. τί μὲν οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκός, εἴρηται, διότι δ' οὐκ
 ἔστιν ἐπιστήμη τοῦ τοιούτου, δῆλον· ἐπιστήμη μὲν γὰρ πᾶσα
 5 τοῦ αἰεὶ ὄντος ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ δὲ συμβεβηκός ἐν οὐδε-
 τέρω τούτων ἐστίν. ὅτι δὲ τοῦ κατὰ συμβεβηκός ὄντος οὐκ
 εἰσὶν αἰτίαι καὶ ἀρχαὶ τοιαῦται οἰάλπερ τοῦ καθ' αὐτὸ ὄντος,
 δῆλον· ἔσται γὰρ ἅπαντ' ἐξ ἀνάγκης. εἰ γὰρ τόδε μὲν ἐστὶ
 τοῦδε ὄντος, τόδε δὲ τοῦδε, τοῦτο δὲ μὴ ὅπως ἔτυχεν ἀλλ'
 10 ἐξ ἀνάγκης, ἐξ ἀνάγκης ἔσται καὶ οὗ τοῦτ' ἦν αἷτιον ἕως τοῦ
 τελευταίου λεγομένου αἰτιατοῦ· τοῦτο δ' ἦν κατὰ συμβεβηκός.
 ὥστ' ἐξ ἀνάγκης ἅπαντ' ἔσται, καὶ τὸ ὁποτέρως ἔτυχε καὶ
 τὸ ἐνδέχεσθαι καὶ γίνεσθαι καὶ μὴ παντελῶς ἐκ τῶν γιγνο-
 μένων ἀναιρεῖται. κἂν μὴ ὄν δὲ ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ αἷτιον

26 ἐγίγνετο A^b, ἐγένετο E sed ε alterum et o in ras.: ἐγέ-
 νετο vulgo || ἐγίγνετο A^b, ἐγένετο E sed alterum ε in ras.: ἐγέ-
 νετο vulgo || γραμματικός, τοῦτο δὲ A^bE vulgo, δὲ inclusit Bo-
 nitz collato Alex. p. 637, 20 || 30 οὐδ' A^b: οὐκ ex οὐδ' corr. E ||
 33 τὸ βίαιον E: βίαν A^b Alex. || 35 οὐθ' E: οὐδὲ A^b || 37 καὶ
 add. E Alex. || ὡς om. E || 1065 a, 2 δ' om. A^b || 5 ἐν om. A^b ||
 10 ἕως E: ὡς A^b || 12 ὁπότερ' A^b || 13 γενέσθαι E || 14 δὲ om. E

ὑποτεθῆ, ταῦτά συμβήσεται· πᾶν γὰρ ἐξ ἀνάγκης γενήσεται. 15
 ἢ γὰρ αὔριον ἔκλειψις γενήσεται ἔαν τόδε γένηται, τοῦτο
 δ' ἔαν ἕτερόν τι, καὶ τοῦτ' ἔαν ἄλλο· καὶ τοῦτον δὴ τὸν
 τρόπον ἀπὸ πεπερασμένου χρόνου τοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν μέχρι
 αὔριον ἀφαιρουμένου χρόνου ἤξει ποτὲ εἰς τὸ ὑπάρχον. ὥστ'
 ἐπεὶ τοῦτ' ἔστιν, ἅπαντ' ἐξ ἀνάγκης τὰ μετὰ τοῦτο γενήσεται, 20
 ὥστε πάντα ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι. τὸ δ' ὡς ἀληθὲς ὄν καὶ
 [μὴ] κατὰ συμβεβηκός τὸ μὲν ἔστιν ἐν συμπλοκῇ τῆς δια-
 νοίας καὶ πάθος ἐν ταύτῃ· διὸ περὶ μὲν τὸ οὕτως ὄν οὐ
 ζητοῦνται αἱ ἀρχαί, περὶ δὲ τὸ ἔξω ὄν καὶ χωριστόν· τὸ δ'
 οὐκ ἀναγκαῖον ἀλλ' ἀόριστον, λέγω δὲ τὸ κατὰ συμβεβηκός· 25
 τοῦ τοιούτου δ' ἄτακτα καὶ ἄπειρα τὰ αἷτια.

τὸ δ' ἔνεκά του ἐν τοῖς φύσει γιγνομένοις ἢ ἀπὸ διανοίας
 ἐστίν. τύχη δ' ἐστὶν ὅταν τι τούτων γένηται κατὰ συμβεβηκός.
 ὥσπερ γὰρ καὶ ὄν ἐστὶ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός,
 οὕτω καὶ αἷτιον. ἢ τύχη δ' αἷτιον κατὰ συμβεβηκός ἐν τοῖς 30
 κατὰ προαίρεσιν τῶν ἔνεκά του γιγνομένοις. διὸ περὶ ταῦτο
 τύχη καὶ διάνοια· προαίρεσις γὰρ οὐ χωρὶς διανοίας. τὰ δ'
 αἷτια ἀόριστα ἀφ' ὧν ἂν γένοιτο τὰ ἀπὸ τύχης· διὸ ἄδηλος
 ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ καὶ αἷτιον κατὰ συμβεβηκός, ἀπλῶς δ'
 οὐδενός. ἀγαθὴ δὲ τύχη καὶ κακὴ ὅταν ἀγαθὸν ἢ φαῦλον 35
 ἀποβῆ· εὐτυχία δὲ καὶ δυστυχία περὶ μέγεθος τούτων. ἐπεὶ 1065 b
 δ' οὐδὲν κατὰ συμβεβηκός πρότερον τῶν καθ' αὐτό, οὐδ'
 ἄρ' αἷτια. εἰ ἄρα τύχη ἢ τὸ αὐτόματον αἷτιον τοῦ οὐρανοῦ,
 πρότερον νοῦς αἷτιος καὶ φύσις.

9 ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐνεργείᾳ μόνον, τὸ δὲ δυνάμει, τὸ δὲ 5

15 ταῦτά A^b: ταῦτα E vulgo || 16 ἢ A^b: εἰ E || 18 τοῦ —
 19 χρόνου om. A^b || 21 ἀληθὲς A^b: ἀληθῶς E, cf. 1027 b, 8 || 22
 μὴ A^b et γρ. E et Alex., om. E, τὸ αὐτὸ μὴ καὶ τὸ corr. Bonitz, lacu-
 nam statuit Bullinger || τῆς om. A^b; ipse aut μὴ cum cod. E aut
 τὸ μὲν eicienda censeo || 27 — 1065 b, 4: phys. B 5 et 6 || 30 δ'
 αἷτια E || 31 ταῦτά E || 33 τὸ E || 1065 b, 1 εὐτυχία A^bE: ἀτυχία
 Γ Ald. || 3 ἢ καὶ τὸ A^b, καὶ om. E || 4 αἷτιος A^bET: αἷτιον
 vulgo || 5 — 1066 a, 7: phys. Γ 1 || 5 τὸ δὲ δυνάμει om. A^b et

δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, τὸ μὲν τόδε τι ὄν, τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ
 τῶν λοιπῶν. οὐκ ἔστι δὲ κίνησις παρὰ τὰ πράγματα· μετα-
 βάλλει γὰρ αἰεὶ κατὰ τὰς τοῦ ὄντος κατηγορίας· κοινὸν δ'
 ἐπὶ τούτων οὐδὲν ἔστιν ὃ οὐδ' ἐν μιᾷ κατηγορίᾳ. ἕκαστον
 10 δὲ διχῶς ὑπάρχει πᾶσιν, οἷον τὸ τόδε· τὸ μὲν γὰρ μορφή
 αὐτοῦ, τὸ δὲ στέρησις. καὶ κατὰ τὸ ποιὸν τὸ μὲν λευκὸν τὸ
 δὲ μέλαν, καὶ κατὰ τὸ ποσόν τὸ μὲν τέλειον τὸ δ' ἀτελές, καὶ
 κατὰ φορὰν τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω, ἢ κοῦφον καὶ βαρύ.
 ὥστε κινήσεως καὶ μεταβολῆς τῶσαυτ' εἶδη ὅσα τοῦ ὄντος.
 15 διηρημένου δὲ καθ' ἕκαστον γένος τοῦ μὲν δυνάμει τοῦ δ'
 ἐντελεχείᾳ, τὴν τοῦ δυνάμει ἢ τοιοῦτόν ἐστιν ἐνεργείαν λέγω
 κίνησιν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγομεν, ἐνθένδε δῆλον. ὅταν γὰρ τὸ
 οἰκοδομητόν, ἢ τοιοῦτον αὐτὸ λέγομεν εἶναι, ἐνεργείᾳ ἢ, οἰκο-
 δομεῖται, καὶ ἔστι τοῦτο οἰκοδόμησις. ὁμοίως μάθησις, ἰατρειυσις
 20 καὶ κύλισις, βιάδισις, ἄλσις, γήρανσις, ἄδρυνσις. συμβαίνει δὲ
 κινεῖσθαι ὅταν ἢ ἐντελέχεια ἢ αὐτή, καὶ οὔτε πρότερον οὔθ'
 ὕστερον. ἢ δὴ τοῦ δυνάμει ὄντος ἐντελέχεια, ὅταν ἐντελεχεία ὄν
 ἐνεργῆ, οὐχ ἢ αὐτὸ ἀλλ' ἢ κινητόν, κίνησις ἐστιν. λέγω δὲ τὸ ἢ
 ὧδε. ἔστι γὰρ ὁ χαλκὸς δυνάμει ἀνδριάς· ἀλλ' ὅμως οὐχ ἢ
 25 τοῦ χαλκοῦ ἐντελέχεια, ἢ χαλκός, κίνησις ἐστιν. οὐ γὰρ ταῦτόν
 χαλκῶ εἶναι καὶ δυνάμει τινί, ἐπεὶ εἰ ταῦτόν ἦν ἀπλῶς
 κατὰ τὸν λόγον, ἦν ἂν ἢ τοῦ χαλκοῦ ἐντελέχεια κίνησις τις.
 οὐκ ἔστι δὲ ταυτό. δῆλον δ' ἐπὶ τῶν ἐναντίων· τὸ μὲν γὰρ

phys. || 6 τόδε τι om. codd. edd., addidi ex phys. || 7 δὲ A^b: δέ
 τις E || 9 ὃ add. E phys. Bonitz, om. A^b Bekk. || 13 καὶ A^b:
 τὸ δὲ E phys. || 15 τοῦ μὲν om. A^b || 18 ἢ τοιοῦτον E phys.
 Bonitz: ἢ τοιοῦτον A^b || 19 ἔστι τι τοῦτο E || 20 καὶ κύλισις om.
 E, habent A^b et phys. || βιάδισις om. A^b phys || ἄδρ. E || 21 ἢ ἐν-
 τελέχεια ἢ E m. pr. phys. Bonitz: ἢ ἐντελέχεια ἢ A^b E m. sec. vulgo,
 cf. 35 || αὐτή A^b E: αὕτη vulgo || 22 ἢ δὴ E: ἢδη A^b || ἐντελέ-
 χεια om. A^b E phys., ex Bessarione et Aldina add. Bonitz || 23
 οὐχ ἢ αὐτὸ ἀλλ' ἢ κινητόν E et v. l. phys.: ἢ ἄλλ' ἢ ἄλλο ἢ
 κιν. A^b vulgo, quod in ἢ αὐτὸ ἢ ἄλλ' ἢ κιν. emendandum
 fuit || ἢ κίνησις E sed ἢ postea additum || 25 ταυτό E || 26 post
 τινί add. κινητῶ phys., cf. 33 || 27 καὶ κατὰ phys. || 28 δῆλον
 — 32 ἐν argumentationi interiecta sunt

δύνασθαι ὑγιαίνειν καὶ δύνασθαι κάμνειν οὐ ταυτόν· καὶ γὰρ
 ἂν τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ κάμνειν ταυτόν ἦν· τὸ δ' ὑποκείμε- 30
 νον καὶ ὑγιαῖνον καὶ νοσοῦν, εἴθ' ὑγρότης εἴθ' αἷμα, ταυτό
 καὶ ἔν. ἐπεὶ δ' οὐ ταυτόν, ὥσπερ οὐδὲ χρῶμα ταυτό καὶ
 ὄρατόν, ἢ τοῦ δυνατοῦ ἢ δυνατὸν ἐντελέχεια κίνησις ἐστίν.
 ὅτι μὲν οὖν ἐστὶν αὕτη, καὶ ὅτι συμβαίνει τότε κινεῖσθαι ὅταν
 ἢ ἐντελέχεια ἢ αὕτη, καὶ οὔτε πρότερον οὔθ' ὕστερον, δῆλον. 35
 ἐνδέχεται γὰρ ἕκαστον ὅτε μὲν ἐνεργεῖν ὅτε δὲ μὴ, οἷον τὸ 1066 a
 οἰκοδομητὸν ἢ οἰκοδομητόν· καὶ ἢ τοῦ οἰκοδομητοῦ ἐνέργεια
 ἢ οἰκοδομητόν, οἰκοδόμησις ἐστίν. ἢ γὰρ τοῦτο ἐστὶν ἢ οἰκο-
 δόμησις ἢ ἐνέργεια ἢ ἢ οἰκία. ἀλλ' ὅταν οἰκία ἢ, οὐκέτι
 οἰκοδομητόν ἐστίν· οἰκοδομεῖται δὲ τὸ οἰκοδομητόν. ἀνάγκη 5
 ἄρα οἰκοδόμησιν τὴν ἐνέργειαν εἶναι, ἢ δ' οἰκοδόμησις κί-
 νησις τις. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κινήσεων.

ὅτι δὲ καλῶς εἴρηται, δῆλον ἐξ ὧν οἱ ἄλλοι λέγουσι περὶ
 αὐτῆς, καὶ ἐκ τοῦ μὴ ῥᾶδιον εἶναι διορίσαι ἄλλως αὐτήν.
 οὔτε γὰρ ἐν ἄλλῳ τις γένει δύναται ἂν θεῖναι αὐτήν. δῆλον 10
 δ' ἐξ ὧν λέγουσιν οἱ μὲν ἑτερότητα καὶ ἀνισότητα καὶ τὸ μὴ
 ὄν, ὧν οὐδὲν ἀνάγκη κινεῖσθαι. ἀλλ' οὐδ' ἢ μεταβολὴ οὔτ'
 εἰς ταῦτα οὔτ' ἐκ τούτων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν ἀντικειμένων.
 αἴτιον δὲ τοῦ εἰς ταῦτα τιθέναι ὅτι ἀόριστόν τι δοκεῖ εἶναι
 ἢ κίνησις, τῆς δ' ἑτέρας συστοιχίας αἱ ἀρχαὶ διὰ τὸ στερητικαὶ 15
 εἶναι ἀόριστοι· οὔτε γὰρ τόδε οὔτε τοιόνδε οὐδεμία αὐτῶν
 οὔτε τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν. τοῦ δὲ δοκεῖν ἀόριστον εἶναι

29 ταυτό A^b || 30 τὸ post καὶ om. E || 31 καὶ τὸ ὑγ καὶ τὸ
 νοσ. phys. || 32 οὐ τὸ αὐτό E || ταυτό A^b: ταυτόν E || 33 ἢ E:
 καὶ ἢ A^b || fort. δυνατὸν κινεῖσθαι, cf. 26 || 34 οὖν A^b phys.:
 γὰρ E || ὅτι E: ὅτε A^b || 35 ἢ ἐντελεχίαι αὕτη E, ἢ ἐντελέ-
 χεια ἢ αὕτη A^b vulgo, cf. 21 || 1066 a, 2 ἢ οἰκοδομητόν om.
 phys., recte ut videtur || 3 ἢ A^b et γρ. E: εἰ E || τοῦτο] τούτου
 coni. Bonitz; at ἢ οἰκοδόμησις quid τοῦτο sit explicat || ἐστίν]
 οἰκία ἐστίν E || 4 ἢ ante ἐν. om. E || ἢ ἢ οἰκία om. A^bE, habet
 phys. || 5 ἐστίν phys., om. A^b, ἔσται E vulgo || 8—27: phys. Γ 2 ||
 11 λέγουσιν, οἱ μὲν γὰρ A^b || fort. οἱ δὲ τὸ || 13 ἐκ post ἢ om.
 E m. pr. || 17. 18 τὴν κίνησιν εἶναι A^b

τὴν κίνησιν αἴτιον ὅτι οὐτ' εἰς δύναμιν τῶν ὄντων οὐτ' εἰς
 ἐνέργειαν ἔστι τιθέναι αὐτήν· οὔτε γὰρ τὸ δυνατὸν ποσὸν
 20 εἶναι κινεῖται ἐξ ἀνάγκης, οὔτε τὸ ἐνεργεῖα ποσόν. ἢ τε κινήσεις
 ἐνέργεια μὲν εἶναι δοκεῖ τις, ἀτελής δέ· αἴτιον δ' ὅτι ἀτελὲς
 τὸ δυνατὸν οὐ ἔστιν ἐνέργεια. καὶ διὰ τοῦτο χαλεπὸν αὐτὴν
 λαβεῖν τί ἐστιν· ἢ γὰρ εἰς στέρησιν ἀνάγκη θεῖναι ἢ εἰς
 δύναμιν ἢ εἰς ἐνέργειαν ἀπλήν, τούτων δ' οὐδὲν φαίνεται ἐν-
 25 δεχόμενον. ὥστε λείπεται τὸ λεχθὲν εἶναι καὶ ἐνέργειαν καὶ
 μὴ ἐνέργειαν τὴν εἰρημένην, ἰδεῖν μὲν χαλεπὴν ἐνδεχομένην
 δ' εἶναι. καὶ ὅτι ἔστιν ἢ κινήσεις ἐν τῷ κινήτῳ, δῆλον· ἐν-
 τελέχεια γὰρ ἐστι τούτου ὑπὸ τοῦ κινήτικοῦ. καὶ ἢ τοῦ κί-
 νητικοῦ ἐνέργεια οὐκ ἄλλη ἐστίν. δεῖ μὲν γὰρ εἶναι ἐντελέχειαν
 30 ἀμφοῖν. κινήτικὸν μὲν γὰρ ἐστι τῷ δύνασθαι, κινεῖν δὲ τῷ
 ἐνεργεῖν, ἀλλ' ἐστὶν ἐνεργητικὸν τοῦ κινήτου, ὥσθ' ὁμοίως μία
 ἢ ἀμφοῖν ἐνέργεια ὥσπερ τὸ αὐτὸ διάστημα· ἐν πρὸς δύο καὶ
 δύο πρὸς ἓν, καὶ τὸ ἀναντες καὶ τὸ κάταντες, ἀλλὰ τὸ εἶναι
 οὐχ ἓν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ κινεῖντος καὶ κινουμένου.
 35 τὸ δ' ἀπειρον ἢ τὸ ἀδύνατον διελθεῖν τῷ μὴ πεφυκέναι 10
 01
 1066 b πέρας· ἔτι προσθέσει ἢ ἀφαιρέσει ἢ ἀμφω. χωριστὸν μὲν
 δὴ αὐτό τι ὄν [αἰσθητὸν δ'] οὐχ οἶόν τ' εἶναι. εἰ γὰρ μήτε
 μέγεθος ἐστι μήτε πλῆθος, οὐσία δ' αὐτοῦ αὐτὸ τὸ ἀπειρον
 καὶ μὴ συμβεβηκός, ἀδιαίρετον ἔσται· τὸ γὰρ διαιρετὸν ἢ
 5 μέγεθος ἢ πλῆθος. εἰ δ' ἀδιαίρετον, οὐκ ἀπειρον, εἰ μὴ

19 θεῖναι A^b: τιθέναι E || αὐτήν ἀπλῶς E phys. || 23 ἢ γὰρ
 ex εἰ γὰρ corr. E || 25. 26 καὶ μὴ ἐνέργειαν om. A^b, μὴ eicere
 cogitabat Bonitz, equidem malo τὸ λεχθὲν καὶ εἶναι ἐνέργειαν
 καὶ μὴ ἐνέργειαν τὴν εἰρημένην || 27—31: phys. Γ 3 || 28 ὑπὸ]
 καὶ ὑπὸ phys. || 31 ἐνεργεῖν. ἀλλ' ἐστὶν vulgo || 31 ἢ add. E
 phys., om. A^b || 32 τὸ διάστημα τὸ αὐτὸ A^b || 35 — 1066 b, 21:
 phys. 204 a, 3—35 || 35 δ' om. A^b || 1066 b, 1 ἀμφοτέρως phys. ||
 2 αἰσθητὸν δ' om. E, recte, nisi praeferas αἰσθητόν τ' || 3 ἐστι
 om. A^b || αὐτοῦ αὐτὸ scripsi: αὐτοῦ A^b αὐτὸ E || 5 μὴ ἀδ. A^b,
 sed μὴ punctis notatum

καθάπερ ἡ φωνὴ ἀόρατος· ἀλλ' οὐχ οὕτω λέγουσιν οὐδ' ἡμεῖς
 ζητοῦμεν, ἀλλ' ὡς ἀδιέξοδον. ἔτι πῶς ἐνδέχεται καθ' αὐτὸ
 εἶναι ἄπειρον, εἰ μὴ καὶ ἀριθμὸς καὶ μέγεθος, ὧν πάθος
 τὸ ἄπειρον; ἔτι εἰ κατὰ συμβεβηκός, οὐκ ἂν εἶη στοιχεῖον
 τῶν ὄντων ἢ ἄπειρον, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἀόρατον τῆς διαλέκτου, 10
 καίτοι ἡ φωνὴ ἀόρατος. καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐνεργεῖα εἶναι τὸ
 ἄπειρον, δῆλον. ἔσται γὰρ ὀτιοῦν αὐτοῦ ἄπειρον μέρος τὸ
 λαμβανόμενον· τὸ γὰρ ἀπείρου εἶναι καὶ ἄπειρον ταυτό, εἴπερ
 οὐσία τὸ ἄπειρον καὶ μὴ καθ' ὑποκειμένου. ὥστε ἡ ἀδιαί-
 ρετον, ἢ εἰς αἰεὶ διαιρετὰ διαιρετόν, εἰ μεριστόν· πολλὰ δ' 15
 εἶναι τὸ αὐτὸ ἀδύνατον ἄπειρα· ὥσπερ δ' ἀέρος ἀῆρ μέρος,
 οὕτως ἄπειρον ἀπείρου, εἰ ἔστιν οὐσία καὶ ἀρχή. ἀμέριστον
 ἄρα καὶ ἀδιαίρετον. ἀλλ' ἀδύνατον τὸ ἐντελεχέα ὂν ἄπειρον·
 ποσὸν γὰρ εἶναι ἀνάγκη. κατὰ συμβεβηκός ἄρα ὑπάρχει.
 ἀλλ' εἰ οὕτως, εἴρηται ὅτι οὐκ ἐνδέχεται εἶναι ἀρχὴν ἀλλ' 20
 ἐκεῖνο ᾧ συμβέβηκε, τὸν ἀέρα ἢ τὸ ἄρτιον.

αὕτη μὲν οὖν ἡ ζήτησις καθόλου· ὅτι δ' ἐν τοῖς αἰσθη-
 τοῖς οὐκ ἔστιν, ἐνθένδε δῆλον. εἰ γὰρ σώματος λόγος τὸ
 ἐπιπέδοις ὠρισμένον, οὐκ εἶη ἂν ἄπειρον σῶμα οὔτ' αἰσθητὸν
 οὔτε νοητόν· οὐδ' ἀριθμὸς ὡς κεχωρισμένος καὶ ἄπειρος 25
 ἀριθμητὸν γὰρ ὁ ἀριθμὸς ἢ τὸ ἔχον ἀριθμόν. φυσικῶς δ' ἐκ
 τῶνδε δῆλον. οὔτε γὰρ σύνθετον οἶόν τ' εἶναι οὔθ' ἀπλοῦν.
 σύνθετον μὲν γὰρ οὐκ ἔσται σῶμα, ἐπεὶ πεπεράνται τῷ
 πλήθει τὰ στοιχεῖα. δεῖ γὰρ ἰσάζειν τὰναντία καὶ μὴ εἶναι
 ἐν αὐτῶν ἄπειρον· εἰ γὰρ ὀπωσοῦν λείπεται ἢ θατέρου σώματος 30

6 οὐδ' A^b: οὐθ' E || 8 ἀριθμὸν phys. || 9 ἔτι εἰ] fort. εἰ
 δε || 10 ἢ E: ἢ A^b || 12 αὐτοῦ ὀτιοῦν A^b || 15 εἰς αἰεὶ διαιρετὰ
 διαιρετόν A^b: εἰς ἄπειρα διαιρετόν E phys. || 16 ὥσπερ δ'
 scripsi: ὥσπερ γὰρ codd. edd., ἀλλὰ μὴν ὥσπερ phys. || μέρος
 ἀῆρ ἀέρος E || 18 fort. ἄπειρον εἶναι || 20 εἰ om. A^b || 22. 23 δ'
 οὐδ' ἐν... οὐκ ἔστιν A^b || 23 — 1067 a, 7: phys. 200 a, 34 — 205 a, 7 ||
 24 οὔτ' αἰσθ. οὔτε νοητόν ex phys. falso illata || 25 οὐδ'] οὔτ'
 E || 28 ἔσται E: ἐνι A^b || τὸ ἄπειρον σῶμα phys. quod recipien-
 dum aut σῶμα delendum || ἐπεὶ πεπεράνται A^b: εἰ E phys. || 30 ὀπωσοῦν
 A^b: ὀτρωοῦν E, ὀποσσοῦν phys. Bonitz

δύναμις, φθαρήσεται ὑπὸ τοῦ ἀπείρου τὸ πεπερασμένον. ἕκα-
 στον δ' ἀπειρον εἶναι ἀδύνατον. σῶμα γάρ ἐστι τὸ πάντῃ ἔχον
 διάστασιν, ἀπειρον δὲ τὸ ἀπεράντως διεστηκός, ὥστε τὸ ἀπειρον
 σῶμα πάντῃ ἔστι ἀπειρον. οὐδὲ ἔν δὲ καὶ ἀπλοῦν ἐνδέχεται τὸ
 35 ἀπειρον εἶναι σῶμα, οὐθ' ὡς λέγουσί τινες, παρὰ τὰ στοιχεῖα ἐξ
 οὗ γεννῶσι ταῦτα· οὐκ ἔστι γὰρ τὸ τοιοῦτο σῶμα παρὰ τὰ στοι-
 χεῖα· ἅπαντα γὰρ ἐξ ὧν ἔστι καὶ διαλύεται εἰς ταῦτα, οὐ φαί-
 1067 a νεται δὲ τοῦτο παρὰ τὰ ἀπλᾶ σώματα. οὐδὲ πῦρ οὐδ' ἄλλο
 τῶν στοιχείων οὐδέν. χωρὶς γὰρ τοῦ ἀπείρου εἶναι τι
 αὐτῶν, ἀδύνατον τὸ πᾶν, κἂν ἢ πεπερασμένον, ἢ εἶναι ἢ
 γίνεσθαι ἔν τι αὐτῶν, ὥσπερ Ἡράκλειτός φησιν ἅπαντα
 5 γίνεσθαι ποτε πῦρ. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνός, ὃ
 ποιοῦσι παρὰ τὰ στοιχεῖα οἱ φυσικοί. πᾶν γὰρ μεταβάλλει
 ἐξ ἐναντίου, οἷον ἐκ θερμοῦ εἰς ψυχρόν. ἔτι τὸ αἰσθητὸν
 σῶμα ποῦ, καὶ ὁ αὐτὸς τόπος ὄλου καὶ μορίου, οἷον τῆς
 γῆς. ὥστ' εἰ μὲν ὁμοειδές, ἀκίνητον ἔστι ἢ αἰεὶ οἰσθήσεται.
 10 τοῦτο δ' ἀδύνατον· τί γὰρ μᾶλλον κάτω ἢ ἄνω ἢ ὀπουοῦν;
 οἷον εἰ βῶλος εἴη, ποῦ αὕτη κινήσεται ἢ μενεῖ; ὁ γὰρ τό-
 πος αὐτῆς τοῦ συγγενοῦς σώματος ἀπειρος. καθέξει οὖν
 τὸν ὄλον τόπον; καὶ πῶς; τίς οὖν μονὴ καὶ κίνησις;
 ἢ πανταχοῦ μενεῖ· οὐ κινήσεται ἄρα. ἢ πανταχοῦ κινήσεται·
 15 οὐκ ἄρα στήσεται. εἰ δ' ἀνόμοιον τὸ πᾶν, ἀνόμοιοι καὶ οἱ

33 ὥστε E phys. Bonitz: ὥστ' εἰ A^b vulgo || 34 πανταχῇ ἔστι
 διεστηκός εἰς ἀπειρον phys. || οὐδὲ ἔν καὶ ἀπλ. A^b, οὐδὲ ἔν δὲ
 ἀπλ. E || τὸ om. E || 36 τὸ om. E phys. || τὸ παρὰ phys. || 37 ὧν
 — ταῦτα A^b: οὗ — τοῦτο E phys. || ἅπαν E || τοῦτο E phys. ||
 1067 a, 1 παρὰ A^b: περὶ E, fort. τοιοῦτο παρὰ || 2 τι om. A^b,
 exspectaveris οὔτε πῦρ ἢ ἄλλο τι, οὐδὲ δὴ — ἐνδέχεται εἶναι
 phys || 3 πᾶν A^b: ἅπαν E vulgo || 5 δ] οἷον phys. || 7 ἐξ ἐναντίου
 εἰς ἐναντίον phys. || 7—23: phys. 205 a, 10—32 || 9 post γῆς ex
 phys. καὶ βῶλον μιᾶς addi iubet Bonitz, ipse supplendum puto
 οἷον τῆς γῆς μορίου ὁ αὐτὸς τόπος || 12 τοῦ συγγενοῦς αὐτῆ e phys.
 coni. Bonitz || 13 post τόπον puñctum posuit Bekk., correxit ex
 phys. Bonitz; idem interrogandi signum posuit post κινεῖ et
 κινήσεται || τόπον ex τρόπον corr. E || ἢ μονὴ καὶ ἢ κιν. E vulgo ||
 14 κινήσεται posterius om. A^b, κινήθησεται utroque loco E

τόποι, καὶ πρῶτον μὲν οὐχ ἔν τὸ σῶμα τοῦ παντὸς ἀλλ' ἢ τῷ ἄπτεσθαι, εἶτα ἢ πεπερασμένα ταῦτ' ἔσται ἢ ἄπειρα εἴδει. πεπερασμένα μὲν οὖν οὐχ οἷόν τε· ἔσται γὰρ τὰ μὲν ἄπειρα τὰ δ' οὐ, εἰ τὸ πᾶν ἄπειρον, οἷον πῦρ ἢ ὕδωρ φθορὰ δὲ τὸ τοιοῦτον τοῖς ἐναντίοις. εἰ δ' ἄπειρα καὶ ἀπλᾶ, 20 καὶ οἱ τόποι ἄπειροι καὶ ἔσται ἄπειρα τὰ στοιχεῖα· εἰ δὲ τοῦτ' ἀδύνατον, καὶ οἱ τόποι πεπερασμένοι, καὶ τὸ πᾶν ἀνάγκη πεπεράνθαι. ὅλως δ' ἀδύνατον ἄπειρον εἶναι σῶμα καὶ τόπον τοῖς σώμασιν, εἰ πᾶν σῶμα αἰσθητὸν ἢ βάρος ἔχει ἢ κουφότητα. ἢ γὰρ ἐπὶ τὸ μέσον ἢ ἄνω οἰσθήσεται, 25 ἀδύνατον δὲ τὸ ἄπειρον ἢ πᾶν ἢ τὸ ἥμισυ ὁποτερονοῦν πεπονθέναι· πῶς γὰρ διελεῖς; ἢ πῶς τοῦ ἀπείρου ἔσται τὸ μὲν κάτω τὸ δ' ἄνω, ἢ ἔσχατον καὶ μέσον; ἔτι πᾶν σῶμα αἰσθητὸν ἐν τόπῳ, τόπου δ' εἶδη ἕξ, ἀδύνατον δ' ἐν τῷ ἀπείρῳ σώματι ταῦτ' εἶναι. ὅλως δ' εἰ ἀδύνατον τόπον 30 ἄπειρον εἶναι, καὶ σῶμα ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἐν τόπῳ ποῦ, τοῦτο δὲ σημαίνει ἢ ἄνω ἢ κάτω ἢ τῶν λοιπῶν τι, τούτων δ' ἕκαστον πέρασ τι. τὸ δ' ἄπειρον οὐ ταῦτόν ἐν μεγέθει καὶ κινήσει καὶ χρόνῳ ὡς μία τις φύσις, ἀλλὰ τὸ ὕστερον λέγεται κατὰ τὸ πρότερον, οἷον κίνησις κατὰ τὸ μέγεθος 35 ἐφ' οὗ κινεῖται ἢ ἀλλοιοῦται ἢ αὔξεται, χρόνος δὲ διὰ τὴν κίνησιν.

11 μεταβάλλει δὲ τὸ μεταβάλλον τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, 1067 b ὡς τὸ μουσικὸν βαδίζει, τὸ δὲ τῷ τούτου τι μεταβάλλειν ἀπλῶς λέγεται μεταβάλλειν, οἷον ὅσα κατὰ μέρη· ὑγιάζεται γὰρ τὸ σῶμα, ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς. ἔστι δὲ τι ὁ καθ' ἑαυτὸ

18 ἐν τισι λείπει τὸ εἶδει γρ. E || καὶ πεπ. A^b || 19 εἰ E: ἢ A^b || 21 τὰ om. A^b || 23—33: phys. 205b, 24 — 206a, 7 || 24 ἢ om. A^b || 26 ἢ post ἥμισυ add. A^b, om. E || 27 διέλης A^b || τὸ μὲν om. A^b || 28 αἰσθητὸν σῶμα E || 32 δὲ E: δὲ δὴ A^b || 33—37: phys. 207b, 21—25 || 35 κατὰ μὲν τὸ μέγ. A^b || 1067b, 1 — 1068a, 7 = phys. E 1 || 2 βαδίζει A^b et E ex corr.: βαδίζειν E m. pr. Bekk., οἷον ὅταν λέγωμεν τ. μ. βαδίζειν phys. || 4 δ καθ' A^b: καὶ ὁ E

5 πρῶτον κινεῖται, καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὸ κινητόν. ἔστι
 δὲ [τι] καὶ ἐπὶ τοῦ κινουῦντος ὡσαύτως· κινεῖ γὰρ τὸ μὲν
 κατὰ συμβεβηκὸς τὸ δὲ κατὰ μέρος τὸ δὲ καθ' αὐτό. ἔστι
 δέ τι τὸ κινουῦν πρῶτον· ἔστι δέ τι τὸ κινούμενον, ἔτι ἐν ᾧ,
 χρόνος, καὶ ἐξ οὗ καὶ εἰς ᾧ. τὰ δ' εἶδη καὶ τὰ πάθη καὶ
 10 ὁ τόπος, εἰς ᾧ κινουῦνται τὰ κινούμενα, ἀκίνητά ἐστιν, οἷον
 ἐπιστήμη καὶ θερμότης· ἔστι δ' οὐχ ἡ θερμότης κίνησις ἀλλ'
 ἡ θέρμανσις. ἡ δὲ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς μεταβολὴ οὐκ ἐν
 ἅπασιν ὑπάρχει, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐναντίοις καὶ μεταξὺ καὶ ἐν
 ἀντιφάσει. τούτου δὲ πίστις ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. μεταβάλλει
 15 δὲ τὸ μεταβάλλον ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον, ἢ οὐκ
 ἐξ ὑποκειμένου εἰς οὐκ ὑποκείμενον, ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς
 οὐκ ὑποκείμενον, ἢ οὐκ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον.
 λέγω δὲ ὑποκείμενον τὸ καταφάσει δηλούμενον. ὥστ' ἀνάγκη
 τρεῖς εἶναι μεταβολάς· ἡ γὰρ ἐξ οὐκ ὑποκειμένου εἰς
 20 μὴ ὑποκείμενον οὐκ ἔστι μεταβολή· οὔτε γὰρ ἐναντία οὔτε
 ἀντίφασίς ἐστιν, ὅτι οὐκ ἀντίθεσις. ἡ μὲν οὖν οὐκ ἐξ ὑπο-
 κειμένου εἰς ὑποκείμενον κατ' ἀντίφασιν γένεσις ἐστιν, ἡ
 μὲν ἀπλῶς ἀπλή, ἡ δὲ τινὸς τίς· ἡ δ' ἐξ ὑποκειμένου εἰς
 μὴ ὑποκείμενον φθορά, ἡ μὲν ἀπλῶς ἀπλή, ἡ δὲ τινὸς τίς.
 25 εἰ δὴ τὸ μὴ ὄν λέγεται πλεοναχῶς, καὶ μήτε τὸ κατὰ σύν-
 θεσιν ἢ διαίρεσιν ἐνδέχεται κινεῖσθαι, μήτε τὸ κατὰ δύνα-
 μιν τὸ τῷ ἀπλῶς ὄντι ἀντικείμενον (τὸ γὰρ μὴ λευκὸν ἢ
 μὴ ἀγαθὸν ὅμως ἐνδέχεται κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκός· εἴη
 γὰρ ἂν ἄνθρωπος τὸ μὴ λευκόν· τὸ δ' ἀπλῶς μὴ τόδε
 30 οὐδαμῶς), ἀδύνατον [γὰρ] τὸ μὴ ὄν κινεῖσθαι· εἰ δὲ τοῦτο.

6 τι om. phys, seclisit Bonitz || τὸ μὲν ex phys. add. Bes-
 sario Bonitz, om. A^b E || 7 τὸ δὲ κατὰ A^b: τὸ μὲν κατὰ E || 8
 δὲ alterum om. E in ras. || ἔτι ἐν ᾧ E: ἐν τινι A^b || 9 χρόνος A^b
 E, ὁ χρόνος phys., unde χρόνος scripsi || 9 τὰ alterum om. E ||
 15 ἢ οὐκ — 18 ὑποκείμενον om. A^b || 17 ἢ — εἰς ὑποκείμενον add.
 E || 21 ὅτι οὐκ ἀντίθεσις cum phys. ante οὔτε γὰρ ponenda erant ||
 23 τινὸς τίς A^b E: τίς τινὸς phys. || 24 ἀπλή om. A^b || τινὸς τίς E:
 τίς, τινὸς A^b et γρ. E || 27 ὄντι om. A^b || τὸ γὰρ — 30 οὐδαμῶς
 parenthesi inclusi || 29 ἂν om. A^b || 30 γὰρ om. T, seclisi, licet

καὶ τὴν γένεσιν κίνησιν εἶναι· γίνεται γὰρ τὸ μὴ ὄν. εἰ
 γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα κατὰ συμβεβηκὸς γίνεται, ἀλλ' ὅμως
 ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχει τὸ μὴ ὄν κατὰ τοῦ γιγνομένου
 ἀπλῶς. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἡρεμεῖν. ταῦτά τε δὴ συμβαίνει
 δυσχερῆ, καὶ εἰ πᾶν τὸ κινούμενον ἐν τόπῳ, τὸ δὲ μὴ ὄν 35
 οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ· εἴη γὰρ ἄν που. οὐδὲ δὴ ἡ φθορὰ
 κίνησις· ἐναντίον γὰρ κινήσει κίνησις ἢ ἡρεμία, φθορὰ
 δὲ γενέσει. ἐπεὶ δὲ πᾶσα κίνησις μεταβολή τις, μεταβολαὶ 1068 a
 δὲ τρεῖς αἰ εἰρημέναι, τούτων δ' αἰ κατὰ γένεσιν καὶ φθο-
 ρὰν οὐ κινήσεις, αὗται δ' εἰσὶν αἰ κατ' ἀντίφασιν, ἀνάγκη
 τὴν ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον κίνησιν εἶναι μόνην.
 τὰ δ' ὑποκείμενα ἢ ἐναντία ἢ μεταξύ· καὶ γὰρ ἡ στέρησις 5
 κείσθω ἐναντίον, καὶ δηλοῦται καταφάσει, οἷον τὸ γυμνὸν
 καὶ νωδὸν καὶ μέλαν.

12 εἰ οὖν αἰ κατηγορίαι διήρηνται οὐσία, ποιότητα, τόπῳ,
 τῷ ποιεῖν ἢ πάσχειν, τῷ πρὸς τι, τῷ ποσῶ, ἀνάγκη τρεῖς
 εἶναι κινήσεις, ποιού, ποσοῦ, τόπου. κατ' οὐσίαν δ' οὐ, διὰ 10
 τὸ μηδὲν εἶναι οὐσία ἐναντίον. οὐδὲ τοῦ πρὸς τι· ἔστι γὰρ
 θατέρου μεταβάλλοντος μηδὲν ἀληθεύεσθαι θάτερον μηδὲν
 μεταβάλλον, ὥστε κατὰ συμβεβηκὸς ἢ κίνησις αὐτῶν. οὐδὲ
 ποιούντος καὶ πάσχοντος, ἢ κινουῦντος καὶ κινουμένου, ὅτι
 οὐκ ἔστι κινήσεως κίνησις οὐδὲ γενέσεως γένεσις, οὐδ' ὅλως 15
 μεταβολῆς μεταβολή. διχῶς γὰρ ἐνδέχεται κινήσεως εἶναι
 κίνησιν, ἢ ὡς ὑποκειμένου, οἷον ὁ ἄνθρωπος κινεῖται ὅτι
 ἐκ λευκοῦ εἰς μέλαν μεταβάλλει, ὥστε οὕτω καὶ ἡ κίνησις ἢ
 θερμαίνεται ἢ ψύχεται ἢ τόπον ἀλλάττει ἢ αὐξεται. τοῦτο

in phys. quoque exstet || 34 τε δὴ E, δὲ δὴ A^b || 36 ἢ om. E ||
 1068 a, 2 δὲ μὲν κατὰ A^b || 5 ἢ prius om. A^b || 7 νωδὸν E: λευ-
 κὸν A^b phys. || τὸ μέλαν E, τὸ om. A^b phys || 8 — 1068 b, 25:
 phys. E p. 225 a, 5 — 226 b, 16 || 9 τῷ primum tertiumque om.
 A^b || ἢ om. A^b || 11 τοῦ om. E, τῷ phys. || 12 μεταβάλλοντος μη-
 δὲν A^b, μηδὲν μεταβάλλοντος E vulgo, μηδὲν om. phys., fort.
 μὴ vel μηκέτι || μηδὲ A^b || 14 καὶ πάσχοντος E: ἢ πάσχοντος A^b ||
 16 μεταβολή μεταβολῆς E et phys. || 16. 17 κίνησιν εἶναι A^b

20 δ' ἀδύνατον· οὐ γὰρ τῶν ὑποκειμένων τι ἢ μεταβολή. ἢ τῶ
 ἕτερόν τι ὑποκείμενον ἐκ μεταβολῆς μεταβάλλειν εἰς ἄλλο
 εἶδος, οἷον ἄνθρωπον ἐκ νόσου εἰς ὑγίειαν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο
 δυνατὸν πλὴν κατὰ συμβεβηκός. πᾶσα γὰρ κίνησις ἐξ ἄλλου
 εἰς ἄλλο ἐστὶ μεταβολή. καὶ γένεσις καὶ φθορὰ ὡσαύτως·
 25 πλὴν αἱ μὲν εἰς ἀντικείμενα ὡδὶ ἢ ὡδὶ κινήσεις, αἱ δ' οὐ
 κινήσεις. ἅμα οὖν μεταβάλλει ἐξ ὑγείας εἰς νόσον, καὶ ἐξ
 αὐτῆς ταύτης τῆς μεταβολῆς εἰς ἄλλην. δῆλον δ' ὅτι ἂν
 νοσήσῃ, μεταβεβληκός ἐσται εἰς ὅποιανοῦν (ἐνδέχεται γὰρ
 ἠρεμεῖν) καὶ ἔτι εἰς μὴ τὴν τυχοῦσαν αἰεὶ· κάκεινη ἔκ τινος
 30 εἰς τι ἄλλο ἐσται ὥσθ' ἢ ἀντικείμενη ἐσται ὑγίανσις. ἀλλὰ
 τῶ συμβεβηκέναι, οἷον ἐξ ἀναμνήσεως εἰς λήθην μεταβάλλει,
 ὅτι ὧ ὑπάρχει ἐκεῖνο μεταβάλλει, ὅτε μὲν εἰς ἐπιστήμην ὅτε
 δὲ εἰς ὑγίειαν. ἔτι εἰς ἀπειρον βαδιεῖται, εἰ ἐσται μετα-
 βολῆς μεταβολή καὶ γενέσεως γένεσις. ἀνάγκη δὴ καὶ τὴν
 35 προτέραν, εἰ ἢ ὑστέρα· οἷον εἰ ἢ ἀπλῆ γένεσις ἐγίγνετό
 1068 b ποτε, καὶ τὸ γιγνόμενον ἀπλῶς ἐγίγνετο· ὥστε οὐπω ἦν τὸ
 γιγνόμενον ἀπλῶς, ἀλλὰ τι γιγνόμενον ἢ γενόμενον ἤδη.
 καὶ τοῦτ' ἐγίγνετό ποτε, ὥστ' οὐκ ἦν πω τότε γιγνόμενον.
 ἐπεὶ δὲ τῶν ἀπείρων οὐκ ἐσται τι πρῶτον, οὐκ ἐσται τὸ

22 ἄνθρωπος phys. || 23 πᾶσα γὰρ E: ἅπασι γὰρ ἢ A^b,
 αὐτῇ γὰρ ἢ phys. || ἄλλου εἶδους phys. || 25 ἢ δ' ὡδὶ A^b, ἢ
 ὡδὶ E, om. phys. || κινήσεις, αἱ δ' (sc. γένεσις καὶ φθορὰ) οὐ
 κινήσεις scripsi: οὐ κινήσεις E, ἢ κίνησις A^b, ἢ δὲ κίνησις οὐχ
 ὁμοίως phys. || 27 δῆλον — 30 ὑγίανσις in parenthesi dicta sunt ||
 δ' E: δὴ A^b et v. l. in phys. || 28 νοσήσῃ ex νοσῆι corr. E || 30
 ἐσται alterum om. E m. pr. et codd. aliquot phys.; in marg.
 E: γρ. ἐν τισιν ὥστε ἐσται || 35 ἀπλῆ ἐγίγνετό ποτε A^b quod
 supplendum in γένεσις ἐγίγνετό ποτε || 1068 b, 1 ἀπλῶς om. E et
 phys. || ἦν τὸ A^b: τὸ om. E et codd. aliquot phys. || 2 τι γιγνό-
 μενον E: γιγνόμενόν τι A^b || ἢ γινόμενον A^b, ἢ γενόμενον E,
 γιγνόμενον conl. Bonitz, καὶ γινόμενον phys. || 2. 3 ἤδη. καὶ
 A^b: εἰ δὴ καὶ E Bekk., ἤδη. εἰ δὴ καὶ Ald. || 3 post τοῦτ'
 comma Brandis, post ποτε Bonitz || ὥστ'] διὰ τί Bessario Ald. ||
 τότε E: ποτε A^b, fort. ποτε τό τι γιγνόμενον || 4 τι om. E || οὐκ
 ἐσται τὸ πρῶτον om. A^b

πρῶτον, ὥστ' οὐδὲ τὸ ἐχόμενον. οὔτε γιγνεσθαι οὖν οὔτε 5
 κινεῖσθαι οἷόν τε οὔτε μεταβάλλειν οὐδέν. ἔτι τοῦ αὐτοῦ
 κίνησις ἢ ἐναντία καὶ ἡρέμησις, καὶ γένεσις καὶ φθορά.
 ὥστε τὸ γιγνόμενον ὅταν γένηται γιγνόμενον, τότε φθείρε-
 ται· οὔτε γὰρ εὐθύς γιγνόμενον οὔθ' ὕστερον· εἶναι γὰρ δεῖ
 τὸ φθειρόμενον. ἔτι δεῖ ὕλην ὑπεῖναι τῷ γιγνομένῳ καὶ 10
 μεταβάλλοντι. τίς οὖν ἔσται, ὥσπερ τὸ ἀλλοιωτὸν σῶμα ἢ
 ψυχὴ, οὕτω τί τὸ γιγνόμενον κίνησις ἢ γένεσις; καὶ ἔτι τί
 εἰς ὃ κινουῦνται; δεῖ γὰρ εἶναι τὴν τοῦδε ἐκ τοῦδε εἰς τόδε
 κίνησιν μὴ κίνησιν. πῶς οὖν; οὐ γὰρ ἔσται μάθησις ἢ τῆς
 μαθήσεως γένεσις, ὥστ' οὐδὲ γένεσις γενέσεως. ἐπεὶ δ' οὔτ' 15
 οὐσίας οὔτε τοῦ πρὸς τι οὔτε τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν, λείπεται
 κατὰ τὸ ποιὸν καὶ ποσὸν καὶ τόπον κίνησιν εἶναι· τούτων
 γὰρ ἐκάστῳ ἐναντίωσίς ἐστιν. λέγω δὲ τὸ ποιὸν οὐ τὸ ἐν τῇ
 οὐσίᾳ (καὶ γὰρ καὶ ἡ διαφορὰ ποιόν) ἀλλὰ τὸ παθητικόν,
 καθ' ὃ λέγεται πάσχειν ἢ ἀπαθεῖν εἶναι. τὸ δ' ἀκίνητον τό 20
 τε ὅλως ἀδύνατον κινήσθαι καὶ τὸ μόγις ἐν χρόνῳ πολλῷ
 ἢ βραδέως ἀρχόμενον, καὶ τὸ πεφυκὸς μὲν κινεῖσθαι, μὴ
 δυνάμενον δὲ ὅτε πέφυκε καὶ οὐ καὶ ὥς. ὃ καλῶ ἡρεμεῖν
 τῶν ἀκινήτων μόνον· ἐναντίον γὰρ ἡρεμία κινήσει, ὥστε
 στέρησις ἂν εἴη τοῦ δεκτικοῦ. 25

5 οὖν in οὖν αὐται corr. E || 7 καὶ ἔτι ἡρέμησις phys. || καὶ
 ἢ γένεσις A^b, equidem καὶ γένεσις delendum puto || 9 γινόμε-
 νον E et phys.: γενόμενον A^b || 11 μεταβάλλοντι A^bE: μετα-
 βάλλειν τι T || 12 τί A^b: τί καὶ E sed καὶ eras., τι om.
 codd. aliquot phys. || ἢ κιν. A^b || ἔτι om. E || 13 εἶναί τι τὴν
 E phys. || 14 μὴ κιν.] καὶ μὴ κιν. phys. || μάθησις ἢ τῆς μαθή-
 σεως γένεσις A^b phys.: μάθησις τῆς μαθήσεως E vulgo || 15
 οὐδὲ γένεσις γενέσεως A^b: οὐδὲ τῆς γενέσεως E, οὐδὲ γενέσεως
 γένεσις phys., οὐδὲ γενέσεως γένεσις γένεσις conl. Prantl ad
 phys. || 17 καὶ τὸ ποσὸν A^b et phys. || post εἶναι add. μόνον
 phys. || 19 οὐσίᾳ καὶ τῇ διαφορᾷ A^b || 20 καθ' ὃ Bonitz: καθὸ
 vulgo || 21 μόγις A^b: μόλις E vulgo || 22 ἢ om. E || 22. 23 μὴ
 δυνάμενον δὲ] καὶ δυνάμενον μὴ κινούμενον δὲ e phys. Bo-
 nitz || 23 οὐ] οὐ πέφυκε A^b

ἅμα κατὰ τόπον ὅσα ἐν ἐνὶ τόπῳ πρώτῳ, καὶ χωρὶς
 ὅσα ἐν ἄλλῳ. ἄπτεσθαι δὲ ὧν τὰ ἅκρα ἅμα. μεταξὺ δ'
 εἰς ὃ πέφυκε πρότερον ἀφικνεῖσθαι τὸ μεταβάλλον ἢ εἰς ὃ
 ἔσχατον μεταβάλλει κατὰ φύσιν συνεχῶς μεταβάλλον. ἐναν-
 30 τίον κατὰ τόπον τὸ κατ' εὐθειᾶν ἀπέχον πλεῖστον. ἐξῆς δὲ
 οὗ μετὰ τὴν ἀρχὴν ὄντος, θέσει ἢ εἶδει ἢ ἄλλως πως
 ἀφορισθέντος, μηδὲν μεταξὺ ἐστὶ τῶν ἐν ταύτῳ γένει καὶ
 οὗ ἐφεξῆς ἐστίν, οἷον γραμμαὶ γραμμῆς ἢ μονάδες μονάδος ἢ
 οἰκίας οἰκία. ἄλλο δ' οὐδὲν κωλύει μεταξὺ εἶναι. τὸ γὰρ ἐξῆς
 35 τινὸς ἐφεξῆς καὶ ὕστερόν τι· οὐ γὰρ τὸ ἐν ἐξῆς τῶν δύο,
 1069 a οὐδ' ἢ νοσηνία τῆς δευτέρας. ἐχόμενον δὲ ὃ ἂν ἐξῆς ὄν
 ἄπτηται. ἐπεὶ δὲ πᾶσα μεταβολὴ ἐν τοῖς ἀντικειμένοις,
 ταῦτα δὲ ἐναντία καὶ ἀντίφασις, ἀντιφάσεως δ' οὐδὲν
 ἀνὰ μέσον, δῆλον ὡς ἐν τοῖς ἐναντίοις τὸ μεταξὺ. τὸ δὲ
 5 συνεχές ὅπερ ἐχόμενόν τι ἢ ἀπτόμενον· λέγεται δὲ συνεχές
 ὅταν ταῦτὸ γένηται καὶ ἐν τὸ ἐκατέρου πέρασ οἷς ἄπτονται
 καὶ συνέχονται, ὥστε δῆλον ὅτι τὸ συνεχές ἐν τούτοις ἐξ
 ὧν ἐν τι πέφυκε γίνεσθαι κατὰ τὴν σύναψιν. καὶ ὅτι
 πρῶτον τὸ ἐφεξῆς, δῆλον· τὸ γὰρ ἐξῆς οὐχ ἄπτεται, τοῦτο
 10 δ' ἐφεξῆς. καὶ εἰ συνεχές, ἄπτεται, εἰ δ' ἄπτεται, οὐπω
 συνεχές· ἐν οἷς δὲ μὴ ἐστὶν ἀφή, οὐκ ἔστι σύμφυσις ἐν
 τούτοις. ὥστ' οὐκ ἔστι στιγμή μονάδι ταυτόν· ταῖς μὲν
 γὰρ ὑπάρχει τὸ ἄπτεσθαι, ταῖς δ' οὐ, ἀλλὰ τὸ ἐφεξῆς· καὶ
 τῶν μὲν μεταξὺ τι, τῶν δ' οὐ.

26 — 1069 a, 14: phys. E 3 p. 226 b, 21 — 227 a, 31 || 26 ἐν
 om. A^b || πρῶτον A^b || 27 δὲ om. A^b || 29 τὸ συνεχῶς A^b, τὸ om.
 E et phys. || 30 et 35 sq. ἐξῆς] ἐφεξῆς ubique phys. || 33 οὗ E:
 ὃ A^b || ἐξῆς E || γραμμὴ γραμμῆς ἢ γραμμαί, ἢ μονάδος μονάδος
 ἢ μονάδες phys. || 35 τινὸς E: τινὶ A^b || 1069 a, 1. 2 ἐξῆς ἀπ-
 ἄπτηται A^b || 3 δὲ ἐναντία A^b: δὲ τὰ ἐναντ. E, δὲ τὰ τ' ἐν.
 E m. sec. Bekk. || 5 ἢ ἀπτόμενον A^b: om. E et phys. || λέγεται
 A^b: λέγω E || 10 ἐφεξῆς A^b: ἐξῆς E vulgo || εἰ A^b: εἰς E || 12
 ταυτὸ A^b E || 13 ἀλλὰ πρὸς τὸ E

15 Liber A ut libros ABΓEZHΘMN exciperet et operi
 coronam imponeret primum destinatus fuisse videtur, neque

Λ. „Theologie“

Περὶ τῆς οὐσίας ἡ θεωρία· τῶν γὰρ οὐσιῶν αἱ ἀρχαὶ
καὶ τὰ αἷτια ζητοῦνται. καὶ γὰρ εἰ ὡς ὅλον τι τὸ πᾶν, ἡ
οὐσία πρῶτον μέρος· καὶ εἰ τῷ ἐφεξῆς, κἂν οὕτω πρῶτον 20
ἡ οὐσία, εἶτα τὸ ποιόν, εἶτα τὸ ποσόν. ἅμα δ' οὐδ' ὄντα
ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν ταῦτα, ἀλλὰ ποιότητες καὶ κινήσεις, ἧ
καὶ τὸ οὐ λευκὸν καὶ τὸ οὐκ εὐθύ· λέγομεν γοῦν εἶναι καὶ
ταῦτα, οἷον „ἐστὶν οὐ-λευκόν.“ ἔτι οὐδὲν τῶν ἄλλων χωριστόν.
μαρτυροῦσι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔργῳ· τῆς γὰρ οὐσίας ἐζήτουν 25
ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα καὶ αἷτια. οἱ μὲν οὖν νῦν τὰ καθόλου
οὐσίας μᾶλλον τιθέασιν· τὰ γὰρ γένη καθόλου, ἃ φασιν
ἀρχὰς καὶ οὐσίας εἶναι μᾶλλον διὰ τὸ λογικῶς ζητεῖν· οἱ
δὲ πάλαι τὰ καθ' ἕκαστον, οἷον πῦρ καὶ γῆν, ἀλλ' οὐ τὸ
κοινὸν σῶμα. οὐσίαι δὲ τρεῖς, μία μὲν αἰσθητή, ἧς ἡ μὲν 30
αἰδῖος ἡ δὲ φθαρτή, ἣν πάντες ὁμολογοῦσιν, οἷον τὰ
φυτὰ καὶ τὰ ζῶα [ἡ δ' αἰδῖος], ἧς ἀνάγκη τὰ στοιχεῖα λα-
βεῖν, εἴτε ἓν εἴτε πολλά· ἄλλη δὲ ἀκίνητος, καὶ ταύτην
τινὲς εἶναι φασὶ χωριστήν, οἱ μὲν εἰς δύο διαιροῦντες, οἱ
δὲ εἰς μίαν φύσιν τιθέντες τὰ εἶδη καὶ τὰ μαθηματικά, οἱ 35
δὲ τὰ μαθηματικὰ μόνον τούτων. ἐκεῖναι μὲν δὴ φυσικῆς·

tamen philosopho ad hunc librum perpoliendum tempus sup-
petiit, unde prior certe pars (c. 1—5) primis lineamentis ad-
umbrata notisque marginalibus turbata est; altera ut perfectior
videatur, inde factum existimo, quod eius summam iam ante
in dialogo περὶ φιλοσοφίας tractaverat || 20 κἂν A^b: καὶ E || 21
εἶτα τὸ ποσόν A^b Alex.: ἡ ποσόν E || 22 ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν A^b:
ὡς εἰπεῖν ἀπλῶς E, ἀπλῶς ὡς εἰπεῖν Alex. || ταῦτα, ἀλλὰ E:
τάλλα ἀλλὰ A^b et γρ. E, ταῦτα οἷον Alex. || καὶ om. Alex. || ἡ
Ald. Bonitz: ἡ Bekk. || 23 τὸ alterum om. E Alex. || καὶ ταῦτα
εἶναι A^b || 27 τὰ in ras. E || 29 ἕκαστα A^b || 30 αἰσθητή, ἧς ἡ
μὲν αἰδῖος ἡ δὲ φθαρτή, ἣν πάντες ὁμολογοῦσιν A^bE: αἰσθητή,
ἣν πάντες ὁμολογοῦσιν, ἧς ἡ μὲν φθαρτή, οἷον ex Alex. et
Them. coni. Bonitz, ἡ δ' αἰδῖος secluserit lectionem Arabici
Alexandri secutus Freudenthal || 33 ἄλλη δὲ ἀκίνητος] νοητὴ
αἰδῖος οὐσα καὶ ἀκίνητος Alex. in interpr. || καὶ add. A^b Alex.
om. E || 34 φασὶ τινες εἶναι E || 36 οἱ δὲ τὰ μαθηματικὰ om. E

1069 b μετὰ κινήσεως γάρ· αὕτη δ' ἑτέρας, εἰ μηδεμία αὐτοῖς ἀρχὴ κοινή.

ἢ δ' αἰσθητῆ οὐσία μεταβλητῆ. εἰ δ' ἢ μεταβολὴ ἐκ τῶν ἀντικειμένων ἢ τῶν μεταξύ, ἀντικειμένων δὲ μὴ πάντων (οὐ λευκὸν γὰρ καὶ ἡ φωνή) ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἀνάγκη ὑπεῖναι τι τὸ μεταβάλλον εἰς τὴν ἐναντίωσιν· οὐ γὰρ τὰ ἐναντία μεταβάλλει. ἔτι τὸ μὲν ὑπομένει, τὸ δ' 2 ἐναντίον οὐχ ὑπομένει· ἔστιν ἄρα τι τρίτον παρὰ τὰ ἐναντία, ἢ ὕλη. εἰ δὴ αἱ μεταβολαὶ τέτταρες, ἢ κατὰ τὸ τί ἢ 10 κατὰ τὸ ποῖον ἢ ποσὸν ἢ ποῦ, καὶ γένεσις μὲν ἢ ἀπλῆ καὶ φθορὰ ἢ κατὰ τόδε, αὐξήσις δὲ καὶ φθίσις ἢ κατὰ τὸ ποσόν, ἀλλοίωσις δὲ ἢ κατὰ τὸ πάθος, φθορὰ δὲ ἢ κατὰ τόπον, εἰς ἐναντιώσεις ἂν εἶεν τὰς καθ' ἕκαστον αἱ μεταβολαί. ἀνάγκη δὴ μεταβάλλειν τὴν ὕλην δυναμένην ἄμφω. 15 ἐπεὶ δὲ διττὸν τὸ ὄν, μεταβάλλει πᾶν ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος εἰς τὸ ἐνεργείᾳ ὄν, οἷον ἐκ λευκοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργείᾳ λευκόν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ' αὐξήσεως καὶ φθίσεως. ὥστ' οὐ μόνον κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται γίνεσθαι ἐκ μὴ ὄντος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὄντος γίνεται πάντα, δυνάμει μέντοι 20 ὄντος, ἐκ μὴ ὄντος δὲ ἐνεργείᾳ. καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ Ἀναξαγόρου ἔν (βέλτιον γὰρ ἢ ὁμοῦ πάντα) καὶ Ἐμπεδοκλέους τὸ μῖγμα καὶ Ἀναξιμάνδρου, καὶ ὡς Δημόκριτός φησιν, ἦν ὁμοῦ πάντα, δυνάμει, ἐνεργείᾳ δ' οὐ. ὥστε τῆς ὕλης ἂν εἶεν ἡμμένοι. πάντα δ' ὕλην ἔχει ὅσα μεταβάλλει, ἀλλ' 25 ἕτερα ἑτέραν· καὶ τῶν αἰδίων ὅσα μὴ γεννητὰ κινητὰ δὲ

1069 b, 3 δ' ἢ] δὴ ἢ E sed prius η in ras. || 5 γὰρ ἢ codd., καὶ addidit Essen, cf. Alex. p. 644, 29 || 7 μεταβάλλει ex μεταβάλλειν corr. E || 9 τὸ supra lin. add. E || 11 ἢ post φθορὰ om. E || τὸ ante τόδε supra lin. add. E || 12 φθορὰ E || 14 ἀνάγκη — 24 ἡμμένοι post 24 πάντα — 34 ὕλη transposuit Essen || 19 fort. ἐξ ὄντος μὲν || 20 ἐκ fort. om. Alex. || μὴ ὄντος in ras. E || 21 ἢ A^bE, ἢ ἦν ex Alex. conii. Bonitz || γὰρ om. γε. E || 22 καὶ Ἀναξιμάνδρου fort. om. Alex. || 23 ὁμοῦ Alex. et γε. E: ἡμῖν A^bE || 25 ἕτερα ἑτέραν conii. Bonitz: ἑτέραν codd., possis quoque eiectis verbis ἀλλ' ἑτέραν locum sanare

φορᾶ, ἀλλ' οὐ γεννητήν, ἀλλὰ πόθεν ποῖ. * ἀπορήσειε δ' ἄν τις ἐκ πολου μὴ ὄντος ἢ γένεσις· τριχῶς γὰρ τὸ μὴ ὄν.* εἰ δὴ τί ἐστι δυνάμει, ἀλλ' ὅμως οὐ τοῦ τυχόντος, ἀλλ' ἕτερον ἐξ ἑτέρου· οὐδ' ἱκανὸν ὅτι ὁμοῦ πάντα χρήματα¹ διαφέρει γὰρ τῇ ὕλῃ, ἐπεὶ διὰ τί ἄπειρα ἐγένετο ἀλλ' οὐχ 30 ἓν; ὁ γὰρ νοῦς εἷς, ὥστ' εἰ καὶ ἡ ὕλη μία, ἐκεῖνο ἐγένετο ἐνεργείᾳ ὃ ἡ ὕλη ἦν δυνάμει. τρία δὴ τὰ αἷτια καὶ τρεῖς αἰ ἀρχαί, δύο μὲν ἢ ἐναντιώσεις, ἧς τὸ μὲν λόγος καὶ εἶδος τὸ δὲ στέρησις, τὸ δὲ τρίτον ἡ ὕλη.

3 μετὰ ταῦτα ὅτι οὐ γίνεταί οὔτε ἡ ὕλη οὔτε τὸ εἶδος, 35 λέγω δὲ τὰ ἔσχατα. πᾶν γὰρ μεταβάλλει τί καὶ ὑπό τινος <sup>sc. nach rick-
wärite</sup> καὶ εἷς τι. ὑφ' οὗ μὲν, τοῦ πρώτου κινουόντος· ὃ δέ, ἡ 1070 a ὕλη· εἷς ὃ δέ, τὸ εἶδος. εἷς ἄπειρον οὖν εἷσιν, εἰ μὴ μόνον ὁ χαλκὸς γίνεταί στρογγύλος ἀλλὰ καὶ τὸ στρογγύλον ἢ ὁ χαλκός· ἀνάγκη δὴ στήναι.

μετὰ ταῦτα ὅτι ἐκάστη ἐκ συνωνύμου γίνεταί οὐσία 5 *τὰ γὰρ φύσει οὐσίαι καὶ τᾶλλα*. ἡ γὰρ τέχνη ἢ φύσει γίνεταί ἢ τύχῃ ἢ τῷ αὐτομάτῳ. ἡ μὲν οὖν τέχνη ἀρχὴ ἐν ἄλλῳ, ἡ δὲ φύσις ἀρχὴ ἐν αὐτῷ, *ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ*, αἰ δὲ λοιπαὶ αἰτίαι στέρησεις τούτων. οὐσίαι δὲ τρεῖς ἢ μὲν ὕλη τόδε τι οὐσα τῷ φαίνεσθαι (ὅσα γὰρ 10 ἐστὶν ἀφῆ καὶ μὴ συμφύσει, ὕλη καὶ ὑποκείμενον)· ἡ δὲ φύσις καὶ τόδε τι, εἷς ἦν, καὶ ἕξις τις· ἔτι τρίτη ἢ ἐκ τού-

26 γεννητήν E || δ'] γὰρ fort. Alex.; ἀπορήσειε — 27 ὄν pertinent ad 18—20 || 31 καὶ om. A^b || fort. ἐν ἐκεῖνο vel ἐκεῖνο μόνον || 32 ὃ conī. Bonitz: οὐ A^bE || 33 αἰ om. A^b || 35 μετὰ ταῦτα — 1070 a, 30 ἐστὶν post librum N collocanda censet Es-sen || 1070 a, 1 post τι add. A^b καὶ ἐξ οὗ || 5 οὐσία E Alex.: ἡ οὐσία A^b || 6 τὰ γὰρ — τᾶλλα ex nota marginali orta puto || 8 αὐτῷ] ἐαυτῷ A^b || ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ ad 5 ἐκ συνωνύμου γίνεταί οὐσία pertinere intellexit Alex. || 10 ὕλη μὴ τόδε τι conī. Schwegler || fort. τῷ φθάνειν γίνεσθαι vel τῷ ἐμφαίνεσθαι || 11 ἐστὶν om. Alex. p. 650, 23 || 12 φύσις καὶ A^b, καὶ om. E, φύσις τόδε τι οὐσα Alex. in interpret. || καὶ ἕξις τις εἷς ἦν fort. Alex.

των ἢ καθ' ἕκαστα, οἷον Σωκράτης ἢ Καλλίας. ἐπὶ μὲν
 οὖν τινῶν τὸ τόδε τι οὐκ ἔστι παρὰ τὴν συνθέτην οὐσίαν,
 15 οἷον οἰκίας τὸ εἶδος, εἰ μὴ ἢ τέχνη (οὐδ' ἔστι γένεσις καὶ
 φθορὰ τούτων, ἀλλ' ἄλλον τρόπον εἰσὶ καὶ οὐκ εἰσὶν οἰκία
 τε ἢ ἄνευ ὕλης καὶ ὑγεία καὶ πᾶν τὸ κατὰ τέχνην), ἀλλ'
 εἴπερ, ἐπὶ τῶν φύσει. διὸ δὴ οὐ κακῶς ὁ Πλάτων ἔφη ὅτι
 εἶδη ἐστὶν ὁπόσα φύσει, εἴπερ ἔστιν εἶδη, ἀλλὰ γ' οὐ τούτων,
 20 οἷον πῦρ, σὰρξ, κεφαλή· ἅπαντα γὰρ ὕλη ἐστὶ, καὶ τῆς μάλιστ'
 οὐσίας ἢ τελευταία*. τὰ μὲν οὖν κινουῦντα αἷτια ὡς
 προγεγενημένα ὄντα, τὰ δ' ὡς ὁ λόγος ἅμα. ὅτε γὰρ ὑγι-
 αίνει ὁ ἄνθρωπος, τότε καὶ ἡ ὑγεία ἐστίν, καὶ τὸ σχῆμα
 τῆς χαλκῆς σφαίρας ἅμα καὶ ἡ χαλκῆ σφαῖρα. εἰ δὲ καὶ
 25 ὕστερόν τι ὑπομένει, σκεπτέον. ἐπ' ἐνίων γὰρ οὐδὲν κω-
 λύει, οἷον εἰ ἢ ψυχὴ τοιοῦτον, μὴ πᾶσα ἀλλ' ὁ νοῦς· πᾶσαν
 γὰρ ἀδύνατον ἴσως. φανερόν δὴ ὅτι οὐδὲν δεῖ διὰ γε ταῦτ'
 εἶναι τὰς ιδέας. ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ, ὁ καθ'
 ἕκαστον τὸν τινά· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν· ἢ γὰρ
 30 ἰατρικὴ τέχνη ὁ λόγος τῆς ὑγείας ἐστίν.

τὰ δ' αἷτια καὶ αἱ ἀρχαὶ ἄλλα ἄλλων ἔστιν ὡς, ἔστι δ' 4
 ὡς, ἂν καθόλου λέγη τις καὶ κατ' ἀναλογίαν, ταῦτ' πάν-
 των. ἀπορήσειε γὰρ ἂν τις πότερον ἕτεροι ἢ αἱ αὐταὶ ἀρ-
 χαὶ καὶ στοιχεῖα τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν πρὸς τι, καὶ καθ'
 35 ἐκάστην δὴ τῶν κατηγοριῶν ὁμοίως. ἀλλ' ἄτοπον εἰ ταῦτ'
 πάντων. ἐκ τῶν αὐτῶν γὰρ ἔσται τὰ πρὸς τι καὶ ἡ οὐσία.
 1070 b τί οὖν τοῦτ' ἔσται; παρὰ γὰρ τὴν οὐσίαν καὶ τᾶλλα τὰ κα-

13 ἢ καθ' E: ἢ καὶ καθ' A^b || 14 τι om. E || 15 οὐδ' — 17
 τέχνην parenthesi inclusimus || 16 καὶ οὐκ εἰσὶν om. T || 17 τε
 om. E || 18 δὴ om. A^b || ὁ om. E || 19 ἀλλὰ E et A^b m. pr. || 20
 οἷον — 21 τελευταία post 11 ὑποκείμενον transponenda putat
 Alex. || ἀλλὰ γ' οὐ τούτων scripsi: ἄλλα τούτων codd. edd. || 23 ἢ
 om. A^b || 26 ἢ om. A^b || 28 ὁ καθ' ἕκαστος A^b || 30 ὁ om. A^b ||
 ἐστίν om. A^b || 31 τὰ δ' E: ἔστι δὲ τὰ altero ἔστιν omisso A^b ||
 32 λέγοι A^b || 33 πάντα A^b || 35 δὴ κατηγορίαν A^b || 36 τὰ E:
 τὸ A^b || ἡ οὐσία A^b: αἱ οὐσῖαι E sed αἱ supra lin m. sec. add.

τηγορούμενα οὐδέν ἐστι κοινόν, πρότερον δὲ τὸ στοιχεῖον ἢ
 ὧν στοιχεῖον. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἢ οὐσία στοιχεῖον τῶν πρὸς τι,
 οὐδὲ τούτων οὐδὲν τῆς οὐσίας. ἔτι πῶς ἐνδέχεται πάντων
 εἶναι ταῦτά στοιχεῖα; οὐδὲν γὰρ οἶόν τ' εἶναι τῶν στοιχείων 5
 τῶ ἐκ τῶν στοιχείων συγκειμένῳ τὸ αὐτό, οἶον τῶ ΒΑ τὸ Β
 ἢ Α. * οὐδὲ δὴ τῶν νοητῶν στοιχεῖόν ἐστιν, οἶον τὸ ἔν ἢ τὸ
 ὄν· ὑπάρχει γὰρ ταῦθ' ἐκάστῳ καὶ τῶν συνθέτων *. οὐδὲν ἄρ'
 ἔσται αὐτῶν οὐτ' οὐσία οὔτε πρὸς τι· ἀλλ' ἀναγκαῖον. οὐκ
 ἔστιν ἄρα πάντων ταῦτά στοιχεῖα. ἢ ὥσπερ λέγομεν, ἔστι μὲν 10^{a 31}
 ὧς, ἔστι δ' ὧς οὐ· οἶον ἴσως τῶν αἰσθητῶν σωμάτων ὧς μὲν
 εἶδος τὸ θερμὸν καὶ ἄλλον τρόπον τὸ ψυχρὸν ἢ στέρησις, ὕλη δὲ
 τὸ δυνάμει ταῦτα πρῶτον καθ' ἑαυτό, οὐσίαι δὲ ταῦτά τε καὶ
 τὰ ἐκ τούτων ὧν ἀρχαὶ ταῦτα, ἢ εἴ τι ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ
 γίγνεται ἔν, οἶον σὰρξ ἢ ὀστοῦν· ἕτερον γὰρ ἀνάγκη ἐκείνων 15
 εἶναι τὸ γενόμενον· τούτων μὲν οὖν ταῦτα στοιχεῖα καὶ ἀρχαί,
 ἄλλων δ' ἄλλα, πάντων δὲ οὕτω μὲν εἰπεῖν οὐκ ἔστιν, τῶ ἀνά-
 λογον δέ, ὥσπερ εἴ τις εἴποι ὅτι ἀρχαὶ εἰσι τρεῖς, τὸ εἶδος
 καὶ ἡ στέρησις καὶ ἡ ὕλη. ἀλλ' ἕκαστον τούτων ἕτερον περὶ
 ἕκαστον γένος ἐστίν, οἶον ἐν χρώματι λευκὸν μέλαν ἐπιφά- 20
 νεια, φῶς σκότος ἀήρ· ἐκ δὲ τούτων ἡμέρα καὶ νύξ.

ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον τὰ ἐνυπάρχοντα αἷτια, ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἐκτὸς οἶον τὸ κινουῦν, δῆλον ὅτι ἕτερον ἀρχὴ καὶ στοιχεῖον,
 αἷτια δ' ἄμφω [καὶ εἰς ταῦτα διαιρεῖται ἢ ἀρχή], τὸ δ'
 ὧς κινουῦν ἢ ἰστᾶν ἀρχὴ τις καὶ οὐσία. ὥστε στοιχεῖα μὲν 25

1070 b, 3 ἐστι τὸ στ. E, ἐστι τὸ om. A^b, τὸ om. Alex. || 4
 δὲν τῆς οὐσίας in ras. E || 6 τῶν om. A^b || 7 οὐδὲ — 8 συνθέ-
 των interrumpunt argumentationis ordinem et ex additamento
 marginali orta videntur || στοιχείων E || ἐστιν om. E || 7. 8
 ὄν ἢ τὸ ἔν A^b || 8 ἐν ἐκάστῳ Alex. || 12 ἢ ὕλη E || 14 ψυχροῦ
 καὶ θερμοῦ A^b || 15 ἕτερον — 16 γενόμενον post πρὸς τι 9 po-
 nenda arbitratur Alex. || 16 ταῦτα E: ταῦτά A^b Brandis || 17
 fort. ἔστιν ταῦτά || τῶ E: τὸ A^b || 18 εἴποιεν A^b || 20 χρώματι E:
 χρώμασι A^b || 21 καὶ om. E || 24 καὶ — ἀρχὴ ex nota marginali
 ad 26 et hic et infra 29 irrepsisse videntur, sed hoc loco minus
 etiam quam infra ferri possunt || 25 ἰστᾶν E: ἰστῶν A^b Alex. ||

κατ' ἀναλογίαν τρία, αἰτίαι δὲ καὶ ἀρχαὶ τέσσαρες· ἄλλο δ' ἐν ἄλλῳ, καὶ τὸ πρῶτον αἴτιον ὡς κινοῦν ἄλλο ἄλλῳ. ὑγίεια, νόσος, σῶμα· τὸ κινοῦν ἰατρικὴ. εἶδος, ἀταξία τοιαδί, πλίνθοι· τὸ κινοῦν οἰκοδομικὴ καὶ εἰς ταῦτα δια-
 30 ρεῖται ἢ ἀρχή. ἐπεὶ δὲ τὸ κινοῦν ἐν μὲν τοῖς φυσικοῖς ἄνθρωπος, ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ διανοίας τὸ εἶδος ἢ τὸ ἐναντίον, τρόπον τινὰ τρία αἴτια ἂν εἴη, ὡδὲ δὲ τέσσαρα. ὑγίεια γάρ πως ἢ ἰατρικὴ, καὶ οἰκίας εἶδος ἢ οἰκοδομικὴ, καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον γεννᾷ· ἔτι παρὰ ταῦτα τὸ ὡς πρῶτον πάν-
 35 των κινοῦν πάντα.

ἐπεὶ δ' ἐστὶ τὰ μὲν χωριστὰ τὰ δ' οὐ χωριστά, οὐσίαι 5
 1071 a ἐκεῖνα. καὶ διὰ τοῦτο πάντων αἴτια ταῦτα, ὅτι τῶν οὐσιῶν ἄνευ οὐκ ἔστι τὰ πάθη καὶ αἰ κινήσεις. *ἔπειτα ἔσται ταῦτα ψυχὴ ἴσως καὶ σῶμα, ἢ νοῦς καὶ ὄρεξις καὶ σῶμα.*

ἔτι δ' ἄλλον τρόπον τῷ ἀνάλογον ἀρχαὶ αἰ αὐταί, οἷον
 5 ἐνέργεια καὶ δυνάμις· ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄλλα τε ἄλλοις καὶ ἄλλως. ἐν ἐνίοις μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ δὲ μὲν ἐνεργεία ἐστὶν ὅτε δὲ δυνάμει, οἷον οἶνος ἢ σὰρξ ἢ ἄνθρωπος. πίπτει δὲ καὶ ταῦτα εἰς τὰ εἰρημένα αἴτια. ἐνεργεία μὲν γὰρ τὸ εἶ-
 10 δος, ἐὰν ἢ χωριστόν, καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν, στέρησις δὲ οἷον σκότος ἢ κάμνον. δυνάμει δὲ ἢ ὕλη· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ

καὶ οὐσία] οὐσα E, καὶ αἰτία conī. Bonitz || 26 fort. ἄλλα sc. στοιχεῖα ἐνυπάρχοντα || 27 πρῶτον] ποιητικὸν conī. Bonitz || 28 τάξις post εἶδος add. m. sec. E || 29 καὶ — 30 ἀρχή om. A^b Alex., seclisit Bonitz || 31 ἀνθρώποις ἄνθρωπος E Alex., ἀνθρώποις om. A^b, ἄνθρωπος ἄνθρωπος γρ. E, ἀνθρώπω ἄνθρωπος conī. Bonitz, ipse malo τὸ ὁμοειδὲς οἷον ἄνθρωπος || 34 τὸ ὡς conī. Bonitz: ὡς τὸ A^bE || 35 πάντα] huc pertinet exemplum causarum hominis infra 13—17 ὡσπερ ἄνθρ.— κινοῦντα || 36 οὐσία γρ. E || 1071 a, 1 ἐκεῖνα E m. pr. || καὶ om. A^b || ταῦτά malo || 2 ἔσται] ἐστὶ Alex. || ἔπειτα — 3 σῶμα pertinent ad 13. 14 ὡσπερ — ἴδιον εἶδος || 3 ἢ νοῦς καὶ σῶμα καὶ ὄρεξις ἢ σῶμα καὶ ὄρεξις fort. Alex. || 4 αἰ supra lin. add. E || 5 ἐνέργεια — 6 ἄλλως in marg. add. m. pr. E || 5 ἄλλα τε] ἄλλοτε Alex. Them. || 6 ἐν om. Alex. || 7 ἢ ἄνθρωπος spurium || 9 ἢ τὸ χωρ. A^b || καὶ] ἢ γρ. E || στέρησις — κάμνον spuria

Fals Embryo

δυνάμενον γίνεσθαι ἄμφω. ἄλλως δ' ἐνεργεία καὶ δυνά-
 μει διαφέρει, ὧν μὴ ἔστιν ἡ αὐτὴ ὕλη, ὧν οὐκ ἔστι τὸ
 αὐτὸ εἶδος ἄλλ' ἕτερον. * ὥσπερ ἀνθρώπου αἷτιον τὰ τε
 στοιχεῖα, πῦρ καὶ γῆ ὡς ὕλη, καὶ τὸ ἴδιον εἶδος, καὶ εἴ τι
 ἄλλο ἔξω, οἶον ὁ πατήρ, καὶ παρὰ ταῦτα ὁ ἥλιος καὶ ὁ 15
 λοξὸς κύκλος, οὔτε ὕλη ὄντα οὔτ' εἶδος οὔτε στέρησις οὔτε
 ὁμοειδές, ἀλλὰ κινουῦντα*. ἔτι δὲ ὁρᾶν δεῖ ὅτι τὰ μὲν κα-
 θόλου ἔστιν εἰπεῖν, τὰ δ' οὐ*. * πάντων δὴ πρῶται ἀρχαὶ τὸ
 ἐνεργεία πρῶτον τοδί, καὶ ἄλλο ὃ δυνάμει*. ἐκεῖνα μὲν
 οὖν τὰ καθόλου οὐκ ἔστιν. ἀρχὴ γὰρ τὸ καθ' ἕκαστον τῶν 20
 καθ' ἕκαστον. ἄνθρωπος μὲν γὰρ ἀνθρώπου καθόλου·
 ἄλλ' οὐκ ἔστιν οὐδεὶς· ἀλλὰ Πηλεὺς Ἀχιλλέως, σοῦ δὲ ὁ
 πατήρ, καὶ τοδί τὸ B τουδί τοῦ BA, ὅλως δὲ τὸ B τοῦ
 ἀπλῶς BA. ἔπειτα τὰ εἶδη τὰ τῶν οὐσιῶν. ἄλλα δὲ ἄλλων
 αἷτια καὶ στοιχεῖα, ὥσπερ ἐλέχθη, τῶν μὴ ἐν ταύτῳ γένει, 25
 χρωμάτων ψόφων οὐσιῶν ποσότητος, πλὴν τῷ ἀνάλογον·
 καὶ τῶν ἐν ταύτῳ εἶδει ἕτερα, οὐκ εἶδει, ἀλλ' ὅτι τῶν
 καθ' ἕκαστον ἄλλο, ἢ τε σὴ ὕλη καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ κινῆ-
 σαν καὶ ἡ ἐμή, τῷ καθόλου δὲ λόγῳ ταῦτά. τὸ δὴ ζητεῖν
 τίνες ἀρχαὶ ἢ στοιχεῖα τῶν οὐσιῶν καὶ πρὸς τι καὶ ποιῶν, 30
 πότερον αἰ αὐταὶ ἢ ἕτεραι, δῆλον ὅτι πολλαχῶς γε λεγο-
 μένων ἔστιν ἐκάστου, διαιρεθέντων δὲ οὐ ταῦτά ἀλλ' ἕτερα,

11 ἄλλως δ' | ἄλλως δ' ἢ conl. Trendelenburg || 12 καὶ ὧν
 οὐκ γρ. E, ἢ ὧν Zeller || 13 ἕτερον, ὥσπερ vulgo; ipse verba di-
 remi, siquidem ὥσπερ — 17 κινουῦντα ad 1070b, 35 pertinent, et
 post ἕτερον collocanda erant 18 — 19 πάντων — δυνάμει || 14
 αἰδιον E || τι E: ἔτι A^b || 17 δὲ om. A^b || 18 πάντων δὴ — 19
 δυνάμει ponenda sunt post 13 ἕτερον, vel δὴ in δὲ correcto
 post 20 οὐκ ἔστιν || 19 τοδί E Alex. Bonitz: τῷ εἶδει A^b, τὸ
 εἶδει Bekk. || 20 τὰ om. A^b || 21 τῶν καθ' ἕκαστον om. A^b || 23
 τὸ post δὲ om. E || 24 ἔπειτα τὰ scripsi: ἔπειτα codd. edd. || δὲ
 A^b E: δὴ Ald. fort. recte || 27 τῶν A^b: τω E sed littera post ω
 erasa || 28 καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ κινῆσαν E Alex.: καὶ τὸ κινῆσαν
 καὶ τὸ εἶδος A^b vulgo || 29 δὴ E Alex. Bonitz: δὲ A^b Bekk. ||
 30 ἢ] καὶ Alex. || 31 γε scripsi: τε codd. edd. || 32 ἐκάστου post
 ἕτερα transponendum censeo

πλήν ὡδὶ καὶ πάντων. ὡδὶ μὲν ταῦτά [ἦ] τῷ ἀνάλογον.
 ὅτι ὕλη εἶδος στέρησις τὸ κινουῦν, καὶ ὡδὶ τὰ τῶν οὐσιῶν
 35 αἷτια ὡς αἷτια πάντων, ὅτι ἀναιρεῖται ἀναιρουμένων· ἔτι
 τὸ πρῶτον ἐντελεχεία. ὡδὶ δὲ ἕτερα πρῶτα ὅσα τὰ ἐναντία,
 ἃ μῆτε ὡς γένη λέγεται μῆτε πολλαχῶς λέγεται· καὶ ἔτι αἰ
 1071 b ὕλαι. τίνες μὲν οὖν αἰ ἀρχαὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ πόσαι,
 καὶ πῶς αἰ αὐταὶ καὶ πῶς ἕτεραι, εἴρηται.

ἐπεὶ δ' ἦσαν τρεῖς οὐσίαι, δύο μὲν αἰ φυσικαί, μία δ' 6
 ἡ ἀκίνητος, περὶ ταύτης λεκτέον, ὅτι ἀνάγκη εἶναι τινὰ αἰ-
 5 διον οὐσίαν ἀκίνητον. αἷ τε γὰρ οὐσίαι πρῶται τῶν ὄντων,
 καὶ εἰ πᾶσαι φθαρταί, πάντα φθαρτά. ἀλλ' ἀδύνατον κί-
 νησιν ἢ γενέσθαι ἢ φθαρῆναι· αἰεὶ γὰρ ἦν. οὐδὲ χρόνον·
 οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ πρότερον καὶ ὕστερον εἶναι μὴ ὄντος
 χρόνου. καὶ ἡ κίνησις ἄρα οὕτω συνεχῆς ὥσπερ καὶ ὁ
 10 χρόνος· ἢ γὰρ τὸ αὐτὸ ἢ κινήσεώς τι πάθος. κίνησις δ' οὐκ
 ἔστι συνεχῆς ἀλλ' ἢ ἢ κατὰ τόπον, καὶ ταύτης ἢ κύκλω.
 ἀλλὰ μὴν εἰ ἔσται κινήτικόν ἢ ποιητικόν, μὴ ἐνεργοῦν δέ
 τι, οὐκ ἔσται κίνησις· ἐνδέχεται γὰρ τὸ δύναμιν ἔχον μὴ
 ἐνεργεῖν. οὐδὲν ἄρα ὄφελος οὐδ' ἐὰν οὐσίας ποιήσωμεν αἰ-
 15 δίους, ὥσπερ οἱ τὰ εἶδη, εἰ μὴ τις δυναμένη ἐνέσται ἀρχὴ
 μεταβάλλειν· οὐ τοίνυν οὐδ' αὕτη ἱκανή, οὐδ' ἄλλη οὐσία
 παρὰ τὰ εἶδη· εἰ γὰρ μὴ ἐνεργήσει, οὐκ ἔσται κίνησις. ἔτι
 οὐδ' εἰ ἐνεργήσει, ἢ δ' οὐσία αὐτῆς δύναμις· οὐ γὰρ ἔσται
 κίνησις αἰδῖος· ἐνδέχεται γὰρ τὸ δυνάμει ὄν μὴ εἶναι. δεῖ
 20 ἄρα εἶναι ἀρχὴν τοιαύτην ἣς ἢ οὐσία ἐνέργεια. ἔτι τοίνυν
 ταύτας δεῖ τὰς οὐσίας εἶναι ἄνευ ὕλης· αἰδῖους γὰρ δεῖ.

33 μὲν E: δὲ A^b || ἦ om. Alex., expelli iussit Bonitz || 34
 ὡδὶ] ὅτι e Them. conl. Bonitz || 36 fort. πρῶτον κινουῦν ἐντ. || 37
 fort. καὶ ἃ || 1071 b, 1 αἰ post οὖν om. E || καὶ πόσαι bis scri-
 ptum in E || 2 πῶς alterum om. A^b || 3 τρεῖς αἰ οὐσίαι Alex. ||
 4. 5 αἰδῖόν τινὰ E || 5 ἄρα] γὰρ γε. E || οὕτως A^b || 11 ἄλλη ἢ
 ἢ fort. Alex., ἢ om. A^bE || 12 ἔσται E sed ai in ras.: ἔστι A^b
 Alex. || 13 ἔσται conl. Bonitz: ἔστι A^bE || 17 ἐνεργήση οὐκ ἔστι
 A^b || 21 τὰς om. A^b

εἴ περ γε καὶ ἄλλο τι αἰτιον. ἐνεργεία ἄρα. καίτοι ἀπορία
δοκεῖ γὰρ τὸ μὲν ἐνεργοῦν πᾶν δύνασθαι, τὸ δὲ δυνάμενον
οὐ πᾶν ἐνεργεῖν, ὥστε πρότερον εἶναι τὴν δύναμιν. ἀλλὰ
μὴν εἰ τοῦτο, οὐδὲν ἔσται τῶν ὄντων· ἐνδέχεται γὰρ δύνα- 25
σθαι μὲν εἶναι μήπω δ' εἶναι. καίτοι εἰ ὡς λέγουσιν οἱ
θεολόγοι οἱ ἐκ νυκτὸς γεννῶντες, ἢ ὡς οἱ φυσικοὶ ἦν ὁμοῦ
πάντα χρήματα φασί, τὸ αὐτὸ ἀδύνατον. πῶς γὰρ κινη-
θῆσεται, εἰ μηδὲν ἔσται ἐνεργεία αἰτιον; οὐ γὰρ ἢ γε ὕλη
κινήσει αὐτὴ ἑαυτήν, ἀλλὰ τεκτονική, οὐδὲ τὰ ἐπιμήνια 30
οὐδ' ἢ γῆ, ἀλλὰ τὰ σπέρματα καὶ ἢ γονή. διὸ ἔνιοι ποι-
οῦσιν αἰεὶ ἐνέργειαν, οἷον Λεύκιππος καὶ Πλάτων· αἰεὶ γὰρ
εἶναι φασὶ κίνησιν. ἀλλὰ διὰ τί καὶ τίνα οὐ λέγουσιν,
οὐδὲ ὡδί, οὐδὲ τὴν αἰτίαν. οὐδὲν γὰρ ὡς ἔτυχε κινεῖται,
ἀλλὰ δεῖ τι αἰεὶ ὑπάρχειν, ὥσπερ νῦν φύσει μὲν ὡδί, βία 35
δὲ ἢ ὑπὸ νοῦ ἢ ἄλλου ὡδί. εἶτα ποία πρώτη; διαφέρει
γὰρ ἀμήχανον ὅσον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Πλάτωνί γ' οἷόν τε
λέγειν ἦν οἶεται ἐνίοτε ἀρχὴν εἶναι, τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ κινουῦν· 1072 a
ἕστερον γὰρ καὶ ἅμα τῷ οὐρανῷ ἢ ψυχῇ, ὡς φησίν. τὸ
μὲν δὴ δύναμιν οἶεσθαι ἐνεργείας πρότερον ἔστι μὲν ὡς
καλῶς, ἔστι δ' ὡς οὐ· εἴρηται δὲ πῶς. ὅτι δ' ἐνέργεια
πρότερον, μαρτυρεῖ Ἀναξαγόρας (ὁ γὰρ νοῦς ἐνεργεία) καὶ 5
Ἐμπεδοκλῆς φιλίαν καὶ νεῖκος, καὶ οἱ αἰεὶ λέγοντες κίνησιν
εἶναι, ὥσπερ Λεύκιππος. ὥστ' οὐκ ἦν ἄπειρον χρόνον
χάος ἢ νύξ, ἀλλὰ ταῦτα αἰεὶ ἢ περιόδῳ ἢ ἄλλως, εἶπερ

glen

Phaedr.
245c

22 γε om. A^b || ἐνέργεια A^b, ἐνέργειαι γρ. E, ante ἐνεργεία
ἄρα homoioteleuto excidisse videntur ἢ δὲ ὕλη τοῦ γενέσθαι
καὶ φθαρῆναι αἰτιον || 27 ὡς om. E m. pr., ἢ ὡς φυσικοὶ γρ.
E || ἦν om. E || 29 μὴ ἔσται ἐνεργεία τι αἰτιον E || 30 ἀλλ' ἢ
Alex. || 32 Πλάτων] in Timaeo p. 34 B || 34 fort. οὐδὲ τοῦ ὡδί
τὴν αἰτίαν. cf. Alex. p. 664, 20 || 35 δεῖ αἰεὶ τι A^b || 36 διαφέ-
ρειν A^b || 37 ὅσον om. A^b || πλάτων εἰ A^b || 1072 a, 1 ἦν om. A^b || 2
φησίν] in Timaeo p. 34 B || 4 ται δὲ πῶς in ras. E, respicere
videtur 1071 b, 24 || 5 ἐνέργεια malo || 6 καὶ τῷ νεῖκος E, quo
de vide Vahlen poet.³ p. 105; accus. φιλίαν καὶ νεῖκος pendent
a λέγων ex οἱ λέγοντες supplendo || 7 χρόνου A^b

πρότερον ἐνέργεια δυνάμεως. εἰ δὴ τὸ αὐτὸ αἰεὶ περιόδῳ,
 10 δεῖ τι αἰεὶ μένειν ὡσαύτως ἐνεργοῦν. εἰ δὲ μέλλει γένεσις
 καὶ φθορὰ εἶναι, ἄλλο δεῖ εἶναι αἰεὶ ἐνεργοῦν ἄλλως καὶ
 ἄλλως. ἀνάγκη ἄρα ὡδὶ μὲν καθ' αὐτὸ ἐνεργεῖν, ὡδὶ δὲ
 κατ' ἄλλο· ἦτοι ἄρα καθ' ἕτερον ἢ κατὰ τὸ πρῶτον.
 ἀνάγκη δὴ κατὰ τοῦτο· πάλιν γὰρ ἐκεῖνο αὐτῷ τε αἷτιον
 15 κἀκεῖνῳ. οὐκοῦν βέλτιον τὸ πρῶτον. καὶ γὰρ αἷτιον ἦν
 ἐκεῖνο τοῦ αἰεὶ ὡσαύτως· τοῦ δ' ἄλλως ἕτερον, τοῦ δ' αἰεὶ
 ἄλλως ἄμφω δηλονότι. οὐκοῦν οὕτως καὶ ἔχουσιν αἱ κί-
 νήσεις. τί οὖν ἄλλας δεῖ ζητεῖν ἀρχάς;

ἐπεὶ δ' οὕτως τ' ἐνδέχεται, καὶ εἰ μὴ οὕτως, ἐκ νυκτὸς 7
 20 ἔσται καὶ ὁμοῦ πάντων καὶ ἐκ μὴ ὄντος, λύοιτ' ἂν ταῦτα,
 καὶ ἔστι τι αἰεὶ κινούμενον κίνησιν ἄπαυστον, αὕτη δ' ἢ
 κύκλω· καὶ τοῦτο οὐ λόγῳ μόνον ἀλλ' ἔργῳ δῆλον. ὥστ'
 αἰεὶ εἶη ὁ πρῶτος οὐρανός. ἔστι τοίνυν τι καὶ ὃ
 κινεῖ. ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον καὶ κινοῦν, καὶ μέσον τοίνυν
 25 ἔστί τι ὃ οὐ κινούμενον κινεῖ, αἰεὶ οὐσία καὶ ἐνέργεια
 οὐσα. κινεῖ δὲ ὡδε τὸ ὀρεκτὸν καὶ τὸ νοητὸν [κινεῖ οὐ κί-
 νούμενα]. τούτων τὰ πρῶτα τὰ αὐτά. ἐπιθυμητὸν μὲν γὰρ
 τὸ φαινόμενον καλόν, βουλευτὸν δὲ πρῶτον τὸ ὄν καλόν.
 ὀρεγόμεθα δὲ διότι δοκεῖ μᾶλλον ἢ δοκεῖ διότι ὀρεγόμεθα·
 30 ἀρχὴ γὰρ ἢ νόησις. νοῦς δὲ ὑπὸ τοῦ νοητοῦ κινεῖται, νοητὴ

9 περιόδῳ in quo interpretando frustra laborat Alex. in-
 clusi || 11 ἐνεργοῦν εἶναι omissio αἰεὶ E || 14 αὐτῷ Bonitz: αὐτῷ
 Bekk. || 16 τοῦ δ' E: οὐδ' A^b sed τ in initio versus supplē-
 dum fuit || 19 τ' fort. om. Alex. || 22 μόνον λόγῳ A^b || 23 fort.
 ἐπεὶ γὰρ || 24 τὸ supra lin. E || post μέσον distinxit Alex. || καὶ
 ante μέσον punctis notatum in A^b, ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν κινούμενον
 καὶ μὴ κινοῦν, τὸ δὲ κινούμενον καὶ κινοῦν, καὶ τρίτον τοίνυν
 ἔστι τι conl. Bonitz, fortasse ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον καὶ τὸ
 κινούμενον καὶ κινοῦν || 26 κινεῖ fortasse om. Alex., κινεῖ
 οὐ κινούμενα tamquam interpretamentum seclusi || κινούμενα
 E Alex.: κινούμενον A^b || 27 τούτων δὲ τὰ πρ. Sylb. || γὰρ μὲν
 A^b || 29 ὅτι E, sed διότι γρ. E || μᾶλλον A^b et γρ. E et Alex.:
 καλὸν E sed καλ in ras. || 30 γὰρ E Alex.: δὲ A^b et γρ. E || κί-
 νεῖται om. A^b

Fixstern-
 Himmel

δὲ ἢ ἑτέρα συστοιχία καθ' ἑαυτήν· καὶ ταύτης ἢ οὐσία πρώτη,
καὶ ταύτης ἢ ἀπλή καὶ κατ' ἐνέργειαν. ἔστι δὲ τὸ ἐν καὶ
τὸ ἀπλοῦν οὐ τὸ αὐτό· τὸ μὲν γὰρ ἐν μέτρον σημαίνει, τὸ
δ' ἀπλοῦν πῶς ἔχον αὐτό. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ
δι' αὐτὸ αἰρετὸν ἐν τῇ αὐτῇ συστοιχίᾳ· καὶ ἔστιν ἄριστον 35
αἰεὶ ἢ ἀνάλογον τὸ πρῶτον. ὅτι δ' ἔστι τὸ οὐ ἔνεκα ἐν τοῖς 1072 b
ἀκινήτοις, ἢ διαίρεσις δηλοῖ. ἔστι γὰρ τινὶ τὸ οὐ ἔνεκα καὶ
τινός, ὧν τὸ μὲν ἔστι τὸ δ' οὐκ ἔστι· κινεῖ δὲ ὡς ἐρώμενον,
κινουμένῳ δὲ τὰλλα κινεῖ. εἰ μὲν οὖν τι κινεῖται, ἐνδέχεται
καὶ ἄλλως ἔχειν. ὥστ' εἰ ἢ φορὰ ἢ πρώτη [καὶ] ἐνέργειά 5
ἔστιν ἢ κινεῖται, ταύτη γ' ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν κατὰ τόπον,
καὶ εἰ μὴ κατ' οὐσίαν. ἐπεὶ δ' ἔστι τι κινουῦν αὐτὸ ἀκίνητον
ὄν, ἐνεργείᾳ ὄν, τοῦτο οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν οὐδαμῶς.
φορὰ γὰρ ἢ πρώτη τῶν μεταβολῶν, ταύτης δὲ ἢ κύκλω·
ταύτην δὲ τοῦτο κινεῖ. ἐξ ἀνάγκης ἄρα ἔστιν ὄν· καὶ ἢ 10
ἀνάγκη, καλῶς, καὶ οὕτως ἀρχή. τὸ γὰρ ἀναγκαῖον τοσαυ-
ταχῶς, τὸ μὲν βίᾳ ὅτι παρὰ τὴν ὄρμην, τὸ δὲ οὐ οὐκ ἄνευ
τὸ εὔ, τὸ δὲ μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως ἀλλ' ἀπλῶς.

ἐκ τοιαύτης ἄρα ἀρχῆς ἤρτηται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ φύσις.
διαγωγὴ δ' ἔστιν οἷα ἢ ἀρίστη μικρὸν χρόνον ἡμῖν. οὐ- 15
τως γὰρ αἰεὶ ἐκεῖνο (ἡμῖν μὲν γὰρ ἀδύνατον), ἐπεὶ καὶ

31 ἢ ante οὐσία in initio versus nondum adpictum in A^b ||
συστοιχία E sed ι alterum in ras. || 32 ταύτης ἢ om. A^b || 33
τὸ ante ἀπλοῦν om. E || γὰρ om. A^b || 35 αὐτῆ in τοιαύτη
corr. E || συστοιχία A^b, συστοιχίαι E sed alterum ι in ras. ||
1072 b, 1 ἢ om. γρ. E || 2 τινὶ | διττὸν conii. Schwegler || ἔνεκα
καὶ τινός scripsi: ἔνεκα τινός A^b, ἔνεκα E vulgo || 3 δὲ] δὴ
A^b || 4 κινουμένῳ E et A^b m. pr., κινούμενον A^b ex corr. Alex.
vulgo, τὸ δὲ κινούμενον suspicatur Bonitz, κινούμενος δ' ὁ οὐ-
ρανὸς interpretatur Alex. || 5 καὶ om. E Alex. || εἰ om. E m.
pr., add. in textu ante καὶ, in marg. ante ἢ φορὰ m. sec. || ἢ
φορὰ ἢ πρώτη E: φορὰ ἢ πρώτη Alex. Bonitz, ἢ φορὰ πρώτη
A^b et γρ. E || καὶ om. Alex. Bonitz || 6 ταύτη E Alex. Bonitz:
ταύτην A^b || γε vel δὴ conii. Bonitz: δὲ A^b E, om. Alex. || 7 ἀκί-
νητον ex κίνητον corr. E || 15 οἷα τε E || οὕτω vulgo || 16 ἐκεῖνο
A^b: ἐκεῖνο ἔστι E, fort. ἐκεῖνω || ἢ μὲν in ἡμῖν corr. E

Prob.
Bonitz

ἡδονὴ ἢ ἐνέργεια τούτου· καὶ διὰ τοῦτο ἐγρήγορσις αἰσθησις
 νόησις ἡδιστον, ἐλπίδες δὲ καὶ μνημαὶ διὰ ταῦτα. ἢ δὲ νόησις
 ἢ καθ' ἑαυτὴν τοῦ καθ' ἑαυτὸ ἀρίστου, καὶ ἢ μάλιστα τοῦ
 20 μάλιστα. ἑαυτὸν δὲ νοεῖ ὁ νοῦς κατὰ μετάληψιν τοῦ νοητοῦ·
 νοητὸς γὰρ γίννεται διγγάνων καὶ νοῶν, ὥστε ταῦτον νοῦς
 καὶ νοητόν. τὸ γὰρ δεκτικὸν τοῦ νοητοῦ καὶ τῆς οὐσίας νοῦς.
 ἐνεργεῖ δὲ ἔχων. ὥστ' ἐκεῖνο μᾶλλον τούτου ὃ δοκεῖ ὁ νοῦς
 θεῖον ἔχειν, καὶ ἢ θεωρία τὸ ἡδιστον καὶ ἄριστον. εἰ οὖν
 25 οὕτως εὖ ἔχει, ὡς ἡμεῖς ποτέ, ὁ θεὸς αἰεὶ, θαυμαστόν· εἰ
 δὲ μᾶλλον, ἔτι θαυμασιώτερον. ἔχει δὲ ὧδε. καὶ ζωὴ δέ γ'
 ὑπάρχει· ἢ γὰρ νοῦ ἐνέργεια ζωὴ, ἐκεῖνος δὲ ἢ ἐνέργεια· ἐνέρ-
 γεια δὲ ἢ καθ' αὐτὴν ἐκείνου ζωὴ ἀρίστη καὶ ἀίδιος. φαμέν
 δὲ τὸν θεὸν εἶναι ζῶον ἀίδιον ἄριστον, ὥστε ζωὴ καὶ αἰῶν
 30 συνεχῆς καὶ ἀίδιος ὑπάρχει τῷ θεῷ· τοῦτο γὰρ ὁ θεός. ὅσοι
 δὲ ὑπολαμβάνουσιν, ὥσπερ οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Σπεύσιππος,
 τὸ κάλλιστον καὶ ἄριστον μὴ ἐν ἀρχῇ εἶναι, διὰ τὸ καὶ τῶν
 φυτῶν καὶ τῶν ζῴων τὰς ἀρχὰς αἴτια μὲν εἶναι, τὸ δὲ
 καλὸν καὶ τέλειον ἐν τοῖς ἐκ τούτων, οὐκ ὀρθῶς οἴονται.
 35 τὸ γὰρ σπέρμα ἐξ ἐτέρων ἐστὶ προτέρων τελείων, καὶ τὸ
 1073 a πρῶτον οὐ σπέρμα ἐστίν, ἀλλὰ τὸ τέλειον· οἶον πρότερον
ἄνθρωπον ἂν φαίη τις εἶναι τοῦ σπέρματος, οὐ τὸν ἐκ τού-
του γενόμενον, ἀλλ' ἕτερον ἐξ οὗ τὸ σπέρμα. ὅτι μὲν οὖν
ἔστιν οὐσία τις ἀίδιος καὶ ἀκίνητος καὶ κεχωρισμένη τῶν
 5 αἰσθητῶν, φανερόν ἐκ τῶν εἰρημένων. δέδεικται δὲ καὶ ὅτι
 μέγεθος οὐδὲν ἔχειν ἐνδέχεται ταύτην τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ἀμερῆς
 καὶ ἀδιαίρετός ἐστιν. κινεῖ γὰρ τὸν ἄπειρον χρόνον, οὐδὲν
 δ' ἔχει δύναμιν ἄπειρον πεπερασμένον. ἐπεὶ δὲ πᾶν μέγεθος
 ἢ ἄπειρον ἢ πεπερασμένον, πεπερασμένον μὲν διὰ τοῦτο οὐκ

X Phys. 8, 10

17 ἡδονὴ ἢ ἐν. γρ. E et fort. Alex. Them.: ἢ ἡδονὴ ἐν.
 A^b E || 18 κνημαὶ E || 22 καὶ post νοῦς om. A^b || 23 modo ἐκεῖνο
 μᾶλλον τούτου modo ἐκείνου μᾶλλον τοῦτο Alex. || 24 ἀόριστον
 E || 26 ὧδε E: ὧδί A^b vulgo || 27 ἐκεῖνο E Alex., ἢ et 28 ἐκεί-
 νου delenda censeo || 28 δὲ] δὴ coni. Bonitz || 30 καὶ om. E m.
 pr. || 35 προτέρων ἐστὶ A^b || 1073 a, 1 οἶόν τε A^b

ἂν ἔχοι μέγεθος, ἄπειρον δ' ὅτι ὅλως οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἄπειρον 10
μέγεθος. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅτι ἀπαθὲς καὶ ἀναλλοίωτον· πᾶσαι
γὰρ αἱ ἄλλαι κινήσεις ὕστεραι τῆς κατὰ τόπον. ταῦτα μὲν
οὖν δῆλα διότι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον.

8 πότερον δὲ μίαν θετέον τὴν τοιαύτην οὐσίαν ἢ πλείους,
καὶ πόσας, δεῖ μὴ λανθάνειν, ἀλλὰ μεμνησθαι καὶ τὰς τῶν 15
ἄλλων ἀποφάσεις, ὅτι περὶ πλήθους οὐδὲν εἰρήκασιν, ὃ τι
καὶ σαφὲς εἶπεῖν. ἢ μὲν γὰρ περὶ τὰς ιδέας ὑπόληψις οὐδε-
μίαν ἔχει σκέψιν ἰδίαν· ἀριθμοὺς γὰρ λέγουσι τὰς ιδέας
οἱ λέγοντες ιδέας, περὶ δὲ τῶν ἀριθμῶν ὅτε μὲν ὡς περὶ
ἀπείρων λέγουσιν, ὅτε δ' ὡς μέχρι τῆς δεκάδος ὠρισμένων· 20
δι' ἣν δ' αἰτίαν τοσοῦτον τὸ πλήθος τῶν ἀριθμῶν, οὐδὲν
λέγεται μετὰ σπουδῆς ἀποδεικτικῆς. ἡμῖν δ' ἐκ τῶν ὑπο-
κειμένων καὶ διωρισμένων λεκτέον. ἢ μὲν γὰρ ἀρχὴ καὶ τὸ
πρῶτον τῶν ὄντων ἀκίνητον καὶ καθ' αὐτὸ καὶ κατὰ συμ-
βεβηκός, κινουῦν δὲ τὴν πρώτην ἀίτιον καὶ μίαν κίνησιν. 25
ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον ἀνάγκη ὑπὸ τινος κινεῖσθαι, καὶ τὸ
πρῶτον κινουῦν ἀκίνητον εἶναι καθ' αὐτό, καὶ τὴν ἀίτιον κί-
νησιν ὑπὸ αἰδίου κινεῖσθαι καὶ τὴν μίαν ὑφ' ἐνός, ὁρῶμεν
δὲ παρὰ τὴν τοῦ παντός τὴν ἀπλήν φορᾶν, ἣν κινεῖν φα-
μὲν τὴν πρώτην οὐσίαν καὶ ἀκίνητον, ἄλλας φορὰς οὐσας 30
τὰς τῶν πλανήτων αἰδίους (αἰτίον γὰρ καὶ ἄστατον τὸ κύκλω
σῶμα· δέδεικται δ' ἐν τοῖς φυσικοῖς^x περὶ τούτων), ἀνάγκη
καὶ τούτων ἑκάστην τῶν φορῶν ὑπ' ἀκινήτου τε κινεῖσθαι
καθ' αὐτὴν καὶ αἰδίου οὐσίας. ἢ τε γὰρ τῶν ἄστρον φύσις
αἰτίος οὐσία τις οὐσα, καὶ τὸ κινουῦν αἰτίον καὶ πρότερον 35
τοῦ κινουμένου, καὶ τὸ πρότερον οὐσίας οὐσίαν ἀναγκαῖον εἶναι.
φανερόν τοίνυν ὅτι τοσαύτας τ' οὐσίας ἀναγκαῖον εἶναι τὴν

10 ad ἄπειρον δ' suppleas οὐκ ἂν ἔχοι, quod nescio an
interciderit || 23 καὶ δεδειγμένων Alex. || 26 ἀνάγκη] ἀναγκαῖον
susp. Blass Rh. M. 30, 487 || 32 φυσικοῖς] phys. VIII 8, de coelo
II 3 || 34 καὶ καθ' E || αὐτὴν E Alex.: αὐτὸ A^b et γρ. Alex. |
αἰδίου φύσεως susp. Blass l. l. || 37 τε om. Sylb. et addubitat
Bonitz, fort. οὐσίας τοσαύτας τ'

x Phys. 8, 89
Coel. 2, 3

1073 b τε φύσιν αἰδίουσ καὶ ἀκινήτους καθ' αὐτάσ καὶ ἄνευ μεγέ-
 θους, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν πρότερον. ὅτι μὲν οὖν εἰσὶν
 οὐσίαι, καὶ τούτων τὶς πρώτη καὶ δευτέρα κατὰ τὴν αὐτὴν
 τάξιν ταῖσ φοραῖσ τῶν ἄστρον, φανερόν. τὸ δὲ πλῆθος ἤδη
 τῶν φορῶν ἐκ τῆσ οἰκειοτάτης φιλοσοφίᾳ τῶν μαθηματικῶν
 5 ἐπιστημῶν δεῖ σκοπεῖν, ἐκ τῆσ ἀστρολογίᾳ· αὕτη γὰρ περὶ
 οὐσίᾳσ αἰσθητῆσ μὲν αἰδίου δὲ ποιεῖται τὴν θεωρίαν, αἱ δ'
 ἄλλαι περὶ οὐδεμιᾳσ οὐσίᾳσ, οἷον ἢ τε περὶ τοὺσ ἀριθμοὺσ
 καὶ τὴν γεωμετρίαν. ὅτι μὲν οὖν πλείουσ τῶν φερομένων αἱ
 φοραί, φανερόν τοῖσ καὶ μετρίωσ ἡμμένοισ· πλείουσ γὰρ ἕκα-
 10 στον φέρεται μιᾳσ τῶν πλανωμένων ἄστρον. πόσαι δ' αὐταὶ
 τυγχάνουσιν οὐσαι, νῦν μὲν ἡμεῖσ ἃ λέγουσιν τῶν μαθημα-
 τικῶν τινὲσ ἐννοίᾳσ χάριν λέγομεν, ὅπωσ ἢ τι τῆ διανοίᾳ
 πλῆθος ὠρισμένον ὑπολαβεῖν· τὸ δὲ λοιπὸν τὰ μὲν ζητοῦν-
 τασ αὐτοὺσ δεῖ, τὰ δὲ πυνθανομένουσ παρὰ τῶν ζητούν-
 15 των, ἐάν τι φαίνηται παρὰ τὰ νῦν εἰρημένα τοῖσ ταῦτα
 πραγματευομένοισ, φιλεῖν μὲν ἀμφοτέρουσ, πείθεσθαι δὲ τοῖσ
 ἀκριβεστέροισ.

Εὐδοξοσ μὲν οὖν ἡλίου καὶ σελήνησ ἐκατέρου τὴν φορὰν
 ἐν τρισὶν ἐτίθετ' εἶναι σφαιραῖσ, ὧν τὴν μὲν πρώτην τὴν
 τῶν ἀπλανῶν ἄστρον εἶναι, τὴν δὲ δευτέραν κατὰ τὸν διὰ
 20 μέσων τῶν ζωδίων, τὴν δὲ τρίτην κατὰ τὸν λελοξωμένον ἐν
 τῷ πλάτει τῶν ζωδίων· ἐν μείζονι δὲ πλάτει λελοξῶσθαι
 καθ' ὃν ἢ σελήνη φέρεται ἢ καθ' ὃν ὁ ἥλιοσ. τῶν δὲ πλα-
 νωμένων ἄστρον ἐν τέτταρσιν ἐκάστου σφαιραῖσ, καὶ τού-
 των δὲ τὴν μὲν πρώτην καὶ δευτέραν τὴν αὐτὴν εἶναι
 25 ἐκείναισ (τὴν τε γὰρ τῶν ἀπλανῶν τὴν ἀπάσασ φέρουσιν
 εἶναι, καὶ τὴν ὑπὸ ταύτῃ τεταγμένην καὶ κατὰ τὸν διὰ
 μέσων τῶν ζωδίων τὴν φορὰν ἔχουσιν κοινήν ἀπασῶν εἶναι),

1073 b, 2 τίσ vulgo || 4 σφαιρῶν Alex. || φιλοσοφίᾳ Alex.
 Them. Bonitz: φιλοσοφίᾳ A^b E Bekk. || 14 τῶν ζητούντων bis
 scriptum in E || 19 τὸν A^b E: τὸ Ald. || 26 εἶναι om. Them. ||
 ταύτῃ A^b E: ταύτην vulgo

τῆς δὲ τρίτης ἀπάντων τοὺς πόλους ἐν τῷ διὰ μέσων τῶν
 ζῶδιων εἶναι, τῆς δὲ τετάρτης τὴν φορὰν κατὰ τὸν λελο-
 ξωμένον πρὸς τὸν μέσον ταύτης· εἶναι δὲ τῆς τρίτης σφαι- 30
 ρας τοὺς πόλους τῶν μὲν ἄλλων ἰδίους, τοὺς δὲ τῆς Ἀφρο-
 δίτης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ τοὺς αὐτούς. Κάλλιππος δὲ τὴν μὲν
 θέσιν τῶν σφαιρῶν τὴν αὐτὴν ἐτίθετο Εὐδόξω, τοῦτ' ἔστι
 τῶν ἀποστημάτων τὴν τάξιν, τὸ δὲ πλῆθος τῷ μὲν τοῦ Διὸς
 καὶ τῷ τοῦ Κρόνου τὸ αὐτὸ ἐκείνω ἀπεδίδου, τῷ δ' ἡλίῳ καὶ 35
 τῇ σελήνῃ δύο ᾤετο ἔτι προσθετέας εἶναι σφαίρας, τὰ φαι-
 νόμενα εἰ μέλλει τις ἀποδώσειν, τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν πλα-
 νῆτων ἑκάστῳ μίαν. ἀναγκαῖον δέ, εἰ μέλλουσι συντεθεῖσαι
 πᾶσαι τὰ φαινόμενα ἀποδώσειν, καθ' ἕναστον τῶν πλανω- 1074 a
 μένων ἑτέρας σφαίρας μιᾷ ἐλάττονας εἶναι τὰς ἀνελιτούσας
 καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκαθιστάσας τῇ θέσει τὴν πρώτην σφαι-
 ραν αἰεὶ τοῦ ὑποκάτω τεταγμένου ἄστρου· οὕτω γὰρ μόνως
 ἐνδέχεται τὴν τῶν πλανητῶν φορὰν ἅπαντα ποιεῖσθαι. ἐπεὶ 5
 οὖν ἐν αἷς μὲν αὐτὰ φέρεται σφαίραις αἱ μὲν ὀκτώ αἱ δὲ
 πέντε καὶ εἴκοσιν εἰσιν, τούτων δὲ μόνας οὐ δεῖ ἀνελιχθῆ-
 ναι ἐν αἷς τὸ κατωτάτω τεταγμένον φέρεται, αἱ μὲν τὰς
 τῶν πρώτων δύο ἀνελίττουσαι ἕξ ἔσονται, αἱ δὲ τὰς τῶν
 ὑστέρων τετάρων ἑκκαίδεκα, ὁ δὲ ἀπασῶν ἀριθμὸς τῶν τε 10
 φερουσῶν καὶ τῶν ἀνελιττουσῶν ταύτας πεντήκοντά τε καὶ
 πέντε. εἰ δὲ τῇ σελήνῃ τε καὶ τῷ ἡλίῳ μὴ προστιθείη τις
 ἄς εἴπομεν κινήσεις, αἱ πᾶσαι σφαῖραι ἔσονται ἑπτὰ τε καὶ
 τετταράκοντα. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν σφαιρῶν ἔστω το-

31 τοῦ δὲ E || 33 τοῦτ' — 34 τάξιν om. E, τάξιν solum le-
 gisse videtur Alex., unde totum glossema esse colligas || 35
 ἐκεῖνο A^b || 35. 36 ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ A^bE: ἡλίον καὶ τῷ σε-
 λήνης Ald. || 36 ἔτι om. Alex. || 37 μέλλει A^b: μέλλοι ex μέλλει
 corr. E || 1074 a, 3 ἀποκαθιστάσας A^b Simpl. || 4 οὕτως E || 5
 ἅπαντα suspectum || 10 ὑστέρων A^bE: ὑστερον vulgo || δὲ A^b sed
 ε in ras.: δὴ E || 12 τῇ ex τῆς corr. A^b || τε om. Simpl. || προσ-
 θεῖη Alex. Simpl. || 13 ἑπτὰ] ἐννέα fuerunt qui recte conicerent
 apud Alex. p. 681, 13 || 14 τεσσαρ. A^bE vulgo || σφαιρῶν] φο-
 ρῶν coni. Krische

73 b 37 τὰ φαινόμενα ἀποδώσειν

15 σοῦτον, ὥστε καὶ τὰς οὐσίας καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς ἀκινήτους
καὶ τὰς αἰσθητὰς τοσαύτας εὐλογον ὑπολαβεῖν· τὸ γὰρ
ἀναγκαῖον ἀφείσθω τοῖς ἰσχυροτέροις λέγειν.

εἰ δὲ μηδεμίαν οἶόν τ' εἶναι φορὰν μὴ συντείνουσιν πρὸς
ἄστρου φορὰν, ἔτι δὲ πᾶσαν φύσιν καὶ πᾶσαν οὐσίαν ἀπαθῆ
20 καὶ καθ' αὐτὴν τοῦ ἀρίστου τετυχηκυῖαν τέλος εἶναι δεῖ νο-
μίζειν, οὐδεμία ἂν εἴη παρὰ ταύτας ἑτέρα φύσις, ἀλλὰ τοῦτον
ἀνάγκη τὸν ἀριθμὸν εἶναι τῶν οὐσιῶν. εἴτε γὰρ εἰσὶν ἕτεροι,
κινοῖεν ἂν ὡς τέλος οὐσαι φορᾶς· ἀλλ' εἶναί γ' ἄλλας φορᾶς
ἀδύνατον παρὰ τὰς εἰρημένας. τοῦτο δ' εὐλογον ἐκ τῶν
25 φερομένων ὑπολαβεῖν. εἰ γὰρ πᾶν τὸ φέρον τοῦ φερομένου
χάριν πέφυκε καὶ φορὰ πᾶσα φερομένου τινός ἐστιν, οὐδε-
μία φορὰ ἀνιῆς ἂν ἔνεκα εἴη οὐδ' ἄλλης φορᾶς, ἀλλὰ τῶν
ἄστρον ἔνεκα. εἰ γὰρ ἔσται φορὰ φορᾶς ἔνεκα, καὶ ἐκείνην
ἑτέρου δεήσει χάριν εἶναι· ὥστ' ἐπειδὴ οὐχ οἶόν τ' εἰς ἀπει-
30 ρον, τέλος ἔσται πάσης φορᾶς τῶν φερομένων τι θείων
σωμάτων κατὰ τὸν οὐρανόν. ὅτι δὲ εἷς οὐρανός, φανερόν.
εἰ γὰρ πλείους οὐρανοὶ ὥσπερ ἄνθρωποι, ἔσται εἶδει μία ἢ
περὶ ἕκαστον ἀρχή, ἀριθμῶ δέ γε πολλαί. ἀλλ' ὅσα ἀριθμῶ
πολλά, ὅλην ἔχει. εἷς γὰρ λόγος καὶ ὁ αὐτὸς πολλῶν, οἶον
35 ἀνθρώπου, Σωκράτης δὲ εἷς. τὸ δὲ τί ἦν εἶναι οὐκ ἔχει
ὅλην τὸ πρῶτον· ἐντελέχεια γάρ. ἔν ἄρα καὶ λόγῳ καὶ
ἀριθμῶ τὸ πρῶτον κινουῖν ἀκίνητον ὄν· καὶ τὸ κινούμενον
ἄρα αἰεὶ καὶ συνεχῶς ἐν μόνον· εἷς ἄρα οὐρανὸς μόνος.
1074b παραδέδοται δὲ παρὰ τῶν ἀρχαίων καὶ παμπαλαίων ἐν μύθου
σχήματι καταλελειμμένα τοῖς ὕστερον ὅτι θεοὶ τ' εἰσὶν οὗτοι

20 τέλος γρ. E, quod idem conii. Bonitz collato Alex.
p. 683, 7: τέλους A^bE || 22 εἴτε A^bE, sed in E in ras., εἰ Alex.
p. 683, 31; recte, ni praefers εἴ γε; praeterea εἶεν non εἰσιν
exspectes || 27 ἂν om. E || 29 ἑτέρων A^b || 31 ὁ ante οὐρανός
add m. sec E || 35 σωκράτης δὲ οὐχ εἷς γρ. E, εἷς γὰρ — Σω-
κράτης δὲ εἷς nescio an sint interpretamentum versui 32 sub-
iunctum || 38 ἐν μόνον om. A^b, fort. recte || 1074b, 1 παρὰ in
ras. E, ὑπὸ Ald.

καὶ περιέχει τὸ θεῖον τὴν ὅλην φύσιν. τὰ δὲ λοιπὰ μυθι-
κῶς ἤδη προσῆκται πρὸς τὴν πειθῶ τῶν πολλῶν καὶ πρὸς
τὴν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὸ συμφέρον χρῆσιν· ἀνθρωποει- 5
δεῖς τε γὰρ τούτους καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὁμοίους τισὶ λέ-
γουσι, καὶ τούτοις ἕτερα ἀκόλουθα καὶ παραπλήσια τοῖς
εἰρημένοις. ὧν εἴ τις χωρίσας αὐτὸ λάβοι μόνον τὸ πρῶτον,
ὅτι θεοὺς ᾤοντο τὰς πρώτας οὐσίας εἶναι, θείως ἂν εἰρη-
σθαι νομίσειεν, καὶ κατὰ τὸ εἶκός πολλάκις εὐρημένης εἰς 10
τὸ δυνατὸν ἐκάστης καὶ τέχνης καὶ φιλοσοφίας καὶ πάλιν
φθειρομένων καὶ ταύτας τὰς δόξας ἐκείνων οἷον λείψανα
περισεσῶσθαι μέχρι τοῦ νῦν. ἡ μὲν οὖν πατριος δόξα καὶ
ἡ παρὰ τῶν πρώτων ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν φανερὰ μόνον.

9 τὰ δὲ περὶ τὸν νοῦν ἔχει τινὰς ἀπορίας· δοκεῖ μὲν γὰρ 15
εἶναι τῶν φαινομένων θεϊότατον, πῶς δ' ἔχων τοιοῦτος ἂν
εἴη, ἔχει τινὰς δυσκολίας. εἴτε γὰρ μηδὲν νοεῖ, τί ἂν εἴη
τὸ σεμνόν, ἀλλ' ἔχει ὥσπερ ἂν εἰ ὁ καθεύδων· εἴτε νοεῖ,
τούτου δ' ἄλλο κύριον (οὐ γὰρ ἐστὶ τοῦτο ὃ ἐστὶν αὐτοῦ ἢ
οὐσία νόησις, ἀλλὰ δύναμις), οὐκ ἂν ἡ ἀρίστη οὐσία εἴη· 20
διὰ γὰρ τοῦ νοεῖν τὸ τίμιον αὐτῷ ὑπάρχει. ἔτι δὲ εἴτε νοῦς
ἢ οὐσία αὐτοῦ εἴτε νόησις ἐστὶ, τί νοεῖ; ἢ γὰρ αὐτὸς αὐτὸν
ἢ ἕτερόν τι· καὶ εἰ ἕτερόν τι, ἢ τὸ αὐτὸ αἰεὶ ἢ ἄλλο. πό-
τερον οὖν διαφέρει τι ἢ οὐδὲν τὸ νοεῖν τὸ καλὸν ἢ τὸ τυχόν;
ἢ καὶ ἄτοπον τὸ διανοεῖσθαι περὶ ἐνίων; δῆλον τοίνυν ὅτι 25
τὸ θεϊότατον καὶ τιμιώτατον νοεῖ, καὶ οὐ μεταβάλλει· εἰς
χειρὸν γὰρ ἢ μεταβολή, καὶ κίνησις τις ἤδη τὸ τοιοῦτον.
πρῶτον μὲν οὖν εἰ μὴ νόησις ἐστὶν ἀλλὰ δύναμις, εὐλογον
ἐπίπονον εἶναι τὸ συνεχὲς αὐτῷ τῆς νοήσεως. ἔπειτα δῆλον
ὅτι ἄλλο τι ἂν εἴη τὸ τιμιώτερον ἢ ὁ νοῦς, τὸ νοούμενον. 30
καὶ γὰρ τὸ νοεῖν καὶ ἡ νόησις ὑπάρξει καὶ τὸ χεῖριστον νο-

4 ἤδη om. Alex. || προσῆκται Alex. || 17 μηδ' ἐννοεῖ A^b || 19
ἐστὶ τοῦτο Bessario; tota sententia οὐ γὰρ ἐστὶ — δύναμις
aptior esset post εἴη (20) transposita || 29 post ἔπειτα inter-
cidisse videntur εἰ νόησις ἐστὶν ἕτερον δέ τι νοεῖ || 31 τὸ post
γὰρ om. Alex. || ἡ om. Alex.

vox
populi —
vox dei.

οὐντι. ὥστ' εἰ φευκτὸν τοῦτο (καὶ γὰρ μὴ ὄραν ἔνια κρεῖττον ἢ ὄραν), οὐκ ἂν εἶη τὸ ἄριστον ἢ νόησις. αὐτὸν ἄρα νοεῖ, εἵπερ ἐστὶ τὸ κράτιστον, καὶ ἔστιν ἢ νόησις νοήσεως
 35 νόησις. φαίνεται δ' αἰεὶ ἄλλου ἢ ἐπιστήμη καὶ ἢ αἴσθησις καὶ ἢ δόξα καὶ ἢ διάνοια, ἑαυτῆς δ' ἐν παρέργῳ. ἔτι εἰ ἄλλο τὸ νοεῖν καὶ τὸ νοεῖσθαι, κατὰ πότερον αὐτῶ τὸ εὖ ὑπάρχει; οὐδὲ γὰρ ταῦτὸ τὸ εἶναι νοήσει καὶ νοουμένῳ. ἢ ἐπ'
 1075 a ἐνίων ἢ ἐπιστήμη τὸ πρᾶγμα; ἐπὶ μὲν τῶν ποιητικῶν ἄνευ ὕλης ἢ οὐσία καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ἐπὶ δὲ τῶν θεωρητικῶν ὁ λόγος [τὸ πρᾶγμα] καὶ ἢ νόησις. οὐχ ἑτέρου οὖν ὄντος τοῦ νοουμένου καὶ τοῦ νοῦ, ὅσα μὴ ὕλην ἔχει, τὸ αὐτὸ ἔσται
 5 καὶ ἢ νόησις τῶ νοουμένῳ μία. ἔτι δὴ λείπεται ἀπορία, εἰ σύνθετον τὸ νοούμενον· μεταβάλλοι γὰρ ἂν ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ ὅλου. ἢ ἀδιαίρετον πᾶν τὸ μὴ ἔχον ὕλην; ὥσπερ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἢ ὅ γε τῶν συνθέτων, ἔχει ἐν τινι χρόνῳ· οὐ γὰρ ἔχει τὸ εὖ ἐν τῷδὲ ἢ ἐν τῷδί, ἀλλ' ἐν ὅλῳ τινι το
 10 ἄριστον, ὃν ἄλλο τι· οὕτως δ' ἔχει αὐτὴ αὐτῆς ἢ νόησις τὸν ἅπαντα αἰῶνα.

ἐπισκεπτέον δὲ καὶ ποτέρως ἔχει ἢ τοῦ ὅλου φύσις τὸ 10
 ἀγαθὸν καὶ τὸ ἄριστον, πότερον κεχωρισμένον τι καὶ αὐτὸ καθ' αὐτό, ἢ τὴν τάξιν, ἢ ἀμφοτέρως ὥσπερ στρατεύμα. καὶ γὰρ ἐν τῇ τάξει τὸ εὖ καὶ ὁ στρατηγός, καὶ μᾶλλον οὗτος·
 15 οὐ γὰρ οὗτος διὰ τὴν τάξιν ἀλλ' ἐκείνη διὰ τοῦτόν ἐστιν. πάντα δὲ συντέτακται πως, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, καὶ πλωτὰ καὶ

32 εἰ] εἰ ἐστὶ E || 35 ἢ post καὶ om. E || 36 ἑαυτῆς Alex.: αὐτῆς A^b E vulgo || 1075 a, 3 τὸ πρᾶγμα ab interpolatore additum videtur || 4 καὶ τοῦ νοῦ — 5 μία in marg. m. sec. add. E || 5 τῶ νοουμένῳ ex Alex. Bonitz: τοῦ νοουμένου A^b E Bekk. || ἀπορία] ζητῆσαι Alex. || 6 μεταβάλλοι A^b sed ante λ alterum λ erasum || 7 ὥσπερ γὰρ ex Alex. Bonitz, γὰρ om. A^b et E m. pr. || 8 ἢ inclusit Bonitz, ἢ ὁ τῶν sine γε Alex. || 10 ὄν] νοῶν γε. E || δ' A^b E, om. Alex., δὴ coni. Bonitz, locus gravior corruptus et transpositione sanandus, ut aut οὕτως δ' — αἰῶνα ante ὥσπερ ὁ ἀνθ. aut οὐ γὰρ ἔχει — ἄλλο τι ante ὥσπερ — χρόνῳ, οὕτως ἔχει — αἰῶνα collocentur || ἢ ante αὐτὴ add. m. sec. E

x) deus = finis extrinsecus mundi

πτηνὰ καὶ φυτά· καὶ οὐχ οὕτως ἔχει ὥστε μὴ εἶναι θάτερον
 πρὸς θάτερον μηδέν, ἀλλ' ἔστι τι. πρὸς μὲν γὰρ ἔν ἅπαντα
 συντέτακται. * ἀλλ' ὥσπερ ἐν οἰκίᾳ τοῖς ἐλευθέροις ἤκιστα
 ἔξεστιν ὅ τι ἔτυχε ποιεῖν, ἀλλὰ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα τέτακται. 20
 τοῖς δ' ἀνδραπόδοις καὶ τοῖς θηρίοις μικρὸν τὸ εἰς τὸ κοι-
 νόν, τὸ δὲ πολὺ ὅ τι ἔτυχεν· τοιαύτη γὰρ ἐκάστου ἀρχὴ
 αὐτῶν ἢ φύσις ἐστίν*. λέγω δ' οἷον εἰς γε τὸ διακριθῆναι
 ἀνάγκη ἅπασιν ἐλθεῖν, καὶ ἄλλα οὕτως ἐστὶν ὧν κοινωνεῖ
 ἅπαντα εἰς τὸ ὅλον.

ὅσα δ' ἀδύνατα συμβαίνει ἢ ἄτοπα τοῖς ἄλλως λέγουσι, 25
 καὶ ποῖα οἱ χαριεστέρως λέγοντες, καὶ ἐπὶ ποίων ἐλάχισται
 ἀπορίαι, δεῖ μὴ λανθάνειν. πάντες γὰρ ἐξ ἐναντίων ποι-
 οῦσι πάντα. οὔτε δὲ τὸ πάντα οὔτε τὸ ἐξ ἐναντίων ὀρθῶς·
 οὔτ' ἐν ὅσοις τὰ ἐναντία ὑπάρχει, πῶς ἐκ τῶν ἐναντίων
 ἔσται, οὐ λέγουσιν· ἀπαθῆ γὰρ τὰ ἐναντία ὑπ' ἀλλήλων. 30
 ἡμῖν δὲ λύεται τοῦτο εὐλόγως τῷ τρίτον τι εἶναι. οἱ δὲ τὸ
 ἕτερον τῶν ἐναντίων ὕλην ποιοῦσιν, ὥσπερ οἱ τὸ ἄνισον τῷ
 ἴσῳ ἢ τῷ ἐνὶ τὰ πολλά. λύεται δὲ καὶ τοῦτο τὸν αὐτὸν
 τρόπον· ἢ γὰρ ὕλη ἢ μία οὐδενὶ ἐναντίον. ἔτι ἅπαντα τοῦ
 φάουλου μεθέξει ἔξω τοῦ ἐνός· τὸ γὰρ κακὸν αὐτὸ θάτερον 35
 τῶν στοιχείων. οἱ δ' ἄλλοι οὐδ' ἀρχὰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ
 κακόν· καίτοι ἐν ἅπασι μάλιστα τὸ ἀγαθὸν ἀρχή. οἱ δὲ
 τοῦτο μὲν ὀρθῶς ὅτι ἀρχή, ἀλλὰ πῶς τὸ ἀγαθὸν ἀρχὴ οὐ
 λέγουσιν, πότερον ὡς τέλος ἢ ὡς κινήσαν ἢ ὡς εἶδος. ἀτό- 1075 b
 πως δὲ καὶ Ἐμπεδοκλῆς· τὴν γὰρ φιλίαν ποιεῖ τὸ ἀγαθόν.
 αὕτη δ' ἀρχὴ καὶ ὡς κινουῦσα· συνάγει γάρ· καὶ ὡς ὕλη·
 μόριον γὰρ τοῦ μίγματος. εἰ δὴ καὶ τῷ αὐτῷ συμβέβηκε
 καὶ ὡς ὕλη ἀρχὴ εἶναι καὶ ὡς κινουῦντι, ἀλλὰ τό γ' εἶναι οὐ 5

19 ἀλλ' — 23 φύσις ἐστίν pertinent ad verba ἀλλ' οὐχ ὁμοίως
 (16) illustranda || 20 ὅ τι ἔτυχε A^b et γρ. E: ὅτι οὖν E || 34 ἢ
 μία A^bE et γρ. Alex., ἡμῖν Alex. || 38 ὅτι ἀρχὴ E: ὅτι ἀρχὴν
 A^b vulgo || 1075 b, 5 καὶ ὡς ὕλη ἀρχὴ ex Alexandri interpreta-
 tione Bonitz: ὡς ὕλη καὶ ἀρχὴ A^bE

ταυτό. κατὰ πρότερον οὖν φιλία; ἄτοπον δὲ καὶ τὸ ἀφθαρ-
τον εἶναι τὸ νεῖκος· τοῦτο δ' ἐστὶν αὐτὸ ἢ τοῦ κακοῦ φύσις.
Ἀναξαγόρας δὲ ὡς κινοῦν, τὸ ἀγαθὸν ἀρχήν· ὁ γὰρ νοῦς
κινεῖ, ἀλλὰ κινεῖ ἕνεκά τινος· ὥστε ἕτερον, πλὴν ὡς ἡμεῖς
10 λέγομεν· ἢ γὰρ ἰατρικὴ ἐστὶ πῶς ἢ ὑγίεια. ἄτοπον δὲ καὶ
τὸ ἐναντίον μὴ ποιῆσαι τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ νῷ. πάντες δ' οἱ
τὰναντία λέγοντες οὐ χρῶνται τοῖς ἐναντίοις, εἰ μὴ ῥυθμίση
τις. καὶ διὰ τί τὰ μὲν φθαρτὰ τὰ δ' ἀφθαρτα, οὐδεὶς λέγει·
πάντα γὰρ τὰ ὄντα ποιοῦσιν ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν. ἔτι οἱ
15 μὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ποιοῦσι τὰ ὄντα· οἱ δ' ἵνα μὴ τοῦτο
ἀναγκασθῶσιν, ἐν πάντα ποιοῦσιν. ἔτι διὰ τί αἰεὶ ἔσται γέ-
νεσις καὶ τί αἴτιον γενέσεως, οὐδεὶς λέγει. καὶ τοῖς δύο ἀρ-
χὰς ποιοῦσιν ἄλλην ἀνάγκη ἀρχὴν κυριωτέραν εἶναι, καὶ τοῖς
τὰ εἶδη [ὅτι ἄλλη ἀρχὴ κυριωτέρα]. διὰ τί γὰρ μετέσχευ ἢ
20 μετέχει; καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνάγκη τῇ σοφίᾳ καὶ τῇ τι-
μιωτάτῃ ἐπιστήμῃ εἶναι τι ἐναντίον, ἡμῖν δ' οὐ· οὐ γὰρ ἐστὶν
ἐναντίον τῷ πρώτῳ οὐδέν. πάντα γὰρ τὰ ἐναντία ὕλην ἔχει
καὶ δυνάμει ταῦτά ἐστιν. ἢ δὲ ἐναντία ἄγνοια εἰς τὸ ἐναν-
τίον· τῷ δὲ πρώτῳ ἐναντίον οὐδέν. εἴτε μὴ ἔσται παρὰ τὰ
25 αἰσθητὰ ἄλλα, οὐκ ἔσται ἀρχὴ καὶ τάξις καὶ γένεσις καὶ
τὰ οὐράνια, ἀλλ' αἰεὶ τῆς ἀρχῆς ἀρχή, ὥσπερ τοῖς θεολόγοις
καὶ τοῖς φυσικοῖς πᾶσιν. εἰ δ' ἔσται τὰ εἶδη ἢ ἀριθμοί,
οὐδενὸς αἴτια· εἰ δὲ μή, οὔτι κινήσεώς γε. ἔτι πῶς ἔσται
ἐξ ἀμεγεθῶν μέγεθος καὶ συνεχές; ὁ γὰρ ἀριθμὸς οὐ ποι-
30 ἦσει συνεχές, οὔτε ὡς κινοῦν οὔτε ὡς εἶδος. ἀλλὰ μὴν οὐδέν
γ' ἔσται τῶν ἐναντίων ὅπερ καὶ ποιητικὸν καὶ κινητικόν· ἐν-
δέχοιτο γὰρ ἂν μὴ εἶναι. ἀλλὰ μὴν ὕστερόν γε τὸ ποιεῖν

12 ῥυθμίση A^bE: ῥαθυμήση Alex. et γρ. E || 14 πάντα A^b
et γρ. E: πάντες E || 19 ὅτι — κυριωτέρα om. Alex., pro ὅτι scri-
bendum ἔτι vel ἔσται censet Bonitz, ab interprete ad διὰ τί —
μετέχει addita videntur || μετίσχει E || 23 ταῦτά] ταῦτα Bonitz ||
ἢ A^bE: εἰ T, ἢ Schwegler, equidem nescio an ἢ δ' ἐν. — 24
οὐδέν interpolata sint || εἰ δὲ Bullinger || οἱ ἀριθμοὶ ex Alex.
Bonitz, οἱ om. A^bE || 28 οὔτε A^b || 32 ἂν om. E

δυνάμεως. οὐκ ἄρα ἀίδια τὰ ὄντα. ἀλλ' ἔστιν ἀναιρετέον
 ἄρα τούτων τι. τοῦτο δ' εἴρηται πῶς. ἔτι τίνι οἱ ἀριθμοὶ
 ἐν ἡ ἢ ψυχῇ καὶ τὸ σῶμα καὶ ὅλως τὸ εἶδος καὶ τὸ πρᾶγμα, ³⁵
 οὐδὲν λέγει οὐδεὶς· οὐδ' ἐνδέχεται εἰπεῖν, ἐὰν μὴ ὡς ἡμεῖς
 εἶπη, ὡς τὸ κινεῖν ποιεῖ. οἱ δὲ λέγοντες τὸν ἀριθμὸν πρῶ-
 τον τὸν μαθηματικὸν καὶ οὕτως αἰεὶ ἄλλην ἐχομένην οὐσίαν
 καὶ ἀρχὰς ἐκάστης ἄλλας, ἐπεισοδιώδη τὴν τοῦ παντὸς οὐ- ^{1076 a}
 σίαν ποιοῦσιν (οὐδὲν γὰρ ἢ ἑτέρα τῇ ἑτέρα συμβάλλεται
 οὐσα ἢ μὴ οὐσα) καὶ ἀρχὰς πολλάς· τὰ δὲ ὄντα οὐ βού-
 λεται πολιτεύεσθαι κακῶς. „οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἰς
 κοίρανος ἔστω.“

5

M.

Περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν αἰσθητῶν οὐσίας εἴρηται τίς ἐστίν,
 ἐν μὲν τῇ μεθόδῳ τῇ τῶν φυσικῶν περὶ τῆς ὕλης, ὕστερον
 δὲ περὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν. ἐπεὶ δ' ἡ σκέψις ἐστὶ πότερον ¹⁰
 ἔστι τις παρὰ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας ἀκίνητος καὶ ἀίδιος ἢ
 οὐκ ἔστι, καὶ εἴ ἐστὶ τίς ἐστίν, πρῶτον τὰ παρὰ τῶν ἄλλων
 λεγόμενα θεωρητέον, ὅπως εἴτε τι μὴ καλῶς λέγουσι, μὴ τοῖς
 αὐτοῖς ἔνοχοι ὤμεν, καὶ εἴ τι δόγμα κοινὸν ἡμῖν κακείνοις,
 τοῦτ' ἰδίᾳ μὴ καθ' ἡμῶν δυσχεραίνωμεν· ἀγαπητὸν γὰρ εἴ ¹⁵
 τις τὰ μὲν κάλλιον λέγοι τὰ δὲ μὴ χειρόν. δύο δ' εἰσὶ δό-
 ξαι περὶ τούτων· τὰ τε γὰρ μαθηματικά φασιν οὐσίας εἶναι

34 πῶς conī. Bonitz collato 1072 a, 4: ὡς A^b E vulgo ||
 1076 a, 5 κοίρανος ἔστω E, ἔστω om. A^b et fort. Alex. qui sup-
 plet ἔστι || 8 libros MN ut post libros B ⊕, quippe quos haud
 semel (1076 b, 1. 1077 a, 1. 1086 b, 15. 1088 b, 24) respiciant, ita
 ante librum A, quem p. 1078 b, 5 se scripturum Arist. promit-
 tere videtur, compositos esse existimo; id unum dubito, utrum
 auctor eos post I an post ⊕ (cf. ad 1076 a, 9) positos voluerit ||
 8 τίς] τί E || 9 ἐν μὲν vel 8 περὶ μὲν — 10 ἐνέργειαν dubito an
 a Peripateticis sint addita, qui duos hos libros hoc loco po-
 suerunt || ὕστερον — ἐνέργειαν respicere videtur diasceustas li-
 bros H ⊕ (v. p. 1042 b, 10 et 1046 a, 3 et 1048 a, 26) pel potius
 omnes libros metaphysicos antecedentes et inprimis libri A al-
 teram partem, falso interpretatus locos velut 1071 b, 12. 20.
 1072 a, 10. 32 || 14 εἴ τι E: εἴ τε A^b || 15 fort. δυσχεραίνωσιν

τινες, οἷον ἀριθμούς καὶ γραμμάς καὶ τὰ συγγενῆ τούτοις·
καὶ πάλιν τὰς ιδέας. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν δύο ταῦτα γένη ποι-
20 οῦσι, τὰς τ' ιδέας καὶ τοὺς μαθηματικούς ἀριθμούς, οἱ δὲ
μίαν φύσιν ἀμφοτέρων, ἕτεροι δὲ τινες τὰς μαθηματικὰς
μόνον οὐσίας εἶναι φασί, σκεπτέον πρῶτον μὲν περὶ τῶν
μαθηματικῶν, μηδεμίαν προστιθέντας φύσιν ἄλλην αὐτοῖς,
οἷον πότερον ιδέαι τυγχάνουσιν οὔσαι ἢ οὐ, καὶ πότερον
25 ἀρχαὶ καὶ οὐσίαι τῶν ὄντων ἢ οὐ, ἀλλ' ὡς περὶ μαθηματι-
κῶν μόνον εἴτ' εἰσὶν εἴτε μή εἰσι, καὶ εἴ εἰσι πῶς εἰσὶν·
ἔπειτα μετὰ ταῦτα χωρὶς περὶ τῶν ιδεῶν αὐτῶν ἀπλῶς καὶ
ὅσον νόμου χάριν· τεθρούλληται γὰρ τὰ πολλὰ καὶ ὑπὸ τῶν
ἐξωτερικῶν λόγων. ἔτι δὲ πρὸς ἐκείνην δεῖ τὴν σκέψιν ἀπ-
30 αντᾶν τὸν πλείω λόγον, ὅταν ἐπισκοποῦμεν εἰ αἱ οὐσίαι καὶ
αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀριθμοὶ καὶ ιδέαι εἰσὶν· μετὰ γὰρ τὰς
ιδέας αὕτη λείπεται τρίτη σκέψις. ἀνάγκη δ', εἴπερ ἔστι τὰ
μαθηματικά, ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι αὐτά, καθάπερ λέ-
γουσί τινες, ἢ κεχωρισμένα τῶν αἰσθητῶν (λέγουσι δὲ καὶ
35 οὕτω τινές)· ἢ εἰ μηδετέρως, ἢ οὐκ εἰσὶν ἢ ἄλλον τρόπον
εἰσὶν. ὥσθ' ἢ ἀμφισβήτησις ἡμῖν ἔσται οὐ περὶ τοῦ εἶναι
ἀλλὰ περὶ τοῦ τρόπου.

ὅτι μὲν τοίνυν ἔν γε τοῖς αἰσθητοῖς ἀδύνατον εἶναι 2
καὶ ἅμα πλασματίας ὁ λόγος, εἴρηται μὲν καὶ ἐν τοῖς
1076 b διαπορήμασιν, ὅτι ἅμα δύο στερεὰ εἶναι ἀδύνατον, ἔτι δὲ
καὶ ὅτι τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις καὶ φύσεις
ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι καὶ μηδεμίαν κεχωρισμένην. ταῦτα
μὲν οὖν εἴρηται πρότερον. ἀλλὰ πρὸς τούτοις φανερόν ὅτι
5 ἀδύνατον διαιρεθῆναι ὀτιοῦν σῶμα· κατ' ἐπίπεδον γὰρ διαι-
ρεθήσεται, καὶ τοῦτο κατὰ γραμμὴν, καὶ αὕτη κατὰ στιγμὴν.
ὥστ' εἰ τὴν στιγμὴν διελεῖν ἀδύνατον, καὶ τὴν γραμμὴν, εἰ

19 γένη ταῦτα A^b || 29 ἐξωτερικῶν λόγων] spectare videtur
ad libros περὶ τοῦ ἀγαθοῦ || 32 fort. ἀνάγκη δὴ ut ab his ver-
bis alterum caput incipiat || 1076 b, 1 ἐν τοῖς διαπορήμασι] v.
B 1 p. 998 a, 7—19 || ἅμα δύο A^b: δύο ἅμαι E || 2 αὐτοῦ om. A^b

δὲ ταύτην, καὶ τᾶλλα. τί οὖν διαφέρει ἢ ταύτας εἶναι τοιαύτας φύσεις, ἢ αὐτάς μὲν μή, εἶναι δ' ἐν αὐταῖς τοιαύτας φύσεις; τὸ αὐτὸ γὰρ συμβήσεται· διαιρουμένων γὰρ τῶν 10 αἰσθητῶν διαιρεθήσονται, ἢ οὐδὲ αἰ αἰσθηταί. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κεχωρισμένας γ' εἶναι φύσεις τοιαύτας δυνατόν. εἰ γὰρ ἔσται στερεὰ παρὰ τὰ αἰσθητὰ κεχωρισμένα τούτων ἕτερα καὶ πρότερα τῶν αἰσθητῶν, δῆλον ὅτι καὶ παρὰ τὰ ἐπίπεδα ἕτερα ἀναγκαῖον εἶναι ἐπίπεδα κεχωρισμένα καὶ στιγμὰς καὶ 15 γραμμὰς· τοῦ γὰρ αὐτοῦ λόγου. εἰ δὲ ταῦτα, πάλιν παρὰ τὰ τοῦ στερεοῦ τοῦ μαθηματικοῦ ἐπίπεδα καὶ γραμμὰς καὶ στιγμὰς ἕτερα κεχωρισμένα. πρότερα γὰρ τῶν συγκεκριμένων ἐστὶ τὰ ἀσύνθετα· καὶ εἴπερ τῶν αἰσθητῶν πρότερα σώματα μὴ αἰσθητά, τῶ αὐτῶ λόγῳ καὶ τῶν ἐπιπέδων τῶν ἐν 20 τοῖς ἀκινήτοις στερεοῖς τὰ αὐτὰ καθ' αὐτά. ὥστε ἕτερα ταῦτα ἐπίπεδα καὶ γραμμαὶ τῶν ἅμα τοῖς στερεοῖς τοῖς κεχωρισμένοις· τὰ μὲν γὰρ ἅμα τοῖς μαθηματικοῖς στερεοῖς, τὰ δὲ πρότερα τῶν μαθηματικῶν στερεῶν. πάλιν τοίνυν τούτων τῶν ἐπιπέδων ἔσονται γραμμαί, ὧν πρότερον δεήσει 25 ἑτέρας γραμμὰς καὶ στιγμὰς εἶναι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον· καὶ τῶν ἐν ταῖς προτέραις γραμμαῖς ἑτέρας προτέρας στιγμὰς, ὧν οὐκέτι πρότεραι ἕτεραι. ἄτοπος τε δὴ γίννεται ἢ σώρευσις· συμβαίνει γὰρ στερεὰ μὲν μοναχὰ παρὰ τὰ αἰσθητά, ἐπίπεδα δὲ τριτὰ παρὰ τὰ αἰσθητά, τὰ τε παρὰ 30 τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς στερεοῖς καὶ τὰ παρὰ τὰ ἐν τούτοις, γραμμαὶ δὲ τετραξαί, στιγμαὶ δὲ πενταξαί. ὥστε περὶ ποῖα αἰ ἐπιστῆμαι ἔσονται αἰ μαθηματικαὶ καὶ τούτων; οὐ γὰρ δὴ περὶ τὰ ἐν τῷ στερεῷ τῷ ἀκινήτῳ

8 ταύτας] modo ταύτας modo αὐτάς Alex. || 13 ἔσται] εἰσὶν Alex. || 19. 20 σώματα τὰ μὴ E: τὰ om. A^b et fort. Alex. || 27 τῶν coni. Bonitz: τούτων A^bE vulgo, aut τῶν aut τούτων τῶν scribendum fuit || στιγμὰς E: γραμμὰς A^b || ἄτοπος E sed s in ras. || 30 ἐπίπεδα — αἰσθητά om. E, habet Alex. || 31 τὰ post καὶ om. A^b || τὰ post καὶ alterum ex Alex. addidit Bonitz, om. A^bE vulgo

35 ἐπίπεδα καὶ γραμμὰς καὶ στιγμάς· αἰεὶ γὰρ περὶ τὰ πρότερα
 ἢ ἐπιστήμη. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν ἀριθμῶν· παρ'
 ἑκάστας γὰρ τὰς στιγμάς ἕτεραι ἔσονται μονάδες, καὶ παρ'
 ἑκάστα τὰ ὄντα αἰσθητά, εἶτα τὰ νοητά, ὥστ' ἔσται γέννη
 ἄπειρα τῶν μαθηματικῶν ἀριθμῶν. ἔτι ἄπερ καὶ ἐν τοῖς
 1077 a ἀπορήμασιν ἐπήλθομεν, πῶς ἐνδέχεται λύειν; περὶ ἃ γὰρ ἡ
 ἀστρολογία ἐστίν, ὁμοίως ἔσται παρὰ τὰ αἰσθητά, καὶ περὶ
 ἃ ἡ γεωμετρία· εἶναι δ' οὐρανὸν καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ πῶς
 δυνατόν, ἢ ἄλλο ὀτιοῦν ἔχον κίνησιν; ὁμοίως δὲ καὶ τὰ
 5 ὀπτικά καὶ τὰ ἀρμονικά· ἔσται γὰρ φωνή τε καὶ ὄψις παρὰ
 τὰ αἰσθητά καὶ τὰ καθ' ἑκάστα. ὥστε δῆλον ὅτι καὶ αἱ
 ἄλλαι αἰσθήσεις καὶ τὰ ἄλλα αἰσθητά· τί γὰρ μᾶλλον τάδε
 ἢ τάδε; εἰ δὲ ταῦτα, καὶ ζῶα ἔσονται, εἴπερ καὶ αἰσθή-
 σεις. ἔτι γράφεται ἕνια καθόλου ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν
 10 παρὰ ταύτας τὰς οὐσίας. ἔσται οὖν καὶ αὕτη τις ἄλλη
 οὐσία μεταξὺ κεχωρισμένη τῶν τ' ἰδεῶν καὶ τῶν μεταξὺ, ἢ
 οὔτε ἀριθμὸς ἐστίν οὔτε στιγμαὶ οὔτε μέγεθος οὔτε χρόνος.
 εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, δῆλον ὅτι κάκεινα ἀδύνατον εἶναι
 κεχωρισμένα τῶν αἰσθητῶν. ὅλως δὲ τοῦναντίον συμβαίνει
 15 καὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ εἰωθότος ὑπολαμβάνεσθαι, εἴ τις
 θήσει οὕτως εἶναι τὰ μαθηματικά ὡς κεχωρισμένας τινὰς
 φύσεις. ἀνάγκη γὰρ διὰ τὸ μὲν οὕτως εἶναι αὐτὰς προτέρας
 εἶναι τῶν αἰσθητῶν μεγεθῶν, κατὰ τὸ ἀληθὲς δὲ ὑστέρως·
 ἰὸ γὰρ ἀτελὲς μέγεθος γενέσει μὲν πρότερόν ἐστι, τῇ οὐσίᾳ
 20 δ' ὑστερον, οἷον ἄψυχον ἐμψύχου. ἔτι τίνι καὶ πότ' ἔσται ἐν
 τὰ μαθηματικά μεγέθη; τὰ μὲν γὰρ ἐνταῦθα ψυχῇ ἢ μέρει
 ψυχῆς ἢ ἄλλῳ τινὶ εὐλόγῳ· εἰ δὲ μή, πολλά, καὶ διαλύε-
 ται. ἐκείνοις δὲ διαιρετοῖς καὶ ποσοῖς οὔσι τί αἴτιον τοῦ

39 ἄπειρα om. A^b E^T, add. Ald., habet Alex. || 1077 a, 1
 ἀπορήμασιν A^b E: διαπορήμασιν Alex., v. B. 2 p. 997 b, 12—34 ||
 2 ἔσται ex Alex. restituit Bonitz, ἐστὶ A^b E vulgo || 9 γράφεται
 interpretatur δείκνυται Alex. || 11 τ' om. Alex. || ἢ] ἢ A^b || 12
 στιγμαὶ] στιγμῇ ex recentibus codd. G^b I^b recepit Bonitz || 20
 ἔτι ἐν τινι E || καὶ ποτ' E Bonitz.

ἔν εἶναι καὶ συμμένειν; ἔτι αἱ γενέσεις δηλοῦσιν. πρῶτον
 μὲν γὰρ ἐπὶ μῆκος γίνεται, εἶτα ἐπὶ πλάτος, τελευταῖον δ' 25
 εἰς βάθος, καὶ τέλος ἔσχεν. εἰ οὖν τὸ τῆ γενέσει ὕστερον
 τῆ οὐσία πρότερον, τὸ σῶμα πρότερον ἂν εἶη ἐπιπέδον καὶ
 μήκους· καὶ ταύτη καὶ τέλειον καὶ ὄλον μᾶλλον, ὅτι ἔμ-
 ψυχον γίνεται· γραμμὴ δ' ἔμψυχος ἢ ἐπίπεδον πῶς ἂν
 εἶη; ὑπὲρ γὰρ τὰς αἰσθήσεις τὰς ἡμετέρας ἂν εἶη τὸ ἀξι- 30
 ωμα. ἔτι τὸ μὲν σῶμα οὐσία τις· ἤδη γὰρ ἔχει πῶς τὸ
 τέλειον· αἱ δὲ γραμμαὶ πῶς οὐσίαι; οὔτε γὰρ ὡς εἶδος καὶ
 μορφή τις, οἷον εἰ ἄρα ἢ ψυχὴ τοιοῦτον, οὔτε ὡς ἢ ὕλη,
 οἷον τὸ σῶμα· οὐδὲν γὰρ ἐκ γραμμῶν οὐδ' ἐπιπέδων οὐδὲ
 στιγμῶν φαίνεται συνίστασθαι δυνάμενον· εἰ δ' ἦν οὐσία 35
 τις ὑλική, τοῦτ' ἂν ἐφαίνετο δυνάμενα πάσχειν. τῶ μὲν
 οὖν λόγῳ ἔστω πρότερα. ἀλλ' οὐ πάντα ὅσα τῶ λόγῳ πρό- 1077 b
 τερα, καὶ τῆ οὐσία πρότερα. τῆ μὲν γὰρ οὐσία πρότερα ὅσα
 χωριζόμενα τῶ εἶναι ὑπερβάλλει, τῶ λόγῳ δὲ ὅσων οἱ λόγοι
 ἐκ τῶν λόγων· ταῦτα δ' οὐχ ἅμα ὑπάρχει. εἰ γὰρ μὴ ἔστι
 τὰ πάθη παρὰ τὰς οὐσίας, οἷον κινούμενόν τι ἢ λευκόν, 5
 τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου τὸ λευκόν πρότερον κατὰ τὸν λόγον,
 ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν οὐσίαν· οὐ γὰρ ἐνδέχεται εἶναι κεχωρι-
 σμένον, ἀλλ' αἰεὶ ἅμα τῶ συνόλῳ ἐστίν· σύνολον δὲ λέγω τὸν
 ἄνθρωπον τὸν λευκόν. ὥστε φανερόν ὅτι οὔτε τὸ ἐξ ἀφαι-
 ρέσεως πρότερον οὔτε τὸ ἐκ προσθέσεως ὕστερον· ἐκ προσ- 10
 θέσεως γὰρ τῶ λευκῶ ὁ λευκὸς ἄνθρωπος λέγεται.

ὅτι μὲν οὖν οὔτε οὐσίαι μᾶλλον τῶν σωμάτων εἰσίν, οὔτε
 πρότερα τῶ εἶναι τῶν αἰσθητῶν, ἀλλὰ τῶ λόγῳ μόνον, οὔτε
 κεχωρισμένα που εἶναι δυνατὸν, εἴρηται ἱκανῶς. ἐπεὶ δ' οὐδ'
 ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐνεδέχετο αὐτὰ εἶναι, φανερόν ὅτι ἢ ὅλως 15

24 ἔτι — 31 ἀξίωμα post 36 πάσχειν dubito an transpo-
 nenda sint || 31 τις Bonitz: τίς Bekk. || ἔχει om. A^b || 36 δυνά-
 μενα om. Alex. || 1077b, 5 τι om. Alex. || 9 ἄνθρωπον καὶ τὸ
 λευκόν Alex. || τὸ om. A^b || 10 προσθέσεως utroque loco A^b || 11
 τοῦ λευκοῦ Alex. || 14. 15 δ' οὐδὲν τοῖς A^b

οὐκ ἔστιν ἢ τρόπον τινὰ ἔστι καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἀπλῶς ἔστιν.
πολλαχῶς γὰρ τὸ εἶναι λέγομεν. ὡσπερ γὰρ καὶ τὰ καθόλου 3
ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐ περὶ κεχωρισμένων ἐστὶ παρὰ τὰ με-
γέθη καὶ τοὺς ἀριθμούς, ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν, οὐχ ἢ δὲ
20 τοιαῦτα οἷα ἔχειν μέγεθος ἢ εἶναι διαιρετά, δῆλον ὅτι ἐν-
δέχεται καὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν μεγεθῶν εἶναι καὶ λόγους
καὶ ἀποδείξεις, μὴ ἢ δὲ αἰσθητά, ἀλλ' ἢ τοιαδί. ὡσπερ
γὰρ καὶ ἢ κινούμενα μόνον πολλοὶ λόγοι εἰσὶ, χωρὶς τοῦ τί
ἕκαστόν ἐστι τῶν τοιούτων καὶ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς,
25 καὶ οὐκ ἀνάγκη διὰ ταῦτα ἢ κεχωρισμένον τι εἶναι κινού-
μενον τῶν αἰσθητῶν ἢ ἐν τούτοις τινὰ φύσιν εἶναι ἀφω-
ρισμένην, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν κινουμένων ἔσονται λόγοι καὶ
ἐπιστήμαι, οὐχ ἢ κινούμενα δὲ ἀλλ' ἢ σώματα μόνον, καὶ
πάλιν ἢ ἐπίπεδα μόνον καὶ ἢ μήκη μόνον, καὶ ἢ διαιρετά
30 καὶ ἢ ἀδιαίρετα ἔχοντα δὲ θέσιν, καὶ ἢ ἀδιαίρετα μόνον. ὥστ'
ἐπεὶ ἀπλῶς λέγειν ἀληθὲς μὴ μόνον τὰ χωριστὰ εἶναι ἀλλὰ
καὶ τὰ μὴ χωριστὰ, οἷον κινούμενα εἶναι, καὶ τὰ μαθη-
ματικά ὅτι ἔστιν ἀπλῶς ἀληθὲς εἰπεῖν, καὶ τοιαῦτά γε οἷα
λέγουσιν. καὶ ὡσπερ καὶ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας ἀπλῶς ἀληθὲς
35 εἰπεῖν τούτου εἶναι, οὐχὶ τοῦ συμβεβηκότος, οἷον ὅτι λευ-
κοῦ, εἰ τὸ ὑγιεινὸν λευκόν, ἢ δ' ἔστιν ὑγιεινοῦ, ἀλλ' ἐκείνου
1078 a ἢ ἔστιν ἐκάστου, εἰ ἢ ὑγιεινὸν ὑγιεινοῦ, εἰ δ' ἢ ἄνθρωπος
ἄνθρωπος, οὕτω καὶ τὴν γεωμετρίαν· οὐκ εἰ συμβέβηκεν
αἰσθητὰ εἶναι ὧν ἐστὶ, μὴ ἐστὶ δ' ἢ αἰσθητά, οὐ τῶν αἰσθητῶν
ἔσονται αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι, οὐ μέντοι οὐδὲ παρὰ ταῦτα
5 ἄλλων κεχωρισμένων. πολλὰ δὲ συμβέβηκε καθ' αὐτὰ τοῖς
πράγμασιν ἢ ἕκαστον ὑπάρχει τῶν τοιούτων, ἐπεὶ καὶ ἢ θῆλυ

17 τὰ] τὸ Alex. || 18 παρὰ τὰ Alex. Bonitz: περὶ τὰ A^bE ||
28 οὐχὶ E || 30 ἔχοντα δὲ E, δὲ om. A^b || 36 εἰ τὸ ὑγιεινὸν λευ-
κόν Alex.: εἰ ὑγιεινὸν τὸ λευκόν A^bE || ἢ coni. Bonitz: ἢ A^bE
vulgo || ὑγιεινοῦ γρ. E Alex. Bonitz: ὑγιεινόν A^bE vulgo || 1078 a,
1 ἢ ἔστιν ἐκάστου A^bE Bonitz: οὐ ἔστιν ἐκάστη Alex. Bekk. ||
εἰ ἢ add. Bonitz, om. A^bE, εἰ Alex. Ald. et T ut videtur

τὸ ζῶον καὶ ἡ ἄρρεν, ἴδια πάθη ἐστίν, καίτοι οὐκ ἔστι τι
 θῆλυ οὐδ' ἄρρεν κεχωρισμένον τῶν ζώων· ὥστε καὶ ἡ μήκη
 μόνον καὶ ἡ ἐπίπεδα. καὶ ὅσῳ δὴ ἂν περὶ προτέρων τῶ
 λόγῳ καὶ ἀπλουστέρων, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἔχει τὰκριβές· τοῦτο 10
 δὲ τὸ ἀπλοῦν ἐστίν. ὥστε ἄνευ τε μεγέθους μᾶλλον ἢ μετὰ
 μεγέθους, καὶ μάλιστα ἄνευ κινήσεως. ἐὰν δὲ κίνησιν, μά-
 λιστα τὴν πρώτην· ἀπλουστάτη γάρ, καὶ ταύτης ἡ ὁμαλή.
 ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ ἀρμονικῆς καὶ ὀπτικῆς· οὐδετέρα
 γὰρ ἡ ὄψις ἢ ἡ φωνὴ θεωρεῖ, ἀλλ' ἡ γραμμαὶ καὶ ἀριθμοί· 15
 οἰκειὰ μέντοι ταῦτα πάθη ἐκείνων. καὶ ἡ μηχανικὴ δὲ
 ὡσαύτως. ὥστ' εἴ τις θέμενος κεχωρισμένα τῶν συμβεβηκό-
 των σκοπεῖ τι περὶ τούτων ἢ τοιαῦτα, οὐδὲν διὰ τοῦτο
 ψεῦδος ψεύσεται, ὥσπερ οὐδ' ὅταν ἐν τῇ γῆ γραφῆ καὶ πο-
 διαίαν φῆ τὴν μὴ ποδιαίαν· οὐ γὰρ ἐν ταῖς προτάσεσι τὸ 20
 ψεῦδος. ἄριστα δ' ἂν οὕτω θεωρηθεῖν ἕκαστον, εἴ τις τὸ
 μὴ κεχωρισμένον θεῖν χωρίσας, ὅπερ ὁ ἀριθμητικὸς ποιεῖ
 καὶ ὁ γεωμέτρης. ἐν μὲν γὰρ καὶ ἀδιαίρετον ὁ ἄνθρωπος
 ἢ ἄνθρωπος· ὁ δ' ἔθετο ἐν ἀδιαίρετον, εἴτ' ἐθεώρησεν εἴ τι
 τῶ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν ἢ ἀδιαίρετος. ὁ δὲ γεωμέτρης 25
 οὐθ' ἢ ἄνθρωπος οὐθ' ἢ ἀδιαίρετος, ἀλλ' ἢ στερεόν. ἃ γὰρ
 κἂν εἰ μὴ που ἦν ἀδιαίρετος ὑπῆρχεν αὐτῷ, δῆλον ὅτι καὶ
 ἄνευ τούτων ἐνδέχεται αὐτῷ ὑπάρχειν, τὸ δυνατόν. ὥστε διὰ
 τοῦτο ὀρθῶς οἱ γεωμέτραι λέγουσι, καὶ περὶ ὄντων διαλέ-
 γονται, καὶ ὄντα ἐστίν· διττὸν γὰρ τὸ ὄν, τὸ μὲν ἐντελεχεία 30
 τὸ δ' ὑλικῶς. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν ἕτερον (τὸ
 μὲν γὰρ αἰεὶ ἐν πράξει, τὸ δὲ καλὸν καὶ ἐν τοῖς ἀκινήτοις),
 οἱ φάσκοντες οὐδὲν λέγειν τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας περὶ
 καλοῦ ἢ ἀγαθοῦ ψεύδονται. λέγουσι γὰρ καὶ δεικνύουσι

8 κεχωρισμενων A^b || μήκη μόνον] μὴ κινούμενον Alex. || 11
 τε] τοῦ A^b et γρ. E || 13 ὁμαλής E Alex. || 20 τὴν ποδιαίαν φῆ
 μὴ ποδ. A^b E, τὴν μὴ ποδιαίαν ὡς ποδιαίαν γραφῶν Alex.,
 ποδιαίαν φῆ τὴν μὴ ποδ. Bonitz || 25 fort. εἴ τι τούτῳ συμβέ-
 βηκεν ἢ ἀδιαίρετον, cf. Alex. 715, 30 || 28 τὸ δυνατόν suspectum

35 μάλιστα· οὐ γὰρ εἰ μὴ ὀνομάζουσι, τὰ δ' ἔργα καὶ τοὺς λόγους
 δεικνύουσιν, οὐ λέγουσι περὶ αὐτῶν. τοῦ δὲ καλοῦ μέγιστα
 1078b εἶδη τάξις καὶ συμμετρία καὶ τὸ ὠρισμένον, ἃ μάλιστα δει-
 κνύουσιν αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι. καὶ ἐπεὶ γε πολλῶν
 αἴτια φαίνεται ταῦτα (λέγω δ' οἶον ἢ τάξις καὶ τὸ ὠρι-
 σμένον), δῆλον ὅτι λέγοιεν ἂν καὶ τὴν τοιαύτην αἰτίαν τὴν
 5 ὡς τὸ καλὸν αἴτιον τρόπον τινά. μᾶλλον δὲ γνωρίμως ἐν
 ἄλλοις περὶ αὐτῶν ἐροῦμεν.

περὶ μὲν οὖν τῶν μαθηματικῶν, ὅτι τ' ὄντα ἐστὶ καὶ 4
 πῶς ὄντα, καὶ πῶς πρότερα καὶ πῶς οὐ πρότερα, τοσαῦτα
 εἰρήσθω. περὶ δὲ τῶν ἰδεῶν πρῶτον αὐτὴν τὴν κατὰ τὴν
 10 ἰδέαν δόξαν ἐπισκεπτέον, μηδὲν συνάπτοντας πρὸς τὴν τῶν
 ἀριθμῶν φύσιν, ἀλλ' ὡς ὑπέλαβον ἐξ ἀρχῆς οἱ πρῶτοι τὰς
 ιδέας φήσαντες εἶναι. συνέβη δ' ἢ περὶ τῶν εἰδῶν δόξα
 τοῖς εἰποῦσι διὰ τὸ πεισθῆναι περὶ τῆς ἀληθείας τοῖς Ἡρα-
 κλειτείοις λόγοις ὡς πάντων τῶν αἰσθητῶν αἰεὶ ῥεόντων,
 15 ὥστ' εἴπερ ἐπιστήμη τινὸς ἔσται καὶ φρόνησις, ἑτέρας δεῖν
 τινὰς φύσεις εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς μενούσας· οὐ γὰρ
 εἶναι τῶν ῥεόντων ἐπιστήμην. Σωκράτους δὲ περὶ τὰς ἠθι-
 κὰς ἀρετὰς πραγματευομένου καὶ περὶ τούτων ὀρίζεσθαι
 καθόλου ζητοῦντος πρῶτον — τῶν μὲν γὰρ φυσικῶν ἐπὶ μι-
 20 κρόν Δημόκριτος ἤψατο μόνον καὶ ὠρίσατό πως τὸ θερμὸν
 καὶ τὸ ψυχρόν· οἱ δὲ Πυθαγόρειοι πρότερον περὶ τινῶν ὀλί-
 γων, ὧν τοὺς λόγους εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἀνῆπτον, οἶον τί
 ἐστὶ καιρὸς ἢ τὸ δίκαιον ἢ γάμος· ἐκεῖνος δ' εὐλόγως ἐξήτει τὸ

35 εἰ γὰρ καὶ μὴ Alex. || 1078 b, 6 ἐν ἄλλοις] spectare vi-
 detur neque ad peculiarem librum περὶ καλοῦ in indice Dio-
 geniano commemoratum neque libros de coelo aut met. N 4,
 sed ad metaph. A capp. 8 et 10, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἐν
 τῷ περὶ τάγαθοῦ γρ. E || 8 καὶ πῶς οὐ πρότερα om. A et fort.
 Alex., supra lin. add. m. sec. E, unde nescio an interpolata
 sint || 12—25 cf. p. 987 a, 32—b, 7 || 22 ἀνῆπτον A^b E: ἀνῆγον
 Alex. et γρ. E || 23 ἐκεῖνος δ' A^b E: δ' del. Sylburg Bonitz in
 parentheses positus τῶν (19) — γάμος (23); at apodosis incipit
 ab ἀλλ' ὁ μὲν (30)

τί ἐστιν. συλλογίζεσθαι γὰρ ἐξήτει, ἀρχὴ δὲ τῶν συλλογισμῶν
 τὸ τί ἐστιν. διαλεκτικὴ γὰρ ἰσχὺς οὐπω τότε ἦν, ὥστε δύ- 25
 νασθαι καὶ χωρὶς τοῦ τί ἐστι τάναντία ἐπισκοπεῖν, καὶ τῶν
 ἐναντίων εἰ ἢ αὐτῇ ἐπιστήμη. δύο γὰρ ἐστιν ἅ τις ἂν ἀπο-
 δοίη Σωκράτει δικαίως, τοὺς τ' ἐπακτικούς λόγους καὶ τὸ
 ὀρίζεσθαι καθόλου· ταῦτα γὰρ ἐστιν ἄμφω περὶ ἀρχὴν ἐπι-
 στήμης. ἀλλ' ὁ μὲν Σωκράτης τὰ καθόλου οὐ χωριστὰ ἐποίει 30
 οὐδὲ τοὺς ὀρισμούς· οἱ δ' ἐχώρισαν, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν
 ὄντων ιδέας προσηγόρευσαν. ὥστε συνέβαινεν αὐτοῖς σχεδὸν
 τῷ αὐτῷ λόγῳ πάντων ιδέας εἶναι τῶν καθόλου λεγομένων,
 καὶ παραπλήσιον ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀριθμῆσαι βουλόμενος
 ἐλαττόνων μὲν ὄντων οἴοιτο μὴ δυνήσεσθαι, πλείω δὲ ποι- 35
 ἦσας ἀριθμοίη· πλείω γὰρ ἐστι τῶν καθ' ἕκαστα αἰσθητῶν
 ὡς εἰπεῖν τὰ εἶδη, περὶ ὧν ζητοῦντες τὰς αἰτίας ἐκ τού- 1079
 των ἐκεῖ προῆλθον. καθ' ἕκαστόν τε γὰρ δμώνυμόν ἐστι
 καὶ παρὰ τὰς οὐσίας τῶν [τε] ἄλλων ἔν ἐστιν ἐπὶ πολλῶν,
 καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς αἰδίοις. ἔτι καθ' οὓς τρόπους
 δείκνυται ὅτι ἔστι τὰ εἶδη, κατ' οὐδένα φαίνεται τούτων· 5
 ἐξ ἐνίων μὲν γὰρ οὐκ ἀνάγκη γίνεσθαι συλλογισμόν, ἐξ
 ἐνίων δὲ καὶ οὐχ ὧν οἴονται τούτων εἶδη γίνεσθαι. κατὰ τε
 γὰρ τοὺς λόγους τοὺς ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ἔσται εἶδη πάντων
 ὄσων ἐπιστημαί εἰσιν, καὶ κατὰ τὸ ἔν ἐπὶ πολλῶν καὶ τῶν
 ἀποφάσεων, κατὰ δὲ τὸ νοεῖν τι φθαρέντος τῶν φθαρτῶν· 10
 φάντασμα γὰρ τι τούτων ἐστίν. ἔτι δὲ οἱ ἀκριβέστατοι τῶν
 λόγων οἱ μὲν τῶν πρὸς τι ποιοῦσιν ιδέας, ὧν οὐ φασι

24 συλλογίζεσθαι — 27 ἐπιστήμη primum afuisse susp. Blass
 Rh. M. 30, 491 || 27 εἰ ἢ] ἢ ἢ A^b || ἀποδώη A^bE || 29 ὀρίζεσθαι
 τὰ καθόλου Alex. || 32 — 1080a, 11 = A 9 p. 989b, 34 — 991b, 9 ||
 35 δυνήσεσθαι A^bE: δύνασθαι Ald., cf. 990b, 2 || 36 ἕκαστον
 E sed α supra ον scriptum || 1079a, 2 καθ'] παρ' Syr. || τε
 deest p. 990b, 6 || 3 ἄλλων ὧν p. 990b, 7 || 5 δείκνυμεν et 7
 ολόμεθα p. 990b, 9. 11; cf. 1079a, 12. 20 et 1080a, 6 || 11 τού-
 των A^b: τοῦτ' E || ἀκριβέστεροι p. 990b, 15 || 12 φαμεν p. 990b,
 16, quod hic quoque dubito an probandum sit

εἶναι καθ' αὐτὸ γένος, οἱ δὲ τὸν τρίτον ἄνθρωπον λέγουσιν.
 ὅλως τ' ἀναιροῦσιν οἱ περὶ τῶν εἰδῶν λόγοι ἃ μᾶλλον βού-
 15 λονται εἶναι οἱ λέγοντες εἶδη τοῦ τὰς ιδέας εἶναι· συμβαίνει
 γὰρ μὴ εἶναι πρῶτον τὴν δυάδα ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν, καὶ
 [τούτου] τὸ πρὸς τι [καὶ τοῦτο] τοῦ καθ' αὐτό, καὶ πάνθ'
 ὅσα τινὲς ἀκολουθήσαντες ταῖς περὶ τῶν εἰδῶν δόξαις ἤναν-
 τιώθησαν ταῖς ἀρχαῖς. ἔτι κατὰ μὲν τὴν ὑπόληψιν, καθ' ἣν
 20 φασιν εἶναι τὰς ιδέας, οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν ἔσονται εἶδη
 ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν· τὸ γὰρ νόημα ἔν οὐ μόνον περὶ
 τὰς οὐσίας ἀλλὰ καὶ κατὰ μὴ οὐσιῶν ἐστὶ, καὶ ἐπιστη-
 μαι οὐ μόνον τῆς οὐσίας εἰσὶ· συμβαίνει δὲ καὶ ἄλλα
 μυρία τοιαῦτα. κατὰ δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὰς δόξας τὰς
 25 περὶ αὐτῶν, εἰ ἔστι μεθεκτὰ τὰ εἶδη, τῶν οὐσιῶν ἀναγκαῖον
 ιδέας εἶναι μόνον· οὐ γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς μετέχονται,
 ἀλλὰ δεῖ ταύτην ἐκάστου μετέχειν ἢ μὴ καθ' ὑποκειμένου
 λέγεται. λέγω δ' οἷον εἴ τι αὐτοῦ διπλασίου μετέχει, τοῦτο
 καὶ ἀϊδίου μετέχει, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· συμβέβηκε γὰρ
 30 τῷ διπλασίῳ ἀϊδίῳ εἶναι. ὥστε ἔσται οὐσία τὰ εἶδη.
 ταῦτ' αὖθις οὐσίαν σημαίνει κακεῖ· ἢ τί ἔσται τὸ
 εἶναι φάναι τι παρὰ ταῦτα τὸ ἔν ἐπὶ πολλῶν; καὶ εἰ μὲν
 ταῦτ' εἶδος τῶν ιδεῶν καὶ τῶν μετεχόντων, ἔσται τι κοι-
 νόν· τί γὰρ μᾶλλον ἐπὶ τῶν φθαρτῶν δυάδων, καὶ τῶν
 35 δυάδων τῶν πολλῶν μὲν ἀϊδίων δέ, τὸ δυὰς εἶναι ἔν καὶ
 ταῦτόν, ἢ ἐπ' αὐτῆς καὶ τῆς τινός; εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτὸ εἶδος,

16 δυάδα πρώτην p. 990 b, 20 || 17 καὶ τοῦτο πρὸς τι καὶ
 καθ' αὐτὸ γρ. E || καὶ τὸ καθ' A^b, τούτου et καὶ τοῦτο seclusi
 cum p. 990 b, 20 || 18 ιδεῶν p. 990 b, 22 || 20 εἶναί φασιν p. 990
 b, 23 || οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν et 21 ἀλλὰ καὶ om. E m. pr. ||
 ἔσται p. 990 b, 24 || 21 ἄλλων E: ἑτέρων A^b, cf. p. 990 b, 24 || 22
 ἐστὶ A^b et p. 990 b, 26: ἔσται E sed αι in ras. || καὶ αἰ E, αἰ
 om A^b et 990 b, 26 || 23 εἰσὶ ex p. 990 b, 26 Bonitz: ἔσονται
 A^b E || 27 ταύτην A^b || 28 λέγεται p. 990 b, 31: λέγονται A^b E ||
 ἀντοδιπλασίον γρ. E et 990 b, 32 || 30 ἀϊδίῳ A^b E, τὸ ἀϊδίον
 Ald. || 31 οὐσία] οὐσίας vel οὐσιῶν conii. Bonitz || 35 τὸ δυὰς
 εἶναι p. 991 a, 5: εἶναι hic om. A^b E || 36 ἐπὶ τ' αὐτῆς ex p. 991 a,
 5 hic quoque restituit Bonitz

ὁμώνυμα ἂν εἶη, καὶ ὁμοιον ὥσπερ ἂν εἴ τις καλοῖ ἄν- 1079 b
 θρωπον τὸν τε Καλλίαν καὶ τὸ ξύλον, μηδεμίαν κοινωνίαν
 ἐπιβλέψας αὐτῶν. εἰ δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοὺς κοινούς λόγους
 ἐφαρμόττειν. θήσομεν τοῖς εἴδεσιν, οἷον ἐπ' αὐτὸν τὸν κύ-
 κλον σχῆμα ἐπίπεδον καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ λόγου, τὸ δ' 5
 οὐδ' ἐστὶ προστεθήσεται, σκοπεῖν δεῖ μὴ κενὸν ἢ τοῦτο παν-
 τελῶς. τίνι τε γὰρ προστεθήσεται; τῷ μέσῳ ἢ τῷ ἐπιπέδῳ
 ἢ πᾶσιν; πάντα γὰρ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἰδέαι, οἷον τὸ ζῶον
 καὶ τὸ δίπουν· ἔτι δῆλον ὅτι ἀνάγκη αὐτὸ εἶναί τι, ὥσ-
 περ τὸ ἐπίπεδον φύσιν τινὰ ἢ πᾶσιν ἐνυπάρξει τοῖς εἴδεσιν 10
 ὡς γένος.

5 πάντων δὲ μάλιστα διαπορήσειεν ἂν τις τί ποτε συμ-
 βάλλονται τὰ εἶδη ἢ τοῖς αἰδιόσις τῶν αἰσθητῶν ἢ τοῖς γι-
 γνομένοις καὶ [τοῖς] φθειρομένοις· οὔτε γὰρ κινήσεώς ἐστιν
 οὔτε μεταβολῆς οὐδεμιᾶς αἴτια αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴν οὔτε 15
 πρὸς τὴν ἐπιστήμην οὐδὲν βοηθεῖ τὴν τῶν ἄλλων (οὐδὲ γὰρ
 οὐσία ἐκεῖνα τούτων· ἐν τούτοις γὰρ ἂν ἦν), οὔτ' εἰς τὸ
 εἶναι, μὴ ἐνυπάρχοντά γε τοῖς μετέχουσιν· οὔτω μὲν γὰρ
 ἴσως αἴτια δόξειεν ἂν εἶναι ὡς τὸ λευκὸν μεμιγμένον τῷ
 λευκῷ. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος λίαν εὐκλίνητος, ὃν Ἀναξα- 20
 γόρας μὲν πρότερος Εὐδοξος δ' ὕστερος ἔλεγε διαπορῶν καὶ
 ἕτεροί τινες· ῥᾶδιον γὰρ πολλὰ συναγαγεῖν καὶ ἀδύνατα
 πρὸς τὴν τοιαύτην δόξαν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκ τῶν εἰδῶν
 ἔστι τᾶλλα κατ' οὐδένα τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι. τὸ
 δὲ λέγειν παραδείγματα εἶναι καὶ μετέχειν αὐτῶν τᾶλλα 25
 κενολογεῖν ἐστὶ καὶ μεταφορᾶς λέγειν ποιητικᾶς. τί γὰρ
 ἐστὶ τὸ ἐργαζόμενον πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπον; ἐνδέχεταιί

1079 b, 1 καλοῖ E: καλοῖοι A^b || 3 εἰ — 11 γένος desunt in
 libro primo || 4 κύκλον] δ A^b || 6 οὐδ' ἐστὶ A^bE: οὐκέτι T || 7 τε
 om. E in loco eraso || 9 τι deleverim || 10 ὑπάρξει Alex. || 12 συμ-
 βάλλεται p. 991 a, 9 || 14 τοῖς om. 991 a, 10, unde secluserit Bonitz ||
 15 αἰτία E || οὔτε conl. Bonitz: οὐδὲ A^bE || 16 οὐδὲ p. 991 a, 13
 Bonitz: οὔτε A^bE vulgo, quae lectio emendata particulae οὐδὲ
 v. 15 esse videtur || 19 ἂν om. A^b || ὡς om. A^bE, add. p. 991 a.
 15 || 21 διαπορῶν om. p. 981 a, 17 || 27 ἀποβλέπων A^b

τε καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι ὁμοιον ὀτιοῦν καὶ μὴ εἰκαζόμενον,
 ὥστε καὶ ὄντος Σωκράτους καὶ μὴ ὄντος γένοιτ' ἂν οἶον Σω-
 30 κράτης. ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι κἂν εἰ ἦν ὁ Σωκράτης αἰδῖος.
 ἔσται τε πλείω παραδείγματα τοῦ αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἶδη,
 οἶον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον καὶ τὸ δίπουν, ἅμα δὲ καὶ
 αὐτοάνθρωπος. ἔτι οὐ μόνον τῶν αἰσθητῶν παραδείγματα
 τὰ εἶδη, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν, οἶον τὸ γένος τῶν ὡς γένους
 35 εἰδῶν· ὥστε τὸ αὐτὸ ἔσται παράδειγμα καὶ εἰκῶν. ἔτι δό-
 ξειεν ἂν ἀδύνατον χωρὶς εἶναι τὴν οὐσίαν καὶ οὐ ἢ ἡ οὐσία·
 1080 a ὥστε πῶς ἂν αἱ ιδέαι οὐσίαι τῶν πραγμάτων οὔσαι χωρὶς
 εἶεν; ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι τοῦτον λέγεται τὸν τρόπον, ὡς καὶ
 τοῦ εἶναι καὶ τοῦ γίνεσθαι αἷτια τὰ εἶδη ἐστίν. καίτοι τῶν
 εἰδῶν ὄντων ὁμῶς οὐ γίνεταί, ἐὰν μὴ ἢ τὸ κινῆσον, καὶ
 5 πολλὰ γίνεταί ἕτερα, οἶον οἰκία καὶ δακτύλιος, ὧν οὐ
 φασιν εἶναι εἶδη. ὥστε δῆλον ὅτι ἐνδέχεται κάκεινα, ὧν
 φασὶν ιδέας εἶναι, καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι διὰ τοιαύτας
 αἰτίας οἷας καὶ τὰ ρηθέντα νῦν, ἀλλ' οὐ διὰ τὰ εἶδη. ἀλλὰ
 περὶ μὲν τῶν ιδεῶν καὶ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ διὰ λογι-
 10 κωτέρων καὶ ἀκριβεστέρων λόγων ἔστι πολλὰ συναγάγειν
 ὁμοια τοῖς τεθεωρημένοις.

ἐπεὶ δὲ διώρισταί περὶ τούτων, καλῶς ἔχει πάλιν θεω- 6
 ρῆσαι τὰ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς συμβαίνοντα τοῖς λέγουσιν
 οὐσίας αὐτοὺς εἶναι χωριστὰς καὶ τῶν ὄντων αἰτίας πρώτας.
 15 ἀνάγκη δ', εἴπερ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς φύσις τις καὶ μὴ ἄλλη
 τίς ἐστὶν αὐτοῦ ἢ οὐσία ἀλλὰ τοῦτ' αὐτό, ὥσπερ φασὶ τινες,
 ἦτοι εἶναι τὸ μὲν πρῶτον τὶ αὐτοῦ τὸ δ' ἐχόμενον, ἕτερον
 ὄν τῷ εἶδει ἕκαστον. καὶ τοῦτο ἢ ἐπὶ τῶν μονάδων εὐθύς

28 τε] γὰρ Bonitz collato 991 a, 23 || γίνεσθαι ὁμοιον ex
 991 a, 24 Bonitz, ὁμοιον hic om. A^b E || 29 οἶον] οἰόσπερ 991 a,
 26, unde οἶος conii. Bonitz || 30 εἰ ἦν ex 991 a, 26 restituit Bo-
 nitz: εἰη A^b E || ὁ om. E || 34 τῶν om. 991 a, 31, ὡς γένος ibid. ||
 1080 a, 4 γίνεταί τὰ μετέχοντα 991 b, 5 || 6 φάμεν 991 b 7 || 10
 καὶ διαλεκτικωτέρων E sed ex in ras. || 14 αὐτοῖς E || 17 τὶ
 accentu notavi ut praedicati vice fungatur

ὑπάρχει καὶ ἔστιν ἀσύμβλητος ὁποιοῦν μονὰς ὁποιοῦν
 μονάδι· ἢ εὐθὺς ἐφεξῆς πᾶσαι καὶ συμβληταὶ ὁποιοῦν 20
 ὁποιοῦν, οἷον λέγουσιν εἶναι τὸν μαθηματικὸν ἀριθμὸν·
 ἐν γὰρ τῷ μαθηματικῷ οὐδὲν διαφέρει οὐδεμία μονὰς ἑτέρα
 ἑτέρας. ἢ τὰς μὲν συμβλητὰς τὰς δὲ μὴ, οἷον εἰ ἔστι μετὰ
 τὸ ἐν πρώτῃ ἢ δυάδι, ἔπειτα ἢ τριάδι καὶ οὕτω δὴ ὁ ἄλλος
 ἀριθμὸς, εἰσὶ δὲ συμβληταὶ αἱ ἐν ἑκάστῳ ἀριθμῷ μονάδες, 25
 οἷον αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ αὐταῖς, καὶ αἱ ἐν τῇ τριάδι
 τῇ πρώτῃ αὐταῖς, καὶ οὕτω δὴ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν·
 αἱ δ' ἐν τῇ δυάδι αὐτῇ πρὸς τὰς ἐν τῇ τριάδι αὐτῇ
 ἀσύμβλητοι. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς
 ἀριθμῶν. διὸ καὶ ὁ μὲν μαθηματικὸς ἀριθμεῖται μετὰ τὸ 30
 ἐν δύο, πρὸς τῷ ἔμπροσθεν ἐνὶ ἄλλο ἐν, καὶ τὰ τρία
 πρὸς τοῖς δυοῖς τούτοις ἄλλο ἐν, καὶ ὁ λοιπὸς δὲ ὡσαύ-
 τως· οὗτος δὲ μετὰ τὸ ἐν δύο ἕτερα ἄνευ τοῦ ἐνὸς τοῦ
 πρώτου, καὶ ἢ τριάδι ἄνευ τῆς δυάδος, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ
 ἄλλος ἀριθμὸς. ἢ τὸν μὲν εἶναι τῶν ἀριθμῶν οἷος ὁ πρῶ- 35
 τος ἐλέχθη, τὸν δ' οἷον οἱ μαθηματικοὶ λέγουσι, τρίτον δὲ
 τὸν ῥηθέντα τελευταῖον. ἔτι τούτους ἢ χωριστοὺς εἶναι τοὺς
 ἀριθμοὺς τῶν πραγμάτων, ἢ οὐ χωριστοὺς ἀλλ' ἐν τοῖς αἰσθη- 1080 b
 τοῖς, οὐχ οὕτως δ' ὡς τὸ πρῶτον ἐπεσκοποῦμεν, ἀλλ' ὡς ἐκ
 τῶν ἀριθμῶν ἐνυπαρχόντων ὄντα τὰ αἰσθητά· ἢ τὸν μὲν
 αὐτῶν εἶναι τὸν δὲ μὴ [ἢ πάντας] εἶναι. οἱ μὲν οὖν τρόποι
 καθ' οὓς ἐνδέχεται αὐτοὺς εἶναι οὗτοί εἰσιν ἐξ ἀνάγκης μόνοι. 5
 σχεδὸν δὲ καὶ οἱ λέγοντες τὸ ἐν ἀρχὴν εἶναι καὶ οὐσίαν
 καὶ στοιχεῖον πάντων, καὶ ἐκ τούτου καὶ ἄλλου τινὸς εἶναι
 τὸν ἀριθμὸν, ἕκαστος τούτων τινὰ τῶν τρόπων εἴρηκε, πλὴν
 τοῦ πᾶσας τὰς μονάδας εἶναι ἀσυμβλήτους. καὶ τοῦτο συμ-

20 εὐθὺς fort. om. Alex. || ὁποῖαι ὁποιοῦν A^b || 24
 πρώτη aut delendum aut transponendum ἢ πρώτη δυάδι vel
 ἢ δυάδι ἢ πρώτη || 25 συμβληταὶ ἐν A^b || αἱ μονάδες A^b || 26
 καὶ αἱ ἐν A^b, αἱ om. E vulgo || 31 fort. τὰ δύο || 36 οἱ om.
 A^b || 1080 b, 2 ἐπεσκοποῦν A^b, spectat ad M 2 || 4 αὐτὸν E || ἢ
 πάντας A^b E Alex., om. G^b I^b Bonitz || 9 εἶναι om. A^b

10 βέβηκεν εὐλόγως· οὐ γὰρ ἐνδέχεται ἔτι ἄλλον τρόπον εἶναι
 παρὰ τοὺς εἰρημένους. οἱ μὲν οὖν ἀμφοτέρους φασὶν εἶναι
 τοὺς ἀριθμούς, τὸν μὲν ἔχοντα τὸ πρότερον καὶ ὕστερον τὰς
 ιδέας, τὸν δὲ μαθηματικὸν παρὰ τὰς ιδέας καὶ τὰ αἰσθητά,
 καὶ χωριστοὺς ἀμφοτέρους τῶν αἰσθητῶν· οἱ δὲ τὸν μαθηματι-
 15 κὸν μόνον ἀριθμὸν εἶναι τὸν πρῶτον τῶν ὄντων κεχωρισμένον
 τῶν αἰσθητῶν. καὶ οἱ Πυθαγόρειοι δ' ἓνα, τὸν μαθηματι-
 κόν, πλὴν οὐ κεχωρισμένον ἀλλ' ἐκ τούτου τὰς αἰσθητὰς
 οὐσίας συνεστάναι φασὶν· τὸν γὰρ ὅλον οὐρανὸν κατασκευ-
 ᾶζουσιν ἐξ ἀριθμῶν, πλὴν οὐ μοναδικῶν, ἀλλὰ τὰς μονάδας
 20 ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν μέγεθος· ὅπως δὲ τὸ πρῶτον ἐν
 συνέστη ἔχον μέγεθος, ἀπορεῖν εἰκόασιν. ἄλλος δέ τις τὸν
 πρῶτον ἀριθμὸν τὸν τῶν εἰδῶν ἓνα εἶναι, ἔνιοι δὲ καὶ τὸν
 μαθηματικὸν τὸν αὐτὸν τοῦτον εἶναι. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ
 τὰ μήκη καὶ περὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ περὶ τὰ στερεά. οἱ μὲν
 25 γὰρ ἕτερα τὰ μαθηματικὰ καὶ τὰ μετὰ τὰς ιδέας· τῶν δ'
 ἄλλως λεγόντων οἱ μὲν τὰ μαθηματικὰ καὶ μαθηματικῶς
 λέγουσιν, ὅσοι μὴ ποιῶσι τὰς ιδέας ἀριθμοὺς μηδὲ εἶναί
 φασιν ιδέας, οἱ δὲ τὰ μαθηματικά, οὐ μαθηματικῶς δέ·
 οὐ γὰρ τέμνεσθαι οὔτε μέγεθος πᾶν εἰς μεγέθη, οὔθ' ὅποι-
 30 ασοῦν μονάδας δυάδα εἶναι. μοναδικοὺς δὲ τοὺς ἀριθμοὺς
 εἶναι πάντες τιθέασιν, πλὴν τῶν Πυθαγορείων, ὅσοι τὸ ἐν
 στοιχεῖον καὶ ἀρχὴν φασιν εἶναι τῶν ὄντων· ἐκεῖνοι δ' ἔχον-
 τας μέγεθος, καθάπερ εἴρηται πρότερον. ὁσαυτῶς μὲν οὖν
 ἐνδέχεται λεχθῆναι περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι πάντες εἰσὶν εἰρη-
 35 μένοι οἱ τρόποι, φανερόν ἐκ τούτων· ἔστι δὲ πάντα μὲν
 ἀδύνατα, μᾶλλον δ' ἴσως θάτερα τῶν ἑτέρων.

πρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον εἰ συμβληταὶ αἱ μονάδες ἢ 7
 1081 a ἀσύμβλητοι, καὶ εἰ ἀσύμβλητοι, ποτέρως ὡσπερ διείλομεν.
 ἔστι μὲν γὰρ ὅποιανοῦν εἶναι ὅποιονοῦν μονάδι ἀσύμβλητον,

15 τὸν πρῶτον] καὶ πρῶτον fort. Alex. || κεχωρισμένων A^b ||
 23 αὐτὸν τοῦ τοῦτον A^b || 31 ὅσοι — ὄντων ante πλὴν τῶν Πυ-
 θαγορείων rectius posita essent || 33 ἔχοντας E sed s supra lin. :
 ἔχοντα A^b E et fort. Alex.

ἔστι δὲ τὰς ἐν αὐτῇ τῇ δυάδι πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ τῇ τριάδι,
καὶ οὕτως δὴ ἀσυμβλήτους εἶναι τὰς ἐν ἐκάστῳ τῷ πρώτῳ
ἀριθμῷ πρὸς ἀλλήλας. εἰ μὲν οὖν πᾶσαι συμβληταὶ καὶ 5
ἀδιάφοροι αἱ μονάδες, ὁ μαθηματικὸς γίγνεται ἀριθμὸς καὶ
εἷς μόνος, καὶ τὰς ιδέας οὐκ ἐνδέχεται εἶναι [τοὺς] ἀριθμούς.
ποῖος γὰρ ἔσται ἀριθμὸς αὐτοάνθρωπος ἢ ζῶον ἢ ἄλλο ὅτι-
οὔν τῶν εἰδῶν; ιδέα μὲν γὰρ μία ἐκάστου, οἷον αὐτοῦ ἀν-
θρώπου μία καὶ αὐτοῦ ζῴου ἄλλη μία· οἱ δ' ὅμοιοι καὶ 10
ἀδιάφοροι ἄπειροι, ὥστ' οὐδὲν μᾶλλον ἢδε ἢ τριάς αὐτο-
άνθρωπος ἢ ὅποιαοῦν. εἰ δὲ μή εἰσιν ἀριθμοὶ αἱ ιδέαι, οὐδ'
ὅλως οἷόν τε αὐτὰς εἶναι. ἐκ τίνων γὰρ ἔσονται ἀρχῶν αἱ
ιδέαι; ὁ γὰρ ἀριθμὸς ἔστιν ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ τῆς δυάδος τῆς
ἀορίστου, καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα λέγονται τοῦ ἀριθμοῦ 15
εἶναι, τάξαι τε οὔτε προτέρας ἐνδέχεται τῶν ἀριθμῶν αὐτὰς
οὔθ' ὑστέρας. εἰ δ' ἀσύμβλητοι αἱ μονάδες, καὶ οὕτως ἀσύμ-
βλητοι ὥστε ἠτισοῦν ἠτινιοῦν, οὔτε τὸν μαθηματικὸν ἐνδέ-
χεται εἶναι τοῦτον τὸν ἀριθμὸν (ὁ μὲν γὰρ μαθηματικὸς ἐξ
ἀδιαφόρων, καὶ τὰ δεικνύμενα κατ' αὐτοῦ ὡς ἐπὶ τοιούτου 20
ἀρμόττει) οὔτε τὸν τῶν εἰδῶν. οὐ γὰρ ἔσται ἡ δυὰς πρώτη
ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος, ἔπειτα οἱ ἐξῆς ἀριθμοὶ
ὡς λέγεται, δυὰς, τριάς, τετράς· ἅμα γὰρ αἱ ἐν τῇ δυάδι
τῇ πρώτῃ μονάδες γεννῶνται, εἴτε ὥσπερ ὁ πρῶτος εἰπὼν
ἐξ ἀνίσων (ἰσασθέντων γὰρ ἐγένοντο) εἴτε ἄλλως. ἔπειτα εἰ 25
ἔσται ἡ ἐτέρα μονὰς τῆς ἐτέρας προτέρα, καὶ τῆς δυάδος
τῆς ἐκ τούτων ἔσται προτέρα· ὅταν γὰρ ἢ τι τὸ μὲν πρότε-
ρον τὸ δ' ὕστερον, καὶ τὸ ἐκ τούτων τοῦ μὲν ἔσται πρότερον
τοῦ δ' ὕστερον. ἔτι ἐπειδὴ ἔστι πρῶτον μὲν αὐτὸ τὸ ἓν,
ἔπειτα τῶν ἄλλων ἐστὶ τι πρῶτον ἐν δεύτερον δὲ μετ' 30

1081a, 6 μαθητικός A^b || 7 τοὺς ἀριθμούς codd. Alex., τοὺς
recte delebat Bonitz || 9. 10 αὐτοάνθρωπον μία καὶ αὐτοζωίου
E sed τὸ utroque loco ex του corr. || 23 δυὰς τριάς τετράς in-
terpolationis suspecta || ἢ γὰρ ἅμα dicendum fuisse putat Alex.;
fort. ἅμα γὰρ αἱ ἐν τῇ δυάδι πρώτη καὶ αἱ ἐν τῇ τριάδι μονά-
δες || 25 ἀνίσων γὰρ ἰσασθέντων Alex. || 30 it. om. A^b

ἐκεῖνο, καὶ πάλιν τρίτον τὸ δεύτερον μὲν μετὰ τὸ δεύτερον
 τρίτον δὲ μετὰ τὸ πρῶτον ἔν· ὥστε πρότεραι ἂν εἶεν αἱ
 μονάδες ἢ οἱ ἀριθμοὶ ἐξ ὧν πλέκονται, οἷον ἐν τῇ δυάδι
 τρίτη μονὰς ἔσται πρὶν τὰ τρία εἶναι, καὶ ἐν τῇ τριάδι τε-
 35 τάρτη καὶ ἡ πέμπτη πρὶν τοὺς ἀριθμοὺς τούτους. οὐδεὶς μὲν
 οὖν τὸν τρόπον τοῦτον εἴρηκεν αὐτῶν τὰς μονάδας ἀσυμ-
 βλήτους, ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὰς ἐκείνων ἀρχὰς εὐλογον καὶ
 1081 b οὕτως, κατὰ μέντοι τὴν ἀλήθειαν ἀδύνατον. τὰς τε γὰρ
 μονάδας προτέρας καὶ ὑστέρας εἶναι εὐλογον, εἴπερ καὶ πρώτη
 τίς ἐστὶ μονὰς καὶ ἐν πρῶτον, ὁμοίως δὲ καὶ δυάδας, εἴπερ
 καὶ δυὰς πρώτη ἐστίν· μετὰ γὰρ τὸ πρῶτον εὐλογον καὶ
 5 ἀναγκαῖον δεύτερόν τι εἶναι, καὶ εἰ δεύτερον, τρίτον, καὶ
 οὕτω δὴ τὰλλα ἐφεξῆς. ἅμα δ' ἀμφοτέρω λέγειν, μονάδα
 τε μετὰ τὸ ἐν πρώτην εἶναι καὶ δευτέραν, καὶ δυάδα πρῶ-
 τήν, ἀδύνατον. οἱ δὲ ποιοῦσι μονάδα μὲν καὶ ἐν πρῶτον,
 δεύτερον δὲ καὶ τρίτον οὐκέτι, καὶ δυάδα πρώτην, δευτέραν
 10 δὲ καὶ τρίτην οὐκέτι. φανερόν δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἐνδέχεται,
 εἰ ἀσύμβλητοι πᾶσαι αἱ μονάδες, δυάδα εἶναι αὐτήν καὶ
 τριάδα καὶ οὕτω τοὺς ἄλλους ἀριθμούς. ἐάν τε γὰρ ὡσιν
 ἀδιάφοροι αἱ μονάδες ἐάν τε διαφέρουσαι ἐκάστη ἐκάστης,
 ἀνάγκη ἀριθμεῖσθαι τὸν ἀριθμὸν κατὰ πρόσθεσιν, οἷον τὴν
 15 δυάδα πρὸς τῷ ἐνὶ ἄλλου ἐνὸς προστεθέντος, καὶ τὴν τριάδα
 ἄλλου ἐνὸς πρὸς τοῖς δυοῖν προστεθέντος, καὶ τὴν τετράδα
 ὡσαύτως. τούτων δὲ ὄντων ἀδύνατον τὴν γένεσιν εἶναι τῶν
 ἀριθμῶν, ὡς γεννῶσιν ἐκ τῆς δυάδος καὶ τοῦ ἐνός· μόριον
 γὰρ γίννεται ἢ δυὰς τῆς τριάδος καὶ αὕτη τῆς τετράδος·
 20 τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἐχομένων. ἀλλ'
 ἐκ τῆς δυάδος τῆς πρώτης καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος ἐγίννετο

31 τρίτον *supple* ἐν || 33 πλέκονται A^b *et* γρ. E: λέγονται
 E || 1081 b, 3 καὶ δυάδας δὲ ὁμοίως A^b || 6 ἅμα δ'] *fort.* ἅμα τ' ||
 ἅμα — 8 ἀδύνατον *in parenthesi dicta sunt*; *conf.* Alex. p. 729,
 31 || 7 καὶ δευτέραν *fort.* *om.* Alex. || 12 οὕτως A^b E || 14 πρόσ-
 θεσιν A^b || 15 *et* 16 προστεθέντος A^b

ἢ τετράς, δύο δυνάδες παρ' αὐτήν τὴν δυνάδα· εἰ δὲ μή, μόνιον ἔσται αὕτη ἢ δυάς, ἑτέρα δὲ προσέσται μία δυάς, καὶ ἢ δυάς ἔσται ἐκ τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ καὶ ἄλλου ἐνός. εἰ δὲ τοῦτο, οὐχ οἷόν τ' εἶναι τὸ ἕτερον στοιχεῖον δυνάδα ἀόρι- 25 στον· μονάδα γὰρ μίαν γεννᾷ, ἀλλ' οὐ δυνάδα ὠρισμένην. ἔτι παρ' αὐτήν τὴν τριάδα καὶ αὐτήν τὴν δυνάδα πῶς ἔσονται ἄλλαι τριάδες καὶ δυνάδες; καὶ τίνα τρόπον ἐκ προτέρων μονάδων καὶ ὑστέρων σύγκεινται; πάντα γὰρ ταῦτ' ἐστὶ καὶ πλασματώδη, καὶ ἀδύνατον εἶναι πρώτην δυνάδα, εἴτ' αὐτήν 30 τριάδα. ἀνάγκη δ', ἐπεὶπερ ἔσται τὸ ἐν καὶ ἢ ἀόριστος δυάς στοιχεῖα. εἰ δ' ἀδύνατα τὰ συμβαίνοντα, καὶ τὰς ἀρχὰς εἶναι ταύτας ἀδύνατον.

εἰ μὲν οὖν διάφοροι αἱ μονάδες ὁποιαοῦν ὁποιαοῦν, ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερα συμβαίνει ἐξ ἀνάγκης. εἰ δ' αἱ μὲν 35 ἐν ἄλλῳ διάφοροι, αἱ δ' ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ ἀδιάφοροι ἀλλήλαις μόναι, καὶ οὕτως οὐδὲν ἐλάττω συμβαίνει τὰ δυσχερῆ. οἷον γὰρ ἐν τῇ δεκάδι αὐτῇ ἔνεισι δέκα μονάδες, σύγκειται 1082 a δὲ καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ δύο πεντάδων ἢ δεκάς. ἐπεὶ δ' οὐχ ὁ τυχὼν ἀριθμὸς αὕτη ἢ δεκάς οὐδὲ σύγκειται ἐκ τῶν τυχουσῶν πεντάδων, ὥσπερ οὐδὲ μονάδων, ἀνάγκη διαφέρειν τὰς μονάδας τὰς ἐν τῇ δεκάδι ταύτῃ. ἔαν γὰρ μὴ διαφέ- 5 ρωσιν, οὐδ' αἱ πεντάδες διοίσουσιν ἐξ ὧν ἐστὶν ἢ δεκάς ἐπεὶ δὲ διαφέρουσι, καὶ αἱ μονάδες διοίσουσιν. εἰ δὲ διαφέρουσι, πότερον οὐκ ἐνέσονται πεντάδες ἄλλαι ἀλλὰ μόνον αὗται αἱ δύο, ἢ ἔσονται; εἴτε δὲ μὴ ἐνέσονται, ἄτοπον· εἴτ' ἐνέσονται, ποία ἔσται δεκάς ἐξ ἐκείνων; οὐ γὰρ ἐστὶν 10 ἑτέρα δεκάς ἐν τῇ δεκάδι παρ' αὐτήν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνάγκη γε μὴ ἐκ τῶν τυχουσῶν δυνάδων τὴν τετράδα συγκεῖσθαι· ἢ

23 αὕτη E: αὐτῇ A^b Alex Syr. Bonitz, cf. 1082 b, 3 || 29 εἰσὶ A^b || 1082 a, 1 γὰρ delendum || fort. αὐτῇ δεκάδι Alex p. 732, 18 || 3 αὕτη E: αὐτῇ A^b Alex. Bonitz, cf. 1081 b, 23 || 5 τὰς ante ἐν om. A^b || 6 πεμπάδες E || 8. 9. 10 ἐνέσονται A^b E: ἔσονται Alexandri interpretatione secutus Bonitz || 8 πεμπάδες A^b E sed in A^b μτ in ras. || 9 αἱ om. E || ἢ ἔσονται in ἐνέσονται corr. m. sec. E

γὰρ ἀόριστος δυάς, ὡς φασί, λαβοῦσα τὴν ὠρισμένην δυ-
 άδα δύο δυάδας ἐποίησεν· τοῦ γὰρ ληφθέντος ἦν δυοποιός.
 15 ἔτι τὸ εἶναι παρὰ τὰς δύο μονάδας τὴν δυάδα φύσιν τινά.
 καὶ τὴν τριάδα παρὰ τὰς τρεῖς μονάδας, πῶς ἐνδέχεται; ἢ
 γὰρ μεθέξει [θατέρου θάτερον], ὥσπερ λευκὸς ἄνθρωπος
 παρὰ λευκὸν καὶ ἄνθρωπον (μετίχει γὰρ τούτων), ἢ ὅταν
 ἢ θατέρου θάτερον διαφορά τις, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος παρὰ
 20 ζῶον καὶ δίπουν. ἔτι τὰ μὲν ἀφῆ ἐστὶν ἓν, τὰ δὲ μίξει,
 τὰ δὲ θέσει· ὧν οὐδὲν ἐνδέχεται ὑπάρχειν ταῖς μονάσιν ἐξ
 ὧν ἡ δυάς καὶ ἡ τριάς· ἀλλ' ὥσπερ οἱ δύο ἄνθρωποι οὐχ
 ἓν τι παρ' ἀμφοτέρους, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὰς μονάδας.
 καὶ οὐχ ὅτι ἀδιαίρετοι, διοίσουσι διὰ τοῦτο· καὶ γὰρ αἱ
 25 στιγμαὶ ἀδιαίρετοι, ἀλλ' ὅμως παρὰ τὰς δύο οὐδὲν ἕτερον
 ἢ δυάς αὐτῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦτο δεῖ λανθάνειν, ὅτι
 συμβαίνει προτέρας καὶ ὑστέρας εἶναι δυάδας, ὁμοίως δὲ
 καὶ τοὺς ἄλλους ἀριθμούς. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ τετράδι δυά-
 δες ἔστωσαν ἀλλήλαις ἅμα· ἀλλ' αὗται τῶν ἐν τῇ ὀκτάδι
 30 πρότεραί εἰσι, καὶ ἐγέννησαν, ὥσπερ ἡ δυάς ταύτας, αὗται
 τὰς τετράδας τὰς ἐν τῇ ὀκτάδι αὐτῇ. ὥστε εἰ καὶ ἡ πρώτη
 δυάς ἰδέα, καὶ αὗται ἰδέαι τινὲς ἔσονται. ὁ δ' αὐτὸς λόγος
 καὶ ἐπὶ τῶν μονάδων· αἱ γὰρ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ μο-
 νάδες γεννῶσι τὰς τέτταρας τὰς ἐν τῇ τετράδι, ὥστε πᾶσαι
 35 αἱ μονάδες ἰδέαι γίνονται καὶ συγκρίσεται ἰδέα ἐξ ἰδεῶν.
 ὥστε δῆλον ὅτι κἀκεῖνα, ὧν ἰδέαι αὗται τυγχάνουσιν οὔσαι,
 συγκείμενα ἔσται, οἷον εἰ τὰ ζῶα φαίη τις συγκεῖσθαι ἐκ
 1082b ζῶων, εἰ τούτων ἰδέαι εἰσίν.

ὅλως δὲ τὸ ποιεῖν τὰς μονάδας διαφόρους ὁπωσοῦν ἄτοπον

17 θατέρου θάτερον A^b E vulgo, at μεθέξει dativo nomi-
 nis non tempore verbi dictum videtur, unde aut θατέρου θα-
 τέρου scribendum aut θατέρου θάτερον delendum fuit || 25
 ἀδιαίρετον A^b || 31 ὀκτάδη E || ἡ πρώτη Alex.: ἡ om. A^b E sed
 add. m. sec. E || 32 ἰδέα] ἰδέαι A^b || 1082 b, 1 ἐκ ζῶων εἰ τού-
 των ἐκ ζῶων ἰδέαι A^b, αἱ ἰδέαι Alex. p. 736, 31; εἰ τούτων
 ἰδέαι εἰσίν interpolata videntur, cf. *Studia* p. 61

καὶ πλασματώδεις· λέγω δὲ πλασματώδεις τὸ πρὸς ὑπόθεσιν
 βεβιασμένον. οὔτε γὰρ κατὰ τὸ ποσὸν οὔτε κατὰ τὸ ποιὸν
 ὁρῶμεν διαφέρουσιν μονάδα μονάδος, ἀνάγκη τε ἢ ἴσον ἢ 5
 ἄνισον εἶναι ἀριθμὸν, πάντα μὲν ἀλλὰ μάλιστα τὸν μονα-
 δικόν, ὥστ' εἰ μήτε πλείων μήτ' ἐλάττων, ἴσος· τὰ δ' ἴσα
 καὶ ὅλως ἀδιάφορα ταῦτ' ὑπολαμβάνομεν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς.
 εἰ δὲ μή, οὐδ' αἰ ἐν ταύτῃ τῇ δεκάδι δυάδες ἀδιάφοροι
 ἔσονται ἴσαι οὔσαι· τίνα γὰρ αἰτίαν ἔξει λέγειν ὁ φάσκων 10
 ἀδιαφόρους εἶναι; ἔτι εἰ ἅπασα μονὰς καὶ μονὰς ἄλλη
 δύο, ἢ ἐκ τῆς δυάδος αὐτῆς μονὰς καὶ ἢ ἐκ τῆς
 τριάδος αὐτῆς δυὰς ἔσται ἐκ διαφερουσῶν τε, καὶ πότερον
 προτέρα τῆς τριάδος ἢ ὑστέρα; μᾶλλον γὰρ ἔοικε προτέραν
 ἀναγκαῖον εἶναι· ἢ μὲν γὰρ ἅμα τῇ τριάδι, ἢ δ' ἅμα τῇ 15
 δυάδι τῶν μονάδων. καὶ ἡμεῖς μὲν ὑπολαμβάνομεν ὅλως
 ἓν καὶ ἓν, καὶ εἴαν ἢ ἴσα ἢ ἄνισα, δύο εἶναι, οἷον τὰ γα-
 θὸν καὶ τὸ κακόν, καὶ ἄνθρωπον καὶ ἵππον· οἱ δ' οὕτως
 λέγοντες οὐδὲ τὰς μονάδας. εἴτε δὲ μή ἐστὶ πλείων ἀριθ-
 μὸς ὁ τῆς τριάδος αὐτῆς ἢ ὁ τῆς δυάδος, θαυμαστόν· εἴτε 20
 ἐστὶ πλείων, δῆλον ὅτι καὶ ἴσος ἔνεστι τῇ δυάδι, ὥστε οὗτος
 ἀδιάφορος αὐτῇ τῇ δυάδι. ἀλλ' οὐκ ἐνδέχεται, εἰ πρῶτός
 τίς ἐστὶν ἀριθμὸς καὶ δεύτερος. οὐδὲ ἔσονται αἱ ιδέαι
 ἀριθμοί. τοῦτο μὲν γὰρ αὐτὸ ὁρθῶς λέγουσιν οἱ διαφό-
 ρους τὰς μονάδας ἀξιοῦντες εἶναι, εἴπερ ιδέαι ἔσονται, ὥσ- 25
 περ εἴρηται πρότερον· ἓν γὰρ τὸ εἶδος. αἱ δὲ μονάδες εἰ
 ἀδιάφοροι, καὶ αἱ δυάδες καὶ αἱ τριάδες ἔσονται ἀδιάφο-
 ροι. διὸ καὶ τὸ ἀριθμεῖσθαι οὕτως, ἓν δύο, μὴ προσλαμ-
 βανομένου πρὸς τῷ ὑπάρχοντι ἀναγκαῖον αὐτοῖς λέγειν·
 οὔτε γὰρ ἢ γένεσις ἔσται ἐκ τῆς ἀορίστου δυάδος, οὐτ' 30
 ιδέαν ἐνδέχεται εἶναι· ἐνυπάρξει γὰρ ἑτέρα ιδέα ἐν ἑτέρῃ,

5 μονάδα om. A^b || 8 fort. τὰ ὅλως ἀδ. || 9 αὐτῇ con. Bonitz, male, idem enim hic valet ταύτῃ quod τῇδε || 12 ἢ ἐκ A^b Bonitz: ἢ δ' ἐκ E Bekk. || 14 μᾶλλον — 15 εἶναι media interiecta sunt || 18 οἱ A^b E: οὐ T || 21 πλείω E

καὶ πάντα τὰ εἶδη ἑνὸς μέρη. διὸ πρὸς μὲν τὴν ὑπόθεσιν ὀρθῶς λέγουσιν, ὅλως δ' οὐκ ὀρθῶς· πολλὰ γὰρ ἀναιροῦσιν, ἐπεὶ τοῦτό γ' αὐτὸ ἔχειν τινὰ φήσουσιν ἀπορίαν, πότερον, 35 ὅταν ἀριθμῶμεν καὶ εἴπωμεν ἕν δύο τρία, προσλαμβάνοντες ἀριθμοῦμεν ἢ κατὰ μερίδας. ποιοῦμεν δὲ ἀμφοτέρως· διὸ γελοῖον ταύτην εἰς τηλικαύτην τῆς οὐσίας ἀνάγειν διαφορὰν.

1083 a πάντων δὲ πρῶτον καλῶς ἔχει διορίσασθαι τίς ἀριθμοῦ δια- 8 φορὰ καὶ μονάδος, εἰ ἔστιν. ἀνάγκη δ' ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἢ κατὰ τὸ ποιὸν διαφέρειν· τούτων δ' οὐδέτερον φαίνεται ἐνδέχεσθαι ὑπάρχον. ἀλλ' ἢ ἀριθμὸς, κατὰ τὸ ποσόν. εἰ 5 δὲ δὴ καὶ αἱ μονάδες τῷ ποσῷ διέφερον, κἂν ἀριθμὸς ἀριθμοῦ διέφερον ὁ ἴσος τῷ πλήθει τῶν μονάδων. ἔτι πότερον αἱ πρῶται [μείζους ἢ] ἐλάττους, καὶ αἱ ὕστερον ἐπι- διδόασιν ἢ τὸναντίον; πάντα γὰρ ταῦτα ἄλογα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατὰ τὸ ποιὸν διαφέρειν ἐνδέχεται. οὐδὲν γὰρ αὐταῖς 10 οἶόν τε ὑπάρχειν πάθος· ὕστερον γὰρ καὶ τοῖς ἀριθμοῖς φασὶν ὑπάρχειν τὸ ποιὸν τοῦ ποσοῦ. ἔτι οὐτ' ἂν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τοῦτ' αὐταῖς γένοιτο οὐτ' ἂν ἀπὸ τῆς δυάδος· τὸ μὲν γὰρ οὐ ποιόν, ἢ δὲ ποσοποιόν· τοῦ γὰρ πολλὰ τὰ ὄντα εἶναι αἰτία αὐτῆς ἢ φύσις. εἰ δ' ἄρα ἔχει πως ἄλλως. 15 λεκτέον ἐν ἀρχῇ μάλιστα τοῦτο καὶ διοριστέον περὶ μονάδος διαφορᾶς, μάλιστα μὲν καὶ διότι ἀνάγκη ὑπάρχειν, εἰ δὲ μή, τίνα λέγουσιν;

ὅτι μὲν οὖν, εἴπερ εἰσὶν ἀριθμοὶ αἱ ἰδέαι, οὔτε συμβλητὰς τὰς μονάδας ἀπάσας ἐνδέχεται εἶναι, φανερόν, οὔτε ἀσυμ- 20 βλήτους ἀλλήλαις οὐδέτερον τῶν τρόπων. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὥς

36 ποιοῦμεν δὲ ἀμφοτέρως] plura in textu habuisse Alexandrum iudicat Bonitz || 1083 a, 1 δὲ E Alex.: τε A^b || 2 δ' ἢ A^b E: δὴ ἢ Ald. || 4 ἐνδεχόμενον ὑπάρχειν Alex., saltem ὑπάρχειν probandum || ὁ ἀριθμὸς ἢ ἀριθμός Alex. quod merito probavit Bonitz || τὸ om. E || 7 μείζους ἢ eicienda notavi || αἱ post καὶ om. Alex. || 13 ποσοποιόν ex ποσονποιον corr. E Bonitz, ποσὸν ποιόν A^b Alex. || 14 αὐτῆς E: αὕτη A^b || 20 τῶν A^b: τὸν E

ἕτεροί τινες λέγουσι περὶ τῶν ἀριθμῶν λέγεται καλῶς. εἰσὶ
 δ' οὗτοι ὅσοι ιδέας μὲν οὐκ οἴονται εἶναι οὐδ' ἀπλῶς οὔτε
 ὡς ἀριθμούς τινας οὔσας, τὰ δὲ μαθηματικὰ εἶναι καὶ τοὺς
 ἀριθμούς πρώτους τῶν ὄντων, καὶ ἀρχὴν αὐτῶν εἶναι αὐτὸ
 τὸ ἓν. ἄτοπον γὰρ τὸ ἓν μὲν εἶναί τι πρῶτον τῶν ἑνῶν, ²⁵
 ὥσπερ ἐκεῖνοί φασι, δυάδα δὲ τῶν δυάδων μὴ, μηδὲ τριάδα
 τῶν τριάδων· τοῦ γὰρ αὐτοῦ λόγου πάντα ἐστίν. εἰ μὲν οὖν
 οὕτως ἔχει τὰ περὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ θήσει τις εἶναι τὸν μαθη-
 ματικὸν μόνον, οὐκ ἔσται τὸ ἓν ἀρχή. ἀνάγκη γὰρ διαφέρειν
 τὸ ἓν τὸ τοιοῦτο τῶν ἄλλων μονάδων· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ δυάδα ³⁰
 τινὰ πρῶτην τῶν δυάδων, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀριθμούς
 τοὺς ἐφεξῆς. εἰ δ' ἐστὶ τὸ ἓν ἀρχή, ἀνάγκη μᾶλλον ὥσπερ
 Πλάτων ἔλεγεν ἔχειν τὰ περὶ τοὺς ἀριθμούς, καὶ εἶναι τινὰ
 δυάδα πρῶτην καὶ τριάδα, καὶ οὐ συμβλητοὺς εἶναι τοὺς
 ἀριθμούς πρὸς ἀλλήλους. ἐὰν δ' αὖ πάλιν τις τιθῆ ταῦτα, ³⁵
 εἴρηται ὅτι ἀδύνατα πολλὰ συμβαίνει. ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη γε
 ἢ οὕτως ἢ ἐκείνως ἔχειν, ὥστ' εἰ μηδετέρως, οὐκ ἂν ἐνδέ-
 χοιτο εἶναι τὸν ἀριθμὸν χωριστόν. φανερόν δ' ἐκ τούτων καὶ ^{1083 b}
 ὅτι χεῖριστα λέγεται ὁ τρίτος τρόπος, τὸ εἶναι τὸν αὐτὸν
 ἀριθμὸν τὸν τῶν εἰδῶν καὶ τὸν μαθηματικόν. ἀνάγκη γὰρ
 εἰς μίαν δόξαν συμβαίνειν δύο ἀμαρτίας. οὔτε γὰρ μαθη-
 ματικὸν ἀριθμὸν ἐνδέχεται τοῦτον εἶναι τὸν τρόπον, ἀλλ' ἰδίας ⁵
 ὑποθέσεις ὑποθέμενον ἀνάγκη μηκύνειν. ὅσα τε τοῖς ὡς
 εἶδη τὸν ἀριθμὸν λέγουσι συμβαίνει, καὶ ταῦτα ἀναγκαῖον
 λέγειν. ὁ δὲ τῶν Πυθαγορείων τρόπος τῇ μὲν ἐλάττους
 ἔχει δυσχερείας τῶν πρότερον εἰρημένων, τῇ δὲ ἰδίας ἐτέρας.
 τὸ μὲν γὰρ μὴ χωριστόν ποιεῖν τὸν ἀριθμὸν ἀφαιρεῖται ¹⁰
 πολλὰ τῶν ἀδυνάτων· τὸ δὲ τὰ σώματα ἐξ ἀριθμῶν εἶναι

22 post ἀπλῶς rasura fere decem litterarum A^b || 23 μα-
 θητικά A^b || 25 τὸ incluseram || ἑνῶν A^b E || 29 ἔσται Alex. p.
 743, 28: ἔστι A^b E vulgo || 33 τινὰ om. A^b || 1083 b, 2 χεῖριστος
 an χεῖριστα scriptum sit in A^b dubium || 4 δύο συμβαίνειν
 Alex. || 9 ἔχει τὰς δυσχερείας Alex.

συγκείμενα, καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον εἶναι μαθηματικόν,
 ἀδύνατόν ἐστιν. οὔτε γὰρ ἄτομα μεγέθη λέγειν ἀληθές· εἴ
 θ' ὅτι μάλιστα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, οὐχ αἶ γε μονάδες
 15 μέγεθος ἔχουσιν· μέγεθος δ' ἐξ ἀδιαιρέτων συγκεῖσθαι πῶς
 δυνατόν; ἀλλὰ μὴν ὅ γ' ἀριθμητικὸς ἀριθμὸς μοναδικός
 ἐστιν, ἐκεῖνοι δὲ τὸν ἀριθμὸν τὰ ὄντα λέγουσιν· τὰ γοῦν
 θεωρήματα προσάπτουσι τοῖς σώμασιν ὡς ἐξ ἐκείνων ὄντων
 τῶν ἀριθμῶν.

εἰ τοίνυν ἀνάγκη μὲν, εἴπερ ἐστὶν ἀριθμὸς τῶν ὄντων
 20 τι καθ' αὐτό, τούτων εἶναι τινα τῶν εἰρημένων τρόπων,
 οὐδένα δὲ τούτων ἐνδέχεται, φανερόν ὡς οὐκ ἐστὶν ἀριθμοῦ
 τις τοιαύτη φύσις οἷαν κατασκευάζουσιν οἱ χωριστὸν ποι-
 οῦντες αὐτόν. ἔτι πότερον ἐκάστη μονὰς ἐκ τοῦ μεγάλου
 καὶ μικροῦ ἰσασθέντων ἐστίν, ἢ ἢ μὲν ἐκ τοῦ μικροῦ ἢ δ'
 25 ἐκ τοῦ μεγάλου; εἰ μὲν δὴ οὕτως, οὔτε ἐκ πάντων τῶν
 στοιχείων ἕκαστον, οὔτε ἀδιάφοροι αἱ μονάδες· ἐν τῇ μὲν
 γὰρ τὸ μέγα ἐν τῇ δὲ τὸ μικρὸν ὑπάρξει, ἐναντίον τῇ φύ-
 σει ὄν. ἔτι αἱ ἐν τῇ τριάδι αὐτῇ πῶς; μία γὰρ περιττή.
 ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἴσως αὐτὸ τὸ ἐν ποιοῦσιν ἐν τῷ περιττῷ
 30 μέσον. εἰ δ' ἐκατέρα τῶν μονάδων ἐξ ἀμφοτέρων ἐστὶν
 ἰσασθέντων, ἢ δυὰς πῶς ἔσται μία τις οὔσα φύσις ἐκ τοῦ
 μεγάλου καὶ μικροῦ; ἢ τί διοίσει τῆς μονάδος; ἔτι προτέρα
 ἢ μονὰς τῆς δυάδος· ἀναιρουμένης γὰρ ἀναιρεῖται ἢ δυάς.
 ιδέαν οὖν ιδέας ἀναγκαῖον αὐτὴν εἶναι, προτέραν γ' οὔσαν
 35 ιδέας, καὶ γεγονέναι προτέραν. ἐκ τίνος οὖν; ἢ γὰρ ἀόρι-
 στος δυὰς δυοποιὸς ἦν.

ἔτι ἀνάγκη ἦτοι ἄπειρον τὸν ἀριθμὸν εἶναι ἢ πεπερα-
 σμένον· χωριστὸν γὰρ ποιοῦσι τὸν ἀριθμόν, ὥστ' οὐχ οἷόν
 1084 a τε μὴ οὐχὶ τούτων θάτερον ὑπάρχειν. ὅτι μὲν τοίνυν

15 ἔχουσιν Alex. || 25 τῶν om. E || 27 ὑπάρξει scripsi: ὑπ-
 ἀρχει codd. Alex., sed idem recte futurum interpretatur || 35
 προτέραν. ἐκ τίνος οὖν; A^b Alex. Bonitz: προτέραν ἐκτινοσοῦν
 E Bekk.

ἄπειρον οὐκ ἐνδέχεται, δῆλον· οὔτε γὰρ περιττός ὁ ἄπειρός
 ἐστίν οὔτ' ἄρτιος, ἢ δὲ γένεσις τῶν ἀριθμῶν ἢ περιττοῦ
 ἀριθμοῦ ἢ ἀρτίου αἰεὶ ἐστίν, ὡδὶ μὲν τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄρ-
 τιον πλίπτοντος περιττός, ὡδὶ δὲ τῆς μὲν δυάδος ἐμπιπτού- 5
 σης ὁ ἀφ' ἐνὸς διπλασιαζόμενος, ὡδὶ δὲ τῶν περιττῶν ὁ
 ἄλλος ἄρτιος. ἔτι εἰ πᾶσα ἰδέα τινός, οἱ δ' ἀριθμοὶ ἰδέαι.
 καὶ ὁ ἄπειρος ἔσται ἰδέα τινός, ἢ τῶν αἰσθητῶν ἢ ἄλλου
 τινός. καίτοι οὔτε κατὰ τὴν θέσιν ἐνδέχεται οὔτε κατὰ
 λόγον, τάττουσι δ' οὔτω τὰς ἰδέας. εἰ δὲ πεπερασμένος, 10
 μέχρι πόσου; τοῦτο γὰρ δεῖ λέγεσθαι οὐ μόνον ὅτι, ἀλλὰ
 καὶ διότι. ἀλλὰ μὴν εἰ μέχρι τῆς δεκάδος ὁ ἀριθμός, ὥσ-
 περ τινὲς φασιν, πρῶτον μὲν ταχὺ ἐπιλείψει τὰ εἶδη· οἷον
 εἰ ἔστιν ἢ τριάς αὐτοάνθρωπος, τίς ἔσται ἀριθμὸς αὐτό-
 ιππος; αὐτὸ γὰρ ἕκαστος ἀριθμὸς μέχρι δεκάδος. ἀνάγκη 15
 δὴ τῶν ἐν τούτοις ἀριθμῶν τινα εἶναι· οὐσίαι γὰρ καὶ ἰδέαι
 οὔτοι. ἀλλ' ὅμως ἐπιλείψει· τὰ τοῦ ζώου γὰρ εἶδη ὑπερέξει.
 ἅμα δὲ δῆλον ὅτι εἰ οὕτως ἢ τριάς αὐτοάνθρωπος, καὶ αἱ
 ἄλλαι τριάδες· ὅμοιαι γὰρ αἱ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀριθμοῖς, ὥστ'
 ἄπειροι ἔσονται ἄνθρωποι, εἰ μὲν ἰδέα ἐκάστη τριάς, αὐτὸ 20
 ἕκαστος ἄνθρωπος· εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἄνθρωποι γε. καὶ εἰ
 μέρος ὁ ἐλάττων τοῦ μείζονος, ὁ ἐκ τῶν συμβλητῶν μονά-
 δων τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ, εἰ δὴ ἢ τετρας αὐτῇ ἰδέα
 τινός ἐστίν, οἷον ἵππου ἢ λευκοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἔσται μέρος
 ἵππου, εἰ δυάς ὁ ἄνθρωπος. ἄτοπον δὲ καὶ τὸ τῆς μὲν 25
 δεκάδος εἶναι ἰδέαν, ἐνδεκάδος δὲ μή, μηδὲ τῶν ἐχομένων
 ἀριθμῶν. ἔτι δὲ καὶ ἔστι καὶ γίγνεται ἕνια καὶ ὧν εἶδη

8 ἔσται εἰ ἰδέα A^b || 10 πεπερασμένος E sed inter o et σ
 una littera erasa || 14 εἰ om. A^b || 16 ἐν τούτοις] ἐντὸς τούτων
 γρ. E || τινα ex Alex. restituit Bonitz: τινας A^bE || 18 ἅμα —
 21 ἄνθρωποι γε post 21 καὶ — 25 ἄνθρωπος collocanda sunt,
 ut οὕτως referatur ad 22 ὁ ἐκ τῶν συμβλητῶν μονάδων || 20. 21
 αὐτὸ ἕκαστος Bonitz: αὐτοέκαστος vulgo || 21 ante ἄνθρωπος
 add. ἄν E || 23 εἰ δὴ ἢ ex Alex. restituit Bonitz: εἰ δ' ἢ A^bE ||
 αὐτῇ Alex. Bonitz: αὐτῇ A^bE || 25 δυάς] requiro τριάς || δὲ]

οὐκ ἔστιν, ὥστε διὰ τί οὐ κακείνων εἶδη ἔστιν; οὐκ ἄρα
 αἷτια τὰ εἶδη ἔστιν. ἔτι ἄτοπον εἰ ὁ ἀριθμὸς [ὁ] μέχρι τῆς
 30 δεκάδος, μᾶλλον τι ὄν τὸ ἕν καὶ εἶδος αὐτῆς τῆς δεκάδος.
 καίτοι τοῦ μὲν οὐκ ἔστι γένεσις ὡς ἑνός, τῆς δ' ἔστιν. πει-
 ρῶνται δ' ὡς τοῦ μέχρι τῆς δεκάδος τελείου ὄντος ἀριθμοῦ.
 γεννῶσι γοῦν τὰ ἐπόμενα, οἷον τὸ κενόν, ἀναλογίαν, τὸ
 περιττόν, τᾶλλα τὰ τοιαῦτα ἐντὸς τῆς δεκάδος. τὰ μὲν γὰρ
 35 ταῖς ἀρχαῖς ἀποδιδοῦσιν, οἷον κίνησιν, στάσιν, ἀγαθόν, κακόν,
 τὰ δ' ἄλλα τοῖς ἀριθμοῖς. διὸ τὸ ἕν τὸ περιττόν· εἰ γὰρ ἐν
 τῇ τριάδι, πῶς ἢ πεντὰς περιττόν; ἔτι τὰ μεγέθη καὶ ὅσα
 1084 b τοιαῦτα μέχρι ποσοῦ, οἷον ἢ πρώτη γραμμὴ ἄτομος, εἶτα
 δυάς, εἶτα καὶ ταῦτα μέχρι δεκάδος.

ἔτι εἰ ἔστι χωριστὸς ὁ ἀριθμὸς, ἀπορήσειεν ἂν τις πότερον
 πρότερον τὸ ἕν ἢ ἡ τριάς καὶ ἡ δυάς. ἡ μὲν δὴ σύνθετος ὁ
 5 ἀριθμὸς, τὸ ἕν, ἡ δὲ τὸ καθόλου πρότερον καὶ τὸ εἶδος, ὁ
 ἀριθμὸς· ἐκάστη γὰρ τῶν μονάδων μόνιον τοῦ ἀριθμοῦ ὡς
 ὕλη, ὁ δ' ὡς εἶδος. καὶ ἔστι μὲν ὡς ἡ ὀρθὴ προτέρα τῆς
 ὀξείας, ὅτι ὄρισται καὶ τῷ λόγῳ· ἔστι δ' ὡς ἡ ὀξεῖα, ὅτι μέρος
 καὶ εἰς ταύτην διαιρεῖται. ὡς μὲν δὴ ὕλη ἢ ὀξεῖα καὶ τὸ
 10 στοιχεῖον καὶ ἡ μονὰς πρότερον, ὡς δὲ κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν
 οὐσίαν τὴν κατὰ τὸν λόγον ἢ ὀρθὴ καὶ τὸ ὅλον τὸ ἐκ τῆς
 ὕλης καὶ τοῦ εἶδους· ἐγγύτερον γὰρ τοῦ εἶδους καὶ οὐ ὁ
 λόγος τὸ ἄμφω, γενέσει δ' ὕστερον. πῶς οὖν ἀρχὴ τὸ ἕν;
 ὅτι οὐ διαιρετόν, φασίν. ἀλλ' ἀδιαίρετον καὶ τὸ καθόλου καὶ
 15 τὸ ἐπὶ μέρος καὶ τὸ στοιχεῖον, ἀλλὰ τρόπον ἄλλον, τὸ μὲν
 κατὰ λόγον τὸ δὲ κατὰ χρόνον. ποτέρως οὖν τὸ ἕν ἀρχή;
 ὥσπερ γὰρ εἴρηται, καὶ ἡ ὀρθὴ τῆς ὀξείας καὶ αὕτη ἐκείνης

γὰρ γρ. E || 29 ὁ ante μέχρι om. Alex., aut ὁ omitti aut οὐ
 μέχρι τῆς ἐνδεκάδος e Syr. scribi iussit Bonitz || 30 ὄν τὸ ἕν
 conl. Bonitz collato Alex. p. 749, 30: τὸ ἕν om. A^bE || 37 τὰ
 μεγέθη E sed μεγε in ras., τὰ μετὰ πάθη A^b || 1084 b, 1 ποσοῦ
 Bonitz: πόσον A^bE || 2 fort. δυάς ἐν μήκει collato p. 1043 a,
 34 || 8 καὶ post ὄρισται om. G^b, interpretatur Alex.

δοκεῖ προτέρα εἶναι καὶ ἑκατέρα μία. ἀμφοτέρως δὴ ποιούσι
 τὸ ἓν ἀρχήν. ἔστι δὲ ἀδύνατον. τὸ μὲν γὰρ ὡς εἶδος καὶ ἡ
 οὐσία, τὸ δ' ὡς μέρος καὶ ὡς ὕλη. ἔστι γὰρ πως ἓν ἐκά- 20
 τερον, τῇ μὲν ἀληθείᾳ δυνάμει, εἴ γ' ὁ ἀριθμὸς ἓν τι καὶ
 μὴ ὡς σωρός, ἀλλ' ἕτερος ἐξ ἐτέρων μονάδων, ὥσπερ φασίν·
 ἐντελεχεία δ' οὐκ ἔστι μονὰς ἑκατέρα. αἴτιον δὲ τῆς συμ-
 βαινούσης ἀμαρτίας ὅτι ἅμα ἐκ τῶν μαθημάτων ἐθήρευον
 καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν καθόλου, ὥστ' ἐξ ἐκείνων μὲν ὡς 25
 στιγμὴν τὸ ἓν καὶ τὴν ἀρχὴν ἔθηκαν· ἡ γὰρ μονὰς στιγμὴ
 ἄθετός ἐστιν. καθάπερ οὖν καὶ ἕτεροί τινες ἐκ τοῦ ἐλαχίστου
 τὰ ὄντα συνετίθεσαν καὶ οὗτοι. ὥστε γίνεται ἡ μονὰς ὕλη
 τῶν ἀριθμῶν καὶ ἅμα προτέρα τῆς δυνάδος· πάλιν δ' ὑστέρα
 ὡς ὅλου τινὸς καὶ ἐνὸς καὶ εἶδους τῆς δυνάδος οὐσης. διὰ 30
 δὲ τὸ καθόλου ζητεῖν τὸ κατηγορούμενον ἓν καὶ οὕτως ὡς
 μέρος ἔλεγον. ταῦτα δ' ἅμα τῷ αὐτῷ ἀδύνατον ὑπάρχειν.
 εἰ δὲ τὸ ἓν αὐτὸ δεῖ μόνον ἄθετον εἶναι (οὐδενὶ γὰρ δια-
 φέρει ἢ ὅτι ἀρχή), καὶ ἡ μὲν δυὰς διαιρετὴ ἢ δὲ μονὰς οὐ,
 ὁμοιότερα ἂν εἴη τῷ ἐνὶ αὐτῷ ἢ μονάς. εἰ δ' ἡ μονὰς, 35
 κακεῖνο τῇ μονάδι ἢ τῇ δυνάδι· ὥστε προτέρα ἂν εἴη ἑκατέρα
 ἢ μονὰς τῆς δυνάδος. οὐ φασὶ δέ· γεννώσι γοῦν τὴν δυνάδα
 πρῶτον. ἔτι εἰ ἔστιν ἡ δυὰς ἓν τι αὐτὴ καὶ ἡ τριάς αὐτή, 1085 a
 9 ἄμφω δυὰς. ἐκ τίνος οὖν αὕτη ἡ δυὰς; ἀπορήσειε δ' ἂν
 τις καὶ ἐπεὶ ἀφή μὲν οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, τὸ δ'
 ἐφεξῆς, ὅσων μὴ ἔστι μεταξὺ μονάδων, οἷον τῶν ἐν τῇ δυνάδι
 ἢ τῇ τριάδι, πότερον ἐφεξῆς τῷ ἐνὶ αὐτῷ ἢ οὐ, καὶ πότερον 5
 ἢ δυὰς προτέρα τῶν ἐφεξῆς ἢ τῶν μονάδων ὀποτεροῦν.

ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ὕστερον γενῶν τοῦ ἀριθμοῦ

19 ἔστι A^bE Alex. Bonitz: ἔτι Ald. Bekk. || 20 καὶ om. E ||
 22 ἕτερος] ἕτερον A^b || 26 ἀρχήν] ἀρχικὴν δυνάδα interpretatur
 Alex. || 33 ἄθετον] ἀδιαίρετον conl. Schwegler || 1085a, 1 πρῶ-
 την E || fort. ἓν τι ἢ δυὰς αὐτή. || 2 αὐτή E || 4 τῶν A^b: τὸν
 E || 6 τῶν ἐφ. A^bE: τῷ ἐφ. Alex. Bonitz || ὀποτεροῦν A^bE
 Alex. Bonitz: ὀποτεροῦν Bekk. || 7 ὁμοίως — 19 ἐπίπεδον cf.
 A 9 p. 992b, 10—19

συμβαίνει τὰ δυσχερῆ, γραμμῆς τε καὶ ἐπιπέδου καὶ σώμα-
 τος. οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῶν εἰδῶν τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ
 10 ποιοῦσιν, οἷον ἐκ μακροῦ μὲν καὶ βραχέος τὰ μήκη, πλα-
 τέος δὲ καὶ στενοῦ τὰ ἐπίπεδα, ἐκ βαθέος δὲ καὶ ταπεινοῦ
 τοὺς ὄγκους· ταῦτα δ' ἔστιν εἶδη τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ.
 τὴν δὲ κατὰ τὸ ἐν ἀρχὴν ἄλλοι ἄλλως τιθέασιν τῶν τοιούτων.
 καὶ ἐν τούτοις δὲ μυρία φαίνεται τὰ τ' ἀδύνατα καὶ τὰ
 15 πλασματώδη καὶ τὰ ὑπεναντία πᾶσι τοῖς εὐλόγοις. ἀπόλε-
 λυμένα τε γὰρ ἀλλήλων συμβαίνει, εἰ μὴ συνακολουθοῦσι
 καὶ αἱ ἀρχαί, ὥστ' εἶναι τὸ πλατὺ καὶ στενὸν καὶ μακρὸν
 καὶ βραχύ· εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται τὸ ἐπίπεδον γραμμῆ καὶ τὸ
 στερεὸν ἐπίπεδον. ἔτι δὲ γωνία καὶ σχήματα καὶ τὰ τοιαῦτα
 20 πῶς ἀποδοθήσεται; ταῦτό τε συμβαίνει τοῖς περὶ τὸν ἀριθ-
 μόν· ταῦτα γὰρ πάθη μεγέθους ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἐκ τούτων
 τὸ μέγεθος, ὥσπερ οὐδ' ἐξ εὐθείας καὶ καμπύλου τὸ μῆκος,
 οὐδ' ἐκ λείου καὶ τραχέος τὰ στερεά. πάντων δὲ κοινὸν
 τούτων ὅπερ ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῶν ὡς γένους συμβαίνει δια-
 25 πορεῖν, ὅταν τις θῆ τὰ καθόλου, πότερον τὸ ζῶον αὐτὸ ἐν
 τῷ ζῳῷ ἢ ἕτερον αὐτοῦ ζῳου. τοῦτο γὰρ μὴ χωριστοῦ μὲν
 ὄντος οὐδεμίαν ποιήσῃ ἀπορίαν· χωριστοῦ δ', ὥσπερ οἱ ταῦτα
 λέγοντές φασιν, τοῦ ἐνὸς καὶ τῶν ἀριθμῶν οὐ ῥάδιον λῦσαι,
 εἰ μὴ ῥάδιον δεῖ λέγειν τὸ ἀδύνατον. ὅταν γὰρ νοῆ τις
 30 ἐν τῇ δυάδι τὸ ἐν καὶ ὅλως ἐν ἀριθμῷ, πότερον αὐτὸ νοεῖ
 [τι] ἢ ἕτερόν τι;

οἱ μὲν οὖν τὰ μεγέθη γεννωσιν ἐκ τοιαύτης ὕλης, ἕτε-
 ροι δ' ἐκ τῆς στιγμῆς (ἢ δὲ στιγμή αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι οὐχ
 ἐν ἀλλ' οἷον τὸ ἐν) καὶ ἄλλης ὕλης οἷας τὸ πλῆθος, ἀλλ'
 οὐ πλῆθους· περὶ ὧν οὐδὲν ἤττον συμβαίνει ταῦτ' ἀπορεῖν.
 35 εἰ μὲν γὰρ μία ἢ ὕλη, ταῦτό γραμμῆ καὶ ἐπίπεδον καὶ

31 τι spurium dixit Bonitz || τι post ἕτερον addidi Alexan-
 drum p. 578, 20 secutus || 33 οἷον τὸ πλῆθος ἀλλ' οὐ πλῆθος
 dicere debuisse Aristotelem ait Alex. || 34 τὰ αὐτὰ ex ταυτὰ
 corr. E

στερεόν· ἐκ γὰρ τῶν αὐτῶν τὸ αὐτὸ καὶ ἔν ἐσται. εἰ δὲ πλείους αἱ ὕλαι, καὶ ἑτέρα μὲν γραμμῆς ἑτέρα δὲ τοῦ ἐπιπέδου καὶ ἄλλη τοῦ στερεοῦ, ἦτοι ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις ἢ οὐ, ὥστε ταῦτὰ συμβήσεται καὶ οὕτως· ἢ γὰρ οὐχ ἔξει τὸ ἐπίπεδον γραμμὴν ἢ ἔσται γραμμή.

ἔτι πῶς μὲν ἐνδέχεται εἶναι ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ πλήθους τὸν ἀριθμὸν οὐδὲν ἐπιχειρεῖται· ὅπως δ' οὖν λέγουσι, ταῦτὰ συμβαίνει δυσχερῆ ἄπερ καὶ τοῖς ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ ἐκ τῆς δυάδος τῆς ἀορίστου. ὁ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ κατηγορουμένου καθόλου γεννᾷ τὸν ἀριθμὸν καὶ οὐ τινὸς πλήθους, ὁ δ' ἐκ τινὸς πλήθους, τοῦ πρώτου δέ· τὴν γὰρ δυάδα πρώτον τι εἶναι πλήθος. ὥστε διαφέρει οὐδὲν ὡς εἰπεῖν, ἀλλ' αἱ ἀπορίαι αὐταὶ ἀκολουθήσουσι, μῖξις ἢ θέσις ἢ κρᾶσις ἢ γένεσις καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. μάλιστα δ' ἂν τις ἐπιζητήσειεν, εἰ μίᾳ ἐκάστη μονάς, ἐκ τίνος ἐστίν· οὐ γὰρ δὴ αὐτό γε τὸ ἔν ἐκάστη. ἀνάγκη δὲ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ εἶναι καὶ πλήθους, ἢ μορίου τοῦ πλήθους. τὸ μὲν οὖν πλήθος τι εἶναι φάναι τὴν μονάδα ἀδύνατον, ἀδιαίρετόν γ' οὕσαν· τὸ δ' ἐκ μορίου ἄλλας ἔχει πολλὰς δυσχερείας· ἀδιαίρετόν τε γὰρ ἕκαστον ἀναγκαῖον εἶναι τῶν μορίων ἢ πλήθος εἶναι καὶ τὴν μονάδα διααιρετήν, καὶ μὴ στοιχεῖον εἶναι τὸ ἔν καὶ τὸ πλήθος· ἢ γὰρ μονάς ἐκάστη οὐκ ἐκ πλήθους καὶ ἑνός. ἔτι οὐδὲν ἄλλο ποιεῖ ὁ τοῦτο λέγων ἀλλ' ἢ ἀριθμὸν ἕτερον· τὸ γὰρ πλήθος ἀδιαιρέτων ἐστὶν ἀριθμὸς. ἔτι ζητητέον καὶ παρὰ τοὺς οὕτω λέγοντας, πότερον ἄπειρος ὁ ἀριθμὸς ἢ πεπερασμένος. ὑπῆρχε γὰρ, ὡς ἔοικε, καὶ πεπερασμένον πλήθος, ἐξ οὗ αἱ πεπερασμέναι μονάδες καὶ τοῦ ἑνός· ἔστι τε ἕτερον αὐτὸ πλήθος καὶ πλήθος ἄπειρον. ποῖον

1085b, 3 ταῦτα A^b || 9 ὁ δ' A^b: οὐδ' E || 11 αἱ αὐταὶ Bonitz, quod αὐταὶ scripsi: αὐταὶ A^b E || 14 δὴ E: δ' ἢ A^b, δ' ἢ vulgo || 15 ἢ ἐκ τοῦ ἑνός καὶ μορίου τοῦ πλήθους interpretatur Alex. || 16 ἀδιαίρετον A^b: ἀδιόριστον E || 19 πλήθος εἶναι suspectum || 21 ἔτι — 22 ἀριθμὸς non interpretatur Alex. || 23 οὕτως E || 26 ἔστι τε] ἔτι τε Alex. || αὐτὸ om. vel τὸ legit Alex., unde perperam locum interpretatus est

οὖν πλῆθος στοιχεῖόν ἐστι καὶ τὸ ἓν; ὁμοίως δὲ καὶ περὶ
στιγμῆς ἂν τις ζητήσῃ καὶ τοῦ στοιχείου ἐξ οὗ ποιοῦσι τὰ
μεγέθη· οὐ γὰρ μία γε μόνον στιγμή ἐστὶν αὕτη. τῶν γοῦν
30 ἄλλων στιγμῶν ἐκάστη ἐκ τίνος; οὐ γὰρ δὴ ἕκ γε διαστή-
ματος τινὸς καὶ αὐτῆς στιγμῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ μόρια ἀδι-
αίρετα ἐνδέχεται τοῦ διαστήματος εἶναι μόρια, ὥσπερ τοῦ
πλήθους ἐξ ὧν αἱ μονάδες· ὁ μὲν γὰρ ἀριθμὸς ἐξ ἀδια-
ρέτων σύγκειται, τὰ δὲ μεγέθη οὐ.

35 πάντα δὴ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα φανερόν ποιεῖ ὅτι
ἀδύνατον εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ μεγέθη χωριστά. ἔτι
δὲ τὸ διαφωνεῖν τοὺς πρώτους περὶ τῶν ἀριθμῶν σημεῖον
1086 a ὅτι τὰ πράγματα αὐτὰ οὐκ ὄντα ἀληθῆ παρέχει τὴν ταρα-
χὴν αὐτοῖς. οἱ μὲν γὰρ τὰ μαθηματικὰ μόνον ποιοῦντες
παρὰ τὰ αἰσθητά, ὁρῶντες τὴν περὶ τὰ εἶδη δυσχέρειαν καὶ
πλάσιν, ἀπέστησαν ἀπὸ τοῦ εἰδητικοῦ ἀριθμοῦ καὶ τὸν μα-
5 θηματικὸν ἐποίησαν· οἱ δὲ τὰ εἶδη βουλόμενοι ἅμα καὶ
ἀριθμοὺς ποιεῖν, οὐχ ὁρῶντες δέ, εἰ τὰς ἀρχὰς τις ταύτας
θήσεται, πῶς ἔσται ὁ μαθηματικὸς ἀριθμὸς παρὰ τὸν εἰδη-
τικόν, τὸν αὐτὸν εἰδητικὸν καὶ μαθηματικὸν ἐποίησαν ἀριθ-
μὸν τῷ λόγῳ, ἐπεὶ ἔργῳ γ' ἀνήρηται ὁ μαθηματικὸς· ἰδίας
10 γὰρ καὶ οὐ μαθηματικὰς ὑποθέσεις λέγουσιν. ὁ δὲ πρῶτος
θέμενος τὰ εἶδη εἶναι καὶ ἀριθμοὺς τὰ εἶδη καὶ τὰ μαθη-
ματικὰ εἶναι εὐλόγως ἐχώρισεν. ὥστε πάντας συμβαίνει
κατὰ μὲν τι λέγειν ὀρθῶς, ὅλως δ' οὐκ ὀρθῶς. καὶ αὐτοὶ
δὲ ὁμολογοῦσιν οὐ ταῦτα λέγοντες ἀλλὰ τὰναντία. αἴτιον δ'
15 ὅτι αἱ ὑποθέσεις καὶ αἱ ἀρχαὶ ψευδεῖς. χαλεπὸν δ' ἐκ μὴ
καλῶς ἐχόντων λέγειν καλῶς, κατ' Ἐπίχαρμον· ἀρτίως τε
γὰρ λέλεκται, καὶ εὐθέως φαίνεται οὐ καλῶς ἔχον. ἀλλὰ

31 διαστήματος ἦτοι πλήθους τινός Alex. || 37 πρώτους A^b:
τρόπους E et γρ. Alex. || 1086 a, 1 αὐτὰ E: ταῦτα A^b vulgo ||
6 εἰ A^b: εἰς E || ταύτας codd. edd., ταύτας emendavi || 9 ἰδίας
A^b: ἰδέας E || 10 καὶ om. A^b || 11 τὰ εἶδη alterum A^b E: τὰ τ'
εἶδη ex G^b I^b Bekker || 12 εἶναι eiecerim

περὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἱκανὰ τὰ διηπορημένα καὶ διωρι-
σμένα· μᾶλλον γὰρ ἐκ πλειόνων ἂν ἔτι πεισθῆι τις πεπει-
σμένος, πρὸς δὲ τὸ πεισθῆναι μὴ πεπεισμένον οὐδὲν μᾶλλον. 20

Περὶ δὲ τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ τῶν πρώτων αἰτίων
καὶ στοιχείων ὅσα μὲν λέγουσιν οἱ περὶ μόνης τῆς αἰσθη-
τῆς οὐσίας διορίζοντες, τὰ μὲν ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἴρηται,
τὰ δ' οὐκ ἔστι τῆς μεθόδου τῆς νῦν· ὅσα δὲ οἱ φάσκοντες
εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς ἑτέρας οὐσίας, ἐχόμενόν ἐστι θεω- 25
ρῆσαι τῶν εἰρημένων. ἐπεὶ οὖν λέγουσιν τινες τοιαύτας
εἶναι τὰς ιδέας καὶ τοὺς ἀριθμούς, καὶ τὰ τούτων στοιχεῖα
τῶν ὄντων εἶναι στοιχεῖα καὶ ἀρχάς, σκεπτέον περὶ τούτων
τί λέγουσιν καὶ πῶς λέγουσιν. οἱ μὲν οὖν ἀριθμούς ποιοῦν-
τες μόνον καὶ τούτους μαθηματικούς ὕστερον ἐπισκεπτέον 30
τῶν δὲ τὰς ιδέας λεγόντων ἅμα τὸν τε τρόπον θεάσαιτ' ἂν
τις καὶ τὴν ἀπορίαν τὴν περὶ αὐτῶν. ἅμα γὰρ καθόλου τε
ὡς οὐσίας ποιοῦσι τὰς ιδέας καὶ πάλιν ὡς χωριστὰς καὶ
τῶν καθ' ἕκαστον. ταῦτα δ' ὅτι οὐκ ἐνδέχεται διηπόρηται
πρότερον. αἴτιον δὲ τοῦ συνάψαι ταῦτα εἰς ταύτῃν τοῖς 35
λέγουσι τὰς ιδέας καθόλου, ὅτι τοῖς αἰσθητοῖς οὐ τὰς αὐτὰς
οὐσίας ἐποιοῦν. τὰ μὲν οὖν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καθ' ἕκαστα
ρεῖν ἐνόμιζον καὶ μένειν οὐδὲν αὐτῶν, τὸ δὲ καθόλου παρὰ 1086 b
ταῦτα εἶναί τε καὶ ἕτερόν τι εἶναι. τοῦτο δ', ὥσπερ ἐν τοῖς
ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, ἐκίνησε μὲν Σωκράτης διὰ τοὺς ὀρισμούς,
οὐ μὴν ἐχώρισέ γε τῶν καθ' ἕκαστον· καὶ τοῦτο ὀρθῶς ἐνό-
ησεν οὐ χωρίσας. δηλοῖ δ' ἐκ τῶν ἔργων· ἄνευ μὲν γὰρ 5
τοῦ καθόλου οὐκ ἔστιν ἐπιστήμην λαβεῖν, τὸ δὲ χωρίζειν

20 μὴ πεπεισμένος A^bE, μὴ πεπεισμένον vel πεπεισμένους
coni. Bonitz || 21 ab περὶ δὲ τῶν πρώτων ἀρχῶν librum N in-
cipiendum nonnullis placuisse testis est Syrianus || 21 — 1087 a,
25 ab redactoribus operis interposita esse iudicat Schwegler;
recte ille quidem, nisi quod Aristotelem haec aut omnia aut
saltem cap. 10 ipsum postea intercalasse veri similis est; cf.
p. 1087 a, 29 || 32. 33 τε ὡς Bekker: τέως A^bE || 32 ἅμα τε γὰρ
καθόλου ὡς οὐσίας Alex. || 35 τοῦ ex τὸ corr. E || 36 καθόλου
delendum censeo || 1086 b, 3 ἔμπροσθεν] M 4 || 5 fort. δηλον

αἴτιον τῶν συμβαινόντων δυσχερῶν περὶ τὰς ἰδέας ἐστίν. οἱ
 δ' ὡς ἀναγκαῖον, εἵπερ ἔσονται τινες οὐσίαι παρὰ τὰς αἰ-
 σθητὰς καὶ ῥεούσας, χωριστὰς εἶναι, ἄλλας μὲν οὐκ εἶχον,
 10 ταύτας δὲ τὰς καθόλου λεγομένας ἐξέθεσαν, ὥστε συμβαίνειν
 σχεδὸν τὰς αὐτὰς φύσεις εἶναι τὰς καθόλου καὶ τὰς καθ'
 ἕκαστον. αὕτη μὲν οὖν αὕτη καθ' αὐτήν εἴη τις ἂν δυσχέ-
 ρεια τῶν εἰρημένων.

ὁ δὲ καὶ τοῖς λέγουσι τὰς ἰδέας ἔχει τινὰ ἀπορίαν καὶ 10
 15 τοῖς μὴ λέγουσιν, καὶ κατ' ἀρχὰς ἐν τοῖς διαπορήμασιν
 ἐλέχθη πρότερον, λέγωμεν νῦν. εἰ μὲν γὰρ τις μὴ θήσῃ
 τὰς οὐσίας εἶναι κεχωρισμένας, καὶ τὸν τρόπον τοῦτον ὡς
 λέγεται τὰ καθ' ἕκαστα τῶν ὄντων, ἀναιρήσει τὴν οὐσίαν, ὡς
 βουλόμεθα λέγειν· ἐὰν δὲ τις θῇ τὰς οὐσίας χωριστὰς, πῶς
 20 θήσῃ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν; εἰ μὲν γὰρ καθ'
 ἕκαστον καὶ μὴ καθόλου, τσαῦτ' ἔσται τὰ ὄντα ὅσαπερ τὰ
 στοιχεῖα, καὶ οὐκ ἐπιστητὰ τὰ στοιχεῖα. ἔστωσαν γὰρ αἱ
 μὲν ἐν τῇ φωνῇ συλλαβαὶ οὐσίαι, τὰ δὲ στοιχεῖα αὐτῶν
 στοιχεῖα τῶν οὐσιῶν· ἀνάγκη δὴ τὸ ΒΑ ἐν εἶναι καὶ ἐκά-
 25 στην τῶν συλλαβῶν μίαν, εἵπερ μὴ καθόλου καὶ τῶ εἶδει
 αἱ αὐταί, ἀλλὰ μία ἐκάστη τῶ ἀριθμῶ καὶ τόδε τι καὶ μὴ
 ὁμώνυμον (ἔτι δ' αὐτὸ ὅ ἐστιν ἐν ἕκαστον τιθέασιν)· εἰ δ'
 αἱ συλλαβαί, οὕτω καὶ ἐξ ὧν εἰσίν· οὐκ ἔσται ἄρα πλείω
 ἄλφα ἐνός, οὐδὲ τῶν ἄλλων στοιχείων οὐδὲν κατὰ τὸν αὐτὸν
 30 λόγον, ὅνπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων συλλαβῶν ἢ αὐτὴ ἄλλη καὶ
 ἄλλη. ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο, οὐκ ἔσται παρὰ τὰ στοιχεῖα ἕτερα
 ὄντα, ἀλλὰ μόνον τὰ στοιχεῖα. ἔτι δὲ οὐδ' ἐπιστητὰ τὰ στοι-
 χεῖα· οὐ γὰρ καθόλου, ἢ δ' ἐπιστήμη τῶν καθόλου. δῆλον
 δ' ἔκ τε τῶν ἀποδείξεων καὶ τῶν ὀρισμῶν· οὐ γὰρ γίνεται

15 ἐν τοῖς διαπορήμασιν] B 4. 6 p. 999 b, 24 et 1003 a, 6,
 cf. K 2 p. 1060 b, 19. 29 || 16 λέγωμεν E sed o ex ω corr. || μὴ
 θήσῃ τις Alex. || 17 τοῦτον τὸν τρόπον Alex. || 19 ὅπερ οὐ βου-
 λόμεθα Alex. in interpr. || τις τιθήμ E || 24 δὲ A^b || ἐν om. A^b ||
 27 ἔτι — τιθέασιν in parenthesi interiecta sunt || 34 τε om. A^b

συλλογισμὸς ὅτι τόδε τὸ τρίγωνον δύο ὀρθαῖς, εἰ μὴ πᾶν 35
 τρίγωνον δύο ὀρθαῖς, οὐδ' ὅτι ὁδὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶν, εἰ μὴ
 πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. ἀλλὰ μὴν εἶγε καθόλου αἰ ἀρχαὶ ἢ
 καὶ αἰ ἐκ τούτων οὐσίαι καθόλου, ἔσται μὴ οὐσία πρότερον 1087 a
 οὐσίας· τὸ μὲν γὰρ καθόλου οὐκ οὐσία, τὸ δὲ στοιχεῖον καὶ
 ἢ ἀρχὴ καθόλου, πρότερον δὲ τὸ στοιχεῖον καὶ ἢ ἀρχὴ ὧν
 ἀρχὴ καὶ στοιχεῖόν ἐστιν. ταῦτά τε δὴ πάντα συμβαίνει
 εὐλόγως, ὅταν ἐκ στοιχείων τε ποιῶσι τὰς ἰδέας καὶ παρὰ 5
 τὰς τὸ αὐτὸ εἶδος ἐχούσας οὐσίας [καὶ ἰδέας] ἔν τι ἀξιῶσιν
 εἶναι κεχωρισμένον. εἰ δὲ μηδὲν κωλύει ὥσπερ ἐπὶ τῶν τῆς
 φωνῆς στοιχείων πολλὰ εἶναι τὰ ἄλφα καὶ τὰ βῆτα καὶ
 μηδὲν εἶναι παρὰ τὰ πολλὰ αὐτὸ ἄλφα καὶ αὐτὸ βῆτα, ἔσον-
 ται ἔνεκά γε τούτου ἄπειροι αἰ ὅμοιαι συλλαβαί. τὸ δὲ τὴν 10
 ἐπιστήμην εἶναι καθόλου πᾶσαν, ὥστε ἀναγκαῖον εἶναι καὶ
 τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς καθόλου εἶναι καὶ μὴ οὐσίας κεχω-
 ρισμένας, ἔχει μὲν μάλιστ' ἀπορίαν τῶν λεχθέντων, οὐ μὴν
 ἀλλ' ἔστι μὲν ὡς ἀληθὲς τὸ λεγόμενον, ἔστι δ' ὡς οὐκ ἀλη-
 θές. ἢ γὰρ ἐπιστήμη, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπίστασθαι, διττόν, 15
 ὧν τὸ μὲν δυνάμει τὸ δ' ἐνεργείᾳ. ἢ μὲν οὖν δύναμις ὡς
 ὕλη [τοῦ] καθόλου οὐσα καὶ ἀόριστος τοῦ καθόλου καὶ
 ἀορίστου ἐστίν, ἢ δ' ἐνέργεια ὠρισμένη καὶ ὠρισμένου τόδε
 τι οὐσα τοῦδέ τινος. ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς ἢ ὄψις τὸ
 καθόλου χρῶμα ὄρᾳ, ὅτι τόδε τὸ χρῶμα ὃ ὄρᾳ χρῶμά ἐστιν· 20
 καὶ ὃ θεωρεῖ ὁ γραμματικός, τόδε τὸ ἄλφα ἄλφα· ἐπεὶ εἰ
 ἀνάγκη τὰς ἀρχὰς καθόλου εἶναι, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐκ τούτων
 καθόλου, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων· εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἔσται
 χωριστὸν οὐδὲν οὐδ' οὐσία. ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἔστι μὲν ὡς
 ἐπιστήμη καθόλου, ἔστι δ' ὡς οὐ.

25

36 τρίγωνον om. A^b || ὀρθαῖς Bekk.: ὀρθαὶ A^bE || 1087 a, 1
 καὶ αἰ A^b, αἰ om. E Alex. || οὐσίαι αἰ καθόλου E || 6 τὸ αὐτοεἶδος
 Alex. || καὶ ἰδέας seclusi, Alex. ea omittit p. 770, 4, legit p.
 770, 12 || 10 post συλλαβαί addendum fuisse καὶ ἄνθρωποι ἄρα
 μὴ ὄντος αὐτοανθρώπου scite monuit Alex. || 12 οὐσας A^b || 13
 μὲν om. A^b || 17 τοῦ inclusit Bonitz || 18 ἐνεργείᾳ Alex.

N.

Περὶ μὲν οὖν τῆς οὐσίας ταύτης εἰρησῶ τοσαῦτα, πάν-
 30 τες δὲ ποιοῦσι τὰς ἀρχὰς ἐναντίας, ὡσπερ ἐν τοῖς φυσικοῖς,
 καὶ περὶ τὰς ἀκινήτους οὐσίας ὁμοίως. εἰ δὲ τῆς τῶν ἀπάν-
 των ἀρχῆς μὴ ἐνδέχεται πρότερόν τι εἶναι, ἀδύνατον ἂν εἴη
 τὴν ἀρχὴν ἕτερόν τι οὐσαν εἶναι ἀρχήν, οἷον εἴ τις λέγοι τὸ
 λευκὸν ἀρχὴν εἶναι οὐχ ἢ ἕτερον ἀλλ' ἢ λευκόν, εἶναι μὲν-
 35 τοι καθ' ὑποκειμένου, καὶ ἕτερόν τι ὄν λευκὸν εἶναι· ἐκεῖνο
 γὰρ πρότερον ἔσται. ἀλλὰ μὴν γίγνεται πάντα ἐξ ἐναντίων
 ὡς ὑποκειμένου τινός· ἀνάγκη ἄρα μάλιστα τοῖς ἐναντίοις
 1087b τοῦθ' ὑπάρχειν. αἰεὶ ἄρα πάντα τὰναντία καθ' ὑποκειμένου,
 καὶ οὐδὲν χωριστόν. ἀλλ' ὡσπερ καὶ φαίνεται, οὐδὲν οὐσία
 ἐναντίον, καὶ ὁ λόγος μαρτυρεῖ. οὐδὲν ἄρα τῶν ἐναντίων
 κυρίως ἀρχὴ πάντων ἀλλ' ἑτέρα. οἱ δὲ τὸ ἕτερον τῶν ἐναν-
 5 τίων ὕλην ποιοῦσιν, οἱ μὲν τῷ ἐνὶ τῷ ἴσῳ τὸ ἄνισον, ὡς
 τοῦτο τὴν τοῦ πλήθους οὐσαν φύσιν, οἱ δὲ τῷ ἐνὶ τὸ πλήθος.
 γεννῶνται γὰρ οἱ ἀριθμοὶ τοῖς μὲν ἐκ τῆς τοῦ ἀνίσου δυάδος
 τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ, τῷ δ' ἐκ τοῦ πλήθους, ὑπὸ τῆς
 τοῦ ἐνός δὲ οὐσίας ἀμφοῖν· καὶ γὰρ ὁ τὸ ἄνισον καὶ ἐν λέ-
 10 γων τὰ στοιχεῖα, τὸ δ' ἄνισον ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ δυάδα,
 ὡς ἐν ὄντα τὸ ἄνισον καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγει, καὶ
 οὐ διορίζει ὅτι λόγῳ, ἀριθμῷ δ' οὐ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς ἀρ-

27 liber N cum libro M arctissime cohaeret, sed pri-
 mum a p. 1086 a, 21 incepisse existimandus est || 29 ταύ-
 της spurium, οὐσίας τῆς νοητῆς interpretatur Alex, fort. αὐ-
 τῆς; verum πάντες δὲ ποιοῦσι primum excepisse videntur
 1086 a, 26 ἐχόμενόν ἐστι θεωρῆσαι τῶν εἰρημένων || 31 τῶν ὄν-
 των πάντων Alex. || 33 τὸ add. E Alex., om. A^b || 37 ὡς ἐξ ὑπ.
 Alex. || ἄρα τοῖς μάλιστα ἐν. Alex. || 1087 b, 6 οἱ] ὁ E || 12
 ἀριθμῷ λόγῳ δ' interpretatur Alex.

χὰς ἄς στοιχεῖα καλοῦσιν, οὐ καλῶς ἀποδιδόασιν, οἱ μὲν τὸ
 μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγοντες μετὰ τοῦ ἐνὸς τρία ταῦτα στοι-
 χειᾶ τῶν ἀριθμῶν, τὰ μὲν δύο ὕλην, τὸ δ' ἐν τὴν μορφήν, ¹⁵
 οἱ δὲ τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, ὅτι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν μεγέ-
 θους οἰκειότερα τὴν φύσιν, οἱ δὲ τὸ καθόλου μᾶλλον ἐπὶ
 τούτων τὸ ὑπερέχον καὶ τὸ ὑπερεχόμενον. διαφέρει δὲ τού-
 των οὐδὲν ὡς εἶπεῖν πρὸς ἕνια τῶν συμβαινόντων, ἀλλὰ
 πρὸς τὰς λογικὰς μόνον δυσχερείας, ἄς φυλάττονται διὰ τὸ ²⁰
 καὶ αὐτοὶ λογικὰς φέρειν τὰς ἀποδείξεις. πλὴν τοῦ αὐτοῦ
 γε λόγου ἐστὶ τὸ ὑπερέχον καὶ ὑπερεχόμενον εἶναι ἀρχὰς
 ἀλλὰ μὴ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν, καὶ τὸν ἀριθμὸν πρότερον
 τῆς δυάδος ἐκ τῶν στοιχείων· καθόλου γὰρ ἀμφοτέρω μᾶλ-
 λὸν ἐστίν. νῦν δὲ τὸ μὲν λέγουσι τὸ δ' οὐ λέγουσιν. οἱ ²⁵
 δὲ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὸ ἐν ἀντιτιθέασιν, οἱ δὲ
 πλῆθος καὶ τὸ ἐν. εἰ δ' ἐστίν, ὥσπερ βούλονται, τὰ ὄντα
 ἐξ ἐναντίων, τῷ δ' ἐνὶ ἢ οὐδὲν ἐναντίον, ἢ εἴπερ ἄρα μέλλει,
 τὸ πλῆθος, τὸ δ' ἄνισον τῷ ἴσῳ καὶ τὸ ἕτερον τῷ ταύτῳ
 καὶ τὸ ἄλλο τῷ αὐτῷ, μάλιστα μὲν οἱ τὸ ἐν τῷ πλήθει ³⁰
 ἀντιτιθέντες ἔχονται τινος δόξης, οὐ μὴν οὐδ' οὗτοι ἱκανῶς·
 ἔσται γὰρ τὸ ἐν ὀλίγον· πλῆθος μὲν γὰρ ὀλιγότητι, τὸ δὲ
 πολὺ τῷ ὀλίγῳ ἀντίκειται. τὸ δ' ἐν ὅτι μέτρον σημαίνει,
 φανερόν. καὶ ἐν παντί ἐστὶ τι ἕτερον ὑποκείμενον, οἷον ἐν
 ἀρμονίᾳ δίεσις, ἐν δὲ μεγέθει δάκτυλος ἢ πούς ἢ τι τοιοῦτον, ³⁵
 ἐν δὲ ἔνθεμοις βάσις ἢ συλλαβή· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν βάρει
 σταθμός τις ὠρισμένος· καὶ κατὰ πάντων δὲ τὸν αὐτὸν
 τρόπον, ἐν μὲν τοῖς ποιοῖς ποιόν τι, ἐν δὲ τοῖς ποσοῖς πο- ^{1088a}
 σόν τι (καὶ ἀδιαίρετον τὸ μέτρον, τὸ μὲν κατὰ τὸ εἶδος τὸ

13 fort. οὐχ ἀπλῶς vel οὐχ ὁμολογουμένως || 14 τοῦ ἐνὸς
 μετὰ A^b || 22 καὶ ὑπερεχ. A^bE et fort. Alex., τὸ add. Ald. ||
 24 fort. πρότερον τῆς δυάδος γενέσθαι ἐκ τῶν στοιχείων | 28
 μέλλει E: ἀμέλει A^b || 30 ἄλλω A^b || τῷ αὐτῷ scripsi: τὸ αὐτῷ
 A^b, αὐτῷ E Bonitz, ταύτῳ Bekk. || 37 ὠρισμένος ἐστίν A^b,
 ἐστίν om. E et fort Alex. || 1088a, 2 καὶ — 3 αἰσθησιν paren-
 thesi inclusi

δὲ πρὸς τὴν αἴσθησιν), ὡς οὐκ ὄντος τινὸς τοῦ ἐνὸς καθ' αὐτὸ οὐσίας. καὶ τοῦτο κατὰ λόγον· σημαίνει γὰρ τὸ ἔν ὅτι
 5 μέτρον πλήθους τινός, καὶ ὁ ἀριθμὸς ὅτι πλήθος μεμετροη-
 μένον καὶ πλήθος μέτρων. διὸ καὶ εὐλόγως οὐκ ἔστι τὸ ἔν
 ἀριθμὸς· οὐδὲ γὰρ τὸ μέτρον μέτρα, ἀλλ' ἀρχὴ καὶ τὸ μέτρον
 καὶ τὸ ἔν. δεῖ δ' αἰεὶ τὸ αὐτό τι ὑπάρχειν πᾶσι τὸ μέτρον,
 οἷον εἰ ἵππος τὸ μέτρον, ἵππους, καὶ εἰ ἄνθρωπος, ἀνθρώ-
 10 πους. εἰ δ' ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ θεός, ζῶον ἴσως, καὶ
 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἔσται ζῶα. εἰ δ' ἄνθρωπος καὶ λευκὸν
 καὶ βαδίζον, ἥκιστα μὲν ἀριθμὸς τούτων διὰ τὸ ταύτῳ πάνθ'
 ὑπάρχειν καὶ ἐνὶ κατὰ τὸν ἀριθμόν, ὅμως δὲ γενῶν ἔσται
 ὁ ἀριθμὸς ὁ τούτων, ἢ τινος ἄλλης ταιαύτης προσηγορίας.
 15 οἱ δὲ τὸ ἄνισον ὡς ἔν τι, τὴν δυάδα δ' ἀόριστον ποι-
 οῦντες μεγάλου καὶ μικροῦ, πόρρω λίσαν τῶν δοκούντων καὶ
 δυνατῶν λέγουσιν. πάθη τε γὰρ ταῦτα καὶ συμβεβηκότα
 μᾶλλον ἢ ὑποκείμενα τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἔστι,
 τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον ἀριθμοῦ, καὶ μέγα καὶ μικρὸν μεγέθους,
 20 ὡσπερ ἄρτιον καὶ περιττόν, καὶ λεῖον καὶ τραχύ, καὶ εὐθὺ
 καὶ καμπύλον. ἔτι δὲ πρὸς ταύτη τῇ ἀμαρτίᾳ καὶ πρὸς τι
 ἀνάγκη εἶναι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ ὅσα τοιαῦτα· τὸ δὲ
 πρὸς τι πάντων ἥκιστα φύσις τις ἢ οὐσία τῶν κατηγοριῶν
 ἔστι, καὶ ὑστέρα τοῦ ποιοῦ καὶ ποσοῦ· καὶ πάθος τι τοῦ
 25 ποσοῦ τὸ πρὸς τι, ὡσπερ ἐλέχθη, ἀλλ' οὐχ ὕλη, εἴ τι ἕτερον
 καὶ τῷ ὅλως κοινῷ πρὸς τι, καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ καὶ εἰ-
 δεσιν. οὐδὲν γὰρ ἔστιν οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν, οὔτε πολὺ
 οὔτε ὀλίγον, οὔθ' ὅλως πρὸς τι, ὃ οὐχ ἕτερόν τι ὄν πολὺ ἢ
 ὀλίγον ἢ μέγα ἢ μικρὸν ἢ πρὸς τι ἔστιν. σημείον δ' ὅτι

5 ὁ om. A^b || 9 εἰ ἵπποι, τὸ μέτρον ἵππος, καὶ εἰ ἄνθρω-
 ποι, ἄνθρωπος conī. Bonitz || 13 τὸν om. E || 15 τι om. E || τὴν
 δὲ δυάδα Alex. || 15. 16 ποιοῦντες ἐκ μεγ. fort. Alex. || 24 fort.
 ὕστερον || καὶ τοῦ ποσοῦ A^b || 25 εἰ] ἢ Alex. || ἕτερον. καὶ Bek-
 ker, interpunctionem removit Bonitz; equidem ὑπόκειται vel
 tale quid inter ἕτερον et καὶ intercidisse duco || 29 ἢ πρὸς]
 ἂ πρὸς E

ἤκιστα οὐσία τις καὶ ὄν τι τὸ πρὸς τι τὸ μόνον μὴ εἶναι 30
γένεσιν αὐτοῦ μηδὲ φθορὰν μηδὲ κίνησιν, ὥσπερ κατὰ τὸ
ποσὸν αὐξήσις καὶ φθίσις, κατὰ τὸ ποιὸν ἀλλοίωσις, κατὰ
τόπον φορά, κατὰ τὴν οὐσίαν ἢ ἀπλή γένεσις καὶ φθορά.
ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ πρὸς τι· ἄνευ γὰρ τοῦ κινήθῃναι ὅτε μὲν
μεῖζον ὅτε δὲ ἔλαττον ἢ ἴσον ἔσται θατέρου κινήθέντος κατὰ 35
τὸ ποσόν. ἀνάγκη τε ἐκάστου ὕλην εἶναι τὸ δυνάμει τοιοῦτον, 1088 b
ὥστε καὶ οὐσίας· τὸ δὲ πρὸς τι οὔτε δυνάμει οὐσία οὔτε ἐνεργεία.
ἄτοπον οὖν, μᾶλλον δ' ἀδύνατον, τὸ οὐσίας μὴ οὐσίαν ποιεῖν
στοιχεῖον καὶ πρότερον· ὕστερον γὰρ πᾶσαι αἱ κατηγορίαι.
ἔτι δὲ τὰ στοιχεῖα οὐ κατηγορεῖται καθ' ὧν στοιχεῖα, τὸ δὲ 5
πολὺ καὶ ὀλίγον καὶ χωρὶς καὶ ἅμα κατηγορεῖται ἀριθμοῦ,
καὶ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχὺ γραμμῆς, καὶ ἐπίπεδόν ἐστι
καὶ πλατὺ καὶ στενόν. εἰ δὲ δὴ καὶ ἔστι τι πλῆθος οὗ τὸ
μὲν αἰεὶ ὀλίγον, οἷον ἢ δυάς (εἰ γὰρ πολὺ, τὸ ἔν ἂν ὀλίγον
εἶη), κἂν πολὺ ἀπλῶς εἶη, οἷον ἢ δεκάς πολὺ, [καὶ] εἰ 10
ταύτης μὴ ἔστι πλεῖον, ἢ τὰ μύρια. πῶς οὖν ἔσται οὕτως
ἐξ ὀλίγου καὶ πολλοῦ ὁ ἀριθμὸς; ἢ γὰρ ἄμφω ἔδει κατηγο-
ρεῖσθαι ἢ μηδέτερον· νῦν δὲ τὸ ἕτερον μόνον κατηγορεῖται.
2 ἀπλῶς δὲ δεῖ σκοπεῖν, ἄρα δυνατὸν τὰ ἀίδια ἐκ στοι-
χείων συγκεῖσθαι; ὕλην γὰρ ἔξει· σύνθετον γὰρ πᾶν τὸ ἐκ 15
στοιχείων. εἰ τοίνυν ἀνάγκη, ἐξ οὗ ἔστιν, εἰ καὶ αἰεὶ ἐστι.
κἂν εἰ ἐγένετο, ἐκ τούτου γίγνεσθαι, γίγνεται δὲ πᾶν ἐκ
τοῦ δυνάμει ὄντος τοῦτο ὃ γίγνεται (οὐ γὰρ ἂν ἐγίγνετο ἐκ
τοῦ ἀδυνάτου οὐδὲ ἦν), τὸ δὲ δυνατὸν ἐνδέχεται καὶ ἐνεργ-
εῖν καὶ μὴ, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα αἰεὶ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς ἢ ὅτι- 20
οὖν ἄλλο ὕλην ἔχον, ἐνδέχοιτ' ἂν μὴ εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸ
μίαν ἡμέραν ἔχον καὶ τὸ ὅποσαοῦν ἔτη· εἰ δ' οὕτω, καὶ τὸ

30 μόνου E || 35 ἔλασσον A^bE, ἥττον Alex. || ἐστὶν E || 1088
b, 6 ἀριθμῶν A^b || 8 οὐ E || 10 καὶ inclusit Bonitz, καὶ ταύτης
μὴ ἔστω πλεῖον μηδὲ τὰ μύρια legisse videtur Alex. || 11 οὗτος
E || 16 εἰ τοίνυν E: οὐ τοίνυν A^b || 18. 19 ἐκ τοῦ E: εἰς A^b m.
pr., τὸ add. m. sec. || 19 ἐγένετο A^b: ἐγίγνετο E || 21 ἄλλο E:
ἄλλον A^b || 22. 23 καὶ τοσ. omisso τὸ A^b

τοσοῦτον χρόνον οὐ μή ἐστι πέρας. οὐκ ἂν τοίνυν εἶη αἰδία,
 εἴπερ μὴ αἰδίου τὸ ἐνδεχόμενον μὴ εἶναι, καθάπερ ἐν ἄλλοις
 25 λόγοις συνέβη πραγματευθῆναι. εἰ δ' ἐστὶ τὸ λεγόμενον νῦν
 ἀληθὲς καθόλου, ὅτι οὐδεμία ἐστὶν αἰδία οὐσία ἐὰν μὴ ἢ
 ἐνέργεια, τὰ δὲ στοιχεῖα ὅλη τῆς οὐσίας, οὐδεμιᾶς ἂν εἶη
 αἰδίου οὐσίας στοιχεῖα ἐξ ὧν ἐστὶν ἐνυπαρχόντων. εἰσὶ δὲ
 τινες οἳ δυνάδα μὲν ἀόριστον ποιοῦσι τὸ μετὰ τοῦ ἐνὸς στοι-
 30 χεῖον, τὸ δ' ἄνισον δυσχεραίνουσιν εὐλόγως διὰ τὰ συμβαί-
 νοντα ἀδύνατα· οἷς τοσαῦτα μόνον ἀφήρηται τῶν δυσχερῶν,
 ὅσα διὰ τὸ ποιεῖν τὸ ἄνισον καὶ τὸ πρὸς τι στοιχεῖον ἀναγ-
 καῖα συμβαίνειν τοῖς λέγουσιν· ὅσα δὲ χωρὶς ταύτης τῆς δόξης,
 ταῦτα κἀκεῖνοις ὑπάρχειν ἀναγκαῖον, ἐὰν τε τὸν εἰδητικὸν
 35 ἀριθμὸν ἐξ αὐτῶν ποιῶσιν, ἐὰν τε τὸν μαθηματικόν.

1089 a πολλὰ μὲν οὖν τὰ αἷτια τῆς ἐπὶ ταύτας τὰς αἰτίας ἐκ-
 τροπῆς, μάλιστα δὲ τὸ ἀπορῆσαι ἀρχαϊκῶς. ἔδοξε γὰρ αὐτοῖς
 πάντ' ἔσεσθαι ἐν τὰ ὄντα, αὐτὸ τὸ ὄν, εἰ μὴ τις λύσει καὶ
 ὁμόσε βαδιεῖται τῷ Παρμενίδου λόγῳ „οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο
 5 δαῆς εἶναι μὴ ἔόντα,“ ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι τὸ μὴ ὄν δεῖξαι
 ὅτι ἔστιν· οὕτω γὰρ ἐκ τοῦ ὄντος καὶ ἄλλου τινὸς τὰ ὄντα
 ἔσεσθαι, εἰ πολλὰ ἐστίν. καίτοι πρῶτον μὲν, εἰ τὸ ὄν πολ-
 λαχῶς (τὸ μὲν γὰρ ὅτι οὐσίαν σημαίνει, τὸ δ' ὅτι ποιόν, τὸ
 δ' ὅτι ποσόν, καὶ τὰς ἄλλας δὴ κατηγορίας), ποιὸν οὖν τὰ
 ὄντα πάντα ἔν, εἰ μὴ τὸ μὴ ὄν ἔσται; πότερον αἰ οὐσίαι ἢ
 10 τὰ πάθη καὶ τὰλλα δὴ ὁμοίως ἢ ἅπαντα καὶ ἔσται ἐν τὸ

24 ἐν ἄλλοις λόγοις A^b: λόγοις om. E Alex., v. de coelo I
 7 sq. || 27 ἐνέργεια A^bE Alex.: ἐνεργεία vulgo, utramque lectio-
 nem interpretatur Syr. || 28 εἰσὶ — 35 μαθηματικόν pertinent
 ad posteriorem partem capitis 1 || 32 τὸ post καὶ om. A^b || 32.
 33 ἀναγκαῖον συμβαίνειν coni. Bonitz, ἀναγκαῖα συμβαίνειν A^b
 E || 34 εἰδητικόν ex εἰδητικόν correctum in A^b || 1089 a, 1 μάλι δὲ
 A^b || 4 δαῆς Plato soph. p. 237 A: δαμη E, οὐδαμη A^b, μηδαμη
 Alex. || ἔωντα ex ἔόντα corr. A^b || 4 ἀνάγκη coni. Bonitz:
 ἀνάγκη A^bE || 5 ὄντος] ὄντως E || 6 ἔστιν] ἔσται coni. Bonitz ||
 8 ποιὸν A^bE: ποῖα coni. Bonitz || 10 ἢ ἅπαντα G^b Bonitz et
 fort. Alex., ἢ om. A^bE Bekk.

τόδε καὶ τὸ τοιόνδε καὶ τὸ τοσόνδε καὶ τὰλλα ὅσα ἔν τι ση-
μαίνει; ἀλλ' ἄτοπον, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον, τὸ μίαν φύσιν τινὰ
γενομένην αἰτίαν εἶναι τοῦ τοῦ ὄντος τὸ μὲν τόδε εἶναι, τὸ
δὲ τοιόνδε, τὸ δὲ τοσόνδε, τὸ δὲ ποῦ. ἔπειτα ἐκ ποίου μὴ
ὄντος καὶ ὄντος τὰ ὄντα; πολλαχῶς γὰρ καὶ τὸ μὴ ὄν, ἐπειδὴ 15
καὶ τὸ ὄν· καὶ τὸ μὲν μὴ ἀνθρώπου σημαίνει τὸ μὴ εἶναι
τοδί, τὸ δὲ μὴ εὐθύ τὸ μὴ εἶναι τοιονδί, τὸ δὲ μὴ τρίπηχυν
τὸ μὴ εἶναι τοσονδί. ἐκ ποίου οὖν ὄντος καὶ μὴ ὄντος πολλὰ
τὰ ὄντα; βούλεται μὲν δὴ τὸ ψεῦδος καὶ ταύτην τὴν φύσιν
λέγει τὸ οὐκ ὄν, ἐξ οὗ καὶ τοῦ ὄντος πολλὰ τὰ ὄντα. διὸ 20
καὶ ἐλέγετο ὅτι δεῖ ψεῦδος τι ὑποθέσθαι, ὥσπερ καὶ οἱ γεω-
μέτραι τὸ ποδιαίαν εἶναι τὴν μὴ ποδιαίαν. ἀδύνατον δὲ
ταῦθ' οὕτως ἔχειν. οὔτε γὰρ οἱ γεωμέτραι ψεῦδος οὐδὲν ὑπο-
τίθενται (οὐ γὰρ ἐν τῷ συλλογισμῷ ἢ πρότασις), οὔτ' ἐκ τοῦ
οὕτω μὴ ὄντος τὰ ὄντα γίνεταί οὐδὲ φθείρεται. ἀλλ' ἐπειδὴ 25
τὸ μὲν κατὰ τὰς πτώσεις μὴ ὄν ἰσαχῶς ταῖς κατηγορίαις
λέγεται, παρὰ τοῦτο δὲ τὸ ὡς ψεῦδος λέγεται [τὸ] μὴ ὄν καὶ
τὸ κατὰ δύναμιν, ἐκ τούτου ἢ γένεσις ἐστίν, ἐκ τοῦ μὴ ἀν-
θρώπου δυνάμει δὲ ἀνθρώπου ἀνθρώπος, καὶ ἐκ τοῦ μὴ
λευκοῦ δυνάμει δὲ λευκοῦ λευκόν, ὁμοίως ἑάν τε ἔν τι γί- 30
γνηται ἑάν τε πολλά. φαίνεται δὲ ἢ ζήτησις πῶς πολλὰ τὸ
ὄν τὸ κατὰ τὰς οὐσίας λεγόμενον· ἀριθμοὶ γὰρ καὶ μήκη
καὶ σώματα τὰ γεννώμενά ἐστίν. ἄτοπον δὴ τὸ ὅπως μὲν
πολλὰ τὸ ὄν τὸ τί ἐστὶ ζητῆσαι, πῶς δὲ ἢ ποιά ἢ ποσά,
μή. οὐ γὰρ δὴ ἢ δυὰς ἢ ἀόριστος αἰτία οὐδὲ τὸ μέγα καὶ 35
τὸ μικρὸν τοῦ δύο λευκὰ ἢ πολλὰ εἶναι χρώματα ἢ χυμοὺς
ἢ σχήματα· ἀριθμοὶ γὰρ ἂν καὶ ταῦτα ἦσαν καὶ μονάδες. 1089b
ἀλλὰ μὴν εἴ γε ταῦτ' ἐπῆλθον, εἶδον ἂν τὸ αἴτιον καὶ τὸ

11 ἔν] ὄν con. Bonitz, fort. recte || 13 τοῦ τοῦ] καὶ τού-
του καὶ ὄντος εἶναι τοῦ A^b || 13. 14 τόδε τοιόνδε om. A^b || 16
ἀνθρώπος con. Bonitz || 20 λέγει cum Alex. scripsit Bonitz:
λέγειν A^bE, v. Plato soph. p. 240 || 21 δεῖ om. A^b(?) E || 27 τὸ
μὴ ὄν A^bE, τὸ om. T Alex. Bonitz || 28 τῶν E || 30 τι om. Ald. ||
34 fort. τὸ τόδε τί ἐστὶ, cf. 1089 b, 30 || 1089 b, 2 ἐπῆλθεν E

ἐν ἐκείνοις· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ τὸ ἀνάλογον αἷτιον. αὕτη γὰρ
 ἢ παρέκβασις αἰτία καὶ τοῦ τὸ ἀντικείμενον ζητοῦντας τῶ
 5 ὄντι καὶ τῶ ἐνί, ἐξ οὗ καὶ τούτων τὰ ὄντα, τὸ πρὸς τι καὶ
 τὸ ἄνισον ὑποθεῖναι, ὃ οὐτ' ἐναντίον οὐτ' ἀπόφασις ἐκείνων,
 μία τε φύσις τῶν ὄντων ὥσπερ καὶ τὸ τί καὶ τὸ ποιόν.
 καὶ ζητεῖν ἔδει καὶ τοῦτο, πῶς πολλὰ τὸ πρὸς τι ἀλλ' οὐχ
 ἓν. νῦν δὲ πῶς μὲν πολλαὶ μονάδες παρὰ τὸ πρῶτον ἓν
 10 ζητεῖται, πῶς δὲ πολλὰ ἄνισα παρὰ τὸ ἄνισον οὐκέτι. καί-
 τοι χρῶνται καὶ λέγουσι μέγα μικρόν, πολὺ ὀλίγον, ἐξ ὧν
 οἱ ἀριθμοί, μακρὸν βραχύ, ἐξ ὧν τὸ μῆκος, πλατὺ στενόν,
 ἐξ ὧν τὸ ἐπίπεδον, βαθὺ ταπεινόν, ἐξ ὧν οἱ ὄγκοι· καὶ ἔτι
 δὴ πλείω εἶδη λέγουσι τοῦ πρὸς τι. τούτοις δὴ τί αἷτιον
 15 τοῦ πολλὰ εἶναι;

ἀνάγκη μὲν οὖν, ὥσπερ λέγομεν, ὑποθεῖναι τὸ δυνάμει
 ὄν ἐκάστῳ· τοῦτο δὲ προσαπεφήνατο ὃ ταῦτα λέγων, τί τὸ
 δυνάμει τόδε καὶ οὐσία μὴ ὄν δὲ καθ' αὐτό, ὅτι τὸ πρὸς
 τι, ὥσπερ εἰ εἶπε τὸ ποιόν, ὃ οὐτε δυνάμει ἐστὶ τὸ ἓν ἢ
 20 τὸ ὄν, οὐτε ἀπόφασις τοῦ ἐνὸς οὐδὲ τοῦ ὄντος, ἀλλ' ἓν τι
 τῶν ὄντων· πολὺ τε μᾶλλον, ὥσπερ ἐλέχθη, εἰ ἐζητεῖ πῶς
 πολλὰ τὰ ὄντα, μὴ τὰ ἐν τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ ζητεῖν, πῶς
 πολλαὶ οὐσίαι ἢ πολλὰ ποιὰ, ἀλλὰ πῶς πολλὰ τὰ ὄντα· τὰ
 μὲν γὰρ οὐσίαι, τὰ δὲ πάθη, τὰ δὲ πρὸς τι. ἐπὶ μὲν οὖν
 25 τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἔχει τινὰ καὶ ἄλλην ἐπίστασιν πῶς
 πολλὰ· διὰ γὰρ τὸ μὴ χωριστὰ εἶναι τῶ τὸ ὑποκείμενον
 πολλὰ γίνεσθαι καὶ εἶναι ποιὰ τε πολλὰ εἶναι καὶ ποσά.
 καίτοι δεῖ γέ τινα εἶναι ὕλην ἐκάστῳ γένει· πλήν χωριστὴν
 ἀδύνατον τῶν οὐσιῶν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν τόδε τι ἔχει τινὰ λόγον,
 30 πῶς πολλὰ τὸ τόδε τι, εἰ μὴ τι ἔσται καὶ τόδε τι καὶ φύ-

3 τὸ ante ἀνάλογον om. Alex. || 4 τὸ τὸ E || 7 fort. μία δὲ ||
 8 τὸ A^b: τὰ E || 10 αὐτοάνισον fort. Alex. p. 788, 15; equidem
 πρῶτον ἄνισον malo || 18 οὐσία A^b Alex. Bonitz: οὐσία E Bekk. ||
 20 οὐδὲ Bekk.: οὐτε A^b E || 21 κάλλιον fort. Alex. || ἐζητεῖ A^b:
 ἐζητεῖτο E, ἐζητεῖ τὸ Bonitz || 25 ἐπίστασιν] fort. ἐπιστάσεως
 λύσιν

σις τις τοιαύτη. αὕτη δέ ἐστιν ἐκεῖθεν μάλλον ἢ ἀπορία, πῶς πολλαὶ ἐνεργεῖα οὐσίαι ἀλλ' οὐ μία. ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ μὴ ταῦτόν ἐστι τὸ τόδε καὶ τὸ ποσόν, οὐ λέγεται πῶς καὶ διὰ τί πολλὰ τὰ ὄντα, ἀλλὰ πῶς ποσὰ πολλά. ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς ποσόν τι σημαίνει· καὶ ἡ μονάς, εἰ μὴ μέτρον, ὅτι 35 τὸ κατὰ τὸ ποσόν ἀδιαίρετον. εἰ μὲν οὖν ἕτερον τὸ ποσόν καὶ τὸ τί ἐστιν, οὐ λέγεται τὸ τί ἐστιν ἐκ τίνος οὐδὲ πῶς 1090 a πολλά· εἰ δὲ ταῦτό, πολλὰς ὑπομένει ὁ λέγων ἐναντιώσεις.

ἐπιστήσειε δ' ἂν τις τὴν σκέψιν καὶ περὶ τῶν ἀριθμῶν πόθεν δεῖ λαβεῖν τὴν πίστιν ὡς εἰσὶν. τῷ μὲν γὰρ ιδέας τιθεμένῳ παρέχονται τιν' αἰτίαν τοῖς οὐσίαι, εἴπερ ἕκαστος 5 τῶν ἀριθμῶν ιδέα τις, ἢ δ' ιδέα τοῖς ἄλλοις αἰτία τοῦ εἶναι ὃν δὴ ποτε τρόπον· ἔστω γὰρ ὑποκείμενον αὐτοῖς τοῦτο. τῷ δὲ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον οὐκ οἰομένῳ διὰ τὸ τὰς ἐνούσας δυσχερείας ὄραν περὶ τὰς ιδέας ὥστε διὰ γε ταῦτα μὴ ποιεῖν ἀριθμούς, ποιοῦντι δὲ ἀριθμὸν τὸν μαθηματικόν, πόθεν τε 10 χρὴ πιστεῦσαι ὡς ἔστι τοιοῦτος ἀριθμὸς, καὶ τί τοῖς ἄλλοις χρήσιμος; οὐδενὸς γὰρ οὔτε φησὶν ὁ λέγων αὐτὸν εἶναι, ἀλλ' ὡς αὐτὴν τινα λέγει καθ' αὐτὴν φύσιν οὐσαν, οὔτε φαίνεται ὢν αἴτιος· τὰ γὰρ θεωρήματα τῶν ἀριθμητικῶν πάντα καὶ κατὰ τῶν αἰσθητῶν ὑπάρξει, καθάπερ ἐλέχθη. 15

8 3 οἱ μὲν οὖν τιθέμενοι τὰς ιδέας εἶναι καὶ ἀριθμούς αὐτὰς εἶναι, κατὰ τὴν ἐκθεσιν ἑκάστου παρὰ τὰ πολλὰ λαμβάνειν τὸ ἓν τι ἕκαστον πειρῶνται γε λέγειν πῶς καὶ διὰ τί ἐστιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ οὔτε ἀναγκαῖα οὔτε δυνατὰ ταῦτα, οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν διὰ γε ταῦτα εἶναι λεκτέον. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι 20 διὰ τὸ ὄραν πολλὰ τῶν ἀριθμῶν πάθη ὑπάρχοντα τοῖς αἰσθητοῖς σώμασιν, εἶναι μὲν ἀριθμούς ἐποίησαν τὰ ὄντα, οὐ

32 οὐσίαι A^b: οὐσαι E || 1090 a, 4 πόθεν] πόθεν καὶ ἐκ ποίας ἀνάγκης interpretatur Alex. || 7 ὑποκείμενον] i. e. συγκεχωρημένον ὑποτίθεσθαι || 13 ὡς om. E || 17 κατὰ τὸ ἐκθεσιν coni. Bonitz, nos potius λαμβάνειν, quod non interpretatur Alex., vel λέγειν eiciendum censemus || 18 καὶ om. A^b E

χωριστούς δέ, ἀλλ' ἐξ ἀριθμῶν τὰ ὄντα· διὰ τί δέ; ὅτι τὰ
 πάθη τὰ τῶν ἀριθμῶν ἐν ἀρμονίᾳ ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ οὐ-
 25 ρανῷ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις. τοῖς δὲ τὸν μαθηματικὸν μόνον
 λέγουσιν εἶναι ἀριθμὸν οὐδὲν τοιοῦτον ἐνδέχεται λέγειν κατὰ
 τὰς ὑποθέσεις, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔσονται αὐτῶν αἱ ἐπιστῆμαι
 ἐλέγετο. ἡμεῖς δὲ φάμεν εἶναι, καθάπερ εἵπομεν πρότερον.
 καὶ δῆλον ὅτι οὐ κεχώρισται τὰ μαθηματικά· οὐ γὰρ ἂν
 30 κεχωρισμένων τὰ πάθη ὑπῆρχεν ἐν τοῖς σώμασιν. οἱ μὲν
 οὖν Πυθαγόρειοι κατὰ μὲν τὸ τοιοῦτον οὐδενὶ ἔνοχοί εἰσιν·
 κατὰ μέντοι τὸ ποιεῖν ἐξ ἀριθμῶν τὰ φυσικὰ σώματα, ἐκ
 μὴ ἐχόντων βάρους μηδὲ κουφότητα ἔχοντα κουφότητα καὶ
 βάρους, εἰκόασι περὶ ἄλλου οὐρανοῦ λέγειν καὶ σωμάτων ἀλλ'
 35 οὐ τῶν αἰσθητῶν. οἱ δὲ χωριστὸν ποιοῦντες, ὅτι ἐπὶ τῶν
 αἰσθητῶν οὐκ ἔσται τὰ ἀξιώματα, ἀληθῆ δὲ τὰ λεγόμενα
 καὶ σαίνει τὴν ψυχὴν, εἶναι τε ὑπολαμβάνουσι καὶ χωριστὰ
 1090 b εἶναι· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μεγέθη τὰ μαθηματικά. δῆλον οὖν
 ὅτι καὶ ὁ ἐναντιούμενος λόγος τὰναντία ἐρεῖ· καὶ ὁ ἄρτι
 ἠπορήθη λυτέον τοῖς οὕτω λέγουσι, διὰ τί οὐδαμῶς ἐν τοῖς
 αἰσθητοῖς ὑπαρχόντων τὰ πάθη ὑπάρχει αὐτῶν ἐν τοῖς αἰ-
 5 σθητοῖς. εἰσὶ δὲ τινες οὗ ἐκ τοῦ πέρατα εἶναι καὶ ἔσχατα
 τὴν στιγμὴν μὲν γραμμῆς, ταύτην δ' ἐπιπέδου, τοῦτο δὲ τοῦ
 στερεοῦ, οἴονται εἶναι ἀνάγκην τοιαύτας φύσεις εἶναι. δεῖ δὲ
 καὶ τοῦτον ὁρᾶν τὸν λόγον, μὴ λίαν ἢ μαλακός. οὔτε γὰρ
 οὐσίαι εἰσὶ τὰ ἔσχατα ἀλλὰ μᾶλλον πάντα ταῦτα πέρατα,
 10 ἐπεὶ καὶ τῆς βαδίσεως καὶ ὅλως κινήσεως ἐστὶ τι πέρας.
 τοῦτ' οὖν ἔσται τόδε τι καὶ οὐσία τις. ἀλλ' ἄτοπον. οὐ μὴν
 ἀλλ' εἰ καὶ εἰσὶ, τῶνδε τῶν αἰσθητῶν ἔσονται πάντα· ἐπὶ
 τούτων γὰρ ὁ λόγος εἴρηκεν. διὰ τί οὖν χωριστά ἐστιν: ἔτι

23 διὰ τί δέ;] διὰ τί — 25 ἄλλοις post 21 διὰ τὸ — 22 σώ-
 μασιν parum commode dicta esse videntur || 24 ἐναρμόνια A^b ||
 33 μηδὲ A^b: οὐδὲ E || 37 χωριστὸν coni. Bonitz || 1090 b, 3 λυέ-
 ται A^b || 9 ταῦτα πάντα A^b || 11 ἔσται A^b: ἐστὶ E || 13 ἐστιν
 E Alex.: ἔσται A^b

δὲ ἐπιζητήσκειεν ἄν τις μὴ λίαν εὐχερῆς ὦν περὶ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ παντός καὶ τῶν μαθηματικῶν τὸ μηδὲν συμβάλλεσθαι 15 ἀλλήλοις τὰ πρότερα τοῖς ὕστερον· μὴ ὄντος γὰρ τοῦ ἀριθμοῦ οὐδὲν ἦττον τὰ μεγέθη ἔσται τοῖς τὰ μαθηματικά μόνον εἶναι φασμένοις, καὶ τούτων μὴ ὄντων ἢ ψυχῇ καὶ τὰ σώματα τὰ αἰσθητά. οὐκ ἔοικε δ' ἢ φύσις ἐπεισοδιώδης οὕσα ἐκ τῶν φαινομένων, ὥσπερ μοχθηρὰ τραγωδία. τοῖς δὲ τὰς ιδέας 20 τιθεμένοις τοῦτο μὲν ἐκφεύγει· ποιοῦσι γὰρ τὰ μεγέθη ἐκ τῆς ὕλης καὶ ἀριθμοῦ, ἐκ μὲν τῆς δυάδος τὰ μήκη, ἐκ τριάδος δ' ἴσως τὰ ἐπίπεδα, ἐκ δὲ τῆς τετραδος τὰ στερεὰ ἢ καὶ ἐξ ἄλλων ἀριθμῶν· διαφέρει γὰρ οὐδέν. ἀλλὰ ταῦτά γε πότερον ιδέαι ἔσονται, ἢ τίς ὁ τρόπος αὐτῶν, καὶ τί 25 συμβάλλονται τοῖς οὕσιν; οὐδὲν γὰρ, ὥσπερ οὐδὲ τὰ μαθηματικά, οὐδὲ ταῦτα συμβάλλεται. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὑπάρχει γε κατ' αὐτῶν οὐδὲν θεώρημα, ἐὰν μὴ τις βούληται κινεῖν τὰ μαθηματικά καὶ ποιεῖν ἰδίας τινὰς δόξας. ἔστι δ' οὐ χαλεπὸν ὅποιασοῦν ὑποθέσεις λαμβάνοντας μακροποιεῖν καὶ συν- 30 εἶρειν. οὗτοι μὲν οὖν ταύτῃ προσγλιχόμενοι ταῖς ιδέαις τὰ μαθηματικά διαμαρτάνουσιν· οἳ δὲ πρῶτοι δύο τοὺς ἀριθμοὺς ποιήσαντες, τὸν τε τῶν εἰδῶν καὶ τὸν μαθηματικὸν ἄλλον, οὐδαμῶς οὐτ' εἰρήκασιν οὐτ' ἔχοιεν ἄν εἰπεῖν πῶς καὶ ἐκ τίνος ἔσται ὁ μαθηματικός. ποιοῦσι γὰρ αὐτὸν μεταξὺ τοῦ 35 εἰδητικοῦ καὶ τοῦ αἰσθητοῦ. εἰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ, ὁ αὐτὸς ἐκείνω ἔσται τῷ τῶν ιδεῶν (ἐξ ἄλλου δέ τινος μικροῦ καὶ μεγάλου· τὰ γὰρ μεγέθη ποιεῖ)· εἰ δ' 1091 a ἕτερόν τι ἔρει, πλείω τὰ στοιχεῖα ἔρει· καὶ εἰ ἔν τι ἐκατέρου ἢ ἀρχή, κοινόν τι ἐπὶ τούτων ἔσται τὸ ἔν. ζητητέον τε πῶς καὶ ταῦτα πολλὰ τὸ ἔν, καὶ ἅμα τὸν ἀριθμὸν γενέσθαι ἄλ-

18 τὰ ante αἰσθητά om. E || 28 κατ' αὐτῶν] τούτων E || 30 μακρὸν ποιεῖν E || 33 ιδεῶν E || μαθηματικῶν A^b || 34 οὐδαμῶς om. E || 36 εἰδητικοῦ A^b || 1091 a, 1 γὰρ seclisit Bonitz puncto post μεγάλου sublato, ipse οὐ post μεγάλου excidisse et ἐξ ἄλλου — ποιεῖ ex nota marginali irrepsisse puto || 4 fort. τοῦτο πολλὰ τὸ ἔν || τὸ E: τὰ A^b

5 λως ἢ ἐξ ἐνὸς καὶ δυάδος ἀορίστου ἀδύνατον κατ' ἐκεῖνον.
 πάντα δὴ ταῦτα ἄλογα, καὶ μάχεται καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς καὶ
 τοῖς εὐλόγοις, καὶ ἔοικεν ἐν αὐτοῖς εἶναι ὁ Σιμωνίδου μα-
 κρὸς λόγος· γίγνεται γὰρ ὁ μακρὸς λόγος ὡσπερ ὁ τῶν δού-
 λων, ὅταν μηδὲν ὑγιὲς λέγωσιν. φαίνεται δὲ καὶ αὐτὰ τὰ
 10 στοιχεῖα τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν βοᾶν ὡς ἐλκόμενα· οὐ δύ-
 νатаι γὰρ οὐδαμῶς γεννηῆσαι τὸν ἀριθμὸν ἄλλ' ἢ τὸν ἀφ'
 ἐνὸς διπλασιαζόμενον.

ἄτοπον δὲ καὶ γένεσιν ποιεῖν αἰδίων ὄντων, μᾶλλον δ'
 ἐν τι τῶν ἀδυνάτων. οἱ μὲν οὖν Πυθαγόρειοι πρότερον οὐ
 ποιοῦσιν ἢ ποιοῦσι γένεσιν οὐδὲν δεῖ διστάζειν· φανερῶς
 15 γὰρ λέγουσιν ὡς τοῦ ἐνὸς συσταθέντος, εἴτ' ἐξ ἐπιπέδων
 εἴτ' ἐκ χοιᾶς εἴτ' ἐκ σπέρματος εἴτ' ἐξ ὧν ἀποροῦσιν εἰπεῖν,
 εὐθύς τὸ ἔγγιστα τοῦ ἀπείρου [ὅτι] εἴλκετο καὶ ἐπεραίνετο
 ὑπὸ τοῦ πέρατος. ἀλλ' ἐπειδὴ κοσμοποιοῦσι καὶ φυσικῶς
 βούλονται λέγειν, δίκαιον αὐτοὺς ἐξετάζειν τι περὶ φύσεως,
 20 ἐκ δὲ τῆς νῦν ἀφεῖναι μεθόδου· τὰς γὰρ ἐν τοῖς ἀκινήτοις
 ζητοῦμεν ἀρχάς, ὥστε καὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν τοιούτων ἐπι-
 σκεπτέον τὴν γένεσιν. τοῦ μὲν οὖν περιττοῦ γένεσιν οὐ 4
 φασιν, ὡς δῆλον ὅτι τοῦ ἀρτίου οὕσης γενέσεως· τὸν δ'
 ἀρτίον πρῶτον ἐξ ἀνίσων τινὲς κατασκευάζουσι τοῦ μεγάλου
 25 καὶ μικροῦ ἰσασθέντων. ἀνάγκη οὖν πρότερον ὑπάρχειν τὴν
 ἀνισότητα αὐτοῖς τοῦ ἰσασθῆναι. εἰ δ' αἰεὶ ἦσαν ἰσασμένα,
 οὐκ ἂν ἦσαν ἄνισα πρότερον· τοῦ γὰρ αἰεὶ οὐκ ἔστι πρό-
 τερον οὐδέν. ὥστε φανερόν ὅτι οὐ τοῦ θεωρῆσαι ἔνεκεν
 ποιοῦσι τὴν γένεσιν τῶν ἀριθμῶν.

30 ἔχει δ' ἀπορίαν καὶ εὐπορήσαντι ἐπιτίμησιν, πῶς ἔχει
 πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν τὰ στοιχεῖα καὶ αἱ ἀρχαί·
 ἀπορίαν μὲν ταύτην, πρότερόν ἐστὶ τι ἐκείνων οἷον βουλόμεθα

6 ταῦτα δὴ πάντα Alex. || καὶ ante αὐτὰ om. Alex. || 17
 ὅτι superfluum antecedente ὡς || 19 τι] τοὺς Alex., ἐν τοῖς coni.
 Schwegler, fort. τῆ sc. μεθόδῳ || 28 οὐ τοῦ θεωρῆσαι ἔνεκεν
 expedit Alex. p. 799, 10 || 30 ἐπιστήμησιν E || 33 λέγειν spurium

λέγειν αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἄριστον, ἢ οὐ, ἀλλ' ὑστερογενῆ.
 παρὰ μὲν γὰρ τῶν θεολόγων ἔοικεν ὁμολογεῖσθαι τῶν νῦν
 τισίν, οἳ οὐ φασιν, ἀλλὰ προελθούσης τῆς τῶν ὄντων φύσεως 35
 καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν ἐμφαίνεσθαι. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν
 εὐλαβούμενοι ἀληθινὴν δυσχέρειαν, ἢ συμβαίνει τοῖς λέγουσιν,
 ὥσπερ ἔνιοι, τὸ ἐν ἀρχῇ. ἔστι δ' ἡ δυσχέρεια οὐ διὰ τὸ τῆ 1091 b
 ἀρχῇ τὸ εὖ ἀποδιδόναι ὡς ὑπάρχον, ἀλλὰ διὰ τὸ τὸ ἐν ἀρ-
 χῇ καὶ ἀρχὴν ὡς στοιχεῖον καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐκ τοῦ ἐνός.
 οἳ δὲ ποιηταὶ οἳ ἀρχαῖοι ταύτῃ ὁμοίως, ἢ βασιλεύειν καὶ
 ἄρχειν φασίν οὐ τοὺς πρώτους, οἷον Νύκτα καὶ Οὐρανὸν ἢ 5
 Χάος ἢ Ὠκεανόν, ἀλλὰ τὸν Δία. οὐ μὲν ἀλλὰ τούτοις μὲν
 διὰ τὸ μεταβάλλειν τοὺς ἄρχοντας τῶν ὄντων συμβαίνει
 τοιαῦτα λέγειν, ἐπεὶ οἳ γε μεμιγμένοι αὐτῶν καὶ τῶ μὴ
 μυθικῶς ἅπαντα λέγειν, οἷον Φερεκύδης καὶ ἕτεροί τινες,
 τὸ γεννηῆσαν πρῶτον ἄριστον τιθέασιν, καὶ οἳ Μάγοι, καὶ 10
 τῶν ὑστέρων δὲ σοφῶν, οἷον Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Ἀναξαγόρας,
 ὁ μὲν τὴν φιλίαν στοιχεῖον, ὁ δὲ τὸν νοῦν ἀρχὴν ποιήσας.
 τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους οὐσίας εἶναι λεγόντων οἳ μὲν φασιν
 αὐτὸ τὸ ἐν τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι· οὐσίαν μέντοι τὸ ἐν αὐτοῦ
 ὄντο εἶναι μάλιστα. ἢ μὲν οὖν ἀπορία αὕτη, ποτέρως δεῖ 15
 λέγειν. θαυμαστὸν δ' εἰ τῶ πρώτῳ καὶ αἰδίῳ καὶ αὐταρκε-
 σιάτῳ τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον οὐχ ὡς ἀγαθὸν ὑπάρχει τὸ αὐταρ-
 κες καὶ ἡ σωτηρία. ἀλλὰ μὲν οὐ δι' ἄλλο τι ἄφθαρτον ἢ
 διότι εὖ ἔχει, οὐδ' αὐταρκες. ὥστε τὸ μὲν φάναι τὴν ἀρ-
 χὴν τοιαύτην εἶναι εὐλογον ἀληθὲς εἶναι· τὸ μέντοι ταύτην 20
 εἶναι τὸ ἐν, ἢ εἰ μὴ τοῦτο, στοιχεῖόν τε καὶ στοιχεῖον ἀριθ-
 μῶν, ἀδύνατον. συμβαίνει γὰρ πολλὴ δυσχέρεια, ἣν ἔνιοι
 φεύγοντες ἀπειρήκασιν, οἳ τὸ ἐν μὲν ὁμολογοῦντες ἀρχὴν

1091 b, 2 εὖ] ἐν E || 4 βασιλεῦον E || 8 καὶ del. Bonitz, quod nescio an illatum sit ex interpolatis verbis καὶ οἳ Μάγοι (10) 9 πάντα E || 11 ὑστερον E || 13 εἶναι om. Alex. || οἳ μὲν alterum enuntiati membrum, quod a verbis οἳ δὲ ordiatur, addi iubet Zeller, at vide Bonitzium in comm. p. 586 || 21 fort. στοι-
 χεῖόν γε

εἶναι πρώτην καὶ στοιχεῖον, τοῦ ἀριθμοῦ δὲ τοῦ μαθηματι-
 25 κοῦ. ἅπασαι γὰρ αἱ μονάδες γίνονται ὅπερ ἀγαθόν τι, καὶ
 πολλή τις εὐπορία ἀγαθῶν. ἔτι εἰ τὰ εἶδη ἀριθμοί, τὰ εἶδη
 πάντα ὅπερ ἀγαθόν τι. ἀλλὰ μὴν ὅτου βούλεται τιθέτω τις
 εἶναι ιδέας. εἰ μὲν γὰρ τῶν ἀγαθῶν μόνον, οὐκ ἔσονται
 οὐσίαι αἱ ιδέαι· εἰ δὲ καὶ τῶν οὐσιῶν, πάντα τὰ ζῶα καὶ
 30 τὰ φυτὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ μετέχοντα. ταῦτά τε δὴ συμβαίνει
 ἄτοπα, καὶ τὸ ἐναντίον στοιχεῖον, εἴτε πλῆθος ὢν εἴτε τὸ
 ἄνισον καὶ μέγα καὶ μικρόν, τὸ κακὸν αὐτό. διόπερ ὁ μὲν
 ἔφευγε τὸ ἀγαθὸν προσάπτειν τῷ ἐνὶ ὧς ἀναγκαῖον ὄν, ἐπειδὴ
 ἐξ ἐναντίων ἢ γένεσις, τὸ κακὸν τὴν τοῦ πλήθους φύσιν
 35 εἶναι. οἱ δὲ λέγουσι τὸ ἄνισον τὴν τοῦ κακοῦ φύσιν· συμ-
 βαίνει δὴ πάντα τὰ ὄντα μετέχειν τοῦ κακοῦ ἔξω ἐνὸς αὐτοῦ
 τοῦ ἐνός, καὶ μᾶλλον ἀκράτου μετέχειν τοὺς ἀριθμοὺς ἢ τὰ
 1092 a μεγέθη, καὶ τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ χώραν εἶναι, καὶ μετέχειν
 καὶ ὀρέγεσθαι τοῦ φθαρτικοῦ· φθαρτικὸν γὰρ τοῦ ἐναντίου
 τὸ ἐναντίον. καὶ εἰ ὥσπερ ἐλέγομεν ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶ τὸ δυ-
 νάμει ἕκαστον, οἷον πυρὸς τοῦ ἐνεργεία τὸ δυνάμει πῦρ,
 5 τὸ κακὸν ἐστὶ αὐτὸ τὸ δυνάμει ἀγαθόν. ταῦτα δὴ πάντα
 συμβαίνει, τὸ μὲν ὅτι ἀρχὴν πᾶσαν στοιχεῖον ποιοῦσι, τὸ
 δ' ὅτι τὰναντία ἀρχάς, τὸ δ' ὅτι τὸ ἐν ἀρχὴν, τὸ δ' ὅτι τοὺς
 ἀριθμοὺς τὰς πρώτας οὐσίας καὶ χωριστὰς καὶ εἶδη.

εἰ οὖν καὶ τὸ μὴ τιθέναι τὸ ἀγαθὸν ἐν ταῖς ἀρχαῖς 5
 10 καὶ τὸ τιθέναι οὕτως ἀδύνατον, δῆλον ὅτι αἱ ἀρχαὶ οὐκ
 ὀρθῶς ἀποδίδονται οὐδὲ αἱ πρώται οὐσίαι. οὐκ ὀρθῶς δ'
 ὑπολαμβάνει οὐδ' εἴ τις παρεικάζει τὰς τοῦ ὅλου ἀρχάς τῇ
 τῶν ζῴων καὶ φυτῶν, ὅτι ἐξ ἀορίστων ἀτελῶν δὲ αἰεὶ τὰ
 τελειότερα, διὸ καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων οὕτως ἔχειν φησὶν, ὥστε
 15 μηδὲ ὄν τι εἶναι τὸ ἐν αὐτό. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα τέλειαι

26 εἰ om. A^b || 27 ἀγαθόν τι E || 32 ὁ μὲν] i. e. Σπεύσιπ-
 πος, cf. Alex. p. 802, 6 || 1092 a, 8 χωριστὰ E || 11 αἱ om. E || 12
 τῇ A^b: τι E || 14 φησὶν A^bE: φασὶν Ald. et fort. Alex., cf.
 1091 b, 32 et 1072 b, 31

αἱ ἀρχαὶ ἐξ ὧν ταῦτα· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ, καὶ οὐκ ἔστι τὸ σπέρμα πρῶτον. ἄτοπον δὲ καὶ τὸ τόπον ἅμα τοῖς στερεοῖς καὶ τοῖς μαθηματικοῖς ποιῆσαι (ὁ μὲν γὰρ τόπος τῶν καθ' ἕκαστον ἴδιος, διὸ χωριστὰ τόπων, τὰ δὲ μαθηματικὰ οὐ ποῦ), καὶ τὸ εἰπεῖν μὲν ὅτι ποῦ ἔσται, τί δέ 20 ἔστιν ὁ τόπος, μή.

ἔδει δὲ τοὺς λέγοντας ἐκ στοιχείων εἶναι τὰ ὄντα καὶ τῶν ὄντων τὰ πρῶτα τοὺς ἀριθμούς, διελομένους πῶς ἄλλο ἐξ ἄλλου ἐστίν, οὕτω λέγειν τίνα τρόπον ὁ ἀριθμὸς ἐστίν ἐκ τῶν ἀρχῶν. πότερον μίξει; ἀλλ' οὔτε πᾶν μικτόν, τότε γιγνόμενον ἕτερον, οὐκ ἔσται τε χωριστὸν τὸ ἓν οὐδ' 25 ἑτέρα φύσις· οἱ δὲ βούλονται. ἀλλὰ συνθέσει, ὥσπερ συλλαβή; ἀλλὰ θέσιν τε ἀνάγκη ὑπάρχειν, καὶ χωρὶς ὁ νοῶν νοήσει τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος. τοῦτ' οὖν ἔσται ὁ ἀριθμὸς, μονὰς καὶ πλῆθος, ἢ τὸ ἓν καὶ ἄνισον. καὶ ἐπεὶ τὸ ἐκ τινῶν εἶναι ἔστι μὲν ὡς ἐνυπαρχόντων ἔστι δὲ ὡς οὐ, ποτέ- 30 ρως ὁ ἀριθμὸς; οὕτως γὰρ ὡς ἐνυπαρχόντων οὐκ ἔστιν ἄλλ' ἢ ὧν γένεσις ἐστίν. ἀλλ' ὡς ἀπὸ σπέρματος; ἀλλ' οὐχ οἷόν τε τοῦ ἀδιαιρέτου τι ἀπελθεῖν. ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου μὴ ὑπομένοντος; ἀλλ' ὅσα οὕτως ἐστὶ, καὶ ἐξ ἄλλου τινός ἐστίν ὑπομένοντος. ἐπεὶ τοίνυν τὸ ἓν ὁ μὲν τῷ πλήθει ὡς ἐναν- 35 τίον τίθησιν, ὁ δὲ τῷ ἀνίσῳ, ὡς ἴσῳ τῷ ἐνὶ χρώμενος, ὡς 1092 b ἐξ ἐναντίων εἶη ἂν ὁ ἀριθμὸς. ἔσται ἄρα τι ἕτερον ἐξ οὗ ὑπομένοντος καὶ θατέρου ἐστίν ἢ γέγονεν. ἔτι τί δὴ ποτε τὰ μὲν ἄλλ' ὅσα ἐξ ἐναντίων ἢ οἷς ἐστίν ἐναντία φθείρεται, κἂν ἐκ παντός ἢ, ὁ δ' ἀριθμὸς οὐ; περὶ τούτου γὰρ οὐδὲν λέ- 5 γεται. καίτοι καὶ ἐνυπάρχον καὶ μὴ ἐνυπάρχον φθείρει τὸ ἐναντίον, οἷον τὸ νεῖκος τὸ μῖγμα (καίτοι γε οὐκ ἔδει· οὐ

17 καὶ τὸν τόπον E || 18 καὶ om. A^b Alex. Bonitz || 20 ἔσται] fort. ἐστὶ || 25 γεννόμενον E quod corrigas in γεννώμενον || 26 συλλαβή E: συλλαβήν A^b vulgo || 27 τε om. E || 28 ἔσται οὖν A^b || 33 οἷόν τε τι τοῦ ἀδ. Alex. || 1092 b, 2 ἔσται con. Bonitz: ἔστιν A^b E || 6 καὶ μὴ ἐνυπάρχον om. E || 7 καίτοι γε A^b E Alex. Bonitz, γε om. Ald. Bekk. || καίτοι — 8 ἐναντίον paren-

γὰρ ἐκείνω γε ἐναντίον). οὐδὲν δὲ διώριστα οὐδὲ ὁποτέρως
 οἱ ἀριθμοὶ αἴτιοι τῶν οὐσιῶν καὶ τοῦ εἶναι, πότερον ὡς ὄροι,
 10 οἶον αἰ στιγμαὶ τῶν μεγεθῶν, καὶ ὡς Εὐρυτος ἔταπτε τίς
 ἀριθμὸς τίνος, οἶον ὁδὶ μὲν ἀνθρώπου, ὁδὶ δὲ ἵππου, ὥσ-
 περ οἱ τοὺς ἀριθμοὺς ἄγοντες εἰς τὰ σχήματα τρίγωνον καὶ
 τετράγωνον, οὕτως ἀφομοιωῖν ταῖς ψήφοις τὰς μορφὰς τῶν
 φυτῶν. ἢ ὅτι [δ] λόγος ἢ συμφωνία ἀριθμῶν, ὁμοίως δὲ
 15 καὶ ἄνθρωπος καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον; τὰ δὲ δὴ πάθη πῶς
 ἀριθμοί, τὸ λευκὸν καὶ γλυκὺ καὶ τὸ θερμόν; ὅτι δ' οὐχ οἱ
 ἀριθμοὶ οὐσίαι οὐδὲ τῆς μορφῆς αἴτιοι, δῆλον· ὁ γὰρ λόγος
 ἢ οὐσία, ὁ δ' ἀριθμὸς ὕλη. οἶον σαρκὸς ἢ ὀστοῦ ἀριθμὸς
 ἢ οὐσία οὕτω, τρία πυρὸς γῆς δὲ δύο. καὶ αἰεὶ ὁ ἀριθμὸς
 20 ὅς ἂν ἢ τινῶν ἐστίν, ἢ πύρινος ἢ γήινος ἢ μοναδικός· ἀλλ'
 ἢ οὐσία τὸ τοσόνδ' εἶναι πρὸς τοσόνδε κατὰ τὴν μίξιν· τοῦτο
 δ' οὐκέτι ἀριθμὸς ἀλλὰ λόγος μίξεως ἀριθμῶν σωματικῶν ἢ
 ὁποιωνοῦν. οὔτε οὖν τῶ ποιῆσαι αἴτιος ὁ ἀριθμὸς, οὔτε
 ὅλως ὁ ἀριθμὸς οὔτε ὁ μοναδικός, οὔτε ὕλη οὔτε λόγος καὶ
 25 εἶδος τῶν πραγμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὡς τὸ οὗ ἕνεκα.

ἀπορήσειε δ' ἂν τις καὶ τί τὸ εὖ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀριθ- 6
 μῶν τῶ ἐν ἀριθμῶ εἶναι τὴν μίξιν, ἢ ἐν εὐλογίστῳ ἢ ἐν
 περιττῶ. νυνὶ γὰρ οὐδὲν ὑγιεινότερον τρεῖς τρία ἂν ἢ τὸ
 μελίκρατον κεκραμένον, ἀλλὰ μάλλον ὠφελήσειεν ἂν ἐν οὐ-
 30 δενὶ λόγῳ ἢν ὕδαρες δὲ ἢ ἐν ἀριθμῶ ἄκρατον ὄν. ἔτι οἱ
 λόγοι ἐν προσθέσει ἀριθμῶν εἰσὶν οἱ τῶν μίξεων, οὐκ ἐν
 ἀριθμοῖς, οἶον τρία πρὸς δύο, ἀλλ' οὐ τρεῖς δύο. τὸ γὰρ
 αὐτὸ δεῖ γένος εἶναι ἐν ταῖς πολλαπλασιώσεσιν· ὥστε δεῖ

thesi inclusi || 8 ἐκείνω A^b Alex.: ἐκεῖνο E vulgo || 9 ὄροι A^b:
 ὄρος E || 10 αἰ om. A^b || μεγεθῶν] γραμμῶν fort. Alex. Syr., μη-
 κῶν con. sed postea reiecit Bonitz || 13. 14 fort. τῶν ζώων καὶ
 φυτῶν || 14 ὁ eiecit Bonitz || ἢ Alex. Bonitz: ἢ A^b vulgo || τῶν
 ἀρ. Alex. || 17 οὐσίαι] οὐσία A^b E || ἢ om. E, add. A^b (?) Bekk. ||
 18 ὕλης con. Schwegler || 19 ἢ οὐσία] ἢ οὐσία A^b, ἢ δ' οὐσία
 E, ἢ om. Alex. || 22 οὐκ ἐστίν E || 23 τῶ] τοῦ Alex. || 24 ὅλως
 ἀρ. omisso ὁ A^b || 27 τῶ Alex. Bonitz: τὸ A^b E || εὐλογίστῳ ἢ
 E || 33 πολλαπλασιώσεσιν Alex.

μετρεῖσθαι τῷ τε A τὸν στοιχόν ἐφ' οὗ $AB\Gamma$ καὶ τῷ Δ τὸν
 ΔEZ . ὥστε τῷ αὐτῷ πάντα. οὐκ οὖν ἔσται πυρὸς $BE\Gamma Z$,³⁵
καὶ ὕδατος ἀριθμὸς δις τρία. εἰ δ' ἀνάγκη πάντα ἀριθμοῦ^{1093a}
κοινωνεῖν, ἀνάγκη πολλὰ συμβαίνειν τὰ αὐτά, καὶ ἀριθμὸν
τὸν αὐτὸν τῷδε καὶ ἄλλῳ. ἄρ' οὖν τοῦτ' αἴτιον καὶ διὰ
τοῦτό ἐστι τὸ πρᾶγμα ἢ ἄδηλον; οἷον ἔστι τις τῶν τοῦ
ἡλίου φορῶν ἀριθμὸς, καὶ πάλιν τῶν τῆς σελήνης, καὶ τῶν 5
ζώων γ' ἐκάστου τοῦ βίου καὶ ἡλικίας· τί οὖν κωλύει ἐνίοις
μὲν τούτων τετραγώνους εἶναι, ἐνίοις δὲ κύβους, καὶ ἴσους,
τούς δὲ διπλασίους; οὐδὲν γὰρ κωλύει, ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τού-
τοις στρέφεσθαι, εἰ ἀριθμοῦ πάντα ἐκοινωνεῖ ἐνεδέχετό τε
τὰ διαφέροντα ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν πίπτειν. ὥστ' εἴ τιςιν 10
ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς συνεβεβήκει, ταῦτ' ἂν ἦν ἀλλήλοις ἐκεῖνα
τὸ αὐτὸ εἶδος ἀριθμοῦ ἔχοντα, οἷον ἥλιος καὶ σελήνη τὰ
αὐτά. ἀλλὰ διὰ τί αἴτια ταῦτα; ἐπτὰ μὲν φωνήεντα, ἐπτὰ
δὲ χορδαὶ ἢ ἀρμονίαι, ἐπτὰ δὲ αἱ πλειάδες, ἐν ἐπτὰ δὲ
ὀδόντας βάλλει (ἐνιά γε, ἐνια δ' οὐ), ἐπτὰ δὲ οἱ ἐπὶ Θήβας. 15
ἄρ' οὖν ὅτι τοιοσδι ὁ ἀριθμὸς πέφυκεν, διὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖ-
νοι ἐγένοντο ἐπτὰ ἢ ἡ πλειὰς ἐπτὰ ἀστέρων ἐστίν; ἢ οἱ
μὲν διὰ τὰς πύλας ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν, τὴν δὲ ἡμεῖς οὐ-
τως ἀριθμοῦμεν, τὴν δ' ἄρκτον γε δώδεκα, οἱ δὲ πλείους.
ἐπεὶ καὶ τὸ $\Xi\Psi Z$ συμφωνίας φασὶν εἶναι, [καὶ] ὅτι ἐκεῖναι 20
τρεις, καὶ ταῦτα τρία. ὅτι δὲ μυρία ἂν εἴη τοιαῦτα, οὐδὲν
μέλει· τῷ γὰρ Γ καὶ P εἴη ἂν ἐν σημείον. εἰ δ' ὅτι δι-
πλάσιον τῶν ἄλλων ἕκαστον, ἄλλο δ' οὐ, αἴτιον δ' ὅτι τριῶν
ὄντων τόπων ἐν ἐφ' ἐκάστου ἐπιφέρεται τὸ σίγμα, διὰ τοῦτο
τρία μόνον ἐστίν, ἀλλ' οὐχ ὅτι αἱ συμφωνίαι τρεῖς, ἐπεὶ 25

35 οὐκ οὖν Bonitz in comm., οὐκοῦν vulgo, verum Bonitzii scriptura recepta exspectamus οὐδ' (non καὶ) ὕδατος || 1003a, 7 τετραγόνους E || 11 συνεβεβήκει A^b: συμβεβήκει E vulgo || ταῦτα A^b || 14 ἢ ἀρμονία E || 15 ἐνιά γε om. E || 19 οἱ δὲ corruptum, fort. τὰς δὲ vel ὠρίωνα δὲ || 20 καὶ seclusi, possis quoque trahere ὅτι καὶ || 22 μέλλει E || τῷ A^bE: τὸ Bekk. || 24 ἀφ' E || τὸ G^b Alex. et γρ. Cas., τῷ A^bE vulgo || 25 ὅθ' A^b

πλείους γ' αἰ συμφωνίαι· ἐνταῦθα δ' οὐκέτι δύναται. ὅμοιοι
 δὴ καὶ οὗτοι τοῖς ἀρχαίοις Ὀμηρικοῖς, οἱ μικρὰς ὁμοιότητας
 ὁρῶσι, μεγάλας δὲ παρορῶσιν. λέγουσι δὲ τινες ἔτι πολλὰ
 τοιαῦτα, οἷον αἷ τε μέσαι ἢ μὲν ἐννέα ἢ δ' ὀκτώ, καὶ τὸ
 30 ἔπος δεκαεπτὰ, ἰσάριθμον τούτοις· βαίνεται δ' ἐν μὲν τῷ
 1093 b δεξιῷ ἐννέα συλλαβαῖς, ἐν δὲ τῷ ἀριστερῷ ὀκτώ. καὶ ὅτι
 ἴσον τὸ διάστημα ἐν τε τοῖς γράμμασιν ἀπὸ τοῦ Α πρὸς
 τὸ Ω, καὶ ἀπὸ τοῦ βόμβυκος ἐπὶ τὴν ὀξυτάτην νεάτην ἐν
 ἀύλοῖς, ἧς ὁ ἀριθμὸς ἴσος τῇ οὐλομελείᾳ τοῦ οὐρανοῦ.
 5 ὁρᾶν δὲ δεῖ μὴ τοιαῦτα οὐδεὶς ἂν ἀπορήσειεν οὔτε λέγειν
 οὔθ' εὐρίσκειν ἐν τοῖς αἰδίλοις, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς φθαρτοῖς.
 ἀλλ' αἰ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς φύσεις αἰ ἐπαινούμεναι καὶ τὰ
 τούτοις ἐναντία καὶ ὅλως τὰ ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὥς μὲν
 λέγουσιν τινες καὶ αἷτια ποιοῦσι τῆς φύσεως, ἔοικεν οὕτωςί
 10 γε σκοποῦμένοις διαφεύγειν· κατ' οὐδένα γὰρ τρόπον τῶν
 διωρισμένων περὶ τὰς ἀρχὰς οὐδὲν αὐτῶν αἷτιόν ἐστιν. ὥς
 μέντοι ποιοῦσι, φανερόν ὅτι τὸ εὖ ὑπάρχει καὶ τῆς συστοι-
 χίας ἐστὶ τῆς τοῦ καλοῦ τὸ περιττόν, τὸ εὐθύ, τὸ ἴσον, αἰ
 δυνάμεις ἐνίων ἀριθμῶν. ἅμα γὰρ ὄραι καὶ ἀριθμὸς τοι-
 15 οσδί· καὶ τᾶλλα δὴ ὅσα συνάγουσιν ἐκ τῶν μαθηματικῶν
 θεωρημάτων πάντα ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν. διὸ καὶ ἔοικε
 συμπτώμασιν. ἔστι γὰρ συμβεβηκότα μὲν, ἀλλ' οἰκειὰ ἀλ-
 λήλοις πάντα, ἐν δὲ τῷ ἀνάλογον. ἐν ἐκάστη γὰρ τοῦ ὄν-
 τος κατηγορίᾳ ἐστὶ τὸ ἀνάλογον, ὥς εὐθύ ἐν μήκει, οὕτως
 20 ἐν πλάτει τὸ ὁμαλόν, ἴσως ἐν ἀριθμῷ τὸ περιττόν, ἐν δὲ

28 ἔτι conī. Bonitz: ὅτι A^bE || 1093 b, 1 συλλαβαί E || 2
 γράμμασιν A^b: πράγμασιν E || 4 ἴσος Brandis et fort. Alex.:
 ἰσότης A^bE || τοῦ] τε τοῦ E || 5 δεῖ A^b: δὴ E || 11 οὐθὲν
 E: ἐν A^b || ὥς A^b Alex., om. E, ἐκεῖνο Brandis Bonitz || 12 εὖ]
 ἐν Alex. || fortasse ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀριθμοῖς || καὶ et
 συστοιχίας om. E || 13 ἴσον A^b: ἰσαριθμον E, ἰσάκεις· ἴσον
 Alex. || 18 τῷ E Alex. Bonitz: τὸ sed o in ras. A^b || 20 ante
 ἴσως interpunxi codicem A^b et Bessarionem interpretem se-
 cutus

χροία τὸ λευκόν. ἔτι οὐχ οἱ ἐν τοῖς εἴδεσιν ἀριθμοὶ αἴτιοι
 τῶν ἀρμονικῶν καὶ τῶν τοιούτων· διαφέρουσι γὰρ ἐκεῖνοι
 ἀλλήλων οἱ ἴσοι εἶδει· καὶ γὰρ αἱ μονάδες· ὥστε διὰ γε
 ταῦτα εἶδη οὐ ποιητέον. τὰ μὲν οὖν συμβαίνοντα ταῦτα
 τε κἂν ἔτι πλείω συναχθεῖη. ἔοικε δὲ τεκμήριον εἶναι τὸ 25
 πολλὰ κακοπαθεῖν περὶ τὴν γένεσιν αὐτῶν καὶ μηδένα τρό-
 πον δύνασθαι συνεῖραι τοῦ μὴ χωριστὰ εἶναι τὰ μαθημα-
 τικὰ τῶν αἰσθητῶν, ὡς ἔνιοι λέγουσι, μηδὲ ταύτας εἶναι
 τὰς ἀρχάς.

21 χροίαι A^b: χροία E || 22 ἀρμονικῶν A^bE: ἀρμονιῶν ex
 Alex. interpretatione Bonitz || 23 διὰ om. E || 26 τρόπον. A^b.
 λοιπὸν E || 27 συνεῖραι A^b: σιιδεῖν E.

INDEX.

paginas edit. Bekkeri brevius ita indicavi, ut pro 981, 1032 al.
scriberem 81, 032 al.

- α privativum, ποσαχῶς 022 b, 32.
 ἀγαθόν, πῶς ἀρχή 075 a, 38.
 091 a, 30, πότερον ἐν τοῖς
 μαθηματικοῖς 078 a, 31.
 ἄγνοια, opp. ἐπιστήμη 82 b, 20.
 075 b, 23, dist. ψεῦδος, ἀπάτη
 052 a, 2.
 ἀδιαίρετος I 1, syn. ἀπλοῦς
 014 b, 5, ἀδ. τῷ εἶδει, κατὰ
 τὸ ποσόν 99 a, 3. 014 a, 27.
 016 a, 19. 21, ἀδ. κατὰ λόγον,
 κατὰ χρόνον 084 b, 15.
 ἀδιάφορα 016 a, 18. 054 b, 4.
 038 a, 16, ἀδ. μονάδες 081 b, 13.
 36. 082 b, 27
 ἀδυναμία ποσαχῶς 019 b, 15.
 ἀδύνατον ποσαχῶς 019 b, 15,
 dist. ψεῦδος 047 b, 13.
 Αἴγυπτος, ἐσχόλασε τὸ ἱερέων
 ἔθνος 81 b, 23.
 αἰδιος αἰσθητῆ οὐσία 069 a, 31.
 b, 25, πότερον ἐκ στοιχείων
 088 b, 14, ἐν τοῖς αἰδίοις οὐ-
 δὲν κακόν 051 a, 20.
 αἰσθημα τοῦ αἰσθανομένου πά-
 θος 010 b, 32.
 αἰσθησις differt σοφία 81 b, 10,
 αἰσθ. ἐστι ἀλλοίωσις 009 b, 13.
 ἢ διὰ ὁμμάτων αἰσθησις μά-
 λιστα ἀγαπᾶται 80 a, 23, ἢ
 αἰσθ. τοῦ γ' ἰδίου οὐ ψευδῆς
 010 b, 2 αἰκοιναὶ αἰσθ. 81 b, 14.
 αἰσθητός opp. νοητός 90 a, 32.
 99 b, 2, τῶν αἰσθητῶν οὐκ
 ἔστιν ἐπιστήμη Z 15, πότερον
 παρὰ τὰς αἰσθ. οὐσίας ἄλλαι
 97 a, 34. 002 b, 12. 059 a, 38.
 αἰτιον et αἰτία ποσαχῶς Δ 2,
 αἰτία τέσσαρα 83 a, 26. 070 b,
 26, αἰ πρώται αἰτίαι 003 a, 31,
 αἰ ἕξ ἀρχῆς αἰτίαι 83 a, 24,
 τὸ αἰτιον τοῦ συμβεβηκότος
 027 a, 8. 065 a, 6, αἰτία γεν-
 νητὰ καὶ φθαρτά E 3.
 ἀκροάσεις κατὰ τὰ ἦθη συμβαί-
 νουσιν 94 b, 32.
 ἀληθείας ἢ θεωρία = φιλο-
 σοφία 83 b, 3 93 a, 30. 93 b, 17.
 ἀληθές τί 011 b, 25. 051 b, 1,
 τὸ ὡς ἀληθές ὄν E 4.
 ἀληθεύειν τί 051 b, 3.
 Ἀλκμαίων 86 a, 27.
 ἄλλο τί λέγεται 054 b, 15, ἄλλο
 τι = ecquid 044 b, 16. 051 b,
 23 in adnot.
 ἀλλοίωσις = ἢ κατὰ τὸ πάθος
 μεταβολή 069 b, 12. 088 a, 32.
 ἀμερῆς καὶ ἀδιαίρετος 073 a, 6.
 ἀναγκαῖον τί 010 b, 28, ποσαχῶς
 Δ 5. 072 b, 11.
 ἀνάγκη τί 006 b, 32, ποσαχῶς
 026 b, 28. 064 b, 33, τὸ ἐξ
 ἀνάγκης τί 062 a, 21, opp. τῷ
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τῷ συμ-

- βεβηκότι 025 a, 15. 026 b, 24.
064 b, 33.
- ἀνάλογον 043 a, 5. 048 a, 37. b, 7.
ἀναλυτικά 005 b, 4.
- Ἀναξαγόρας 84 a, 11—16. 89 a,
30—b, 21. 91 a, 16. 007 b, 25.
009 b, 25—28. 012 a, 26. 056 b,
24. 063 b, 25—30. 069 b, 21.
31. 072 a, 5. 075 b, 8. 091 b, 11.
- Ἀναξίμανδρος 052 b, 10. 053 b,
16. 069 b, 22.
- ἀνελεύθερος μικρολογία 95 a, 12.
- ἄνισον = πλήθους φύσις 087 b,
5. 088 b, 32. 089 b, 6—15.
- ἀνόμοια ποσαχῶς 018 a, 19.
- ἀντιθέσεις τετραχῶς 054 a, 24.
018 a, 20.
- ἀντικείμενα ποσαχῶς Δ 10.
055 a, 38. 057 a, 33. 069 b, 5,
ἀντικείμεναι φάσεις 062 a, 6,
ἀντικ. διαφοραί 016 a, 25, ἡ
μεταβολή εἰς τὰ ἀντ. 011 b,
34. 069 b, 4.
- Ἀντισθένης 024 b, 32, Ἀντισθέ-
νιοι 043 b, 24.
- ἀντίφασις Γ 3—6. Κ 5—6, οὐ-
δὲν μεταξὺ τῆς ἀντιφ. Γ 7.
056 a, 34. 063 b, 19. 069 a 3,
dist. στέρησις et ἐναντίον 055 b,
1, τὰ κατὰ τὰς ἀντιφ. 063 a,
21. 24.
- ἄξιωμα ἐν τοῖς μαθήμασι 005 a,
20. 090 a, 36, Ζήνωνος ἄξιωμα
001 b, 7.
- ἀπάτη dist. ἄγνοια 052 a, 2.
- ἄπειρον α 2. Κ 10. 069 b, 35—
070 a, 4, ἄπειρον οὐδὲν μέγε-
θος 073 a, 10, τὸ ἄπ. οὐκ ἐν-
δέχεται νοεῖν 94 b, 22. 30. 99 a,
27, τὸ ἄπ. ὡς ἀρχή 87 a, 16.
90 a, 9, τὸ ἄπ. ἐκ μεγάλου καὶ
μικροῦ 87 b, 26, τὸ ἄπ. οὐ
χωριστόν 048 b, 15.
- ἄπλανῆ ἄστρα Α 7.
- ἄπλοῦς dist. ἐν 072 a, 32, syn.
- ἀμιγῆς, ἀδιαίρετος 89 b, 17.
014 b, 5. ἀπλᾶ σώματα 84 a, 6,
ἀπλή οὐσία 027 b, 27. 041 b, 9.
072 a, 32.
- ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη 97 a, 5—
30, ἀποδ. ἀρχαί 96 b, 26.
- ἀπόδειξις 92 b, 31. 077 b, 22,
ἀπόδ. περὶ πάντων ἀδύνατον
97 a, 7, οὐκ ἔστι τοῦ τί ἐστι
97 a, 2. 025 b, 14. 064 a, 9, ἀπο-
δείξεως ἀρχὴ οὐκ ἀπόδειξις
ἐστίν 011 a, 13, οὐδὲ τῶν αἰ-
σθητῶν 039 b, 28, ἀπ. ἐστὶ
τῶν ἀναγκαίων 039 b, 31.
- ἀπολελυμένον 031 b, 13. 085 a,
16.
- ἀπόφασις dist. στέρησις 004 a,
12, dist. ἐναντίον 012 a, 9,
ἀπόφ. στειρητική 056 a, 17.
- ἀρετὴ τελείωσις τις 021 b, 20
- ἀριθμητικὴ ἀκριβεστέρα τῆς
γεωμετρίας 82 a, 28.
- ἀριθμὸς τί 088 a, 5. 57 a, 3
085 b, 22, ἀρ. τίνι εἰς 044 a, 2,
ἀριθμοὶ ποιοὶ τινες 020 b, 3,
τετράγωνοι, κύβοι 093 a, 7,
νοητοὶ et αἰσθητοὶ 90 a, 32,
ἀρ. εἰδητικός 086 a, 4. 088 b,
34. 090 b, 35, ὁ ἐν τοῖς εἶδεσιν
ἀριθμὸς 093 b, 21, μοναδικός
080 b, 30, ἀριθμητικός 083 b,
16, μαθηματικός 080 a, 21.
086 a, 5. ἀσύμβλητοι 080 a, 19,
ἀριθμοὶ πότερον οὐσίαι 87 a,
19. 001 b, 26. 060 b, 12. 083 a,
23, ἀριθμοῦ τίς διαφορά 083 a,
1, τοῦ ἀριθμοῦ στοιχεῖα 86 a,
17, τῶν ἀριθμῶν πάθη 090 a,
21, γένεσις τῶν ἀριθμῶν 091 a,
28, ἀνάγειν πάντα εἰς τοὺς
ἀρ. 036, 12, ὁ ὁρισμὸς ἀριθμὸς
τις 043 b, 34.
- Ἀρίστιππος 96 a, 32. 078 a, 33.
- Ἀριστοτέλους physica: 83 a, 33.
85 a, 12. 86 b, 30. 88 a, 22. 89 a,

24. 93 a, 11. 042 b, 8. 049 b, 36. 059 a, 34. 062 b, 31. 073 a, 5. 32. 076 a, 9. 080 a, 8(?). 086 a, 23. 088 b, 24, de gen. et corr.: 043 b, 17. 042 b, 9, analytica: 037 b, 8, ethica Nic.: 81 b, 25, διαιρέσεις 004 a, 2. b, 34. 054 a, 30. 061 a, 15. 072 b, 2, ἐκλογή τῶν ἐναντίων: 004 a, 2. 054 a, 30, ἐξωτερικοὶ λόγοι 076 a, 29, de Pythag. placitis seu de bono: 86 a, 12, metaph. *A* (quae quoque loco pars huius et ceterorum librorum respiciatur, cum sit magni momenti, vide apparatus criticum): 95 b, 5. 96 b, 8. 14. 97 b, 4. 059 a, 19, met. *B*: 93 a, 26. 004 a, 32. 053 b, 10. 076 b, 1. 077 a, 1. 086 a, 34. b, 15, met. *Γ*: 045 b, 32(?), met. *Δ*: 028 a, 4. 11. 046 a, 5. 049 b, 4. 052 a, 15. 055 a, 2. b, 7. 056 b, 35, conf. adn. ad *K* init., met. *E*: 042 a, 4, met. *Z*: 042 a, 18. 20. 043 b, 16. 045 b, 32. 049 b, 27. 053 b, 17, met. *H*: 037 a, 20, met. *Θ*: 017 b, 9. 027 b, 29. 072 a, 4(?). 076 a, 10(?). 088 b, 24, met. *Λ*: 027 a, 19. 037 a, 13(?), met. *M*: 042 a, 22. 090 a, 15. 28, met. *N*: 078 b, 5(?).
 ἁρμονίαν εἶναι ὅλον τὸν οὐρανόν 86 a, 3, ἑπτὰ ἁρμονίαι ἢ χορδαί 093 a, 14.
 ἁρμονική 97 b, 21. 078 a, 14, τὰ ἁρμονικά 077 a, 5. 093 b, 22.
 ἄρτιον Pyth. 86 a, 18. 98 b, 4. 047 a, 32.
 ἀρύθμιστος 014 b, 27.
 ἀρχὴ ποσαχῶς *A* 1, περὶ ποίας ἀρχᾶς ἢ φιλοσοφία *K* 1, ἔστιν ἀρχή τις α 2, ἀρχὴ ἐν ὕλης εἶδει 83 b, 24. 86 a, 17. 87 a, 4, ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως 84 a, 27. 046 a, 14. b, 4. 049 b, 7. 070 a, 7. b, 25, ἀρχὴ ὡς οὐσία 041 a, 9. 069 a, 28. 070 b, 25. 076 a, 24. 080 b, 6. 32, ἀρχὴ τὸ οὐ ἔνεκα 050 a, 7, σωματική 87 a, 4, φθαρτική 019 b, 11, ἀρχαὶ ἀποδεικτικά 96 b, 26, ἀρχαὶ πῶς αἰ ἀνταί, πῶς ἕτεραι *A* 2-5, πότερον αἰ ἀνταί τῶν φθαρτῶν καὶ τῶν ἀφθάρτων 000 a, 5 sqq. ἀρχαὶ ἀριθμῶ ἢ εἶδει ἐν 99 b, 25. 060 b, 28, καθόλου ἢ ὡς τὰ καθ' ἕκαστα *M* 10. 003 a, 7. 060 b, 19, δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ 002 b, 32, ἀρχαὶ ἐναντία 004 b, 31, ἀρχαὶ τέλειαι 092 a, 15, ἀρχαὶ τοῦ ὄντος ἢ ὄν *E* 1. cf. αἴτιον et ἀγαθόν.
 ἀρχιτέκτων opp. χειροτέχνη 81 a, 30.
 Ἀρχύτας 043 a, 21.
 ἄστρα *A* 8.
 ἀστρολογία 89 b, 33. 97 b, 16. 35. 053 a, 10. 977 a, 2, οἰκειοτάτη φιλοσοφία 073 b, 5.
 ἄτομα 95 b, 29. 98 b, 29. 99 a, 12. 034 a, 8. 058 a, 18, ἄτομα τῶ γένει 018 b, 6, cf. γραμμῆ. αὐλῶν βόμβυξ καὶ νεάτη 093 b, 3.
 αὐτο a Platonice adiectum ad ideas significandas 040 b, 33, unde αὐτοάνθρωπος et αὐτὸ γὰρ ἄνθρωπος 97 b, 8, τὸ αὐτὸ ἀδύνατον ὑπάρχειν τῶ αὐτῶ 005 b, 20 sqq.
 αὐτόματον 84 b, 14. 032 a, 13. b, 23. 034 a, 10. b, 4. 065 a. 30. 070 a, 7, ταυτόματα τῶν θανμάτων 83 a, 14.
 ἀφαιρεῖν τῇ διανοίᾳ 036 b, 23, ἐξ ἀφαιρέσεως 061 a, 29. 077 b, 9. 077 b, 10.
 ἀφθαρτον ἕτερον τῶ γένει καὶ τὸ φθαρτὸν *I* 10.

βάσις geom. 051a, 28, rhythm.
087b, 36, βαίνεσθαι = scandi
093a, 30.

βλαιοῦν τί 015a, 26.

γένεσις, γίννεται ἔκ τινος, ὑπό
τινος, τί 032a, 13. 033a, 24.
044b, 24. 049b, 28, ἔκ τινος
i. e. ὕλη et στέρησις 032a, 20.
033a, 9. 055b, 11. 069b, 18.
088b, 17, γίνν. ἐξ ὁμωνύμων
034a, 21. 049b, 29. 070a, 5,
γίνν. τόδε ἔκ τοῦδε διχῶς 94a,
22, γίνν. ὑπό τινος φύσει τέχνη
Z 7, γενέσεις φυσικαί 032a,
16. 26, γίνν. τὸ σύνολον Z 8.
042a, 30. 069b, 35. 070a, 15.
γένος τί 054b, 30. 057b, 38,
ποσαχῶς Δ 28, τὰ γένη πότερον
ἀρχαί 98a, 20. 059b, 21. 042a,
14, τὰ γένη οὐκ οὐσίαι Z 13.
042a, 21. 053b, 21, τὸ γένος ὕλη
τῶν εἰδῶν 024b, 8. 038a, 6,
ἀρχὴ τοῦ ὁρισμοῦ 98b, 5, τὰ
ὡς γένους εἶδη 91a, 31, γένη
πρῶτα, τελευταῖα ἔσχατα 95b,
29 98b, 16. 20. 99a, 31. 023a,
27. 034a, 1. 037b, 39 059b, 27.
γεωδαισία 97b, 26. 32.

γεωμετρία τί διαφέρει γεωδαι-
σίας 97b, 27, γεωμετρικὸν
δόγμα 92a, 21.

γραμμὴ τί 016b, 26, 036b, 13.
043a, 33. 001b, 18, γρ. ἄτο-
μος 92a, 22. 084b, 1, γρ. αἰ-
σθηταὶ et γεωμετρικαί 98a, 1,
γρ. κεκαμμένη 016a, 12, πο-
διαία 078a, 20.

γράφεται ὑπὸ τῶν μαθηματι-
κῶν 077a, 9.

δεκάς τέλειος 86a, 8. 073a, 20.
084a, 12.

Δημόκριτος 85b, 4—20. 009a,

27. b, 11. 15. 039a, 9. 042b,
11. 069b, 23. 078b, 20. 084b, 27.

διάθεσις τί Δ 19.

διαδιγῆ ποσαχῶς Δ 19. 019b, 5.

διαίρεσις 002a, 19. b, 10. 027b,

19. 037b, 28. 048b, 16. 060b,

14. 19. 072b, 2, δ κατὰ τὰς

διαίρεσεις ὁρισμός 037b, 28,

διαίρετον τριχῆ 016b, 27, δια-

λεκτική, διαλεκτικοί 95b, 23.

004b, 17. 061b, 8. 078b, 25.

διαλ. πειραστική 004b, 25, τῆς

διαλεκτικῆς οἱ πρότεροι οὐ

μετεῖχον 87b, 32.

διάνοια πᾶσα ἢ πρακτικὴ ἢ

ποιητικὴ ἢ θεωρητικὴ 025b, 25.

διάμετρος ἀσύμμετρος 83a, 16.

047b, 6, δύσλ. μετρεῖται 053a,

17.

διὰ πασῶν τί 013a, 28. b, 33

διάστημα 055a, 9. 085b, 30.

διαφορὰ τῆς οὐσίας 020a, 33,

διαφορὰ γένους 98b, 23, dist.

ἕτερότης et ἐναντιότης 004a,

20. 054b, 23. 058a, 7, τί ποιεῖ

διαφορὰν I 9, διαφ. πρότεροι,

ἀντικείμενοι, ἐναντίως 016a,

25. 057b, 6. 11, διαφορά =

negatio 004a, 14.

διάφορα ποσαχῶς 018a, 12 sqq.

διαφέρει γένει, εἶδει 018a,

26. 054b, 28. 058a, 7.

διέσις 016b, 21. 053a, 12. b, 35.

087b, 35, διέσεις δύο ἐν τοῖς

λόγοις 053a, 16.

δίκαιος τίς 061a, 24.

Διογένης 84a, 5.

Διονύσια 023b, 10.

δόγμα 062b, 25. 076a, 14, δόγμα

γεωμετρικόν 92a, 21.

δόξα τί 039b, 33, Pyth. 90a,

23, δ. πάτριος 074b, 13, δό-

ξαι κοιναί 97a, 21.

δυσί Plat. 87b, 29. 88a, 13.

087b, 7, δύας ἀόριστος 081a,

14. 22. b, 21. 32. 082 a, 13. b, 30. 083 b, 36. 085 b, 7. 088 b, 28. 089 a, 35. 091 a, 5, αὐτὴ δυνάς 081 b, 27. 082 a, 1. 3. b, 9—22. 083 b, 28, δυνάς πρώτη 081 a, 21. 23 etc.
- δύναμις τί Θ 1—5. 049 b, 6, δυνάμεις variae Θ 2. 5, ἐκ δυνάμει δυντος μεταβάλλει 069 b, 15 sqq., πότε δυνάμει ἐστὶν ἕκαστον Θ 7, τὸ δυνάμει ὄν ἀόριστον 007 b, 28, δύναμις ἅμα τῆς ἀντιφάσεως 050 b, 8. 30. 071 b, 19, πότερον δυνάμει τὰ στοιχεῖα 002 b, 33. 046 a, 8, δύν. ἢ ἐν τῇ γεωμετρίας 019 b, 33. 046 a, 7. 078 a, 28.
- δυνατὸν ποσαχῶς Δ 12, τί 047 a, 24, τὸ πρώτως δυν. 049 b, 13, ταύτὸν δυνατὸν τάναντία 051 a, 6.
- ἐγκέφαλος κύριον μέρος ζώου 035 b, 26.
- ἔθος opp. φύσει 81 b, 5. 94 b, 32. 047 b, 32.
- εἶδος sive ἢ ἐν τῷ αἰσθητῷ μορφῇ 033 b, 5. 044 b, 22. 052 a, 22. 060 a, 22, opp. ὕλη 070 a, 1. 084 b, 10, opp. στέρησις 070 b, 12. 044 b, 33, τὸ εἶδος οὐ γίγνεται 034 b, 7. 043 b, 17. 044 b, 21. 069 b, 35. 070 a, 15, τὸ εἶδος ἄτομον 034 a, 8, τελευταιὸν εἶδος 018 b, 5, τοῦ εἶδους ὁ ὀρισμὸς 036 a, 28, τὰ εἶδη ἐκ τοῦ γένους καὶ τῶν διαφορῶν 057 b, 7. 039 a, 26, τὰ εἶδη τοῦ γένους μόρια 023 b, 18. 25. 99 a, 4, τὰ ὡς γένους εἶδη 079 b, 34, 085 a, 24, εἶδη Plat. A 9. M 4. 5, τὰ εἶδη ἀριθμοί 91 b, 9, οὐκ ἐστὶν εἶδη τῶν τέχνη γιγνομένων 91 b, 6. 070 a, 14. 060 b, 28, οὐδὲν χρήσιμα πρὸς τὰς γενέσεις 033 b, 28, τῶν ἰδ. στοιχεῖα 87 b, 19, οἱ λέγοντες τιθέντες τὰ εἶδη 88 b, 1. 90 b, 19. 97 b, 2. 042 a, 11. 075 b, 18. 079 a, 15. cf. ἰδέαι.
- εἶναι πολλαχῶς 029 a, 22. 030 a, 21. 075 b, 5.
- ἐκείνινον 033 a, 7. 049 a, 20.
- ἐκθεσις 92 b, 10. 031 b, 21, ἐκτιθέναι τὰς καθόλου οὐσίας 003 a, 10. 086 b, 10.
- τὸ ἐκ τινος ποσαχῶς Δ 24. Eleatae 86 b, 10. 075 b, 16.
- ἔλεγχος opp. ἀπόδειξις 006 a, 11, σοφιστικός 032 a. 6. 049 b, 33.
- ἔλικες τοῦ οὐρανοῦ 98 a, 5.
- ἔλλειψις opp. ὑπεροχὴ 92 b, 7. 042 b, 25. 35.
- Ἐμπεδοκλῆς 84 a, 8. 85 a, 3—10. 21—b, 4. 88 a, 16. 27. 89 a, 20—30. 93 a, 17. 96 a, 8. 98 a, 30. 000 a, 25. 001 a, 12. 004 b, 33. 009 b, 15. 014 b, 37. 050 b, 24. 053 b, 15. 069 b, 21. 072 a, 6. 075 b, 2. 091 b, 11. 092 b, 7.
- ἐμπειρία cogn. τέχνη 81 a, 1. = τῶν καθ' ἕκαστον γνῶσις 81 a, 15.
- ἐμφαίνεσθαι 028 a, 28. 091 a, 36.
- ἐν τινι ὁμοιοτρόπως λέγεται τῷ ἔχειν 023 a, 24.
- ἐν I, ποσαχῶς Δ 6. I 1, ἐν τὸ ἀδιαίρετον 99 a, 2. 041 a, 19, τὸ ἐν μέτρον σημαίνει 087 b, 33, οὐκ ἐστὶν ἀριθμὸς 088 a, 6, ἀλλ' ἀρχὴ ἀριθμοῦ καὶ μέτρον 016 b, 18, ποτέρως τὸ ἐν ἀρχῇ 084 b, 16, τὸ ἐν οὐκ ἐστὶ γένος 040 b, 16. 045 b, 6. I 2, πῶς ἀντίκειται τοῖς πολλοῖς I 6, cf. 087 b, 32, τῷ ἐνὶ τὰ πολλὰ ὕλη 075 b, 33, ἐν ἐπὶ πολλῶν 90 b, 7. 13. 91 a, 2. 040 b, 29, τὸ ἐν Anax. 069 b,

- 21, Eleat. 86 b, 19. 001 a, 33. 089 a, 2, Pyth. 86 a, 20. 87 a, 18. 27, Plat. 87 b, 21. 92 a, 8. 080 b, 6, cf. τὸ ὄν.
- ἐναντίον et ἐναντίωσις I 4. 5. 7, ποσαχῶς 018 a, 25, ἐναντίωσις = μεγίστη διαφορά 055 a, 4, λέγεται κατὰ στέρησιν 055 a, 14. 27. 061 a, 20, ἐν. κατα τόπον 068 b, 29, τῶν ἐναντίων ἢ ἑτέρα συστοιχία στέρησις 004 b, 27. 011 b, 18. 063 b, 17, πάντα τὰ ἐναντία ὕλην ἔχει 075 b, 22. 087 b, 1, πάντα τὰ ἐν. ἀνάγεται εἰς μίαν ἀρχὴν 004 a, 1. b, 27, τὰ ἐν. ἀπαθῆ ὑπ' ἀλλήλων 044 b, 25. 057 b, 22. 069 b, 7. 075 a, 27 sqq., τὰ ἐν. οὐ μεταβάλλει 069 b, 7, τῶν ἐν. ἢ ἑτέρα συστοιχία στέρησις 004 b, 27. 011 b, 18. 063 b, 7, πῶς ἀρχαὶ τῶν ὄντων 86 b, 2. 004 b, 30. 075 a, 28, τῶν ἐναντίων τὸ αὐτὸ εἶδος 032 b, 2, μία ἐπιστήμη 96 a, 20. 078 b, 26, τὰ ἐν. ἅμα ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ ἀδύνατον 011 b, 17. 063 b, 28, ἀρχαὶ τῶν ἐν. 004 a, 1, ἐναντίως διαφέροντα 057 b, 11, ἐναντιώσεις Pythag. 86 b, 1, ἐναντιότης = διαφορά τέλειος 055 a, 16. 058 a, 11, dist. ἀντίφασις, στέρησις, διαφορά, ἑτερότης 004 a, 20. 055 b, 1, τίνες ἐναντιότητες ποιοῦσιν εἶδει διαφοράν I 9.
- ἔνεκα, τὸ οὐ ἔνεκα καὶ τάγαθόν 83 a, 31. 013 a, 21, τὸ οὐ ἔνεκα διττόν 072 b, 2.
- ἐνέργεια Θ 6—9. K 9, syn. εἶδος, λόγος, οὐσία, μορφή 043 a, 18. 071 a, 8, cogn. ἐντελέχεια 047 b, 30. 050 a, 23, ἢ ὡς ἐνέργεια οὐσία 042 b, 10, ἐνέργεια ἄλλη ἄλλης ὕλης 043 a, 12, ἢ ἐνέργεια ἡδονή 072 b, 16, ἢ ἐνέργεια πρότερον δυνάμεως Θ 8. 9.
- ἐντελέχεια cogn. ἐνέργεια 047 b, 30. 050 a, 23, opp. ὕλη 038 b, 6. 078 a, 30, syn φύσις 044 a, 9, ἀπελθόντα ἐκ τῆς ἐντελεχείας 036 a, 6.
- ἐξῆς τί 068 b, 31.
- ἕξις ποσαχῶς Δ 20, ἢ τοῦ εἶδους ἕξις 055 b, 13.
- ἐξωτερικοὶ λόγοι 076 a, 28.
- ἐπαγωγή 92 b, 33. 025 a, 10. b, 15. 048 a, 36. 054 b, 33. 055 a, 6 b, 17. 058 a, 9. 064 a, 9.
- ἐπακτικοὶ λόγοι 078 b, 28.
- ἐπεισοδιώδης 076 a, 1.
- ἐπιστήμη opp. αἰσθησις 99 b, 3, ἢ αὐτὴ τῶν ἐναντίων 96 a, 20. 061 a, 19, τῶν καθόλου 003 a, 14. 087 a, 15, ἐπιστ. λόγος ἐστίν 046 b, 7. 059 b, 26. 077 b, 28, οὐ τοῦ συμβεβηκότος 077 b, 35. 065 a, 5. 87 a, 34, μία ἐστὶν τῶν πρὸς μίαν λεγομένων φύσιν 003 b, 8, ἐπ. διανοητικὴ 025 b, 6, ἐπ. θεωρητικὴ, πρακτικὴ, ποιητικὴ 025 b, 18. 82 a, 1. b, 11. 93 b, 20. 046 b, 2, ἐπ dist τέχνη 046 b, 3, ἀρχικωτάτη opp. ὑπηρετοῦσα 82 a, 17. b, 4. 27. 31. 83 a, 5, θειοτάτη 83 a, 5, ἢ ἐπ. διττόν 087 a, 15, πῶς μέτρον τῶν πραγμάτων 053 a, 31. 057 a, 9.
- Ἐπίχαρμος 086 a, 17. 010 a, 6.
- ἕπος = hexam. 093 a, 30.
- ἐριστικοὶ λόγοι 012 a, 19.
- Ἐρμότιμος 84 b, 9.
- ἕτερον τί 018 a, 9, πολλαχῶς λέγεται 054 b, 14, ἕτερα τῷ εἶδει I 8. 018 b, 1 sqq., ἔτ. τῷ γένει 024 b, 9.

- ἑτερότης 018 a, 15. 054 b, 23.
 058 a, 7, dist. διαφορά 004 a, 20.
 Εὐδοξος 91 a, 17. 079 b, 21. 073 b,
 17.
 Εὐρημος 015 a, 29.
 εὐθυωρία 94 a, 2.
 Εὐρυτος 092 b, 10.
 ἐφεξῆς dist. ἔν, 027 b, 24. 005 a,
 11. 069 a, 9.
 ἔχειν ποσαχῶς Δ 23.
 ἐχόμενον τί 069 a, 1.
- ζ συμφωνία τις 93 a, 5. 093 a, 20.
 ζῆν τί 045 b, 11.
 Ζήνων 001 b, 7.
 ζῶα ἔνια διαιρούμενα ζῆ 040 b,
 13.
- ἠθικά 87 b, 1, ἠθικαὶ ἀρεταί
 078 b, 18.
 ἡ ἐν ἡμικυκλίῳ ὀρθή 051 a, 27.
 Ἡράκλειτος 84 a, 7. 89 a, 2. 96 a,
 9. 001 a, 15. 005 b, 25. 010 a,
 13. 012 a, 24. 34. 062 a, 32.
 063 b, 24, Ἡρακλείτειοι δόξαί
 87 a, 33. 078 b, 14, ἠρακλειτί-
 ζειν 010 a, 11.
 Ησίοδος 84 b, 23. 89 a, 10. 000 a, 9.
- Θαλῆς 83 b, 20. 84 a, 2. 96 a, 9.
 Θαργήλια 023 b, 11.
 τὸ θεῖον 026 a, 20. 064 a, 37,
 περιέχει τὸ ὄλον 074 b, 2, οὐ
 φθονεῖ 83 a, 2.
 οἱ θεολογήσαντες 83 b, 29.
 θεολόγοι 000 a, 9. 071 b, 27.
 075 b, 26.
 θεολογική 026 a, 19. 064 b, 3,
 cf. 83 a, 5.
 ὁ θεὸς ἀρχή τις 83 a, 9, τοῦ
 θεοῦ ἡ διαγωγή 072 b, 14 sqq.,
 οἱ θεοὶ 074 b, 2, θεοὶ ἀνθρω-
 ποειδεῖς 97 b, 10.
 θέσις logice 032 a, 7. 063 b, 32.
 084 a, 9, mathematice 85 b, 15.
- 016 b, 26. 022 b, 2. 042 b, 19.
 077 b, 30.
 θεώρημα 090 a, 13. b, 28. 083 b,
 18. 093 b, 15, ἐπιστ. θεωρη-
 τική 025 b, 26.
 ἡ θεωρία τὸ ἠδιστον καὶ ἀρι-
 στον 072 b, 24.
 τὸ θῆλυ ὕλη 024 a, 35.
- ἰατρική ἐστὶν ὁ λόγος τῆς ὑγι-
 είας 070 a, 30. b, 33. 075 b, 10.
 ἰδέα, τὸ σχῆμα τῆς ἰδέας μορφή
 029 a, 4. — ἰδέαι Plat. καθό-
 λον 042 a, 15, χωρισταί 040 a,
 9. 086 a, 33, οὐσίαι καὶ φύσεις
 καὶ ἰδέαι 031 b, 1, ἰδ. τῶν
 πρὸς τι 90 b, 16, πᾶσα ἰδέα
 μεθεκτὴ 040 a, 27, οἱ τὰς ἰδέας
 λέγοντες, τιθέμενοι εἶναι 90 a,
 34. 036 b, 14. 039 a, 25. 073 a,
 19. 078 b, 12. 086 a, 31. b, 14.
 090 a, 16. b, 20.
 Ἰλιάς συνδέσμων ἔν 030 a, 9.
 Ἰππασος 84 a, 7.
 Ἰππων 84 a, 3.
 ἴσον τί 021 a, 12, πῶς ἀντίκει-
 ται τῷ μεγάλῳ καὶ μικρῷ I 5,
 τὸ ἴσον τὸ ἔν Plat. 087 b, 5.
 Ἰταλικοί 87 a, 10. 31. 88 a, 26.
 Ἰωνες 024 a, 33.
- Κάλλιππος 073 b, 33.
 κανῶν 98 a, 3.
 καρδιά κύριον μέρος ζώου 035 b,
 26.
 καθ' ὃ Δ 18.
 καθ' ἕκαστον = τὸ ἀριθμῶ ἔν
 99 b, 33, τὰ καθ' ἕκαστον πρό-
 τερα κατὰ τὴν αἴσθησιν 018 b,
 33, μᾶλλον οὐσίαι 069 a, 29,
 πότερον ἔστι τι παρὰ τὰ καθ'
 ἕκ. 99 a, 26. 060 a, 3.
 καθόλου τί 038 b, 11. 023 b, 29.
 049 a, 28, dist. γένος 028 b,
 34, οὐκ ἔστιν οὐσία Z 13.

- 003 a, 8. 053 b, 16. 060 b, 20.
 070 a, 20. 087 a, 2, τὰ καθ.
 ἐπιστητά 003 a, 14, τὰ καθ.
 καθ' αὐτὰ ὑπάρχει 017 b, 35,
 πότερον καθ. αἰ ἀρχαί 003 a,
 6. 060 b, 19.
 τὸ κακὸν ἕτερον τῶν στοιχείων
 λέγουσι 075 b, 35.
 κατάφασις dist. φάσις 051 b, 24.
 κατηγορεῖν κατὰ τινος 99 a, 21.
 023 b, 31. 060 b, 5, ἐπί τινος
 98 b, 16. 25. 99 a, 15.
 κατηγορήμα 053 b, 19. 028 a, 33,
 τὰ κατηγορούμενα 028 a, 13.
 070 b, 1.
 κατηγορία 004 a, 29. 047 a, 33,
 σχῆμα τῆς κατηγορίας 016 b,
 34. 017 a, 23. 024 b, 13. 026 a,
 36. 051 a, 35, συστοιχία τῆς
 κατ. 055 a, 1. 058 a, 13.
 κεφάλαιον 042 a, 4, κεφαλαιοῦν
 013 b, 30, κεφαλαιωδῶς 88 a,
 18.
 κίνησις coni. ὕλη 026 a, 3, κί-
 νησιν γενέσθαι ἀδύνατον 071 b,
 7. 33. 049 b, 35, ὅθεν ἀρχὴ
 τῆς κινήσεως 83 a, 30. 84 a, 27,
 τὸ κινεῖν πρότερον τοῦ κινου-
 μένου 010 b, 37. 070 a, 21, τὸ
 πρῶτον κινεῖν 012 b, 31. 070 a,
 1. b, 35, τὸ κινεῖν πρῶτον
 ἀκίνητον 012 b, 7. Δ 7, Πλά-
 τωνος τὸ αὐτὸ ἐαυτὸ κινεῖν
 071 b, 37, κινητικὴ φύσις 84 b,
 7, κινητὰ φορᾶ 069 b, 26.
 κοῖλον, κοιλότης dist. σιμόν, σι-
 μότης 025 b, 32. 030 b, 17.
 κοινόν = σύνθετος οὐσία 043 a,
 31. 069 a, 30, κοινὰ αἰσθήσεις
 87 b, 14, κοινὰ δόξαι 96 b,
 28. 97 a, 21. 021 b, 18.
 κολοβόν Δ 27, κολόβωμα 024 a,
 13.
 κόσμος καὶ τάξις 84 b, 16, τὰ
 κατὰ τὸν κόσμον 063 a, 15.
 κρασις Parm. 009 b, 22.
 Κρατύλος 87 a, 32. 010 a, 12.
 κριτὴν λαμβάνειν 89 a, 7, κρι-
 τήριον 063 a, 3.
 κύκλου γραμμὴ τέλειος 016 b,
 17, κύκλου τμήματα 034 b, 25.
 ἐπὶ κυνί 026 b, 33.
 κυρίως γνῶσις 81 b, 10, τὸ κυ-
 ρίως ἀναγκαῖον 015 b, 11, τὸ
 κύριον τῆς κινήσεως 074 b, 19.
 048 a, 10, τὰ κύρια τῆς οὐσίας
 024 a, 24. 035 b, 25, κυρίως
 003 b, 16. 045 b, 36, κυριωτέ-
 ρως 050 b, 6.
 Λεύκιππος 85 b, 4. 071 b, 32.
 072 a, 7. 084 b, 27.
 λογικός 005 b, 22. 080 a, 10,
 λογικῶς 029 b, 13. 069 a, 28.
 λογισμός 80 b, 28.
 λόγος opp. διάνοια 009 a, 20
 011 a, 4, λόγοι ἐριστικοί 012 a
 19, λ. ἐξωτερικοί 076 a, 28, ὁ
 Πρωταγόρου λόγος 047 a, 6.
 009 a, 3. 051 b, 14. 078 b, 14.
 090 b, 2, δυνάμεις μετὰ λόγου,
 ἄνευ λόγου Θ 2, λόγος syn.
 ὀρισμός 006 b, 2. 028 a, 34.
 030 a, 7, λ. ὀριστικός 043 b,
 31, λόγος κοινός 079 b, 4, ἡ
 κατὰ τὸν λ. οὐσία 87 b, 21,
 τὰ ὡς λόγος αἰτία 070 a, 22.
 96 a, 1, ὁ λόγος τῆς οὐσίας εἰς
 98 b, 12. 024 b, 29, μέρη λόγου
 Z 10. 11. 016 a, 25, τὰ ἐν τῷ
 λ. 015 b, 25. 023 b, 23. 033 a, 2,
 λόγος ἐν ἀριθμοῖς 85 b, 32.
 91 b, 13. 17. 19. 93 a, 7. 001 b,
 30. 053 a, 16. 061 b, 1. 092 b,
 14. 31. 018 b, 27, οἱ ἐν τοῖς
 λόγοις 050 b, 35.
 λοξὸς κύκλος 071 a, 15. 072 a,
 10, λοξοῦσθαι 073 b, 20.
 Λυκόφρων 045 b, 10.

- Μάγοι 091 b, 10.
 μαθήματα 85 b, 24. 92 a, 32.
 96 a, 29. 004 a, 9. 026 a, 9.
 077 b, 18, ἡ ἐν τοῖς μαθ. ἀρ-
 μονική 97 b, 21.
 μαθηματική 026 a, 7. 061 b, 32.
 064 a, 32, μαθηματικαὶ ἐπιστ.
 opp. ποιητικαί 064 a, 1, μαθ.
 μέρη 004 a, 7, τὰ μαθηματικά
 M 2. 3, opp. τὰ αἰσθητά 90 a,
 15. 89 b, 32, dist. εἶδη B 6,
 πότερον οὐσίαι 042 a, 11. 069 a,
 35, οὐ χωριστά 059 b, 13, ἡ τῶν
 μαθηματικῶν ὕλη 059 b, 16.
 μάθησις πῶς γίνεται 92 b, 30.
 029 b, 4.
 μέγα καὶ μικρόν Plat. 87 b, 20.
 26. 88 a, 26. 92 a, 12. 98 b, 10.
 083 b, 24. 32. 085 a, 9.
 Μεγαρικοί 046 a, 29.
 μεγαλομέρεια 89 b, 6.
 μέθεξις, μετέχειν 87 b, 13. 91 a,
 14. b, 5. 031 b, 18. 037 b, 18.
 045 a, 18. b, 8. 079 b, 18, με-
 θεκτὰ τὰ εἶδη 90 b, 28 040 a,
 27, κατὰ μετοχήν 030 a, 13.
 μέθοδος 83 a, 22.
 Μέλισσος 86 b, 19. 27.
 μέλιττα οὐ δύναται ἀκούειν
 80 b, 23.
 μελοποιία 93 b, 15.
 μερισμὸς ἀντιφάσεως 027 b, 20.
 22.
 μέρος ποσαχῶς Δ 25. 034 b, 32,
 μέρη τοῦ ὀρισμοῦ, τῆς ὕλης
 Z 10. 11, πρῶτον μέρος 034 a, 26.
 μέσον τί 94 a, 11. 17, μέσης
 εὔρεσις 96 b, 21, μέση musices
 093 a, 29.
 μεταβάλλειν ὑπὸ τινος εἰς τι
 84 a, 22. 069 b, 36, εἰς ἀντι-
 κείμενα ἢ τὰ μεταξὺ 069 b, 3.
 057 a, 26. 31. 011 b, 34, μετα-
 βολαὶ τέσσαρες 042 a, 32. 069 b,
 9, μ. παθητική 83 b, 10. 046 a,
 12, μεταβλητὴ οὐσία 069 b, 3,
 ἀρχὴ μεταβλητική 020 a, 5,
 μεταβλητικόν 014 a, 32.
 μετάθεσις 024 a, 4.
 μετάληψις 072 b, 20.
 μεταξὺ τί 055 b, 1. 056 a, 30.
 068 b, 27, τὰ μεταξὺ ἐκ τῶν
 ἐναντίων I 7, τὰ μεταξὺ Plat.
 87 b, 16.
 μεταφοραὶ ποιητικαί 91 a, 22.
 015 a, 11. 019 b, 33. 021 b, 29.
 024 a, 8.
 μέτρον τὸ ἐν 052 b, 18, πάντων
 χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος
 062 b, 14. 19. 063 a, 4.
 μηχανῇ χρῆσθαι 85 a, 18.
 μηχανική 078 a, 16.
 μνήμη ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἐγγί-
 γνεται 80 a, 29 sqq.
 μονάς 016 b, 25. 089 b, 35, μον.
 ὁμοειδεῖς 91 b, 24. 92 a, 3,
 ἀσύμβλητοι 083 a, 1. M 6.
 μορφή v. εἶδος.
 μῦθος 074 b, 1, μυθικῶς 000 a,
 18, μυθώδης 95 a, 4, φιλόμυ-
 θος 82 b, 18, ὁ μ. σύγκειται
 ἐκ θαυμασίων 82 b, 19, μυθι-
 κῶς προσῆκται πρὸς τὴν πειθῶ
 τῶν πολλῶν 074 b, 4.
 νεάτη 093 b, 3.
 νεῖκος Emp. 000 a, 27 sqq.
 Νέμεα 018 b, 18.
 νήτη 018 b, 28. 057 a, 23.
 νοητόν opp. αἰσθητόν 90 a, 31.
 99 b, 2. 036 a, 3, dist. διανοη-
 τόν 012 a, 2, dist. ὄρεκτόν
 072 a, 26, τὸ πρῶτον νοητόν
 072 a, 26, τὸ νοητικόν 052 a, 3.
 νόησις dist. νοῦς A 7. 9, opp.
 ποίησις 032 b, 15, dist. αἰσθη-
 σις 036 a, 6.
 νοῦς A 7. 9, νοῦς καὶ φυσίς
 92 a, 30, νοῦς ἢ τέχνη 025 b,
 22, νοῦς dist. ψυχὴ 070 a, 26.

- cf. 93 b, 11, νοῦς ἀνθρώπινος
et νοῦς θεοῦ diff. 075 a, 7, νοῦς
τῶν φαινομένων θειότατον
074 b, 16, νοῦς ἀμιγῆς καὶ
καθαρός 89 b, 15.
νυκτερίδων τὰ ὄμματα 93 b, 9.
- ξ συμφωνία τις 093 a, 20.
Ξενοκράτης 080 b, 14. 21. 091 a,
14. b, 35.
Ξενοφάνης 86 b, 21—87 a, 2.
010 a, 6.
- ὄλον ποσαχῶς Δ 26, dist. πᾶν
024 a, 1, syn. σύνολον 084 b,
11, ἡ τοῦ ὄλου φύσις 075 a, 11.
Ὅμηρος 009 b, 28. 076 a, 4. Π. Β
204: 076 a, 4, Ὅμηρικοί 093 a,
27.
ὄμοιον τί καὶ ποσαχῶς 054 b,
3. 018 a, 15, γνῶσις τοῦ ὄμ.
τῶ ὄμ. 000 b, 8.
ὄμώνυμος, ὄμωνύμως 87 b, 10.
003 a, 34. 030 a, 32. 035 b, 25.
046 a, 6. 060 b, 33. 086 b, 26,
ἐξ ὄμωνύμων πάντα γίγνεται
034 a, 22.
ὄν ποσαχῶς Δ 7. 003 a, 33 sqq.
089 a, 6, τὸ μὴ ὄν πολλαχῶς
069 b, 27. 089 a, 16, τὸ ὄν ἢ
ὄν E 1, τὸ ὡς ἀληθῆς ὄν E 4.
Θ 10. 065 a, 21, τὸ κατὰ συμ-
βεβηκὸς ὄν E 2. 3, διττὸν τὸ ὄν
τὸ μὲν ἐντελεχέα τὸ δ' ὑλικῶς
078 a, 30, τὸ κυρίως ὄν 027 b,
31. 051 b, 1, τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν
πότερον οὐσίαι τῶν ὄντων
001 a, 5 sqq. 003 b, 23, οὐκ
ἐστὶ γένος 98 b, 22. 040 b, 16,
τὸ μὴ ὄν Plat. 089 a, 5, τὸ μὴ
ὄν ἔστι πως 003 b, 10.
ὄπερ τινὶ εἶναι οὐσία 007 a, 22.
ὄπτική 97 b, 20. 078 a, 14, τὰ
ὄπτικά 077 a, 5.
ὄργανον opp. ἔργον 013 b, 3.
ὄρθῃ πρότερον ὀξείας 084 b, 7.
ὄρισμός Z 10—12. H 6. 012 a,
22, ὁ ὄρισμός ἀριθμός τις
043 b, 34, ὁ διὰ τῶν γενῶν
ὄρισμός 88 b, 13, ὁ ὄρ. ἐπιστη-
μονικὸς τῶν ἀναγκαίων 039 b,
32, ἐξ ὄρισμοῦ διαλεκτέον 012 b,
7, ὄριστικὸς λόγος 043 b, 31.
ὄρος syn. ὄρισμός 030 a, 8. 038 a,
21. 039 a, 20. 043 b, 26. 29.
046 a, 15. 048 a, 36, ὄρος κοι-
νὸς τῶν αἰσθητῶν 87 b, 6,
opp. ἐπαγωγή 049 a, 5. 052 b,
9. 055 a, 23.
Ὅρφεύς 83 b, 28.
οὐρανός, ὅτι εἷς 074 a, 31, ὁ πρῶ-
τος οὐρανός 072 a, 23, τὰ ἐν
τῶ οὐρανῶ 97 b, 6.
οὐσία ποσαχῶς Δ 8. Α 1. 028 b,
33 sqq. 035 a, 1 sqq. 042 a,
26 sqq. 070 b, 13, περὶ οὐσίας
Z, οὐσ. αἰσθηταί 042 a, 35.
069 a, 30, φυσικαί 042 a, 8.
043 b, 22. 070 a, 5, σύνθετος
054 b, 4, συγκειμένη 054 b, 4,
σύνολος 035 b, 22. 037 a, 29,
ύλική 85 b, 10. 92 b, 1. 042 b, 9.
044 a, 15. 049 a, 36. 077 a, 36,
πρώτη 032 b, 1, ἡ οὐσία ἀρχή
013 a, 21. 041 a, 9. b, 30. 043 a,
2, ἡ οὐσία τὸ πρῶτως ὄν 028 a,
30, ὅτι ἔστιν οὐσία ἀίδιος ἀκί-
νητος Α 6.
ὄψις dist. ὄρασις 050 a, 24.
ὄψοποιητική 027 a, 3. 4.
πάθος ποσαχῶς Δ 21, opp. ὑπο-
κείμενον 049 a, 29, opp. οὐσία
83 b, 10. 85 b, 11. 038 b, 28.
071 a, 1.
πᾶν dist. ὄλον 024 a, 1, τὸ πᾶν
069 a, 19. 073 a, 29. 076 a, 1.
παραλογισμός 022 a, 22.
παρανήτη 018 b, 28.

- παραστάτης 018 b, 27.
 Παρμενίδης 84 b, 3. 25. 86 b,
 18—87 a, 2. 001 a, 32. 004 b, 32.
 009 b, 21. 089 a, 3.
 παροιμίαι 83 a, 3. 17. 93 b, 5.
 009 b, 38.
 Πάυρων 050 a, 20.
 πειραστική ἢ διαλεκτική 004 b,
 25.
 πεπερασμένον Pyth. 87 a, 16.
 πέρας ποσαχῶς Δ 17, π. Pyth.
 90 a, 8, πέρας γενέσεως καὶ
 κινήσεως ἀναγκαῖον 99 b, 9,
 πέρατα σωμάτων 002 b, 10.
 060 b, 16.
 περιττός 83 a, 2. 053 b, 3, τὸ
 περιττόν 86 a, 18. 90 a, 9.
 πήρωμα 034 b, 4.
 πλάνητες Δ 8.
 πλασματώδες 082 b, 3.
 Πλάτων, Phaedo 91 b, 3. 080 a,
 2, Theaet. 010 b, 12, Hipp.
 min. 025 a, 6, Soph. 026 b, 14.
 064 b, 29. 030 a, 25 (?), Phaedr.
 071 b, 32, Tim. 072 a, 2, com-
 mem. 87 a, 29—88 a, 17. 26.
 90 a, 30, A 9. 96 a, 6. 001 a, 9.
 019 a, 4. 028 b, 19. 053 b, 13.
 083 a, 32.
 πλήθος τί 84 a, 10. 004 a, 10.
 16. 020 a, 9. 054 a, 22. 057 a, 3,
 πλ. πρῶτον 085 b, 9.
 πλήρες Democr. 85 b, 5. 009 a, 28.
 ποιεῖν dist. πράττειν 050 a, 23.
 ποιήσεις dist. νόησεις 032 b, 15,
 dist. γένεσις 032 a, 26.
 ποιηταὶ οἱ ἀρχαῖοι 091 b, 4.
 ποιόν ποσαχῶς Δ 14, τὸ ποιόν
 ὕστερον τοῦ ποσοῦ 083 a, 11, με-
 ταβολή κατὰ τὸ ποιόν 069 b, 10,
 ποιότης παθητική 020 b, 9.
 πολλά dist. πολύ 056 b, 15, opp.
 τὸ ἐν I 3, τὰ πολλά Plat. 87 b,
 10.
 πόλοι 073 b, 28.
 ποσόν ποσαχῶς Δ 13, γιννώ-
 σκεται τῷ ἐνί 052 b, 20, πάθη
 τοῦ π. 020 a, 19, μεταβολή
 κατὰ τὸ π. 069 b, 10, ποσάκις
 ποσοί 020 b, 5.
 πότερον ἀεὶ ἐν ἀντιθέσει λέγε-
 ται 055 b, 32. 056 a, 18.
 πρακτικοί 93 b, 23, v. ἐπιστήμη,
 φιλοσοφία, πρακτική.
 πράξις dist. κινήσις 048 b, 21,
 αἱ πράξεις περὶ τὸ καθ' ἕκα-
 στόν εἶσι 81 a, 17.
 προαίρεσις dist. ὄρεξις 048 a, 11,
 ἢ πρ. ἀρχή 013 a, 21. 018 b,
 25. 048 a, 11.
 πρὸς τι ποσαχῶς Δ 15. 056 b,
 34, τὸ πρὸς τι ἤμιστα φύσις
 90 b, 20. 088 a, 30.
 πρόσθεσις 82 a, 27. 94 b, 30.
 077 b, 10. 081 b, 14. 092 b, 31,
 λόγοι ἐκ προσθέσεως Z 5.
 029 b, 30.
 πρότασις 96 b, 31. 005 b, 28.
 078 a, 20. 089 a, 25.
 πρότερον καὶ ὕστερον ποσαχῶς
 Δ 11, οὐσία, γενέσει 89 a, 15,
 οὐσία, λόγω, χρόνω 049 b, 11,
 τὸ τῆ γενέσει ὕστερον τῆ φύ-
 σει πρότερον 89 a, 16. 050 a,
 4, οὐ πάντα ὅσα τῷ λόγω πρό-
 τερα καὶ τῆ οὐσία πρότερα
 077 b, 1.
 Πρωταγόρας 98 a, 3. 007 b, 22.
 Γ 3. Κ 6. 047 a, 6. 053 a, 35.
 πρῶτον τί 003 b, 16. 030 a, 10.
 037 b, 3, τὰ πρῶτα 034 b, 9,
 πρ. πολλαχῶς 028 a, 31.
 πτώσις 089 a, 27.
 Πυθαγόρας 86 a, 29, Πυθαγό-
 ρεῖοι 85 b, 23—86 b, 8. 87 a,
 13—27. b, 11. 23. 31. 89 b,
 29—90 a, 32. 96 a, 6. 001 a, 10.
 036 b, 18. 053 b, 12. 072 b, 31.
 078 b, 21. 080 b, 16. 31. 183 b,
 8—19. 090 a, 20—35. 091 a, 13.

- πῦρ ἀρχή 89a, 2.
Πῶλος 81a, 4.
- σημεῖα τῶν ἄστρον 98a, 6.
σίγμα ἐπιφέρεται ἐφ' ἐκάστου τόπου 093a, 24.
σιμόν dist. κοιλόν Z 5. 025b, 31.
Σιμωνίδης 82b, 30, Σιμωνίδου ὁ μακρὸς λόγος 091a, 7.
σκέψις syn. θεωρία 005a, 22. 29. 35. b, 1, ἢ ἐν τοῖς λόγοις σκέψις 87b, 32.
σοφία 83a, 20, ἡ σοφία περὶ ποίας ἀρχάς A 2. B 1 et 2. K 1. 2, περὶ τὰ πρῶτα αἷτια 81b, 28, v. φιλοσοφία et confer 059b, 21 cum 059a, 18. 21. 32. 060a, 4.
σοφιστική 004b, 17. 026b, 14. 061b, 8. 064b, 28, σοφιστικοὶ ἔλεγχοι 032a, 6. 049b, 33, σοφιστής 96a, 32. 004b, 17. 026b, 15.
σοφός 81b, 5. 82a, 6—19.
Σοφοκλῆς 015a, 30.
Σπεύσιππος 028b, 21. 072b, 31. 075a, 36. b, 37, significatur 091a, 35. 092a, 12.
στάσις opp. κίνησις, μεταβολή 004b, 29. 013b, 25. 025b, 21, στατική ἀρχή 049b, 8, τὸ στατικόν 019a, 35.
στέρησις τί 019b, 7, ποσαχῶς Δ22, dist. ἀντίφασις, ἐναντίον 004a, 12. 055a, 33, στ. πρώτη 046b, 14, στ. τελεία 055a, 35. 061a, 20, τῶν ἐναντίων ἢ ἑτέρα συστοιχία στ. 004b, 27. 011b, 18. 063b, 17, στερητική ἀπόφασις 056a, 17. 29.
στιγμή 002b, 4. 016b, 26. 044a, 8. 060b, 18.
στοιχεῖον ποσαχῶς Δ3, στ. ἀρχή 014a, 26. 041b, 31, στ. τρι-
σαρα Emped. 85a, 32, στ. τοῦ λόγον 035a, 11, στ. φωνῆς 98a, 23. 053a, 13, στ. συλλαβῆς 035a, 14.
Στύξ 83b, 32.
συγκεῖσθαι opp. διηρησθαι 002b, 2. 051b, 2.
συλλογισμός 090b, 10. 034a, 31. 079a, 6, σνλ. πρῶτοι 014b, 2.
συμβεβηκὸς ποσαχῶς Δ 30, τὸ κατὰ συμβεβηκὸς ὄν E 2—4. K 8, συμβ. καθ' αὐτό 95b, 20. 003a, 25, τὸ κατὰ συμβ. διττόν 031b, 22, τοῦ συμβ. αἷτιον ἢ ὕλη 027a, 13, πότερον ἢ ὕλη 027b, 15, τῶν συμβεβηκόντων οὐκ ἐπιστήμη 026b, 4. 064b, 30. 065a, 4.
συμπλοκή, συμπλέκεσθαι 007b, 2. 014a, 13. 19. 027b, 29. 062b, 5. 063b, 23. 065a, 22.
συμφωνία 092b, 14. 91b, 14, συμφ. τρεῖς 093a, 25.
συναπόφασις 56a, 35.
συνδυαζόμενον 030b, 16. 031a, 6. 043a, 4.
συνεχές τί 069a, 5, συν. ἀπλῶς, φύσει, βία 023b, 32. 040b, 15, συν. ἐφ' ἕν, ἐπὶ δύο 061a, 33, τὸ συν. τῆς νοήσεως 074b, 29.
σύνθεσις 013b, 22. 014b, 37. 027b, 19. 042b, 16. 045b, 11. 092a, 26.
σύνθετον opp. στοιχεῖον 070b, 8, ἐκ τῆς ὕλης καὶ μορφῆς 023a, 31. 043a, 30, σύνθετα κατ' ἄλλας κατηγορίας 029b, 23, ὁ ἄνθρωπος τῶν συνθέτων 075a, 8.
σύνολον 99a, 33. 037a, 26. 075b, 8.
συνώνυμος 87b, 10. 93b, 25. 006b, 18. 070a, 5.

- συστοιχία 86 a, 23. 072 a, 31. 093 b, 13.
 σφαιραῖραι τῶν ἄστρον *A* 8.
 σχῆμα 99 a, 9. 002 a, 21. 024 b, 1. 054 a, 3. 070 a, 23. 092 b, 12.
 Σωκράτης 87 b, 1—4. 078 b, 17—31. 086 b, 3.
 Σωκράτης ὁ νεώτερος 036 b, 25.
 σώματα ἀπλᾶ 84 a, 6. 88 b, 30. 042 a, 8, φυσικά 028 b, 10, σωματική ἀρχή 87 a, 4. 88 b, 23.
 τάξις 85 b, 14, τ. τοῦ κόσμου 075 a, 13.
 ταυτό ποσαχῶς *A* 9. 018 b, 7. 054 a, 32, ταῦτά τῶ εἶδει 058 a, 18, τ. τῶ ἀριθμῶ 049 b, 18. 29, τ. κατὰ συμβεβηκός 037 b, 7.
 ταυτότης 95 b, 21. 018 a, 7.
 τέλειον τί 055 a, 11, ποσαχῶς *A* 16, τέλειος ἢ κύκλον γραμμῆ 016 b, 17, τέλειον ἢ δεκάς Pyth. 86 a, 8, Plat. 084 a, 32, τελείωσις 021 b, 20, τὰ τέλεια ἐξ ἀτελῶν 072 b, 34. 092 a, 13.
 τελευτή dist. τέλος 021 b, 28.
 τετραγωνίζειν τί 96 b, 21.
 τέχνη ἀποβαίνει διὰ τῆς ἐμπειρίας 81 a, 3 sqq., γίννεται μαθήσει 047 b, 33, 046 b, 37, dist. ἐπιστήμη 81 b, 26, ἢ τέχνη τὸ εἶδος 034 a, 24. 070 a, 15, dist. φύσις 070 a, 7, τὰ κατὰ τέχνην 070 a, 17.
 τεχνίτης dist. ἔμπειρος 81 b, 31.
 τὸ τί ἐστὶ πλεοναχῶς 030 a, 17, τὸ τί ἦν εἶναι *Z* 4. 5. 6. 8. 025 b, 29. 065 b, 3, syn. εἶδος, οὐσία, ὀρισμός 033 b, 5. 030 a, 7. Τιμόθεος 93 b, 15.
 τόδε τι 017 b, 25.
 τομή math. 060 b, 14. 94 b, 25, logice 038 a, 28.
 τραγωδία ἐπεισιώδης 090 b, 20.
 τρίγωνον δύο ὀρθὰς ἔχει 025 a, 32. 051 a, 24.
 τρίτος ἄνθρωπος 90 b, 17. 059 b, 8. τριτοστάτης 018 b, 28.
 τύπῳ εἴρηται 029 a, 7, ὑποτυπώσαμενος 028 b, 32.
 τύχη 84 b, 14. 032 a, 29, τ. αἷτιον κατὰ συμβεβηκός 065 a, 30, γίννεσθαι ἀπὸ τύχης, φύσει, τέχνη *Z* 7. 049 a, 4. 070 a, 6. 81 a, 5.
 ὕλη τί 029 a, 20. 043 b, 12 sqq., ἅπαντα τὰ γιννόμενα ἔχει ὕλην 032 a, 20. 042 a, 25. 044 b, 27, ἢ ὕλη ἀόριστος 037 a, 27. 049 b, 2, ἄγνωστος καθ' αὐτήν 036 a, 8, τόδε τι τῶ φαίνεσθαι 070 a, 10, ἐστὶ δυνάμει 050 a, 15, αἰτία τοῦ συμβεβηκός 027 a, 13, ἀρχή τις 86 a, 27. 046 a, 23, ὕλη πρώτη 044 a, 18, αἰσθητή, νοητή 036 a, 9. 045 a, 34, τὸ γένος ὕλη τῶν εἰδῶν 024 b, 8. 038 a, 6, ὕ. τῶν μαθηματικῶν 059 b, 16, ἕτερα ἕτεραν ὕλην ἔχει 069 b, 25, ὕ. τοπική, γεννητή 042 a, 34. b, 6, ἐν ὕλης εἶδει 83 b, 7, τὸ θῆλυ ὕλη 024 a, 35.
 ὑπάτη 057 a, 22.
 ὑπεπιμόριον 021 a, 2.
 ὑπεροχή καὶ ἔλλειψις 92 b, 6. 004 b, 12. 042 b, 25. 35. 052 b, 30. 057 a, 13. 084 a, 17. 087 b, 18.
 ὑπόθεσις καὶ ἀρχή 086 a, 15. 005 b, 16, ἴδιαι καὶ οὐ μαθηματικαὶ ὑποθέσεις 083 b, 6. 086 a, 10, ὑποθέσεις τῶν ἀποδείξεων 013 a, 16, ἐξ ὑποθέσεως 005 a, 13.
 ὑποκείμενον τί 028 b, 36, διτόν 038 b, 5, opp. καθόλου 049 a, 28, ὑποκ. ὕλη 83 a, 30. 022 a, 18. 070 a, 11, ὑποκ. οὐ-

- σία 044b, 9, τὸ ὑποκ. πρῶτον, ἔσχατον, τελευταῖον 016a, 20. 23. 017b, 24.
ὑστερον, v. πρότερον.
- τὰ φαινόμενα 86b, 31. 89b, 20. 073b, 36. 074a, 1. b, 16, τὸ φαινόμενον οὐ πᾶν ἀληθές 010b, 1 sqq. 011a, 19.
- φάναι, ἀποφάναι 008a, 4—b, 1, φάναι ἢ ἀποφάναι ἐν καθ' ἐνὸς ἀνάγκη 011b, 24, φάσις syn. κατάφασις 008a, 9, dist. κατάφασις 051b, 24.
- φαντασία 80b, 26. 010b, 3, φαντασίαι, δόξαι 062b, 34.
- φάντασμα 90b, 14. 079a, 11. Φερεκύδης 091b, 9.
- τὰ φθαρτά 92b, 17. 058b, 26. 069a, 31.
- φθίρεται ἅπαντα εἰς ταῦτ' ἐξ ὧν ἔστι 000b, 25.
- φθορά 94b, 6. 069b, 11, φθ. οὐκ ἔστι τοῦ εἴδους 070a, 15. 042a, 30.
- φιλοσοφία dist. σοφιστική, διαλεκτική 004b, 17, φ. θεωρητική, πρακτική E 1, ἐστὶν ἐπιστήμη αὐτῆς ἕνεκα αἰρετή, ἀκριβεστάτη, διδασκαλική, θειοτάτη, τιμιωτάτη A 3, ἡ πρώτη φιλοσοφία 026a, 24. 061b, 30, ἡ φιλ. τοῖς νῦν τὰ μαθήματα 91a, 32, φιλ. ἐπιστήμη τῆς ἀληθείας 93b, 20, ἔχει μέρη 004a, 3 sqq. 026a, 18, φιλ. = θεολογία 026a, 24. 064b, 3, v. σοφία, θεολογία.
- φιλόσοφον δεῖ τὰς ἀρχὰς ἔχειν 003b, 18, περὶ πάντων δύνασθαι θεωρεῖν 004a, 34, περὶ τοῦ ὄντος ἢ ὄν Γ 1. 2. K 3, περὶ τῶν ἀξιωματῶν σκοπεῖν Γ 3. 95b, 8. K 4, φιλόσοφος φιλόμυθος 82b, 18, οἱ πρῶτοι φιλοσοφήσαντες 82b, 11. 83b, 7, φιλοσοφεῖν ἤρξαντο διὰ τὸ θαυμάζειν 82b, 11.
- φορὰ 069b, 12, πρώτη τῶν μεταβολῶν 072b, 5. 073a, 12, φ. ἀπλῆ 073a, 29, ἡ κύκλω φορὰ 072b, 9. 052a, 28, φοραὶ τῶν πλανήτων A 8.
- φορτικῶς θεωρεῖ 001b, 11. Φρῦνις 93b, 16.
- φυσική 95a, 18. 005b, 1. 025b, 19. 26. 026a, 12. 037a, 14. 059b, 16. 061b, 6. 28. 069a, 36, οἱ φυσικοὶ i. e. φυσιολόγοι 005a, 31. 34. 026a, 5. 037a, 16. 071b, 27. 075b, 27. 078b, 19, φυσικὸς τρόπος 95a, 16, φυσικὰ σώματα 090a, 32. 025b, 34. 028b, 10, φ. οὐσίαι 042a, 8, φυσ. γενέσεις 032a, 16, τὰ φυσ. opp. τὰ ἀπὸ διανοίας 070b, 30.
- φυσιολόγοι 86b, 14. 89b, 30 90a, 3. 92b, 4. 062b, 22, φυσιολογεῖν 88b, 27, οἱ περὶ φύσεως 001a, 12. 006a, 3. 062b, 26.
- φύσις ποσαχῶς Δ 4, ἡ φύσις ἀρχὴ ἐν αὐτῷ 025b, 20, γίνεσθαι φύσει opp. τέχνη, τύχη, δι' ἔθος, ἀπὸ διανοίας 032a, 12. 070a, 17. 065a, 27. 81b, 4, φύσις syn. ὕλη 014b, 33. 024a, 4, syn. εἶδος, ἕξις, ἐντελέχεια 032a, 24. 070a, 11. 044a, 9, syn. οὐσία 019a, 2. 031a, 30. 053b, 9. 21. 064b, 11. 088a, 23. 97b, 6. 001a, 11. 003a, 27, φ. μόνη ἐν τοῖς φθαρτοῖς οὐσία 043b, 23, φ. κινητική 84b, 7.
- χαριέστατοι 060a, 25. 075a, 26. χειροτέχνης 81a, 31. χορδαὶ ἐπτά 093a 14.

- χρόνος ποσός κατὰ συμβεβηκός
 020 a, 29, αἰδῖος 071 b, 7.
 χρῶμα συγκριτικόν 057 b, 9.
 χωριστός 87 b, 8. 017 b, 25. 025 b,
 28. 026 a, 9, χωριστὸν λόγῳ,
 ἀπλῶς 042 a, 29, χ. ἐνεργεία,
 γνώσει 048 b, 15.
- ψ συμφωνία τις 093 a, 20.
 ψελλίζεσθαι 93 a, 15.
 ψεῦδος ποσαχῶς Δ 29, τί 011 b,
25. 012 a, 5. b, 9, dist ἀδύ-
 νατον 047 b, 13, τὸ ὡς ψεῦδος
 μὴ ὄν E 4. Θ 10, τὸ ψ. ἀρχή
 Plat. 089 a, 20.
 ψυχὴ καὶ νοῦς 070 a, 26, ψ
 οὐσία τῶν ἐμψύχων 035 b, 4
 043 a, 35, περὶ ψυχῆς ἐνίας
 θεωρῆσαι τοῦ φυσικοῦ 026 a, 5.
- ὠδεῖον 010 b, 11.
 Ὀκεανός 83 b, 30. 091 b, 6.
-

Neuerscheinungen der Bibliotheca Teubneriana

Anthologia lyrica. Ed. Diehl. Vol. I. Fasc. 2. Theognis Megareus, Ps.-Pythagoras, Ps.-Phocylides. Ed. II. Kart. *RM* 2.80 [1036]

Apulei opera quae supersunt. Vol. I. Metamorphoseon libri XI. Tertium ed. Helm. *RM* 4.80, geb. *RM* 6.— [1055]

S. Aureli Augustini confessionum libri tredecim. Post Knoell iteratis curis ed. Skutella. [1106] [U. d. Pr. '34]

Flavii Arriani quae exstant omnia. Vol. II. Scripta minora et fragmenta. Ed. Roos. Adiectae sunt tres tabulae geographicae. *RM* 12.80, geb. *RM* 14.— [1098a]

Bacchylidis carmina cum fragmentis. Post Blaß et Sueß quintum ed. Snell. *RM* 5.20, geb. *RM* 6.20 [1115]

Ciceronis scripta quae manserunt omnia. Neuausgabe. Rec. Atzert, Ax, Drexler, Früchtel, Kasten, Klotz, Marx, Plasberg, Pohlenz, Reis, Schiche, Schoell, Simbeck, Sjögren, Ströbel, Stroux, Ziegler.

Neu erschienen:

Vol. II. Fasc. 4. Brutus. Rec. Reis. Kart. *RM* 4.60 [1172]

Vol. III. Fasc. 5. Orator. Rec. Reis. Kart. *RM* 4.— [1173]

Vol. VI, 1 (= Fasc. 14–16a): Oratio de imperio Cn. Pompei. Rec. Reis. Orationes pro A. Cluentio. De lege agraria. Pro C. Rabirio perduellionis reo. Rec. Früchtel. *RM* 8.—, geb. *RM* 9.20 [1949]

Neue Faszikelausgaben aus VI, 1:

Fasc. 16. Orationes de lege agraria. Pro C. Rabirio perduellionis reo. Rec. Früchtel. Kart. *RM* 3.60 [1186]

Fasc. 16a (enthaltend Praefatio und Index zu den Fasc. 14 bis 16) conf. Reis, Früchtel. Kart. *RM* 1.20 [1234]

Vol. VI, 2 (= Fasc. 17–20a): Orationes in L. Catilinam IV. Pro Archia poeta. Rec. Reis. Orationes pro L. Murena. Pro P. Sulla. Rec. Kasten. Oratio pro L. Flacco. Rec. Früchtel. *RM* 8.40, geb. *RM* 9.60 [1950]

Neue Faszikelausgaben aus VI, 2:

Fasc. 18. Oratio pro L. Murena. Rec. Kasten. Kart. *RM* 1.80 [1188]

Fasc. 19. Oratio pro P. Sulla. Rec. Kasten. Oratio pro Archia poeta. Rec. Reis. Kart. *RM* 2.10 [1189]

Fasc. 20. Oratio pro L. Flacco. Rec. Früchtel. Kart. *RM* 2.20 [1190]

Fasc. 20a (enthaltend Praefatio und Index zu den Fasc. 17 bis 20) conf. Reis, Kasten, Früchtel. Kart. *RM* 1.60 [1191]

Vol. XIV. Fasc. 45. De natura deorum. Rec. Plasberg. Iter. ed. appendicem adiecit Ax. *RM* 3.60, geb. *RM* 4.40 [1221]

Vol. XV. Fasc. 48. De officiis. Iterum rec. Atzert. De virtutibus. Rec. Plasberg. *RM* 4.—, geb. *RM* 4.80 [1224]

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin

Die Nummern in Schrägschrift sind Bestellnummern, deren Anwendung die Lieferung vereinfacht und erleichtert

Neuerscheinungen der Bibliotheca Teubneriana

(Iuvenalis) Scholia in Iuvenalem vetustiora. Coll. rec. illustr. Wessner. *R.M.* 18.—, geb. *R.M.* 19.20 [1941]

T. Lucretii Cari de rerum natura libri sex. Rec. Martini. Geh. *R.M.* 7.40, geb. *R.M.* 8.60 [1518]

Olympiodori in Platonis Gorgiam commentaria. Ed. Norwin. [1947] [U. d. Pr. '34]

Ovidius. Vol. III. Fasc. 2. Fastorum Libri VI. Fragmenta. Post Ehwaldium iter. cur. ed. Lenz. *R.M.* 5.60, geb. *R.M.* 6.40 [1560]

C. Plinii Caecilii Secundi epistularum libri novem, epistularum ad Traianum liber, Panegyricus. Rec. Schuster. Adiectae sunt duae tabulae. *R.M.* 9.20, geb. *R.M.* 10.50 [1650]

Plutarchi vitae parallelae. Neubearbeitung. Rec. Lindskog et Ziegler. Vol. II. Fasc. 2 (enthaltend Heft 14–16 u. 24). Rec. Ziegler. [1942] [In Vorb.]

Neue Heftausgaben:

Heft 14. Philopoemen et Titus Flamininus. Rec. Ziegler. Kart. *R.M.* 2.40 [1690]

Heft 15. Pelopidas et Marcellus. Rec. Ziegler. Kart. *R.M.* 3.— [1691]

Heft 16. Alexander et Caesar. Rec. Ziegler. [1692] [U. d. Pr. '34]

Heft 24. Galba et Otho. Rec. Ziegler. [1700] [In Vorb.]

Plutarchi moralia. Vol. II. Fasc. 1. Rec. et emend. Nachstaedter et Titchener. [1926] [U. d. Pr. '34]

Sex. Propertii elegiarum libri IV. Tertium ed. Hosius. *R.M.* 3.40, geb. *R.M.* 4.40 [1739]

Rhetores graeci. Neubearbeitung. Vol. XIV. Prolegomenon sylloge. Ed. Rabe. *R.M.* 20.—, geb. *R.M.* 22.— [1935]

Sallusti epistulae ad Caesarem senem de re publica. Iterum ed. Kurfess. *R.M.* 1.—, geb. *R.M.* 1.60 [1768]

P. Cornelii Taciti libri qui supersunt. Rec. Halm. Post Amdresen denuo cur. Koestermann. Tom. I. Fasc. 1. Libri ab excessu Divi Augusti I–VI. Geb. *R.M.* 2.20 [1834]

C. Vellei Paterculi ex historiae Romanae libris duobus quae supersunt. Post Halmium iterum ed. Stegmann de Pritzwald. *R.M.* 5.80, geb. *R.M.* 6.80 [1873]

Xenophontis expeditio Cyri (Kyrou Anabasis). Rec. Hudon. *R.M.* 5.60, geb. *R.M.* 6.80 [1939]

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin

Die Nummern in Schrägschrift sind Bestellnummern, deren Anwendung die Lieferung vereinfacht und erleichtert

η γαρ του ευεργετα Ζωη 72 b 27

